NOIE ROTARU

LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII

Concurs literar

NOIE ROTARU

LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII

Concurs literar

Etapa municipală Chișinău
(2007-2012)

MARI PERSONALITĂȚI ALE NEAMULUI

Bogdan Petriceicu Hasdeu
George Topîrceanu
Ion Creangă
Ion Druță
Nichita Stănescu
Grigore Vieru
Spiridon Vangheli

Chișinău, 2013

CZU 37.091:821.09
R 82

Autor: Noie Rotaru, *doctorand, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chișinău*
Redactor: Grigore Cantemir*, conferențiar universitar, doctor în filologie, titular la Catedra limba romană a Facultății de Litere, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți*

Recenzenți:

- ***Anatol Ciobanu,*** *doctor habilitat, profesor universitar, doctor în filologie, membru corespondent al Academiei de Științe al R. Moldova, Laureat al Premiului Național DHC al Universității de Stat „Alecu Russo" din Bălți.*
- ***Grigore Cantemir****, conferențiar universitar, doctor în filologie, titular la Catedra limba romană a Facultății de Litere, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălți*
- ***Dumitru Babin***, profesor de limba şi literatura româna la Liceul Teoretic „B. P. Hasdeu" din Bălți, grad didactic superior.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Rotaru, Noie.
La izvoarele înţelepciunii : Concurs literar : Etapa municipală Chişinău (2007-2012) / Noie Rotaru, Iustina Franţuz, Ana Safarov, Liubovi Arion ; redactor : G. Cantemir ; machetare / tehnored. : S. Ciobanu. – Bălți : Indigou color, 2013. – 588 p.

Bibbliogr. în subsol - 20 ex.

ISBN 978-9975-3121-8-9.

© Rotaru Noie

Dedic cartea
copiilor mei:
feciorului Daniel,
fiicei Maria-Sofia
si nepotelelor
Cristina *si* Mihaela.

SUMAR

1.	Aviz	***5***
2.	Prefaţă	***6***
3.	*Regulament cadru al Concursului literar „La izvoarele înţelepciunii”*	**7**
4.	Model al activităţii *Catedrei limbă şi comunicare* din cadrul Școlii medii pe schimburi nr.1 din mun. Chișinău (anul 2008)	**8**
5.	Concursul literar intelectual – „*Haide! Poţi! Știi!*” cu tema „*Creaţia lui Creangă*”	**12**
6.	Model de *Victorină literară* – „*120 de muguri înfloriti la cei 120 de ani de viaţă de la nasterea marelui scriitor George Topîrceanu*".	**16**
7.	Model de test – „*120 de muguri înfloriti la cei 120 de ani de viaţă de la nasterea marelui scriitor George Topîrceanu*". Răspunsuri şi barem de notare.	**26**
8.	Model de concurs literar „*La izvoarele înţelepciunii”*, dedicat academicianului, scriitorului – ***Ion Druţă***. Răspunsuri.	**37**
9.	Model de concurs literar școlar „*La izvoarele înţelepciunii*”, ediţia a XIX-ea, dedicat celebrului scriitor, om de cultură și știință – ***Bogdan Petriceicu Hasdeu***.	**58**
10.	Model de victorină literară: 1 – ***Bogdan Petriceicu Hasdeu***.	**60**
11.	Model de victorină literară: 2 - *Activitatea celebrului scriitor, om de cultură și știință – Bogdan Petriceicu Hasdeu*.	**64**
12.	Model de victorină literară: 3 – ***Bogdan Petriceicu Hasdeu***.	**66**
13.	Model de proba orală – ***Bogdan Petriceicu Hasdeu***. Răspuns.	**96**
14.	Model de subiecte pentru concurs. „*La izvoarele înţelepciunii*”, ediţia a XX-ea, dedicat renumitului poet – ***Grigore Vieru***. Grilă de corectare.	**141**
15.	Concursul literar „La izvoarele înţelepciunii”, ediţia a XXI-ea, dedicat marelui poet – ***Nichita Stănescu***	**173**
16.	Concursul literar „*La izvoarele înţelepciunii*”, ediţia a XXI-ea, dedicat celebrului prozator – ***Spiridon Vangheli***	**211**
17.	Scrisoare de mulţumire!	**576**
18.	Galerie foto	**577**

Aviz

Subsemnatul, ***Ciobanu Anatol***, doctor habilitat, profesor universitar, doctor în filologie, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe al R. Moldova, Laureat al Premiului Naţional DHC al Universităţii de Stat „Alecu Russo" din Bălţi, pot să fac următoarele concluzii asupra lucrării elaborate de doctorandul Universităţii Pedagogice de Stat „Ion Creangă" din Chişinău, Noie Rotaru, „La izvoarele înţelepciunii – Victorină literară".

Am luat cunoştinţă, cu mare plăcere, de prezentul manuscris, care mi-a lăsat o impresie favorabilă. Autorul a reuşit să facă un *Compendium* despre cei mai mici reprezentativi scriitori români, operă extrem de necesară pentru tineretul / nu numai pentru filologi, ci şi pentru cei de orişice specialitate, dornici de a afla valorile naţionale, ce intră în patrimoniul culturii româneşti (şi nu numai româneşti).

Autorul operei „La izvoarele înţelepciunii – Victorină literară" a depus o muncă titanică, selectînd date despre viaţa şi creaţia unor corifei ai culturii noastre naţionale şi ai scrisului în limba română: *Hasdeu, Creangă, Topîrceanu, Druţă, Vieru, Vangheli, Stănescu* ş.a.

E lăudabilă concepţia şi metodologia profesorului Noie Rotaru, care se manifestă prin logică şi profunzime ştiinţifică, prin ingeniozitate la întocmirea chestionarului pentru victorină, la răspunsurile date, la expunerea succintă, dar relevantă, a conţinutului unor opere artistice, la selectarea unor fragmente din proză şi unor strofe (sau chiar poezii), cerîndu-se de la elevi (studenţi) a identifica autorul şi opera; la evaluarea probelor, la selectarea operelor pentru lectură individuală, la întocmirea celor 66 de fragmente referitoare la creaţia lui Grigore Vieru şi vreo 600 la creaţia lui Spiridon Vangheli.

Într-o lucrare, ca cea avizată, este o mare artă dea simţi cum trebuie dozat materialul, ce volum de pagini e necesar a da cutării sau cutărui autor (scriitor). Profesorul Noie Rotaru posedînd excelent viaţa şi opera scriitorilor avizaţi, reuşeşte a doza paginaţia pentru autori, după cum urmează: Grigore Vieru – cca 50 de pagini, Nichita Stănescu - 98 pagini, B. P. Hasdeu – 140 de pagini, Spiridon Vangheli – peste 400 de pagini.

Capitolul despre Vangheli prezintă o adevărată teză de doctorat! Nu ne rămîne decît să-i spunem domnului Rotaru că e bravo sau chiar bravissimo!

Sunt fixate cu tîlc informaţiile bibliografice, materialele despre viaţa şi activitatea autorilor propuşi pentru concursul literar, victorine etc.

Sunt şi alte merite incontestabile ale domnului profesor Noie Rotaru ca literat iscusit, psiholog, metodist, cunoscător al spiritului uman al elevilor, studenţilor, dascălilor de literatură şi cultură naţională.

Septembrie 2013
Chişinău

PREFAŢĂ

„Ideea este întotdeauna o generalizare şi generalizarea este o caracteristică a gîndirii.
A generaliza înseamnă a gîndi".
George Wilhelm Friedrich Hege
„Limba unui popor este floarea lui cea mai de preţ, o floare a întregii lui vieţi spirituale".
K. D. Uşinski

Cartea „La izvoarele înţelepciunii - Victorină literară" cuprinde studii şi materiale didactice a scriitorilor ***Bogdan Petriceicu Hasdeu, George Topîrceanu, Ion Creangă, Ion Druţă, Nichita Stanescu, Grigore Vieru, Spiridon Vangheli***, dar şi o cercetare filologică şi istorică al marilor personalităţi a literaturii naţionale – Bogdan Petriceicu Hasdeu, George Topîrceanu, Ion Creangă, Ion Druţă şi Grigore Vieru. Această carte a fost concepută în urma celei de-a XX-a ediţie a Concursului literar „La izvoarele înţelepciunii", dedicată marelui poet al neamului – Grigore Vieru. În această carte am adunat toate lucrările care au fost prezentate elevilor din mun. Chişinău la cele patru ediţii al XVII-XX-lea a Concursului literar „La izvoarele înţelepciunii".

Important este faptul de a familiariza şi de a evalua cunoştinţele la subiectele – date biografice şi opera acestor personalităţi ale neamului. Ele au căpătat o dată cu trecerea timpului, profunzime şi sensibilitate, descoperindu-se diversele faţete ale personalităţii lor. Monografia reprezintă un suport didactic în vederea studierii eficiente la orele de literatură română. Această lucrare este un studiu elaborat, este o însumare de informaţii, materiale şi documente istorice. Ea poate fi utilă elevilor, liceenilor, studenţilor, cadrelor didactice pentru însuşirea, consolidarea şi valorificarea cunoştinţelor.

Cei interesaţi vor afla locurile dedicate întru comemorarea marilor scriitori ai neamului - *Bogdan Petriceicu Hasdeu, Ion Creangă, Ion Druţă şi Grigore Vieru*. În baza materiei propuse, profesorii pot organiza recapitularea materiei, fie ca o lucrare de control la încheierea studiului, fie ca o evaluare curentă a cunoştinţelor, a priceperilor şi deprinderilor. În uzul didactic, vedem mai multe posibilităţi de utilizare a acestei lucrări: profesorul poate distribui fiecărui elev sau unui grup de elevi, un exemplar sau o copie a unui subiect din victorină. Această lucrare oferă date cronologice exacte, secvenţe deosebite din viaţa şi activitatea scriitorilor, într-un cuvînt, o amplă victorină literară dedicată marilor personalităţi.

Victorina include un spectru larg de întrebări, date şi poze care vorbesc despre dinastia Hasdeu; Creangă, Druţă, Vieru ş.a. Este reliefată, în special, viaţa şi activitatea scriitorilor, dar şi locurile ce consemnează aflarea lor în mun. Chişinău şi în ţară, fiind însoţite de poze şi comentarii. Pentru a realiza cu succes victorina, este nevoie de a studia minuţios sursele bibliografice.

Această lucrare reprezintă un studiu al locurilor, al imaginilor documentare, dar şi informaţii despre instituţiile de învăţămînt în care au studiat şi au activat, instituţii care le poartă numele. Ea este rodul cercetărilor de mai mulţi ani. Investigaţiile date sînt documentate cu imagini fotografice noi ce imprimă realitatea imediată, devenind astfel şi documente ale timpului.

În acest studiu am dezvăluit în parte conţinutul fiecărei metode de organizare a concursului la cele patru ediţii. Victorina literară este o lucrare ce constă din bibliografii, probe, domenii, răspunsuri, poze, proiecte, anexe ş.m.d.

Studiind bibliografia, elevul va găsi răspuns la toate întrebările din victorină. Subiectul I include întrebări referitor atît la datele biografice ale scriitorilor, cît şi răspunsurile la aceste întrebări. Al doilea subiect include întrebări cu referire la locurile memorabile şi edificiile dedicate poetului, fiind ilustrate în anexă şi urmate pe pagina separată, de răspunsuri.

Rotaru Noie

REGULAMENT-CADRU
AL CONCURSULUI LITERAR
„LA IZVOARELE INŢELEPCIUNII”

Regulament - cadru al Concursului literar «*La izvoarele înţelepciunii*« este un document care se elaborează în fiecare an pentru fiecare personalitate remarcabilă din domeniul cultură, literatură şi artă. Concursul se organizează de către Ministerul Culturii, Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova şi Biblioteca Naţională pentru copii «*Ion Creangă*« din Chişinău prin contribuţia autorităţilor publice locale, bibliotecilor publice şi bibliotecilor şcolare ş.a. Acest document este transmis în toate instituţiile de învăţământ preuniversitar. În acest document se descrie obiectivele concursului, condiţiile de participare, condiţiile de program, desfăşurarea acţiunii. De acest document se conduc toate cadrele didactice de specialitate, bibliotecile şcolare şi publice, care doresc să participe la concurs.

Concursul literar „La izvoarele inţelepciunii” este consacrat unor personalităţi din literatură, cultură, istorie naţională şi universală. Fiecare ediţie are ca temă viaţa şi activitatea unei personalităţi.

Concursul se organizează de către Ministerul Culturii şi Turismului al Republicii Moldova, Ministerul Educaţiei şi Tineretului al Republicii Moldova şi Biblioteca Naţională pentru Copii „Ion Creangă”, prin contribuţia autorităţilor publice locale, bibliotecilor publice şi bibliotecilor şcolare, uniunilor de creaţie, a unor organizaţii non-guvernamentale.

Categoria de virstă a participanţilor se stabileşte în corespundere cu tema concursului. Concursul se desfăşoară în cîteva faze.

In luna ianuarie se constituie consiliile de organizare şi juriile pentru fiecare fază.

In prima fază elevii studiază lucrările recomandate, fiind îndrumaţi de bibliotecari şi profesori. Faza se încheie cu concursuri în şcolile din oraşele şi satele Republicii Moldova, prin care se desemnează concurenţii care se vor prezenta în faza următoare. Probele de concurs în această fază şi în cele ce urmează se organizează în baza bibliografiei recomandate.

Faza a doua (raională, municipală) este organizată, în colaborare, de către direcţiile/ secţiile cultură şi direcţiile invăţământ din Republica Moldova, bibliotecile raionale (orăşeneşti, municipale). Invingătorii fazei respective sînt promovaţi în faza a treia, republicană.

Faza republicană se desfăşoară la Chişinău. Numărul participanţilor la această fază se stabileşte în dependenţă de numărul de localităţi din raioane: raioanele cu un număr de pînă la 39 localităţi prezintă cîte 1 concurent, raioanele care au de la 40 la 69 localităţi - cîte 2 concurenţi, raioanele care au peste 70 localităţi - cîte 3 concurenţi.

Juriul alcătuit din reprezentanţi ai instituţiilor organizatoare desemnează cîştigătorii: 10 - locul I, 10 - locul II, 10 - locul III. Ceilalţi concurenţi primesc menţiuni pentru participare.

Invingătorii în faza republicană sînt promovaţi în faza finală. Participanţilor li se oferă premii, menţiuni, excursii.

MODEL AL ACTIVITĂŢII CATEDREI LIMBĂ ŞI COMUNICARE DIN CADRUL ŞCOLII MEDII PE SCHIMBURI NR. 1 DIN MUNICIPIUL CHIŞINĂU

Activitatea *Catedrei limbă şi comunicare* a Şcolii medii pe schimburi nr.1 din Chişinău, şi-a preconizat spre realizare în *Săptămîna şi bilunarului limbii* din anul de studii 2007-2008 un şir de activităţi. A fost ales spre studiere poetul *Alexei Mateevici* şi scriitorul *Ion Druţă*.

La alegerea acestor două personalităţi a servit datele plenare din viaţa acestora. În acel an, poetul *Alexei Mateevici* şi-a sărbătorit vîrsta de 120 ani de la naştere, iar Ion Druţă şi-a sărbători 80 ani de la naştere. Pe tot parcursul anului de studii, profesorii de limba şi literatura română şi cei de istorie şi-au preconizat diverse obiective. Aceste obiective sînt abordate în proiectul de mai jos. Obiectivele au fost realizate cu succes. În urma realizării acestor obiective, elevii au acumulat cunoştinţe, priceperi şi deprinderi. S-au făcut nişte generalizări în creaţia acestor mari personalităţi ai literaturii române. Toate activităţile care s-au desfăşurat, noi le-am reprodus în imagini. Propunem ca model profesorilor şcolari, care ar dori să le realizeze cu elevii la orele de curs sau la cele extracurriculare.

Trecerea în revistă a activităţii Catedrei limbă şi comunicare din cadrul Şcolii medii pe schimburi nr. 1 din mun. Chişinău (a. 2008)

Subiectul:

1. ***„Alexei Mateevici – poet al limbii române”.***
2. ***„Ion Druţă – cel mai mare dramaturg al neamului”.***

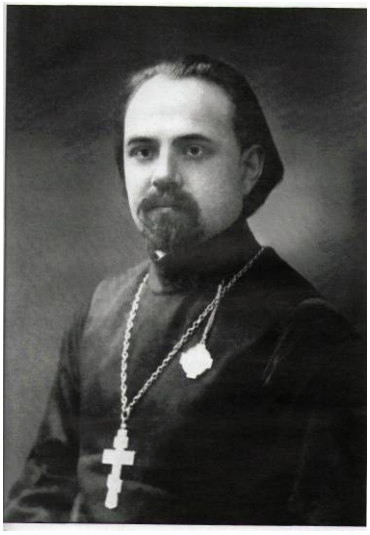

Motto:

- ***„Limba nu este ea oare Trecutul spre a-l reţrăi prin cuvinte, nu este oare Prezentul spre a-l trăi onorabil, nu este oare Viitorul spre a fi scrutat şi atins?”*** (V.Banaru)
- ***„Mateevici, poate, este unicul care ar fi putut să stea de-a dreapta lui Eminescu, sub augustu-i braţ”.*** (I.Mînăscurtă)

Motto:

- ***„Scriitor de o sensibilitate autentică, Druţă rîde şi plînge împreună cu eroii săi”.*** (V. Coroban)
- ***„Ion Druţă e un poet în proză”.*** (I. C. Ciobanu)

În anul de studii 2007-2008, *Catedra limbă şi comunicare* a Scolii medii pe schimburi nr. 1 a sectorului Centru din mun. Chişinău şi-a propus spre realizare diverse sarcini. Membrii catedrei vă prezintă un raport *de realizare al săptămînii şi bilunarului limbii şi literaturii române dedicate marilor personalităţi ai literaturii române clasice şi moderne – Alexei Mateevici şi Ion Druţă, care s-au desfăşurat în instituţia dată* conform planului. Şeful *Catedrei limba şi comunicare,* dna ***Marina Chilbovici***, a propus spre realizare în săptămîna şi bilunarul limbii române două subiecte:

1. ***„Alexei Mateevici – poet al limbii române”.***
2. ***„Ion Druţă – cel mai mare dramaturg al neamului”.***

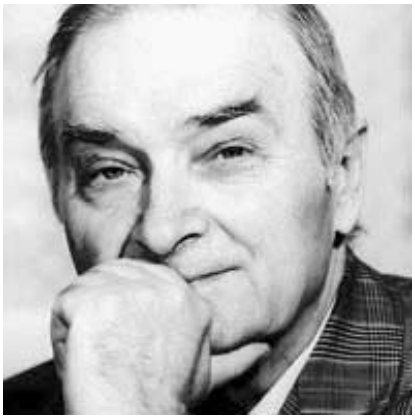

S-au propus următoarele obiective:

1. Să se organizeze excursii la locurile memorabile dedicate marilor personalităţi ai literaturii române – **Alexei Mateevici** *(Casa – muzeu „Alexei Mateevici” din sat.Zaim, raionul Căuşeni, Casa – muzeu „Alexei Mateevici” din or.Căinari, Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din or. Căuşeni, Biserica „Arhanghelii Mihail şi Gavril” din sat. Rezeni, raionul*

Ialoveni, Biserica „Arhanghelii Mihail şi Gavril" din sat. Recești, raionul Șoldănești, „Cimitirul Armenesc" din mun. Chișinău) şi ***Ion Druță*** *(„Lumînarea Recunoştinţei" din or. Soroca).*

2. *Să se realizeze victorina literară dedicată cîntăreţului limbii române – Alexei Mateevici şi Ion Druţă – cel mai mare dramaturg al neamului;*
3. *Să se elaboreze o activitate extracurriculară dedicată lui Alexei Mateevici;*
4. *Să se documenteze prin poze un album dedicat locurilor memorabile pe care le vom vizita;*
5. *Să se desfăşoare concursul „Cea mai reuşită gazetă de perete" la tema „Zaim – satul copilăriei Mele";*
6. *Să se delegheze elevii învingători în cadrul concursului şcolar la concursul literar „La izvoarele înţelepciunii", ediţia XVIII-ea;*
7. *Să se organizeze în biblioteca şcolară expoziţia de carte din creaţia şi despre activitatea lui Alexei Mateevici şi Ion Druţă;*
8. *Să se monteze şi să deruleze un film documentar la orele de curs dedicat locurilor memorabile ale poetului Alexei Mateevici;*
9. *Marele scriitor, Ion Druţă cu participanţii concursului.*

De ziua poetului –Alexei Mateevici

Profesorul Noie Rotaru le prezintă elevilor creaţia poetului Alexei Mateevici.

Bibliotecara Zinaida Isac le prezintă elevilor expoziţia de carte.

„Un minut de reculegere". Elevii clasei a X-b, managerul şcolii - Rusnac Alexandra, profesorii - Noie Rotaru şi Ecaterina Pastuh.

Reieşind din aceste obiective, profesorii trebuiau să traseze subiectele activităţilor extracurriculare spre realizare.

1.1 ***„Alexei Mateevici – poet al limbii române”*** - victorină literară .
1.*2* ***„O clipă de reculegere la mormîntul poetului”*** – vizitarea Cimitirului Armenesc.
1.3 Excursie pe la locurile memorabile dedicate cîntăreţului limbii române **A. Mateevici** localizate în mun.Chişinău, sat. Zaim, sat. Răzeni, sat. Recești, or. Căuşeni şi or. Căinari.
1.4. ***„Să-l comemorăm pe poetul şi părintele Alexei Mateevici”***– activitate extraşcolară ***(montaj literar, se anexează)***
1.5. ***„Mateevici, poate, este unicul care ar fi putut să stea de-a dreapta lui Eminescu, sub augustu-i braţ”*** - expoziţie de carte.
1.6. ***„Crîmpeie din viaţa lui Alexei Mateevici”*** – montarea filmului documentar.
Motto: ***„Amintirile vechi par mai vii decît cele recente”*** . (P. Coelho)
2. „Ion Druţă – cel mai mare dramaturg al neamului”.
2.1. Excursie la locurile memorabile dedicate poetului în proză – Ion Druţă care sînt localizate în or. Soroca ***„Lumînarea Recunoştinţei”***.

Pe parcursul bilunarului octombrie-martie s-a elaborat un proiect, care includea diverse sarcini:

1. Organizarea şi vizitarea locurilor memorabile dedicate lui Alexei Mateevici din mun.Chişinău şi din ţară.
2. Organizarea şi vizitarea locurilor memorabile dedicate lui Ion Druţă din mun.Soroca.
3. Desfăşurarea activităţii extracurriculare **„Mort e acela de care nimeni nu-şi mai aminteşte”**. În memoria poetului şi preotului Alexei Mateevici.

Profesorii de la disciplina limba şi literatura română din şcoala alofonă şi şcoala naţională – **Rotaru Noie, Pastuh Ecaterina** şi bibliotecara - **Isac Zinaida** s-au inclus la desfăşurarea şi realizarea diverselor sarcini.

Elevii clasei a X-c „La mormîntul poetului Alexei Mateevici”. Cimitirul Armenesc din Chişinău.

Profesorul Rotaru Noie:

- a organizat şi vizitat, cu elevii şcolii, locurile memorabile dedicate poetului Alexei Mateevici ***(Casa – muzeu „Alexei Mateevici" din sat. Zaim, raionul Căuşeni, Casa – muzeu „Alexei Mateevici" din or. Căinari, Biserica „Adormirea Maicii Domnului" din or. Căuşeni, Biserica „Arhanghelii Mihail şi Gavril" din sat. Rezeni, raionul Ialoveni, Biserica „Arhanghelii Mihail şi Gavril" din sat. Recești, raionul Șoldănești, „Cimitirul Armenesc" din mun. Chişinău)***;
- a organizat şi vizitat, cu elevii şcolii, locurile memorabile dedicate scriitorului Ion Druţă ***(„Lumînarea Recunoştinţei" din or. Soroca);***
- a desfăşurat împreună cu Pastuh Ecaterina concursul „Cea mai reuşită gazetă de perete**"** – ***„Zaim – satul copilăriei mele"*** ;
- a montat un film documentar dedicat marilor personalităţi – Alexei Mateevici - ***„Mateevici, poate, este unicul care ar fi putut să stea de-a dreapta lui Eminescu, sub augustu-i braţ"*** şi Ion Druţă -„***Scriitor de o sensibilitate autentică, Druţă rîde şi plînge împreună cu eroii săi"***;
- a pregătit elevi pentru participarea la concursul literar municipal **„La izvoarele înţelepciunii", ediţia a XVIII-ea**;
- a organizat victorină literară dedicată personalităţilor - **Alexei Mateevici şi Ion Druţă**;
- a documentat prin poze un album dedicat locurilor memorabile pe care le-au vizitat – ***„Mort e acela de care nimeni nu-şi mai aminteşte"*** (Saadi);
- a participat ca membru al juriului la concursul literar municipal ***„La izvoarele înţelepciunii"***, ediţia XVIII-ea,

Profesoara Pastuh Ecaterina:

- împreună cu Rotaru Noie, au organizat o serată de dicată poetului Alexei Mateevici - ***„Mort e acela de care nimeni nu-şi mai aminteşte"***;
- a pregătit elevi pentru participarea la concursul literar municipal **„La izvoarele înţelepciunii"**, ediţia a XVIII-ea;
- a organizat şi vizitat, cu elevii şcolii, locurile memorabile dedicate poetului Alexei Mateevici (în mun. Chişinău – ***„Cimitirul Armenesc", Casa Armatei, Casa de pe strada A.Mateevici, Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici", Grădina Publică „Ştefan cel Mare" - „Aleea Clasicilor", Teatrul Poetic „Alexei Mateevici", Biblioteca Naţională al R. Moldova, Bl. 2, şi Spitalul de boli infecţioase „Toma Ciorbă"***).

Bibliotecara Isac Zinaida:

- a organizat în biblioteca şcolară expoziţia de carte - ***„Mateevici, poate, este unicul care ar fi putut să stea de-a dreapta lui Eminescu, sub augustu-i braţ"*** şi Ion Druţă – „***Scriitor de o sensibilitate autentică, Druţă rîde şi plînge împreună cu eroii săi"***.

Toate subiectele propuse au fost realizate într-o perioadă mai lungă de timp.
Prof. Rotaru Noie

CONCURSUL LITERAR INTELECTUAL – „HAIDE! POȚI! ȘTII!"
CU TEMA „CREAȚIA LUI CREANGĂ"

O activitate, care ar servi model este **Proiectul concursului literar intelectual** – *„Haide! Poţi! Şti!"* desfăşurat cu elevii claselor a X-a şi a XI-a ai Şcolii medii pe schimburi nr.1 din Chişinău. Acesta poate fi organizat şi cu alte clase care-l studiază pe marele scriitor din Humuleşti *Ion Creangă*. În acest proiect, noi am propus: bibliografia, materialele utilizate, obiective, etapele concursului, sarcinile concursului. Ce este interesant la acest concurs, profesorii s-au implicat parţial. Lucrul integru l-au făcut elevii. Din poze, se vede, că elevii au jurizat concursul. Obiectivele propuse de noi, au fost realizate. Sper ca acest proiect le-ar fi de ajutor altor colegi**.**

Un eveniment literar care s-a produs în Şcoala medie pe schimburi nr. 1 din Chişinău, cu ocazia „Săptîmînii limbii române". La 26 noiembrie 2008 s-a desfăşurat, organizat de către catedra *„Limba şi Comunicare",* concursul literar intelectual – *„Haide! Poţi! Ştii!"* cu tema „Creaţia lui Creangă". A fost ales acest scriitor, deoarece opera lui este bogată în expresii artistice, proverbe, zicători, tradiţii prin descrierea vieţii de la sat, reliefînd diferite moravuri şi tipuri caracteristice perioadei proprii scriitorului. Acest mare om al epocii sale a reuşit să se realizeze cu succes prin „Amintiri" şi poveştile sale adevărate, bogate în înţelepciune şi frumos. Opera sa este cea mai solicitată şi mult îndrăgită de elevi. Au concurat patru echipe (clasa 10^a, 10^b, 11^a,11^b), care au dat dovadă de cunoştinţe, au ţinut cont de toate cerinţele înaintate. Concurenţii au fost jurizaţi nu de profesori, dar de elevii clasei a XII^a, care au dat dovadă de multă seriozitate, apreciindu-i obiectiv, astfel oferindu-le posibilitatea de a se manifesta şi de a se instrui.

Scopul proiectului:

– de a aprofunda şi a consolida cunoştinţele elevilor la literatura română din şcoala naţională;
– de a cointeresa elevii să citească operele lui Creangă propuse de programa şcolară;
– de a citi, studiind bogăţia limbii specifice lui Creangă;
– de a transmite prin competiţie cît mai bine mesajul operei lui Creangă;
– de a aplica în funcţionalitate proverbele selectate din opera crengiană;
– de a respecta cerinţele propuse de concurs.

Strategii didactice:

- *Metode şi procedee: Mesajul oral, brainstormingul, discuţia, argumentarea, problematizarea, explicaţia.*
- *Forme de lucru: Activităţi în echipe, individual.*

Literatura utilizată:

Ion Creangă, opere, vol. I, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989.

Materiale

- *DEMONSTRATIVE: panoul cu poza scriitorului, emblema concursului, expoziţie de carte, gazete de perete.*
- *DISTRIBUTIVE: diplome de participant, sponsori, casetofon, două mese pentru participanţi, feţe de masă, evantai numeric, cameră video, stilouri - 5 buc., 4 plicuri, clame, lipici, ace de siguranţă, un prelungitor, borderouri de notare - 5 ex., programe de evoluare a concursului - 9 ex., foarfece.*
- *PERSONAJE: un prezentator, un asistent, juriu.*

Obiectivele de referinţă:

- *a dezvolta priceperea de a pătrunde şi a înţelege conţinutul operelor literare propuse, dar şi a întrebărilor;*
- *a dezvolta gustul orator;*
- *a participa şi a răspunde conştiincios la întrebările juriului;*
- *a încuraja participanţii;*
- *a manifesta emoţii pozitive faţă de informaţia prezentată la concurs;*
- *a aplauda participanţii;*
- *a menţine climatul concursului;*
- *a studia din timp şi de sinestătător operele literare propuse, care vor intra în concurs.*

Elevii clasei a XII[B] - Valentina Puiu, Tatiana Ţurcan, Cornel în rol de juriu.

Obiectivele operaţionale ale proiectului:

- *să însceneze opera şi personajul crengian;*
- *să pregătească şi să prezinte cît mai aproape de operă bucatele existente în lucrările lui Creangă;*
- *să restabilească forma iniţială a proverbelor propuse de juriu;*
- *să prezinte prin mimică sau gest un proverb ales de echipă.*

Ruslan Bencheci, ... participantul concursului.

Proiectul concursului

Operele literare propuse spre studiere:

- *Romanul „Amintiri din copilărie": fr. „La scăldat", fr. „Pupăza din tei", fr. „La cireşe".*
- *Poveştile – „Povestea lui Harap-Alb", „Capra cu trei iezi", „Punguţa cu doi bani", „Dănilă Prepeleac", „Fata babei şi fata moşneagului".*

Etapele concursului:

I. ***Lucrul preventiv***

a. *Să se propună din timp elevilor planul sau lista cu sarcini de realizare a concursului;*

b. *Să se propună din timp elevilor spre studiere lista operelor literare din creaţia lui Creangă, care vor fi la concurs;*

c. *Să-şi caute costumul corespunzător personajului prezentat.*

II. ***Sarcinile propuse:***

1. *Să-şi caute un proverb pentru a-şi prezenta echipa.*

2. *Să prezinte un personaj literar dintr-o operă literară.*

Notă: *Să se îmbrace corespunzător personajului literar pentru a fi recunoscut de adversar.*

3. *Să aranjeze corect proverbul sau zicătoarea:*

– *Decît codaş în oraş, mai bine-n satul tău fruntaş.*

Proba „Să prezinte un personaj literar dintr-o operă literară".

– *Fă-mă, doamne, val de tei şi m-aruncă-ntre femei!*
– *Auraş, păcuraş, scoate apa din urechi, că ţi-oiu da parale vechi; şi ţi-oiu spăla cofele şi ţi-oiu bate dobele!*
– *Cel bogat se veseleşte şi-n zi de lucru, iar cel sărac tînjeşte şi-n zi de sărbătoare.*
– *Nu întotdeauna deşteptul poate dezlega ceea ce leagă prostul.*

4. *Să prezinte prin gesturi şi mimică proverbul propus de juriu:*
– *Pînă nu spargi nuca nu-i vezi miezul.*
– *Nu răpi timpul altora şi nu-l perde pe al tău.*
– *E mai bun pesmetele tău decît plăcinta străina.*
– *Oricît nu ne-am sfădi, odată şi odată, trebuie să ne împăcăm.*
– *Cel bogat se veseleşte şi-n zi de lucru, iar cel sărac tînjeşte şi-n zi de sărbătoare.*

Notă: *Juriul le dă cîte o foaie pe care este scris cîte un proverb corespunzător fiecărei echipe, ca va fi prezentat public.*

5. *Să identifice fragmentul propus de juriu.*

6. *Să prezinte prin desen proverbul propus:*
– *A căuta acul în carul cu fîn.*
– *A ţine limba după dinţi.*
– *A se juca cu focul.*
– *A- i intra pe-o ureche şi a-i ieşi pe alta.*
– *Cine aleargă după doi iepuri, nu prinde nici unul.*

7. *Să rostească repede şi fără greşeli frămîntările de limbă propuse de juriu:*

Notă: *se va ţine cont: viteză, pronunţie, corectitudine şi claritate.*
– *Capră albă, piatră albă. Calcă capra, crapă piatra.*
– *Stan stă-n castan ca stanca, Stanca stă-n castan ca stana.*
– *Capra calcă piatra, piatra crapă-n patru.*
Dacă ar crăpa capul caprei
Cum a crăpat piatra-n patru,
– *Capra n-ar călca piatra.*
– *Cine are sac să care secară*
– *Cine se cară să care secară?*
– *Cară-se cine sac are să care secară!*
– *În zeamă de pui,*
Pui nu pui,
Dacă-l pui, n-ai pui.
Şi de nu-l pui, ai pui.
– *Un cocostîrc se ducea la cocostîrcărie şi vroia să se descocostîrcărească, dar cocostîrca nu-l lasă să se descucostîrcărească.*

TEMA PENTRU ACASĂ:

1. *Să pregătească bucatele existente în opera lui Creangă, apoi să fie prezentate şi comentate*

Algoritmul comentării:
1. *Denumirea bucatelor.*
2. *În ce operă literară găsim bucatele respective.*
3. *De unde a învăţat să pregătească aceste feluri de bucate.*

Notă: *Prepararea bucatelor se va face preventiv.*

4. *Înscenează comic una din situaţiile de problemă: Convorbire telefonică, Călătorie în troleibuz, La piaţă, La teatru, La magazin.*

PROGRAMUL EVOLUĂRII CONCURSULUI
(pentru fiecare echipă)

1. *Prezintă printr-un proverb echipa.*
2. *Recunoaşte personajul prezentat din opera literară.*

Notă: *Să se îmbrace corespunzător personajului literar pentru a fi recunoscut de adversar. Juriul vă va nota şi va aprecia această probă luînd în consideraţie şi următoarele aspecte:*

- *Costumul trebuie să corespundă operei;*
- *Să fie însoţit de o scenetă.*

La această probă echipa va obţine cîte 5 puncte, iar echipei care va ghici corect şi opera i se va acorda cîte 2 puncte.

3. *Aranjează corect proverbul propus de juriu*

Notă: *Juriul vă va oferi cîte un plic în care se vor găsi cuvinte dintr-un proverb. Dumneavoastră trebuie să-l aranjaţi corect, apoi îl citiţi în faţa juriului. Astfel fiecare echipă trebuie să–l prezinte.*

4. *Prezintă prin gesturi şi mimică proverbul propus de juriu.*

Notă: *Juriul vă va oferi cîte un plic în care se va găsi cîte un proverb. Dumneavoastră îl citiţi cu atenţie, în şoaptă, ca adversarii voştri să nu-l audă, apoi echipa voastră trebuie să-l prezinte în faţa adversarilor, aceştea trebuie să-l ghicească. Aşa fiecare echipă trebuie să se prezinte. Dacă adversarii îl ghicesc, atunci echipa primeşte la această probă cîte două puncte, iar echipei, care a ghicit corect proverbul i se acordă suplementar cîte 1 punct.*

5. *Identifică fragmentul*

Notă: *Capitanii sau un membrul al echipei iau de pe masă cîte 3 mostre. Se aliniază într-o linie, apoi analizează de sine stătător conţinutul mostrei, timp de 1 minut, pe rînd fiecare fac cîte un pas înainte şi răspund la întrebările mostrei. Căpitanul nu trebuie să se adreseze echipei, în caz contrar va fi penalizat. Pe cînd căpitanii se pregătesc de această probă, alţi membri în număr de două persoane ale acestor echipe pregătesc de proba nr.6.*

6. *Redă prin desen proverbul propus de juriu*

Notă: *juriul va împărţi fiecării echipe cîte un proverb. Voi, timp de 5 minute trebuie să redaţi pe foaie printr-un desen proverbul. Se va ţine cont de: timpul, creativitatea.*

7. *Frămîntarea de limbă - bună gimnastică a limbii (propus de juriu)*

Notă: *juriul va împărţi fiecării echipe cîte un plic. Căpitanul echipei trebuie să scoată bileţelul din el. Acesta trebuie să rostească şi să spună repede frămîntarea de limbă, apoi să o pronunţă corect şi clar. Membrii juriului trebuie să ţină cont de: rapiditate, pronunţie corectă şi claritate.*

TEMA PENTRU ACASĂ:

8. *Prezintă şi comentează bucatele*

Notă: *Echipa trebuie să prezinte cît mai aproape de operă una din bucatele existente în lucrările lui Creangă.*

Conduceţi-vă de acest algoritm:

1. *Denumirea bucatelor*
2. *În ce operă literară găsim bucatele respective*
3. *De unde aţi învăţat să pregătiţi aceste feluri de bucate*

9. *Înscenează comic una din situaţiile de problemă propuse:*

- *Convorbire telefonică*
- *Călătorie în troleibuz*
- *La piaţă*
- *La teatru*
- *La magazin*

Notă: *juriul va ţine cont de: umor şi creativitate.*

MODEL DE VICTORINĂ LITERARĂ

Modelul de *Victorină literară* dedicată scriitorului George Topîrceanu la cei de-a 120 –a aniversare. Această victorină propune profesorilor de limba şi literatura română procedura de desfăşurare. Se descriu regulile de desfăşurare, metodele, obiectivele de referinţă, literatura utilizată şi întrebările şi răspunsurile pentru cele două reprize. După noi, testul –grilă şi răspunsurile vor fi utile pentru desfăşurarea orelor de literatură romînă cît şi evaluarea cunoştinţelor la subiectul viaţa şi activitatea scriitorului George Topîrceanu.

Subiectul: ***„120 DE MUGURI INFLORITI LA CEI 120 DE ANI DE VIATA DE LA NASTEREA MARELUI SCRIITOR GEORGE TOPIRCEANU"***

Scopul*:* De a răspunde corect şi rapid la maximum întrebări scrise, adresate pentru fiecare repriză. Să acumuleze cît mai multe puncte.

Materiale:

- **demonstrative:** lista pentru participare;
- **distributive:** testul, stiloul, cadouri, diplome;
- **personaje:** juriul, participanţii.

Regulile victorinei literare

Victorina literară constă din 2 reprize. Prima repriză „Date biografice" cu durata de 60 minute, şi a doua „Din creaţia lui Topîrceanu" tot cu 60 minute. Participantul trebuie să răspundă înscris la maximum stabilit de întrebări, şi să acumuleze minime punctaje. Aceste punctaje îi permite participantului să păşească la repriza a doua. Se fac totalurile după fiecare repriză. Comisia evaluiază răspunsurile participantului. Învingătorul este acel care va acumula cel mai multe puncte.

Obiective de referinţa:

- să dezvolte priceperea de a răspunde şi a înţelege conţinutul întrebărilor;
- să încurajeze participanţii;
- să menţină climatul psihologic în cadrul victorinei;
- să acumuleze punctaje;
- să se încadreze în timpul acordat.

Literatura utilizată:

1. Lovinescu E.. Istoria literaturii romane contemporane, III, Evoluţia poeziei lirice, pp. 251-256.
2. Călinescu G., Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent. Editura Fundaţiilor, pp. 743 – 747.
3. Raelea M., Scrieri din trecut în literatură. ESPLA, 1956, pp. 59-63.
4. Bibliografia literaturii române, Editura Academiei, 1965 şi Alexandru Săndulescu.
5. Topîrceanu – Viaţa şi opera, studiu monografic, ESPLA, 1958, Bibliografic.
6. Săndulescu Al. G. Topîrceanu, I – II- volume. Editura Minerva, Bucureşti, 1983.

Repriza 1. Date biografice.

Nr.	*Întrebări*	*Răspunsuri*
1	Descrie aptitudinile pe care le poseda micul George (Topîrceanu)?	*Cînta la fluier și mandalină, studiază tratate de anatomie și patologie; pictează, vînează.*
2	*Ce obișnuia G. Topîrceanu să păstreze în buzunarul de la piept a vestonului său de catifea, închis pînă în gît?*	Pieptene și oglindă.
3	De ce purta tocuri „năltuţe”? (încălţăminte)	Deoarece era josuţ.
4	Cu ce scrisoare îi se adresează lui G. Ibrăileanu (datîndă din 1910) G. Topîrceanu?	„Toţi vor cu orice preţ să pară originali; și deci aproape toţi sînt bizari. În literatura poetică de azi e ușor să fii original, n-ai decît să fii simplu în expresie, normal în sentimente și modest.”
5	În ce perioadă se promovează ca scriitor?	La jumătatea primului deceniu al secolului XX.
6	La ce vîrstă își publică primele încercări literare?	La 19 ani.
7	Prima revistă la care a debutat scriitorul?	„Duminica"
8	În ce reviste îi apare tot mai frecvent numele?	„Revista noastră", „România ilustrată", „Bilete de papagal"-condusă de Arghezi (1928); „Însemnări literare", „Tribuna"din Arad; „Viaţa socială"a lui N. D. Cocea; „Revista fundaţiilor" (1934); ziarul „Lumea"; „Însemnări ieșene" de G. Ibraileanu 1936, „Lumea-bazar"; „Semănătorul"; „Ramuri"; „Viaţa românească" (1909-1910), condusă de G. Ibrăileanu; ziarul „Lumina" de C. Stere (1918).
9	Opere (parodii) care i-au marcat o nouă etapă a vieţii literare?	„Romanţa automobilului", „Noapte de august", „Odă sobei mele", „Răspunsul micilor funcţionari", „Noapte de mai", „Balada chiriașului grăbit".
10	Colaboratorii de la „Viaţa românească" i-au hotărîrea ca tînărul scriitor să se stabilească la Iași. În ce an are loc acest eveniment?	Toamna anului 1911
11	Topîrceanu se afirmă alături de care scriitori de frunte ai literaturii noastre?	M. Sadoveanu, G. Ibrăileanu, Gala Galactoin, Eugen Todie, T. Arghezi, M. Codreanu, H. P. Bengescu. O cunoaște pe Alexandra Gavrilescu (Otilia Cazimir).
12	Activînd la Iași, ce mai scrie înafară de poezii?	Bucăţi în proză, cronici, recenzii, note polemice...
13	Care este sfera principală de activitate a poetului?	Parodiile.
14	Cine l-au reeditat pe Topîrceanu, dintre marii lirici interbelici?	Vinea, Voiculescu și mai ales I. Barbu.
15	Ce parodii cunoaşteţi de G. Topîrceanu?	„Mihai Viteazu și turcii", „Nocturnă", „Misterul nopţii", „Apostrofe de lună", „Vis alb", „Ariciul", „Psalm", „Menire", „Utrenie", „Blesteme".

16	Ce volume a scris G. Topîrceanu?	„Balade vesele și triste", „Migdale amare".
17	Volumele de debut?	„Balade vesele", „Parodii originale" (1916).
18	Anul publicării „Parodiilor originale"	1916
19	Ce specie lirică introduce G. Topîrceanu în literatura română?	Parodie originală.
20	Care este specia preferată de G. Topîrceanu?	Specia lirico-epică (balada)
21	În ce an sînt reeditate toate volumele sale?	1931
22	Ce roman parodic îl scrie pînă în pragul morţii și care a rămas neterminat?	„Minunile Sfîntului Sisoe"
23	Cîte pagini a reușit să scrie din acest roman?	40 de pagini
24	Pe cine îi considera ca model G. Topîrceanu?	I. L. Caragiale, A. Mirea.
25	Numiţi toate „Baladele" lui G. Topîrceanu	„Balade vesele", „Balade vesele și triste", „Balada chiriașului grăbit", „Balada călătorului", „Balada morţii", „Balada munţilor", „Balada corbilor", „Balada unui greier mic", „Balada unei stele mici".
26	Numiți toate „Rapsodiile" lui G. Topîrceanu?	„Rapsodii de toamnă", „Rapsodii de vară", „Rapsodii de primăvară" „Rapsodii de iarnă".
27	Al cîtălea copil este G. Topîrceanu în familia sa?	Al doilea.
28	Prin ce localităţi peregrinează familia Topîrceanu în 1888-1889?	Schitul Horezu (Vîlcea), din nou la București, Armășești (Ialomița), schitul Văleni (Argeș), Nămăiești (Muscel).
29	Unde se stabilește definitiv cu traiul familia -Topîrceanu?	La Văleni și la Nămăiești.
30	Numiți liceele la care și-a făcut studiile?	„Matei Basarab"(1898-1901), „Sf. Sava"(1901").
31	Sub influența căror scriitori face primele încercări poetice ?	M. Eminescu, G. Byron, Duiliu Zamfirescu.
32	Numiţi toate funcţiile în care a activat poetul?	Mic slujbaș, institutor, suplinitor, militar, inclusiv șomaș intelectual, funcţionar la Casa bisericii (1913).
33	In ce operă „cristalizează" evenimentele din timpul războiului balcanic?	În „Jurnalul din campania din Bulgaria"(1913).
34	Ce evenimente au loc în Bulgaria în 1913 și care este contribuţia poetului la aceste evenimente?	Război; este trimis pe front, luînd parte la luptele de la Turtucaia, unde va cădea prizonier, fiind dus într-un lagăr în Bulgaria și, apoi, bolnav, în spitalul „Hotel Europe" din Sofia.
35	Care sînt operele editate în baza evenimentelor balcanice?	Cărţile „Amintiri din luptele de la Turtucaia", „În ghiara lor".
36	Ce funcţie deţine la Chișinău și în ce an?	Director al Teatrului Naţional.
37	Numiți anul și cauza morţii poetului?	1937, moare la Iași, doborît de cancer hepatic.

Repriza 2. Din creaţia lui George Topîrceanu

Nr.	*Recunoaşte opera*	*Răspunsuri*
1	„...Adus-au mai la urmă chiar doftor, din ţara ungurească, de i-au găsit că-i bolnav de frănţie, care şi moldovanu, mâcar că nu-i franţuz, se tâmplă că are. şi i-au dat să guste dintr-un şip doftorie amară ca herea, care amirosind cumplit fără samă, îndatăşi au umplut toată ograda curţii domneşti de putoare. şi nice dintr-acea tărie, tot nimica nu i-au priit... "	(povestirea „Ciubăr-vodă")
2	„...Luntrea s-a alăturat uşurel de lotcă. Mă ridic în picioare, cu puşca cumpănită într-o mînă, cu blaniţa în cealaltă şi, deprins cu asemenea peripeţii vînătoreşti, păşesc fără grijă peste bord...se vede însă că astăzi toate erau menite să se împlinească pe dos. Luntrea oscilează fără veste pe o coastă, apa năvăleşte întrînsa, o umple şi o scufundă pe jumătate... naufragiu ! ..."	(povestirea „Ţara de dincolo de negură")
3	„Pe cărarea de sub coastă, Loveţ pădurarul urca încet, cu torba goală şi cu puşca la spinare. Un cuc nerod cînta aproape, între frasinii de pe culme; altul îi răspunde din vale. Şi era pădurea de curînd înverzită, şi frunza fragedă rîdea la soare, şi tot codrul întinerit răsuna de cîntece ...”	(povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară”)
4	„Într-o dimineaţă mai de demult, zării pe moş Toma Gaiţă în drum spre pădure, cu puşca ferită sub zeghe de nu i se vedea decît ţeava atîrnînd la spate, ca o coadă. Eram prin clasa a doua de liceu; venisem numai de vreo săptămînă acasă, în vacanţa Crăciunului, şi aveam şi eu o rrablă de puşcă, mică şi ruginită, cu care speriam sturzii şi mierlele de prin măcieşii de la marginea pădurii. ...”	(povestirea „Amintire”)
5	„ ... Îmi arunc valiza, bastonul şi pălăria în plasa de bagaje şi m-aşez pe canapea, cu spatele spre locomotivă şi cu faţa la cucoană. Măsuţa dintre noi e ridicată. Pe măsuţă, cîteva gazete ... ”	(povestirea „Amintire”)
6	„Focul de la Moreni e cel mai mizerabil incendiu din Europa. Totuşi acest Matusalem al nostru e încă verde, se ţine drept ca o lumînare şi dacă i s-ar îngădui să se dea pe lîngă vreo sondă din apropiere, ar fi în stare să facă pui.”	(povestirea „Focul de la Moreni”)

Recunoaște fabulistul din operele propuse:

Nr.	*Recunoaște fabulistul din operele propuse*	***Răspunsuri***
1	*„Cu o prajină mare,* *Ţăranul gîşte de vînzare* *Mîna la tîrg,* *Şi drept să zic: ...* *În cîrdul gîştelor, spre buna îndemnare,* *Grăbind la zi de tîrg, bătea ades cam tare.* *(Dar unde de cîştig sau pagubă s-atinge,* *Nu numai gîştele, şi omenirea plînge.)* *Eu nu vinovăţesc ţăranul nicidecum..."*	Gîştele (A. Donici)
2	*„Leu, lupu, vulpea şi cîinele odat* *Ca nişte buni vecini, s-au fost alcătuit,* *Cu toţii întrunit* *Să umble la vînat:* *Şi ce vor căpăta să-mpartă măsurar..."*	Leul la vînat (A. Donici)
3	*„Într-o fîntînă limpede,* *La codru, pe la munte,* *Văzîndu-şi cerbul coarnele,* *Ce-i se-nalţa pe frunte,* *Lăuda podoaba gemine,* *Dar bănuit-au foarte* *Cum şi picioare asemenea* *Nu-i dă nedreapta soarte..."*	Cerbul la fîntînă (Gh. Asachi)
4	*„Un lup foarte ipocrit,* *Avînd mare apetit* *Pe o turmă grăsulie,* *Ce păştea în o cîmpie,* *Socotea că a lui plan* *Nimerit s-ar fi făcut* *Dacă-n straia de cioban* *Vizită i-ar fi facut..."*	Lupul prefacut în păstor (Gh. Asachi)
5	*„Cît îmi sînt de urîte unele dobitoace,* *Cum lupii, urşii, lei şi alte cîteva,* *Care cred despre sine că preţuiesc ceva !* *De se trag din neam mare,* *Asta e o-ntîmplare:* *Şi eu poate sînt nobil, dar s-o arăt nu-mi place.* *Oamenii spun adesea că-n ţări civilizate* *Este egalitate..."*	Cîinele şi căţelul (G. Alexandrescu)
6	*„Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros,* *Se plimba o coţofană* *Cînd în sus şi cînd în jos.* *Un căţel trecînd pe-acolo s-a oprit mirat în loc:* *- „Ah, ce mare dobitoc !* *Nu-l credeam aşa de prost* *Să ia-n spate pe oricine...* *Ia stai, frate, că e rost* *Să mă plimbe şi pe mine ! ... "*	Bivolul şi coţofana (G. Topîrceanu)

7	*„Leul s-ambrăcat odată* *Într-o piele de măgar,* *Să colinde ţara toată* *Din hotar pînă-n hotar,* *Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregători)* *Cu noroadele-i blajine de supuşi rumegători..."*	Leul deghizat (G. Topîrceanu)

Identifică balada şi autorul:

Nr.	*Identificaţi balada şi autorul*	*Răspunsuri*
1	*„...Iată-n zori de zi Manea se trezi, Drumul cerceta. Cînd, vai ! ce zărea? Cine se ivea? Soţioara lui, Floarea cîmpului ! Ea se-apropia Şi îi aducea..."*	*(Meşterul Manole; Monastirea Argeşului - popor; folclor)*
2	*„...Tu, Mioara mea, Să te-nduri de ea Şi-i spune curat Că m-am însurat Cu o fată de crai, Pe-o gură de rai, Iar la cea măicuţă Să nu-i spui, drăguţă, Că la nunta mea A căzut o stea,..."*	*(Mioriţa - folclor)*
3	*„Ştefan-Vodă rătăcit Întră-n codru înfrunzit, Codru-i zice: - Dragul meu, Înceteză plînsul tău Căci din brazii mei trufaşi Face-ţi-oi voinici ostaşi..."*	*(Ştefan -Vodă şi Codru de V. Alecsandri)*
4	*„Trec anii, trec lunile-n goană Şi-n zbor săptămînile trec. Rămîi sănătoasă , cucoană, Că-mi iau geamantanul şi plec ! Eu nu ştiu limanul spre care Pornesc cu bagaje acum, Ce demon mă pune-n mişcare, Ce taină mă-ndeamnă la drum..."*	*(Balada chiriaşului grăbit - G. Topîrceanu)*
5	*„Cobora pe Topolog Dintre munţi, la vale... Şi la umbra unui stog A căzut din cale În ce vară? În ce an? Anii trec ca apa... El era drumeţ sărman Muncitor cu sapa .*	*(Balada morţilor - G. Topîrceanu)*

Răspunde la întrebări:

Nr.	*Răspunde la întrebări*	*Răspunsuri*
Sursa: (Din povestirea „Ţara de dincolo de negură" din volumul „Scrisori fără adresă")		
1	*Ce pasiune aveau băieţii?*	*Vînatul de baltă*
2	*Cine era moş Barnea?*	*Pescarul din marginea satului*
3	*Ce i-a spus Barnea tovarăşului de vînătoare referitor la rostul vînatului de baltă?*	*Cere ca în fiecare luntre să nu ia loc decît un singur vînător, cu luntraşul lui. Dacă stau doi pescari într-o luntre, se încurcă unul pe altul şi nu fac nici o ispravă.*
4	*Cine era băiţaşul al treilea care i-a dat lotca?*	*Văcar.*
5	*Cine era în lotcă şi cine era în luntre?*	*Băiatanul cu tovarăşul, iar în luntre Barnea.*
6	*Caracterizează-l pe tovarăş din punct de vedere interior?*	*- crede în Dumnezeu şi-n ocrotirea divină, fiindcă aşa a apucat de la bătrîni: tovarăşul meu,însă îşi găseşte loc întotdeauna la mijloc, sub coviltir, de unde nu poate vedea nimic şi unde stă tot drumul liniştit. Orice s-ar întîmpla, el nu se mişca niciodată de la locul lui.*
7	*Cui îi povestea toate aceste povestiri G.Topîrceanu?*	*M. Sadoveanu*
8	*Care era prenumele tovarăşului Barnea?*	*Gheorghe*
9	*Cîte gîşte împuşcaseră?*	*2*
10	*Ce isprăvi au mai făcut ei la balta Cristeştilor?*	*Au dat foc la stuf.*
11	*Cu cine s-au întîlnit ei pe canal?*	*Cu un pescar bătrîn , lipovan.*
12	*Şi ce le-a spus el?*	*Nimic.*
13	*Cu cine s-au mai întîlnit ei aproape de mal spre marginea de jos a satului?*	*Cu o fată subţirică şi mlădioasă care intra în apă cu picoarela goale, ridicîndu-şi fusta pe măsură ce înainta spre adînc.*
(Din povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară" din volumul „Scrisori fără adresă")		
14	*Cine era Loveţ?*	*Vînător, pădurar*
15	*Ce a împuşcat Loveţ în pădure?*	*Un ţoi*
16	*Cînd are loc acţiunea în pădure?*	*Dimineaţa*
17	*Ce gîze, păsări, jivine sînt descrise în povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară"*	*Cuci, granguri, graiţe, mierle, ţoiul, sturzul, ciocănitoarea, ţînţarii, pitulicea, bondarul, veveriţe, huhurezii.*
18	*Ce face Loveţ la amiază în pădure?*	*Doarme (se lasă cu faţa-n sus şi cu braţele sub cap la umbra tufarului bătrîn Leveţ clipi des din ochi, ... apoi rămase-ră cu pleoapele închise. Adormi.)*

19	*Ce-a făcut Loveț după ce s-a trezit?*	*A împușcat un sturz, și un țoi într-o aripă.*
20	*Caracterizați-l pe Loveț din punct de vedere exterior?*	*Bun*
21	*Desrieți visul pe care l-a avut Loveț?*	
(Din povestirea „Focul de la Moreni" din volumul „Scrisori fără adresă"		
22	*Ce s-a întîmplat la Moreni?*	*Un incendiu*
23	*În ce județ al României se află Morenii?*	*Prahova*
24	*Ce semnificație are Focul de la Moreni?*	*Moravurile noastre economice; o afacere comercială; inteligență*
(Din povestirea „Amintire" din volumul „Scrisori fără adresă")		
25	*Cine era moș Toma Gaiță?*	*Vînător*
26	*Descrie-l pe moș Toma Gaiță?*	*Cu ochii lui în culoarea solzului de pește, cu fața amărîtă și spînă, cu cîteva fire țepoase în barbă, cioplită parcă-n lemn, cu nasul subțire și coroiat din fire.*
27	*Unde plecă el într-o dimineață rece prin zăpada de două palme cu un băiat?*	*La vînat jderi*
28	*Ce pomi se găseau în mijlocul fiecărei poiene din pădure?*	*Stă mîndru ca un monarh cîte un cireș sălbatic, cu crengile înalt răspirate în văzduh.*
29	*Ce rol joacă acești cireși din poiene?*	*Loc de întîlnire și de ospăț pentru toate zburătoarele neastîmpărate din împrejurimi.*
30	*Ce acțiuni aveau loc vara în jurul acestui cireș?*	*Vînătoarea*
31	*Ce juvine întîlnise moș Toma și băiatul la această vînătoare de iarnă?*	*Un lup și un jder*
32	*Ce a făcut moș Toma ca să scoată jderul din scorbură?*	*Puse un șomoiog de frunze uscate în gura scorburii și începu să sufle din toate puterile. În curînd scorbura se umplu de un fum albicios. Și jderul fugiră.*

Identifică personajele şi opera din care face parte?		
33	*Loveţ*	*(povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară”)*
34	*Focul de la Moreni*	*(povestirea „Focul de la Moreni”)*
35	*Moş Toma Gaiţă*	*(povestirea „Amintire”)*
36	*Moş Barnea*	*(povestirea „Ţara de dincolo de negură”)*
Continuă versul din următoarele opere. (patru rînduri)		
37	Trec anii, trec lunile-n goană Şi-n zbor săptîmînile trec. Rămîi sănătoasă, cucoană, Că-mi iau geamantanul şi plec!	*(„Balada chiriaşului grăbit”)*
38	... Trudit apoi, m-am aşezat pe-o stîncă. La capătul călătoriei mele Se deschidea prăpăstie adîncă.	*(poezia „Infernul”)*
39	E alarma şi trenul stă gata să plece. Vagonul se umple de oameni străini Mi-e inima strînsă ... E şapte şi zece. Mă-ntorc la fereastră şi stau ca pe spini.	*(poezia „În tren”)*
40	Sus, prin crîngul adormit, A trecut în taina mare, De cu noapte, risipind Şiruri de mărgăritare Din panere de argint, Stol bălai De îngeraşi Cu alai De toporaşi.	*(Rapsodii de primăvară)*
41	O, e – atît de bine cînd pe drumuri ninse Întîlneşti o casă cu lumini aprinse, Un ogeac din care se ridică fum, Cînd te prinde noaptea călător la drum!	*(Balada călătorului)*

Model de test

„120 de muguri infloriti la cei 120 de ani de viata
de la nasterea marelui scriitor George TOPIRCEANU”

Numele şi prenumele participantului .....
Clasa ..... Data ____/_____201_ Durata: 120 minute

Scor total al acestui test: 100 p.

Sîntem siguri că vei reuși! Mult succes!

Repriza I: date biografice - 201 p.
I. Răspunde la întrebări:
1. Descrie, în 2 -3 enunțuri aptitudinile pe care le poseda micul George (Topîrceanu)? 2-3 p.

---
2. Scrie, în 2-3 enunțuri, ce obișnuia G. Topîrceanu să păstreze în buzunarul de la piept a vestonului său de catifea, închis pînă în gît? 2-3 p.
_____
_____
3. De ce purta poetul tocuri „năltuțe”? 2 p.
_____
_____
4. Cu ce scrisoare îi se adresează lui G. Ibrăileanu (datîndă din 1910) G. Topîrceanu? 5 p.
_____
_____
5. În ce perioadă se promovează ca scriitor G. Topîrceanu? 2 p.
_____
_____
6. La ce vîrstă își publică primele încercări literare? 2 p.
_____
_____
7. Prima revistă la care a debutat scriitorul? 2 p.
_____
_____
*8. În ce reviste îi apare tot mai fregvent numele? 14*2 p.*
_____
*9. Opere (parodii) care i-au marcat o nouă etapă a vieții literare? 6*2 p.*
_____
10. Colaboratorii de la „Viața românească” i-au hotărîrea ca tînărul scriitor să se stabilească la Iaşi. În ce an are loc acest eveniment? 2 p.
_____
*11.Topîrceanu se afirmă alături de care scriitori de frunte ai literaturii noastre? 8*2 p.*
_____
12. Activînd la Iași, ce mai scrie înafară de poezii? 2 p
._____
13. Care este sfera principală de activitate a poetului? 2 p.
_____
*14. Cine l-au reeditat pe Topîrceanu, dintre marii lirici interbelici? 2*2 p.* _____
_____

*15.Ce parodii cunoaşteţi de G. Topîrceanu? 10*2 p.*

*16. Ce volume a scris G. Topîrceanu? 2*2 p.*

*17. Scrie, Volumele de debut? 2*2 p.* _____

18. Anul publicării „Parodiilor originale” 2 p.

19. Ce specie lirică introduce G. Topîrceanu în literatura română? 2 p.

20. Care este specia preferată de G. Topîrceanu? 2 p.

21. În ce an sînt reeditate toate volumele sale? 2 p.

22. Ce roman parodic îl scrie pînă în pragul morţii şi care a rămas neterminat? 2 p.

*23. Cîte pagini a reuşit să scrie din acest roman? 2 p.*_____
*24. Pe cine îi considera ca model G. Topîrceanu? 2*2 p.* _____
*25. Numiţi toate „Baladele” lui Topîrceanu? 9*2 p.* _____
*26. Numiţi toate „Rapsodiile” luiTopîrceanu? 4*2 p.*_____
27. Al cîtălea copil este G. Topîrceanu în familia sa? 2 p. _____
*28. Prin ce localităţi peregrinează familia Topîrceanu în 1888-1889? 5*2 p .*_____

*29. Unde se stabileşte definitiv familia -Topîrceanu? 2*2 p.*_____
*30. Numiţi liceele la care şi-a făcut studii ? 2*2 p.*_____
*31. Sub influenţa căror scriitori face primele încercări poetice ? 3*2 p.* _____

32. Numiţi toate funcţiile în care a activat poetul? 5 p. _____
33. In ce operă „cristalizează” evenimentele din timpul războiului balcanic? 3 p. _____

34. Ce evenimente au loc în Bulgaria în 1913 şi care este contribuţia poetului la aceste evenimente? 5 p.

*35. Care sînt operele editate în baza evenimentelor balcanice? 2*2 p.* _____

*36. Ce funcţie deţine la Chişinău şi în ce an? 2 p.*_____
37. Numiţi anul şi cauza morţii poetului? 3 p.

Repriza 2. Din creaţia lui George Topîrceanu - 138 p.

2.1. Recunoaşte opera: 12 p.

a. „...Adus-au mai la urmă chiar doftor, din ţara ungurească, de i-au gâsit că-i bolnav de frânţie, care şi moldovanu, mâcar că nu-i franţuz, se tâmplă că are. şi i-au dat să guste dintr-un şip doftorie amară ca herea, care amirosind cumplit fără samă, îndatăşi au umplut toată ograda curţii domneşti de putoare. şi nice dintr-acea tărie, tot nimica nu i-au priit... „

(----------)

b. „... Luntrea s-a alăturat uşurel de lotcă. Mă ridic în picioare, cu puşca cumpănită într-o mînă, cu blaniţa în cealaltă şi, deprins cu asemenea peripeţii vînătoreşti, păşesc fără grijă peste bord... se vede însă că astăzi toate erau menite să se împlinească pe dos. Luntrea oscilează fără veste pe o coastă, apa năvăleşte întrînsa, o umple şi o scufundă pe jumătate...naufragiu ! ...”

(----------)

c. „Pe cărarea de sub coastă, Loveţ pădurarul urca încet, cu torba goală şi cu puşca la spinare. Un cuc nerod cînta aproape, între frasinii de pe culme; altul îi răspunde din vale. Şi era pădurea de curînd înverzită, şi frunza fragedă rîdea la soare, şi tot codrul întinerit răsuna de cîntece ...”

(----------)

d. „Într-o dimineaţă mai de demult, zării pe moş Toma Gaiţă în drum spre pădure, cu puşca ferită sub zeghe de nu i se vedea decît ţeava atîrnînd la spate, ca o coadă.
Eram prin clasa a doua de liceu; venisem numai de vreo săptămînă acasă, în vacanţa Crăciunului, şi aveam şi eu o rrablă de puşcă, mică şi ruginită, cu care speriam sturzii şi mierlele de prin măcieşii de la marginea pădurii. ...

(----------)

e. „... Îmi arunc valiza, bastonul şi pălăria în plasa de bagaje şi m-aşez pe canapea, cu spatele spre locomotivă şi cu faţa la cucoană. Măsuţa dintre noi e ridicată. Pe măsuţă, cîteva gazete ... ”

(----------)

f. „Focul de la Moreni e cel mai mizerabil incendiu din Europa. Totuşi acest Matusalem al nostru e încă verde, se ţine drept ca o lumînare şi dacă i s-ar îngădui să se dea pe lîngă vreo sondă din apropiere, ar fi în stare să facă pui.”

(----------)

2.2 . ***Recunoaşte fabulistul din operele propuse 2*7p.***

a. ***Gîştele***
„Cu o prajină mare,
Ţăranul gîşte de vînzare
Mîna la tîrg,
Şi drept să zic:
În cîrdul gîştelor, spre buna îndemnare,
Grăbind la zi de tîrg, bătea ades cam tare.
(Dar unde de cîştig sau pagubă s-atinge,
Nu numai gîştele, şi omenirea plînge.)
Eu nu vinovăţesc ţăranul nicidecum...”

(----------)

b. ***Leul la vînat***
„Leu, lupu, vulpea şi cîinele odat
Ca nişte buni vecini, s-au fost alcătuit,
Cu toţii întrunit
Să umble la vînat:
Şi ce vor căpăta să-mpartă măsurar...”

(.....)

c. ***Cerbul la fîntînă***
Într-o fîntînă limpede,
La codru, pe la munte,
Văzîndu-şi cerbul coarnele,
Ce-i se-nalţa pe frunte,
Lăuda podoaba gemine,
Dar bănuit-au foarte
Cum şi picioare asemenea
Nu-i dă nedreapta soarte...”

(----------)

d. ***Lupul prefacut în păstor***

„Un lup foarte ipocrit,
Avînd mare apetit
Pe o turmă grăsulie,
Ce păştea în o cîmpie,
Socotea că a lui plan
Nimerit s-ar fi făcut
Dacă-n straia de cioban
Vizită i-ar fi facut...”

(----------)

e. ***Cîinele şi căţelul***
„Cît îmi sînt de urîte unele dobitoace,
Cum lupii, urşii, lei şi alte cîteva,
Care cred despre sine că preţuiesc ceva !
De se trag din neam mare,
Asta e o-ntîmplare:
Şi eu poate sînt nobil, dar s-o arăt nu-mi place.
Oamenii spun adesea că-n ţări civilizate
Este egalitate...”

(----------)

f. ***Bivolul şi coţofana***

„Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros,
Se plimba o coţofană
Cînd în sus şi cînd în jos.
Un căţel trecînd pe-acolo s-a oprit mirat în loc:
- „Ah, ce mare dobitoc !
Nu-l credeam aşa de prost
Să ia-n spate pe oricine...
Ia stai, frate, că e rost
Să mă plimbe şi pe mine ! ... „

(----------)

g. ***Leul deghizat***
„Leul s-ambrăcat odată
Într-o piele de măgar,
Să colinde ţara toată
Din hotar pînă-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregătorii)
Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători...”
(----------)

3. Identifică balada și autorul: 2*5p.

a. „...Iată-n zori de zi
Manea se trezi,
Drumul cerceta.
Cînd, vai ! ce zărea?
Cine se ivea?
Soţioara lui,
Floarea cîmpului !
Ea se-apropia
Și îi aducea...”
(----------)

b. „...Tu, Mioara mea,
Să te-nduri de ea
Și-i spune curat
Că m-am însurat
Cu o fată de crai,
Pe-o gură de rai,
Iar la cea măicuţă
Să nu-i spui, drăguţă,
Că la nunta mea
A căzut o stea,...”
(----------)

c. „Ștefan-Vodă rătăcit
Întră-n codru înfrunzit,
Codru-i zice: - Dragul meu,
Înceteză plînsul tău
Căci din brazii mei trufași
Face-ţi-oi voinici ostași...” (----------)

d. „Trec anii, trec lunile-n goană
Și-n zbor săptămînile trec.
Rămîi sănătoasă , cucoană,
Că-mi iau geamantanul și plec !
Eu nu știu limanul spre care
Pornesc cu bagaje acum,
Ce demon mă pune-n mișcare,
Ce taină mă-ndeamnă la drum...”
(----------)

e. „Cobora pe Topolog
Dintre munţi, la vale...
Și la umbra unui stog
A căzut din cale
În ce vară? În ce an?
Anii trec ca apa...
El era drumeţ sărman
Muncitor cu sapa

(----------)

4. Răspunde la întrebări:

4.1. (Din povestirea „Ţara de dincolo de negură" din volumul „Scrisori fără adresă") (13 p.)
1. Ce pasiune aveau băieţii? *2 p.*----------
2. Cine era moș Barnea? *2 p.* -- ----------
3. Ce i-a spus Barnea tovarășului de vînătoare referitor la rostul vînatului de baltă? *4 p.*
---
4. Cine era băiţaşul al treilea care i-a dat lotca? *4 p.*----------
5. Cine era în lotcă și cine era în luntre? *4 p.*----------
6. Caracterizează-l pe tovarăș din punct de vedere interior? *5 p.*
---
7. Cui îi povestea toate aceste povestiri G. Topîrceanu? *2 p.*----------
8. Care era prenumele tovarășului Barnea? *2 p.*----------
9. Cîte gîște împușcaseră Barnea? *2 p.*----------
10. Ce isprăvi au mai făcut ei la balta Cristeștilor? 2 p.----------
11. Cu cine s-au întîlnit ei pe canal? *2 p.*----------
12.Și ce le-a spus el? *2 p.* ----------
13 Cu cine s-au mai întîlnit ei aproape de mal spre marginea de jos a satului? *2 p.*
---

4. 2. (Din povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară" din volumul „Scrisori fără adresă") 2*7 p.
1. Cine era Loveţ? *2 p.*----------
2. Ce a împușcat Loveţ în pădure? *2 p.*----------
3.Cînd are loc acţiunea în pădure? *2 p.*----------
4.Ce gîze, păsări, juvine sînt descrise în povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară" *2 p.*
---
5. Ce face Leveţ la amiază în pădure? *2 p.*

6.Ce-a făcut Loveţ după ce s-a trezit? *2 p.*

7.Caracterizaţi-l pe Loveţ din punct de vedere exterior? *2 p.*

4.3. (Din povestirea „Focul de la Moreni" din volumul „Scrisori fără adresă") 2*3 p.
1. Ce s-a întîmplat la Moreni? *2 p.*----------
2. În ce judeţ al României se află Morenii? *2 p.*----------
3. Ce semnificaţie are Focul de la Moreni? *2 p.*----------

4.4. Din povestirea „Amintire" din volumul „Scrisori fără adresă") 2*8 p.
1. Cine era moș Toma Gaiţă? *2 p.*
---
2. Descrie-l pe moș Toma Gaiţă? *2 p.*
---
3. Unde plecă el într-o dimineaţă rece prin zăpada de două palme cu un băiat? *2 p.*
---

4. Ce pomi se găseau în mijlocul fiecărei poiene din pădure? *2 p.*

---

5. Ce rol joacă aceşti cireşi din poiene? *2 p.*

---

6. Ce acţiuni aveau loc vara în jurul acestui cireş? *2 p.*

---

7. Ce juvine întîlnise moş Toma şi băiatul la această vînătoare de iarnă? *2 p.*

---

8. Ce a făcut moş Toma ca să scoată jderul din scorbură? *2 p.*

---

5. Identifică personajele şi opera din care face parte?3* 4 p.

1. Loveţ – *3 p.*

---

2. Focul de la Moreni - *3 p.*

---

3. Moş Toma Gaiţă – *3 p.*

---

4. Moş Barnea –*3 p.*

---

6. Continuă versul din următoarele opere. (patru rînduri) 3*5 p.

1. Trec anii, trec lunile-n goană
Şi-n zbor săptîmînile trec.
Rămîi sănătoasă, cucoană,
Că-mi iau geamantanul şi plec!

---

2. ... Trudit apoi, m-am aşezat pe-o stîncă.
La capătul călătoriei mele
Se deschidea prăpăstie adîncă.

---

3. E alarma şi trenul stă gata să plece.
Vagonul se umple de oameni străini
Mi-e inima strînsă ... E şapte şi zece.
Mă-ntorc la fereastră şi stau ca pe spini.

---

4. Sus, prin crîngul adormit,
A trecut în taina mare,
De cu noapte, risipind
Şiruri de mărgăritare
Din panere de argint,
Stol bălai
De îngeraşi
Cu alai
De toporaşi.

---

1. O, e – atît de bine cînd pe drumuri ninse
Întîlneşti o casă cu lumini aprinse,
Un ogeac din care se ridică fum,
Cînd te prinde noaptea călător la drum!

SCOR TOTAL _____ *puncte.*

Barem de notare

Itemul	Repriza I (răspunsul) (201 p)	Punctajul
1.	Cînta la fluier şi mandalină, studiază tratate de anatomie şi patologie; pictează, vînează.	2 p.
2.	Pieptene şi oglindă.	1+1 =2 p.
3.	Deoarece era josuţ.	2 p.
4.	„Toţi vor cu orice preţ să pară originali; şi deci aproape toţi sînt bizari. În literatura poetică de azi e uşor să fii original, n-ai decît să fii simplu în expresie, normal în sentimente şi modest.”	5 p.
5.	La jumătatea primului deceniu al secolului XX.	2 p.
6.	La 19 ani.	2 p.
7.	„Duminica".	2 p.
8.	„Revista noastră", „România ilustrată", „Bilete de papagal"- condusă de Arghezi (1928); „Însemnări literare", „Tribuna"din Arad; „Viaţa socială"a lui N. D. Cocea; „Revista fundaţiilor"(1934); ziarul „Lumea"; „Însemnări ieşene" de G. Ibraileanu 1936, „Lumea-bazar"; „Semănătorul"; „Ramuri"; „Viaţa românească" (1909-1910), condusă de G. Ibrăileanu; ziarul „Lumina" de C. Stere (1918);	14*2 p.
9.	"Romanţa automobilului", „Noapte de august", „Odă sobei mele", „Răspunsul micilor funcţionari", „Noapte de mai", „Balada chiriaşului grăbit"...	6*2 p.
10.	Toamna anului 1911	2 p.
11.	M. Sadoveanu, G. Ibrăileanu, Gala Galactoin, Eugen Todie, T. Arghezi, M. Codreanu, H. P. Bengescu. O cunoaşte pe Alexandra Gavrilescu (Otilia Cazimir).	8*2 p.
12.	Bucăţi în proză, cronici, recenzii, note polemice...	2 p.
13.	Parodiile.	2 p.
14.	Vinea Voiculescu şi mai ales I. Barbu.	2*2 p.
15.	„Mihai Viteazu şi turcii", „Nocturnă", „Misterul nopţii", „Apostrofe de lună", „Vis alb", „Ariciul", „Psalm", „Menire", „Utrenie", „Blesteme".	10*2 p.
16.	„Balade vesele şi triste", „Migdale amare".	2*2 p.
17.	„Balade vesele", „Parodii originale" (1916).	2*2 p.
18.	1916	2 p.
19.	Parodie originală.	2 p.
20.	Specia lirico-epică (balada).	2 p.
21.	1931	2 p.
22.	„Minunile sfîntului Sisoe".	2 p.
23.	40 de pagini.	2 p.

24.	I. L. Caragiale, A. Mirea.	2*2 p.
25.	„Balade vesele", „Balade vesele și triste", „Balada chiriașului grăbit", „Balada călătorului", „Balada morții", „Balada munților", „Balada corbilor", „Balada unui greier mic", „Balada unei stele mici".	9*2 p.
26.	„Rapsodii de toamnă", „Rapsodii de vară", „Rapsodii de primăvară" „Rapsodii de iarnă”.	4*2 p.
27.	Al doilea.	2 p.
28.	Schitul Horezu (Vîlcea), din nou la București, Armășești (Ialomița), schitul Văleni (Argeș), Nămăiești (Muscel).	5*2 p.
29.	La Văleni și la Nămăiești	2*2 p.
30.	„Matei Basarab"(1898-1901), „Sf. Sava" (1901)	2*2 p.
31.	M. Eminescu, G. Byron, Duiliu Zamfirescu.	3*2 p.
32.	Mic slujbaș, institutor, suplinitor, militar, inclusiv șomaș intelectual, funcționar la Casa bisericii (1913).	5 p.
33.	În „Jurnalul din campania din Bulgaria" (1913)	3 p.
34.	Război; este trimis pe front, luînd parte la luptele de la Turtucaia, unde va cădea prizonier, fiind dus într-un lagăr în Bulgaria și , apoi, bolnav, în spitalul „Hotel Europe" din Sofia.	5 p.
35.	Cărțile „Amintiri din luptele de la Turtucaia", „În ghiara lor".	2*2 p.
36.	Director al Teatrului Național.	2 p.
37.	1937, moare la Iași, doborît de cancer hepatic.	3 p.

Repriza II (138 p)

1	a. (povestirea „Ciubăr-vodă")	2 p.
	b. (povestirea „Țara de dincolo de negură")	2 p.
	c. (povestirea „Într-o dimineață de primăvară”)	2 p.
	d. (povestirea „Amintire”)	2 p.
	e. (povestirea „Amintire”)	2 p.
	f. (povestirea „Focul de la Moreni”)	2 p.
2.	a. (Donici)	2 p.
	b. (Donici)	2 p.
	c. (Asachi)	2 p.
	d. (Asachi)	2 p.
	e. (G. Alexandrescu)	2 p.
	f. (G. Topîrceanu)	2 p.
	g. (G. Topîrceanu)	2 p.

3.	a. (Meșterul Manole; Monastirea Argeșului - popor; folclor)	2 p.
	b. (Miorița - folclor)	2 p.
	c. (Ștefan -Vodă și Codru de V. Alecsandri)	2 p.
	d. *(Balada chiriașului grăbit - G. Topîrceanu)*	2 p.
	e. *(Balada morților t - G. Topîrceanu)*	2 p.
4.1	1. Vînatul de baltă	2 p.
	2. Pescarul din marginea satului	2 p.
	3. Cere ca în fiecare luntre să nu ia loc decît un singur vînător, cu luntrașul lui. Dacă stau doi pescari într-o luntre, se încurcă unul pe altul și nu fac nici o ispravă.	4 p.
	4. Văcar.	4 p.
	5. Băiatanul cu tovarășul, iar în luntre Barnea.	4 p.
	6. - crede în Dumnezeu și-n ocrotirea divină, fiindcă așa a apucat de la bătrîni: tovarășul meu,însă își găsește loc întotdeauna la mijloc, sub coviltir, de unde nu poate vedea nimic și unde stă tot drumul liniștit. Orice s-ar întîmpla, el nu se mișca niciodată de la locul lui.	5 p.
	7. M. Sadoveanu	2 p.
	8. Gheorghe	2 p.
	9. 2	2 p.
	10. Au dat foc la stuf.	2 p.
	11. Cu un pescar bătrîn , lipovan.	2 p.
	12. Nimic.	2 p.
	13. Cu o fată subțirică și mlădioasă care intra în apă cu picoarela goale, ridicîndu-și fusta pe măsură ce înainta spre adînc.	2 p.
4.2	1. Vînător, pădurar	2 p.
	2. Un ţoi	2 p.
	3. Dimineaţa	2 p.
	4. Cuci, granguri, graiţe, mierle, ţoiul, sturzul, ciocănitoarea, ţînţarii, pitulicea, bondarul, veveriţe, huhurezii.	2 p.
	5. Doarme (se lasă cu faţa-n sus și cu braţele sub cap la umbra tufarului bătrîn Leveţ clipi des din ochi, ... apoi rămase-ră cu pleoapele închise. Adormi.)	2 p.
	6. A împușcat un sturz, și un ţoi într-o aripă.	2 p.
	7. Bun	2 p.
4.3	1. Un incendiu	2 p.
	2. Prahova	2 p.
	3. Moravurile noastre economice; o afacere comercială; inteligenţă	2 p.

4.4	1. Vînător	2 p.
	2. Cu ochii lui în culoarea solzului de peşte, cu faţa amărîtă şi spînă, cu cîteva fire ţepoase în barbă, cioplită parcă-n lemn, cu nasul subţire şi coroiat din fire.	2 p.
	3. La vînat jderi	2 p
	4. Stă mîndru ca un monarh cîte un cireş sălbatic, cu crengile înalt răspirate în văzduh.	2 p.
	5. Loc de întîlnire şi de ospăţ pentru toate zburătoarele neastîmpărate din împrejurimi.	2 p.
	6. Vînătoarea.	2 p.
	7. Un lup şi un jder.	2 p.
	8. Puse un şomoiog de frunze uscate în gura scorburii şi începu să sufle din toate puterile. În curînd scorbura se umplu de un fum albicios. Şi jderul fugiră.	2 p.
5	1. (povestirea „Într-o dimineaţă de primăvară”)	3 p.
	2. (povestirea „Focul de la Moreni”)	3 p.
	3. (povestirea „Amintire”)	3 p.
	4. (povestirea „Ţara de dincolo de negură”)	3 p.
6	1. („Balada chiriaşului grăbit”)	3 p.
	2. (poezia „Infernul”)	3 p.
	3. (poezia „În tren”)	3 p.
	4. Răpsodii de primăvară	3 p.
	5. Balada călătorului	3 p.

MODEL DE CONCURS LITERAR „LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII”, DEDICAT ACADEMICIANULUI, SCRIITORULUI – ION DRUȚĂ

Bibliografie

Opere recomandate pentru lectură

Proză. Dramaturgie.

1. *Balada celor cinci motănaşi*
2. *Casa mare*
3. *Bătrineţe, haine grele*
4. *Cervus Divinus (Rugăciunea de seară)*
5. *Biserica albă*
6. *Doina*
7. *Clopotniţa*
8. *Frumos şi sfint (Sfinta sfintelor)*
9. *Dor de oameni*
10. *Harul Domnului (Apostolul Pavel)*
11. *Frunze de dor*
12. *Păsările tinereţii noastre*
13. *Horodişte*
14. *Intoarcerea ţărînei în pămînt*
15. *Povara bunătăţii noastre*
16. *Povestea furnicii*
17. *Problema vieţii*
18. *Samariteanca*
19. *Sania*
20. *Toiagul păstoriei*
21. *Ultima lună de toamnă*

Surse bibliografice

1. *Druţă, Ion. Apostolul Pavel: epopee creştină in două acte/ Ion Druţă; pref. de Gh. Mazilu. – Ch.: Asociaţia „Cartea”, 1999. – 118 p.*
2. *Druţă, Ion. Apostolul Pavel: epopee creştină in două acte/ Ion Druţă; pref. de Gh. Mazilu. – Ch.: Asociaţia „Cartea”, 2002. – 118 p.*
3. *Druţă, Ion. Biserica albă: roman / Ion Druţă; cop.: I. Grecu. – Ed. rev. şi adăug. – Ch.: Universul, 2006.– 416 p.*
4. *Druţă, Ion. Frunze de dor / Ion Druţă; cop.: I. Severin. – Ch.: Hyperion, 1990. – 140 p.*
5. *Druţă, Ion. Frunze de dor. Clopotniţa / Ion Druţă; prez. graf.: M. Modarcă. – Ed. rev. şi compl. – Ch.: Universul, 2004. – 432 p.*
6. *Druţă, Ion. Harul Domnului: Epopee teatrală: in 2 vol. / Ion Druţă; cop.: M. Potarniche. – Ch.: „Baştina-Radog”. –vol. 1. – 2001. – 400 p.vol. 2. – 2001. – 352 p.*
7. *Druţă, Ion. Pomul de la răscruce: schiţe, nuvele, povestiri / Ion Druţă; prez. graf. de M. Modarcă. – Ed. rev. şi compl. – Ch.: Universul, 2003. – 374 p.*
8. *Druţă, Ion. Povestea furnicii / I. Druţă; ed. ingrij. de Cl. Balaban; prez. graf. de A. Colabneac. – Ch.: Ştiinţa, 1996. – 143 p.*
9. *Druţă, Ion. Scrieri: in 4 vol. / ed. ingrij. de V. Guţu şi E. Lungu. –*
   vol. 1: Horodişte şi alte nuvele. – Ch.: Lit. artistică, 1989. – 534 p.
   vol. 2: Povara bunătăţii noastre; nuvele. – Ch.: Lit. artistică, 1990. – 495 p.
   vol. 3: Biserica albă. Clopotniţa. – Ch.: Hyperion, 1990. – 551 p.
   vol. 4: Dramaturgie. Publicistică. – Ch.: Hyperion, 1990. – 480 p.

Materiale despre viaţa şi creaţia lui Ion Druţă

1. *Bileţchi, Nicolae. Opera lui Ion Druţă in contextul curentelor artistice ale timpului // Literatura romană postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. – Ch., 1998. – P. 281-302*
2. *Botezatu, Eliza. O piesă despre spiritualitatea autohtonă: „Păsările tinereţii noastre" de Ion Druţă // Literatura romană postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. – Ch., 1998. – P. 303-318*
3. *Cimpoi, Mihai. Scriitorii perioadei 1955-1965 faţă cu „teroarea istoriei" (reabilitarea eticului şi sacrului): [Ion Druţă] // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii romane din Basarabia: compendiu. – Ch., 2003. – P. 256-263*
4. *Cimpoi, Mihai. Scriitorii perioadei 1955-1965 faţă cu „teroarea istoriei" (reabilitarea eticului şi sacrului): [Ion Druţă] // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii romane din Basarabia. – Ed. a 2-a rev. şi adăug. – Ch., 1997. – P. 177-182*
5. *Ciocanu, Ion. Incă o dată despre acele amare „Frunze de dor" // Ciocanu, Ion. Nevoia de vase comunicante sau Cartea intre scriitor şi cititor. – Ch., 2006. – P. 166-174;*
6. *Ciocanu, Ion. Ion Druţă; Ion Druţă – dramaturgul // Ciocanu, Ion. Literatura romană contemporană din Republica Moldova. – Ch., 1998. – P. 273-298, 379-390*
7. *Corbu, Haralambie. Focul din vatra părintească; Osanda şi răsplata cuvantului; Supremaţia demnităţii şi istoria;*
8. *Paradigma vieţii in creaţia lui Ion Druţă // Corbu, Haralambie. Dincolo de mituri şi legende: studii, eseuri, atitudini. – Ch., 2004. – P. 203-233, 249-269*
9. *Druţă Ion // Aniversări culturale 2008 / Biblioteca Naţională pentru Copii „Ion Creangă". – Ch., 2007. – P. 112-121*
10. *Druţă Ion // Literatura romană: dicţionar-antologie de istorie şi teorie literară / aut. proiect. şi coord. Iu.Colesnic. – Ed. a 3-a rev. şi adăug. – Ch., 2003. – P. 189-198;*
11. *Druţă Ion //Scriitorii Moldovei in lectura copiilor şi adolescenţilor / Biblioteca Naţională pentru Copii „Ion Creangă". – Ed. a 2-a, rev. şi compl. – Ch., 2004. – P. 149-159*
12. *Druţă Ion: referinţe istorico-literare // Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. – Bucureşti, Chişinău, 2005. – P. 305-312*
13. *Druţă Ion: [tabel cronologic] // Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. – Bucureşti, Chişinău, 2005. – P. 291-304*
14. *Mazilu, Gheorghe. Culmi ale revelaţiei artistice; Onestitatea riscului permanent // Mazilu, Gheorghe.*
15. *Autoritatea noastră spirituală. Creaţia lui Ion Druţă. – Ch., 2003. – P. 66-77, 84-93*
16. *Personaj de nuvelă psihologică: Horia – „Clopotniţa" de Ion Druţă; Păstorul – „Toiagul păstoriei" de Ion Druţă // Revenco, F.; Ţurcanu, E. Dicţionar de personaje literare. – Ch., 2007. – P. 36-41*
17. *Personaj de povestire: Tatăl şi fiii – „Ultima lună de toamnă" de Ion Druţă; Gheorghe Doinaru – „Frunze de dor" de Ion Druţă; Rusanda – „Frunze de dor" de Ion Druţă // Revenco, F.; Ţurcanu, E. Dicţionar de personaje literare. – Ch., 2007. – P. 19-23*

PROBA I

„Asociază prin cifre personajul, opera şi locul desfăşurării acţiunii”

Scrie numărul de ordine de pe cartea ta de vizită (agaţat la piept) _____
Notă.
1. Timp limită 20 minute.
2. Citește cu atenţie conţinutul celor trei coloniţe (personaje principale, denumirea operei literare și locul desfășurării acţiunii).
3. Asociază corect personajele operelor druţiene(din prima coloniţă) cu opera din care face parte (a doua coloniţă) și cu locul desfășurării acţiunii în operă (a treia coloniţă) .
4. Completează căsuţele cu cifrele corespunzătoare în raport cu opera literară.
5. Fiecare identificare corectă este apreciată cu un punct. **Scor total - 46 p.**

Personajele principale:
1. Membrii comisiei: (şeful, adjunctul, secretara, Talpă, Dochiţa,Ţuranu);
2. Vasiluţa, Păvălache, Sofica;
3. Tata
4. Ciobanul, Păstorul;
5. Ion, nucul-haiduc;
6. Moş Mihăiţă;
7. Stareţa;
8. Mătușa Ruța, Pavel Rusu;
9. Călin Ababii, Mihai Gruia, poetul;
10. Ecaterina-II, Potiomkin, Paisie Velicikovski;
11. Horia Holban, Nicolai Baltă;
12. Moş (badea) Iacob;
13. Gheorghe Doinaru, Rusanda Ciubotaru;
14. Ion;
15. Onache Cărăbuş, Tincuţa;
16. Furnica;
17. Moş Andrei, Ion;
18. Pisica mamă;
19. Badea Cireş;
20. Doina, Tudor Mocanu, poetul
21. Lev Tolstoi și Sofia Andreievna
22. Aul Plaut, Diodor, Arionila, Zei, Zeiţe
23. Apostolul, Dacul, Elinul

Denumirea operei Denmirea operei

	1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	*21*	*22*	*23*
Denumirea operei																							
Personajele principale																							
Locul desfășurării acțiunii																							

Opera

1. Balada celor cinci motanaşi
2. Bătrîneţe, haine grele
3. Biserica albă
4. Căderea Romei
5. Casa mare
6. Cervus Divinus (Rugăciunea de seară)
7. Clopotniţa
8. Doina
9. Dor de oameni
10. Frumos şi sfînt (sfînta sfintelor)
11. Frunze de dor
12. Harul Domnului (apostolul Pavel)
13. Horodişte
14. Întoarcerea ţărînei în pămînt
15. Păsările tinereţii noastre
16. Povara bunătăţii noastre
17. Povestea furnicii
18. Problema vieţii
19. Samariteanca
20. Sania
21. Șoapte de nuc
22. Toiagul păstoriei
23. Ultima lună de toamnă

Locul desfășurării acțiunii:

1. Cocioaba veche detot, cu acoperişul fugit pe frunte;
2. Satul Trifăneşti;

3. Satul Ocolina, Sankt-Petersburg;
4. Căpriana;
5. Bordei;
6. Valea Răzeşilor;
7. Slobozia,Horodişte;
8. Macedonia, Cartagina
9. satul Ciutura;
10. Cîmpul de mirişte;
11. Moşia boierului;
12. Mănăstirea „Trei izvoare”;
13. Cămara lui moş Mihăiţă;
14. Vechea Romă, o curte bogată;
15. Casa/cocioaba de la vîrful dealului;
16. Călătoria la ficiori;
17. Casa mare;
18. Yasnaia Poleana, regiunea Tula, F. Rusă;
19. Mănăstirea de pe malul Nistrului;
20. Nucul din ograda lui Pentelei;
21. Stîna din Carpaţi;
22. Ograda casei;
23. Valea Cucoarelor

Vă dorim mult succes!

Răspuns:

Denumirea operei	*1*	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	*21*	*22*	*23*
Personajele principale	*18*	*19*	*10*	*22*	*2*	*1*	*11*	*20*	*12*	*9*	*13*	*23*	*14*	*21*	*8*	*15*	*16*	*17*	*7*	*6*	*5*	*4*	*3*
Locul desfăşurării acţiunii	*1*	*2*	*3*	*14*	*17*	*19*	*4*	*22*	*5*	*21*	*6*	*8*	*7*	*18*	*23*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*20*	*15*	*16*

PROBA II

Sarcini: 1. Citește cu atenţie.
2. Răspunde la întrebări.

Nr./r	Întrebare	Răspuns	Punc-taj
1	Unde şi cînd s-a născut Ion Druţă?	Horodişte, 03.09.1928	1
2	***În ce an apare lucrarea „Frunze de dor”?***	1958	1
3	Numește piesa care a fost distinsă cu Premiul I în cadrul consiliului Ministerului Culturii al URSS	„Păsările tinereţii noastre”	2
4	În ce an devine membru de onoare al Academiei Române?	1990, doctor Honoris Cauza al USM	2
5	În care limbi a fost tradusă creaţia druţiană?	Rusă, franceză, engleză, germană, ukraineană, bulgară, georgiană, letonă, lituaniană	3
6	Numește opera ce se lasă receptată ca o parabolă a muncii, a dăruirii întru atingerea perfecţiunii?	„Sania”	3
7	Numește opera cu nenumărate observaţii adînci asupra valorilor etice, netrecătoare și cu dezbateri asupra destinului istoric al meleagului dintre Prut și Nistru și al oamenilor lui.	„Povara bunătăţii noastre”	2
8	Numește opera în care problema principală este ocrotirea valorilor sacre ale trecutului	„Clopotniţa”	2
9	Care nuvelă este o inversare a genialei idei mioritice?	„Toiagul păstoriei”	2
10	În ce operă scriitorul realizează o imagine concretă, vie, impresionantă a satului basarabean al timpului?	„Frunze de dor”	2
11	Cui aparţin cuvintele: „amarnic frumoasă o să mai fie, bat-o focul! Dacă nu s-a bate sat cu sat de la dînsa, apoi lasă!” Despre cine?	Mătușa Frăsîna, mama lui Gheorghe Doinaru, despre Rusanda Cibotaru	3
12	Ce dramă simbolizează acel colţișor al sufletului în care omul păstrează tot ce are mai curat și mai nobil – spaţiul sacru al existenţei omului?	„Casa mare”	2
13	Care e mesajul etic al dramei „Horia”?	Necesitatea ocrotirii în fapte a monumentelor noastre de istorie și cultură	2
14	Numiţi lucrările autorului care se bucură de popularitate printre cititorii de vîrstă mică?	„Cenușica”, „Trofimaș”, „Povestea furnicii”, Bobocel cu ale lui”, „Balada celor cinci motănași”, „Poarta vorbelor frumoase”	2

15	Numește eseele în care scriitorul vorbește despre valoarea social-estetică a creaţiei literare?	„Eminescu – poet naţional”, „Lumea lui Cehov”, „Mozart la sfîrşitul verii”	2
16	Ce simbolizează și ce consemnează „Lumînarea recunoștinţei”?	Simbolizează simbolul iubirii și al credinţei, consemnează – mormîntul păstorului - domnitor	2
17	Care sînt pilonii de rezistenţă în creaţia druţiană?	Pămîntul, istoria, limba și religia/ credinţă	2
18	Cum este descrisă Artina din opera „Dor de oameni”?	Mofturoasă, iubitoare să cînte, neputincioasă	3
19	Ce anotimp este descris în opera „Dor de oameni”?	Iarna	2
20	Cum a fost rebotezat satul Slobozia și cine dintre părinţii scriitorului venea din acest sat?	Tătărăuca Nouă, tata	2
21	De către cine au fost întemeiate satele de răzeși de pa malul Nistrului?	Ștefan cel Mare	2
22	Ce l-a adus pe tatăl personajului la Horodiște?	Biserica nouă	3
23	Din ce familie face parte mama personajului și cum se numea tatăl ei?	Ukraineni, Sioma Tverdohleb	2
24	Ce asculta băiatul sub poalele lungi ale nucului?	Șopotul frunzișului - un șopot moale și lin, uneori năstrușnic alteori duios	2
25	Rege a cărei ţări se visa băiatul?	România	3
26	Ce simte nucul atunci cînd i se scutură frunzele?	Trist, păreri de rău după frunze și că o iarnă întreagă va fi singur.	2
27	*Ce-a făcut tatăl cu nucul?*	l-a scos, cică îmbătrănise și nu mai dădea roade…	2
28	Care este personajul principal al nuvelei „Odihna”?	Mătușa din Năduşita	2
29	Personajul cărei opere are următoarele trăsături: „măsurat la umblet, măsurat la cătătură, măsurat în toate poftele și pornirile sale, și nu se lăsa furat de nici una din patimile, de nici unul din viciile acestei lumi”?	„Toiagul păstoriei”	3
30	De care mîncare preferată în mănăstirea „Trei izvoare” își amintesc tractoriștii SMT-ului din nuvela „Samariteanca”?	Zama de fasole	2
31	Datorită cărui fapt, mănăstirea „Trei izvoare” a fost reconstruită și declarată monument istoric?	Vizita unui scriitor francez	2
32	Pe ce este axată evocarea istorică în „Biserica Albă”?	E axată pe o ideologie teologică ce demonstrează șanse mîntuirii de suferinţele războiului ruso-turc și de înălţarea spiritului, construirea templului.	2
33	Cum era socotită de către pisici partea de sus ca cel mai fericit colţișor de pe faţa pămîntului?	Rai motănesc	2

34	Ce s-a întîmplat cu cel de-al cincilea motănaș și cine l-a luat?	A căzut într-o groapă săpată pe marginea drumului pentru copaci. Un omulean cherchelit cîntînd, care la pus în buzunar.	2
35	De ce i se spunea lui Arhip „Chiorul din Pelinia”?	Nu era el deloc chior – privirea îi era puţin-puţin cam încrucișată, așa încît, atunci cînd se uita la tine, ţi se părea că se uită cu totul în altă parte…	2
36	Cine este Călin Ababii din drama „Frumos și sfînt”?	Fost soldat din gardă, rămas cu munca în colhoz, prieten din copilărie, coleg de clasă a Mariei și al lui Mihail Gruia	2
37	Unde, cînd și de ce a murit Călin?	În ograda casei de la poalele munţilor Carpaţi, noaptea în mijlocul oiţelor, în somn.	2
38	Care sînt cele trei caracteristici ale personajului Badea Cireș din creația „Bătrîneţe haine grele”?	Glumeţul, vierul, gospodarul	2
39	De unde vine numele de „Cireș”?	E înalt și vînjos ca lemnul cireșului	3
40	Cînd a sădit Badea Cireș gutuiul?	Cînd s-a lăsat de fumat	2

OPERA LUI DRUȚĂ
Material didactic

N/r	Opera druțiană	Personajele		Locul desfășurării acțiunii	Notițe
Proză		Principale	Secundare		
1.	*Balada celor cinci motanaşi*	PISICA MAMĂ	MOTĂNAŞII (5), FETIȚA, OMULEANU	COCIOABA VECHE DE TOT, CU ACOPERIŞUL FUGIT PE FRUNTE	
2.	Nuvela *Bătrînețe, haine grele*	BADEA CIREŞ (CIREŞ – GLUMEȚUL, CIREŞ – VIERUL, CIREŞ – STĂPÎNUL)	VECINA MĂRIUȚA	SAT. TRIFĂNEŞTI	ESTE O BALADĂ ÎN PROZĂ. BADEA CIREŞ –O VIAȚĂ ÎNTREAGĂ LE-A DEMONSTRAT CONSĂTENILOR CĂ BĂTRÎNEȚILE NU AU CE CĂUTA ÎN OGRADA LUI.
3.	*Biserica albă*	ECATERINA II, POTIOMKIN, PAISIE VELICIKOVSKI		SAT.OCOLINA, SANKT-PETERSBURG	ESTE AXATĂ PE O IDEOLOGIE TEOLOGICĂ CE DEMONSTREAZĂ ŞANSA MÎNTUIRII DE SUFERINȚELE RĂZBOIULUI RUSO-TURC ŞI DE ÎNĂLȚAREA SPIRITUALĂ PRIN CONSTITUIRA UNUI TEMPLU.
4.	Nuvela *Clopotnița*	HORIA (MIRONOVICI) HOLBAN (PROF DE ISTORIE), NICOLAI (TROFIM) BALTĂ (DIRECTOR DE ŞCOALĂ)	JANETTE (JENEA), HARET VASILIEVICI, MĂTUŞA AVRIRA, ELEVII CLASEI	ÎN SATUL CĂPRIANA, ŞCOALA	PROBLEMA PRINCIPALĂ A NUVELEI-OCROTIREA VALORILOR SACRE ALE TRECUTULUI.
5.	*Dor de oameni*	MOŞ (BADEA) IACOB	ARTINA (SOȚUL LUI BADEA IACOB), PROFIRA (VĂDANA) CUMETRII PRICOCHE ŞI ANICA	BORDEI	

6.	Nuvela *Frunze de dor*	GHEORGHE DOINARU, RUSANDA CIUBOTARU	MOŞ ANDREI, BADEA ZÎNEL COJOCARU, TROFIMAŞ, LELEA ARTINA, VERUŢA TOADER, DOMNICA, SCRIDON, POŞTAŞUL MIŞA, BADEA MIHALACHE,, LELEA CATINCA, ÎNVĂŢĂTORUL VASILE PÎNZARU, ANASTASIA CĂRUŢAŞU	VALEA RĂZEŞILOR	NE REGLEAZĂ DESPRE FRUMUSEŢEA ŞI NOBLEŢEA RELAŢIILOR DINTRE OAMENI, DESPRE NOILE RAPORTURI SOCIALE.
7.	Povestirea autobiografică *Horodişte*	ION (AUTORUL)	TATĂL, SIOMA TVIORDOHLEB, DOMNUL RUSU (DIRECTORUL ŞCOLII); PAVEL HARABAGIU, FRAŢII LUI ION (PAVEL, GHEORGHE, ANIUTA ŞI ION); RUSOAICA (SOŢIA DIRECTORULUI);	SLOBOZIA (TĂTĂRĂUCA -NOUĂ), HORODIŞTE (GHICA VODĂ)	
8.	*Întoarcerea ţărînei în pămînt*	LEV TOLSTOI SOFIA ANDREEVNA		YASNAIA POLEANA, TULA, F.RUSĂ	
9.	Romanul *Povara bunătăţii noastre*	ONACHE CĂRĂBUŞ, TINCUŢA	NUŢA (FIICA LUI ONACHE); MIRCEA MORARU (GINERELE LUI ONACHE)	SAT. CIUTURA	CUPRINDE VIAŢA BASARABIEI DE LA PRIMUL RĂZBOI MONDIAL PÎNĂ ÎN ANII COLECTIVIZĂRII AGRICULTURII ŞI AI FORMĂRII. ESTE O PIESĂ BOGATĂ, MULTIASPECTUALĂ, CU NENUMĂRATE OBSERVAŢII ASUPRA VALORILOR ETICE NETRECĂTOARE ŞI CU DEZBATERI-EFECTUATE ARTISTIC-ASUPRA DESTINULUI ISTORIC AL MELEAGULUI DINTRE PRUT ŞI NISTRU ŞI AL OAMENILOR LUI. (…)

10.	*Povestea furnicii*	FURNICA		CÎMPUL DE MIRIŞTE	
11.	*Problema vieţii*	MOŞ ANDREI, ION	BOIERUL ZEBLEMSKI, VECHILUL, BUCĂTĂREASA ANICA, MAMA, TATA, FEMEIA HAIDUC, ARHIP (CHIORUL DIN PELINIA), SORA LUI ION, ONOFREI, MUNCITORII	MOŞIA BOIERULUI	
12.	*Samariteanca*	STAREŢA		MĂNĂSTIREA „TREI IZVOARE”	
13.	*Sania*	MOŞ MIHĂIŢĂ	BABA	ÎN CAMERA LUI MOŞ MIHĂIŢĂ	
14.	*Şoapte de nuc*	ION, NUCUL „HAIDUC”	REGELE ROMÂNIEI, FATA ÎMPĂRATULUI, SFETNICII, ZÎNA, ÎNVĂŢĂTORUL GRIGORAŞ, MAMA	NUCUL DIN OGRADA LUI PENTELEI	
15.	Nuvela *Toiagul păstoriei*	CIOBANUL / PĂSTORUL	SĂTENII AGENŢII FISCALI; CÎRMUIREA COLHOZULUZI; AUTORITĂŢILE LOCALE	CASA/ COCIOABA DE LA VÎRFUL DEALULUI	
16.	*Ultima lună de toamnă*	TATA		CĂLĂTORIA LA FICIORI	
DRAMATURGIE					
1.	*Drama Casa mare*	VASILUŢA PĂVĂLACHE SOFICA	BĂTRÎNUL TATĂ, ELEONORA, PETRE, MOŞ ION, FANCIC, NISTOR, GAFIŢA, TUDOSICA	CASA MARE	
2.	Drama *Căderea Romei*	AUL PLAUT –comandant de oştiri, judicător, POMPONIA GREŢINA, soţia lui Aul PLAUT,	• MARC REGUL – renumitul delator, groaza Romei, • ARIONILA- slujitoare în templul Vestei, vestală, Jupiter – zeu suprem al cerului, părintele tuturor zeilor, împăratul lumii;	VECHEA ROMA, într-o curte bogată, în casa lui Aul Plaut	Dramă istorică în 2 părţi.

2.	*Drama Căderea Romei*	AUL PLAUT –comandant de oştiri, judicător, POMPONIA GREŢINA, soţia lui Aul PLAUT,	• DIODOR – sculptor, originar din ATENA, • SEVER RUF – pontific, • FABULIN-poet şi rob înfierat; • NERON- împăratul Romei, • ZEII, ZEIŢE; • LICTORI, • ROBI DE CASĂ, • LUME ADUNATĂ ÎN PIAŢA ORAŞULUI; • FAUNI ŞI PANI –PERSOANE MITOLOGICE, MENITE SĂ SAMENE PANICĂ; • ISPANA – O ROABĂ HARNICĂ, PURTĂTOAREA DE CUVÎNT A STÎPÎNEI SALE, • GORNISTUL; • PURTĂTORUL DE STEAG-VETERANI; • SCRIBUL – JUDICIAR; • CLIENTUL DIN DRREAPTA • STĂPÎNULUI; • CLIENTUL DIN STÎNGA LUI; • GREŢINII ŞI PLAUŢII –DOUĂ VIŢE DE NEAM, ÎNRUDITE PRIN CASA LUI AUL PLAUT;	VECHEA ROMA, într-o curte bogată, în casa lui Aul Plaut	Dramă istorică în 2 părţi.
3.	*Cervus Divinus (Rugăciunea de seară)*	MEMBRII COMISIEI: ŞEFUL, ADJUNCTUL, SECRETARA,	Invitaţii: • TALPĂ -mecanizator, • ODOCHIA –săteancă poreclită „bocitoarea”, • CEAFĂ –meșter la cultivarea legăturilor speciale, • CEFULEASA – soţia lui, • GHIŢĂ - pietrar, NEGRIŞ –gazetar venit din Capitalî • ŢURCANU – directorul şcolii cu capacităţii mintale reduse	ÎNTR-O MĂNĂSTIRE, DE PE MALUL NISTRULUI	

3.	*Cervus Divinus (Rugăciunea de seară)*	MEMBRII COMISIEI: ŞEFUL, ADJUNCTUL, SECRETARA,	Ireduse, ROTARU – unul din elevii acestei şcoli, MILIŢIANUL- la dispoziţia Comisiei;	ÎNTR-O MĂNĂSTIRE, DE PE MALUL NISTRULUI	
4.	*Doina*	DOINA, TUDOR MOCANU, POETUL	VETA, MARIA, IONEL, MIHAI, FIMA, GLIGORE, ANTON, IVAN FRANKOVICI	OGRADA CASEI	
5.	Drama *Frumos şi sfînt (sfînta sfintelor)*	CĂLIN ABABII, MIHAI GRUIA, MARIA	SANDU, CĂPITANUL, SECRETARELE: • BLONDA, • CĂRUNTA, • BRUNA, • BĂLAIA, • ŞATENA OCHITORII;	STÎNA DIN CARPAŢI	
6.	*Harul Domnului (apostolul Pavel)*	APOSTOLUL, DACUL, ELINUL	FEMEIA, BARBARUL	MACEDONIA	
7.	Drama *Păsările tinereţii noastre*	MĂTUŞA RUŢA PAVEL RUSU	ANDRON RUSU PAULINA SOŢIA LUI ANDRON, ARTINA, DOCHIŢA, MAMA LUI PAVEL, O FATĂ, PRIMA DRAGOSTE A LUI PAVEL, OSTAŞ, MEDICUL SATULUI, ŢIGANUL, RUDELE LUI PAVEL RUSU.	UN SAT DE LA NORDUL ŢĂRII, VALEA CUCOARELOR	COCOSTÎRCII (VIAŢA RURALĂ PAŞNICĂ ŞI CUMINTE, LEGĂTURA OMULUI CU PĂMÎNTUL CARE L-A NĂSCUT ŞI L-A CRESCUT). SE PUNE ÎN LUMINĂ RELAŢIILE DINTRE OAMENII DIN DIVERSE GENERAŢII, TRADIŢIILE POPORULUI NOSTRU. EA ESTE O DRAMĂ PSIHOLOGICĂ ÎN CARE SÎNT ABORDATE PROBLEMELE DE ORDIN ETICO-MORAL.

MASS MEDIA: *REZULTATUL DEMARĂRII CONCURSULUI LITERAR „LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII” DEDICAT ACADEMICIANULUI ION DRUȚĂ DIN 07 MAI 2008*

În articolul *Rezultatul demarării Concursului literar, „La izvoarele înţelepciunii” dedicat academicianului Ion Druţă* din 07 mai, 2008, care s-a desfăşurat în incinta Liceului teoretic „Minerva” din Chișinău. Anul 2008 a fost numit anul Druță. La acest concurs a fost invitat însuși scriitorul *Ion Druţă,* care a răspuns la întrebările adresate de participanţi. Concursul a fost deschis de însuși marele scriitor prin discursul său. Organizator și moderator a fost Centrul metodic municipal al DGETS din Chișinău. După discursul pe care l-a realizat s-a început Concursul propriu-zis. Propunem spre realizare modelul de proiect al concursului. Proiectul conţine: bibliografia pe care participantul trebuia să o studieze, metodele de realizare a primei probe, proba scrisă. Participanţilor li s-a dat un test în care trebuia să asocieze prin cifre personajul, opera și locul desfășurării acţiunii. Proba a II-a, proba orală. Aici li s-au propus participanţilor 40 de întrebări, la care trebuia să dea răspuns timp de o oră. La cea de–a treia probă, proba orală – *Citește fragmentul și numește opera,* au fost propuse fragmente din operele propuse spre studiere. Fiecare participant trebuia să iasă de 3 ori și să aleagă cîte un fragment. Aici le propunem profesorilor și elevilor un suport. El conţine opera druţiană, personajele, locul desfășurării și notiţe.

Rezultatul demarării Concursului literar „La izvoarele înţelepciunii” dedicat academicianului Ion Druţă

S-a încheiat și cea de-a XVIII-cea ediţie a concursului literar *„La izvoarele înţelepciunii”* desfășurat la finele anului școlar și dedicat unui apostol al graiului, care a binecuvîntat cultura noastră cu purpuria rouă a numeroaselor acte de eroism creator - **Ion Druţă** de la a cărui naștere se vor împlini 80 de ani. Poate nu vor suna întîmplător cuvintele sale ***„Și va fi o turmă și un păstor”****. Iertată să-mi fie îndrăzneala, dar o afirm că avem cu adevărat acest păstor și El poartă numele lui Ion Druţă.* Tradiţional, în fiecare an, se desfășoară acest concurs.

Marele scriitor, Ion Druţă, cu participanţii concursului.

Ion Druţă își arde toată energia talentului său excepţional întru promovarea imaginii poporului moldovenesc acasă și în lume, zidind, cărămidă cu cărămidă edificiul demnităţii noastre.

Acest concurs de omagiere a scriitorului și academicianului Ion Druţă, Martir care stăpînește cu o mare măiestrie limba română, a plăsmuit minunăţii literare și pentru urmași. Ion Druţă este de o sensibilitate, o bunătate autentică, care poate să rîdă și să plîngă împreună cu eroii săi. Dramaturg valoros, un publicist incitant, marcat de subiectivitate în anii cînd se încadrase în procesul de trezire a conștiinţei noastre naţionale și lipsit de vigoare în eseurile și cuvîntările televizate de ultimă oră. Citind opera, observăm că și-a proiectat propriul destin. În opera sa, autorul include sufletul în care frunza verde frea-

Membrii juriului: Noie Rotaru, Iustina Franţuz și Liubovi Arion

mătă cu glas de liră, destrămîndu-ne fiorul înalt, ameţitor de înalt al dragostei. Ion Druţă rămîne a fi unul dintre cei mai mari povestitori ai neamului.

La acest concurs ne-a onorat cu prezenţa sa omagiatul.

Ce-a dea XVIII-cea aniversare a concursului literar a adunat toţi iubitorii de cunoaştere a creaţiei druţiene. Concursul literar a avut loc în incinta Liceului teoretic „Minerva" din mun. Chișinău.

Acest concurs a fost deschis de însuși marele scriitor. Liceul gazdă l-a întîmpinat pe scriitor cu pîine, sare și cu multe aplauze.

Concursul propriu-zis s-a început cu discursul scriitorului, apoi participanţii i-au adresat scriitorului întrebări:

✓ ***Unde şi cînd aţi început să scrieţi?***

- Am început să scriu în cazarmă, cînd slujeam la Tiraspol, între 1947-1951, oricînd și oriunde.

✓ ***Aflarea la Moscova vă oferă un anumit rol motivator, vă crează o anumită nostalgie și deaceea puteţi atît de bine să descrieţi satul moldovenesc? Dar dacă aţi fi rămas aici?***

- Eram de mult la cimitir.

✓ ***Atît timp cît o persoană care se naște în Moldova, atunci cînd plecaţi undeva departe puteţi sau cu mai multă îndîrjire, cu mai mult talent să scrieţi despre sat, deoarece aveţi o nostalgie, un dor. Dacă aţi fi rămas aici, n-aţi fi scris aceste opere?***

- Dacă undeva un băiat de care-ţi place, ţi se face dor de dînsul oriunde s-ar afla: la gară, în sat pe aptă stradă. Distanţa geografică e cu totul altceva. Sînt două lucruri diferite. Eu nu vreu să spun că nu m-o chinuit dorul. Legătura mea este acolo unde sînt eu. Şi că este un nume care mă frămîntă şi la care mă întorc. Discut cu diferiţi oameni, şi-mi apar diferite chipuri, un nou capitol. Mă frămîntă ce s-a întîmplat în sat.

✓ ***Ce este viaţa în concepţia Dumneavoastră?***

- Vă răspund foarte scurt de la naștere pînă la mormînt, dar foarte mult depinde de om în măsura în care se poate realiza viaţa este o luptă a omului cu mediul care-l înconjoară. Principalul în viaţă este să pot sta în picioare în toate împrejurările.

✓ ***Cine s-a sfătuit cu peniţia dumneavoastră pentru a scrie povestirea „Șoapte de nuc"?***

- Sînt multe la mijloc. În primul rînd nucul este o improvizaţie. Pomul se dovedește a fi o fiinţă mult mai vrednică decît omul.

✓ ***Ce este dragostea în concepţia Dumneavoastră?***

- În dragoste mai important este nu persoana de care ne-am îndrăgostit, dar mai importantă este fierberea ceea. Deseori cel de care erai îndrăgostit nu merită dragostea ta.

„La izvoarele înţelepciunii" a fost alcătuit din trei etape. Prima etapă se numea *„Împerechează prin cifre personajele principale, denumirea operei druţiene și locul desfășurării acţiunii"*, utilizîndu-se metoda „Triada", o metodă de predare-învăţare-evaluare a cunoștinţelor elevilor. A – II-a etapă includea „Răspunde la întrebările testului", unde concurenţii au dat răspuns înscris la cele 40 de întrebări cu conţinut din creaţia scriitorului. Iar a treia etapă cuprindea itemul *„Identifică fragmentul operei"*.

Concursul s-a desfășurat într-o atmosferă calmă, plăcută, agreabilă, binevoitoare, sociabilă, activă, incitantă.

Centrul Metodic Municipal al DGETS din mun. Chișinău doamnele Franţuz Iustina, Arion Liuba, Safarova Ana și Noie Rotaru, îi urăm acestui mare scriitor ani de viaţă lungă, putere de a crea, sănătate, prosperitate.

CONCURSUL LITERAR ȘCOLAR
„LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII”,
ediția a XIX-ea,
dedicat marelui scriitor, om de cultură și știință -
BOGDAN PETRICEICU HASDEU (26.02.1838 - 25.08.1907)

PROIECT

MODEL.

Proiect extracurricular se propune de executat:

- *În municipiu*
- *În incinta școlii:*

Coordonatori: *profesorii de limba și literatură română, istorie, bibliotecarul școlii*

Institutor: ROTARU NOIE

Scopul proiectului: *Cultivarea și valorificarea potențialului intelectual și de cercetare al elevilor.*

Obiectivele proiectului

- ✓ *Dezvoltarea intelectuală a capacităților și competențelor;*
- ✓ *Dezvoltarea metodelor de cooperare și colaborare în scopul realizării unui produs;*
- ✓ *Atragerea efectivă a elevilor în organizarea unor activități cu caracter extracurricular, conducînd la creșterea calitativă a acestor activități;*
- ✓ *Identificarea culturii naționale românești în operele poetului, omului de cultură și știință B. P. Hasdeu;*
- ✓ *Dezvoltarea gîndirii creative la elevi;*
- ✓ *Stimularea activității de cercetare privind datele biografice frecventînd locurile memorabile studiind și creația scriitorului;*
- ✓ *Formarea interesului elevilor pentru înțelegerea rolului lui B.P.Hasdeu ca o personalitate complexă în dezvoltarea culturii, istoriei, literaturii românești;*
- ✓ *Aprecierea calității produsului finit raportat la proiectul inițial;*
- ✓ *Creșterea calitativă a activităților desfășurate cu implicarea elevilor;*
- ✓ *Participarea activă a elevilor în organizarea activităților cu caracter extracurricular.*

Argument: *Proiectul este programat pentru 3 etape și pe o perioadă de trei luni (ianuarie - martie) pe parcursul cărora elevii implicați în alegerea unei nominații, rezolvarea integramei în care se va reflecta B. P. Hasdeu ca: poet, scriitor, profesor, dramaturg, istoric, om de știință.*

Subiectul proiectului: *„B. P. Hasdeu - personalitate complexă în dezvoltarea literaturii, culturii și științei românești”, face parte din obiectul limba și literatura română care îl provoacă pe elev să se implice afectiv și efectiv în realizarea temei, în studierea și selectarea literaturii necesare, în culegerea de informații și curiozități.*

Proiectul propus atinge obiective nu doar din sfera educației intelectuale, ci și a celei morale și spirituale, dat fiind faptul că elevii vor desfășura și actiuni de autofinanțare.

Activități propuse:

1. *Modulul I „Rezolvă integrama – biografie„ (_____ puncte și 90 min.);*
2. *Modulul II Rezolvă testul „Portretul de creație” (30 min.);*
3. *Modulul III „Identifică opera” (20-25min);*
4. *Modulul IV „Cel mai bun album - foto”;*
5. *Modulul V „Cel mai bun desen”;*
6. *Modulul VI „Cel mai bun eseu”;*
7. *Modulul VII „Cea mai bună gazetă de perete”;*
8. *Modulul VIII „Cea mai bună improvizare teatrală”.*

I etapă:

- *Să frecventeze cît mai multe locuri memorabile din Chişinău, care-l reprezintă pe marele poet B. P. Hasdeu, pozînd cu ele.*

(Pentru fiecare loc frecventat se acordă cîte 2 puncte, dacă în poză vor fi cel puţin 5 persoane). Cele mai multe puncte se vor acorda participanţilor care vor frecventa Casa muzeu „Bogdan Petriceicu Hasdeu". Participanţii trebuie să adreseze cel puţin 10 întrebări ghidului pentru a rezolva integrama propusă de coordonator sau pentru a elabora un album foto. La elaborarea unui album foto se acordă 20 puncte pentru fiecare poză, sau întrebare adresată se acordă cîte 2 puncte.

- *ALEEA CLASICILOR DIN MUN. CHIŞINĂU;*
- *CIMITIRUL BELLU DIN MUN. BUCUREŞTI.*

II etapă:

- *Studierea şi selectarea literaturii necesare.*

III etapă: Realizarea victorinei.

Victorina dată este o lucrare care constă din două subiecte*:*

- ✓ *Sub. I - include întrebări referitor la datele biografice ale poetului, omului de cultură şi ştiinţă B. P. Hasdeu;*
- ✓ *Sub. II – include întrebări cu referire la locurile memorabile şi edificii dedicate poetului şi sînt ilustrate la pagina 2.*

IV etapă:

- *Concursul propriu-zis.*

  Prezentarea materialului finit, scenete improvizate, recitarea unei poezii.
- *16. 02 – 02.05*

Lucrul individual:

1. *Înscrierea la victorină.*
2. *Frecventarea locurilor memorabile din mun. Chişinău*
3. *Studierea literaturii propuse.*

Opere recomandate pentru lectură

Versuri:

- *POEZII (1873): Frunzele; Cranul lui Mihai cel Viteaz; La Iulia; Severin; Viersul; Muntele şi valea; Complotul bubei; Odă la ciocoi; Dorul; Sărăcia; Vornicul lancu Motoc; Luntrea; Ovidiu la gurile Dunării; Câinii şi lupii; Femeia înecată; Bradul; Ionaşcu-Vodă; Ciocârlia; Darul Dunării; Magda lui Arbure; Lui N. Nicoleanu.*
- *SARCASM ŞI IDEAL: Alb şi negru; Mater Dolorosa; Ştefan şi Radul; Poezia; Gaudeamus; Aşteptând; Dumnezeu.*
- *DIN PERIODICE: Muza; Adevăratul poet; Testamentul poetului; Idealul poetului; Ştefan-Vodă Tomşa şi vornicul Motoc la Leopole; La Victoria; O doină postumă, Conjuraţiunea lui Fiasco; Carmen Sylva.*
- *POSTUME: Epitaful meu; [Coroana nu dă genii...]; Afară vâjâia furtuna; [Moartea schimbă scaieţi în tulpine]; Renaşterea.*
- *POEZII ORIGINALE: Lui Consatntin Stamati; Ştefan cel Mare; Meditaţie; Domniţa Voichiţa.*

Proză: *Povestea Crinului; Ursita. Nuvelă istorică; Ioan Vodă cel Cumplit*
Dramaturgie: *Răzvan şi Vidra; Trei crai de la răsărit.*

Surse bibliografice

1. *Ioan-Vodă cel Cumplit / Bogdan Petriceicu Hasdeu. - Ch.; Cartea Moldovei, 2007. - 135 p.*
2. *Muntele şi valea / Bogdan Petriceicu Hasdeu; il.; Emil Childescu. - Ch.; Litera Internaţional, 2001. - 344 p. - (Biblioteca şcolarului)*
3. *Poezie. Proză. Dramaturgie / Bogdan Petriceicu Hasdeu; cop.; Isai Cârmu. - Ch.; Litera, 1997. -383 p. - (Biblioteca şcolarului)*
4. *Răzvan şi Vidra / Bogdan Petriceicu Hasdeu; il.; Emil Childescu. - Ch.; Litera Internaţional, 2003. - 320 p. - (Biblioteca şcolarului)*
5. *Scrieri / Bogdan Petriceicu Hasdeu; ed. îngrijită de Stancu Ilin şi I. Oprişan. - Ch.; Ştiinţa*
6. *Vol. 1; Poezii / text îngrijit, studiu introd., note şi comentarii de Stancu Ilin; tabel cronologic de I. Oprişan. - Ch.; Ştiinţa, 1993. - 406 p. - (Moştenire)*
7. *Vol. 2; Proză / text îngrijit, note şi comentarii de Stancu Ilin şi I. Oprişan; studiuintroductiv de Stancu Ilin. - Ch.; Ştiinţa, 1997. - 704 p. - (Moştenire)*
8. *Vol. 3; Dramaturgie / text îngrijit, note şi comentarii de Stancu Ilin şi I. Oprişan; studiu introductiv de I. Oprişan. - Ch.; Ştiinţa, 2008. - 548 p. - (Moştenire)*
9. *Scrieri literare / Bogdan Petriceicu Hasdeu. - Ch.; Cartea Moldovei, 2003. - 169 p.*

Materiale despre viaţa şi creaţia lui Bogdan Petriceicu Hasdeu

1. *Hasdeu Bogdan Petriceicu // Aniversări culturale 2008 / Biblioteca Naţională pentru Copii „lon Creangă". - Ch.. 2007. - P. 41-48*
2. *Hasdeu Bogdan Petriceicu // Calendar Naţional 2008. - Ch., 2008. - P. 95-97*
3. *Hasdeu Bogdan Petriceicu // Scriitori români notorii; Viaţa, activitatea, opera. - Ch.; Epigraf, 2007. —P. 111-114*
4. *Cimpoi, Mihai. Bogdan Petriceicu Hasdeu, Demiurg şi Satan // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia. - Ed. a Il-a. - Ch.; ARC, 1997. - P. 62-67*
5. *Cioculescu, Şerban. B. P. Hasdeu // Cioculescu, Şerban. Varietăţi critice. - Ch.; Litera, 1997. - P. 56-58*
6. *«Dramaturgia postpaşoptistă. B. P. Hasdeu - „Răzvan şi Vidra" // Istoria literaturii române pentru elevi şi profesori. - Ch.; Cartier, 2004. - P. 173-177*
7. *Fedorenco, Victoria. Drama istorică naţională din secolul al XlX-lea; „Petru Rareş" de Gh. Asachi, „Răzvan şi Vidra" de B. P. Hasdeu, Despot-Vodă" de V. Alecsandri / Victoria Fedorenco. - Ch.; Tehnica-Info, 2001. - 112 p.*
8. *Hasdeu, Bogdan Petriceicu // Dicţionarul scriitorilor români din Basarabia. 1812-2006. - Ch.; Prut Internaţional. 2007. - P. 241-244*
9. *Hasdeu Bogdan Petriceicu // Literatura română; dicţionar de istorie şi teorie literară. - Ed. a 3-a, rev. şi adaug. - Ch.; Museum. 2003. - P. 269-275*
10. *Ilin, Stancu. Proza artistică a lui B. P. Hasdeu; studiu introductiv // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Scrieri; voi. 2. - Ch.; Ştiinţa, 1997. - P. 5-17*
11. *Ilin, Stancu. Studiu introductiv // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Scrieri; voi. 1. - Ch.; Ştiinţa, 1993. -P. 5-32*
12. *Malaneţchi, Vasile. Contribuţii documentare cu privire la studiile de gimnaziu ale lui B.P.Hasdeu // Pro Fide et Patria. Contribuţii la studierea vieţii şi activităţii membrilor familiei Hâjdău-Hasdeu. - Ch.; Epigraf, 2002. - P. 36-50*
13. *Mohanu, Constantin. Tabel cronologic // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Muntele şi valea. - Ch.; Litera, 2001. - P. 7-20*
14. *Mohanu, Constantin. Tabel cronologic // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Poezie. Proză. Dramaturgie. - Ch.; Litera, 1997. - P. 3-22*

15. *Oprişan I. B. P. Hasdeu - fascinaţia rampei // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Scieri; voi. 3. - Ch.; Ştiinţa, 2008. - P. 5-37*
16. *Oprişan, I. Tabel cronologic // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Scrieri; vol. 1. - Ch.; Ştiinţa, 1993. - P. 33-56*
17. *Referinţe critice // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Poezie. Proză. Dramaturgie. - Ch.; Litera, 1997. - P. 378-382*
18. *Referinţe istorico - literare // Hasdeu, Bogdan Petriceicu. Muntele şi valea. - Ch.; Litera, 2001. - P. 332-343*
19. *Tecuci, Alexandru. Planurile lui B. P. Hasdeu - o iconografie a infinitului (I) // Glasul naţiunii. - 2007. - 8 martie. - P. 8*
20. *Tecuci, Alexandru. Planurile lui B. P. Hasdeu - o iconografie a infinitului (II) // Glasul naţiunii. - 2007. - 29 martie. - P. 8*
21. *Tecuci, Alexandru. Planurile lui B. P. Hasdeu - o iconografie a infinitului (III) // Glasul naţiunii. - 2007. - 5 aprilie. - P. 8*
22. *Ţâra, Elena. Bogdan Petriceicu Hasdeu şi unele probleme ale folcloristicii // Pro Fide et Patria. Contribuţii la studierea vieţii şi activităţii membrilor familiei Hâjdău-Hasdeu. - Ch.; Epigraf, 2002. - P. 148-150*
23. *Ţurcanu, Valeriu. Caracterul original şi inovator al poemului dramatic „Răzvan şi Vidra" // Pro Fide et Patria. Contribuţii la studierea vieţii şi activităţii membrilor familiei Hâjdău-Hasdeu. - Ch.; Epigraf, 2002. - P. 162-164*
24. *Vianu, Tudor. Scriitori savanţi; B. P. Hasdeu // Vianu, Tudor. Arta prozatorilor români. - Ch.; Litera, 1997. - P. 124-126*

02.03 -17.03 - **Organizarea expoziţiei tematice** *(date biografice, portret de creaţie al scriitorului, expoziţie de cărţi şi eseuri*);
17.03 – 29.03 - CONCURS *„B. P. Hasdeu - personalitate complexă în dezvoltarea literaturii, culturii şi ştiinţei româneşti" prin: opere literare, eseuri ne stucturate, compuneri, scenete improvizate, integrame, albume, poze din viaţa poetului.*

Perioada de realizare: *15 ianuarie – 26 martie, 2009*

Participanţi:
- *Elevii claselor a X-XII-a;*
- *Reprezentanţi ai unităţii;*
- *Reprezentanţi ai DRÎ sect. Centru mun. Chişinău.*

Strategie de realizare: *observaţia, explicatia, dezbaterea, studiul de caz, sinteza şi analiza produselor activităţii, brainstorming, portofoliul de grup, lucru individual şi în grup, imagini, poze, ilustrate ale scriitorului;*
Evaluarea
Modalităţi de evaluare:
- *Rezolvarea integramei – biografie, portret de creaţie, identificarea corectă a operei, acumularea punctajului la prima probă;*
- *Acordarea diplomelor pentru lucrări, esee, poze, desene ce se remarcă prin originalitate;*
- *Portofoliul proiectului;*
- *Analiza activităţilor independente;*
- *Valorificarea muncii elevilor.*

Beneficiari:
Elevii claselor a X-XII –a.

Demararea concursului

Elevii claselor se întîlnesc pregătiţi pentru începerea activităţilor din cadrul proiectului iniţiat şi conceput de către coordonatori. Sînt pregătiţi sufleteşte şi dornici să răspundă înscris şi oral la sarcinile sau la modulurile propuse:

4. *Modulul I „Rezolvă integrama –biografie" (____ puncte şi 90 min.);*
2. *Modulul II Rezolvă testul „Portretul de creaţie" (30 min.);*
3. *Modulul III „Identifică opera" (20-25min);*
4. *Modulul IV „Cel mai bun album - foto";*
5. *Modulul V „Cel mai bun desen";*
6. *Modulul VI „Cel mai bun eseu";*
7. *Modulul VII „Cea mai bună gazetă de perete";*
8. *Modulul VIII „Cea mai bună improvizare teatrală".*

- *Realizarea concursului de către participanţi care sînt dotaţi cu tot felul de materiale necesare în obţinerea rezultatelor.*
- *Excursie la locul de baştină, carioce, hîrtie albă de format a4, integrama -machet, teste, fragmente din operele literare etc.*
- *Grupele de lucru cuprind elevi din toate clasele, dorind să se cunoască între ei şi să coopereze cît mai bine în vederea obţinerii unor produse finite deosebite.*

02.03 – 26.03

- *Elevii clasei a X-XII, plini de emoţie îşi arată înteligenţa, abilitatea, agerimea, isteţimea, încrederea în sine la realizarea testului –machet. Utilizează cunoştinţele şi tehnicile de lucru învăţate la orele de limbă şi literatură română şi istorie.*
- *La această acţiune sînt invitaţi reprezentantii DRÎ sect. Centru mun. Chişinău, împreuna cu toate cadrele didactice din şcoală.*
- *Un mic „colţ" din expoziţia de carte şi comunicate, prezentată vizitatorilor.*
- *Cadrele didactice din şcoală invitate la eveniment îşi fac loc ca să admire originalitatea şi creativitatea participanţilor la concurs.*
- *In perioada 15 ianuarie elevii sînt preocupaţi şi să culeaga cît mai multe informaţii, curiozităţi, date legate din biografie şi portretul de creaţie precum şi texte legate la tema aleasă.*
- *Nerăbdători elevii, asteptă să prezinte colegilor şi juriului rezultatele obţinute; ceea ce au aflat ei despre creaţia poetuluil B. P. Hasdeu. De asemenea, se vor recita şi citi fragmente din operele sale…*
- *In final, participanţii vor fi recompensaţi pentru munca depusă, fiecare primind diplome diferenţiate.*

Importanţa studierii

Din vulcanul de erupţie al revoluţiei a izbucnit, asemenea larvei clocotitoare şi fierbinti, şi creaţiile lui B.P.Hasdeu „cel mai înzestrat poet, scriitor, om de ştiinţă, profesor ... al Basarabiei de la începutul secolului trecut. Cuget bogat, fire aleasă, el şi-a consacrat straduinţele slujirii poporului său cel oropsit. Suflet nobil şi cinstit, s-a zbuciumat în căutarea adevărului, spre care a tins toată viaţa sa, dar pe care, cu toate acestea, nu i-a fost dat să-l pătrundă. De aici căutările lui chinuitoare, rătăcirile dureroase, cere-şi au explicaţia în izbitoarele contradicţii ale epocii şi în acele împrejurări specifice, în care el s-a format ca scriitor.

În modelul proiectului activităţii extracurriculare realizat de profesorul Noie Rotaru, la Școala medie pe schimburi nr.1 din Chișinău și la Concursului literar, „La izvoarele înţelepciunii" dedicat marelui scriitor, om de cultură și știință Bogdan Petriceicu Hasdeu, care a sărbătorit vîrsta de 170 ani de la naștere. Anul 2009 a fost numit anul Hasdeu. Propun 3 modele de victorină. Proiectul activităţii include: scopul proiectului, obiectivele de desfășurare a activităţii extracurriculare, activităţi propuse, etapele de realizare, literatura propusă, evaluarea, modulele și importanţa

studierii, iar concursul literar s-a desfăşurat în incinta Liceului teoretic „M. Kogălniceanu” din Chişinău, la 10 mai, 2009.

Un *Îndemn pentru participare. Bogdan Petriceicu Hasdeu – La izvoarele înţelepciunii* este un articol în care, noi organizatorii îndemnăm tuturor participanţilor de la etapa şcolară să participe şi la cea municipală.

Concursul a fost deschis de moderatoarea Iustin Franţuz de la Centrul metodic municipal al DGETS din Chişinău. După discursul pe care l-a realizat, s-a început Concursul propriu-zis. Propunem spre realizare modelul de proiect al concursului. Proiectul conţine: 2 probe, una scrisă şi 1 orală. Participanţilor li s-a dat un test în care trebuia să asocieze prin cifre personajul, opera şi locul desfăşurării acţiunii. Proba a II-a, proba orală. Aici li s-au propus participanţilor 166 de întrebări, la care trebuia să citească cu atenţie fragmentul, să numească opera din care este extras acesta. Fiecare participant trebuia să iasă de 3 ori şi să extragă cîte un bileţel cu cîte un fragment. Aici le propunem profesorilor şi elevilor un suport. El conţine întrebări şi răspunsuri din opera hasdeană cît şi sursa (*Poemul dramatic* ***„Răzvan şi Vidra”****, monografia* ***„Ioan-Vodă cel cumplit”****, comedia* ***„Trei crai de la răsărit”****,* ***„Povestea crinului”****, nuvela istorică* ***„Ursita”***).

*Scrie pe linia rezervată numele şi prenumele participantului/*_____
Data _____*Timp rezervat: 90 min.*

INSTRUCŢIUNI PENTRU PARTICIPANŢI

Realizează următoarele sarcini:

Citeşte atent fiecare enunţ şi efectuează operaţiile solicitate. Lucrează independent.

Proba I Rezolvă „Integrama-biografie”. (I se alocă 90 min.)

- ✓ *Citeşte cu atenţie toate întrebările adresate pentru rezolvarea integramei.*
- ✓ *Răspunde la întrebări.*
- ✓ *Pentru fiecare răspuns corect- acumulezi puncte.*

Proba II Rezolvă testul „Din creaţia autorului ...”. (I se alocă 30 min.)

Proba III „Identifică opera”. (I se alocă 20 min.)

Lucrează independent.

Respectă cu stricteţe timpul rezervat pentru rezolvarea integramei. Rechizite şi materiale permise: pix, creion, radieră.

Mult succes!

N. B. Rezultatele le vei afla la finele concursului.

ŞCOALA MEDIE PE SCHIMBURI NR. 1

SECTORUL CENTRU MUN. CHIŞINĂU

ACTIVITATEA EXTRACURICULARĂ

„B. P. Hasdeu - personalitate complexă
în dezvoltarea literaturii, culturii şi ştiinţei româneşti”

Realizează următoarele sarcini:

1. *Înscrie-te ca participant la victorină sau concurs.*
2. *Consultă-te cu profesorul de limbă şi literatură română.*
3. *Citeşte cu atenţie literatura propusă pentru realizarea subiectelor şi sarcinile victorinei/ concursului.*
4. *Rezolvă integrama – machet care o puteţi solicita la profesorii de limbă şi literatură română.*
5. *Lucrările, albumele,desenele le puteţi aduce la catedra „Limba şi Comunicare”.*
6. *Termenul de desfăşurare a victorinei (12 –26 martie, 2009).*
7. *Rezultatele victorinei / concursului vor fi afişate la panoul de informaţie.*

Indemn pentru participare.
Bogdan Petriceicu HASDEU – „La izvoarele înţelepciunii”

… Este ctitorul unei prodigioase moşteniri literare şi ştiinţifice.

Bogdan Petriceicu Hasdeu într-un mod perseverent a promovat ideea, că adevărata literatură naţională nu poate fi creată după bunul plac al unui grup de inelectuali sau să fie importată din alte ţări. Ideea sa îşi are izvorul în creaţia poetică orală a poporului. Hasdeu aprecia scriitorii care „implicau” în operele sale artistice interesele poporului, fiind drept făuritori ai tradiţiilor cultural-naţionale, demne de a fi însuşite şi dezvoltate în noile împrejurări istorice. Hasdeu cunoştea temeinic şi literatura universală din timpurile cele mai îndepărtate. În egală măsură îl interesau Homer, Ovidiu, Petroniu ş.a.

Moştenirea literară haşdeană – poezia, dramaturgia şi proza – îl consacră drept un fidel şi talentat continuator al tradiţiilor paşoptiste. Ne-a lăsat posterităţii şi o bogată zestre ştiinţifică în domeniul istoriei şi filologiei, lingvisticii şi folcloristicii. Hasdeu s-a manifestat ca un savant enciclopedist, mare novator şi în activitatea sa de profesor universitar.

Dragostea de literatură a devenit pentru unii elevi o pasiune. Iubitorii de a cunoaşte mai profund o personalitate, atît viaţa, activitatea cît şi epoca în care aparţine, aceştea nu se opresc aici, dar intră în hazart formînd competiţii literare între ei. Una din astfel de competiţii este numită „La izvoarele înţelepciunii”, unde se adună toţi cei mai buni elevi din municipiu, iar cîştigătorii pleacă la cea republicană. Pentru aceasta Ministerul Educaţiei şi Tineretului al R. Moldova, Biblioteca Naţională pentru copii „Ion Creangă”, Direcţia Generală, Educaţie, Tineret şi Sport din mun. Chişinău le vine în ajutor, anual organizînd astfel de competiţii. „La izvoarele înţelepciunii”, anul

acesta, cea mai mare onoare i-a venit mareleui savant, scriitor, om de culrură –Bogdan Petriceicu Hasdeu.

Participanţii s-au înscris la concurs prin intermediul bibliotecilor şcolare, de aici au primit indicaţii, li s-au oferit sursa bibliografică, pentru a să se pregăti.

O grupă de specialişti a cabinetului metodic de la DGETS din Chişinău pregătesc întotdeauna teste, ce cuprind itemi interesanţi, captivanţi, utili. Pentru aceasta le mulţumim acestui cvartet (Iustina Franţuz, Ana Safarov, Liuba Arion şi Noie Rotaru), care au făcut ca concursul municipal să se desfăşoare la un nivel corespunzător şi ca învingătorii să plece destoinic la etapa republicană. Anul acesta, Rotaru Noie a proiectat mascota concursului, ediţiei a XIX-ea.

Concursul dat, la etapa municipală, în anul 2009, a fost alcătuită din două probe: proba orală şi proba scrisă. El se va desfăşura la Liceul teoretic „Mihai Kogălniceanu" din mun. Chişinău, sectorul Rîşcani, la data de 12 mai, ora 09.00.

Concursul „La izvoarele înţelepciunii" va fi jurizat de – Maria Dobzeu (DGETS Chişinău), Iustina Franţuz (DGETS Chişinău), Ana Safarova (DGETS Chişinău), Liuba Arion (DGETS Chişinău), Angela Draguţan (DGETS Stăşeni), Noie Rotaru (Şcoala medie pe schimburi nr.1 Chişinău), ElenaButucel (biblioteca „Ovidius"), Tatiana Donţu (biblioteca „Transilvania").

Ne putem bucura că sîntem déjà la cea de-a a XIX-ea ediţie. Ediţiile precedente s-au desfăşurat bine, iar anul trecut la ediţia a XVIII –ea dedicată marelui scriitor, academician, Ion Druţă, ca surpriză pentru participanţi, l-am invitat ca oaspete de onoare. S-a realizat cu succes un dialog dintre participanţi şi marele maestru. Toţi participanţii au rămas plăcut surprinşi şi au plecat cu emoţii pozitive.

Vă aşteptăm!

Cu mult respect, **Noie Rotaru**

MODEL DE VICTORINĂ LITERARĂ - 1
BOGDAN PETRICEICU HASDEU

Nr.	*Întrebare*	*Răspuns*
1	Anul şi autorul bustului lui Bogdan Petriceicu Hasdeu din Aleea Clasicilor din Chişinău?	(Iosif Cheptănaru, 1957)
2	Cine este autorul acestui bust?	Iosif Cheptănaru
3	În ce edificiu este instalat acest bust?	la intrare, în haul-ul Bibliotecii municipale „B. P. Hasdeu”, Chişinău
4	Cum a fost numită mai ieri strada B. P. Hasdeu din Chişinău?	(Oleg Coşevoi)
5	În ce an Biblioteca municipală „B. P. Hasdeu” îi poartă numele ?	1986
6	În ce încăpere se află Centrul de Hasdeulogie din Chişinău?	Biblioteca mun. B. P. Hasdeu.
7	În ce an fost fondată biblioteca municipală orăşănească din Chişinău, cea care mai tîrziu îi va purta numele „B. P. H.”?	1 septembrie 1944.
8	În ce an şi cine este autorul acestui bust?	Valentin Vîrtosu
9	Cum după părerea lui B. P. Hasdeu, se poate cunoaşte caracterul unui popor?	Prin studierea poeziei naţionale. În vremuri grele moldovenii cîntau despre Ştefan cel Mare.
10	Unde s-a născut B. P. Hasdeu ?	satul Cristineşti, fostul judeţ Hotin, azi Ucraina
11	Cum se numea bunicul lui B. P. Hasdeu şi prin ce s-a manifestat?	Tadeu Hăşdeu , poet polon, traducător, culegător al legendelor populare ca: ***„Traian şi Dochia", „Dragoş", „Papură-Vodă"***
12	Care este numele de botez, şi în cinstea cui i-a fost dat?	Tadeu Hasdeu, bunicul poetului
13	În ce nume şi în ceoraş îşi schimbă numele B. P. Hasdeu?	Bogdan, Iaşi, 1852
14	Cine sînt persoanele de pe imagine?	B. P. Hasdeu cu soţia sa Iulia Fălciu
15	De ce a fost adaugat patronimicul de „Petriceicu”?	Pentru a arăta înrudirea sa cu Ştefan Petriceicu, domnitor în Moldova, în sec. XVII, pe linia soţiei.
16	Cine a fost primul său dascăl?	Tatăl, Alexandru Hîjdeu
17	În ce an îşi face studiile la Chişinău?	1850
18	În ce an se înscrie la Universitatea din Harkov?	1852
19	La ce reviste din Iaşi colaborează B. P. Hasdeu?	Tribuna română, Dacia, Trecutul
20	Cum se numeşte revista umoristică ce o editează la Bucureşti în 1863-1864?	„Aghiuţă”
21	În ce an şi cu cine se căsătoreşte B. P. Hasdeu?	1865, Iulia Fălciu
22	Ce operă publică B. P. Hasdeu după moartea fiicei sale?	1888, „Povestea Crinului”
23	În ce an se naşte primul şi unicul copil?	1869, Iulia
24	În ce an apare revista „Columna traiană”?	1870
25	A căror acedemii este membru de onoare B. P. Hasdeu?	New York, Paris, Petersburg, Belgrad, Sofia
26	Ce s-a construit la Cîmpina şi după a cui proiect este?	Castelul „Iulia Hasdeu”, după proiectul Iuliei Hasdeu.

27	În ce an moare B. P. Hasdeu, și unde e înmormîntat?	1907, Cimitirul Bellu, alături de soția Iulia și fiica sa.
28	Ce funcţii a deținut B. P. Hasdeu la Iași?	Profesor de istorie și bibliotecar la București, membru al comisiei mănăstirești, profesor la Universitatea din București, director general al Arhivelor Statului.
29	Ale cui sînt cuvintele: „De la B. P. Hasdeu au rămas multe șantiere și mai puține monumente”	M. Eliade (A. Cult - 2008)
30	Pentru ce i-a fost decernată marea Medalie de Aur poetului B. P. Hasdeu?	Pentru contribuțiile sale la studiul istoriei naţionale. (A. Cult – 2008)
31	Cine îl îndemna și-l sfătuia pe B. P. Hasdeu cu următoarele cuvinte. *„Nu lăsa ocupațiile literare. Citește, citește mult, de asemenea scrie mult,dar chibzuește, prelucrează ceea ce scrii; cultivă-te mai departe singur".*	(tatăl său Alexandru Hîșdeu)
32	Unde a făcut studiile B. P. Hasdeu?	(La Viniţa, Rovno, Cameniţa, Chișinău, Harcov)
33	Ce limbi cunoștea B. P. Hasdeu ?	(16 - greaca, „latina, moldovenească, rusa, ucraineană, polonă, sîrbă, bulgară, italiană, engleza, germană, franceză,spaniola, turca, ceha, ebraică)
34	Cui i se adresa B. P. Hasdeu intr-o scrisoare „Dragele mele Iulii?"	Soţiei și fiicii, ambele Iulia
35	Pe cine-l numește Hasdeu „singurul meu dascăl"?	Pe tatăl-său, Alexandru Hîsdău
36	Pe cine-l consideră Hasdeu: „Cap al poeziei naţionale, bazate pe studiul celei populare?"	V. Alecsandri
37	Cui i-a dedicat B. P. Hasdeu piesa „Răzvan și Vidra"?	Soţiei sale, Iulia Petriceicu-Hasdeu
38	Ce monografie istorică a scris B. P. Hasdeu?	(Ioan-Vodă cel Cumplit.)
39	Căte volume din dicţionarul limbii istorice și poporane (Etymoiogicum Magnum Romaniae) *a scris B. P. H., cîte pagini și pînă la ce cuvînt a ajuns?*	(Volume, 3000 de pagini, pînă la cuvîntul „Bărbat")
40	Despre cine a spus B. P. H., că „... va trăi, fiindcă a izbutit, a gasi frumosul fără a imita pe nimeni"?	(M. Eminescu)
41	Cu care renumit lingvist rus de mai tîrziu a fost coleg și prieten B. P. Hasdeu la Universitatea din Harkov?	(Cu Potebnea)
42	Cît timp a participat B. P. Hasdeu la războiul din Crimea?	(2 zile, 2 nopţi)
43	Pe cine B. P. Hasdeu îl numește „favoritul meu poet - husar"?	(Lermontov)
44	Care sînt operele scrise în limba rusă?	(Poema „Domniţa Voichiţa", „Domniţa Rocsandra", fragment din romanul istoric „Arbore"și unele poezii.)
45	Cine a declarat că: „Hasdeu a fost un geniu universal și se poate afirma că a izbutit aproape peste tot"?	(G. Călinescu)

46	Cine la descris aşa pe adolescentul Hasdeu: „Ca prinţ sărac, slab şi bolnăvicios, impunător printr-o ştiinţă enciclopedică, dobîndită de douăzeci de ani între un duel şi un banchet intim, ca un original de care nu se putea apropia nimeni fără a fi uimit şi rănit de uimirele şi însuşirile lui superioare şi de inferioritatea unui spirit agresiv, care nu cruţă nimic, astfel căzu el în Iaşi la 1856"?	(N. Iorga)
47	In anul 1856 cu studiile neîncheiate, Hasdeu se stabileşte în Moldova, Cahul fiind numit în calitate de?	(Judecător)
48	În ce localitate, în anul 1860 Hasdeu este profesor de istorie, de geografie şi bibliotecar?	Iaşi, Şcoala reală
49	Enumeraţi diversele domenii de activitate a lui B. P. Hasdeu?	(poet, dramaturg, prozator, filolog, istoric, teosoful, gazetar)
50	Care sînt realizările sale monumentale?	(Cuvente din bătrîni, Etymologicum Magnum Romaniae)
51	A cui este următoarea remarcă : „Alături de dragoste, cealaltă pasiune dominantă în Răzvan este ambiţia, iubirea gloriei: dar nu e vorba de o mediocră ascensiune socială, de parvenire, în sensul modern al cuvîntului, ci de dorinţa aprigă de a-şi face undrum în istorie, de credinţă în propriul destin, în steaua sa (...). Pasiuni puternic dezlănţuite, dorinţa de glorie şi de mărire a Vidrei, credita în destin, iubirea de popor a lui Răzvan şi ura împotriva ciocoilor, dragostea de natură şi nostalgia patriei-toate acestea alcătuesc un material bogat, plin de rezonanţe romantice; din care scriitorul a izbutit să creeze una din cele mai frumoase piese ale literaturii dramatice româneşti".	(M. Eliade)

ŞTIAI?

Biblioteca municipala „Bogdan Petriceicu Hasdeu” Chişinău

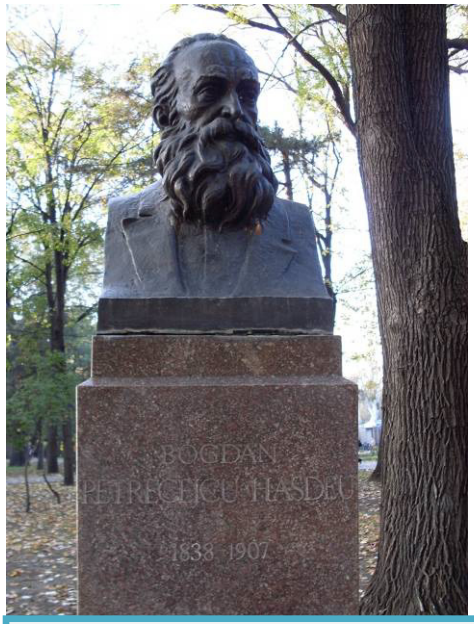

Bustul lui Bogdan Petriceicu Hasdeu de pe Aleea clasicilor din Chisinău

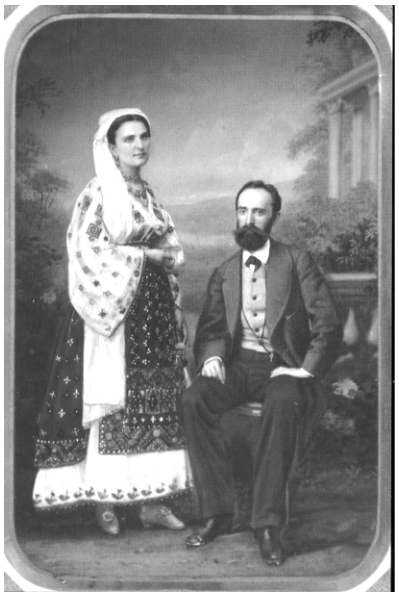

Soţia: Iulia şi Bogdan Hasdeu

Bustul lui Bogdan Petriceicu Hasdeu de la Centrul de Hasdiologie de la Biblioteca municipală din Chişinău

Bustul lui Bogdan Petriceicu Hasdeu din haul-ul Bibliotecii municipale din Chişinău.

MODEL DE VICTORINĂ LITERARĂ - 2
BOGDAN PETRICEICU HASDEU

Nr.	Întrebare	Răspuns
1.	*Cînd este publicată monografia „Ioan vodă cel Cumplit”?*	*1865*
2.	*Cînd are loc premiera piesei tetralizate a poemului dramatic „Răzvan și Vidra”?*	*1867*
	Recunoaște eroii	
3.	*„Rămîi sănătos, băiete! ... Ce păcat că ești Țigan?”*	*Drama „Razvan și Vidra" (Tănase)*
4.	*„Omul om, că fie slobod, decît rob, mai bine moarte"*	*Drama „Razvan și Vidra" (Răzvan)*
5.	*„Nu, hatmane! Nici odată! - Fie pîinea cît de rea. Tot mai dulce mi se pare, cînd o știu din țara mea."*	*Drama „Razvan și Vidra" (Răzvan)*
6.	*„ Un fătoi (...) E voinică n-am ce zice! Și—i frumoasă ca o floare"*	*Drama „Razvan și Vidra" (Vidra)*
7.	*Pe cine Boierul Bașota îl descria așa „Nas de șoim! O frunte naltă! Din ochi inima tresare"*	*Drama „Razvan și Vidra" (Răzvan)*
8.	*„Țiganul e prea obraznic. Am fost cu dînsul prea blînd Slujitorilor luați-l! Spînzurați-l mai curînd!"*	*Drama „Razvan și Vidra" (Bașotă)*
9.	*Ce te-nsoțește-n războaie, înfruntă moartea, veghează Pe cîmpul de bătălie, în rînd cu ostașii mei, Pe cari ades îi întrece? Minune dintre femei!"*	*Drama „Razvan și Vidra" (Vidra)*
10.	*Despre cine este vorba, și opera: „Vitejia fără viclenie era pentru el carne fără sare, ca prînz fără vin”?*	*Postelnicul Șarpe din „Ursita”*
	Despre cine este vorba, și opera	
11.	*„ - Bătrînul domn făcu o cruce, se gîndi și zice: „Datoria firească a părinților este de a muri înainte de copii”. De atunci el nu s-a mai sculat din pat”.*	*Ștefan cel Mare, „Ursita”*
12.	*Din ce operă este fragmentul: „ - Cu voia dumitale Ți-a fi prietene, cam greu, Căci trebuia s-apuci la vale ...”*	*Femeia înecată.*
13.	*Despre cine este vorba, și opera: „ Umbli pe drum cu alai frănțuzesc și n-ai în casă mălai romînesc”*	*(Jorj, Trei crai de la răsărit)*
14.	*Cînd arde soarele de mai, Cînd vîntul ernii geme, Mărețul brad pe,naltul plai Stă verde-n orice vreme.*	*Bradul*
15.	*Cum este numit cel de-al doilea volum de poezii al lui B. P. Hasdeu, și în ce an apare?*	*Sarcasm si ideal, 1897*
16.	*Numiți poezia unde predomină lirismul tragic, unde poetul compară moartea cu un ian de mîngîiere, despărțirea de lutul pămîntului-sărbătoare?*	*Gaudeamus*
17.	*Care sînt temele principale tratate în poemul filozofic „Dumnezeu"?*	*Cosmogonică, barocă, mistică*
18.	*În care poezie B. P. Hasdeu îmbină ultimul1 an de suferință și de viață al fiicei sale, Iulia Hașde, cu cercetări în mitologia universală?*	*Mater Dolorosa*
19.	*În care baladă B. P.Hasdeu depășește spațiul domniilor moldovene abordînd figuri de voievozi ai romînilor, cum ar fi Mihai Viteazul?*	*Ștefan și Radul*
20.	*Din ce poezie-s luate versurile: „Cînd arde soarele de mai, Cînd vîntul iernii geme Mărețul brad pe-naltul plai Stă verde-n orice vreme"*	*Bradul*
21.	*Al cui strănepot este loan Vodă?*	*Ștefan cel Mare*

22.	*Unde a vut loc cea mai mare victorie a lui loan Vodă cel Cumplit?*	La Jiliste
23.	*În care localitate din Moldova s-a dat lupta niniită calamitate?*	La Cahul
24.	*Cum îl numește Hasdeu pe loan Vodă pentru cuceririle sale?*	geniu militar
25.	*Din ce lucrare s-a inspirat B. P. Hasdeu cînd a scris monografia „loan Vodă cel Cumplit"?*	opera lui Bălcescu „Istoria romînlor supt Mihai-Vodă Viteazul"
26.	*Care e numele adevărat al lui B. P. Hasdeu?*	Tadeu
27.	*Cine dintre scriitorii moldoveni „îl ținea în brațele sale, povestindu-i vitejiile lui Cuibar-Vodă"?*	C. Stamati
28.	*Cine îl îndemna și-l sfătuia pe B. P. Hasdeu: „Nu lăsa ocupațiile literare. Citește, citește mult; de asemenea scrie mult; dar chibzuiește, prelucrează ceea ce scrii; cultivă-te mai departe singur..."?*	tatăl său Alexandru Hasdeu
29.	*Cui se adresează B. P. Hasdeu într-o scrisoare „Dragele mele lulii"?*	soţiei și fiicei
30.	*Despre cine a spus B. P. Hasdeu că „n-a produs nimic original, n-a produs nimic, care să poată rămînea altfel decît doar un document de naivă și umflată pretenţiune"?*	Despre Titu Maiorescu
31.	*Despre cine a spus B. P. Hasdeu ca „...va trăi, „fiindcă a izbutit a găsi frumosul fară a imita pe nimeni"?*	Mihai Eminescu
32.	*În ce operă spune B. P. Hasdeu: „... din tot sufletul, de timpuriu, sufletul poporului am îndrăgit"?*	poemul „Domniţa Voichiţa"
33.	*Ce poveste a scris Hasdeu după ce trecuse 10 zile de la înmormîntarea fiicei sale?*	Povestea Crinului

TEST

PROBA - 2

Timp rezervat 20 minute

MODEL DE VICTORINĂ LITERARĂ - 3
BOGDAN PETRICEICU HASDEU

Nr.	Întrebare	Răspuns
1.	*Care personaj a lui Hasdeu înainte de moarte meditează la tema „Furtuna labilis" şi afirmă că puterea şi averea sînt o iluzie înşelătoare?*	*Răzvan*
2.	*Ce a spus Pavel Zavulan despre Hasdeu?*	*Eprimul savant moldovan care introduce în creaţia ştiinţifică termenul folclor.*
3.	*In ce poezii şi opere Hasdeu ne prezintă pe voinicul Motoc?*	*Vornicul Iancu Motoc Ştefan Vodă, Tomsa si Vornicul Motoc la Leopole*
4.	*În ce roman prezintă Hasdeu o luptă dintre un postelnic şi un haiduc?*	*Romanul istoric „Ursita"*
5.	*Cum se numeşte prima piesă scrisă de Hasdeu după stabilirea sa în Moldova de peste Prut?*	*Răposatul Postelnic*
6.	*Cum se numeşte drama concepută în 3 acte scrise în versuri şi proză neterminată?*	*Drama Domniţa Ruxana*
7.	*Numeşte cele 6 domenii de activitate ale lui B. P. Hasdeu?*	*Lingvistică, folcloristică, istorie, ziaristică, literatură, critică literară.*
8.	*Numeşte poezia în care poetul se referă la originea sa romînă?*	*„Sînt român "*
9.	*Ce personaj avea faţa închisă, păr des şi negru ca pana corbului, nas coroiat, o frunte înaltă, nişte ochi mici şi negri în care se răsfrîngeau cu o deosebită energie şi repezicime toate pasiunile şi toate mişcările sufletului?*	*Ioan Vodă cel Cumplit*
Din ce poezie sînt versurile:		
11.	„O rază diafană Şi undele de azur De nor şi buruiană Josindu-se-mprejur"	*„Dorul"*
12.	*In ce an a fost prezentată pe scenă pentru prima dată opera „Trei crai de la Răsărit"?*	*1879*
13.	*Care sînt cei tre crai de la răsărit?*	*Numa-Consule, Petrică, domnul Jorj*
14.	*Ce evenimente stau la baza capitolului „în care se demonstrează „libertatea electorală" aşa cum s-a practicat în acea perioadă din romanul „Ursita"?*	*Este scris pe baza evenimentelor ce au avut loc în ultimele zile din viaţa lui Ştefan cel Mare.*
15.	*Numeşte opera care-i un elogiu fierbinte adus luptătorului de la 1848.*	*Poezia Bradul*
16.	*Care poezii adeveresc un aprig luptător penrtu tot ce poate ocroti fiinţa noastră naţionala"*	*Muntele şi valea, Adevăratul poet, O doină postumă, Să vorbim romîneşte, Sînt român*
17.	*Unde se găseşte o cameră-muzeu, ce eternizează memoria neamului Haşdeelor*	*La Cristineşti, pe teritoriul Ucrainei*
18.	*Prin ce opere Bogdan P. Hasdeu este cunoscut ca mare dramaturg?*	*Trei crai de la Răsărit, Domniţa Rusanda, Răzvan şi Vidra, Răposatul Postelnic, 3 miri şi 3 mirese*
19.	*Pentru care nuvelă Hasdeu a fost acuzat de imoralitate, destituit din funcţia de profesor şi bibliotecar?*	*Nuvela „Duduca Mămuca"*

Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”
Sursa: Bogdan Petriceicu Hasdeu „Răzvan și Vidra”, editura „Porto-Franco”, Galaţi, 1992.

Această dramă este prefaţa la o producere literară, psihologică și istorică. În lucrarea sa, scriitorul marchează o muncă migăloasă de cizelare a stilului și conturare a caracterelor personajelor evocate, a profilării mai vii a conflictului social, politic, etic și moral. Scriitorul evocă o suită de episoade dramatice din istoria Moldovei de la sf. Sec. XVI, Hasdeu descrieura de clasă , lupta aprigă ce se dădea „între boieri și popor, între cei avuţi și cei săraci, între cei apasaţi și cei ce apasă”, cu durere vorbește de imaginea străină ce împingea ţara spre protestul vehement al maselor populare împotriva jugului social și străin.

Drama „Răzvan și Vidra” e creată în spirit romantic, reînviind în tablouri tulburătoare tragicul destin al lui Răzvan, rob iertat, care a cunoscut o ascensiune uimitoare ajungînd domnitor, dar și amărăciunea căderii. Sub nefasta influienţă a Vidrei, nepoata lui Moţoc, Răzvan, părăsind principiul libertăţii și egalităţii, nu a putut evita prăbușirea.

1	**Din cîte capitole/cînturi este alcătuit poemul dramatic „Răzvan și Vidra”?**	**5**	**Pag.**
2	*Cum se numește capitolul I?*	*Un rob pentru un galben*	
3	*Unde stătea Tănase și cerșea?*	*Lîngă biserică*	
4	*Cine a trecut în acel moment unde stătea Tănasea?*	*Boierul Sbierea*	
5	*Ce-a pierdit Sbierea, atunci cînd a trecut pe înaintea bisericii?*	*Punga, i-a căzut din chimir*	*7*
6	*Cine găsi punga?*	*Răzvan*	
7	*Cîți gologani a numărat Răzvan în punga ceea?*	*20, și toți cu găuri*	*7*
8	*Ce naţionalitate era Răzvan?*	*Ţigan, gramatic*	
9	*De ce Tănase nu vroia să ia bani de la Răzvan?*	*Dar acești bani, măi băiete, vor fi un lucru... furat. Lucru furat! Ai dreptate! Că erau furați, și că erau dela un ţigan, acesta era temător de Dumnezeu.*	*10*
10	*Cum o chema pe mama lui Răzvan?*	*Smaranda chema pe drăguţa mamă..*	*11*
11	*Cîți bani i-a dat Răzvan, lui Tănase?*	*Toată punga, apoi acesta s-a întors și i-a intors punga, lăsîndu-și numai un galben. Ascultă, nu mai face vorbă lungă! Mai împarte tu ș-altora, pîine din această pungă.(20)*	*11*
12	*Ce scoate Răzvan din sîn, după ce a plecat Tănase?*	*O hîrtie.*	*12*
13	*Ce face Răzvan cu hîrtia aceea?*	*O lipește pe un stîlp și iese, pecînd ușa bisericii se deschise...*	*12*
14	*Care era numele preotului care făce slujbă în acea biserică?*	*Agaftanghel*	*12*
15	*La ce biserică slujea popa Tacu?*	*Sfîntul Nicolai*	

16	*Cine a citit stihurile din scrisoarea de pe stîlp?*	*Dascălul*	*22*
17	*Cine le-a stricat veselia?*	*Bașota*	
18	*Cine era Bașota?*	*Vatav*	
19	*Ce a ordonat Bașota ca să facă cu dascălul, pentru că acesta acitit scrisoarea în public?*	*Să-l spînzure*	
20	*Cine i-a sărit în ajutor dascălului?*	*Răzvan*	
21	*Cum putea fi salvat de spînzurătoare Răzvan?*	Mare noroc ! Ești ferice! Ai putea să scapi cu zile... în –p ravila ţîrii zice: Cum că deosîndă se iartă pe cine-l ia de bărbat O copilă, o fecioară, un suflet nevinovat... Așa-i obiceiul nostru, datina cea strămoșească. Acuma rămîne numai vr-o fată să se găsească... *(Către tîrgovețe)*	*23*
22	*Ale cui sînt vorbele: Miluiește-mă, jupine ! Dumnezeu va da-nzecit Sufletelor ce se-ndură de-un sărman nenorocit !*	*Tănase.*	
23	*Ale cui sînt vorbele: De trei zile ? Ce minciună !... Ș-apoi cine-i vinovat? Pentru mine e totuna, de-ai mîncat sau n-ai mîncat...» Un bănuț ! Cum nu ! E lesne !... Bănișorii nu s-aruncă, Decît cerșitor, mai bine ia toporul și la muncă.*	poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, ***Sberea***	**6**
24	*Ce a cerut Zbierea de la Bașota pentru aceea că Răzvan i-a luat un galben din punga găsită?*	*Ca răsplată l-a vrut rob.* Iertat ? cu atît mai bine! Dup-a legii glăsuire, Băiatul mi se cuvine în loc de despăgubire, Așa-i. jupîne vătave!” Pravila zice curat: Furul să se dea acelui de Ia care a furat. Dă mi-l rob.	*27*
25	*Cum se numește cîntul –II din* **poemul dramatic „Răzvan și Vidra”?**	*Răzbunarea*	*31*
26	*Unde are loc acțiunea în cîntul II din* **poemul dramatic „Răzvan și Vidra”***?*	*În codrul Orheiului, în Basarabia.*	*31*
27	*Unde are loc acțiunea în cîntul I?*	*O piață în Iași, în fund o bisericuță, mai încoace o piatră în lături case.*	*5*
28	*Unde s-a retras Răzvan după cea fugit de spînzurătoare?*	*În codrul Orheiului.*	
29	*Cine a devenit Răzvan, atuncî cîn s-a refugiat din Iași?*	*Căpetenia hoţilor*	*34*
30	*Cine din boieri l-a căutat pe Răzvan în codru?*	*Ganea*	

31	*Cu ce scop a venit Ganea în codru la Răzvan?*	*Eu n-am venit în pădure, ca să vorbim în zadar, Lucrul care mă zorește trebui isprăvit îndată... Nu-ncape nici o zăbavă... Află că iubesc o fată...* *Ca acesta s-o fure pe Vidra.*	*36*
32	*Care era numele de botez a lui Ganea?*	*Văscan.* *...Din botez Văscan îi zice, iar după poreclă Gane; Feciorul iui Osip Gane, ce fusese căminar...*	*36*
33	*Cîți galbeni i-a promis Ganea lui Răzvan ca aceștea să i-o aducă pe Vidra?*	*Iată trei sute de galbeni. Alți trei sute, negreșit, O să-ți aducă ciobanul, după lucrul săvîrșit... (600)*	*37*
34	*Cine era Vidra?*	C-am îndrăgit pe-oarecine, firește față de neam; Din nenorocire,totuși,ea n-are mamă, nici tată, Și-unchiu-său vrea să-i răpească moștenirea cea bogată, Luîndu-și de gînd s-o-nchiză călugăriță la schit... O faptă nelegiuită! Un lucru nepilduit! O cheamă Vidra... A lui Moțoc nepoată ...	*36,* *37*
35	*Ce-a hotărît Moțoc să facă cu Vidra?*	*Și-unchiu-său vrea să-i răpească moștenirea cea bogată,* *Luîndu-și de gînd s-o-nchiză călugăriță la schit....*	
36	*Ce s-au întîmplat cu părinții lui Vidra?*	*Au murit, și Vidra a fost crescută de moșul ei, Moțoc.*	
37	*Care este personajul principal în acest poem?*	*Răzvan*	
38	*De ce Tănase s-a refugiat în codru?*	Copiii l-au lăsat. Săracii au răposat. In țara noastră cea mare și bogată, măi băiete. Sint romîni ce pier în foame ! Sînt romînii ce mor de seie !... Astfel în toată Moldova, păcătosului Tănas Nici un sprijin, nici un razăm, nici un scut n-a mai rămas, Decît numai să-și însemne pieptul cu cea sfîntă cruce Și zicîndu-și „Doamne-ajută!" calea codrului s-apuce; Căci de-o bucată de vreme, cerșitorind pe meidan. Auzeam mereu tot vorbe de căpitanul Răzvan... O blăstămăție! Auzi cine să domnească? Însuși ciracul nu croiește minciună mai țigănească! Dar nu-i vorba de țigancă... Apoi precum îți spusei. Rămîind singur în lume, fără copilașii mei, Fără milă și ndurare, fără cîpătîi și vatră, Mai rău decît chiar și țiganii ce colindează cu șatră, M-am pus pe gînduri, băiete; gînditu-m-am, răzgîndit, Ș-acum iată-mî-s aicea bucuros că te-am găsit... Nu căta că-s vechi de zile; în tinerețele mele M-am bătut cu multe lifte care de cai-e mai rele. Ba Ieși, ba păgîni, ba unguri, ba frînci do-ai lui Dropi, Și ce-am învășat atuncea n-am uitat încă de tăt... Mă vezi prăpădit, dar altfel această mînă secată Tot ar mai putea trimite dușmanului o săgeată... Decît să mor în orașe de cruzimea celor răi, Mai bine voi in pădure prin mine să piară ei!... O ființă cît de slabă sporește cînd își răzbună! Incearcă-mă și pe mine... Sînt haiduc și pace bună!	*41,* *42*

39	*Numește toate personajele principale ale poemului dramatic „Răzvan și Vidra”?*	*Răzvan, Vidra, Moțoc, Vulpoiu, Tănase, Sbierea, Răzășul, Hoțul I, Hoțul II*	
40	*Ce i-a făcut Răzvan cu Sbierea, în pădure?*	Vulpoiule, du-i din codru ! Scuate-mi-l pîn' la rărspînte. Arată-i drumuj cel mare, şi zi-i aceste cuvinte: Iată dreapta, iată stînga, iată jos şi iată sus; Alege la deal, la vale, la răsărit, la apus; Răzvan te-avusese-n palmă, şi numai c-un semn de mînă Ar fi putut să te facă praf, pulbere şi ţarină... Totuşi uite ! Nu-ţi lipseşte nici un fir din perii tăi... Să trăiască codrul verde !... Pleacă slobod unde vrei... (Vidra e foarte mişcată)	*48*
41	*Cum s-a răzbunat Răzvan, atunci cînd i-a dat drumul lui Sbierea?*	*... Răzbunarea cea mai crudă este cînd dușmanul tău e silit a recunoaște că ești bun și dînsu-i rău !...*	*48*
42	*Cum se numește cîntul III din* poemul dramatic „Răzvan și Vidra”*?*	*Nepoata lui Moțoc*	*55*
43	*De ce s-a luat la luptă Răzvan și Ganea?*	*RAZVAN* A! jupînuiui, pesemne, îi place lupta nemțește? D a ţ i - i săbii dumisale:să-și aleagă ce poftește... Pentru mine-i chiar totuna: ne vom bate cum va vrea De oi muri, nu-i mare treabă, iar *d*e nu, Vidra-i a mea *(Scoate paloșul, pe cînd Razaşul dă pe* al *său lui Ganea.)* Apucă spata, jupîne !...	*54*
44	*Pentru care fapt a fost ridicat în grad, Răzvan de lehi?*	*Pentru lupta cîștigată leșii cu moscalii*	*73*
45	*Ce grad a obținut Răzvan în acea luptă?*	*Capitan*	*73*
46	*Cu ce l-a frapat Răzvan pe Vidra, că aceasta s-a îndrăgostit deodată?*	*De inteligența sa*	
47	*Cum se numește cîntul IV din* poemul dramatic „Răzvan și Vidra”*?*	*Încă un pas*	*81*
48	*Pentru ce a fost trimis Bașota de către domnitorul Aron Vodă la Răzvan în Polonia?*	Măria-sa Aron-Vodă, din voia lui Dumnezeu Moșteanul ţării Moldovei,domnul şi stăpînul meu, Ba şi naş,căci mai deunăzi, din părinteasca sa milă, Mi-a făcut nespusa cinste de-a-mi boteza o copilă, Mă trimite cu solie la polcovnicul Răzvan, Ca să-i spui că-l cheamă ţara, dîndu-i un loc în divan...	*100*
49	*Cum se numește cîntul V din* poemul dramatic „Răzvan și Vidra”*?*	*Mărirea*	*103*
50	*Lace rangcau fost ridicați: Vulpoi, Tănase, Răzășul, Șoltuzul de către Răzvan?*	*Căpitani*	*103*
51	*Numește toate funcțiile pe care le-a deținut Răzvan în perioada vieții?*	*Hoț, căpetenia, hatman, căpitan în Ţara leșească*	

52	*Cine devine domnitor după moartea lui Aron-Vodă?*	Răzvan. *A ! De acuma s-a sfîrşit! Sînt domn! Trăiască domnia!...* (cu amărăciune) *Cît de lesne, cît de iute se răstoarnă domnii ţării, cel mult în zece minute!* (Către Vidra.) *Dar tu nu mai spui nimica? Mai dinioară mi-ai zis* *Nu ştiu ce... ba mi se pare... de!... îmi povesteai un vis...* *Mai spune-mi-l înc-o dată...*	*114*
53	*Cît timp s-a aflat la tron, Răzvan?*	Un ceas. *(cu* glas slab, *pe cînd Vulpoiu şi Răzaşul îl pun pe divan)* Am biruit şi mor!... *(Arătind la cadavrul lui Sbierea.)* Nu-mi ziceai tu oare, Vidro,să fiu întocmai ca Sbierea? Eu cu cinstea şi mărirea, el cu prada şi averea! *(Vidra îngenunchează şi-şi ascunde faţa în mini.)* Dar ce-i mai trebuie acuma mii de galbeni în grămezi? Ce-mi foloseşte domnia? Pe-amîndoi aci ne vezi Praf, pulbere şi cenuşă!... Nebuni, ce din lăcomie, El pentru-o biată lescaie, eu pentr-un ceas de mîndrie. Necruţînd nimica-n lume, neştiind nimica sfînt. Uitam că viaţa-i o punte dintre leagăn şi mormînt!	*120*
54	*De ce Răzvan a domnit numai o zi?*	*RĂZAŞUL* Apărîndu-te pe tine, mort în luptă a rămas. *(Vulpoiu plînge)* RĂZVAN *(în agonie)* Ţigan !... Ţigan !... Apă... Apă .,.. *(Cade mort peste Sbierea)* RAZASUL Decît aşa o domnie Mii de tunete, mai bine-i un petec de răzăşie! Zmeul zmeilor să-ncapă într-o şchioapă de mormînt! *VULPOIU (cu spaimă)*	*121*
55	*Cum a fost intitulată l-a început poemul dramatic „Răzvan şi Vidra”?*	Răzvan-Vodă, B. P. Hasdeu, vol. 1, ed. Literatura artistică, Chişinău, 1988	*504*
56	*În ce ziar îşi vede lumina tiparului poemul dramatic „Răzvan şi Vidra”?*	Ziarul „Perseverenţa”, (1867), B. P. Hasdeu, vol. 1, ed. Literatura artistică, Chişinău, 1988	*504*

Monografia „IOAN-VODĂ CEL CUMPLIT”
(1572-1574)

1	*Cum se numește capitolul I al monografiei „Ioan-vodă cel Cumplit”?*	*Aventurierul*	63
2	*Ce idei au adus romînii care s-au strămutat din Italia în Dacia asupra legămîntului căsătoriei?*	... În Imperiul roman din zelele lui Traian **familia era o jucărie.** Măritișul pierdu cu totul primitivul caracter sacru și solemn care-l distingea sub republica romană și ajunse a fi o însoțire per usum: așa îl numesc legile imperiale. „Era o simplă învoială din îmbe părțile, lipsită de orice consecrațiune civilă sau religioasă, și prin care nici unul dintre soți nu se credea îndatorat într-un mod serios." Însă , ceea ce-și permiteau toți romînii, fălindu-se cu origina lor din destrămata Romă imperială, trebuia să fi fost permis de zece, de o sută de ori mai mult romînilor celor cu forța în mînă; ...	63
3	*Ce i se permitea unui simplu țăran*	... pe cînd unui simplu țăran i se dădea facultatea de a schimba femeie peste femeie, cununîndu-se în toate zilele, cu aceea numai ca pentru fiecare nou divorț să plătească visteriei suma de 1 2 bani; tot atunce vă puteți închipui sau ...	63
4	*Cîte femei avuseră Ștefan cel Mare?*	Unii din ei, bunăoară Ștefan cel Mare, avură cîte **cinci** *sau* **șase** femei legitime — cele nelegitime nu se mai numără...	64
5	*Ale cui sînt spusele:* „s-a însurat în o mie de rînduri"?	...faimosul străbun ***Mecenate***, despre care moralistul roman zicea: „s-a însurat în o mie de rînduri".	64
6	*Care era numele bastardului lui Bogdan cel Chior?*	Atunci rătăcea un alt bastard, al lui Bogdan cel Chior, **Alexandru Lăpușneanul**: formîndu-și un partid în țară și intrînd în fruntea unei oștiri străine, el ucise pă vărul său, fiul lui Rareș; sugrumă pe mătușă-sa, văduva lui Rareș, și pe vara sa, fiica lui Rareș, și-o luă femeie, zidind pe temelia acestor monstruozități un nou regim atît de sîngeros, încît contemporanii îl asemănau cu al regelui Diomed din anticitate, care își hrănea caii cu carnea oamenilor.	64
6	*Care era numele bastardului lui Ștefan cel Mare?*	Ștefan cel Mare uitase în lume un bastard, pe **Petru Rareș,** care, deja într-o vîrstă înaintată, mai bine de 20 de ani după moartea părintelui său, apucînd domnia, se arătă unul din cei mai iluștri principi romîni, iubit înăuntrul țării, groază pentru străini și muri lăsînd fiilor săi tronul Moldovei.	64
8	*Despre cine este vorba:* „De la mumă-sa, de altă parte, el căpătă o figură cam armenească, față închisă, păr des și negru ca pana corbului; nas coroiat într-o formă orientală, ceva ca nasul faimosului Attila, după cît îl cunoaștem de pe monete; o frunte înaltă, lată în rădăcină și strîmtîndu-se în partea superioară: frunte frumoasă, dar neromînească”.	*Ioan-Vodă*	65

9	*Explică proveniența prenumelui lui Alexandru „Lăpușneanu"?*	Poporul, după naţionalitatea mumei, îl numi loan Armeanul, întocmai precum **Alexandru-vodă fu Lăpușnean, ca fiu al unei Lăpușnence**, sau precum Petru-Vodă fuse Rareș, după porecla mumei sale: bastardul nu are tată.	65
10	*Cine era Laski?*	*Magnat ce putere aveau magnații în Polonia?*	
11	*Ce putere aveau magnații în Polonia?*	Într-un stat aristocratic electiv ca Polonia, regele era nimic, **magnații erau tot; ei stăpîneau în administrațiune, dispunînd în adunări legislative de voturile cumpărate ale numeroșilor boierinași săraci; ei stăpîneau în armată, conducînd numeroase steaguri feudale proprii**; ei aveau curţi ale lor, rivalizînd cu curtea regală și adesea întrecînd-o prin splendoare și prin mulţime. Regele, fiind unul, se temea de ei, pe cînd ei, fiind mulţi, nu se temeau de nimene.	66
12	*Cine îl fugărește prima oară pe Alexandru Lăpușneanu de la tron?*	*Atunci se clătina pe tron cumplitul Lăpușnean, amenințat de către un **lacob Despota**, serb înrudit de pre muieri cu dinastia domnească.* *Era timp ca loan să-și aducă aminte cum că și el este fiu de domn din Moldova, avînd drepturi egale cu ale Lăpușneanului și mai mari decît ale lui Despota. El începu a da semne de viață.* *Pe cînd Despota curta de magnatul Laski, loan se adresă către un alt magnat, nu mai puţin puternic: Firlei.* *...Laski reușise a introduce pe Despota în Moldova, fugărind de acolo pe Lăpușneanul; Firlei, mai puţin întreprinzător, scăpă ocaziunea de a înălța pe prietenul său loan; dar ne ajunge a cunoaște deocamdată legătura lor amîndurora; magnatul polon era luteran, partizan aprins al Reformei, cap al tuturor protestanților din Polonia; și e învederat că pentru a putea căpăta graţiile sale, loan trebuia să se fi arătînd și el amic al doctrinelor lui Luther.*	65, 66
13	*Unde se refugiază Ioan-vodă din Polonia?*	*Văzînd moliciunea lui Firlei, **Ioan pleacă din Polonia și apare în Crîm** (Crimeea), refugit la curtea hanului, unde captivează simpatia moștenitorului tronului, Mehmed-Calga, pe care cronica tătărească îl descrie ca pe un ilustru viteaz.*	66
14	*De către cine și cui îi erau adresate aceste cuvinte:* „Te rog foarte mult, să binevoiești, a ţinea în graţiile tale pe acest fiu de domn din Moldova".	Hanul se afla atunci în luptă cu moscoviţii; Mehmed-Calga conducea ostile tătărești; pesemne și amicul său loan, însoţindu-l în acele expediţiuni, se va fi distins prin eroicul sînge rece și teribila putere a braţului, care îl făcură mai în urmă atît de groaznic pe un cîmp de bătălie; e mai mult decît probabil; oricum să fie, legătura între **Mehmed-Calga** și loan deveni atît de strînsă, încît, la plecarea lui loan din Crîm, Mehmed-Calga îi dete în 1563 o scrisoare către regele **polon Sigismund-August**: „Te rog foarte mult, să binevoiești a ţinea în graţiile tale pe acest fiu de domn din Moldova".	66
15	*De către cine a fost ucis Despota?*	Ioan nu se mai adresă către magnaţi, căci unul era Laski, ceilalţi erau niște Firlei; el nu mai stărui nici pe lîngă niște regi tari în vorbe și slabi în fapte, ca Sigismund-August; pentru **o** bucată de timp îi pierdem urmele. În acel interval o teribilă tragedie se juca în Moldova: Despot fu răsturnat și ucis de către un Ștefan Tomșa; Ștefan Tomșa fu răsturnat și fugărit de către Alexandru Lăpușneanul, căruia sultanul binevoi a-i întoarce domnia Moldovei; toate acestea se petrecură în curs de cîteva luni.	67
16	*Atunci cînd vine a doua oară Lăpușneanu la tron, unde se refugiază Ioan?*	*Cînd sîngerosul Lăpușnean se reașează la tron... Ioan se refugiază **la Viena**.*	67

17	*Pe ce insulă a fost trimis Ioan de către sultanul turc?*	Vizirul Mehmed-Socolli — zise agentul francez în raport său către Curtea pariziană — „făcînd cunoştinţă cu Ioan, îl primi foarte bine, în aşteptare de a-l recomanda sultanului". Dar nu trecu nici o lună de zile şi, cu toată amicia vizirului politica Porţii otomane ceru depărtarea lui Ioan; pe de o part sultanul strîngea oşti pentru a merge contra împăratul Maximilian şi, prin urmare, avea trebuinţă de a menţine în liniște provinciile Turciei; pe de altă parte, Lăpușneanu. reaşezat prin oştile turceşti pe tronul Moldovei, se arăta în doua sa domnie mai turc decît turcii şi, prin urmare, avea dreptul de a cere ca sultanul să nu proteagă pe un pretendent rival. Ioan fu trimis la insula Rodos.	68
18	*Cui succese sultanul Suleiman cel Mare după moartea sa tronul?*	*Sultanul Suleiman cel Mare muri în 1566 şi-i succese fiu-său, Selim II.*	69
19	*De ce capitolul se numește „Aventurierul"?*	Aventurierul ne apare deodată ca milionar, ca cel mai avut comerciant de pietre scumpe în capitala Turciei, întunecînd prin bogăţiile şi luxul său pe pașale şi pe agale! În comerţ ne întîmpină lucruri extraordinare, minuni puţin probabile şi, cu toate astea, foarte adevărate; principiile de credit, de circulaţiune, de concurenţă etc, etc, acele principii, oricît de lărgite, oricît de elastice, tot încă se refuză de a ne limpezi unele mistere: neguţitorul, ca şi popa, pretinde să-l credem. Aşa fu trecutul lui Ioan-Vodă pînă a dobîndi tronul Moldovei: în curs de o jumătate de secol, el nu cunoscuse decît vagabonde colindări din ţară în ţară; speranţe la tot pasul amăgite; dureri morale şi muncă fizică!	69 7
20	*Unde se închide Bogdan-vodă, atunci cînd Ioan îl fugări?*	*Acest măreţ titlu moldovenii îl dădeau acelor principi care veneau să-i scape de jugul vreunui tiran: Despotă îl primise după alungarea cruntului Lăpușnean; Ioan îl căpătă prin surparea nepopularului Bogdan, pe care, precum ziserăm, ţara nu-l putea suferi din cauza gusturilor sale pentru glume şi pentru poloni.* *Pe cînd acestea se petreceau în Moldova, Bogdan, închizîndu-se în cetatea Hotinului, cerşitorea sprijinul regelui Sigismund-August şi al magnaţilor amici din Polonia.* *Regele făcu tot ce putu, sărmanul: trimise o ambasadă la Poarta otomană, dar ambasadorul se întoarse înapoi fără nici un rezultat, afară numai că fuse luat în rîs de către Ioan-Vodă, care-l lăsă să treacă în liniște prin Moldova, după ce însă într-o audienţă îl regalase cu o cătătură atît de furioasă, încît bietul diplomat începuse a tremura, recunoscînd că n-a văzut o altă mai înfricoşată.*	71
21	*Ale cui sînt spusele şi cînd au fost spuse:* „Ţara mai întîi de toate; *Pastile* mai pe urmă!"	**Ioan–Vodă.** Aristocraţia se înfiora, văzînd în mîna ţiganilor, $_{Caf(}$ exercitau în Romînia profesiunea de călăi, pe boierii cei mai de frunte, pe stîlpii nobilimii, mai cu seamă pe bătrînul Ionaşcu Zbierea, mare vornic al Ţării-de-Jos şi dintr-un nea$_t$ de cele mai antice ale Moldovei. Capul său se rostogoli la picioarele gîdelui tocmai în de Paşti. Ioan-Vodă vru să arate că nu poate fi scuteala sărbătoi pentru a pedepsi orice ameninţă siguranţa statului. Ţara mai întîi de toate; *Pastile* mai pe urmă!	72
22	*Cine stătea în capul armatei polone în perioada cînd era la tron Ioan–vodă?*	*În capul polonilor se afla Mielecki, cel mai bun general al lor de atunce, pe care, cu cîteva luni ma, în urma ei cît p-aci erau să şi-l aleagă rege, numai în favoarea strălucitelor sale merite personale..*	73

23	*De la care cetate, generalul Mielecki trimise să aducă toate tunurile cetăţii, ca să se lupte cu turcii?*	*Lipsit de artilerie, el trimise la Hotin de aduse toate tunurile cetăţii, şi apoi păşi la vale pe ţărmul Prutului, pînă în dreptul Ştefăneştilor, adică pe aceeaşi linie cu Suceava, punctul obiectiv al invaziunii.*	73
24	*Cine era vornicul Ţării de jos după moartea lui Ionaşcu Zbierea?*	*Aci vornicul Ionaşcu Zbierea, să mai fi trăit, era să unească oastea moldovenească din Ţara-de-Jos cu acea polonă şi apoi urma să meargă cu toţii asupra lui Ioan-Vodă.* *Moartea trădătorului, de care Mielecki se înştiinţa prea tîrziu, dărmă planul duşmanilor: în loc de Zbierea, ei găsiră pe Dumbravă.*	73
25	*Care erau cei doi pîrcălabi numiţi de Ioan-vodă?*	Pentru a arăta toată importanţa acestei achiziţiuni, căpătate atît de lesne contra speranţei, Ioan-Vodă numi pîrcălabi doi bărbaţi pe care punea temei ca pe sine însuşi; socru-său, boierul Lupea Hurul, şi cel mai intim al său amic, Ieremia Golia, cu care-l văzurăm mîncînd împreună pîinea străinătăţii...	76
26	*Care este denumirea capitolului II al monografiei „Ioan-vodă cel Cumplit"?*	*Domnul*	76
27	*Numeşte cele 5 reforme ale lui Ioan-vodă introduse în ţară?*	*Controlul personal al actelor emanate din cancelaria domnească;* *Schimbarea capitalei;* *Eliberarea poporului dejos din jugul aristocraţiei clericale şi laice;* *Baterea monetei naţionale de aramă;* *Strictеţea contribuţiunilor fiscale.* *Şi toate astea Ioan-Vodă le făcuse fără ajutorul unei „camere legislative":* camerele legislative *nu fac un „2 mai".*	77
28	*Unde strămută scaunul ţării Ioan-vodă?*	*Acesta era un orăşel mic şi fără apă.* *Domnii cei vechi, cărora le plăcea a clădi palaturi oriunde se opreau cîte două-trei zile pe an, desfătîndu-se cu vînatul prin codrii învecinaţi, zidiseră şi aici un frumos castel de piatră la capătul sudic al tîrgului, pe margine unei rîpe, încît să poată servi la nevoie şi în timp de război.* *Mai avea laşul o capişte armenească, o capelă catolică şi trei biserici romîne.* *În fine, îl împodobea o baie de piatră de arhitectură orientală.* *Astfel, se părea că nimic nu putea prevesti acestui tîrguşor un viitor strălucit între oraşele Moldovei.* *Se naşte întrebarea: care cauză să fi putut împinge pe Ioan-Vodă de a părăsi Suceava? de a îmbrăţişa laşul?* *laşul sta în mijlocul Moldovei.* *Acest suprem avantagiu strategic era de ajuns pentru a determina alegerea lui Ioan-Vodă.*	78
29	*De unde strămută scaunul ţării Ioan-vodă?*	**Suceava** se afla aşezată prea aproape de hotarele polono-ungare, prea departe de turci şi de tătari, încît principele, în caz de război, lesne putea fi surprins prin o invaziune din partea Galiţiei sau a Transilvaniei, pe cînd, totdeodată, el nu putea ajunge la timp pentru a împiedeca o invaziune de peste Nistru sau de peste Dunăre.	78
30	*Sicriul cu moaştele cărui Sfînt îi rămăsese fostei capitale?*	*Tot ce rămăsese fostei capitale din antica-i strălucire era sicriul cu moaştele unui sînt.* ***Ioan cel Nou** — aşa-i zicea pe nume — era trapezuntean de origină; căci romînii, ei singuri între toate popoarele creştine, nu produseră nici un sînt calendaristic din propriul lor sîn, lăsînd această sarcină oficială muscalilor şi grecilor, între care cei vrednici de împărăţia cerului se numărau totdeauna cu milioane.* *Cu vreo doi secoli mai nainte, un domn foarte religios cumpără, aduse în Moldova şi aşeză în biserica mitropolitană de la Suceava moaştele fericitului, pe care-l declară a fi patron al ţării.*	79

31	*Din ce cauză Ioan-vodă a transferat capitala din Suceava la Iași?*	Se naște întrebarea: care cauză să fi putut împinge pe Ioan-Vodă de a părăsi Suceava? de a îmbrățișa laşul? **laşul sta în mijlocul Moldovei.** **Acest suprem avantagiu strategic era de ajuns pentru a determina alegerea lui Ioan-Vodă.** **Suceava** se afla aşezată prea aproape de hotarele polono-ungare, prea departe de turci şi de tătari, încît principele, în caz de război, lesne putea fi surprins prin o invaziune din partea Galiţiei sau a Transilvaniei, pe cînd, totdeodată, el nu putea ajunge la timp pentru a împiedeca o invaziune de peste Nistru sau de peste Dunăre.	79, 78
32	*Cum erau numiți banii în perioada domniei lui Ioan-vodă?*	***Gologanii** naționali începură, în fine, a circula prin toate unghiurile Moldovei.*	86
33	*În ce limbă vorbeau boierii și călugării, dar țăranii în perioada domniei lui Ioan-vodă?*	*Boierii și călugării vorbeau latinește și slovenește; țăranul-romînește.*	87
		la calea amînării, ei promiseră a răspunde îndată după ce-şi vor fi ales un rege. Ioan-Vodă ştia de mai nainte că polonii nu-i vor înapoia Pocuţia, pentru care ei vărsară atîta sînge în curs de un secol; şi că de ar vrea, tot încă n-ar putea să-i întoarcă tezaurele lui Tomşa, de demult împărţite, cheltuite şi uitate; dar nu Pocuţia, nici Tomşa formau adevărata ţinută a ambasadei moldovene. *Atît în Constantinopole, unde stăruise contra Poloniei, precum şi în Cracovia, unde intrigase contra Turciei, Ioan-Vodă reuşi deplin în planurile sale:...*	
35	*Numește cele două scopuri secrete al lui Ioan-vodă în cele două ambasade la Cracova și Constantinopole?*	*Care să fi fost scopul cel secret al domnului moldovenesc în aceste două ambasade?* *De a provoca în Constantinopole din partea otomanilor vreo demonstraţiune duşmană contra polonilor, făcînd astfel o lovire indirectă, dar dureroasă, în candidatura lui Enric de Valois;* *Sub aparinţa de a urmări pe Bogdan, să cîştige timpul şi ocaziunea de a lucra prin ambasadorul său în Cracovia, împrăştiind bani şi intrige contra politicii franceze.* *Văzînd că Turcia, după solicitaţiunile Curţii de la Paris, tot mai cruţă hotarele Poloniei, Ioan-Vodă expedi un al treilea ambasador la Constantinopole.*	92
36	*Din ce se compunea nobilimea electorala?*	Nobilimea electorală se compunea atunci din toţi **boierii fără distincţiune: boierii cei mari, cei de clasa a doua, cei de clasa a treia, cei în demisiune, boiernaşii de prin judeţe şi toţi capii militari**. Clerul electoral se compunea din mitropolit, toţi episcopii şi toţi egumenii. În fine, „toată ţara".	95
37	*Care este numele fragedului fiu (primul) al lui Ioan-vodă?*	Pruncul Petru, fragedul fiu al lui Ioan-Vodă, fu declarat erede al tronului moldovenesc, şi numele său începu a figura în documente alăturea cu al părintelui.	99
38	*Cum se numește capitolul IIal monografiei „Ioan-vodă cel Cumplit"?*	*Domnul*	76
39	*Cum se numește capitolul III al monografiei „Ioan-vodă cel Cumplit"?*	*Căpitanul*	98
40	*Cum se numește capitolul IV al monografiei „Ioan-vodă cel Cumplit"?*	*Catastofa*	134
41	*Cum se numește capitolul V al monografiei „Ioan-vodă cel Cumplit"?*	*După el*	164

42	*Cine a ocupat tronul Poloniei după moartea regiului Sigismend-August?*	*Enric de Valois*	
43	*Cînd și cui au fost spuse aceste cuvinte:* „Nu sînteți decît o mie două sute ... dar fiecare sută face cît o mie!"	El făcu cozacilor o primire strălucită: le ieși întru întîmpinare, încungiurat de floarea boierimii, cu împușcăturile tunurilor și zgomotoasa armonie de trîmbițe, tobe, fluiere, tîmpene... Urmă un prînz, după care toți cozacii căpătară generoase daruri de aur și de argint. Șase buți cu vin fură desfundate pentru scumpii oaspeți, care le deșertară cu veselie în sănătatea lui Ioan-Vodă. „Nu sînteți decît o mie două sute — le zise principele — dar fiecare sută face cît o mie!" Cu toată puținătatea mijloacelor sale, deciziunea lui Ioan-Vodă de a sfărma robia otomană era bazată nu pe temeritate, ci pe cea mai profundă convicțiune că va putea reuși: El știa ce poate el însuși! El știa ce pot romînii!	102
		Atunci cînd a adunat ostașiii cazaci pentru a sfărma robia otomană.	
34	*Care sînt cele două lucruri pe care le cerea Ioan-vodă ca drept răsplată pentru prețiosul serviciu de la Camera cracoveană?*	*Înapoierea Pocuției.* *Ștefan cel Mare o cucerise de la poloni și o reținu pînă la moarte; Bogdan cel Chior o pierdu; Petru Rareș o redobîndi și iarăși o scăpă în vreo cîteva rînduri; urmașii săi o lăsară, fără protestațiune, în curs de patruzeci de ani, sub sceptrul Poloniei; pînă ce, în fine, demn strănepot al marelui Ștefan, Ioan-Vodă își ridică glasul.* *„Pocuția e un patrimoniu al meu", scria el către Camera polonă.* *2. Înapoierea tezaurelor Moldovene, confiscate în Polonia.* *Ex. Peripețiile intrigii.* *Îndată după moartea lui Sigismund-August, Ioan-Vodă expedi în același moment doi ambasadori: unul la Constantinopole, către vizirul Mehmed-Socoli;altul la Cracovia,către Camera polonă.* *Ambasadorul trimis în Turcia solicită un ajutor de tătari, în fruntea cărora Ioan-Vodă promitea, cu mîndrie, că lesne va cuceri toată Polonia, slăbită prin anarchie.* *Domnul știa prea bine că sultanul, legat prin amicie cu Franța, nu-i va încuviința cererea.* *În adevăr, vizirul se grăbi a-i răspunde de a se opri de la orice încălcare contra Poloniei; însă, totodată, îi lăudă zelul și îndrăzneala.* *De altă parte, ambasadorul trimis în Polonia încredința cum că o armată de 100.000 de turci, tătari și munteni, profitînd de moartea lui Sigismund-August, erau gata de a năvăli în Galiția; însă, din mila lui Dumnezeu, îi împiedecă Ioan-Vodă prin rugămințile sale pe lîngă vizirul Mehmed-Socoli.* *Polonii, pătrunși de spaimă, nu știau cum să mulțumească mai bine generosului principe al Moldovei.* *Drept răsplată pentru prețiosul serviciu ce zicea că le făcuse, Ioan-Vodă cerea de la Camera cracoviană două lucruri:* *1. Înapoierea Pocuției.* *Ștefan cel Mare o cucerise de la poloni și o reținu pînă la moarte; Bogdan cel Chior o pierdu; Petru Rareș o redobîndi și iarăși o scăpă în vreo cîteva rînduri; urmașii săi o lăsară, fără protestațiune, în curs de patruzeci de ani, sub sceptrul Poloniei; pînă ce, în fine, demn strănepot al marelui Ștefan, Ioan-Vodă își ridică glasul. „Pocuția e un patrimoniu al meu", scria el către Camera polonă.* *2. Înapoierea tezaurelor Moldovene, confiscate în Polonia.* *În 1564, fugind denaintea Lăpușneanului, care intra în țară cu o oaste turcească, Ștefan-vodă Tomșa, ucigașul lui Despota, fu prins de către poloni și descapitat în Lemberg, din ordinea regelui Sigismund-August, sau, mai bine zicînd, după porunca unui expres ambasador turc.* *Tomșa ducea cu sine toată visteria țării: polonii — călăi în serviciul sultanului — confiscară sacii cu aur ai victimei, mîngîindu-se cu metalul pentru rușinea de a se fi supus orbește voinței păgînilor, contra fraței creștine și contra legilor ospitalității. Ioan-Vodă pretindea acum restituirea acelei proprietăți naționale. Ambasada moldovenească își împlini misiunea cu o așa mîndrie și demnitate, încît Camera cracoviană, cuprinsă de mirare, îi arătă mai mult respect decît chiar Ambasadei imperiale de la Viena. Polonii nu cutezară a ne tăgădui dreptul asupra Pocuției, nici asupra averilor lui Tomșa; ci, recurgînd*	90, 91

44	*Conform acestui singur articol rămas:* „Fugarul carele va lăsa cîmpul bătăliei să fie pedepsit cu o moarte mai cumplită decît aceea ce i s-ar fi putut întîmpla în luptă din partea vrăjmaşului.”, *despre care lege a vechilor moldoveni este vorba?*	Din legea marţială a vechilor moldoveni cunoaştem un singur articol: „Fugarul carele va lăsa cîmpul bătăliei să fie pedepsit cu o moarte mai cumplită decît aceea ce i s-ar fi putut întîmpla în luptă din partea vrăjmaşului.”	104
45	*Unde fu punctul natural, acolo unde se concentrară muntenii, secuii şi otomanii pentru a năvăli asupra lui Ioan-vodă?*	În judeţul Slam-Rîmnicului, pe malul rîuleţului Rîmna, în o depărtare aproape egală de la hotarele turce, transilvane şi moldovene, se află satul Jilişte. Acolo fu punctul natural unde se concentrară muntenii, secuii şi otomanii, pentru a năvăli asupra lui Ioan-vodă. Dosul armatei lor era spre vadul Rîmnei, faţa privea spre Focşani, avantposturile se întindeau pînă la ţărmii Şiretului.	108
46	*Unde are loc această scenă:* „Era un spectacol hidos; spaţiul cîmpului sta aşternut de cadavre,, presărat de arme, îmbuibat de sînge; numai pe alocurea vedeai cîte un rănit mai zbuciumîndu-se încă între viaţă şi moarte, vrînd să fugă, vrînd să se ţină pe picioare, încercînd a se ridica din ţărînă şi iarăşi căzînd"...	Deodată, cînd abia se lumina de zi, îi trezeşte o muzică infernală: strigăte de furie, ţipete de durere, tropotul cailor, zîngînitul armelor... Vornicul Dumbravă sfarmă parcul şi pătrunde pînă la corturile capilor; iar unde nu e vornicul Dumbravă, acolo este Ioan-Vodă: Ioan-Vodă din faţă, Ioan-Vodă din dreapta, Ioan-Vodă din stînga! Las pe oamenii de atunce a face tabloul măcelului: „Era un spectacol hidos; spaţiul cîmpului sta aşternut de cadavre,, presărat de arme, îmbuibat de sînge; numai pe alocurea vedeai cîte un rănit mai zbuciumîndu-se încă între viaţă şi moarte, vrînd să fugă, vrînd să se ţină pe picioare, încercînd a se ridica din ţărînă şi iarăşi căzînd"...	110
47	*Care era numele celui mai renumit dintre capitanii cazacilor pe care îl chemă Ioan Vodă să-l ajute?*	Aflînd de bătălia de la Lăpuşna şi de arderea oraşului Bender, sandjacul de Akkerman trimise 10 000 de păgîni în sprijinul citadelei, rămase pînă acum în manile otomanilor. Ioan-Vodă cheamă pe **Swierczewski,** cel mai renumit dintre căpitanii cozacilor. „Voiesc a-ţi arăta astăzi o deosebită a mea încredere, îi zise principele; ia cozacii voştri şi trei mii din călărimea moldovenească; o oaste vrăjmaşă se apropie pentru a ne respinge de aice; aşteapt-o după acele movile, — el arătă cu mîna, — aşteapt-o şi zdrobeşte-o; fă astă dată ca slava biruinţei să fie numai a ta!" Cozacul se simţi măgulit pînă în adîncul amorului propriu: cuvintele lui Ioan-Vodă l-ar fi făcut erou să nu-l fi făcut erou natura.	126
48	*Numeşte toate victoriile care au fost luate de Ioan-vodă în perioada domniei sale?*	În acele două luni fu cîştigată marea victorie de la Jilişte, fu cucerită toată Ţara Romînească, fură luate Brăila, Benderul şi Akkermanul; mari detaşamente inamice fură frînte, o dată lîngă Lăpuşna şi de două ori lîngă Bender...	132

49	*Ale cui sînt aceste spuse:* „Voiesc a-ţi arăta astăzi o deosebită a mea încredere, ... ia cozacii voştri şi trei mii din călărimea moldovenească; o oaste vrăjmaşă se apropie pentru a ne respinge de aice; aşteapt-o după acele movile, — el arată cu mîna, — aşteapt-o şi zdrobeşte-o; fă astă dată ca slava biruinţei să fie numai a ta!" *şi cui le sînt adresate?*	Ioan-Vodă cheamă pe **Swierczewski,** cel mai renumit dintre căpitanii cozacilor.	126
50	*Cum mai era numită în cîntecele istorice cetatea Isaccia?*	Operînd în unire cu tătarii, turcii nu se puteau transporta în Moldova decît prin un singur punct, între Prut şi Marea Neagră, pe la cetatea Isakcia, numită în vechile noastre cîntece istorice: **„Vad de la Obluciţă".**	137
51	*Cine stătea în fruntea campaniei lui Ioan-vodă de la Jilişte?*	Asttel, toată reuşita campaniei depindea de |a detaşamentul trimis la vad de la Obluciţa. **În fruntea lui fu pus pîrcălabul leremia Golia,** care, precum văzuserăm, se distinsese prin bravură în bătălia de la Jilişte. El era cel mai intim amic al lui Ioan-Vodă; El însoţise pe Ioan-Vodă în străinătate; El intrigase pentru a procura lui Ioan-Vodă coroana moldovei; Lui îi încredinţase Ioan-Vodă fortăreaţa hotinului, una din cheile ţării; Lui, deja în timpul războiului, Ioan-Vodă îi dărui două mari moşii; Lui îi scăpă Ioan-Vodă viaţa în focul unei bătălii, cu pericolul propriei vieţi; înainte de a pleca la Dunăre, el jură lui Ioan-Vodă pe sînta cruce şi pe sîntul *Evangeliu* de a fi credincios pînă la moarte...	138
52	*Cine erau cei trei boieri care au lipsit/fugit din tabăra moldovenească, atunci cînd turcii veniră cu război asupra lui Ioan-vodă?*	*Cînd se lumină de zi, trei boieri lipseau din tabăra moldovenească. Le punem aci numile pentru a rămîne în vecii vecilor stigmatizate în memoria strănepoţilor.* * ***Fu vornicul Murgu, stolnicul Bilăe şi hatmanul Slăvilă. În cursul nopţii ei fugiră la turci.***	140
53	*Unde fugi Ioan-vodă de pe cîmpul de luptă, atunci cînd fu înfrînt de turci?*	*Străvestit într-o haină ţărănească, încălecînd pe un mîndru cursier domnesc, nimic nu era mai lesne decît a ieşi pe din dosul armatei, a ocoli lacul Cahulului în direcţiunea Prutului pe unde nu pătrunseră încă inamicii, a trece în Moldova şi fugi d-aci în Polonia, recurgînd acolo la ospitalitatea lui Laski sau a principelui Ostrogski.*	152
54	*Ale cui sînt spusele:* ***„Fraţilor! Cază capul meu unde vor cădea capetele voastre!"*** *şi cînd au fost spuse?*	*Ioan-Vodă. El descăleca de pe cal, pedestrește pe cozaci, grupează gloata cu infanteria şi, strigînd eroicele resturi ale oştirii sale: „Fraţilor! cază capul meu unde vor cădea capetele voastre!", face un atac atît de furibund, încît apucă de la turci artileria lor, o strică pentru ca să nu le mai poată servi şi-i lasă înlemniţi de ameţeală şi uimiţi de admiraţiune!*	153
55	*Care sînt cele 3 idoluri, pe care le recomandase odată marele Ştefan cel Mare în instrucţiunile sale militare?*	Cel puţin 20 000 de români au căzut într-o jumătate de zi, apărîndu-şi cele trei idoluri, pe care le recomandase odată marele Ştefan în instrucţiunile sale militare: **Crucea, Ţara şi Steagul!**	154

56	*Cum muri Ioan-vodă, după ce pierdură ultima bătălie?*	Munteanul Petru cel Șchiop aduse armele păgînilor asupra eroului Moldovei. Italianul Scipione Cigala îi înfipse cuţitul în inimă. Un muntean, un italian, un moldovean. Se sfîșiau fraţii: rîdea otomanul, zîmbea neamţul, se pregătea a rînji muscalul. Cînd gigantul fu căzut sub perfidul pumnar al neapolitanului Cigala, ienicerii, îmbărbătaţi prin iniţiativă, se azvîrliră asupra victimei, tăiară majestosul cap ce-i speria mai deunăzi pînă și-n taina visurilor și-l înălţară pe o suliţă. Apoi temîndu-se, poate, ca un al doilea cap să nu răsară cumva pe desfiguratul corp, ei legară trunchiul martirului de coadele a două cămile, care, gonite în direcţiuni opuse, îl rupseră în hidoase fragmente.	158
57	*Unde a fost zdrobit Ioan-vodă de turci, acolo unde și-a găsit moartea?*	**După măcelul de la Roșcani**, Petru Șchiopul se grăbi a trimite caimacam la Iași, ca să-i păzească tronul, pe unul din mizerabilii vînzători ai lui Ioan-vodă, stolnicul Bilăe, înălţat acum la demnitatea de mare vornic al Ţării de Jos, ocupată pînă atunci de bravul Dumbravă.	*159*
58	*Ce soartă a avut vornicul Dumbravă, demnul tovarăș a lui Ioan-vodă?*	Vornicul Dumbravă reușise a scăpa în Transilvania, avînd noblețe de a căuta refugiu la generozitatea unui inamic ale cărui oști se luptară contra moldovenilor în bătălia de la Jiliște. Un erou muntean fu trimis pentru a cere moartea unui erou moldovean: Ivașco Golescu mijloci extradiţiunea vornicului Dumbravă. Ce infamie, ce timpuri, o, Doamne! Călcînd acele legi, care prin sublimul lor meritară ca oamenii să le numească divine, Ștefan Batori, beiul transilvan, dede pe Dumbravă, legat la mîini și la picioare, în dispoziţiunea ambasadorului muntenesc. Sosind la București, demnul tovarăș al lui Ioan-Vodă fu descapitat.	160
59	*Cu fiica cărui boier era căsătorit Ioan-vodă?*	*De la amorul nelegitim, dar pasionat și poetic al junei germane, să trecem la călduţa proză a căsătoriei lui Ioan-Vodă cu fata marelui boier* ***Lupea Huru****.*	162
60	*Cum se numea fiul lui Ioan-vodă?*	*Văzurăm că doamna, dempreună cu fiu-său* ***Petru****, declarat prin votul ţării moștean al tronului moldovenesc, refugise contra neliniștii războiului la marginea Poloniei, după murii formidabilului Hotin. Însuși socrul princiar comanda cetatea, ca unul ce avea un interes personal în mîntuirea fiicei sale și a coronatului său nepoţel. Familia celor mai însemnaţi boieri cautară siguranţa lor pe lîngă familia domnească.*	162
61	*Unde fugi soţia lui Ioan-vodă cu copilul său, după moartea sa?*	***În Polonia****.* *Ajungînd știrea despre calamitatea de la Cahul, ei cu toţii trecură Nistrul, ducînd cu sine tezaurul princiar, însoţiţi de 200 nobili poloni, care se grăbiră a forma o frumoasă escort* în giurul nefericitelor romînce, și **familia domnească se retrase la moșia unui magnat , vechi al lui Ioan-Vodă.**	163
62	*Cum a fost salvată văduva lui Ioan-vodă de robie?*	*... În giurul nefericitelor romînce, și familia domnească se retrase la moșia unui magnat, vechi amic al lui Ioan-Vodă.* *În zadar Turcia ceruse în mai multe rînduri extradiţiunea fugarilor, mai ales a principesei cu copilul și cu bogăţiile lui Ioan-Vodă: ospitalierul magnat, credincios suvenirului amiciei, respinse toate stăruinţele Porţii otomane și chiar ale regelui polon, pînă ce, în fine, fiind amenințat, el se căsători cu văduva eroului moldovenesc, și numai așa o putu scăpa de robia păgînă, Doamna Moldovei deveni soţia lui Cristof Strus.* *Pe lîngă prestigiul său de mîntuitor, noul bărbat al văduvei lui Ioan-Vodă avea o calitate ce-l făcea demn de o asemenea însoţire: el se trăgia dintr-o familie atît de eroică, încît în Polonia devenise proverbial că fiecare Strus moare pe cîmpul bătăliei.*	163

63	*Numele fortăreţii din Polonia în care fu exilaţi Petru Rareş şi eredele lui Ioan-vodă?*	*Peste treizeci de ani, fiastrul lui Cristof Strus, eredele lui Ioan-Vodă, strîngînd o mînă de cozaci, năvăli în Moldova ca să cuprinză tronul părintesc, pe cînd domnul Aron-Vodă se afla atunci dus la Constantinopole: după o domnie de două luni, neputînd să reziste unor forţe centuple, el fu silit a se întoarce în Polonia, fu arestat şi trimis în exiliu la fortăreaţa* ***Marienburg.*** *Prin un azard curios, tot acolo în exiliu şi-a fost petrecut juneţea un strămoş şi omonim al său, faimosul Petru Rareş.*	163
64	*Cîte soţii avură Ioan-vodă?*	*Aşa finiră cele două femei şi cei doi fii ai lui loan- vodă*	163
65	*Cum a nimerit pe tronul Moldovei Petru cel Şchiop?*	*Era anul 1577: trei ani de la pieirea lui Ioan-Vodă. Pe tronul Moldovei, după ce şi-l cumpărase cu un tribut îndoit şi cu pîraie de sînge românesc, domnea în linişte, ca într-un cimitir…*	164
66	*Cum era poreclit Petru cel Şchiop de ciocoi?*	***Petru cel Şchiop****, încungiurat de ciocoi, care îl numeau „matcă fără ac", şi de călugări, care îi admirau cunoştinţele în astronomie şi în muzică.*	164
67	*Care era numele în armeneşte al fratelui lui Ioan-vodă?*	***Carabied Serbega*** *— aşa-i era numele armenesc — e cunoscut în cronicele noastre sub porecla de loan Creţul, după caracterul părului, iar în analele cozace sub acea de Ivan Potcoavă, fiindcă frîngea între degete potcoava de cal. Nalt, bine făcut, avînd o forţă extraordinară, brav pînă la temeritate, acest domn, adevărat frate cu Ioan-Vodă, fugind în urma catastrofei de la Cahul, îşi găsise un refugiu peste Nistru*	165
68	*Cum se numeşte monastirea zidită de Petru cel Şchiop, aproape de locul bătăliei cuvornicul Dumbravă?*	*Aproape de locul bătăii, Petru cel Şchiop zidi monastir Galata, precum frate-său, domnul muntenesc zidise adiniori biserică pe locul bătăliei cu vornicul Dumbravă*	172
69	*Care sînt fraţii vitregi a lui Ioan-vodă?*	*Ivan Potcoavă şi Alexandru-Vodă*	
70	*Atîta ştiu; ba mai ştiu încă, mai ştiu că trebuie să mor acuma din mîna acestui călău creştin — arătă la acela — căci acestuia îi porunci aşa craiul vostru, iar craiului vostru aşa îi porunci stăpînul său turcul, cîinele de păgîn! Mie unuia puţin îmi pasă de viaţa mea; dar ţineţi minte că peste puţin timp vă aşteaptă şi pe voi înşivă aceeaşi soartă; de cîte ori va vrea cîinele de păgîn, capetele şi averile voastre, ba şi capetele şi averile crailor voştri vor fi trimise la Ţarigrad!"*		
71	*Cum a fost numit Ioan de la bun început de popor şi de ce?*	*Ioan Armeanul- de la naţionalitatea mamei.*	
72	*Cum îi numea poporul pe principii care veneau săţi scape de tirani?*	*Părinte al Moldovei*	

73	*Descrieţi portretul fizic a lui Ioan-vodă cel Cumplit?*	*Ioan avea o statură uriaşă, cu o constituţiune vînoasă, o înfăţişare bărbătească în care se vedea, că fierbe puterea. Avea ochi mici şi negri, în care se răsfrîngeau cu o deosebită energie şi repeziciune toate pasiunile şi toate mişcările sufletului: în momentele de mulţumire, prin expresiunea cea mai simpatică, în momente de mînie se umpleau de sînge, fulgerînd din umbra unor stufoase sprincene, ce se îmbinau, zburlite prin convulsiva acţiune a nervilor.*	
74	*De ce numele lui Ioan vodă este șters din catalogul domnilor, nu este nici într-un pomelnic și nu s-a păstrat portretul lui în mănăstiri?*	*Temniţele erau pline de călugări desfrînaţi, mănăstirile trăiau din sudoarea Moldovei, înflorea sadomismul şi episcopul fu ars de viu, mitropolitul fugi.*	
75	*Cum a crescut visteria statului Ioan Vodă?*	*A răsturnat drepturile abuzive a feudalilor, ţăranii au plătit mai puţin boierilor și mai mult în vesteria statului a devenit idolul „ţării" – săracilor.*	
76	*Ce făcea Ioan cu cei care nu plăteau impozitul fiscal?*	*Îi infigea o verigă în nas, îl lega și-l da pe mîinile călăilor, cadavrul era lăsat cîinilor.*	
77	*Care a fost activitatea diplomatică a lui Ioan vodă?*	*Certa ţările opuse, le scotea în vileag planurile*	
78	*Cînd și unde rostește Ioan vodă următoarea frază:* ***„Mi-e milă de voi, și pentru voi îmi voi pune capul meu, dragilor mei tovarăși!"***	*La Adunarea obștească a Ţării, cînd turcii cer un tribut de 80.000 în loc de 40.000 deoarece Ioan vodă adusese ţara într-o stare înfloritoare.*	

	Cînd și de cine sînt spuse aceste cuvinte: *„Domnilor Ieși! merg la moarte nu știu pentru ce, căci nu-mi aduc aminte să mă fi învrednicit prin faptele mele de un asemenea sfîrșit.* *Știu atîta, că totdeauna m-am bătut bărbătește și vitejește împotriva dușmanilor numelui creștinesc, lucrînd numai pentru binele și folosul ţării mele, cu hotărîre de a-i fi ca un zid pentru ca păgînii să nu poată trece Dunărea.* *Dumnezeu știe de ce nu putui izbuti în această dorinţă; pricina cea de căpitenie este trădătorul care prin înșelăciune mă aduse în starea în care mă aflu.* *Dar bun e Dumnezeu! și cîinele cel vînzător curînd își va primi plata pentru nevinovatul meu sînge.*	***Potcoavă*** *trecu de două ori d-a lungul pieţei, netezindu-și barba și privind la public fără cel mai mic semn de frică; apoi rugă să-l asculte și, făcîndu-se tăcere, rosti polonește următoarele cuvinte:* *„Domnilor Ieși! merg la moarte nu știu pentru ce, căci nu-mi aduc aminte să mă fi învrednicit prin faptele mele de un asemenea sfîrșit.* *Știu atîta, că totdeauna m-am bătut bărbătește și vitejește împotriva dușmanilor numelui creștinesc, lucrînd numai pentru binele și folosul ţării mele, cu hotărîre de a-i fi ca un zid pentru ca păgînii să nu poată trece Dunărea.* *Dumnezeu știe de ce nu putui izbuti în această dorinţă; pricina cea de căpitenie este trădătorul care prin înșelăciune mă aduse în starea în care mă aflu.* *Dar bun e Dumnezeu! și cîinele cel vînzător curînd își va primi plata pentru nevinovatul meu sînge.* *Atîta știu; ba mai știu încă, mai știu că trebuie să mor acuma din mîna acestui călău creștin — arătă la acela — căci acestuia îi porunci așa craiul vostru, iar craiului vostru așa îi porunci stăpînul său turcul, cîinele de păgîn!* *Mie unuia puţin îmi pasă de viaţa mea; dar ţineţi minte că peste puţin timp vă așteaptă și pe voi înșivă aceeași soartă; de cîte ori va vrea cîinele de păgîn, capetele și averile voastre, ba și capetele și averile crailor voștri vor fi trimise la Ţarigrad!"*	178 177

79	*Care era una din cele mai nobile insituţiuni cavalereşti ale străbunilor noştri prin care aceştea se făceau „fraţi de cruce”?*	*Jurământul unul altuia că, dacă vreunul din ei își va vicleni credința, atunci să-l bată pământul, focul, apa, văzduhul, pîinea, vinul, sabia, dumnezeu și Maica Domnului.*	
80	*De ce moldovenii străpungeau caii la nări?*	*Pentru înlesnirea răsuflării în repezeciunea luptei.*	
81	*Ce articol din arta marţială a vechilor moldoveni ne aduce B.P.Hasdeu în monografia „Ioan vodă cel Cumplit”?*	*Fugarul care le va lăsa cîmpul bătăliei , să fie pedepsit*	
82	*Care era hrana de bază a moldovenilor în timpul războaielor?*	*O bucăţică de slănnă și cu o fărîmă de caș. Un burduf de brînză și o pîine de grîu ajungea soldatului moldovean pentru o expediţie.*	
83	*Dovediți ca pe timpul lui Ioan vodă tunurile moldoveni erau cele mai bune în europa?*	*Tunurile erau mci, mobile, cărtușele învelite în hîrtie, gloanțele sînt de fier sau de plumb, erau un fel de tunri- revolvere.*	
84	*Cine din vecini luptau de partea turcilor?*	*Muntenii și secuii*	
85	*Care a fost tactica de bază a lui Ioan-vodă în lupta de la Jilişte?*	*Au fost înconjurați vrăşmașii din toate părţile cu două operațiuni, prin repeziciunea mersului, tăcerea mișcării, calculul timpului, apropozitul atacului, intelegența și sîngele rece al capului detașamentului.* *Nu trebuiau să întîrzie și nu trebuiau să lese pe nimeni viu din avanposturi. Se numește tactica „ordine cancavă”- folosită pe timp nouros, fum, ploaie.*	
86	*Cum este descrisă Basarabia în această lucrare?*	*Astăzi sub acest nume se înțelege tot teritoriul romînesc, lungit între Prut și Nistru, cu picioarele muiate în Marea Neagră și cu fruntea umbrită la poalele Carpaților.*	
87	*Ce s-a întîmplat cu ţara după moartea lui Ioan vodă?*	*s-au pornit tatarii să prade toată ţara ... de atunci între Prut și Nistru a rămas pusteietate. Petru Șchiopu trimite cai macam la Iași să-i păzească tronul.*	
88	*Cine a fost Ioan Creţul sau Ivan Potcavă?*	*Frate de pe mamă a lui Ioan vodă, poreclit așa pentru părul saă creț și pentru că frîngea între degete potcoava de cal. Se simțea romîn, își găsi refugi peste Nistru, era urgia turcilor și Moscovei.*	
89	*Care este semnificația mănăstirii Galata în istorie?*	*La tronul Ţării se redică după Ioan Potcoavă Alexandru-vodă, care fu omorît de Petru cel Șchiop. Pe locul bătătliei fu ridicată această mănăstire.*	

Comedia „Trei crai de la răsărit”
Sursa: Bogdan Petriceicu Hasdeu, scrieri, vol.3, Dramatrurgie,
ed. „Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Ştiinţa”, Chişinău, 2008

În piesă sînt ridiculizate, mai cu seamă, eccesele vorbirii burgheze. Băcanul Hagi-Pană e obsedat de gîndul cum să stoarcă o mai mare dobîndă. Pînă şi căsătoria fiicei lui Mariţa e subordonată aceluiaş interes egoist.

Nr.	Întrebare	Actul-I	Pag.
1	Unde se petrece scena comediei?	În locuinţa lui Hagi-Pană	176
2	Ce lucru de minune a inventat Jorj pentru a putea vorbi orişicînd cu Mariţa, fără ca să nu-i tot privegheze bădăronul de tată-său?	Am inventat un lucru de minune, ***un stratageme admirable.*** Voi putea vorbi orişicînd cu Mariţa, fără ca să ne tot privegheze bădăranul de tată-său. Trimit în prăvălie cîte un amic, care reţine acolo pe sărmanul Hagi-Pană, îndrugîndu-i la verzi şi uscate despre icre şi măsline, deşi nu cumpără nici un drob de sare, iar pînă atunci eu petrec aci fără marturi, ***en-tete-ă-tete,*** cochetînd cu fata băcanului. Ne cunoaştem din copilărie, încît casa îmi este totdauna deschisă. E gentilă, dacă nu ***beaute;*** tată-său e bogat; frumoasă zestre în bani şi-n natură! De cînd i-a murit mama, nu mai este nici măcar dezavantajul de a avea o soacră. Trebuie s-o iau de nevastă, ***et voilă tout!***	177
3	Pe cine o iubea cu adevărat Jorj?	Pe Marşanda	
4	De ce vroia Jorj să se căsătorească cu Mariţa?	Era bogată	
5	Ce-i datora Jorj lui Petrică?	*PETRICĂ* *Aşa trebuie să fie, măcar că nu ştiu ce este acel rara. Ş-apoi mai e ceva, domnule Jorj. Eram să te rog pentru lucrul acela... Ţi-aduci aminte duminica trecută, cînd îţi venise pofta de a ieşi cu birja la Şosea... Ba nu era bine, cî-ti trebuia o rublă.*	178
6	Ce l-ar fi rugat domnişoara Mariţa pe Jorj?	Ascultă-mă, Petrică. Domnişoara Mariţa m-a rugat să-i copiez o poezie *un charmant morceau.*	179
7	Ce nu voia să ştie de la cancelarie Şeful de birou, toate ale lui Jorj?	Fiindcă eu nu am casă... nu că n-am casă, dar eram sa zic ca nu şez niciodată acasă, iar la cancelarie nu voi să stie toate ale mele şeful de birou, cu care mă împac în politică, de aceea am adus poezia cu mine s-o copiez aice.	179
8	Ale cui sînt aceste versuri: Ca o liră fără sunet, Ca un fulger fără tunet, Ca un rîu fără murmur, Ca o pasere tăcută, Ca o casă ce stă mută Şi pustie împrejur; Astfel sînt şi eu, vai mie, Formă fără melodie, Pur spectacol făr' idei, De cînd dînsa nu-i sub soare Şi puterea-mi cîntătoare *A murit* cu moartea ei!	*JORJ, în casa jupînului* (aşezîndu-se a copia şi citind)	180
9	Cum le-a apreciat Petrică versurile acestea?	PETRICA Dar bine, domnule Jorj, d-ta scrii pentru dşoara Mariţa nişte stihuri de moarte?	180

10	Ale cui sînt spusele:	PETRICA Să am iertare, cîntecul d-tale n-are pentru mine nici un Dumnezeu! Numai doară atîta că-i scris! Ştii, zicătoarea romînească: dracul, cînd n-are de lucru, îşi cîntăreşte coada... Sau dacă vrei, se potriveşte şi mai bine cu o altă zicală: frunză verde ceapă coaptă, ş-aş mînca zăpadă friptă... Curat aşa...! Eu unul fac altfel de cîntece pentru... pentru aceea ce mi-e dragă... Dar să venim la chestia rublei, domnule Jorj!	180
11	Ale cui sînt spusele: „Cine n-are-n lume drag, Cîtu-i lumea-i tot beteag! Eu ştiu, Doamne, despre mine: Cîtu-i lumea, nu mi-e bine! “	PETRICĂ *(Cîntă.)*	180
12	Ale cui sînt spusele: „Îmi ia şi fata şi rubla! Vezi asta se zice romîneşte: lucrul dracului în casa popii!”	PETRICĂ *(aparte, oftînd)* Este vorba de Mariţa, cea care este îndrăgostită de Jorj, la rîndul său Petru şi el este îndrăgostit de Mariţa.	182
13	Ale cui sînt spusele: Ca mîine voi fi registrator, apoi arhivar, apoi ajutor de corespondenţă, apoi şef de birou, apoi şef de secţie, apoi şef de divizie, apoi director general, apoi prefect în Dobrogea, apoi ministru, apoi agent la Constantinopole... Ca *ira,* Sa *ira!...* Dar vorbit-ai cu tată-tău? Spusu-i-ai că însoţirea noastră, departe de a fi *une mesalliance,* o să ridice sus, sus, foarte sus în opiniunea publică neamul Hagi-Pană?...	JORJ ***(cu emoţiune, apucînd pe Mariţa de mînă)*** Ca mîine voi fi registrator, apoi arhivar, apoi ajutor de corespondenţă, apoi şef de birou, apoi şef de secţie, apoi şef de divizie, apoi director general, apoi prefect în Dobrogea, apoi ministru, apoi agent la Constantinopole... Ca *ira,* Sa *ira!...* Dar vorbit-ai cu tată-tău? Spusu-i-ai că însoţirea noastră, departe de a fi *une mesalliance,* o să ridice sus, sus, foarte sus în opiniunea publică neamul Hagi-Pană?...	182
14	Ale cui sînt spusele: Aşa se vorbeşte numai la plebiscit. Te mai poţi îndoi de sentimentele mele?	MARIŢA Aşa se vorbeşte numai la plebiscit. Te mai poţi îndoi de sentimentele mele? La ieşirea din pensionatul doamnei Firundţvanţig, prima cestiune, care s-a prezentat spiritului meu, a fost aceasta: „Mari! voieşti tu oare a-ţi…	183
15	Ale cui sînt spusele şi cui sînt adresate: Cere de la tată-tău capitalul zestrei. Capital, şi iarăşi capital, *tout bon-nement!* Venitul fără capital este o monstruozitate, şi mai mult decît atîta! ş̂-ti spui drept, pentru mine unul ar fi chiar o insultă...	**Jorj i le spune Mariţei.** Cere de la tată-tău capitalul zestrei. Capital, şi iarăşi capital, *tout bon-nement!* Venitul fără capital este o monstruozitate, şi mai mult decît atîta! sî-ti spui drept, pentru mine unul ar fi chiar o insultă...	187
16	Ale cui sînt spusele şi cui sînt adresate: Am fost prieten cu tatăl d-tale, răposatul cfiir Spirea, Dumnezeu să-ierte. Era un om foarte de ispravă, în toată firea, aşezat, harnic, cinstit, frun tea simigiilor din mahala...	HAGI-PANĂ lui Jorj	193
17	Cîţi copii avea Hagi-Pană?	MARIŢA **Eu, unică odraslă a lui Hagi-Pană**, trebuie să aduc o frumoasă zestre în casa bărbatului...	196
18	Cine era pentru Jorj, chir Mincu?	Unchiul d-tale, chir Mincu, n-are copii.	198
19	Ce moştenea chir Mincu?	Restaurant cu grădină	198

20	Cîţi galbeni îi cere Jorj de la chir Mincu?	Cerusem o sută de galbeni sub chip de împrumutare, şi el m-a gonit afară ...	198
21	Cine era Trandafira?	Ce mai faci vecinică?	200
22	Cu ce ocazie a venit Trandafira la vecinul ei Hagi-Pană?	TRANDAFIRA Cu dragă inimioară, chir hagiule! D-tale mai ales! Cu dragă inimioară' De ce nu! Fără cocoana Trandafira nu se face nimica! îi chitesc eu cu cărţişoarele.. Şa ca să se sfătuie despre căsnicia fiicei lui, aceasta déjà i-a găsit un mire. TRANDAFIRA Mărit-o, vecinică. Mărit-o pe drăguţa cu amîndouă mâinile! Lasă-mă să-ţi dau eu bărbăţelul. Tocmai de aceea am şi venit pe la voi, tocmai de aceea, căci vă iubesc numai Dumnezeu ştie cum. Un profesor! Şase sute leişori pe lună...	200 201
23	Cu ce ocazie a venit părintele Petru de la biserica Sîntu Nicolae, la Trandafira?	Şi părintele Petre de la Sîntu-Nicolae a fost astăzi la mine tot după sfaturi prieteneşti. Că aşa prietenoasă sînt eu din fire! L-am pus la cale, zău că l-am pus! I-au furat tîlharii văcuţa cea pintenoagă. Unde s-o caute, sărăcuţul de el? Vine la cocoana Trandafira. Cade tîlharul cam slăbuţ şi ocheşel. Am spus-o popii. Mi-a mulţumit părintelui şi s-a dus să-l găsească..	200
24	Despre cine este vorba: „Mai deunăzi un croitor era să-l dezbrace pe uliţă”	Petrică îi spuse lui Hagi-Pană şi Trandafirei despre datoriile pe care le are Jorj prin oraş.	203
25	Pe cine il-a găsit de ginere Trandafira pentru fiica lui Hagi-Pană?	TRANDAFIRA Mărit-o, vecinică. Mărit-o pe drăguţa cu amîndouă manile! Lasă-mă să-ţi dau eu bărbăţelul. Tocmai de aceea am şi venit pe la voi, tocmai de aceea, căci vă iubesc numai Dumnezeu ştie cum. Un profesor! Şase sute eişori pe lună... TRANDAFIRA *(aşezîndu-se)* Un profesor, vecinică. Un profesor! Lucru mare! Nu că dînsul ar vrea să se căsătorească, dar eu, chir hagiule... TRANDAFIRA. Ţi-am găsit un bărbat matur, cărturar şi iconom …	201 205 211
26	De unde-l cunoscuse pe acel ginere Trandafira, pe care îi i-l propune lui Hagi-Pană pentru fiica-sa?	TRANDAFIRA Să nu-l cunosc eu? Sînt trei ani de cînd sade cu chirie la mine, zece paşi de aice... Ce om, chiar hagiule! ce om! vro patruzeci de anişori...	206

27	Care era numele viitorului ginere propus de Trandafira	TRANDAFIRA Ba nu vecinică. Să-ti spui eu toată şiretenia. Înainte-i zicea Nichifor Vătafu; … Iar acum Peregrin-Panoniu et Consorţiu.	206 208
28	Cine sînt cei trei mușchetari?	Jorj, Petrică, profesorul. *(lovind pe Petrică peste umăr)* Te-am auzit, *mon cher!* Vrea să zică, *comme on dit,* îţi place şi ţie?... *A bonne heure! (Aparte.)* Bine zicea Mariţa că sînt trei mușchetari: eu, ăsta acela. *Nous alîons voiri (Către Petrică.)* Să contractăm o coaliţiune... Bravo! Ai dreptate, Petrică! De acum înainte, să ştii că eu unul mă lea pad de franţuzeasca, şi drept dovadă *(uitîndu-se ironic la M a r i ţ a) n u v o i* mai zice „trei mușchetari" ci „trei crai de la răsărit"... Asa este, domnule Consule? Te laşi şi d-ta de latinească?	215 242
29	Ce-a pierdut Marşanda din săculeţ la ieşirea din prăvălia lui Hagi-Pană?	PETRICĂ *(singur, după ce a aşezat giubeaua în dulap)* ***(Scoate din buzunar o hîrtie.)*** Marşanda de alături, aceea care-mi tot face cu ochiul, măcar că mie nu-mi place nici de frică, a pierdut din săculeţ această ţidulă la ieşirea din prăvălie. Cînd mă uit, ce să văz? slova lui musu Jorj! Da, slova lui... chiar aşa! ***(Se învîrteşte cîteva momente prin odaie şi apoi caută prin hîrtiile de pe masă, dintre cari scoate una.)*** Iată stihurile lui musu Jorj cele cu pasere fără tunet şi fulger fără idei. ***(Se uită la ambele scrisori.)*** Aceeaşi mînă! Nici o deosebire!... Bravo, coconaşule! Vrea să zică, pe de o parte aci, pe de altă parte acolo, şi nu-i departe una de alta, casă lîngă casă, căci...	229
30	Unde s-a ascuns mirele Consule (Peregrin-Panoniu et Consorţiu) în casa lui Hagi-Pană, atunci cînd l-a luat Jorj la abordaj?	În dulap	
31	După cine a dat de mireasă Hagi-Pană pe Mariţa?	Ba eu pricep atîta că vă dau pe toţi afră! Fata îmi voi mărita-o după un negustor ca mine, nici ştrengar, dar nici latin, ci curat roman, după cum ne-a făcut Dumnezeu şi după cum nu ne va desface nici dracul, iartă-mă, Doamne! *(Către Petricî.)* Uite, băiete, poartă-te bine, strînge-ţi un capital, mai vinde cîte ceva din revalisiera aceea, ş-o să-ţi dau ţie pe Mariţa. *(Petrică sare în sus de bucurie.)*	239
32	Ce titlu purta la început comedia „Trei crai de la răsărit”?	„Ortonerozia” , şi a fost publicată în „Columna lui Traian, în 1871-1872. B. P. Hasdeu, vol. 1, Ed. Literatura artistică, Chişinău, 1988	504
33	Cum i se mai spunea la ciocolata pe care o vindea Hagi-Pană?	Revasilieră	

Povestea Crinului
Bogdan Petriceicu Hasdeu „Scrieri alese”, vol. I, Chișinău, editura „Literatura artistică”, 1988

1	Ce le-a dat Dumnezeu împăratului și împărătesei însfîrșit după multe zile și mulți ani de dor și de suspin?	A fost odată ca nciodată. A fost un împărat și o împărăteasă; împărăteasa frumoasă, împăratul voinic, dar ei nu făceau copii. După multe zile ți mulți ani de dor și de suspin cică, **în sfîrșit le-a dat Dumnezeu un copil, dar nu un băiat, ci o fată.** Ce folos! Pentru a moșteni împărăția trebuia sabie, nu furcă.	486
2	Ce i-a ursit prima ursitoare copilei?	La o săptămînă după naștere, iaca și cele trei ursitori la leagănul prunciei: – Va trăi cîtu-i lumea! –zise una	486
3	Ce i-a ursit a doua ursitoare copilei?	La o săptămînă după naștere, iaca și cele trei ursitori la leagănul prunciei: – Va muri înainte de a fi cunoscut traiul!	486
4	Ce i-a ursit a treia ursitoare copilei?	La o săptămînă după naștere, iaca și cele trei ursitori la leagănul prunciei: – La măritiș să nu se gîndească, dar la însurătoare da! Mama moașă, care auzise sfatul ursitoarilor, rămase încreminită; credea că o s-o fi îmbătat cele trei zîne de vorbesc în bobote.	486
5	Care era numele copilului?	Lilia	
6	Ale cui sînt spusele: • Știi ce, nevastă? Eu am auzit din bătrîini că o fată se preface în flăcău, dacă merge • În genunchi pînă la izvorul de unde bea apă curcubeul .... • Am auzit-o și eu, împărate, de la Moș Crăciun și de la Baba Ana. • Ei atunci? • Atunci haide să încercăm!	Legenda crinului, vol.1, împăratul și împărăteasa se sfătuiesc, ce să facă, cum să o prefacă pe fiică-sa în băiat.	487
7	Despre ce este vorba, ale cui sînt acestespuse: Nu se poate, împărate! Mulțumește-te cu isteţimea cea firească a domniței, pe care nici un bărbat n-o intrece la darurile cele mai frumoase ale minții și ale sufletului; dar niciodată ea nu va putea să mînînce ca un bărbat, să bea ca un bărbat, să-i îndure sînul și plămînii cîte rabdăbojocii și pieptul; voinicului.	Doftorii îi spune împăratului, că este imposibil de a schimba din fată în băiat. Legenda crinului, vol.1.	488
8	Cum a fost rebotezată fata împăratului?	Crin . a mulțumit domnește celor trei doftori, a dat o frumoasă zestre fetei celei cu mustăți, apoi pe Lilia a botezat-o Crin, moștenitor al tronului împărătesc.	489
9	Ale cui sînt spusele: Frunză verde de sulfină, Am fost fată ca o zînă, Fost-am floare pe pămînt, Ș-acum nu știu ce mai sînt! Nu mai am zile senine, Îmi trec nopțile-n suspine: Aș iubi, și n-am pe cine, De ce moartea nu mai vine?	Crin nu se bucură de această schimbare a corpului. Legenda crinului, vol. 1.	491

10	Cine era mireasa care intrase teptil în odaia lui Crin ce se lăsă pe piept, îl strînse în braţe, îl înnăbuşi cu săruturile ei?	Dar cînd se gîndea el aşa, iată că o altfel de mireasă întrase teptil în odaia lui Crin, i se lăsă pe piept, îl strînse în braţe, îl înnăbuşi cu sărăturile ei. **Era moartea!**	491
11	Ce-a făcut împăratul de scîrbă după moartea odraslei cu doctorii?	Intors acasă de la groapă, elcchemă pe doftori grămadă, porunci să se aducă stîlpul cel cu cuţite, strînse în curtea palatului o mulţime de fiare şi dobitoace; apoi punea stîlpul între cîte un doftor şi cîte o vită, învîrtea roata; cuţitele făceau ţac, ţac şi iată că pe trunchiul unui doftor vedeai cap de lup sau bufniţă, sau de bou, de cîine, de pisică de năpîrcă ...	491
12	Ce miracol se producea în noaptea spre Sfîntul Vasile, o singură zi pe an?	De atunci se zice, că toate fiarele şi dobitoacele au căpătat daul doftoricesc: cînd sînt bolnave, îşi caută ele însăşi cu botul cîte o iarbă, o mînîncă şi se vindecă. Iar în noaptea spre Sîn Vasile, o singură zi pe an cînd le este dat de la Dumnezeu ca să poată grăi, să vezi cum toate vitele vorbesc lătineşte ca doftorii ...	492
13	A apărut în volumul „Sarcasm şi ideal”, 1897. Această operă este zămislită pe un motiv epic popular, în care e prezentată alegoric moartea prematură a multînzestratei sale fiici, durerea în legătură cu această ireparabilă perdere. Povestea se încheie cu o suită de strofe lirice, cu imaginarea unui dialog dintre tată şi fiica sa adorată. Scrierea are o factură laică, în ea se întrevăd, ce-i drept, şi unele note religioase ce au pus stăpînire pe destinul implacabil al marelui scriitor şi savant în ultimii ani de viaţă.		

Nuvela istorică / roman istoric „URSITA”
Sursa: Bogdan Petriceicu Hasdeu, Scrieri alese, vol. 1, Ed. „Literatura artistică”, Chișinău, 1988

Conceput ca roman istoric în cîteva părţi, ce avea să se intituleze „Viaţa unui boier”, primul episod al „Ursitei”, a apărut sub titlul „Copilăria lui Iancu Moţoc” în revista „Buciumul”, numerele 246-249,251-253,255,256,258,264,266,268,271,274 din anul 1864. În varianta sa revăzută şi completată, romanul neterminat „Ursita” –prima scriere de proporţii a prozei noastre istorice, a apărut în „Revista literară şi ştiinţifică”, în numerele 2,3 şi 4 (1876), iar în ediţie aparte a fost publicat după moartea scritorului, în 1915. Acţiunea romanului cuprinde perioada de la sfîrşitul domniei lui Ștefan cel Mare și începutul domniei fiului său Bogdan, perioadă caracterizată prin războaie și adînci conflicte sociale, mișcarea haiducească luînd proporţii deosebite. Hasdeu izbutește să schiţeze deosebit de viu și convingător portretele fizice și morale ale personajelor, să evoce în tablouri realiste atmosfera epocii,să redeie diverse obicee, datini superstiţii din viața poporului, să exprime dragostea de ţară și ura împortiva asupririi sociale.

La fel ca și în alte scrieri ale sale, scriitorul înși înzestrează romanul cu numeroase trimiteri la lucrări de istori și la cronici la creaţii folclorice, cu explicaţii amănunţite asupra unor personalităţi istorice, termini, datini ritualiri.

1	De cine fusese înconjurat postelnicul Şarpe, atunci cînd se întorcea de la Cracovia?	Înconjurat de o ceată de voinici călări.	404
2	Pentru ce a fost trimis postelnicul Şarpe la Cracovia?	Pentru a combina o alianţă antimusulmană între Moldova și Polonia.	404
3	Cum se numea cel mai cunoscut codru din apropierea Cernăuţului?	Cozmin	404
4	Cum se numește astăzi localittea, unde pe timpuri se afla aceşti codri de la Cernăuţi?	Molodia	404
5	Cum a fost rebotezat acest codru nemțește?	Frantzthal sau „Valea lui Franţ”	404
6	Ce simbol purta fruntaşul cetei atunci cînd s-a întîlnit cu postelnicul?	Purta steagul boierului: „Un balaur negru cu aripe de argint pe cîmp roșu”, de unde venea și porecla Șarpe	405
7	Care era numele fruntaşului cetei?	Luca	405
8	Cîţi haiduci erau în codri după spusele copilului?	24	407
9	Soţia cui era domniţa Stanca?	Femeia tînărului Bogdan Vodă, mai marele fiu al ui Ștefan cel Mare.	409
10	Cine era italianul Jeronimo de Cesena, care sta lîngă hamanul Arbure?	Doftorul lui Vodă	410
11	Cum se numea monetele veneţiene care au cîrculat și în Moldova pe timpul lui Ștefan cel Mare?	Galbeni venetici sau ţechini veneţiani	410, 416

12	Ale cui sînt spusele: Ce vrea să zică magia, jupîne hatmane? Slăvonește se zice adică волховство măria-ta. Procopsit mai eşti, jupîne hatmane Credeam că te pricepi numai la arme. Dar eu îţi voi spune, totuşi, că magia nu e волховство; şi cată să am dreptate, măcar că tu eşti cel procopsit. Magia este amăgeală. Cum ţi se pare! .. chemaţi-mi dară pe acel învăţat amăjitor.	Discuţia dintre Ștefan cel Mare cu hatmanul Arbore, cu privire la cunoașerea viitorului său Bogdan-vodă	
13	Ce i-a ghicit aștrii lui Ștefan cel Mare despre moartea fiului său, pentru care postelnicul Șarpe trebuie să fugă?	– E rău, postelnice! E foarte rău! Nu-ți pierde timpul: e rău" încalecă pe cal, și la fugă! – Așa începu hatmanul... – ... Ascultă, Șarpe!porunceşte să-ţi înşele pe cel mai bun, auzi! Cel mai bun cal din cîţi ai; ș-apoi vom mai vorbi cît va fi timp. ... – Un blestemat de zodiar, - urmă atunci Arbure, - proroci lui Vodă că tu o să fii ucigaș al nepotului său, al nepotului celui nou născut.	416
14	Ale cui sînt spusele: Al cui eşti, băieţele? Apoi acuma eu singur nu mai știu al cui sînt! Dar cum te cheamă? Mihu? Cum ai nimerit aici? M-a adus boierul din codrul nostru	Discuţia hatmanului Arbure cu Mihu, băiatul adus de postelnicul Șarpe din codru.	416
15	Ce i-a prezis magii lui Ștefan cel Mare despre cele două veşti primite în acea noapte?	– Mai spune-mi ce veste a primit domnia-noastră în acea noapte? – Două veşti: una una că ars palatul de la Vaslui, alta că tătarii se pregătesc a intra în ţară...	413
16	De la cine și cui îi este adresată această scrisoare: „Frate mai mare și ca și și un părinte, jupîne hatmane! Scăpat-am cu zile în ţara săcuiască și mă aflu sănătos în casa grafului Andraș. Pînă ce va trece urgia măriei-sale lui Vodă, nu te îndura de a mă înștiinţa despre starea lucrurilor de acolo. Iarăș să aibi în milostiva ta grijă căsuţa mea, pre biet nepotul meu Luca și pre nevinovatul copil ce l-am întors din calea hoţiei ..."	Scrisoare scrisă hatmanului Arbure de la postelnicul Șarpe.	418
17	Cine era mătușa Despa?	Mătușa Despa era în acel timp o celebritate medicală a Sucevei și, prin urmare, a Moldovei întregi. Prin descîntece și prin ierburi, ea avea puterea de a lecui toate boalele și, din contra, de a le trimite oricărui nenorocit ce ar fi avut prilejul a-i displăcea.	421

18	Ale cui și cînd au fost spuse: „Un om poate omorî pe un un alt om sau de bunăvoie cu precugetare, ori pe negîndite din întîmplare. A omorî din întîmplare poate oricine, dar aceasta nu este o vină. A omorî cu precugetare nu e în stare nici unul din cîți am întovărășit pe postelnic în Țara Leșească , din care eu cunosc bine pe toți. Afară de copilul cel găsit. Dacă nepotul domnesc o să fie omorît din întîmplare, ucigașul său nu se știe cine ca fi, ferească-ne Dumnezeu; dacă însă va fi omorît cu precugetare, ucigaș al lui nu va putea fi decît Mihu”.	A lui Luca. Iorgu îi povesti cu d-amănuntul toată istoria ...cu privire la plecarea postelnicului Șarpe din țară, legătura prezicerii de către astrologi.	424
19	Ce semn simboliza, că mătușa despa era fecioară?	... În fine un pat pe care erau așezate una peste alta o mulțime de perine. ...Ea purta un zăbun de trebencă verde – u fel de stofă ce se fabrica pe atunci în Flandria și era foarte căutată în orientul Europei – și avea capul descoperit, căci, precum am spus-o, era fecioară și ținea mult la simptomele exterioare alaîe verginității sale.	426
20	Unde își făcu studiile junele Sperea?	Academia Yagelonă	430
21	Care era numele mirean al părintelui Sofronie?	Sperea	430
22	Cui îi dăruiește toate moșiile părintelui său junele Gangur?	Monastirii de la Tazlău, și fostul jurist de la Cracovia ... în vîrsta de 25 de ani, se preface în „chir-popa” Sofronie.	431
23	Ale cui sînt spusele: „... să nu fie prea bătrîn, căci bătrîneţele aduc cu sine slăbiciunea trupului și a minții; să știe multe limbi, căci așa au fost apostolii lui Crist; să fie om îmblat prin multe țări, pentru ca să poată deosebi binele de rău; să fie de neam mare, căci lepădîndu-se de mărirea lumească, a arătat puterea credinței sale ...”	Chip-popa Sofroni, își propune candidatura sa de stareț al mănăstirii.432	
24	Ce-l sfătuie părintele Sofronie pe Luca ca să facă cu băiatul adus din codru de către postelnic?	– Mai pe scurt grăind, trimite-l în codru și lasă-l acolo ...	434
25	Cum se numea unica fiică a lui Ștefan-vodă?	Elena	435

26	Ale cui sînt spusele: Apropie-te, hamane ... Sînt greșit înaintea ta. Bătrînul hatman se inundă în lacrimi, se aruncă în genunchi și, apucînd mîna domnului, strigă sărutînd-o: – Iartă-mă pe mine, pe mine iart-mă, stăpîne! – Ba să mă ierți tu pe mine, fratele meu. – Dă-mi, dară, voie, măria-ta dă-mi voie de a stărui, de a stărui ca să mă ierți nu numai pe mine, stăpîne, nu numai pe mine, ci încă pe o altă credincioasă slugă a ta, foarte credincioasă slugă ...	Discuția între Ștefan cel Mare cu hatmanul Arbore înainte de moarte.	443
27	Ale cui sînt vorbele: „Ștefan se întoarce atunci către popor și zise, apăsînd asupra fiecărui cuvînt: – N-am venit aici ca să vă împedic de a vă alege domn pe cine vă place. Alegerea este slobodă, de tot slobodă. Fiind însă că, din mila cerească, mai am cîteva ceasuri de viață, am voit să-mi împlenesc cea din urmă datorie, pedepsînd pe doi trădători. Acuma doresc să vă puneți îndată pe alt stăpîn în locul meu pe cine voiți ? – Toți, fără excepțiune, au strigat: „Să trăiască Bogdan Vodă!”	Ștefan vodă adus la Cîmpul Dreptății, acolo unde 4 boieri (Ieremia Hudici, Filip Dajbogă, Gavrilă Bucium ... și eu (Barbovschi) s-au hotărît să-l doboare pe Bogdan vodă. Atunci Ștefan vodă avenit așa de pe patul de moarte la Cîmpul Dreptății și le-a pus capul pe capră)	456
28	Ale cui sînt vorbele: „Vodă se închină în toate părțile și dete semnalul tăcerii. Norodul amuți. -Vă mulțumesc, fraților! Vă mulțumesc! Și ca dovadă că vă iubesc ca un adevărat părinte, iert și miluiesc pe toți greșiții și dușmanii mei de pînă astăzi.”	Bogdan-vodă, mulțumit pentru alegerea făcută de popor.	457
29	Unde l-au dus Iorgu pe Mihu ca să se plimbe cu calul?	... În depărtare de oră de la Suceava, pe drumul Cernăuților, se afla o pădure, astăzi tăiată ca atîtea altele, și care se numea în limba poporului Barba Butului. ... Aici descălecară drumeții noștri, cam pe la ora chindiilor. Mihu începu a alerga prin tufiș, iar Iorgu se opri melancolic în mijlocul poenii și începu fără voie vechea baladă...	458 459
30	Unde se serbaseră încoronarea mariei-sale lui Bogdan Vodă?	Întorcîndu-se de la **mitropolie**, unde se serbase încoronarea măriei-sale lui Bogdan Vodă...	463

31	Cum a fost scos de vornicul Iorgu, Boldur și Luca pe Petru Rareș din Moldova, atunci cînd la tron veniră Bogdan vodă?	– M-am dumerit ce să fac, - zise în fine vornicul. – Aduceți-mi aici niște haine de fată. – Haine de fată? Dar nu știi nașule, că în toată curtea noastră nu este și n-a fost vre-odată un singur picior de femeie? – Apoi du-te, dragă Iorgule, de adu acele haine, după aceea vei preface pe stolnic într-o fetiță și să-l lași să iasă singur pe Poartă-Ungurească, iar tu să încaleci, să mă ei cu tine un cal cu arme și cu haine de curtean și să-l aștepți pe stolnic la Fîntîna-Corbului. Mă înțelegi? ...	467 468
32	Cine i-a adus haine femeiești lui Petru Rareș?	Iorgu. În curînd se întoarce Iorgu, aducînd un rînd de haine de fată: o cunună de floricele pentru cap, o salbă de mărgean pentru gît, un zobon trandafiriu de o stofă subțire poloneză, deschis denainte, încît să se poată vedea cămășuța, un colan poleit, cu paftale de argint în formă de două capete de șarpe, o pestelcă de boranjic cu flori cusute cu fir și o pereche de papuci de saftian roșu.	468
33	Despre cine este vorba: „În curînd se întoarce Iorgu, aducînd un rînd de haine de fată: o cunună de floricele pentru cap, o salbă de mărgean pentru gît, un zobon trandafiriu de o stofă subțire poloneză, deschis denainte, încît să se poată vedea cămășuța, un colan poleit, cu paftale de argint în formă de două capete de șarpe, o pestelcă de boranjic cu flori cusute cu fir și o pereche de papuci de saftian roșu.”	Petru Rareș, Ajutat de Mihu, Iorgu și Boldur să iasă din țară.	468
34	Cum a fost numit Mihu de țîgani, atunci cînd s-a aflat la ei?	Admirațiunea făcu pe țîgani să-i pună numele de **Puroceabo,** adică „Bătrîn copil”: bătrîn prin minte, copil prin vîrstă.	470
35	În ce constă țeapa în perioada lui Ștefan cel Mare?	Țeapa era un stîlp de lemn, lung aproape de șase coți, d-asupra căruia se mai înălța ca la doi coți în sus o spiță de fier, cu un vîrf subțire și foarte ascuțit, destin a se înfige în tupul nenorocitului osîndit, astfel că o jumătate de cot, cel puțin, îi ieșea prin spinare sau prin gît.... Tot în haine roșii erau îmbrăcați călăul și cei doi băieți de ajutor ce se păunau în fața țepelor: toți trei erau țigani, căci pe atunci numai această viță de oameni, cîteodată și cea tătărească, avea în Romînia prerogativa de a purta înalta sarcină de gîde.	475 476
36	Cine erau cei patru care trebuiau să fie osîndiți prin țeapă, în fața Porții-Ungurești?	Baro, Mihu, Carabet, Ovanes. Din cei patru țigani, unul era celebru Baro, dascălul lui Mihu în arta scamatoriei și răpitorul calului armenilor Carabet și Ovanes , iar alții doi erau băieți între douăzeci și douăzeci și cinci de ani, ieșiți deja cu diplme de maturitate din școala lui Baro; cel al patrulea era un copil de vr-o nouă ani, care nu semăna deloc ațigan, deși soarele și necurățenia îi cam înegriră fața...	475

37	De către cine a fost salvat Mihu pentru a nu fi luat în ţeapă?	– Poselnicul Şarpe. – Ce dregeţi aici, fraţilor? – întrebă postelnicul. – Înţepăm pe nemernicii ăştea, cari nu s-au sfiit să prade chiar curţile tale, jupîne postelnice. – Postelnicul aruncă o cătătură asupra celor patru osîndiţi. – Cum? Şi mititelul ăsta? Şi el s-a alunecat în furtişag. – El ne-a învăţat pe noi, măria-ta! Aşa să trăieşti, măria-ta! –zbera Baro din plămîni. – Minţi, faraoane! Un copil aşa de mic nu poate fi vinovat; eu îl iau pe răspunderea mea; să mi-l trimiţi la mine acasă, vătafe ...	479
38	Care este soarta de mai departe a copilului Mihu?	A doua zi, după o matură chibzuire între toţi amicii postelnicului Şarpe, copilul Mihu a fost trimis să crească în frica lui Dumnezeu la Mănăstirea Neamţ.	485

MODEL DE PROBĂ ORALĂ

Identifică fragmentul

Notă: Participanţii iau de pe masă cîte 3 mostre. Se aşează la loc, apoi analizează de sine stătător conţinutul mostrei, timp de 1 minut. Pe rînd se ridică în picioare, şi răspund la întrebările mostrei. Participanţii nu trebuie să solicite ajutorul colegilor, în caz contrar vor fi „penalizaţi".

FRAGMENTUL NR. 1
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Bubuie furtuna,
Una cîte una
Frunzele răpite
Cad şi rătăcesc:

Arborul suspină,
însă nu se-nchină,
înfruntînd ispite
Pieptu-i bărbătesc!

FRAGMENTUL NR. 2
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Şi la primăvară,
O verdeaţă iară
Mugurind îmbracă
Falnicul stejar;

Vîntul urlă-geme,
Trunchiul nu se teme,
Foile cînd pleacă —
Altele răsar!

FRAGMENTUL NR. 3
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Arboru-i ideea,
Frunzele-s aceia
Ce-nviază ţara
Ș-o rădică sus:

Cînd furtuna muge
Și fricosul fuge,
Alţii iau povara
Celor ce s-au dus!

FRAGMENTUL NR. 4
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Sus la deal în monăstire
Se păstrează
o truncheată suvenire,
de trei secoli prefăcută
într-un negru putregai.

Pleacă-ţi capul, măi române,
Și oftează,
căci din gloria trecută,
ce zîmbise o minută,
astăzi tot ce-ţi mai rămîne
este ceafa lui Mihai!

FRAGMENTUL NR. 5
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ba ridică mîndra frunte —
Și-nainte!
fă din gîndul tău o punte,
Ca să legi cu bărbăție
Timpul vechi cu noul trai;

Si privind aceste oase,
Oase sfinte,
tu să crezi c-o să mai fie
Pentru biata românie
Alte zile mai frumoase
Ș-un al doilea Mihai!

FRAGMENTUL NR. 6
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cîndu-i iarnă, cind nu-i soare,
Cindu-i ceață, —
Nemerind uscata floare,
omul stă și să gîndește:
d-aș ajunge pîn'la mai!

O s-ajungi și tu, române,
Iar la viață!
Uite neaua se topește,
Iaca fulgerul trăsnește,
vai de litfele păgîne:
Tună groaznicul Mihai!...

FRAGMENTUL NR. 7
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd văz o floare
Lucind la soare
Ca o lumină din curcubeu,
Mă fac o rază,
Ce colorează
Flori și mai mîndre pe chipul teu

Cînd pe sub seară
În primăvară
Preveghitoarea cîntă cu dor,
Pintre suspine
Gîndind la tine,
Te-auz, iubito, șoptind amor!

Cînd luna-n unde
Galeș s-ascunde,
Vărsînd în valuri mii de scîntei,
Eu jur, Iulie,
Că-i mult mai vie
Văpaia dulce din ochii tei!

FRAGMENTUL NR. 8
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd în altare
Vin cu-ntristare
S-ador în pace pe Cel-de-sus,
Văz pe icoană
Sînta Madoană,
Și bietul cuget la tine-i dus!
Nemic nu-mi place!
Inima tace,
Dar mintea-ntreabă de multe ori:
Să fii tu oare
Mai dalbă floare
Decît atîtea sublime flori!

FRAGMENTUL NR. 9
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Scîntei plîpînde,
Steluţe blînde,
Să nu mai fie ca-n ochiul teu?
Să fii tu oare
Lună și soare,
Lună și soare și Dumnezeu?...
Suflet, junie
Și poezie
Astfel se-nchină la zîna lor,
Pe lîngă care
Totul se pare
O noapte neagră, un negru nor!
Suflet, junie
Și poezie
Din cer în lume, cînd rătăcesc,
Aduc cu sine
Forme divine
Și prin iubire le răspîndesc!
Suflet, junie
Și poezie
Sînt călătoare p-acest pămînt:
Orice le place
Vor să-l îmbrace
în haina ţării de unde sînt!

FRAGMENTUL NR. 10
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Homer cînta mînia divinului Ahile
Și Dante Tartarul cînta:
Poetul, cînd se naște în amărite zile,
Amar și el ca lumea, nu cîntă pe copile,
Nici cupa bacanalî nu-l poate îmbăta!

Și eu cîteodată smulg harpa din tăcere,
Cînd sparge muza peptul meu,
Căci inima zdrobită răsună prin cădere
Și saltă desperată în spasmuri de durere,
Scoţînd din agonie un ţipăt scurt și greu;

O poezie neagră, o poezie dură,
O poezie de granit,
Mișcată de teroare și palpitînd de ură,
Ca vocea răgușită pe patul de tortură,
Cînd o silabă spune un chin nemărginit!

FRAGMENTUL NR. 11
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ar fi o ironie să cînt eu flori și stele
în veacul nostru pe pămînt,
Cînd ele sînt o larvă, grimată cu văpsele,
Iar adevărul geme tempeste și războale,
Blăstem, urgie, neguri, pucioasă și mormînt!

Lăsaţi pedestrei proze minciuna curtezană!
Al cîntului entuziasm
Respinge veselia spoită și vicleană,
Cînd totul împrejuru-i printr-o imensă rană
Exală din cangrenă un colosal miasm!

Homer cînta mînia divinului Ahile
Și Dante Tartarul cînta:
Poetul, cînd se naște în amărite zile,
Amar și el ca lumea, nu cîntă pe copile,
Nici cupa bacanală nu-l poate îmbăta!

FRAGMENTUL NR. 12
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Nebun, nebun de mii de ori
Acel ce cată griu și flori
Pe munţii rătăciţi in nori:
Sînt tari, sînt nalţi, sînt de granit,
Dar fruntea lor cea triumfală
Abia rodește cu sfială
Un mușchi mănunt și otrăvit.

Priviţi, priviţi aceste văi,
De riulețe și de căi,
De busuioace și de clăi ...

FRAGMENTUL NR. 13
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Brăzdate ca un curcubeu:
Se scaldă struguru-n lumină,
Și iese mierea din albină,
Și totu-i plin de Dumnezeu!
Nu sus, nu sus la cei avuți,
În norii fumului pierduți,
Se nasc fecundele virtuți:
Poporul ce suspină jos
E singur valea roditoare,
În care crește griu și floare,
Bun și frumos!

FRAGMENTUL NR. 14
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Trecu d-abia o lună,
Buboșii împreună
Acum din nou s-adună
în codrul cel spurcat;
Dar nu mai este jale,
Ci rîsuri triumfale,
Sunind în deal și-n vale,
Ca dracii în sabat!

Aduce fiecare
Cu sine pe spinare
Bucata-i de mîncare
La prinzul canibal:
Nemăcinate grîne
Servind in loc de pîne,
Cu vrun ciolan de cîne
Sau un picior de cal!

Apoi voioasa ceată,
De stîrvuri săturată,
Încinge desfrinată
Un danț nerușinat:
Satan rin jind se pune
Cum pompă să-ncunune
Cumplita uriciune
Cu groaznicul păcat!...

FRAGMENTUL NR. 15
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Coroana nu dă genii, ș-ades îl învelește,
Cum poate sărăcia l-ar fi desfășurat
Căci geniul prin luptă cu lumea s-oțelește,
Cum aurul prin pară de foc e strecurat!
Un geniu fără luptă, un geniu ce-n tămîie
De lingușiri își duce netulburatul trai,
De-ar fi el cît de mare, nu poate să rămîie,
Ci, somnoros, se stinge sub mantia de crai!
Voi dară, ce vă nașteți cu fruntea-ncoronată
Cu slugi și slugi numai pe pămint,
Ce-i scris de voi se șterge cu viața-vă deodată
Și hohotesc lingăii, cînd regii nu mai sînt.

FRAGMENTUL NR. 16
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Căci moartea-i viață pentru mine
Căci viața-mi este un blestem,
Căci vreau să mor, și nu mai vine
Dorita moarte ce-o tot chem!»
Furtuna vîjîia mai tare
Si fulgera mai îndesat;

El cugeta cu-nduioșare
La trăsnetul nenduioșat:
«Ah, doar i se va face milă
De chinul meu nemărginit!
Mai roagă-l tu, a mea copilă,
Să-mi curme dorul cel cumplit.

Căci moartea-i viață pentru mine,
Căci viața-mi este un blestem,
Căci vreau să mor și nu mai vine
Dorita moarte ce-o tot chem!»

FRAGMENTUL NR. 17
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Era-ntr-o bătrînă pădure,
Din care vrăjmașa secure
Nu smulse o creangă de brad:
P-o stincă de fulger crăpată,
P-o ripă de șerpi îmbăiată,
P-o beznă cu fundul in iad.

In cuibul acei văgăune, —
Precum într-o cronică spune
Din secolul patrusprezeci, —
A fost o petrecere mare:
Leproșii din mii de hotare
Veniră pe mii de poteci.

Vedeai o icoană grozavă!
Tot bube, pocnind de otravă,
Pe brațe, pe coapse, pe frunți!
Otrepuri, de mult închegate,
Lipite pe răni destupate,
Ca niște oribile punți!

FRAGMENTUL NR. 18
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Poporul incurijoară pădurea fără veste
Și-i pune foc:
Leproșii pîn'la unul, bărbați, copii, neveste,
Au ars pe loc.

Memoria lor însă p-o lespede funebră
D-atunci s-a scris,
Pe care se citește: „Creștini, fugiți de lepră
Ca d-un abis!"

De cîtva timp încoace, furtuna, pe morminte
Cutrierînd,
Se zbuciumă a șterge bătrînele cuvinte,
Străbunul gînd.
De lene uită lumea ispitele-i antice,
Și iar la sfat
Se grămădesc bubosii, visînd să se ridice -
Pin'la Palat!...

FRAGMENTUL NR. 19
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...De groază și durere, de muncă și bătaie,
In jaf și-n umilință,
Am tot strigat, dar glasul se-neacă și se taie
D-atita suferință;
Și ca prin codri freamăt, ca murmur in izvoare,
Așa în noi suspinul
Mai răminca el singur să spună cum ne doare,
Cit de cumplit e chinul!...

Și tu rîdeai, jupîne, cu fală și rinjire;
Rîdeai precum un gîde,
Cînd vede capul jertfei zburat dintr-o izbire,
Se laudă și rîde;
Căci nu știai că viața, închisă-n nemișcare,
E cea mai cu putere;
Căci nu credeai c-un suflet se face și mai tare,
Călindu-se-n tăcere!...

Suspinul, ca seînteia ce cade jos în paie
Sau p-un covor de spice,
Pîndind o adiere s-o umfle-ntr-o văpaie
Și-n slavă s-o rădice;
Suspinul, cînd poporul, întreg din piept îl scoate
Ș-un eco se găsește,
Suspinul, ca scînteia, turbat coprinde toate
Și-n praf le mistuiește!

FRAGMENTUL NR. 20
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...A patruzecea iarnă, a patruzecea vară
S-au dus p-a vremii roată,
De cînd prin mii de ecuri suspinului din țară
Răspunse țara toată;
Căci sînt anume timpuri, în cari o idee
Își află un răsunet,
Ș-atunci, ori niciodată, ia foc dintr-o scînteie,
Suspinul naște tunet!

Așa cea sintî carte a Bibliei ne spune
Prin tainice cuvinte,
C-o trîmbiță de înger odată va să sune
Pe stîrvuri și morminte;
Ș-un sunet, numai unul, va face să renvie
Încenușata fire,
Căci timpul este totul: o clipă dintr-o mie
Aduce mîntuire!

A patruzecea varî-mbrăcase ieri cîmpia
În busuioci și-n grine,
De cînd suspinul nostru smulsese România
Din gheara ta, jupîne;
A patruzecea iarnă în haina-i de mireasă
Se-ndrumă după vară,
De cînd suspinul nostru pe litfa n-o mai lasă
A-și bate joc de țară!...

FRAGMENTUL NR. 21
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

... La luptă dar! La luptă! Să ne vedem
d-aproape!...
Lîcustele-ngropate,
De n-ați strivit chiar oul, din fundul negrei
groape
Învie mai turbate!
Nu mai greși d-acuma! Trecutul să te-nveţe!
La vînătoare, frate!
La vînătoare! însă... jos pustele și beţe:
Să-i baţi prin libertate!...

FRAGMENTUL NR. 22
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Privind tăcuta undă
Pe gînduri am rămas:
Cît este de profundă
La fiecare pas;
Și totuși izvorește
Din depărtate văi,
Apoi se risipește
Prin mii și mii de căi!
Asemenea-i și dorul
În pieptul meu sădit:
E depărtat izvorul
Din care mi-a venit,
Și-n multe lumi străine
Cărările-i s-ascund,
Dar revărsat in mine,
Cît este de profund!...

FRAGMENTUL NR. 23
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...0 rază diafană
Și undele d-azur,
De nor și buruiană
Lovind u-se-mprejur,
O sferî-nveninata
Înfruntă nencetat,
Dar flacăra-i curată
Și valul e curat!

Așa-i și doru-n lume!
În negură și spin,
Menite să-î sugrume,
Rămîne tot senin;
Nu simte și n-aude
Sarcasmul trivial:
Ispitele-i sînt crude —
Și-i pur ca un cristal!

FRAGMENTUL NR. 24
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Munca tare, munca deasă,
Numai dînsa nu mă lasă
Zbuciumîndu-mă să pier:
Tocmai astfeli altădată
O cămașă ferecată
Apăra p-un cavaler!

Dar junia mea, o Doamne,
Face loc zbîrcitei toamne:
Bătrînețele-au sosit!
Zile reci și fără soare,
Ca un negru șir de cioare
Pe cadavrul părăsit!...

FRAGMENTUL NR. 25
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Totuși, surdă la durere,
Lumea strigă, lumea cere,
Lumea strînge birul ei!
Dîndu-i spirit pentru pîine
Ea-ți dă oase ca la cline:
Schimb de cărnuri și idei!

Și de ți-a săcat izvorul,
Te turtește cu piciorul,
Scuipă ca-ntr-o cîrpî rea;
Căci pe lume n-o atinge
Că fitilul, ce se stinge,
Ars-a numai pentru ea!...

FRAGMENTUL NR. 26
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

La cetatea Leov,
În țara leșească, Va tăia călăul p-un român fugar:
Curge tot poporul, lacom s-o privească —
Lacom s-o privească, că-i un lucru rar.

Solul din Moldova, trămis ca să ceară
Marfa cumpărată: capul cel tăiat,
Stă cu nerăbdare mai curînd să piară —
Mai curînd să piară omul vinovat. ...

FRAGMENTUL NR. 27
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...„Iancule! — îi zice solul din Suceava, —
Vezi tu cum pățește cel necredincios?
Astfeli toți să moară, cine cuteza-va —
Cine cuteza-va să dea domnii jos!"
„Minți, lingău de cîne, gata să iubească,
Fie chiar murdară, palma de stăpîn!
Mulți tirani zdrobit-au ș-o să mai zdrobească
Ș-o să mai zdrobească puiul de român...."

FRAGMENTUL NR. 28
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Nu-i aci blăstemul ce mă urmărește;
Vai, cu mult mai groaznic e păcatul meu!
Moartea cea mai cruntă nu mă pedepsește —
Nu mă pedepsește îndestul de greu!

Cînd românul nostru e croit să fie
Ramură domnească, viță de-mpărat,
Eu, nesocotitul, printr-o nebunie —
Printr-o nebunie domn străin i-am dat!...»

Gîdea mișcă barda. Circa se despică.
Ceafa după trepte zuruind cădea...
Astăzi este timpul ca lumea să zică —
Ca lumea să zică: așa-i trebuia!...

FRAGMENTUL NR. 29
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Și rîde, si plînge, și-ntocniai ca luntrea
ușoară,
Plutind pintre valuri
Departe de maluri
Se zbuciumă inima mea.

Cînd luntrea, o Doamne, se-nalță și iar se
coboară,
Ajunge odată
Mereu legănată
Doritul liman a vedea....

FRAGMENTUL NR. 30
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Și cu am o țintă, dar timpul ce fuge și
zboară
Lăsa-mă-va oare
Pe căi mișcătoare
S-ajung șovăind pîn'la ea?

Cînd luntrii se-niîmplî că groaznicul vînt o
doboară,
Cui pasă să știe
In lumea cea vie:
Cu ce și-ncotro se ducea?

FRAGMENTUL NR. 31
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

D-ar fi să-și mai aducă aminte de Nasone
În Roma vro ființă, și dacă fără mine
A mai rămas acolo ceva din al meu nume,
Șă știe dar că-n țara, in care-al mării luciu
În veci nu se-ntîlnește cu zodia-nstelată,
Aici îmi duc eu traiul în sinul barbariei.
Cu fearele sarmate, cu bessii și cu geții,
Nedemni a le răspunde un eco-n versul meu!

Cît mai adie vîntul răcoritor al verei.
Avem un zid de valuri, prin care ne scutește
De cruda lor năvală curgînd Sa mijloc Istrul;
Vai însă cînd sosește posomorita iarnă
Rînjind grozava-i buză, și cînd începe gleba
A cînunți cu-ncetul sub marmora de ger!

FRAGMENTUL NR. 32
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Și crivățul pornește, și neaua împle nordul,
Și cade, cade, cade: nici soarele, nici ploaia
N-o mai topesc acuma, căci frigul o-mpetrește;
Și pină să dispară un strat, s-așterne altul,
Ș-adesea-n aste cuiburi de ghețuri îndesate
Privești într-o grămadă zăpezi din două ierni!

Ș-atîta-i de cumplită furtuna dezlănțată,
Incit răpește case, ducîndu-lc departe,
Și turnuri maiestoase în praf ie risipește;
Și zguduit atuncea în temelie polul,
De spaimă se-nfioară sălbatecele ginți!

FRAGMENTUL NR. 33
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Atuncea dar cînd Pontul și Dunărea
spumindă
De iarnă-mbrăţișate prin pieliţă de gheaţă
P-a Istrului lucioasă și măturată cale
Călări pe cai sălbateci vrăjmașii vin încoace,
Vestind a lor sosire săgeţile ce zboară,
Și rîmînînd drept urmă pămîntul despuiat!
Ţăranii fug departe, lăsînd cimpia pradă,
Și barbarul răpește puţina-i avuţie,
Tot ce putu să strîngă săteanul prin sudoare:
Și carele, și turme, și sărăcia toată!
Apoi pe robi îi leagă cu minele la spate...
Se duc, se duc sărmanii, privind cu desperare
În urma lor ogoare ce n-o să le mai vază
Și focul ce se-nalţă din șubrede colibe,
Căci barbarul aprinde, doboară, mistuiește
Tot ce nu poate duce, tot ce nu vrea să ducă,
Și stoluri de victime sucumbă sub săgeata-i
In vîrf încîriigată, al carii fer supsese
Din ierburi ucigașe un suc înveninat!...

FRAGMENTUL NR. 34
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Un cîine plin de fală,
Numit Buffon,
Celebru liberton, Știind istoria ce-i zice naturală
Din cartea lui Biuffon,
Făcuse o-ntrunire de cînime,

Dulăi, prepelicari, zăvozi,
Mai toţi nerozi,
Și le grăi din înălţime:
„Cîni
Citadini! Voi să vă dau un sfat,
Ca om de stat.
Să ștergem urmele de barbarie,
De care mi-e ruşine mie,
Căci sună civilizat.
Netoleranţa ruginită,
Moștenită
Din timpii primitivi,
Vă face exclusivi,

Uitînd că lumea-i azi cosmopolită,
În secolul acesta liberal
Nu trebuie și nu se poate
A nu primi pe lupi la drepturile toate,
Căci după codul natural
Numit zoologie...

FRAGMENTUL NR. 35
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

„Se știe
C-acești jupini
Și ei sînt tot un feli de cîni,
Cu noi d-o singură tulpină:
Familia canină,
Avind strămoș pe mopsul cel scăpat
În zile de potop
Făcînd un hop
In Ararat!..."
Senzaţiune mare
În lătrăîoarea adunare!
Căţeii mai ales
Din spirit de progres
Se distingeau prin gălăgie,
Chemînd pe lupi la hora de frăţie.
Un cine ciobănesc atunci a zic:
„Frumos e-n teorie
Și-n vis;
Dar vă poftesc la stini,
Ca să vedeţi voi armonie
De lupi și cîni!"

FRAGMENTUL NR. 36
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Pe mal șezind
Plin de-ntristare,
Eu petreceam prin gînd
Pe rînd
Necazurile vieței solitar «Ce trai
De rai
A fi căsătorit!
Ce dulce armonie
Să tot iubești necontenit,
Fiind mereu iubit
Cu duioșie!
Mai în sfîrșit
Și mie
Îmi trebui o soţie,
Să mor — de bucurie!»

FRAGMENTUL NR. 37
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Deodată
Îăă
Aleargă oarecine,
Dînd busta peste mine.
— Bre, ce-ai păţit, vecine?
— Rău
Si bine!
Nevasta-mi a căzut în riu:
S-a dus
Pe apă-n sus,
Și-i caut trupul eu!
— Cu voia dumitale,
Ţi-a fi, prietene, cam greu,
Căci trebuia s-apuci la vale...

FRAGMENTUL NR. 38
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

— Cu voia dumitale,
Ţi-a fi, prietene, cam greu,
Căci trebuia s-apuci la vale...
Învaţă, mai,
Doar pe flăcăi
Ca tine!
Eu imi cunosc nevasta foarte bine!
Ea toate le făcea pe dos,
Și prin urmare bietul val
A fost silit s-o ducă nu în jos,
Ci drept in deal:
Pe placul ei
Să-noate,
Căci altfeli nu se poate!
Destule sînt asemenea femei,
Dar nu se-neacă toate!

FRAGMENTUL NR. 39
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Viața schimbă tulipe-n scaieți.
Numai moartea dă rimei aripe
Numai moartea e viață-ntre vieți.
Să vedeți din scaieți o tulipă
Răminînd prin al morții altoi,
Din omidă ieșind o aripă
Și-un suflet ieșind din noroi.

FRAGMENTUL NR. 40
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd arde soarele de mai,
Cînd vin tul iernei geme,
Mărețul brad pe naltul plai
Stă verde-n orice vreme.

O rădăcină de colos
Și-a sfredelit in stîncă,
Și de pe stîncă maiestos
Mai sfredelește încă!

Demult cu blocul de granit
El s-a făcut totuna,
Și p-araîndoi necontenit
Ii zguduie furtuna. ...

FRAGMENTUL NR. 41
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

„Robi să nu se facă! Nu voi să mă-ncurc!
Piară tot ce-i turc!"
Astfeli lonașcu-Vodă poruncește.
Zbîrnăie săgeata, și funebru-i cînt,
Acordat în vînt,
Șuieră prin carne ș-apoi amuțește!

„Stați! Destulă treabă"! — țipă un ciocoi,
Stolnicul Moroi,
Aduncînd cu sine p-un vizir sau pașă.
„Doamne! — către vodă zice umilit, —
Focu-i potolit,
Să deschizi acuma și punga vrăjmașă!..."

FRAGMENTUL NR. 42
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Natura cănunțită ș-acuma tot mai cată
Pe blinda cintătoare cu cîntecu-i perdut!
Nu mai spera, poete, în inima-ți sfărmată
Să redeștepți avîntul doritului trecut!

Se duce ciocîrlia să cînte-n depărtare,
Acolo unde vara mai poate străluci...
Ce mai aștepți, poete? E ziua de plecare!
Vei mai cînta o dată... dar numai nu aci!

FRAGMENTUL NR. 43
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

M-am tot gîndit, amice, din dunăreană țară
Ce ți-aș putea eu oare la Roma să trămit?
E căutat argintul, sau aurul mai bine,
Dar a-l primi nu-ți place, deprins mereu a da;
Ș-apoi în aste loc un nici s-au visat comoare,
Abia puțind o brazdă să tragă bietul plug!
P-al tău vestmînt adesea purpura strălucește:
Purpură strălucita aș vrea eu să-ți ofer;
Dar turmele sarmate dau lînă grosolană
Și n-ar putea s-o pingî o labă de sarmat;
Nici fetele nu țese, o macină la grîne
Sau îmbla după apă cu donița pe cap!

FRAGMENTUL NR. 44
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Dar vodă se scoală aprins de mînie:
„Lăsaţi bocituri de copii!
Vitezi ca și dînsul avem noi o mie,
0 mie și sute de mii!

Întreaga Moldovă de hatmani e plină,
D-un chip, d-o făptură, d-un os!
Văzut-aţi, la naiba, o mumă română
Să crească un fiu ticălos?

Atunci România se șterge din lume,
Cînd ţara-i din Pont în Cîrpaţi
În stare va fi să-i înșire anume
Pe cei ce-s născuţi împăraţi!"

„Așa să trăiești!" îi răspunde dodată,
Sosit p-un căluţ tătăresc,
Un tînăr cu frageda voce de fată
Vibrind dintr-un chip îngeresc....

FRAGMENTUL NR. 45
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Rîde omul, cît e june;
Cît e june, omul plînge;
Și rîzînd-plîngînd,
Cîntă cîntece nebune,
Cîntă cîntece de sînge,
Cîntă vrînd-nevrînd!
Rîsu-i o speranţă plină,
Plînsu-i urma de speranţă
Ruptă din apus;
Iar speranţa-i o grădină
D-unde cîntecul se nalţă
Drept la Cel-de-sus!

Însă iată fără veste
Focu-n spuză se preface,
Spuza pere-n vînt:
Cînd speranţa nu mai este,
Tace plînsul, risul tace...
Cum vrei să mai cînt!

FRAGMENTUL NR. 46
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Tot ce-ţi place în natură,
June cintăreţ,
Nu-i așa precum se pare!
Totul merge cu măsură!
Totul are preţ!

Ziua zboară, noaptea vine:
Cind din marea vieţei june
Vei sosi îa mal,
O să vezi și tu ca mine,
Și ca mine tu vei spune:
Sarbed carnaval!

Pin-atunci risul și jalea
Te-mpresoară și te-mbată:
Cîntă! nu-nceta!
Cîntecui deschide calea:
Cine n-a cîntat vrodată
Nu va cugeta!

FRAGMENTUL NR. 47
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Blînda toamnă dunăreană, dezmierdîndu-ne, s-a dus
Totu-i alb și rece-i totul: jos, omătul; bruma, sus.
Moartă-i lumea sărbezită, peste care, fără faţă,
Fără nori și fără soare, greu atîrnă alba ceaţă.

Șerpuiește-n aer fumul și se-ntinde alburiu
Din colibe, troienite ca sicriu lingă sicriu.
În zădar privirea cată negre benghiuri în albeaţă:
Pîn' și umbrele sînt albe pe cea marmură de gheaţă!

FRAGMENTUL NR. 48
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ș-aleargă rătăcită, turnînd Fecioara sfîntă
Mărgăntari de lacrimi pe calea lui Isus;
Și plînsul nu-i mai seacă, ci-ți pare că
s-avîntă,
S-avîntă-naripată spre sferele de sus.

Țăranul povestește — a lui e poezia! —
Că din acele lacrimi albina s-a născut:
Amar i-e acul; mierea-i e dulce ca Măria;
Și tot pen flori colindă cătînd pe cel pierdut...

FRAGMENTUL NR. 49
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ștefan cel Mare,
Acela care
Păreche n-are
Sub sfîntul soare,
Duce o ceată
Moldovenească
In loc de plată
Să-și dobîndească
Pradă bogată
Și voinicească.

Radu cel Mare,
Acela care
Păreche n-are
Sub sfîntul soare,
I-a pus în cale,
Păzind moșia,
In deal și-n vale,
Cîtu-i cîmpia, Cetele sale
Din Muntenia....

FRAGMENTUL NR. 50
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Radu-Vodă, mînios,
Isi aduce mîna jos,
Și cind o rădică sus
Cea măciucă s-a și dus,
Despărțindu-se de mînă
Ca un trunchi din rădăcină;
Dar nu merge butucește,
Ci străbate vulturește,
Pîn'ce iată c-a găsit
Pe cel Ștefan, domn vestit,
Fără teamă, fără frică,
Fără grijă de nimica,
Numai de Tatăl cel sfint
Ce-i în cer și pe pămînt!
Ștefan-Vodă, cum vedea,
Iute paloșul scoatea,
Și de feru-i oțelit
Pe unde-i mai ascuțit,
Măciuca s-a poticnit;
Ș-apoi iată
Că dodată
Dintr-o singură bucată
Două țăndări se făcea,
Una-n dreapta se ducea,
Alta-n stînga rătăcea,
Și pe locul ce cădea
Toate-n țărnă le trîntea
Și-n pămînt se mistuia!
Vezi că cine-i pui de zmeu,
Fie greul cît de greu...

FRAGMENTUL NR. 51
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

— Lasă gluma, Radule,
Radule, turbatule!
Pină-i treaba la cuvînt,
Zicu-ți eu cuvîntul sfînt:
Să rămîi tu la domnie
Și-mi dă fiica-ți de soție,
Căci simțesc un aprig dor,
Dor de falnic viitor,
Ca să-mi facă ea fecior,
Fecior mie,
Nepot ție, La doi domni o seminție,
Bun la sfat și bun la mină,
Fire neaoșă română,
Din vulturul muntenesc
Cu zimbrul moldovenesc;
Și de-i vrea tu, de nu-i vrea,
Eu mă jur c-o fi a mea!...

Lumea-i lume; vremea trece.
Iat-o lună, iată zece,
Iată c-a trecut un an.
La Suceava-i bucurie
C-a făcut doamna Mărie,
A făcut un băietan....

FRAGMENTUL NR. 52
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

In prada jalei ș-a zbuciumării
Ședeam pe-o stîncă dasupra mării,
O stîncă mică ce-abia se zare
Pe-al mării luciu fără hotare.
Plîngeam de milă, plîngeam de ciudă;
Plîngeam că lumea-i așa de crudă;
Plîngeam, și focu-mi curgînd pe stîncă
Intra cu flăcări în mare-adîncă.

Rapind-o caldă valul ce trece,
Îmi scot din unde lacrima rece!

FRAGMENTUL NR. 53
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Șerpuiește-n aer fumul și se-ntinde alburiu
Din colibe, troienite ca sicriu lingă sicriu.
În zădar privirea cată negre benghiuri în albeață:
Pîn' și umbrele sînt albe pe cea marmură de gheață!

Însă iată, ca șiraguri de călugări în sobor,
Vezi ceva negrind în zare: ciorile pe șes cobor
Și de spinul chip al iernei, vesel croncănind, s-agață...
Mult mai drag mi-e viul negru decît albul fără viață!

FRAGMENTUL NR. 54
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ești Dumnezeu, Isuse, și mîntuiești o lume
Prin moartea-ți născătoare de noile idei;
Dar mamă e Măria... ce-i pasă unei mume
De lume și nelume, cînd piere fiul ei?

Tu mori, Cel-fîr'de moarte, căci alte cruci Te cheamă
În alte lumi d-a rîndul pe buni a-i mîngîia.
Ești Dumnezeu, Isuse, Măria însă-i mamă:
Piroane, ea le simte: oțet, îl soarbe ea!

FRAGMENTUL NR. 55
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ștefan-Vodă năzdrăvan
Auzea pe cel șoiman:
Auzea frate pe frate;
Și dînd arma după spate,
Zice: „Radule fărtate,
Nu-i cu cale a ne bate!
A ne bate nu-i cu cale,
Că șoimanii plîng de jale!
Arz-o focul dușmănie,
Să rămîi tu la domnie
Și-mi dă fiica-ţi de soţie:
Cu domnia-ţi n-am ce face,
Dar domniţa mult îmi place!”
— Taci, Ștefane, barbarie,
Pe Măria n-o dau ţie!

FRAGMENTUL NR. 56
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

— Lasă gluma, Radule,
Radule, turbatule!
Pină-i treaba la cuvînt,
Zicu-ţi eu cuvîntul sfînt:
Să rămîi tu la domnie
Și-mi dă fiica-ţi de soţie,
Căci simţesc un aprig dor,
Dor de falnic viitor,
Ca să-mi facă ea fecior,
Fecior mie,
Nepot ţie, La doi domni o seminţie,
Bun la sfat și bun la mină,
Fire neaoșă română,
Din vulturul muntenesc
Cu zimbrul moldovenesc;
Și de-i vrea tu, de nu-i vrea,
Eu mă jur c-o fi a mea!...

Lumea-i lume; vremea trece.
Iat-o lună, iată zece,
Iată c-a trecut un an.
La Suceava-i bucurie
C-a făcut doamna Mărie,
A făcut un băietan.

Crească mîndru cît e bradul,
Că-i nepot lui vodă Radul
Și-i fecior al lui Ștefan!

FRAGMENTUL NR. 57
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Bătrînul și copilul mergeau glumind pe cale —
Același cuget tainic în amîndoi s-ascunde.
Din nou copil să fie bătrînu-i gata-acum
Copilul mai fusese bătrin în altă viaţă.
Bătrîn, copil — totuna. Atîta eu le spun:
S-ajungă fiecare din ce in ce mai bun.

FRAGMENTUL NR. 58
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd o fi să mă duceţi la criptă...
Nu pe mine, ci vasul rămas:
Docamdată în vasu-i înfiptă
O făclie sclipind din cel vas
O senină luminăpe-un ceas;
Cînd o fi să-mi rostiţi la cuvinte
De iubire, dulceagul volum
Ce se-ndrugă la toţi pe morminte,
Ba la unii popasuri pe drum:
Să rămîie tămîie cu fum; ...

FRAGMENTUL NR. 59
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Să mă bucur, sătul de-a mai plînge...
Ce mai lacrimi vărsai pin'să plec!
Aș putea, la un loc de le-aș strînge,
Înotînd prin durerea-mi să trec
Și cea groapă de-o șchioapă s-o-nec!

Să mă bucur, căci omu-i o treaptă
Pe suișul cel fără de-apus,
Și martirul meu cuget așteaptă,
Ieri un vierme și mîini un Isus,
Cale-lungă s-ajungămai sus!

FRAGMENTUL NR. 60
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Sînt trist, și trist sînt totdauna.
De cînd...? de ce să spui de cînd?
O știe soarele și luna
De-atunci privindu-mă pe rînd!

Sînt trist; nu-mi cereţi veselie,
Lăsaţi-mă să plîng mereu.
A ride eu? ce ironie!
Ce ris grozav a ride eu!

Sînt trist; și lacrima fierbinte,
Din geană-mi vecinie picurînd,
Mi-aduce singură aminte
C-am fost eu vesel oarecînd!...

FRAGMENTUL NR. 61
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Din vierme fluturai se naște
Și tu din mine te-ai născut:
Tu — floare vesel zburătoare,
Eu — nu știu ce mihnit și slut!

De pe-nălțimi nemărginite
Pogoară-te la tatăl teu:
Să te mai văd; ș-apoi, voioasă,
Te-i duce iar la Dumnezeu!

De m-ai iubit a mia parte
Din cît eu vecinie te iubesc,
Pe-o clipă numai lasă raiul
Și vino-n sinul părintesc...

FRAGMENTUL NR. 62
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cu groază cugetam la moarte,
Cînd tu erai în fața mea:
„Ce neagră, ce cumplită soarte
Să mor, lăsînd aci pe ea!"
Tu nu mai ești: murit-au toate!
De-atunci eu mă gîndesc mereu:
„Ce dulce vis, ce voluptate,
Cînd ea muri, să mor și eu!"

FRAGMENTUL NR. 63
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd vrei să mori, la doftori aleargă mai în grabă!
A lor e să omoare: aceasta-i steaua lor.
Li-i drag să curme-o viață; și fie chiar degeaba,
Ei spintecă și taie c-un aer zîmbitor:
Nici că simțești tortura! Călăi iertați de lege
D-a pedepsi cu moartea pe cel nevinovat,

Ei sînt în omenire mai regi decit un rege:
Regi fără nici o frică, regi făr'nici un soldat!
Un doftor, cel mai gîde, nu-i greu a mi-l alege:
Eu vi l-am arătat.

Dar el n-o să mai vie, căci printr-o vorbă numa,
Rînjind în glumă — dînsu-i acel nelegiuit! —
Îmi ucisese fiica, precum ucide ciuma
Cînd adiază-n treacăt spre cel nenorocit!
Nu,nu, el n-o să vie la patu-mi de durere,
Îl opintește groaza. O, Dante! tu să-i spui
Cum Ugolin cu dinții rumpea pe Ruggieri, —
Și dinții mei să simtă scrîșnind în capul lui!...

FRAGMENTUL NR. 64
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Aș vrea să smulg din mine un cîntec, numai unul,
Un singur de pe urmă: copil întîrziat
Ce nu se naște încă, dar, totuși, plin de viață,
Duioasa mumă-l simte sub inimă zvicnind.
Un cîntec, numai unul, acum la căruntețe,
Ca Făt-Frumos din basmul cu «fost-au fost un moș."
E gîrbovit bătrînul, dar fiul cît un munte
Miratei lumi va zice: dintr-insul m-am nfiscut.

Un cîntec, numai unul... Cînd soarele-asfințește
P-un alt tărim să treacă, eternul călător
Pămîntului îi toarnă lumini mai arzătoare
Și pleacă, iar odihna s-așterne pe pămînt....

FRAGMENTUL NR. 65
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Nu-i poezie rima. Homer și Anacreonte,
Virgiliu și Horațiu n-au stat a făuri
Pe „Tisa — plinsu-mi-s-a...", sonoare chițibușuri
Pe-o cirtiță menite s-o schimbe-n elefant.

Artistic e terțetul poemelor dantești,
Nu-i însă pentru Dante. Gigant cu zurgălăi!
Divina-i Comedie ar fi și mai divină
De i-ar lipsi aceste broboade pămintești.

Shakespeare, Shakespeare cel mare,
Shakespeare cel fără seamăn,
Al cărui geniu soarbe tot neamul omenesc
Precum cristalul prismei îl vezi sorbind lumina,
Shakespeare, cînd cată rima, vai! nu mai e
Shakespeare....

FRAGMENTUL NR. 66
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd omul cade-n apă și-i gata să se-nece, —
Trecînd în panoramă pe denaintea sa
Întreaga -i viață, viața-i întreagă d-amăruntul
O simte-n clipa ceea, o clipă, o clipă, nu mai mult.

Cînd p-un bolnav l-adoarme un doftor ca să-l taie,
Îi cioplrțește trupul, doar sufletu-n extaz
Nu știe de durere, petrece, cintă, joacă,
Trăiește luni o clipă, o clipă, nu mai mult.

Extazul n-are-a face cu clapele din creier,
Deși-n clavir răsună, spunîndu-i ce-a simțit:
O povestire lungă, cuvinte și cuvinte,
Măcar c-a fost o clipă, nu mai mult.

FRAGMENTUL NR. 67
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Poetul singur știe, extaticul prin care
În jos zîmbește cerul, pămîntul plînge-n sus;
Și el, plăpînda harpă, vibrează totodată
Cu Dumnezeu-iubirea și cu iubirea~om...
Un cîntec, numai unul și cel mai de pe urmă,
Voind să-l smulg din mine, îl azvîrlii în cer;
Și ca să prind fugarul, zburat-am după dînsul:
Văzui eternitatea... De ce m-am mai întors?

De ce? Căci fiecărui e dată b solie.
Mai are pin'la țintă apostolatul meu.
Răbdare, și-nainte! Cînd voi sosi la capăt,
Să cînt cu serafimii:
0, Dumnezeule!

FRAGMENTUL NR. 68
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

În țări, nebătute de-a soarelui căi,
Unde ursul calcă peste munți de gheață,
Se pogoară muza, învălitî-n ceață,
La a friguroasei Canade copii.

Iată că, din fundul vechilor păduri,
Cîntec se strecoară-n valuri întrerupte,
Zugrăvind cu dușmani sîngeroase lupte,
Oglindind nespușii frumuseței nuri.

Astfeli, lumea-ntreagă falnic străbătînd,
Oriunde s-avîntă cintăreața zină,
Dragostea și slava ca un ec suspină:
Cătră ceriuri zboară al omului gînd.

FRAGMENTUL NR. 69
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Doi dușmani făr-astîmpăr în urgie
În inima poetului se bat:
A tîrnei din aproape tiranie,
Și-al cerului un eco depărtat!

În jos atîrnă-n greutate lutul;
În sus se-nalți-al insuflării foc...
Se rumpe inima la tot minutul:
Vrăjmașii și-au ales același loc!
Cumplită-i lupta! ea se poate simte!
Dar n-o depinge-al graiului penel:
El zugrăvește plastice morminte,
Mormîntul inimei i-ascuns de el!

Sînt clipe, cînd văpaia cea sublimă
Se urcă, strălucind ca meteor:
Se pare că splendoarea se dărîmă
Pe elemîntul, ce-o poprește-n zbor!...

FRAGMENTUL NR. 70
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Despare rîndunica spre ţări mai fericite,
Lăsînd mîhnita iarnă cu viscolele ei...
A poeziei focuri, poete-mbătrînite,
Te leapădă d-acuma, sosindu-ţi anii grei!

În darn natura tristă tot împrejuru-şi cată
Pe paserea uşoară cu cîntecu-i plăcut...
Degeaba, ah degeaba, din inima-ţi sfarmată
Te-ncerci a scoate ecul voiosului trecut!

S-a-ntoarce rîndunica, viind o primăvară;
Iubirea-n melodie lua-va vechiu-i zbor...
Vei arunca-ntr-o vreme lumeaţa ta povară,
Și cîntu-ţi renvia-va-n al îngerilor cor!

FRAGMENTUL NR. 71
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

L-a paserei cîntare legănată,
L-'al florilor balsamic aromat,
Sub cort ceresc, pe-al luncei verde pat,
Fiind copil, am adormit odată.

Pen somn, din rai îmi apărus-o zină,
Lumina sa pe-a soarelui ștergind...
În veci al poeziei falnic gînd
Scăldatu-s-au intr-o aşa lumină?!
Nu pentru ochi, guriţă, sîn sau plete,
Ci pentru-un atom din suflarea sa,
Voios întreaga viaţă a-i lăsa,
Înlănţuit de-a desfătărei sete!...

FRAGMENTUL NR. 72
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd tremuram, ţipînd de voluptate
În ultima verigă de plăceri;
Atunce beam amorul meu din ceri,
Nectarul zînei mele neuitate...

Ș-apoi trezindu-mă din rătăcire,
Cîntam duios pe tristă lira mea:
„Ah, unde-mi eşti, făgăduita stea?
Uitat-ai tu pe suferindu-ţi mire?

În arte nu eşti, nu eşti în femeie —
A idealului caricaturi!
In ele am cîntat zeieşti-ţi nuri,
Și n-am aflat a cerului scînteie!"

FRAGMENTUL NR. 73
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Noaptea naintează umbre infernale;
Tomşa simte spaimă, îndoială, jale;
Vede împrejuru-i nu ştiu ce străin...

Vornicul zîmbește; geniul de noapte
Nu-i turbură mintea prin perfide şoapte,
Iar de lanţuri rîde vornicul bătrin!

Iat-un ce albește în firida porţii;
Bietul Tomşa crede că se scoală morţii:
„Vornice Moţoace! ah, nu mă lăsa!"

Vornicul spre poartă îşi întoarce faţa,
Apoi răsucindu-şi liniştit musteaţa;
„Eşti nebun!» el zice la Măria sa...."

FRAGMENTUL NR. 74
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd pasu-mi fără ţintă pavelele măsoară,
Ducîndu-mă acasă la tristu-mi locușor,
La chiliuța-n care fiinţa-mi se strecoară;
C-a păseruicei of te, ce prin pustiuri mor;
Atunci la tine, dragă! biet sufletu-mi gîndește:
De-am fi uniţi, eu cîntec, tu eco, ce-mi lipsește!

Cînd viaţa îmi zîmbise vrun ceas sau vro rhinută,
Speranţa-n inimioara-mi edenuri deșchizind,
Ș-acuma bucuria-mi în sin se stinge mută,
Din nou perdeaua nopţei lumine ascunzînd;
Atunci jelesc, dorito! că n-ai fost ca-mpreună
Să prelungim simţirea, ce-n piept din piept răsună!

FRAGMENTUL NR. 75
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Nu aveam o șchioapă de pămînt să-mi fie
Locul meu... acuma-mi stăpînesc mormîntul;
Și nu îndrăznește ciocoiul să vie
Să-mi stoarcă pămîntul!

Alergam ca vită, mînat de poruncă...
Mă desfăt acuma-n ticna boierească;
Ar vrea și nu poate ciocoiul la muncă
D-aci să m-urnească!

Mă bătea boierul... acum nu mă bate
Nici vîntul, nici raza ferbintelui soare;
Timpul n-a șters încă semne de pe spate,
Dar nu mă mai doare!

FRAGMENTUL NR. 76
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Îmi vine a plinge; dar trebui să rîd:
Căci lucruri ciudate în Cameră văd;
Aș tace... dar pofta-mi puind-o în cui,
Cînd vorba-i de ţară — nu poci să nu spui.
Am limbă, am gură, am voace, am piept:
Voi ride, voi spune... ce dar mai aștept?
Să știţi că ciocoiul, în faptă-n cuvînt,
Ca dracul, înșeală supt forma de sfînt,
Ș-ades, judecind de pe îmbletul seu,
Biet omul mi-l crede că-i chiar Dumnezeu!
Rosetti, bunoară, odată ne-a spus,
Că vede-n Bibesco un alt lisus;
Și, tare-n credinţa-i, urmează d-atunci
La zece,... mai multe zecimi de porunci!
Rosetti-i o pildă: sînt alţi mai cu cap,
Cari, toate că toate, de laţuri nu scap;
Deunăzi poporul întreg românesc
Era să se... lasă să vă povestesc.

FRAGMENTUL NR. 77
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Adînca tristeţe cuprinse pe toţi,
Căci toţi dopotrivă sînt mari patrioţi.
Dodată se scoală cel om Boieresc
Și zice: „Al vostru eu chiar mă numesc.
Admir ce-au vorbit oratorii tustrei,
Și are dreptate oricare dintre ei.
Noi mult am lucrat... ne-am făcut populari,
Dar jocul a fost tot cam joc de coţcari.
Poporul repetă ca un papagal,
C-al său Parlament e nespus liberal.
Daţi jos ministerul, zicind orice-ţi vrea:
Găsirea de clenciuri nu-i sarcină grea.
Din noi să alegem un nou cabinet
Ș-atunci vom lucra... vom lucra la buget;
Iar legea rurală și votul lărgit
Vor sta-n aşteptare d-un timp fericit;
Și Camera tot din plămîni va zbiera:
— Guvernul s-opune, Guvernul nu vra!”
Aplauze răsună. Oglinzile crap.
„Halal Boierescu! ce cap, bre! ce cap!„
Îndată se scrie trei coaie de blam,
În care-ncepînd de la tata Adam
Păcatele toate făcute pîn-az
Lui Kogălniceanu s-aruncă-n obraz!...

FRAGMENTUL NR. 78
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

...Boierii citesc, recitesc, iar citesc,
Adaugă, schimbă, îmbunătățesc,
Pun virgule, puncturi, exclamațiuni;
În fine, fac sute și mii de minuni,
Voind ca să fie perfect al lor op,
Și astfel s-ajungă d-a-dreptul la scop, —
Să cază ministrul, să cază în praf:
Căci sufere țara prin lipsa de jaf,
Căci geme poporul văzînd cu fiori
Că i se anunță un alt viitori!
Acuma ciocoii la masă se pun:
Bucatele-s bune și vinul e bun!
Să bea, să mănince: hrisovul din ceri
Atita de lucru a dat la boieri!
Pe stridii șampania curge spumînd,
Butelcele iute despare pe rind,
Și iată, pînce s-a adus *bla-manja*,
Docan binișor se-mbătase deja,
Ș-atuncea promite, crezindu-se treaz,
Că-n Cameră el va citi, ca viteaz,
Chiar mîini moțiunea... Ș-acestea zicînd,
Se pleacă pe masă ș-adoarme curînd!
în vis îi apare ministrul primar,
Ce-i cade-n genunchi și-l tot roagă-n zădar,
Să nul pedepsească, că-i mare păcat...
Dar mîndrul Docan doarme nenduplecat!

FRAGMENTUL NR. 79
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Cînd o vezi împresurată
De a curții pompă rece,
Toți rostindu-i pe un ton
Cîte-o frază măsurată
Ce s-alunecă și trece
Ca sî-nghețe lîngă tron,
Capul tău adînc se-nchină:
E regină! E regină!
Cînd citești în reverie
Cugetările-i intime,
De pe «vîrful cel cu dor»
Unde totu-i poezie,
Scăpărînd din înălțime
Suferință și amor,
Inima-ți duios suspină:
E femeie, nu-i regină...

FRAGMENTUL NR. 80
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Bogdan Petriceicu-Hasdeu fiul lui Alexandru, nepotul lui Tadeu, tatăl Iuliei, ca fie-sa, ca tată-său, ca bunicu-său credea cu tărie in solia omenirii, in dreptatea lui Dumnezeu, în nemurirea sufletului, a murit, a suferit, a iubit,trecut prin încercare și călit prin ispită, se rădică zîmbind de unde se pogorise plîngînd; la ai săi. Nu-l uitați aice, căci el nu vă uită acolo ....

FRAGMENTUL NR. 81
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Din purpură cînd descinde,
Și-n catrință românească
La săraci și la copii
Mîna-i darnică întinde;
Lăcomind ca să-i zîmbească,
Să-i surîză mii și mii,
Este Crist ce ne alină:
E un înger, nu-i regină...

De-i regină, de departe
Licărind ca o schinteie,
Ea dispare fără veste
S-o admiri abia în zbor;
Dar privește-o-n astă carte
Și mereu o vezi femeie,
O femeie care este
Înger scump pentru popor!

FRAGMENTUL NR. 82
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

Miluiește-mă, jupine ! Dumnezeu va da-nzecit
Sufletelor ce se-ndură de-un sărman nenorocit!

FRAGMENTUL NR. 83
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

„De trei zile ? Ce minciună !... Ș-apoi cine-i vinovat?
Pentru mine e totuna,
de-ai mîncat sau n-ai mîncat..."
Un bănuț! Cum nu ! E lesne î...
Bănișorii nu s-aruncă,
Decît cerșitor, mai bine ia toporul și la muncă.

FRAGMENTUL NR. 84
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

Vai, jupine ! Vai, jupîne !..
Nu cerșește un român,
Nu cerșește cit mai are un pai de nădejde-n sîn!
Nici eu nu cerșeam, jupîne,
pe cînd aveam vitișoare,
Ș-un pămînt cît trage plugul,
ș-o prispuliță la soare;
S-ar vecinii, din rea pizmă,
la judecată m-au tras,
Ș-acum iatî-mî-s. jupine,
gol pe poduri am rămas !...
Copilașii pling de foame...

FRAGMENTUL NR. 85
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

Așa cruci evlavioase, așa față răstignită,
Așa-nchinăciuni plecate, pînă la brîu și mai jos,
Nu făcea nici sfîntul Petre, nici însuși domnul Hristos !
Bre! Jupînul ăsta crede că drept la rai o să meargă,
Pe cînd dracii după dînsul cu limba scoasă aleargă! ...
(Face cîțiva pași ți ridică de jos punga).
Aoleu ! O punguliță Ba-i un săculeț cam greu !...
Îl **va** fi pierdui boierul cel cu zor de Dumnezeu...
Măi, opreșîe-te. jupîne **!…** Stai. jupîne. de m-ascultă!

FRAGMENTUL NR. 86
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

De la un șerb nu voi cere, nu voi lua niciodată;
Ursita-mi e neferice, dar a ta-i chiar blestemată.
De mi-ar fi să mor de foame,
mîna mea n-o voi păta,
Primind milă dintr-o mînă,
care... nici ea nu-i a ta !

FRAGMENTUL NR. 87
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

Bogdaprosti, măi băiete!... Bogdaprosii!
Rău îmi pare
Ca să văz o lighioană cu-n suflet atît de mare!
De-ai fi român, cale-vale ! dar țigan,
păcat! păcat!
Tat-tău o fi fost, băiete, o groază de blăstemat
De-a întortocheat pe mă-ta în lingușirile lui...

Multe dragostea mai face pe fața pămîntuiui!
E curat un fel de boală, ce de noi cînd se lipește,
Pe român mi-l țigănește, pe țigan mi-I românește,
Toate lucrurile -n lume cu susul le pune-n jos:
Îngerul urît se pare, ucigă-I crucea frumos !...
Dar eram să uit, băiete, de-a te-ntreba cum te cheamă?

FRAGMENTUL NR. 88
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Frunză verde de negară !
De etnd **domnește** în țară
Petru-Vodă **șchiop și slut,**
De rîs **s - a făcut!...**
Frunză verde de negară !
Vodă doarme **în** cămară,
Iar boierii tot furînd,
Își fac trebile pe rînd !

Frunză verde de negară !
Norodul plînge **și** zbiară,
Dar în cer **și** pe pămînt
Nu-l aude nici un sfînt !

FRAGMENTUL NR. 89
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ticălosule ! Cum, Doamne, nu ţi-e greu, nu ţi-e ruşine
Să-mi spui mie la palavre, cînd vorbeşti tocmai cu mine ?
Eu ! eu vatavul cel mare, mă-nţelegi tu cine-s eu?
Mîna dreaptă a lui hatman, carele la rîndul său
Este şi el mîna dreaptă a lui Vodă... Prin urmare,
Vreau să-ţi spui, cap făr' de crieri ! că eu vătavul cei mare
N-aş putea citi prea iute ceea ce alţii au scris.
Ş-apoi tu ! tu s-o poţi face ? Ar fi un lucru de rîs !

Un dăscălaş, o nimica, tu să mă-ntreci chiar pe mine ?
Aceasta-i peste putinţă. Aceasta nu se cuvine !...
Deci, judecata ţi-e scurtă, fiind foarte-nvederat,
Că cine-i foarte obraznic este foarte vinovat.
Tu ai scris cîntecul ăsta ! Te cunoşti după sprinceană :
Un nas ascuţit de vulpe, o bărbiuţă vicleană,
Ochi mici şi buză subţire... chiar un chip de fariseu !
Vezi că te-am ghicit ? Pe mine nu mă-nşeli tu, fătul meu !...
Slujitorilor, Iuaţi-l ! E bun de spînzurătoare !

FRAGMENTUL NR. 90
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Mare noroc! Eşti ferice!
Ai putea să scapi cu zile... în pravila ţării zice
Cum că de-osîndă se iartă pe cine-l ia de bărbat
O copilă, o fecioară, un suflet nevinovat...
Aşa-i obiceiul nostru, datina cea strămoşească.
Acuma rămîne numai vr-o fată să se găsească...

FRAGMENTUL NR. 91
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Atunci du-te la vr-un popă, dintre cei ce pentru zlot
Cunună soră cu frate şi mătuşă cu nepot!
N-ai ce căta pe la mine,
Preoţit de cruda soarte
Ca să cunun al-de tine
Numai cu duhul de moarte!
Aşadar pleacă, jupîne ; pleacă, vesel c-ai scăpat...
Însă de-ai venit aice cu vr-un scop înveninat...
(Pune mîna pe pumnal.)

FRAGMENTUL NR. 92
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Niciodată n-oi uita
Siujbuliţa cea frumoasă ce-o mi-i face dumneata,
Şi-ţi făgăduiesc pe cinste, că dacă din întlmpîare
Vei fi prins de cîrmuire, te scap eu din supărare:
Sînt cumnat cu pircălabul, iar vornicii amindoi
Mi-s cam rude de departe..

FRAGMENTUL NR. 93
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ţi-aduci aminte nenorocita de pungă.
Din care luaşi un galbîn, zicîndu-mi c-o să-ţi ajungă,
Că sînt mulţi sărmani în ţară, că nu-ţi place de prisos,
Pe cînd se zbuciumă fraţii, simţind cuţitul la os?...
Moşule ! Făcînd aceasta, puteai să prevezi tu oare
C-o să mă cufunzi pe mine în robia-ngrozitoare?...
Ei bine ! căzut în fiare pentr-un galbăn ce-a lipsit,

De primeai tu punga-ntreagă, eu scăpăm nepedepsit!....
Ha, ha, ha ! Ș-apoi mai strige căpăţînele-nţălepte
C-omul știe tot ce face, știe tot ce-o să-l aştepte,
Uitînd c-un flutur de seară, ce trece repede-n zbor,
Este-n stare să răstoarne toată prevederea lor!...
O faptă cît de frumoasă, ca o floare cu otravă.
Tăinuiește cîteodată pieirea cea mai grozavă!...
In sfîrșit, tu ești pricină!...

FRAGMENTUL NR. 94
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Săracii au răposat.
In ţara noastră cea mare și bogată, măi băiete.
Sint români ce pier în foame ! Sînt românii ce mor de seie !...
Astfel în toată Moldova, păcătosului Tănas
Nici un sprijin, nici un razăm, nici un scut n-a mai rămas,

Decît numai să-și însemne pieptul cu cea sfîntă cruce
Și zicîndu-și „Doamne-ajută !" calea codrului s-apuce;
Căci de-o bucată de vreme, cerșitorind pe meidan.
Auzeam mereu tot vorbe de căpitanul Răzvan...

FRAGMENTUL NR. 95
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta

Drace! Nu știam eu singur c-am pus mina chiar **pe**-un sfînt!
L-am găsit în drum la stînga, într-» căruţă stricată;
De gras ce-I vezi, de departe mi se **păru că**-i **o** roată;

Dar fiindcă vrea să fugă, îi dădui un bobîrnac,
Și simţii atunci de-aproape că-n roată-i ascuns un sae.
Deci acuma, căpitane, poţi să-i dai răvaș la dracul,
Că tot ce-a fost bun într-insul, nu mai este; iată sacul!...

FRAGMENTUL NR. 96
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Boierule, scoală !... Nu-i frumos și nu-i cu cale
Să-ngenunchezi de-naintea unui rob al dumitale,
Jupînului, ce-i cu dreptul d-a ședea chiar **în** divan,
Nu se cade să se plece de firea unui ţigan...

Scoală dar ca ș-altă dată, scuipă-mă și pălmuiește,
Că Vodă nu-ţi cere sama, și pravila nu te-oprește !
Scoală dar ca ș-altă dată, și pune pe-argaţii tăi
Ca să-mi dea și dînșii palme, ca să **mă** scuipe și ei!
Ţara-ntreagă nu-i a voastră?... Codru sau oraș, ce-ţi pasă?
Oricînd ș-oriunde, jupîne, sînteţi tot la voi acasă !

FRAGMENTUL NR. 97
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ce? Căpitanu-i o glumă? într-o tabără crăiască?
Dar ce fel de lucru-ţi trebui, care să te mulţumească ?,.
Au nu mă-nvăţai tu, Vidro, a merge chiar la dușman,
Cîștigînd prin viclenie tot cinstea de căpitan?...
Nu-mi spuneai tu dineoare, cu mînie și mustrare.
Că-ntr-o tabără domnească căpitanu-i lucru mare?...
Lămurește-mă, iubito, unde vrei tu să m-aduci?
Nu-i de mult de cînd în codru, cu o ceată de haiduci,
Numele-mi suna prin ţară, ca o seceră ce sună
Cînd retează buruiana să crească iarba cea bună!
Eu credeam atunci că-n lume nu-i chip să fie pe-aiuri

O zodie mai ferice ca traiul unei păduri.
Unde brazii și stejarii, uriași din vremea veche,
înfruntînd mii ele furtune, viteji fără de păreche.
Mi se-nchinau cu răbdare, m-apăra și m-asulta,
Pîn'ce din sinul lor verde nu m-a smuls voința ta
Te văzui... iubirea șterge tot ce-i place ca să șteargă;
Lăsat-am cărări înguste ș-am ieșit fa calea largă,
Uitat-am codrul. Moldova, tot ce-a fost, tot ce-a trecut,
Venit-am în ţări străine, cum ai spus și cum ai vrut...
Astăzi norocu-mi zîmbește : sînt căpitan și pe cale...

FRAGMENTUL NR. 98
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Da! O muiere din neamul acelui groaznic bărbat,
Care numai c-o-mbrîneire patru domni a răsturnat,
Ș-al căruia falnic sînge clocotește cu putere,
Ca talazurile mării, în pieptul meu de muiere!
Ah, ascultă-mă, Rîzvane ! Și-ntre firile de jos
Foarte mulţi sînt tari de mină ș-au un suflet inimos,
Dar totuși rămm ca broasca cea cufundată-ntr-o baltă,
De-unde numai cîteodată, ieșind pe uscat, tresaltă.
Privește la mîndrul soare, se-ntinde pe-un verde strat,
Sughiță-ai sine cu poftă văzduhul lin și curat,
Încît ai crede, văzînd-o c-a priceput ce-i lumina.

Și nu mai poate să guste întunericul și tina,
Pe cînd n-a trecut nici o clipă : iată broasca înapoi
Se-ntoarce iarăși în noapte, în mocirlă și-n noroi!...
„Vitejia cea mai mare, inima cea mai aleasă,
Mii de bunătăţi cu care nu știu cine te-nzestrasă,
Sînt, iubitule, ca fierul ruginit și fără preţ,
Pină cînd încape-n mîna lucrătorului isteţ
Ce-l apucă strîns în clește, îl curăţă pe cărbune,
Și dintr-o grămadă neagră mi-l vezi scoţînd o minune,
Strălucită ca oglinda, gingașă încît suflînd
Suflarea-i întipărită pe luciul cel plăpînd!
Acel lucrător, Răzvane, se numește...

FRAGMENTUL NR. 99
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Așa, nemernici!... Cum? Vouă vi-i dor de țară!...
Dar eu? Ce-s eu? Ce ? Răspundeți!... Sînt o gadină ? O fiară?
Oare inima-mi cernită, ca o rază dup-un nor,
Nu plînge și ea sărmana, de focul acelui dor ?
Numai voi iubiți Moldova?... Dor de țară!... Dor de țară!...
Rîndunicele cînd pleacă, se gîndesc la primăvară,
Ca să se-ntoarcă voioase iar în cuiburile lor.
Și numai omul, el singur, să nu simtă nici un dor
Fugiți! Lipsiți de-nainte-mi...

FRAGMENTUL NR. 100
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Vise ! Nu oricine poate să viseze-al Vidrei vis!...
Cînd te-am întîlnit în codru și-ntîlnindu-te mi-am zis:
Acest haiduc o să-ntreacă trîndăvita boierime —
Eu visam... ș-astfel de vise altul nu visează nime!
Cînd te-am smuls la lumea largă din aseunsu-ți adăpost,
Împingîndu-te-nainte, iarăși visul meu a fost!
Si-acum eu visez, Răzvane, cînd mi se pare ciudată
Iubirea țării ce numai prin buruieni se desfată!...
Omul ce-și iubește țara cu adevăratul dor,
Nu-i pasă de lutul țării, ci de-al țării viitor!
Năzuiește pîn'la stele, fă-te tot și tot mai mare,
Și slava-ți o să mărească țara ta din depărtare,
Precum luminosul soare.
Din locașu-i depărtat,
Sparge făr' să se pogoare
Vălul nopții-ntunecat !
Fie Răzvan orișiunde, el tot țara și-o iubește,
Dacă prin faptele sale se rădică și uimește,
Încît împrejuru-i face pe străin și pe păgîn
Să șoptească cu mirare: multe poate un român!...

FRAGMENTUL NR. 101
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

... Umplut-ai Moldova-ntreagă de numele dumitale,
Și slava ce-o cîștigaseși nu puțin a mai crescut
Prin vestea că mai în urmă și pe tătari i-ai bătut;
Deci, icoana mătăluței, la Cracovia lucrată,
Și care, cum ești acuma, întocmai astfel te-arată.
Ștăpînul meu Aron-Vodă o ține-**n** palatul său,
Unde cu multă plăcere putut-am s-o văd și eu;
Și cum o văzui, pe dată zis-am: mare, mare, mare!
Nas de șoim ! o frunte naltă ! Din ochi inima tresare!...
Mai **în** sfîrșit, toată fața numai duh și numai foc!...
Căci pe cei aleși de soartă eu unu-i ghicesc pe loc...

FRAGMENTUL NR. 102
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Acest om fără dreptate de nu m-arunca-n robie.
Eu n-aș fi cătat lumină la codru și-n haiducie;
De nu mă ducea norocul îp umbra negrei păduri,
Pe minunata mea Vidră n-aș fi întîlnit-o aiuri;
De nu iubeam o femeie cu o inimă semeață,
N-aș fi găsit în războaie un nume și-o nouă viață!...
Acest om, fără s-o știe, m-a ridicat pîn-aci;
O, Doamne ! căile tale cine le poate ghici!
Tu, ce pe dușmanii noștri ades ni-i faci o unealtă,
Prin care ne-mpingi cu-ncetul la ținta cea mai înaltă!

FRAGMENTUL NR. 103
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Adecă, orice s-ar zice, e un Vodă cumsecade;
Pe sărăcime o cruță, pe cei cu caftan ii rade,
Iar nu lasă pe ciocoiul, fără fund și fără dop.
Să despoaie toată țara, cum făcea Petrea cel Șchiop!...
Insă nu-i lucru temeinic a norodului strigare,
Sînt bătrîn. Văzui cam multe... Strigau alții și mai tare
„Să trăiască Lăpușneanul", și-i vicleniră urît;

„Despot-Vodă să trăiască" ș-apoi mi l-au omorît:
„Să trăiască Ștefan Tomșa", și-l goniră ca pe-un cine;
„Ioan-Vodă să trăiască", și-l dete-n gheare păgîne...
într-o clipă Lăpușneanul, Tomșa, Despot și îon
Fură sus și jos dodată... Vai și de Vodă Aron
Una crede ș-alta spune, iar face din zăpăcire
Necrezute și nespuse; așa-i românul din fire.

FRAGMENTUL NR. 104
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

După Ștefan cel Mare domni fiu-său, Bogdan cel Chior; după Bogdan cel Chior, fiu-său Ștefan cel Tînăr; acesta murind fără urmași, de aci înainte se joacă pe scena istoriei moldovene o lungă tragedie de lupte între feluriți copii naturali ieșiți din trupina domnească.

FRAGMENTUL NR. 105
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

De la mumă-sa, de altă parte, el căpătă o figură cam armenească, față închisă, păr des și negru ca pana corbului; nas coroiat într-o formă orientală, ceva ca nasul faimosului Attila, după cît îl cunoaștem de pe monete; o frunte înaltă, lată în rădăcină și strîmtîndu-se în partea superioară: frunte frumoasă, dar neromânească.

FRAGMENTUL NR. 106
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ștefan cel Mare, Bogdan cel Chior, Ștefan cel Tî fiecare din ei n-a trecut cu vederea de a lăsa din parte mulți copii naturali, aruncați prin bordeile pescarelor, prin prăvăliile neguțitorilor, ba pînă și prin pădurile cele nestrăbătute ale Basarabiei, unde locuiau celebrii prin vitejia lor codreni și nu mai puțin celebrele prin frumusețea lor codrence.

FRAGMENTUL NR. 107
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Germanii aflîndu-se în necurmată luptă cu turcii, împăratul Maximilian II se bucură de ocaziunea de a avea la curtea-i un pretendent românesc, pe care să-l ţină ca o scînteie de revoltă dunăreană. El dede lui loan un serviciu în armata austriacă și-i promise în gura mare 7 sau 8 mii de oaste, pentru ca în fruntea lor să alunge pe Lăpușneanul din Moldova.

FRAGMENTUL NR. 108
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Hanul se afla atunci în luptă cu moscoviții; Mehmed-Calga conducea ostile tătărești; pesemne și amicul său loan, însoţindu-l în acele expediţiuni, se va fi distins prin eroicul sînge rece și teribila putere a braţului, care îl făcură mai în urmă atît de groaznic pe un cîmp de bătălie; e mai mult decît probabil; oricum să fie, legătura între Mehmed-Calga și loan deveni atît de strînsă, încît, la plecarea lui loan din Crîm, Mehmed-Calga îi dete în 1563 o scrisoare către regele polon Sigismund-August: „Te rog foarte mult să binevoiești a ţinea în graţiile tale pe acest fiu de domn din Moldova".

FRAGMENTUL NR. 109
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Aci, în patria șerpilor și a trandafirilor, cunoscută la ci sub numele de Makara, adică ţară fericită; aci, unde are piatra, fiecare peșteră, fiecare colnic conservau încă proaspete suveniri si urme de eroismul cruciaţilor jerusale-mitani; aci loan petrecu un an și mai bine.

FRAGMENTUL NR. 110
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Amic cu viziul, cunoscut cu pașalele mai de frunte, familiar cu însuși sultanul Selim, el pîndea cu nerăbdare numai prima ocaziune pentru a apuca de mult visatul tron al Moldovei, unde, după moartea Lăpușneanului, se instala fiu-său Bogdan, copii de 15 ani, despre care cronicarei zic că iubea două lucruri nenaţionale: glumele și pe poloni.

FRAGMENTUL NR. 111
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

În adevăr, eroul nostru avea niște ochi mici și negri, în care se răsfrîngeau cu o deosebită energie și repeziciune toate pasiunile și toate mișcările sufletului: în momente de mulţumire, prin expresiunea cea mai simpatică, în momente de mînie se umpleau de sînge, fulgerînd din umbra unor stufoase sprîncene / ce se îmbinau, zburlite prin convulsiva acţiune a nervilor.

FRAGMENTUL NR. 112
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Aristocrația se înfiora, văzînd în mîna țiganilor, care exercitau în România profesiunea de călăi, pe boierii cei mai de frunte, pe stîlpii nobilimii, mai cu seamă pe bătrînul lonașcu Zbierea, mare vornic al Țării-de-Jos și dintr-un neam de cele mai antice ale Moldovei.
Capul său se rostogoli la picioarele gîdelui tocmai în ziua de Paști.

FRAGMENTUL NR. 113
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Atunci Dumbravă se puse a-i urmări, supărîndu-i din cînd în cînd prin jucăria unor mici atacuri de avantgardă, în care el ținea înadins tot pe turci, pentru ca să dea a înțelege, în cît privește pe înșiși moldovenii, că ei ar fi bucuroși de a nu avea dușmănie cu regatul polon.În acest mod, ajungînd pînă la Nistru, Mielecki se rezemă de cetatea Hotinului. Dumbravă se opri și el.

FRAGMENTUL NR. 114
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

În fine, eroul nostru se văzu stăpîn liniștit al Moldovei. Hotinul era asigurat.
Pe turci îi avea patroni, pe poloni — amici.
Rivalul Bogdan rătăcea prin lume: din Polonia trecu la Viena, din Viena la Drezda, din Drezda la Paris, din Paris la Copenhaga, în sfîrșit, la Moscova, unde se povestește că țarul, cosîndu-l într-un sac, l-ar fi aruncat în fluviu.

FRAGMENTUL NR. 115
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Acesta era un orășel mic și fără apă.
Domnii cei vechi, cărora le plăcea a clădi palaturi oriunde se opreau cîte două-trei zile pe an, desfătîndu-se cu vînatul prin codrii învecinați, zidiseră și aici un frumos castel de piatră la capătul sudic al tîrgului, pe margine unei rîpe, încît să poată servi la nevoie și în timp de război.
Mai avea lașul o capiște armenească, o capelă catolică și trei biserici române.
În fine, îl împodobea o baie de piatră de arhitectură orientală.
Astfel, se părea că nimic nu putea prevesti acestui tîrgușor un viitor strălucit între orașele Moldovei.

FRAGMENTUL NR. 116
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Monastirile consumau în trîndăvie și în desfrînări sudoarea Moldovei.
Ioan-Vodă dede o pildă neauzită pînă atunci în istoria românilor.
Un vlădică fu convins de crima celei mai negre nemoralități; divanul domnesc execută întocmai o legiuire din Codicele Teodosian; *„Sodomitul să piară prin flăcări în prezența poporului"; mîrșavul episcop fu ars de viu; Ioan-Vodă ținea prea mult, pesemne, la litera dreptului roman!*
Mitropolitul, putred de bogății, adunate prin vînzarea cuvîntului lui Dumnezeu, scăpă de caznă și de moarte fugind la munți.

FRAGMENTUL NR. 117
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Un boier, care dintîi trădase pe trei domni în șir, apoi se făcuse căpitan de haiduci de codru și, în fine, crezu a-și ascunde urîtul trecut îmbrăcînd haina cea fățarnică a monachismului, fu îngropat de viu în pămînt.
„Temnițele erau pline de călugări", zice cronica țării.

FRAGMENTUL NR. 118
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

A jura unul altuia se zicea a se face „frați de cruce"; una din cele mai nobile instituțiuni cavalerești d-ale străbunilor noștri, care se însoțea de simbolica formalitate a gustării dintr-o pîine făcută în forma crucefixului; cei legați prin un asemenea jurămînt deveneau nedespărțiți la viață și la moarte. Toți jurară.
Jurară că, dacă vreunul din ei își va vicleni credința, atunci să-l bată pămîntul, focul, apa, văzduhul, pîinea, vinul, sabia, Dumnezeu și Maica Domnului!
Așa era jurămîntul ostașului român. Sînt momente sublime în trecutul nostru!

FRAGMENTUL NR. 119
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Înfricoșată era poziținea Moldovei. În Țara Românească și în Transilvania stăpîneau doi vasali orbi și muți ai Turciei. În Polonia se încoronase Enric de Valois. Germania era departe; muscalii — și mai departe...
Niciodată istoria nu ne arată un popor mai mic și mai izolat, chemînd fără sfială la o luptă de moarte pe un dușman mai puternic!
- Știți cine erau turcii în 1 574?
- lată ce zice faimosul Robertson: „O lungă succesiune de principi ageri dede o așa vigoare și tărie guvernului otoman, încît el ajunse în secolul XVI la putincioasa culme a dezvoltării sale; pe cînd statele cele mari ....

FRAGMENTUL NR. 120
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Erau călăreți, pedeștri, marinari; de toate pe rana, aupa cum le venea mai la socoteală: călăreți pe cîmpie, pedeștri în munți, marinari pe apă.
Cetele lor se compuneau din cîte o sută de oameni comandați de centurioni sau „sotnici".
Strategia lor era mai mult tătărească, tactica — mai mult polonă.
Viața lor se petrecea într-un neîncetat vagabundagiu la pînda vrăjmașului; armele erau arc, sabie, suliță, dar mai ales pușca, din care nu știau a da greș.
Toți erau băieți fără femei și fără copii, reînnoindu-se mereu prin voinici, prin criminali, prin aventurieri, care se adăposteau aci din toate părțile.

FRAGMENTUL NR. 121
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Caveleria moldovenească se compunea din toți proprietarii teritoriali, mari și mici, numindu-se oaste nemețească.
Caii, străpunși la nări pentru înlesnirea răsuflării, se deosebeau nu prin mărime sau frumsețe, ci prin repeziciune și neoboseală.
Unde este astăzi acea mîndră rasă, care aţîța odată admiraţiunea străinilor și era oprită cu totul de a se exporta afară din hotarele Moldovei?
Unde este? unde, ah! unde sînt multe lucruri!
Cavaleria nu costa statului nici un ban: era un serviciu feudal.

FRAGMENTUL NR. 122
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Străvestit într-o haină țărănească, încălecînd pe un mîndru [5] cursier domnesc, nimic nu era mai lesne decît a ieși pe din dosul armatei, a ocoli lacul Cahulului în direcţiunea Prutului, pe unde nu pătrunseră încă inamicii, a trece în Moldova și a fugi d-aci în Polonia, recurgînd acolo la ospitalitatea lui Laski sau a principelui Ostrogski.
Cine știe dacă, în cursul timpului, el nu se va fi reconciliat cu Poarta otomană?
Cine știe dacă nu va fi adus din Polonia, ca Lăpușneanul sau ca Despota, o nouă armată, cu care să-și recucerească țara...

FRAGMENTUL NR. 123
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Pe cînd aripa dreaptă a armatei turce năvălește din față asupra restului cavaleriei noastre din stînga, tătarii trec terasa din dosul moldovenilor și lovesc dindărăt.
Nu aveam în totul nici 5 000 de călărași, care, puși între două focuri, simțiră acum o sută de braţe rădicate asupra fiecărui cap!
Cozacii aveau puste, se sprijineau de o parte de țărmul lacului, de cealaltă de infanterie, și erau atacaţi numai din față: ei rezistară contra aripii stîngi a păgînilor.
Cavaleria moldovenească, lipsită de armă de foc, avînd o coastă descoperită și fiind atacată totodată din față și din dos, de tătari și de aripa dreaptă a turcilor, nu era chip a rămîne pe loc.

FRAGMENTUL NR. 124
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Tătarii, împinși de nenfrînata lor lăcomie, purceseră în goană după împrăștiata cavalerie, compusă din boieri și boiernași, adică, mai bine zicînd, din blăni de samur, din săbii cu pietre scumpe, din lanțuri de aur.

FRAGMENTUL NR. 125
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

El descăleca de pe cal, pedestrește pe cozaci, grupează gloata cu infanteria și, strigînd eroicele resturi ale oștirii sale: „Fraților! cază capul meu unde vor cădea capetele voastre!", face un atac atît de furibund, încît apucă de la turci artileria lor, o strică pentru ca să nu le mai poată servi și-i lasă înlemniți de amețeală și uimiți de admirațiune!
Cu propriile sale mîini, în furia acelui moment suprem, el trase din mijlocul păgînilor un tun de cele mari: atît de colosală era puterea fizică a acestui Ercule român.

FRAGMENTUL NR. 126
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Munteanul Petru cel Șchiop aduse armele păgînilor asupra eroului Moldovei.
Italianul Scipione Cigala îi înfipse cuțitul în inimă. Un muntean, un italian, un moldovean. Se sfîșiau frații: rîdea otomanul, zîmbea neamțul, se pregătea a rînji muscalul.
Cînd gigantul fu căzut sub perfidul pumnar al neapolitanului Cigala, ienicerii, îmbărbătați prin inițiativă, se azvîrliră asupra victimei, tăiară majestosul cap ce-i speria \ mai deunăzi pînă și-n taina visurilor și-l înălțară pe o suliță. Apoi temîndu-se, poate, ca un al doilea cap să nu răsară cumva pe desfiguratul corp, ei legară trunchiul martirului de coadele a două cămile, care, gonite în direcțiuni opuse, îl rupseră în hidoase fragmente.

FRAGMENTUL NR. 127
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Așadară, în curînd Potcoavă își cîștigă un renume teribil care răsuna pînă-n fundul Moscoviei și pînă la haremurile Stambulului; vitejiile sale contra turcilor din Bugeac și a tătarilor din Crîm îl făcură groaza mahometanilor și „Roland" al poeziei slavo-orientale!
Născut și crescut în Moldova, frate al unui mare domn moldovenesc, el se scîrbea de numele de armean și se făcea cu acela de român, pe temei că e român oricine voiește și simte românește: la anticii noștri străbuni doi împărați din cei mai eminenți, Traian și Alexandru Sever, a fost unul — barbar din Spania, cellalt-barbar din Siria. ...

FRAGMENTUL NR. 128
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Apoi iară trecu de doua ori ae-a iungul piaţei și, în ajunul momeritului fatal, zărind o legătură de paie pe care trebuia să îngenunche, strigă cu indignaţiune:
„O, Doamne! oare să nu fiu vrednic de a îngenunchea pe ceva mai bun decît asta!"
Și, adresîndu-se către oamenii săi, le zise: „Aduceţi covorul ce-mi mai rămase din lucrurile mele!" Cînd tapetul fu adus, Potcoavă se puse în genunchi cu demnitate, recită rugăciunea, făcu cruce după modul grecesc și închise ochii, în așteptarea lovirii mortale; dar cînd simţi că gîdele nu se mișcă, se întoarse către el cu întrebarea:
„Ce mai stai?" Călăul răspunse:
„Stăpîne! mai întîi haina trebuie așezată astfel încît să nu mă împiedece."
„Bine, bine", zise principele.
Atunci el singur își așeză haina, invocă numele lui Dumnezeu, și, poruncind călăului să-și împlinească datoria muri cu liniștea cea mai senină.

FRAGMENTUL NR. 129
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

„Domnilor Ieși! merg la moarte nu știu pentru ce, căci nu-mi aduc aminte să mă fi învrednicit prin faptele mele de un asemenea sfîrșit.

Știu atîta, că totdeauna m-am bătut bărbăteşte și vitejește împotriva dușmanilor numelui creștinesc, lucrînd numai pentru binele și folosul ţării mele, cu hotărîre de a-i fi ca un zid pentru ca păgînii să nu poată trece Dunărea.

Dumnezeu știe de ce nu putui izbuti în această dorinţă; pricina cea de căpitenie este trădătorul care prin înșelăciune mă aduse în starea în care mă aflu.

Dar bun e Dumnezeu! și cîinele cel vînzător curînd își va primi plata pentru nevinovatul meu sînge.

Atîta știu; ba mai știu încă, mai știu că trebuie să mor acuma din mîna acestui călău creștin — arătă la acela — căci acestuia îi porunci așa craiul vostru, iar craiului vostru așa îi porunci stăpînul său turcul, cîinele de păgîn!

Mie unuia puţin îmi pasă de viaţa mea; dar ţineţi minte că peste puţin timp vă așteaptă și pe voi înșivă aceeași soartă; de cîte ori va vrea cîinele de păgîn, capetele și averile voastre, ba și capetele și averile crailor voștri vor fi trimise la Ţarigrad!"

FRAGMENTUL NR. 130
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Să stăm strîmb și să judecăm drept. Iorgu nu poate fi doftor, nu poate fi advocat, nu poate fi dascăl, nu poate fi neguţător, nu poate fi nimic din ceea ce-i de folos lumii. Mai pre scurt, este o secătură goală; cum se zice româneşte: umblă tăind cîinilor frunză. Iată-l dară, vrînd-nevrînd, om politic. Si fiindcă oamenii politici în ţara noastră răsar ca ciupercile și cresc mari ca mătrăguna, deci dară... Știu bine că o să-mi spună unirsi alţii că-mi mărit fata după un risipitor. Apoi nu este așa. Ca să fie cineva risipitor, trebuie să aibe ce risipi. El n-are nici o para după suflet și eu nu-i dau nici o lăscaie de pomană. Cum, dragă Doamne, să risipească ceea ce n-are!... îmi veţi zice, poate, c-o să mă moștenească, ș-atunci vai și amar de bănișorii răposatului, ferească Dumnezeu, Hagi-Pană? Dar dacă voi mai trăi eu, cu ajutorul.Sfîn-tului Pantelimon, vro patru, cinci, opt, zece ani, în vremea asta, neavînd el ce cheltui, o să se dea pe brazdă, o să se dezvețe cu totul de risipă...

FRAGMENTUL NR. 131
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

În negoţ trebuie să cauţi totdeauna bilanţul: ce-i de dat şi ce-i de luat. Tot asa este şi-n politică. Să vedem mai întîi ce zice această gazetă a cîrmuirii. *(Tuşeşte şi începe a citi.)* „Nu ascultaţi perfidele insinuaţiuni ale opoziţiu-nii"... Ce-i asta in... insi... sinuaţiuni? Pesemne de la sîn. Adecă opoziţia bagă mîna în sîn. Cu alte cuvinte... în sfîrşit, e ceva rău. *(Citeşte.)* „Scopul ei este de a mănţine ţara în anarhie"... *(Aruncă ziarul jos, apoi îl ridică şi-l aşază pe masă.)* Nu! e bun de învălit „măsline, căci altfel lasă-l încolo! tot aşa a vorbit şi ieri! Să fi schimbat măcar o vorbă! Anarhie şi iar anarhie, iar cînd o cauţi, n o găseşti nici cu lumînarea... Să vedem mai bine ce mai cîntă şi opoziţia".

FRAGMENTUL NR. 132
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Minuni mari! Pe d-o parte ştie c-o să-i vină în casă blestematul i de profesor ca să facă cunoştinţă, pe de altă parte, fuge şi-mi zice: mă legi?... Ba nu-nţeleg cîtu-i negru sub unghie!... înţeleg numai atîta că i rumpe inima după Mariţa... *(Cîntă.)*

FRAGMENTUL NR. 133
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ce să fie şi asta, coconită! A adus-o şi a lăsat-o aici cocoana Trandafira din partea acelui profesor, nu ştiu cum îl cheamă. Anunţ nu este, măcar că seamănă... Blană de prăvălie nu este... Cont nu este... Poliţă nu este... Afiş de teatru nu crez să fie... M-am încercat a citi şi nu înţeleg boabă. O limbă păsărească!... Doară va putea s-o dezlege domnul Jorj, că tot a învăţat carte pînă la brîu...

FRAGMENTUL NR. 134
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

De la comisarul Ciocan! Vai de mine! *(Citeşte.)* „Nene Pană! Acest domn este însărcinat a te duce la alegeri. Lista candidaţilor o vei primi tot de la dumnealui. La caz de nesupunere la ordinile cîrmuirii, o păţeşti. Aseară la întrunirea de la Şapte-Nuci nu te-am văzut, şi-mi pare rău. Pe viitor să fii mai înţelept. Ai început, pesemne, a te face şi d-ta revoluţionar"... *(Cu o voce tremurândă.)* Revol... brrr! Iată-mă între ciocan *(arată scrisoarea)* şi nicovală *(arată la Jorj)*. N-am încotro! Haidem, musu lorgule... *(Către Mariţa.)* Iar tu, coconită, în odaia dumitale, iute, iute! *(Mariţa iese prin uşa din fund.)* O să te-nvăţ eu minte! *(Iese cu Jorj prin uşa din dreapta.)*

FRAGMENTUL NR. 135
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

„N-aţi, Ioane”! Tot „n-aţi, Ioane”! Na-ţi-o frîntă că ţi-am dres-o!... Du-te dracului, nebunule! Și să zică cineva că numai astă pocitură îmi mai stă acuma piedică în cale! Ce mare poznă că nu ştie omul din ce tufa sare iepurele! Dacă nu era acest dascăl cu *Ioane,* Mariţa ar putea să ne a mea, căci pentru franţuzul acela de Jorj am găsit eu leac, din nenorocire prea tîrziu.

FRAGMENTUL NR. 136
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Aolică, aolică! Ascultă-mă, obrăzniciile! Se vede că nu ştii încă ci-i-i-ne-i cocoana Trandafira? Nu-ţi bate joc de mine, că apoi... *(Face un gest.)* Dar ce mai stau eu aice! Parcă aş fi căpchiat. îmi trebui hagiul. Pe el o să-l învăţ eu minte. *(Vrea să iasă şi se opreşte pe prag, rezimată cu spatele de uşă şi adresîndu-se către Mariţa.)* Frumos, duducă! N-am ce zice! Fo-o-oarte frumos! Asta-i edocaţie! Asta-i pasionat! *(Deschizîndu-se iute uşa, Trandafira cade în braţele lui Jorj.)* Valeu! M-a omorît!

FRAGMENTUL NR. 137
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Lasă, cocoană Trandafiro, că mi-am luat de seamă. Lesne aş putea să-l stîlcesc, dar aş strica o bunătate de şuncă. Cine mi-o plătește? Mai bine dară să-l pedepsesc altfel. *{Aşează şunca pe masă, o scutură de praf ş-apoi se întoarce.)* Du-te la dascălul d-tale; cheamă-l aice; o să facem pe dată logodna, iar farmazonul ăsta să stea acolo în colţ să privească, lingîndu-şi buzele.

FRAGMENTUL NR. 138
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Ba eu pricep atîta că vă dau pe toţi afră! Fata îmi voi mărita-o după un negustor ca mine, nici ştrengar, dar nici latin, ci curat roman, după cum ne-a făcut Dumnezeu şi după cum nu ne va desface nici dracul, iartă-mă, Doamne! *(Către Petricî.)* Uite, băiete, poartă-te bine, strînge-ţi un capital, mai vinde cîte ceva din revalisiera aceea, ş-o să-ţi dau ţie pe Mariţa. *(Petrică sare în sus de bucurie.)*

FRAGMENTUL NR. 139
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

A fost odată ca nciodată. A fost un împărat şi o împărătească; împărăteasa frumoasă, împăratul voinic, dar ei nu făceau copii. După multe zile ţi mulţi ani de dor şi de suspin cică, în sfîrşit le-a dat Dumnezeu un copil, dar nu un băiat, ci o fată. Ce folos! Pentru a moşteni împărăţia trebuia sabie, nu furcă. La o săptămînă după naştere, iaca şi cele trei ursitori la leagănul prunciei:

FRAGMENTUL NR. 140
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

– Va trăi cîtu-i lumea! – zise una.
– Va muri înainte de afi cunoscut traiul! – zise a doua.
– La măritiș să nu se gîndească, dar la însurătoare da!
– A adus cea de-a treia.

Mama moașă, care auzise sfatul ursitoarilor, rămase încreminită; credea că o s-o fi îmbătat cele trei zîne de vorbesc în bobote.

FRAGMENTUL NR. 141
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Știi ce, nevastă?
Eu am auzit din bătrîini că o fată se preface în flăcău, dacă merge
în genunchi pînă la izvorul de unde bea apă curcubeul ....
Am auzit-o și eu, împărate, de la Moș Crăciun și de la Baba Ana.
Ei atunci?
Atunci haide să încercăm!

FRAGMENTUL NR. 142
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Și au trimis ei pe biata domniță să cerce îngenunchiată marginile pămîntului, în sudoare și odihnă, minunata apă a curcubeului, pe care n-o găsea nicăierea.

În lunga și obositoarea sa cale ea culegea flori luminoase și mirositoare, din cari împletea cunună peste cunună, uimind văzul și răpind minţile privitorilor; și tot mergea înainte, înainte, înainte, dar din fată în băiat nu se schimba.

FRAGMENTUL NR. 143
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Atîta bucurie mai avea dînsa. Cînta, cînta, mereu, și numai cîntecul îi mai ușura ahturile. Cînta ca apele, cînd trecea pe lîngă rîuri; cînta ca frunzele, cînd străbătea o pădure; cînta ca ciocîrlia la răsăritul soarelui și ca previg hitoarea după soare-apune.

FRAGMENTUL NR. 144
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Împăratul îi primește cu cinste și-i intreabă:
- Voi, care știți toate cîte-nsoare și în lună, nu ca boabele cele cunosc numai doar buruienile pămîntului, spuneți-mi din cărțile voastre cele năzdrăvane, dacă se poate sau nu din fată să se facă băiat. De-mi vedi arăta voi că nu se poate, atunci îmi voi lua și eu inima în dinți și mă voi pleca denaintea crudei ursite, care așa va fi hătărît, pe semne, ca neamul meu cel vechi și luminat să se stingă printr-un cap de muiere.

FRAGMENTUL NR. 145
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Nu se poate, împărate! Mulțumește-te cu isteţimea cea firească a domniței, pe care nici un bărbat n-o intrece la darurile cele mai frumoase ale minții și ale sufletului; dar niciodată ea nu va putea să mînînce ca un bărbat, să bea ca un bărbat, să-i îndure sînul și plămînii cîte rabdăbojocii și pieptul; voinicului.

FRAGMENTUL NR. 146
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Atunci doftorii au așezat pe flăcău în rînd cu domniţa, au pus între amîndoi la mijloc stîlpul cel cu pricina, așa că cele două cuțite veneau în dreptul gîturilor, apoi au întors roata țac, țac, cît a-i clipi din ochi, amîndouă capetele au fost tăiate și mutate dintr-o dată: capul domniței s-a așezat pe gîtul flăcăului, iar capul flăcăului pe gîtul domniței, și așa de iute, încît capetele și trupurile n-au avut răgaz să moară, ci s-au lipit bine-binișor fiecare la locul său.

FRAGMENTUL NR. 147
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Să fi văzut minunea minunilor! Căpăţina cea oacheșă, mustăcioasă și voinicească a flăcăului se mișca încruntată pe trupușorul cel subțire și alb al doiniței; pe cînd căpușorul domniței, un chip de zînă, se mira el însuși, simțindu-se înfipt într-o manină de trup, cu un grumaz de trotuar, cu niște brațe numai vînă, cu mîni și picioare ca niște butuci.
Halal! - strigă împăratul, nemaiștiind de bucurie.

FRAGMENTUL NR. 148
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Pe cînd era încă fată îmblînd peste nouă mări şi nouă ţări după apa curcubeului, domniţa căzuse tronc la inimă multor Feţi-logofeţi cu părul de aur. De frumoasă era frumoasă ca o rază ruptă de soare, cu ochii cei mari ce scînteiau a înţelepciune şi a nevinăvăţie totodată, cu guriţa ei cea mică, al cărei zîmbet cald şi răcoritor te-nveselea şi fără voie. Care de care o peţise.

FRAGMENTUL NR. 149
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Acum împăratul strînsese la curte, aducîndu-le de prin toate laturile împărăţiei sale, pe fetele cele mai minunate, tot una şi una, de jur împrejur ca o grădină de flori, zicînd lui Crin să-şi aleagă dintre ele o mireasă.

Dar cine avea să aleagă? Negreşit capul. Şi măcar că picioarele lui Crin călcau a bărbat, însă căpuşorul lui cel drăgălaş judeca şi simţea femeieşte. Nici nu-i plăcuse.

FRAGMENTUL NR. 150
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Frunză verde de sulfină,
Am fost fată ca o zînă,
Fost-am floare pe pămînt,
Ş-acum nu ştiu ce mai sînt!
Nu mai am zile senine,
Îmi trec nopţile-n suspine:
Aş iubi, şi n-am pe cine,
De ce moartea nu mai vine?

FRAGMENTUL NR. 151
Citește cu atenție fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Era pe la sfîrşitul domniei lui Ștefan cel Mare.

Postelnicul Șarpe, înconjurat de o ceată de voinici călări se întorcea de la Cracovia, unde fusese trimis pentru a combina o alianță antimusulmană între Moldova și Polonia.

Acum ei ieșiră din Cernăuţi şi se apropiau de codrul cunoscut pe atunci sub numele de Cozmin, unde astăzi se află satul numit românește Molodia, şi botezat nemţește – nu știu de ce — Frantzthal, adică „Valea lui Franţ”, ceea ce se cam aseamănă cu luleaua românului pe care neamțul, ca să nu se zică că-I furată, a făcut-o în “pipă”.

FRAGMENTUL NR. 152
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Postelnicul era un om de vr-o treizeci și cinci de ani, foarte scurt la stat, dar atît de spătos, încît pe umerii lui lesne s-ar fi putut așeza două capete și, mai știi! ar mai fi rămas loc, poate, pentru un al treilea; iar în voluminosul său piept ar fi încăput nouă suflete, după vorba poporului.

FRAGMENTUL NR. 153
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Trecea acum de-a lungul unui șir de movile albe rădicate de grămezi de oase omenești: trista rămășiță a bătăliei în care Ștefan vodă măcelărise toată armata regelui polon Ioan-Albert, niște movile atît de trainice, încît după un secol ele serveau încă de călăuze pentru rătăciţii călători; o bătălie atît de neuitată, încît, pînă astăzi ea a rămas ca zicătoare în gura poporului polon ...

FRAGMENTUL NR. 154
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

Și-n adevăr, prezența hoţilor era cu atît mai lesne de ghicit cu cît în genere finitul domniei lui Ștefan cel Mare se deosebea prin prin o neînchipuită înmulţire a numărului haiducilor, mai cu seamă prin partea nordică a Moldovei, încununată cu munți nestrăbătuţi și codri verzi. E destul a zice, că unul din căpitanii hoţilor, celebrul Mihu Copilul, despre care vorbește poezia noastră naţională și cronica polonă a lui Martin Belski, izbutise a aduna sub povăţuirea sa nu mai puțin de zece mii de haiduci!

FRAGMENTUL NR. 155
Citește cu atenţie fragmentul.
Numește opera din care este extras acesta.

O adoua împușcătură de săgeţi a răsturnat de astă dată la pămînt doi din ceata postelnicului care el însuși abea scăpă numai mulţumită armatei sale; dat cînd ceata ajunse în vîrful dealului și spera a descoperi, în fine, pe misterioșii dușmani, ea n-a văzut altceva decît un copilaș ca de opt ani, cu păr roșietic, care se juca în iarbă.

RĂSPUNSURI

Identifică fragmentul

Sursa:

1. **BOGDAN PETRICEICU HAȘDEU /Scrieri, Volumul I/ Poezii – Chișinău, editura „Știința”, 1993;**
2. **BOGDAN PETRICEICU HAȘDEU „Răzvan și Vidra”/editura „Porto-Franco”, Galați, 1992;**
3. **BOGDAN PETRICEICU HAȘDEU „Muntele și Valea”/Editura „Litera International”, București-Chișinău, 2001.**

Fragmentul	Răspunsul și pagina
1	Poezia „Frunzele”, pag. 60
2	Poezia „Frunzele”, pag. 60
3	Poezia „Frunzele”, pag. 60
4	Poezia „Cranul lui Mihai cel Viteaz”, pag. 60
5	Poezia „Cranul lui Mihai cel Viteaz”, pag. 60
6	Poezia „Cranul lui Mihai cel Viteaz”, pag. 60
7	Poezia „La Iulia”, pag.61, 62
8	Poezia „La Iulia”, pag. 62
9	Poezia „La Iulia”, pag. 62
10	Poezia Severin: „Viersul”, pag. 69
11	Poezia Severin: „Viersul”, pag. 69
12	Poezia „Muntele și valea”, pag. 72
13	Poezia „Muntele și valea”, pag. 73
14	Poezia „Complotul bubei”, pag. 75
15	Poezia „Coroana nu dă genii”, pag. 213
16	Poezia „Afară vîjîia furtuna, pag. 213
17	Poezia „Complotul bubei”, pag. 74
18	Poezia „Complotul bubei”, pag. 77, 78
19	Poezia „Odă la ciocoi”, pag. 79
20	Poezia „Odă la ciocoi”, pag. 80
21	Poezia „Odă la ciocoi”, pag. 82
22	Poezia „Dorul”, pag. 84
23	Poezia „Dorul”, pag. 84
24	Poezia „Sărărcia”, pag. 85
25	Poezia „Sărărcia”, pag. 86
26	Poezia „Vornicul Iancu Moțoc”, pag. 86
27	Poezia „Vornicul Iancu Moțoc”, pag. 87

28	Poezia „Vornicul Iancu Moţoc”, pag. 87
29	Poezia „Luntrea”, pag. 89
30	Poezia „Luntrea”, pag. 89
31	Poezia „Ovidiu la gurele Dunării”, pag. 113, 115
32	Poezia „Ovidiu la gurele Dunării”, pag. 115
33	Poezia „Ovidiu la gurele Dunării”, pag. 116
34	Poezia „Cîinii și lupii”, pag. 117
35	Poezia „Femeia înecată”, pag. 119
36	Poezia „Cîinii și lupii”, pag. 118
37	Poezia „Femeia înecată”, pag. 119, 120
38	Poezia „Femeia înecată”, pag. 120
39	Poezia „Moartea schimbă scăieţi în tulupe”, pag. 214
40	Poezia „Bradul”, pag. 118
41	Balada„Ionașcu -Vodă”, pag. 120
42	Poezia „Ciocîrlia”, pag. 121
43	Poezia „Darul Dunării”, pag. 121
44	Poezia „Magda lui Arbure”, pag. 122
45	Poezia „Lui Nicolae Nicoleanu”, pag. 124, 126
46	Poezia „Lui Nicolae Nicoleanu”, pag. 126
47	Poezia „Alb și negru”, pag. 128
48	Poezia „Mater Dolorosa”, pag. 130
49	Cîntec bătrînesc „Ștefan și Radul”, pag. 131
50	Cîntec bătrînesc „Ștefan și Radul”, pag. 132, 133
51	Cîntec bătrînesc „Ștefan și Radul”, pag. 134
52	Poezia „Poezia”, pag. 135
53	Poezia „Alb și negru”, pag. 128
54	Poezia „Mater Dolorosa”, pag. 130
55	Cîntec bătrînesc „Ștefan și Radul”, pag. 134
56	Cîntec bătrînesc „Ștefan și Radul”, pag. 134
57	Poezia „Renașterea”, pag. 216
58	Poezia „Gaudeamus”, pag. 135
59	Poezia „Gaudeamus”, pag. 136
60	Poezia „Așteptînd”, pag. 137
61	Poezia „Așteptînd”, pag. 138
62	Poezia „Așteptînd”, pag. 139
63	Poezia „Așteptînd”, pag. 140
64	Poezia „Dumnezeu”, pag. 151
65	Poezia „Dumnezeu”, pag. 152

66	Poezia „Dumnezeu”, pag. 154
67	Poezia „Dumnezeu”, pag. 156
68	Poezia „Muza”, pag. 160
69	Poezia „Adevăratul poet”, pag. 166
70	Poezia „Testamentul poetului”, pag. 167
71	Poezia „Idealul poetului”, pag. 168
72	Poezia „Idealul poetului”, pag. 169
73	Poezia „Ștefan-Vodă Tomșa și vornicul Moțoc la Leopole”, pag. 170
74	Poezia „La Victoria”, pag. 176
75	Poezia „O doină postumă”, pag. 184
76	Epopeea „Conjurațiunea lui Fiasco”, pag. 193
77	Epopeea „Conjurațiunea lui Fiasco”, pag. 195
78	Epopeea „Conjurațiunea lui Fiasco”, pag. 196
79	Poezia „Carmen Sylva”, pag. 205
80	Poezia „Epitaful meu”, pag. 212
81	Poezia „Carmen Sylva”, pag. 205
82	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, Tănase șezînd pe o piatră și cerșea, pag. 6*
83	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I,* ***SBIEREA****, pag. 6*
84	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, Tănase șezînd pe o piatră și cerșea, pag. 7*
85	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I,* RAZVAN în convorbire cu Sbierea*, lîngă biserică, pag.7*
86	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, Tănase nu vroia să ia punga pe care îi-o da Răzvan, pag. 6*
87	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, Tănase luînd punga și sculîndu-se, pag. 6*
88	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I,* **DASCĂLUL,** *citește scrisoarea pusă de Răzvan pe ușa bisericii, pag. 15, 16*
89	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, Bașota îl certă pe Dascăl, de scrisoarea citită, pag. 21*
90	*poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul I, Bașota îl ia ostatic pe Răzvan, deoarece a recunoscut, că a scris acest cîntec, și pentru a fi salvat, trebuia să, așa legea spunea... pag. 23*
91	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul II, dialogul lui Răvan cu Ganea în codrii, acesta cerea, ca haiducii lui Răzvan s-o prindă pe Vidra și s-o dea de mireasă, pag. 36*
92	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul II, Ganea îi mulțumește lui Răzvan pentru slujbuliță, îi dădu 300 de galbeni ca s-o aducă pe Vidra pag. 38*
93	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul II, Răzvanîn pădure, îi povestește lui Tănase, pag. 40*

94	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul II, Tănase îi povestește lui Răzvan soarta lui, ce l-a făcut să ia drumul codrului, pag. 41*
95	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul II, VULPOIU l - au prins pe Sbierea și l-au prădat în codrul, pag. 44*
96	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul II, Răvan îi spuse lui Sbierea ..., în codru, pag. 45*
97	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul III, Răzvan cu Vidra în pădure, pag. 74*
98	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul III, Vidra lui Răzvan, pag. 75*
99	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul IV, Răzvan îi mustra pe Vulpoi și pe Răzăș, pag. 85*
100	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul IV, Vidra lui Răzvan, pag. 88*
101	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul IV, BAȘOTA (inchinîndu-se) lui Răzvan pag. 99*
102	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul IV, Răzvan, pag. 101*
103	*Poemul dramatic „Răzvan și Vidra”, cîntul V, Tănase, pag. 107*
104	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 63*
105	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 65, fr. Se descrie Ioan-vodă*
106	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 64*
107	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 67*
108	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 66*
109	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 69*
110	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 70*
111	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 72*
112	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 73*
113	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul I, pag. 74*
114	*Monografia „Ioan-Vodă cel Cumplit”, capitolul II, pag. 76*
115	
116	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul II, pag. 81*
117	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul II, pag. 81*
118	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul II, pag. 98, jurîmînt făgăduit de Ioan-vodă pentru a izgoni turcul și de a nu plăti bir - 80.000*
119	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul III, pag. 99*
120	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul III, pag. 101*
121	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul III, pag. 104*
122	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul IV, pag. 152*

123	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul IV, pag. 152*
124	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul IV, pag. 153*
125	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul IV, pag. 153*
126	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul IV, pag. 158*
127	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul IV, pag. 166*
128	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul V, pag. 179*
129	*Monografia „Ioan-vodă cel Cumplit”, capitolul V, pag. 178*
130	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-I, Hagi-Pană (singur), meditează asupra căsniciei Mariţei cu Jorj, pag. 199*
131	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, HAGI-PANĂ (singur, şezând lângă masă, cu două ziare în mână) pag. 213*
132	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, PETRICĂ (singur, pag. 214*
133	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, PETRICĂ (ţinând în mână o tablă de carton), pag. 222*
134	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, HAGI-PANĂ (uitănduse la scrisoare), pag. 229*
135	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, PETRICĂ (singur, după ce a aşezat giubeaua în dulap), pag. 229*
136	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, TRANDAFIRA (făcând un pas înainte), pag. 231*
137	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, HAGI-PANĂ, pag. 236*
138	*Comedia „Trei crai de la răsărit”, actul-II, HAGI-PANĂ, pag. 239*
139	*Legenda crinului, vol.1, pag. 486*
140	*Legenda crinului, vol.1, ursita copilului, pag. 486*
141	*Legenda crinului, vol.1, împăratul şi împărăteasa se sfătuiesc, ce să facă, cum să o prefacă pe fiică-sa în băiat, pag. 487*
142	*Legenda crinului, vol.1, pag. 487*
143	*Legenda crinului, vol.1, pag. 487*
144	*Legenda crinului, vol.1, pag. 488*
145	*Legenda crinului, vol.1, pag. 488*
146	*Legenda crinului, vol.1, pag. 489*
147	*Legenda crinului, vol.1, pag. 489*
148	*Legenda crinului, vol.1, pag. 490*
149	*Legenda crinului, vol.1, pag. 490*
150	*Legenda crinului, vol.1, pag. 491*
151	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 404*
152	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 404*
153	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 405*
154	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 406*

155	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 406*
156	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 407*
157	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 408*
158	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 410*
159	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 414*
160	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 414*
161	*Romanul istoric „Ursita”, partea I, pag. 425*
162	*Romanul istoric „Ursita”, partea II, pag. 443*
163	*Romanul istoric „Ursita”, partea II, pag. 442*
164	*Romanul istoric „Ursita”, partea a II, „Ștefan se întoarce atunci către popor și zise, apăsînd asupra fiecărui cuvînt... pag. 456*
165	*Romanul istoric ”Ursita”, partea a II, „Bogdan-vodă, mulţumit pentru alegerea făcută de popor.... pag. 457*
166	*Romanul istoric „Ursita”, partea a II, Petru Rareș, ca să fugă din țară, pag. 468*
167	*Romanul istoric „Ursita”, partea a II, Mihu, pag. 470*

MODEL DE SUBIECTE PENTRU CONCURS. „LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII”, EDIȚIA A XX-EA, DEDICAT RENUMITULUI POET – GRIGORE VIERU.

În modelul proiectului *Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, dedicat marelui poet Grigore Vieru, care a sărbătorit vîrsta de 75 de ani de la naștere.* Concursul a demarat la 11 mai 2010 la Școala primară „Grigore Vieru” din Chișinău. Anul 2010 a fost numit anul Vieru. Proiectul activității include: scopul proiectului, obiectivele de desfășurare a concursului, etapele de realizare, literatura propusă, evaluarea, modulele și importanța studierii. Ca de obicei, acest concurs a fost deschis de moderatoarea Iustina Franțuz, de la Centrul metodic municipal al DGETS din Chișinău. După discursul pe care l-a realizat s-a început Concursul propriu-zis. Propunem spre realizare modelul de proiect al concursului. Proiectul conține: 2 probe, una scrisă și 1 orală. Participanților li s-a dat un test care conținea 3 domenii – domeniul Biografie, portret de creație, activitate socio-profesională. Participantului la ecran se derulează întrebările. În fișa-test participantul trebuie să aleagă varianta corectă și s-o scrie în test. Proba a II-a, proba orală. Aici li s-au propus participanților 160 de întrebări, la care trebuia - să citească cu atenție fragmentul, să numească titlul poeziei. Fiecare participant trebuia să iasă de 3 ori și să extragă cîte un bilețel cu cîte un fragment.

GRIGORE VIERU

„... e infinit numărul celora care îl adoră. Căci îl iubește o țară întreagă.”
D. Mănucă

„STEAUA VIERU ”

BIBLIOGRAFIE

Operele recomandate pentru lectură

VERSURI:

- ***Făgăduindu-mă iubirii:*** Făptura mamei; Casa mea; Acasă; Legământ; În limba ta; Lacrima; Formular; Autobiografică; Buzele mamei; Mâinile mamei; Nopţile mamei; Tăcerea mamei; Părul mamei; Steaua mamei; Cuvântul *mama*; Ghicitoare fără sfârşit; Mamă, tu eşti...; Onomastică; Pasărea; Nici o stea; De leagăn; Harfa; Cămăşile; Liniştea; Locuesc; Într-o pită, mierla...; Floarea-soarelui; Pomul; Despre fericire; [Chipul tău, mamă]; [Nu am moarte cu tine nimic]; Tu eşti un geniu; Metafora; Albina; Poem (Există o pasăre singură); Abecedar; Lucian Blaga; Prin mine, un cântec; Şi pâinea; Întregul cer; Cu viaţa, cu dorul; Patria; O, mamă.
- ***Răzbunarea frumuseţii:*** Iartă-mă; Mă rog; Cântecul mamei; Primul cer; Limba noastră cea română; Pentru ea; O mie de clopote; Răsai; Eminescu; Trei culori; Reaprinde-ţi candela; La mănăstirea Căpriana; Cântec basarabean; Doină; De ce-ai dat, Doamne?!; Oglinda clipelor; Casa părintească; Rugă pentru Moldova; Floarea de zid.
- ***Pod peste lacrimi:*** Templul; Între Orfeu şi Hristos; Limba română; Omul duminicii; Eu cred că Prutul; Poetul (dedicat lui Alghimantas Baltakis); Să mergi frumos; Omul; Drumul; Pe munte la Predeal; De-ai curge tu, Prutule; Jăraticul; Chiar dacă; Omule din depărtări; Poem (dedicat lui Adrian Păunescu); Liniştea lacrimii; Descrierea lacrimii; Zăpăcirea lacrimii; Biblioteca de rouă; Testament; Ochiul izvorului; Sînt fiul; Tu ştii.

AFORISME: Mişcarea în infinit

Surse bibliografice

1. Vieru, Grigore. Acum şi în veac: poeme, confesiuni.– Ch.: Litera, 1997.- 351 p. – (Biblioteca şcolarului)
2. Vieru, Grigore. Acum şi în veac: poeme, cântece, confesiuni . - Ch.; Bucureşti: Litera Internaţional, 2001. - 312 p. – (Biblioteca şcolarului) (sau alte ediţii apărute în „Biblioteca şcolarului")
3. Vieru, Grigore. Strigat-am către tine. - Ch.; Bucureşti: Litera Internaţional, 2002. -551 p. – (Biblioteca de aur) (sau alte ediţii)

Materiale despre viaţa şi creaţia lui Grigore Vieru

1. Cimpoi, Mihai. Poet al Cetăţii; Principiul matern al universului; Cercul originar; Abecedarul, enciclopedie miniaturală; Postargument; Portret interior // Cimpoi, Mihai. Grigore Vieru, poetul arhetipurilor. - Ch.: Prut Internaţional, 2005. - P. 33-43; 44-59; 101-108; 109-115; 143-152; 153-169
2. Ciocanu, Ion. Grigore Vieru // Ciocanu, Ion. Literatura română contemporană din Republica Moldova. - Ch., 1998. - P. 103-138
3. Codreanu, Theodor. În loc de excurs biografic; Salvarea prin copilărie; Mama; Casa părintească // Codreanu, Theodor. Duminica mare a lui Grigore Vieru. - Ch.: Litera Internaţional, 2004. - P. 152-167; 242-272; 272-274
4. Dolgan, Mihail. Cartea de-o viaţă a lui Grigore Vieru: postfaţă // Vieru, Grigore. Acum şi în veac: - Ch.: Litera Internaţional, 2004. – P. 466-509
5. Grigore Vieru // Aniversări culturale 2010 / BNC „Ion Creangă". – Ch., 2009. – P. 65-80
6. În loc de postfaţă (Eugen Comarnescu în dialog cu Grigore Vieru) // Vieru, Grigore. Strigat-am către tine. - Ch.; Bucureşti: Litera Internaţional, 2002. – (Biblioteca de aur). – P. 534-546
7. Rachieru, Adrian Dinu. Vieru există ca o legendă vie; Ştefănescu, Alex. Grigore Vieru; Boldea, Iulian. Grigore Vieru – valoare şi adevăr poetic; Ungureanu, Mihai. Taina care mă apără; Pachia-Tatomirescu, Ion. Mesianicul simbol al mamei în lirica lui Grigore Vieru; Bordeianu, Cătălin. Poezia legată cu sârmă ghimpată; Groza, Horia Ion. Un crin pentru un poet şi un soldat; Armaşu-Canţâr, Ludmila. În căutarea paradisului pierdut; Postu, Marin. Însemnele mitului

poetic vierean: între Orfeu și Hristos; Grigore Vieru: itinerar biografic // Limba română. - 2009. - Nr. 1-4. - P. 22-26; 78-83; 84-85; 104-112; 113-118; 152-153; 173-175; 226-228; 310-311; 398-410

8. Referinţe istorico-literare // Vieru, Grigore. Acum și în veac: - Ch.: Litera Internaţional, 2004. – P. 510-522 (sau alte ediţii din „Biblioteca școlarului”)
9. Tabel cronologic // Vieru, Grigore. Acum și în veac: - Ch.: Litera Internaţional, 2004. – P. 3-24 (sau alte ediţii din „Biblioteca școlarului”)

BORDEROUL

NR. PART.	Proba nr. 1	Proba nr. 2	Proba nr. 3	Total

DOCUMENTAȚIE

- Proba I:
- 1. Fișa participantului

La izvoarele înţelepciunii, ediţia XX

Numărul participantului_____

Domeniul I: Biografie					
A	**a. „Casa și Familia”**		**B**	**b. „Vieru și Chișinăul”**	
1.			**1.**		
2.					
3.					
4.					
5.			**2.**		
6.					
7.					
8.			**3.**	**a.**	
9.				**b.**	
10.				**c.**	
11.					

Domeniul II: Portret de creaţie						
A.	**Debutul literar**	**B.**	**Poezie**	**C.**	**Muzică**	
1.			**a.**			
			b.			
2.						
3.			**a.**			
			b.			
4.						
5.						
6.						

7.	1. 2. 3					
8.				14.		
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						

Domeniul III: Activitate socio-profesională		
	1	
	1.	
	2.	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
	11	
	12	
	12	

PROBA I
„STEAUA VIERU "

- *Domeniul I: Biografie*
  a. Casa şi Familia *b. Vieru şi Chişinăul*
- *Domeniul II: Portret de creaţie:*
  a. Debutul literar *b. Poezie* *c. Muzică*
- *Domeniul III: Activitate socio-profesională*

Instrucţiune

Evaluarea probei nr.1 „Steaua Vieru"

Instrucţiune

1. Durata generală a investigaţiei în grup nu trebuie să depăşească **30-60 minute**.
2. Înainte de a începe proba, expertul aduce la cunoştinţa subiecţilor scopul şi ordinea desfăşurării concursuluii.
3. Începerea lucrului va avea loc numai după ce se dă indicaţia.
4. După răspunsurile la întrebările investigaţiilor, se dă comanda **"Atenţie: Începem"** şi se include cronometrul. Conducătorul investigaţiei (expertul) duce observaţii asupra investigaţiilor şi anunţă timpul îndeplinirii testului.
5. Asigurarea menţinerii atitudinii pozitive în timpul examenării poate fi obţinută prin susţinerea spiritului competiţional.
6. Pentru îndeplinirea cu succes a însărcinărilor e necesar de adus la cunoştinţa subiecţilor următoarele:
7. de asculta cu atenţie instructajul. Nu începeţi lucrul pînă n-aţi înţeles ce vi se cere;
8. de acţionat întocmai după instructaj, de îndeplinit cu stricteţe toate ordinele. Orice abatere va prezenta un indiciu nefavorabil pentru dumneavoastră;
9. trebuie de muncit numai în mod independent, se interzice conversaţia şi copierea.

Pregătirea pentru testare:
pentru fiecare participant :

- Fişe cu blancul de răspuns;
- Rechizite (pixuri, creioane).
- *Aveţi grijă să indicaţi corect în acea rubrică care e marcată cu numărul probei pe care chiar o rezolvaţi.*
- *Răspundeţi la subiectele propuse în ordinea în care sînt expuse.*
- *Treceţi sistematic de la o probă la alta, păstraţi neapărat ordinea probei. Nu omiteţi nici o probă. Nu vă întoarceţi la probă.*
- *Citiţi cu atenţie subiectele propuse şi rezolvaţi-le.*

Proba nr. 1 „Steaua Vieru"se desfăşoară în felul următor:
Fiecare participant primeşte *fişa –test de participant* **, care cuprinde cele trei domenii: Domeniul nr.I „Biografie"*; Domeniul II „Portret de creaţie"şi Domeniul III „Activitate socio-profesională"* .**
Fişa -test* rămîne închisă pînă la semnalul dat pentru începerea probei. Persoanele examinate completează întîi rubrica** *numărul participantului, apoi, preşedintele juriului,** le explică participanţilor cum trebuie de completat fişa test.
Pe ecranul mare a diaproiectorului se prezintă un şir de întrebări şi desene. **Proba I este compusă din 3 domenii, domeniul I este compus din 2 compartimente :** a. „Casa şi Familia", b. „Vieru şi

Chișinăul”**; domeniul II este compus din 3 compartimente:** a. „Debutul literar”, b. „Poezie”, c. „Muzică” **și domeniul III este compus și el din 3 compartimente:** a. „Performanțe”, b. „Distincţii -Decoraţii” și c. „Afeliere” **.**

Evaluarea probei nr. 1 „Steaua Vieru”
Instrucţiune

Domeniul I „Biografie”

a. „Casa și Familia” conţine 13 întrebări, unde fiecare întrebare are 3 variante de răspuns. Pentru fiecare răspuns corect se acordă cîte 1 pinct, scor total -13 puncte.
b. „Vieru și Chișinăul” conţine 5 întrebări. La acest punct, participantul trebuie să răspundă la întrebări.
Pentru toate răspunsurile corecte se acordă 11 puncte.

Domeniul II „Portret de creaţie” este compus din 3 puncte:

a. „Debutul literar” **este compus din 15 întrebări. Pentru fiecare răspuns corect se acordă puncte.** Vezi fișa **. Scorul total la acest punct este** - 21 puncte.
b. „Poezie” **este compus din 44 întrebări cu un scor total** de 87 de puncte**. Vezi fișa.**
c. „Muzică” **este compus din 14 puncte cu un scor de** 55 puncte.

Domeniul III „Activitate socio-profesională” este compus din 3 puncte:

α. „Performanţe”,
β. „Distincţii – Decoraţii”,
χ. „Afeliere” **împreună conţin 13 întrebări cu un scor de** 21 de puncte.

Scor total acumulat – 208 puncte.

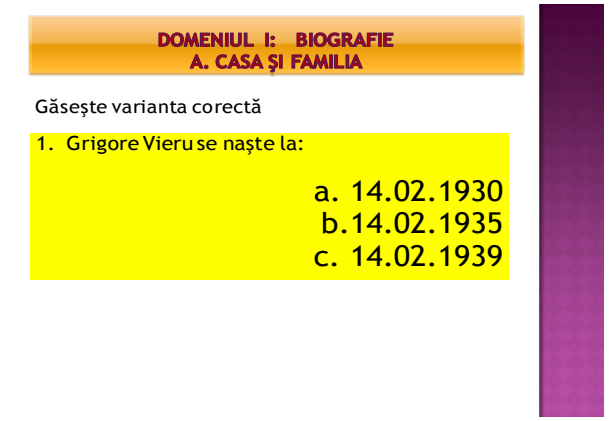

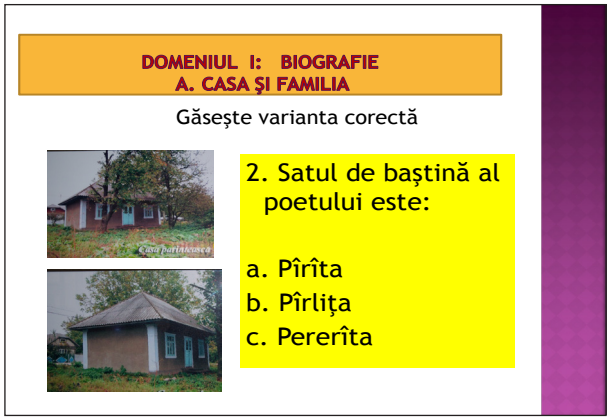

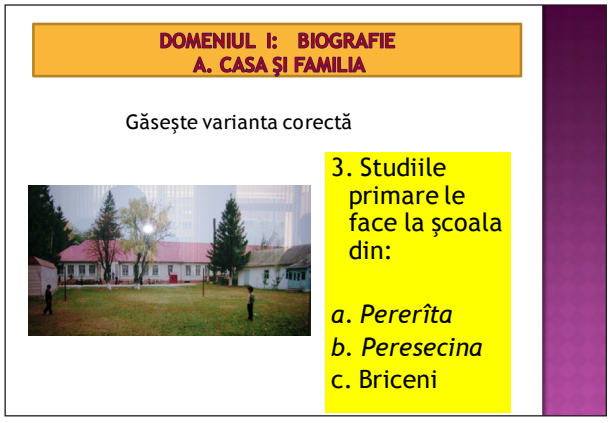

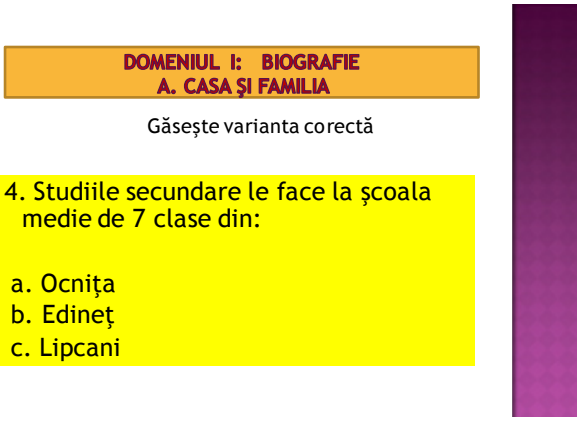

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

5. Studiile superioare le face la Facultatea de Filologie de la (1953-1958):

a. Institutul Pedagogic "Ion Creangă" din Chişinău
b. Universtatea de Stat din Moldova
c. Universitatea de Stat din Tiraspol

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

6. Cine este profesoara de română şi latină cu care se căsătoreşte poetul în anul 1959, la 8 iunie?

a. Raisa Nicu
b. Raisa Nahu
c. Raisa Nacu

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

7. La 16 iunie 1960, se naşte primul copil al familiei Vieru, pe nume ...

a. Tudor
b. Teodor
c. Călin

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

8. La 29 iunie 1965, se naşte al doilea fiu, pe nume ...

a. Ambrosie
b. Mihai
c. Călin

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

9. Care este numele şi prenumele mamei şi tatălui poetului ?

a. Pavel Vieru şi Eudochia Didic
b. Petru Vieru şi Eufrosinia Dedic
c. Pavel Vieru şi Elizaveta Didic

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

10. Ce epitafură este scrisă pe crucea de pe mormîntul poetului?

a. "Sîntem mai trişti şi mai săraci,
îndurerați atunci cînd taci,
Tot neamul geme-nlăcrimat
Nu vrea să creadă că ai plecat" .

b. "Ce scurtă e viața: coborîm din brațele mamei direct în brațele pămîntului".

c. "Dacă visul unora a fost ori este să ajungă în Cosmos, eu viața întreagă am visat să trec Prutul" .

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

12. Ce rîu scaldă satul, în care s-a născut poetul?

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
A. CASA ŞI FAMILIA

Găseşte varianta corectă

13. Ce fel de rubedenii, are poetul peste hotarele Patriei?

a. sora
b. fratele
c. tata

DOMENIUL I: BIOGRAFIE

b. "VIERU ŞI CHIŞINĂUL"

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
B. "VIERU ŞI CHIŞINĂUL"

1. Identifică edificiul şi scrie, în 2 enunţuri, ce rol important a jucat această instituţie în viaţa studentului - poet?

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
B. "VIERU ŞI CHIŞINĂUL"

2. Scrie,în 2-3 enunţuri, ce legătură este între această persoană şi edificiul dat?

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
B. "VIERU ŞI CHIŞINĂUL"

3. Enumeră, străzile din Chişinău în care a locuit oficial poetul?

a. între anii (1963-1970) -

b. (1970 - 1990)-

c. (1990 - 2009) -

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
B. "VIERU ŞI CHIŞINĂUL"

4. Ce instituţie de învăţământ superior din Chişinău, în anul 2005, i-a oferit titlul de "Doctor honoris causa"?

DOMENIUL I: BIOGRAFIE
B. "VIERU ŞI CHIŞINĂUL"

5. Scrie, autorul bustului lui Grigore Vieru din *Aleea clasicilor* din mun. Chişinău?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAŢIE

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAŢIE

a. Debutul literar

1. Numeşte, placheta de versuri pentru copii, cu caredebutează editorial poetul în 1957, cea care este apreciată de critica literară drept un început de bun augur?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:
A. DEBUTUL LITERAR

2. Care este denumirea publicației Uniunii Scriitorilor din Moldova din anul 1960, în care poetul activează ca redactor?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE
A. DEBUTUL LITERAR

3. Numește, 5 personalități, care au trecut prin această instituție de învățământ între anii 1817-1967?

Domeniul II: Portret de creație:
a. Debutul literar

4. S-a dat o luptă aprigă de cîțiva ani pentru apariția acestei cărți, luptă în care s-a angajat și învățătorimea basarabeană, lucrarea fiind considerată naționalistă de către autorități și **în 1970,** editura "Lumina" scoate de sub tipar această carte, ai cărui autori sînt Spiridon Vangheli, Grigore Vieru și pictorul Igor Vieru. Despre ce carte este vorba?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

5. Ce volum de versuri lirice, apare în 1974 cu ilustrații color de Isai Cîrmu, în urma invitației oficiale făcute din partea Uniunii Scriitorilor de Zaharia Stancu, președintele Uniunii Scriitorilor din România, căreia poetul îi dă curs, vizitează Transilvania, însoțit de poetul Radu Cîrneci?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

6. Care este volumul de poezii lansat în 1978 la editura "Lumina", pentru care poetului i se decernează Premiul de Stat al Republicii Moldova ?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

7. Care sînt cele 3 cărți, editate în 1980, pentru copiii de la grădinițe - *"Abecedarul pentru preșcolari"*, ingenios ilustrat de tînărul pictor Lică Sainciuc și culegerea de cîntece pentru copii?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

8. În ce volum, poetul în 1984 își adună cele mai frumoase poezii și cîntece, medalioane, secvențe publicistice, și prefațat de cel mai de seamă critic și istoric literar al Basarabiei, Mihai Cimpoi?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

9. Cum se numește culegerea de cîntece pentru copii din 1987, realizată de aproape toți compozitorii basarabeni care scriu pentru copii?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

10. Care este a doua culegere de versuri pentru copii, apărută în 1958?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

11. Cele două cărți, publicate în anul 1963?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

12. Cui îi este dedicat poemul "Legământ" publicat în anul 1964, în revista Nistru?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

13. Manualul care apare în 1970, apoi 1989 în grafie latină, elaborat de Vieru în colaborare cu scriitorul Spiridon Vangheli. De pe acest manual, modificat întrucâtva de-a lungul timpului, învață și astazi micii basarabeni în clasa I.

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

14. În ce ziar din Chișinău, în 1988 apare primul text cu grafie latină din Basarabia postbelică, iar autorul - Grigore Vieru?

DOMENIUL II: PORTRET DE CREAȚIE:

a. Debutul literar

15. Cînd au fost spuse aceste cuvinte de poetul Grigore Vieru :

Dreptatea istorică va blestema poeții și compozitorii care vor îndrăzni să ridice mâna asupra Imnului Național "Deșteaptă-te, române", cocoțându-se ei în locul strălucirii și necesității lui istorice?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

1.Care sunt cele două plachete de versuri pentru copii, apărute în anul 1961, la editura "Cartea Moldovenească"?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

2. Care este denumirea publicației din anul 1960-1963, în care poetul activează ca redactor la editura "Nistru"?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

3. Numește, studiul criticului, profesorului universitar, Mihai Dolgan, apărut în anul 1984 despre poet?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

4. Ce mărturisește Grigore Vieru în anul 1973, atunci cînd a trecut Prutul în cadrul unei delegații de scriitori sovietici,la care a participat la întâlnirea cu redactorii revistei „Secolul 20" ? *(Dan Hăulică, Ştefan Augustin Doinaş, Ioanichie Olteanu, Geo Şerban, Tatiana Nicolescu.)* La rugămintea sa, a vizitat mănăstirile Putna, Voroneț, Sucevița, Dragomirna, Văratec. S-a întors la Chișinău cu un sac de cărți. Mai târziu poetul facu următoarea mărturisire: …

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

5. Numește genurile și speciile valorificate de Grigore Vieru în creația sa?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

6. Ce culegere pentru copii apare în 1967 și se tipărește la editura "Lumina"?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

7. Ce carte este tipărită în 1969, la editura *Lumina* cu ilustrații de Igor Vieru, o carte mult îndrăgită de preșcolari, care a devenit „obligatorie" în orice grădiniță de copii?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

8.Ce carte apare pentru cei mici în 1975 la editura "Lumina" cea care este ilustrată de Igor Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

9. Ce a spus poetul Grigore Vieru despre acest rîu al copilăriei, într-un interviu cu scriitorul Mihai G. Ciubotaru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

10. Numește, poezia dedicată casei părintești?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

11. Ce erou al folclorului moldovenesc e pus în titlul unei cărți de versuri și cum se numește volumul?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

12. Cui le sunt dedicate poeziile *"Acasă, la Stăuca";"Ultima lună de toamnă";"Drag îmi este soarele"; "Toamna ca un spectacol";"Plouă peste fîntîni";"Floarea şi vîntul"?*

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

13. Cum se numește, ciclul de versuri pe care poetul Grigore Vieru a scris-o la moartea mamei sale?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

14.Cum a numit criticul literar Mihai Cimpoi, eseul monografic despre creația poetică a lui Grigore Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

15. Ce poezie începe astfel:
a.*A fost război, ecoul lui ...?*
b.*Am nevoie de pîine -Bun la el, la plugar...?*

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

16. Numește, 5 plachete de versuri pentru copii scrise de poetul Grigore Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

17. Numește, principalele compartimente ale creației vierene exemplefecîndu-le cu opera concretă?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

18. Recunoaște textul:
"Am s-ajung atuncea poate / La mijlocul ei aproape /Ci să nu închideți cartea/ Ca pe recile-mi pleoape". Cu i-a fost adresată această poezie?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

19. Continuați spusele lui Grigore Vieru
" Două lucruri am întîlnit pe lumea asta, zidite cu adevărat pînă la capăt …"

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

20. Care plachetă de versuri din 1968, l-a făcut cunoscut și iubit pe marele poet?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

21. În ce an este editată culegerea *"Cine crede"* și ce conține aceasta?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

22. Ce credea Grigore Vieru despre viață la vîrsta de 14 ani, la 25 ani, la 40 ani și la 70 de ani?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

23. Comentează, sensul epitafului pe care și l-a ales Grigore Vieru
"Sunt iarbă. Mai simplu nu pot fi!"

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

24. *Cum* se numește filmul documentar apărut în 1996, scenariul de Dumitru Olărescu, regizor Mircea Chistruga și operator Andrei Calașnicov despre Grigore Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

25. A cui este aprecierea:
"G.Vieru a sacralizat copilăria, maternitatea, lucrurile simple ca și suferința"?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

26. A cui este aprecierea:
"Om cu merite, ca şi noi, dar mai mult. Om cu păcate, ca şi noi, dar mai puţine?"

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

27. Cui îi aparţin următoarele versuri dedicate marelui poet G.Vieru:
"El s-a născut pe margine de Prut/ Şi a trăit pe margine de soartă, / Şi viscolele care l-au bătut / De neam n-au fost în stare să-l despartă"?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

28. A cui este aprecierea:

Lirica lui Grigore Vieru, organic legată de tradiţia eminesciană şi folclorică a literaturii noastre, dar nespus de sensibilă la neliniştile secolului, ne oferă generoasa posibilitate de a ne întoarce la izvoare şi, totodată, de a ne croi o cale sigură de comunicare cu formulele de trăire şi gândire artistică ale poeziei universale, mai cu seamă în registrul tematic al iubirii, dragostei de mamă şi maternităţii veghetoare, al valorilor copilăriei şi sentimentului Patriei.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

29. A cui este aprecierea:

Se vede că aşa a fost, mă gândeam, dar eu ştiam mai multe decât omul acela simpatic: Vieru a scos spinul nu numai din piciorul lui, ci şi din sufletul a sute de mii de copii basarabeni, ba mai mult chiar: din sufletul neamului nostru.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

30. A cui este aprecierea:

Despre poetul Grigore Vieru se poate vorbi sub aspectul diferitelor arte ale cuvântului şi mai ales în această împerechere firească — mama, graiul. Cele mai vechi cuvinte, pe care cu atâta talent le-a redescoperit Grigore Vieru.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

31. A cui este aprecierea:

Prin „mamă personală" ni se transmite arhetipul mamei universale. Se ajunge, în fapt, la o mamă suprapersonală, o mamă-idee, proiectându-se în eternitate, o mamă hieratică meritând adoraţie, acţionând suprasenzorial, ca un fluid învăluitor...

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

32. A cui este aprecierea:

Prin creaţia lui Grigore Vieru tradiţia poetică românească îşi continuă devenirea, trăindu-şi propriul destin. Nici la un alt poet din generaţia sa această trăire nu este atât de autentică şi de intensă.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

33. A cui este aprecierea:

Una din coordonatele valoroase ale Albinuței constă în faptul că poetul nu s-a limitat numai la a-l învăța pe copil literele alfabetului și număratul; imaginile și sentimentele cuprinse în carte întotdeauna poartă în ele o încărcătură morală, în stare să producă în sensibilitatea celor mici adevărate efecte estetice și educative.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

34. A cui este aprecierea:

Năzuind a pătrunde și a exprima în mod dialectic tendințele polare ale vieții, îmbinarea organică a tradițiilor naționale cu cele general-umane, înaltul umanism și dramatismul copleșitor al mesajului de idei, inovația îndrăzneață și măiestria democratică, magia cuvintelor simple și caracterul abisal al trăirilor — iată calitățile ce asigură poeziei lui Grigore Vieru o originalitate excepțională, un profund caracter național.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

35. A cui este aprecierea:

Harul de a crea și melodii nu a apărut din senin. Imaginea sonoră pornește la Grigore Vieru de la expresia muzicală puternică și esențial organică a versurilor sale.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

36. A cui este aprecierea:

...De aproape patru decenii cei care s-au lățit peste noi nu încetează să se întrebe cu mirare: de unde s-a luat Grigore Vieru? Când nu trebuie să fie, când toată intelectualitatea basarabeană a fost decimată, deportată, speriată, strivită din față și locul fusese ars încă pentru o sută de ani înainte.

...Grigore Vieru este mai mult decât un poet, el este un destin.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

37. A cui este aprecierea:

Poezia lui Grigore Vieru a făcut mai mult pentru unitatea națională a tuturor românilor decât toți politicienii și decât toate armatele la un loc. Și pentru că unitatea națională nu este pe de-a-ntregul realizată, Vieru e o rană, iar poezia lui e o dramă.

...Vieru e de pretutindeni din România. Românii au impresia că-l cunosc din tată-n fiu, recunoscând în gândirea și sensibilitatea lui un tipar genetic imposibil de imitat și de trădat.

Chiar situația existențială a lui Vieru seamănă până la identitate cu situația poporului român. Mereu amenințat, mereu fragil, mereu suferind și mereu nemuritor.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

38. A cui este aprecierea:

Grigore Vieru nu se complace în căutarea unor zorzoane verbalistice, nu-și estompează zbuciumatul gând cu „găselnițe" ermetice, nu sfidează vorbirea simplă. El, dimpotrivă, are venerație față de cuvântul obișnuit, din popor, cuvânt ce de mult e cernut prin sita vremii. Numai că el știe să-i descopere nuanțe proaspete, să-l înzestreze cu o vigoare nouă.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

39. A cui este aprecierea:

Grigore Vieru are o metaforă care este numai a lui: o planetă pe jumătate răsărită de după zarea pământului. Clară, palpabilă, reală, misterioasă și aproape.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

40. A cui este aprecierea:

Versurile lui Grigore Vieru se cer „pe muzică" ori muzica pe ele. Faptul îl confirmă cu prisosință apelul permanent al compozitorilor la textele sale. Rezultatul colaborării poetului cu Ion Aldea-Teodorovici, Eugen Doga, Anatol Chiriac, Petre Teodorovici și alți compozitori îl constituie o serie întreagă de cântece de estradă devenite șlagăre în chiar momentul lansării lor.

Sinceritatea sentimentului și muzicalitatea intrinsecă a versurilor au pus temelia unei revoluționări esențiale a cântecului de estradă din stânga Prutului.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

41. A cui este aprecierea:

Vieru, pare-se, are un singur erou, un singur ideal, un singur chip, care îi străpunge creația dintr-un capăt în altul. Acesta stă scufundat în contextul versurilor ca un aisberg în valurile mării și numai rar apare de sub valuri cu o creastă, cu o frunte nouă. Versurile lui vin fierbinți, palpitând până la ultima virgulă, vin să strecoare în sufletul cititorului un fior de dragoste și sfințenie pentru pământul natal.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

42. A cui este aprecierea:

Poetul descoperă în ființa mamei coordonate esențiale ale sufletului colectiv. Abordând motivul, el se află în atingere cu straturile cele mai adânci ale ființei noastre morale. Mama e prototipul unei umanități ideale, considerată, mai ales, din perspectiva etico-psihologică. Ea ține în cumpănă dreaptă însăși viața.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

b. Poezie

43. A cui este aprecierea:

Poezia lui Grigore Vieru e ca o risipire pe toate drumurile, pe toate cărărușele, ca o mreajă delicată în care nimerești numaidecât.

...Mă refer la beneficul tuturor poeților după lecțiile poetice realizate de Grigore Vieru prin aceste curse de cuvinte comune, de situații mai mult decât comune și răsfrânte în mesaje poetice copleșitoare.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

1. Care este culegerea de cîntece pentru copii scrise pe versurile lui Grigore Vieru, iar muzica de Iulia Țibulschi?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

2. Care este denumirea filmului muzical pentru copii, lansat în 1982, de eminentul regizor Ion Popescu Gopo, în care autorul muzicii este Eugen Doga, iar autorul textelor pentru cîntece - Grigore Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

3. Cu ce carte de versuri, creionări, interviuri, note cu melodii pentru copii și ca autor, pentru prima oară se lansează Grigore Vieru la editura Literatura artistică în 1987?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

4. Care este discul de cîntece apărut la *Electrocord*, București, realizat împreună cu marii dispăruți: Doina și Ion Aldea-Teodorovici (1992), și ce disc scoate *Casa de discuri "Melodia"* din Moscova, pe muzica lui Anatol Chiriac și pe versurile lui Grigore Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

5. Ce creație muzicală tulburătoare, apare în 1994, e una dintre compozițiile fundamentale ale muzicii basarabene, în care compozitorul Tudor Chiriac reușește să ridice doina la nivel de oratoriu, unde majoritatea versurilor aparțin lui Grigore Vieru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

6. Cum se numește CD-ul, editat la Chișinău—București în 1999 de Grigore Vieru, unde muzica-Nicolae Caragia și interpretă Emy Cibotăraș?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

7. Cine este această interpretă?

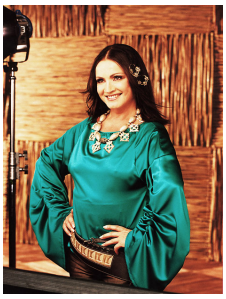

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

8. Numește faimoasele poezii, care au fost scrise în perioada (1970-1990), atunci cînd a locuit poetul în sectorul Rîșcani (str. Miron Costin 19/1) , iar mai tîrziu ele au fost puse pe note, și apoi cîntate de Sofia Rotaru?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

9. ACESTE PERSONALITĂȚI AU JUCAT UN ROL IMPORTANT ÎN CREAȚIA POETULUI. CARE ESTE NUMELE LOR?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

10. Numește, cîte 3 piese ale acestor 7 interpreți, scrise pe versurile poetului.

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

11. Care sunt versurile, scrise de poetul Grigore Vieru care au fost puse pe note de compozitorii: frații Tudor și Anatol Chiriac, frații Petre și Ion Aldea Teodorovici și apoi interpretate de această frumoasă și talentată interpretă?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

12. După mărturisirea poetului, această poezie a fost scrisă special pentru Sofia Rotaru. Despre care poezie este vorba sau cîntec?

DOMENIUL II:
PORTRET DE CREAȚIE

c. Muzică

13. Scrie, numele interpretei, care i-a cîntat următoarele versuri: “Eminescu să ne judece”, “Reaprindeți candela”, “Trei culori”, “Cîntare scrisului latin”, “Răsai”...

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

Răspundeți la întrebări

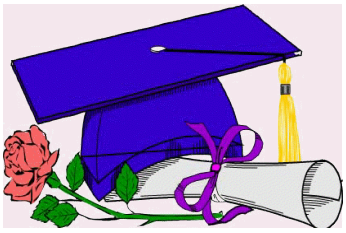

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

1. La ce editură în anul 1960-1963 activează poetul ca redactor?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

2. Care sunt epitafurile dăltuite de sculptorul Tudor Cataraga în anul 1996, într-o piatră simplă de Cosăuți, în Ziua Duminicii Mari (Rusaliile), puse de poet pe o piatră funerară comună (pentru mama și pentru el) pe mormîntul mamei?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

3. Cum a explicat, poetul sensul epitafului său ?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

a. Performanţe

4.Pentru care volum de versuri i se acordă Premiul Republican al Comsomolului în domeniul literaturii pentru copii şi tineret (1967)?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

b. Distincţii - Decoraţii

5. În ce an este decorat cu Ordinul Republicii?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

6. Cu ce Medalie guvernamentală a României, este decorat în anul 2000, poetul Grigore Vieru?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

7. Cu ce medalie, în anul 2000, Guvernul României, l-a decorat Grigore Vieru?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

8. Cu ce ordin, Presedintele Traian Basescu, președintele României, a semnat decretul privind conferirea post-mortem al poetului Grigore Vieru în ianuarie 2009, *"în semn de recunoștință și înaltă apreciere pentru dragostea și talentul cu care a militat, de-a lungul întregii sale vieți, prin puterea cuvîntului, pentru conviețuirea oamenilor în pace și înțelegere, rămînînd în sufletul tuturor românilor ca un simbol al legăturilor dintre frații de aceeași limbă" ?*

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

9. În ce an a fost ales poetul Grigore Vieru membru corespondent al Academiei Române.

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

10.Ce distincție internațională prestigioasă i se acordă poetului Grigore Vieru în domeniul literaturii pentru copii, în anul 1988?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

11. Pentru care premiu, în 1992 Academia Română îl propune pe poetul Grigore Vieru?

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

12. În ce an, Grigore Vieru este ales Membru de Onoare al Academiei Române.

DOMENIUL III:
ACTIVITATE SOCIO-PROFESIONALĂ

c. Afeliere

13. În ce an, este ales deputat al poporului?

GRILA DE CORECTARE

Domeniul I „Biografie”				*Domeniul II „Portret de creație”*						Domeniul III „Activitate socio-profesională”		
a. „Casa și Familia”,		b. „Vieru și Chișinăul”		a. „Debutul literar”		b.”Poezie”		c „Muzică”		a. „Performanțe”	b. „Distincții -Decorații”	c. „Afeliere”
Nr. într.	Punctaj.	Nr. într.	Punctaj.	Nr. într.	Punctaj.	Nr. într.	Punctaj.	Nr. într.	Punctaj.	Nr. într.	Punctaj.	
1	**1**	1.	**3**	1	**1**	1	**2**	1	**1**	1	**1**	
2	**1**	2.	**3**	2	**1**	2	**1**	2	**1**	2	**2*2**	
3	**1**	3.	**3**	3	**5**	3	**2**	3	**1**	3	**6**	
4	**1**	4.	**1**	4	**1**	4	**5**	4	**2**	4	**1**	
		5.	**1**									
5	**1**			5	**1**	5	**5**	5	**1**	5	**1**	
6	**1**			6	**1**	6	**1**	6	**1**	6	**1**	
7	**1**			7	**3**	7	**1**	7	**1**	7	**1**	
8	**1**			8	**1**	8	**1**	8	**6**	8	**1**	
9	**1**			9	**1**	9	**4**	9	**7**	9	**1**	
10	**1**			10	**1**	10	**1**	10	**21**	10	**1**	
11	**1**			11	**2**	11	**1**	11	**6**	11	**1**	
12	**1**			12	**1**	12	**6**	12	**1**	12	**1**	
13	**1**			13	**1**	13.	**1**	13	**1**	13	**1**	
				14	**1**	**14**	**3**	14.	**5**			
				15	**2**	**15**	**1*1**					
						16	**5**					
						17	**6**					
						18	**2**					
						19	**3**					
						20	**1**					
						21	**1**					
						22	**2*4**					
						23	**5**					
						24	**1**					
						25	**1**					
						26	**1**					
						27	**1**					
						28	**1**					
						29	**1**					
						30	**1**					
						31	**1**					
						32	**1**					
						33	**1**					
						34	**1**					
						35	**1**					
						36	**1**					
						37	**1**					
						38	**1**					
						39	**1**					
						40	1					
						41	1					

21

PROBA - 2

NR. PART.	*NR. FRAGMENTULUI*	*NOTA*	*NOTIȚE*

FRAGMENTUL NR. 1
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Intră în templu, om al durerii,
Nu-i o ruşine să intri-n biserică,
E o ruşine liniştea serii
A o preface-n cazarmă isterică.

Bate frumos un clopot,
Bate un clopot
Al învierii şi-al bunei vestiri!
Vine din cer un şopot,
Vine un şopot
Şi mă ridică din mari pustiiri!

FRAGMENTUL NR. 2
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Lui Ştefan Andronic

Pentru că a văzut, ochiul meu a murit.
Lacrima: piatră funerară
Pe mormântul ochiului meu.
Va veni alt cer.
În altă lume se va deschide
Ochiul meu, dând piatra la o parte.

FRAGMENTUL NR. 3
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Lui Eugen Simion

Mi-am regăsit Ţara
În lacrima,
În liniştea inimii tale
Din care atât de luminos
Răsare dimineaţa
Poeţilor!
Aud în răsăritul rourat
Cum strigă Dorul dor
Spre Basarabia,
Spre suferinţa ei,
Eu însumi preschimbându-mă
În liniştea,
În răbdătoarea ei lacrimă.

FRAGMENTUL NR. 4
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Lui Alghimantas Baltakis

În tot pustiul
Era o singură fântână.
Pare ciudat, însă
Chiar Orbul o descoperise.
„Ce minunată fereastră!“,
Zise, amintindu-și de vorba
Înțelepților vechi: „Dacă
Adevărul se află-n fântână,
Mă arunc în ea“.
Într-adevăr, umbla
Cu hainele ude pe el.
Erau nenumărate verste
Până la apa fântânii.
Și toți însetații
Își lipiseră buzele arse
De hainele orbului.

FRAGMENTUL NR. 5
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Lui Theodor Codreanu

Caut, din Chișinău,
Drumul care-i mai scurt
Spre Țară, spre Vatra
În care-am înviat din morți.
El trece întreg și cald, și curat
Prin Huși, prin inima ta.
Se ia Prutul, prietene,
Pe urmele pașilor tăi,
Atât de al său ești!
Se iau pașii mei
După apele Prutului nostru —
Atât de al meu este!
Și toată Țara
E un pod peste Prut!

FRAGMENTUL NR. 6
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Lui Dumitru Fărcașu

De-ai curge, tu, Prutule,
De-ai curge pe Nistru,
Să nu mă mai desparți
De frații mei!

De-ai curge tu, Prutule,
De-ai curge pe Mureș,
Ca liber să pot asculta
Cântecul nostru,
Cântecul neamului meu!

De-ai curge tu, Prutule,
De-ai curge pe Olt,
Să nu
Mai fiu întrebat
Ce caut,
Ce caut în Țara mea?!

FRAGMENTUL NR. 7
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

În memoria lui N. Steinhardt

Chinuitor este
Așternutul pe Cruce.
Dar pururi umblă îmbrăcat
În slava Domnului
Cel care
În somnul răstignirii
S-a scufundat.
Străin credeam că sunt
În lumea aceasta,
Doamne Isuse,
Atunci când
Din brațele mamei
Pre pământ coborâi.

FRAGMENTUL NR. 8
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Zadarnic din brațele mamei
Cobori pe pământ
Dacă nu vezi în jur
Frumusețile lumii.
Chiar dacă beschia
Sârmei ghimpate
Taie clipa în două,
Chiar dacă diavoli în noapte
Seamănă frigul,
În căldura palmelor noastre
Ora de gheață o îmbrăcăm.
Pleca-vom și noi la strămoși.

FRAGMENTUL NR. 9
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Frate,
am văzut țări bogate
în care-aș fi rămas
la fel de sărac.

Frate,
e plină lumea de punți
pe care trebuie să le treci
înfrățindu-te cu dracul.

FRAGMENTUL NR. 10
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

A fost război.
Ecoul lui
Și-acum mai este viu.
Cămăși mai vechi, mai noi –
Amară amintire de la fiu.

FRAGMENTUL NR. 11
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Dormi-adormi, măicuță dragă,
Dorm nepoții tăi de fragă,
Dorm și blidele spălate,
Dorm și rufele curate;
Dorm trudite-a scării trepte
Lângă cuibul meu de pietre,
Doarme-n tihnă greieraşu-n
Clopoțelul de la ușă;
Doarme casa ta bătrână,
Doarme via sub țărână.

FRAGMENTUL NR. 12
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Străine pofte ne-au răpit
Când via dulce, când ogorul,
Dar nimeni nu a izbutit
Din piept să smulgă Tricolorul.
Fusese vremea mult prea cruntă,
Și-atât ne-a ars de dânsul dorul,
Că azi ne strângem și la nuntă
Și la botez cu Tricolorul.

Trei culori și-o singură iubire
Românească,
Trei culori și-o singură vorbire
Românească!
Trei culori și-o singură credință
Românească,
Trei culori și-o singură ființă
Românească!

FRAGMENTUL NR. 13
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Când s-a întors
La puii ei cu hrana,
Găsise cuibul gol
Și amuțit.
I-a căutat
Până-i albise pana,
Și-n cioc
Semința a-ncolțit.

FRAGMENTUL NR. 14
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Într-o pită
Mierla cânta,
În miezul ei.
Afară cântecul nu răzbătea.
Să cânți într-o pâine
Nu e ușor. Nu e ușor
Să cânți
În ceața ei albă.
„Ah, unde ești, margine?!“

FRAGMENTUL NR. 15
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Mama mea viiața-ntreagă
A trăit fără bărbat.
Singurei eram în casă
Ploi cu grindină când bat.

Mama mea viiața-ntreagă,
Stând la masă, ea și eu,
Se așează între mine
Și Preabunul Dumnezeu.

FRAGMENTUL NR. 16
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

În aceeași limbă
Toată lumea plânge,
În aceeași limbă
Râde un pământ.
Ci doar în limba ta
Durerea poți s-o mângâi,
Iar bucuria
S-o preschimbi în cânt.

FRAGMENTUL NR. 17
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Stiu: cândva, la miez de noapte,
Ori la răsărit de Soare,
Stinge-mi-s-or ochii mie
Tot deasupra cărții Sale.

Am s-ajung atunce, poate,
La mijlocul ei aproape.
Ci să nu închideți cartea
Ca pe recile-mi pleoape.

FRAGMENTUL NR. 18
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Mamă,
Tu ești patria mea!
Creștetul tău –
Vârful muntelui
Acoperit cu nea.
Ochii tăi –
Mări albastre.
Palmele tale –
Arăturile noastre.

FRAGMENTUL NR. 19
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Eu știu de la cei sfinți
Că Dumnezeu
Ne urăște cum suntem
Și ne iubește
Cum ar dori să fim.
Doamne, cum
Trebuie să viețuiesc eu
În lacrima ochiului meu,
Ca să birui fiara?!

FRAGMENTUL NR. 20
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Suntem veșnic
În căutarea adevărului.
Poate că nici
Nu mai trebuie să-l căutăm
După ce-am coborât-o-n pământ
Pe mama.
Venim la mormântul ei
În ziua de Paști.
În ziua de Paști
Par a se iubi între ele
Și mormintele din cimitir.
În ziua de Paști
Nemărginirea pare-adâncită
De sufletul mamei
În ceruri plutind.

FRAGMENTUL NR. 21
1.Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2.Numește titlul poeziei.

Ca o rumenă pâine-n cuptor.
Ca sufletul pietrei.
Ca numele mamei în câmp.

Ca o iarbă
Minată cu
Ouă de privighetoare.

Ca o planetă-n zori
În care toate țările
S-au împăcat între ele.

Liniștea.

FRAGMENTUL NR. 22
1.Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2.Numeşte titlul poeziei.

Au zăpăcit,
Au încurcat până şi
Lacrima bătrânei măicuţe,
Până şi apa
Copilăriei noastre.
Frate, ei urăsc
Cântecul tău.
Ei urăsc cântecul
Care arată Prutului
Pe unde să curgă.
Noi credem în izbândă.
Chiar dacă nu
Există Dumnezeu,
Nimeni
Nu-i poate ocupa locul.

FRAGMENTUL NR. 23
1.Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2.Numeşte titlul poeziei.

Tu n-ai asemănare
În cele pământeşti.
Născând, tu eşti un geniu,
Un geniu, mamă, eşti.
Tu eşti zămislitoarea,
Eşti pomul numai vers,
Iar noi – de aur mere
Vărsate-n Univers.
Noi mere, iar tu paznic
Veghind din moşi-strămoşi
Să nu dea peste ele
Mistreţii lăcomoşi.

FRAGMENTUL NR. 24
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Ce izvor
Se ia după om?
Glasul mamei.

Ce e dulce
Şi nu se aduce?
Buzele mamei.

FRAGMENTUL NR. 25
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Sunt omul duminicii.
Nu dau nici un sfat
Glontelui
Şi nu primesc nici eu
Vreun sfat de la el.
Îmi ajunge o singură pâine
Cum zilei
Un singur soare.

FRAGMENTUL NR. 26
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Veniseră oaspeţii toţi.
În jurul mesei
Ne-nghesuisem
Făcând încă un loc
Între mine şi tine.
Tu mereu ţineai capul
Aplecat spre umărul meu
Şi părul tău lung şi superb
Curgea negru-ntre noi
Asemeni unei cascade.
Şi nu mai era loc
Pentru mama,
Nu mai era loc.

FRAGMENTUL NR. 27
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Câte case ai dat tu, mamă,
Cu var şi cu lut!
Albeşte în părul tău, mamă,
Varul acel de demult.
Cât am plâns eu
Strâns în al foamei cleşte!
Stăteai noaptea ca la priveghi.

FRAGMENTUL NR. 28

1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.

2. Numește titlul poeziei.

– Numele şi prenumele?
– Eu.

– Anul de naştere?
– Cel mai tânăr an:
Când se iubeau
Părinții mei.

– Originea?
– Ar şi semăn
Dealul acel din preajma codrilor.
Ştiu toate doinele.

– Profesiunea?
– Ostenesc în ocna cuvintelor.

FRAGMENTUL NR. 29

1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.

2. Numește titlul poeziei.

Rozele
Nu ție, mamă, ți le-am dus,
Pozele
Nu pe-ale tale-n rămi le-am pus,
Cântece
Nu pentru tine eu am scris,
Iartă-mă,
Pe alta o văzui în vis.

FRAGMENTUL NR. 30

1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.

2. Numește titlul poeziei.

Rozele
Nu ție, mamă, ți le-am dus,
Pozele
Nu pe-ale tale-n rămi le-am pus,
Cântece
Nu pentru tine eu am scris,
Iartă-mă,
Pe alta o văzui în vis.

FRAGMENTUL NR. 31

1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.

2. Numește titlul poeziei.

O mie de roze, o mie de zâmbete
Din fiece cuvânt răsar,
O mie de lacrimi, o mie de plânsete
Ce-au devenit cleştar.

În limba mea sunt toate florile,
În limba mea sunt toate culorile,
În limba mea sunt toate stelele,
În limba mea sunt toate misterele!

FRAGMENTUL NR. 32

1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.

2. Numește titlul poeziei.

Prețuiesc deopotrivă pe sfântul
Cu mâna spre inimă dusă,
Şi pe cel sprijinit
În sabie.
Doamne, poate că
N-am fost nici sfânt, nici oştean.
Pur şi simplu, ziditu-m-am de viu
În templul Limbii Române.
Iar în biserică
N-ai cum să fii curajos —
În biserică să fii
Drept şi cinstit.

FRAGMENTUL NR. 33

1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.

2. Numește titlul poeziei.

Ştiam că tot
Ce în mare se varsă
Cale întoarsă nu are.
Apropiatu-m-am de cântec,
Fiind Țara departe şi alt
Sprijin, alt reazăm
Neavând.
Toate în jur
Se întindeau străine,
Iar singurul loc
De-ntâlnire cu el
Era cel de pe cruce.
Da, numai crucea
Ne apartinea.

FRAGMENTUL NR. 34
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Toamnă târzie
la noi la Lipcani,
rece ca sfecla de zahăr.
Mă trezesc dimineața
cu toate lăicerele casei pe mine,
ostenit de greul lor colorat.
„Mă temeam să nu-ți fie frig",
zice mama.

FRAGMENTUL NR. 35
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

La zidirea Soarelui, se știe,
Cerul a muncit o veșnicie.
Noi, muncind întocmai, ne-am ales cu,
Ne-am ales cu domnul Eminescu,
Domnul cel de pasăre măiastră,
Domnul cel de nemurirea noastră —
Eminescu.

Suntem în cuvânt și-n toate,
Floare de latinitate
Sub un cer cu stele sudice!
De avem sau nu dreptate,
De avem sau nu dreptate,
Eminescu să ne judece.

FRAGMENTUL NR. 36
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Hai, puiu, nani-na,
Că mama te-a legăna,
Că mama te-a legăna
Pe obraji, pe geana sa;
Pe un spic frumos de grâu
Și pe val adânc de râu,
Pe-amiros de măr, pe-o stea,
Pe-o crenguță de șasla;
Pe răsuflet cald de doină

FRAGMENTUL NR. 37
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Suflu în jăratecul
Limbii Române
Atent mereu
Să nu moară
Focul cel sacru.
Nu sunt mai mult
Decât o simplă măicuță.

FRAGMENTUL NR. 38
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Să trecem,
Să trecem dincolo râul!

Unde sunt armele
Care să-nvingă
Năruitorul pustiu?!
Tu știi. El știe. Eu știu.

În noi,
În noi sunt armele!

Mi-e foame, aș mânca pragul
Ocnei și crucea
Care mi-e dat s-o duc.
Tu te usuci. El se usucă.
Eu mă usuc.

FRAGMENTUL NR. 39
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Să cânte pot, credeam, chiar șerpii.
I-am pus ca grave strune harpei
Alăturea de coarda poamei
Și sfântul fir de păr al mamei.
Cu harpa stam sub mere coapte.
Ei blând cântau. Ci-n neagra noapte,
Trecând prin codru, singuratic,
Au prins a șuiera sălbatic,
Săreau să-mi muște mâna, fața,
Să-i sugă cântecului viața.
Sunai al mamei păr sub cetini,
Veniră-n fugă-atunci prieteni.
Când mă trezisem ca din vise,
Văzui c-o strună-ncărunțise.

FRAGMENTUL NR. 40
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Mare eşti, moarte,
Dar singură, tu.
Eu am vatră unde iubi,
Tu nu, tu nu.

Ce dulce este pe câmp
A ciocârliei umbră,
Ce verzi sunt pomii prin care
Melcii stelelor umblă!

FRAGMENTUL NR. 41
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Fiule, să nu
Calci de sus,
Să nu încovoi spinarea.
Să mergi frumos şi demn
Şi nezgomotos
Cum merge pe obraz
Lacrima celui care-a învins.

FRAGMENTUL NR. 42
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Tu mă iartă, o, mă iartă,
Casa mea de humă, tu,
Despre toate-am scris pe lume,
Numai despre tine nu.

Să-ți trag radio şi lumină
Ți-am făgăduit cândva
şi că fi-vom împreună
Pieptul meu cât va sufla.

FRAGMENTUL NR. 43
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Din cauza durerii
Firescul dor al limbii
Îl preamăresc şi-l cânt.
Din aceeaşi pricină
Puterii Tale, Doamne,
Mă-nchin.
În fiecare zi,
În chiar lumina dimineții
Se-arată steaua
Suferinței mele
Pe care numai
Ochii mamei o zăresc
Încoronați cu aur.

FRAGMENTUL NR. 44
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Iar buzele tale sunt, mamă,
O rană tăcută mereu,
Mereu presurată cu țărna
Mormântului tatălui meu.

O, buzele ce sărutară
Al tatei mormânt
Mai mult ca pre dânsul,
Pre tata,-n
Puținii lui ani pre pământ.

FRAGMENTUL NR. 45
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Sunt fericit
Că n-am cântat păunii –
Cântat-am mărul înflorit:
Cel ruşinându-se
De trupul gol al Lunii,
Izvorul care reînvață
De unde vine,
Când s-a fost născut
Şi malul sfredelit
De țipătul durut
Pe care-l dau lăstunii.

FRAGMENTUL NR. 46
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Când m-am născut, pe frunte eu
Aveam coroană-mpărătească:
A mamei mână părintească,
A mamei mână părintească.

Duios, o, mâna ei întâi
Cu mâna dragei mele fete
S-au întâlnit la mine-n plete,
S-au întâlnit la mine-n plete.

FRAGMENTUL NR. 47
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Să ai un lăcaș propriu,
Un grai al tău, din adânc,
O memorie proprie –
Iată ce este Patria.

Hei! Ce cauți acolo sus?!
Bocancul spaimei cerul a spart.
Pământ bun, negru,
Alunecă dus de șuvoaie.

FRAGMENTUL NR. 48
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Locuiesc la marginea
Unei iubiri.
La mijlocul ei
Trăiește credința mea.

Locuiesc la marginea
Unui cântec.
La mijlocul lui
Trăiește speranța mea.

FRAGMENTUL NR. 49
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Numele-acest
are ceva în el
care sună nespus de frumos –
e ca și cum
boabele copiilor
care ne seamănă de sărbători
s-ar lovi de trupul unei viori.

Numele-acest
Are ceva nespus de limpede-n el –
e ca și cum te-ai uita la o stea
prin altă stea.

FRAGMENTUL NR. 50
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Când eram mic,
mă jucam în cuvinte.
Jucam prost –
am pierdut aproape
toate cuvintele.
N-aveam de la cine
lua altele.
Tata era luat
și dus departe.
Mama tăcea.

FRAGMENTUL NR. 51
1. Citește cu atenție fragmentul poeziei.
2. Numește titlul poeziei.

Te chinuie nesomnul,
Durerea în oase.
Ai aprinde lumina
Și-ai coase.
Dar dorm
Doamna și domnul...

Un glas tămăduitor
Te cheamă
În sat
Lângă grijile humii.
Ieși la balcon cu teamă
Ca la marginea lumii.
Aduni până-n zori,
În pârg,
Spice de nehodină.
Lumini pe târg:
Miriște străină.

FRAGMENTUL NR. 52
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Uşoară, maică, uşoară,
C-ai putea să mergi călcând
Pe semințele ce zboară
Între ceruri şi pământ.

În priviri c-un fel de teamă,
Fericită totuşi eşti –
Iarba ştie cum te cheamă,
Steaua ştie ce gândeşti.

FRAGMENTUL NR. 53
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Acest chip de zeu trist clar
Lacrima
Acest greier de cleştar
Lacrima
Acest creier gânditor
Lacrima
Acest Soare arzător
Lacrima
Acest lanț crescut în os
Lacrima
Acest glonte mânios
Lacrima
Acest iepure ah plâns
Lacrima
În al genei umbră-ascuns
Lacrima
Acest nu cu paloş lat
Lacrima
Ci cu inima-mpărat
Lacrima
Acest deal de sare greu
Lacrima
Acest clopot acest zeu
Lacrima

FRAGMENTUL NR. 54
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Dumnezeu prima oară
Când a plâns printre astre,
El a plâns peste Ţară
Cu lacrima limbii noastre!

Pentru ea ninsori se cern din spaţii,
Pentru ea puternici sunt Carpaţii,
Pentru ea e caldă vatra poamei —
Pentru limba, pentru limba mamei.

FRAGMENTUL NR. 55
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

Tăcută
Eşti, draga mea mamă,
Tăcută.

Ca mierla
Ce-nhamă, deshamă,
Ca mierla.

Ca frunza
Când merge la coasă,
Ca frunza.

FRAGMENTUL NR. 56
1. Citeşte cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

De ce, o, Doamne, dăruit-ai
ochilor mei întristaţi
o Ţară atât de frumoasă,
şi-ndureratului meu auz
un cântec atât de ales,
şi sufletului meu zbuciumat
femeia fără de seamăn,
când braţele mele
sunt încă nedestule-a ocroti
comorile ce mi-ai adus?

FRAGMENTUL NR. 57
1. Citește cu atenţie fragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei.

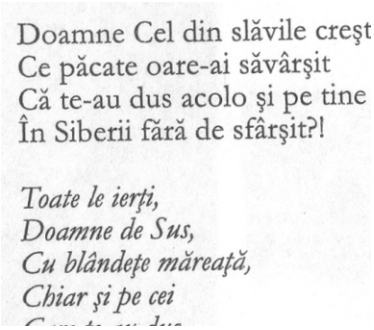

Doamne Cel din slăvile creşt
Ce păcate oare-ai săvârşit
Că te-au dus acolo şi pe tine
În Siberii fără de sfârşit?!

Toate le ierți,
Doamne de Sus,
Cu blândețe măreață,
Chiar și pe cei

FRAGMENTUL NR. 58
1. Citește cu atenţiefragmentul poeziei.
2. Numeşte titlul poeziei

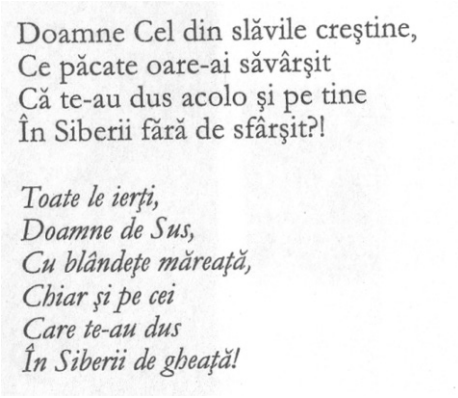

Doamne Cel din slăvile creştine,
Ce păcate oare-ai săvârşit
Că te-au dus acolo şi pe tine
În Siberii fără de sfârşit?!

Toate le ierți,
Doamne de Sus,
Cu blândețe măreață,
Chiar și pe cei
Care te-au dus
În Siberii de gheață!

În modelul proiectului la *Concursului literar, „La izvoarele înţelepciunii" dedicat marelui poet Nichita Stănescu, care a sărbătorit vîrsta de 73 de ani de la naştere.* Anul 2011 a fost numit Anul Stănescu. Concursul a demarat la 11 mai 2011 la Liceul teoretic „Vasile Alecsandri" din Chişinău.

Proiectul concursului include: Un mesaj de evaluare al concursului, scopul proiectului, obiectivele de desfăşurare a concursului, etapele de realizare, literatura propusă, evaluarea, modulele şi importanţa studierii. Ca de obicei, acest concurs a fost deschis de moderatoarea Iustina Franţuz de la Centrul metodic municipal al DGETS din Chişinău. După discursul, pe care l-a realizat, s-a început Concursul propriu-zis. Propunem spre realizare modelul de proiect al concursului.

Proiectul conţine: 3 probe obligatorii, una scrisă, una orală şi tema pentru acasă. Proba scrisă „Steaua Stănescu". La această probă, participanţilor li s-a dat un test care conţinea 3 domenii – domeniul Biografie, portret de creaţie, activitate socio-profesională. Participantului la ecran li se derulează întrebările. În fişa-test participantul trebuie să aleagă varianta corectă şi s-o scrie în test. Proba a II-a, proba orală „Maria-sa, Guguţă", aici li se propun participanţilor 75 de întrebări, la care trebuie să le dea răspuns. Fiecare participant trebuia să iasă de 3 ori şi să extragă cîte un bileţel. Profesorilor li se dau şi răspunsuri.

Anexa 5

BIBLIOGRAFIE

Operele recomandate pentru lectură

VERSURI DIN CICLURILE:

Sensul Iubirii (Luna în câmp; Cântec de iarnă; Imn; Credo); ***O viziune a sentimentelor*** (Leoaică tânără, iubirea; Poem; Emoție de toamnă; Ploaie în luna lui martie; Lauda omului; Sunt un om viu); ***Dreptul la timp*** (Dreptul la timp; Ars poetica; Cântec (Ficțiunile adolescenței), Cântec (Despărțire de o vârstă); Muzica; Adolescenți pe mare); ***11 elegii*** (Elegia întâia; Elegia a doua, Getica; A treia elegie; A patra elegie; A cincea elegie; A şasea elegie; A şaptea elegie; Elegia a opta, hiperboreeana; Elegia oului, a noua; Omul-fantă; Elegia a zecea; A unsprezecea elegie); ***Obiecte cosmice*** (Poezia; Minerva); ***Laus Ptolemaei*** (Câmp; Prin simpla luare; Trecerea de la noțiuni la poezie, împotrivire la aspectul pietros al versurilor de până acum); ***Necuvintele*** (Să ne iubim ca florile; Necuvintele; Pierderea ochiului; Mâncătorul de libelule; Cine sunt eu? Care-i locul meu în cosmos?); ***Măreția Frigului*** (Lecția de zbor; Nimic nu este altceva; Orfeu în vechea cetate; Rugăciunea); ***Roşu vertical*** (Alegerea culorii); ***Epica Magna*** (Autoportret; Prăbuşirea unui vultur într-un om); ***Operele imperfecte*** (Evocare; Lecția despre cerc); ***Noduri şi semne*** (Nod 6; Nod 10; Nod 13; Nod 17; Nod 18; Nod 26; Nod 33; Semn 21; Semn 22; Prin Tunelul oranj (IV); Prin Tunelul oranj (V)); ***Opere impersonale*** (Triptic eminescian); ***Fiziologia poeziei*** (Cântec de primăvară; Acasă); ***Oul şi sfera*** (Destin; Ninge cu ochi; Foamea de cuvinte); ***Belgradul în cinci prieteni*** (Tragere la sorți; [Urlă în mine inima...]); ***Poezii edite*** (Cuvântul); ***În dulcele stil clasic*** (Stare; În dulcele stil clasic); ***Postume*** (Acasă).

Surse bibliografice

Stănescu, Nichita. Necuvintele. – Ch.: Litera, 1997. – 399 p. – (Biblioteca şcolarului).

Stănescu, Nichita. Opera poetică. – Ch.: Cartier, 2007. – 368 p. – (Cartier Popular Poesis).

Stănescu, Nichita. Opera poetică: în 2 volume. – Ch.: Cartier. – (Poesis)
Vol. 1. – 2005. – 255 p.
Vol. 2. – 2005. – 256 p.

Stănescu, Nichita. Vorbire de singur zeu. – Ch.: Uniunea Scriitorilor, 1991. – 32 p. – (Poezii de duminică).

Materiale despre viața și creația lui Nichita Stănescu

Alexandrescu, Emil; Gavrilă, Dana. Nichita Stănescu (Leoaică tânără, iubirea; În dulcele stil clasic; Evocare; Cântec; Lauda omului; Ars poetica; A unsprezecea elegie; Noi) // Alexandrescu, Emil; Gavrilă, Dana. Literatura română în analize și sinteze. – Ch.: Princeps, 2001. – P. 445-453.

Alexandrescu, Emil; Gavrilă, Dana. Nichita Stănescu – universul poetic (Iubirea – temă a universului poetic creat de Nichita Stănescu; Evoluția eului – temă a universului poetic; Conștiința – dimensiune a universului poetic; Poetul și poezia – temă a universului poetic; Știința – temă a universului poetic) // Alexandrescu, Emil; Gavrilă, Dana. Literatura română în analize și sinteze. – Ch.: Princeps, 2001. – P. 453-454.

Cantâru, Grigore. Un poet care nu l-a pătat pe Eminescu // Limba română. – 2003. – Nr. 2-3. – P. 40-44.

Crăciun, Gheorghe. Nichita Stănescu: Universul poeziei și limbajul poetic; „Leoaică tânără, iubirea"; „În dulcele stil clasic"; „Evocare" // Crăciun, Gheorghe. Istoria literaturii române: pentru elevi și profesori. – Ch.: Cartier, 2004. – P. 756-766.

Nichita Stănescu // Aniversări culturale 2008 / BNC „Ion Creangă". – Ch., 2007. – P. 67-73.

Nichita Stănescu – poetul reprezentativ al „generației '60" // Sciitori români notorii: viața, activitatea, opera. – Ch.: Epigraf, 2006. – P. 100-103.

Referințe critice // Stănescu, Nichita. Necuvintele. – Ch.: Litera, 1997. – P. 372-391. – (Biblioteca școlarului).

Stănescu Nichita // Literatura română: dicționar de istorie și teorie literară. – Ch.: Museum, 2003. – P. 468-471.

Ștefănescu, Alex. Nichita Stănescu. – Ch.: Prut Internațional, 2006. – 130 p. – (Recitiri).

Tabel cronologic // Stănescu, Nichita. Necuvintele. – Ch.: Litera, 1997. – P. 3-8 . – (Biblioteca școlarului).

Iată, că a demarat la *11 mai 2011* şi etapa municipală a celei de -a XXI - a ediţie a *Concursului anual literar „La izvoarele literaturii”,* didicat marelui poet Nichita Stănescu. De fiecare an, acest concurs vine în faţa noastră cu o nouă personalitate. Anul trecut, a fost propus Grigore Vieru, apoi Bogdan Petriceicu Hasdeu, Ion Druţă... În acest an, *Concursul literar „La izvoarele înţelepciunii”* ne-a bucurat deja cu Nichita Stănescu.

Dup regulile convenite de organizatorii-parteneriaţi al Concursului literar fiind *Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova, Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Biblioteca Naţională pentru copii „Ion Creangă” şi secţia Naţională IBBY din Republica Moldova,* care au convenit ca: concursul să se desfăşoare în perioada de la 1 februarie-10 iulie 2011; să se înscrie pentru participare elevii claselor X-XII; să se aprobe regulamentul-cadru al concursului, componenţa juriului, numărul participanţilor la faza republicană, bibliografia recomandată, fazele de desfăşurare (*I faza locală* -1 februarie -31 martie 2011; *II faza municipală* -1 aprilie-25 aprilie2011; *III faza republicană* -14 mai 2011 şi *IV faza finală* -10 iulie) şi a.

După toate cerinţele, specialiştii responsabili de la DGETS, au determinat obiectivele concursului pentru a le utiliza la elaborarea materialului - *de a studia aprofundat opera poetului Nichita Stănescu; de -a argumenta succint conţinuturile selectate din operă; să identifice fragmentul din opera propusă; să mediteze asupra valorilor spirituale, umane din opera poetului.* După elaborarea obiectivelor, s-a purces la forma de evalure, s-a convenit la două probe de concurs (scrisă şi orală), care s-a organizat în baza bibliografiei recomandate. Participanţii la prima fază au ţinut cont să studieze lucrările recomandate, apoi acea fază s-a încheiat cu desfăşurarea concursului în instituţiile de învăţământ, în care s-au determinat cîştigătorii, ca mai apoi să participe la faza municipală.

Este o mare bucurie pentru noi profesorii şi bibliotecarii, atunci cînd putem convinge elevii să participe la astfel de Concursuri, deoarece aceştea sînt preocupaţi de altele. Dar totuşi, am rămas plăcut surprinşi că la etapa municipală au fost înscrişi 74 de participanţi şi elevi cu o pregătire foarte bună. Pe parcursul desfăşurării concursului, etapa municipală, participanţii au dat dovadă de cunoştinţe ample, ne-au recita poezii, ne-au cîntat. Am rămas plăcut surprinşi.

Dorim, ca prin intermediul Dvoastră, să le mulţumim din suflet: elevilor instituţiilor de învăţământ din Chişinău, profesorilor care i-au iniţiat, au organizat în instituţiile sale acest concurs, pentru etapa locală. Este foarte greu să convingi elevii să participe. Un rol foarte importan , au avut şi bibliotecarii instituţilor de învăţământ şi acelor publice, ca la început să prigătească în instituţile sale expoziţii de carte, recitaluri de poezii, ca apoi să-i ademenească de a căuta enigma ascunsă unui sau altei personalităţi. Acest concurs, după părerea noastră crează, sau scoate la iveală viitorii poeţi sau scriitori, cei care

vor crea sau continua ceea ce poate n-au reuşit aceştea.

Concursul la *„Izvoarele înţelepciunii”* dedicat marelui poet Nichita Stănescu, etapa municipală s-a desfăşurat în incinta Liceului teoretic „Vasile Alecsandri” din mun. Chişinău, era un anturaj foarte bine pregătit, unde participanţii s-au simţit descătuşaţi, liberi. În sală, am observat multe feţe *vechi,* cei care au participat la celelte ediţia, au ocupat care va locuri şi nu s-au oprit aici, au venit şi anul acesta.

Concursul a avut un *Ghid*, de care moderatorul concursului Iustina Franţuz, vicepreşedinta juriului cît şi participanţii s-au condus. Concursul s-a început la orele 10.00, unde participanţii s-au înregistrat, apoi au primit în piept un ecuson în care aceştea şi-au scris numărul de participare, au luat programa în care s-au iniţiat la ceia ce au de făcut. Ca orice concurs, acesta avut şi el un juriu, iar scopul lui era de a evalua obiectiv cunoştinţele, abilităţile şi aptidunile particpanţilor. Juriul a fost format de o echipă competentă, cea care deja au o experienţă, care au participat la foarte multe ediţii, au proiectat modul de desfăşurare a concursului, au pregătit materiale evaluarea pentru a le prezenta participanţilor, adică au depus un efort foarte mare de a veni prăgătiţi în faţa elevilor. Pentru aceasta le mulţumim daomnelor –***Iustina Franţuz, Liuba Arion, Liudmila Vîhristiuc***, specialiştilor-metodişti ai Direcţiei generale de învăţământ din Chişinău, care sub egida lor s-a desfăşurat aces minunat concurs, îi mulţumim profesorilor ***Elena Apavaloi*** şi ***Noie Rotaru***; ***Margareta Cebotari*** (Biblioteca „Ovidius”) şi ***Anghelina Drăgăuţan*** (specialist al DÎ Străşeni) care deja la a VIII-a ediţie fac parte din această marea echipa a juriităţii, cea care au pregătit materiale pentru desfăşurarea acestei etape., şi pentru a da faţă şi lea acea republicană. Învingătorii au fost premiaţi cu diplome şi premii băneşti.

Le mulţumim, părinţilor care i-au educat pe aceşti tineri, le-au insuflat dragostea de carte, de spiritul de cercetare, dar şi premianţilor care au luat locuri de frunte , dar şi cei cu merite. Sîntem bine convinşi, că participanţii noştri vor lua şi locuri de frunte şi la etapa republicană, care se va desfăşura la 14 mai 2011 în incinta Bibliotecii naţionale pentru copii „Ion Creangă”.

Cu mult respect,

Iustina Franţuz,
specialist principal –metodist al DGETS,
Noie Rotaru,
profesor, doctorand
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

NICHITA STĂNESCU

NICHITA STĂNESCU

POET DE UN LIRISM EXCEPȚIONAL, ESEIST, NICHITA STĂNESCU MARCHEAZĂ O ETAPĂ A RENAȘTERII POEZIEI ROMÂNE. APRECIAT, CHIAR DE LA DEBUT, DREPT POETUL CEL MAI REPREZENTATIV AL "GENERAȚIEI '60". N.STĂNESCU ESTE SITUAT PRINTRE NUMELE MARI ALE LIRICII ROMÂNEȘTI MODERNE. ORIGINAL PRIN VIZIUNEA SA ASUPRA EXISTENȚEI ȘI ASUPRA CUVÂNTULUI POETIC. STĂNESCU A REVOLUȚIONAT UNIVERSUL VERBAL ROMÂNESC. OPERA STĂNESCIANĂ- EXPRESIVĂ SINTEZĂ A POETICII MODERNISMULUI, CARE SE ÎNDREAPTĂ DE LA O VIZIUNE A SENTIMENTELOR SPRE O VIZIUNE A CUVINTELOR, CREÎND"COSMOLOGII" PERSONALE, DESCHIDE CALEA SPRE ORIZONTURILE POSTMODERNISTE.

NICHITA STĂNESCU

POETUL NU ARE BIOGRAFIE:
BIOGRAFIA LUI ESTE DE FAPT PROPRIA LUI OPERĂ, MAI BUNĂ SAU MAI REA, MAI MAREAȚĂ SAU MAI PUȚIN MĂREAȚĂ.

N. STĂNESCU.

NICHITA STĂNESCU

... UN POET DE O AMPLITUDINE, PROFUNZIME ȘI INTENSITATE REMARCABILĂ, FACÎND PARTE DIN CATEGORIA FOARTE RARĂ A INVENTATORILOR LINGVISTICI ȘI POETICI.

(ALEX CONDUESCU ȘI EUGEN SIMION)

NICHITA STĂNESCU

"Există un amestec ciudat de forţe în fiinţa lui Nichita Stănescu : un respect aproape religios pentru poezie şi o supunere aproape cinică faţă de real . Nichita Stănescu reprezintă un mod specific de a fi poet în lumea noastră .E greu să –i afli un model de literatură anterioară" .

Eugen Simion

GHIDUL CONCURSULUI

DIRECȚIA GENERALĂ EDUCAȚIE, TINERET ȘI SPORT CHIȘINĂU, STR. M. DOSOFTEI, 99

Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii"
consacrat vieții și poetului

Nichita Stănescu

Etapa municipală

1933-1983
Ediția XXI-a

Program

Chișinău, 10 mai 2011

10.00 -13.00

Cuvînt de deschidere:

1 .Vasile Dombrov, directorul Liceului Teoretic „Vasile Alecsandri", Chișinău

2. Iustina Franţuz, specialist principal, DGETS

Moderator: *Iustina Franţuz*

Componența juriului:

- **Maia Dobzeu, director adjunct al DGETS Chișinău, președinta juriului;**
- ***Iustina Franţuz*, specialist principal, specialist principal metodist al DGETS Chișinău, vicepreședinta juriului;**
- ***Liuba Arion*, specialist principal metodist al DGETS Chișinău;**
- ***Ludmila Vihristiuc*, specialist principal metodist al DGETS Chișinău;**
- ***Noie Rotaru*, profesor, Școala medie serală, nr.23, mun.Bălți;**
- ***Margareta Cebotari*, bibliotecar șef, Biblioteca municipală „Ovidius", mun.Chișinău;**
- ***Anghelina Drăgăuţan*, DÎTS, or. Strășeni.**

REGULAMENT – CADRU
AL CONCURSULUI LITERAR „LA IZVOARELE ÎNŢELEPCIUNII"

Concursul literar „La izvoarele înţelepciunii", ediţia a XXI-a se organizează de către Ministerul Culturii, Ministerul Educaţiei al Republicii Moldova şi Biblioteca Naţională pentru Copii „Ion Creangă", prin contribuţia autorităţilor publice locale, bibliotecilor publice şi bibliotecilor şcolare, uniunilor de creaţie, a unor organizaţii non-guvernamentale şi este dedicat poetului Nichita Stănescu.

I. **Obiectivele concursului**

- Să studieze aprofundat opera poetului Nichita Stănescu;
- Să argumenteze succint conţinuturile selectate din operă;
- Să identifice fragmentul din opera propusă;
- Să mediteze asupra valorilor spirituale, umane din opera poetului.

II. **Condiţiile de participare**

La concursul literar municipal „La izvoarele înţelepciunii" vor participa elevii din cl. X-XII din instituţiile preuniversitare de învăţământ indiferent de sex, naţionalitate sau religie.

III. **Condiţiile de program**

Probele de concurs se organizează în baza bibliografiei recomandate.

IV. **Desfăşurarea acţiunii**

Concursul se va desfăşură în trei faze în perioadele după cum urmează:

I - În prima fază elevii studiază lucrările recomandate (anexa 3), fiind îndrumaţi de bibliotecari şi profesori. Faza se încheie cu concursuri desfăşurate în instituţiile de învăţământ, care determină câştigătorii ce vor participa la faza municipală.

II - 10 mai faza municipală. Faza a doua se va desfăşura de către DGETS la 10 mai, unde vor fu selectaţi 5 concurenţi din municipiul Chişinău pentru faza republicană.

III – 17 mai faza republicană.

Pentru desfăşurarea acţiunii se formează un consiliu de organizare, constituit din reprezentanţi ai instituţiilor participante la realizarea acţiunii. Pentru determinarea premianţilor şi învingătorilor concursului este ales un Juriu, în componenţa căruia vor fi întruniţi specialişti din bibliotecile publice, reprezentanţi ai CMM al DGETS ş.a.

Juriul va aprecia cunoştinţele, profunzimea răspunsurilor participanţilor.

Juriului i se va prezenta conţinutul testelor, programul concursului cît şi sistemul de notare al ediţiei.

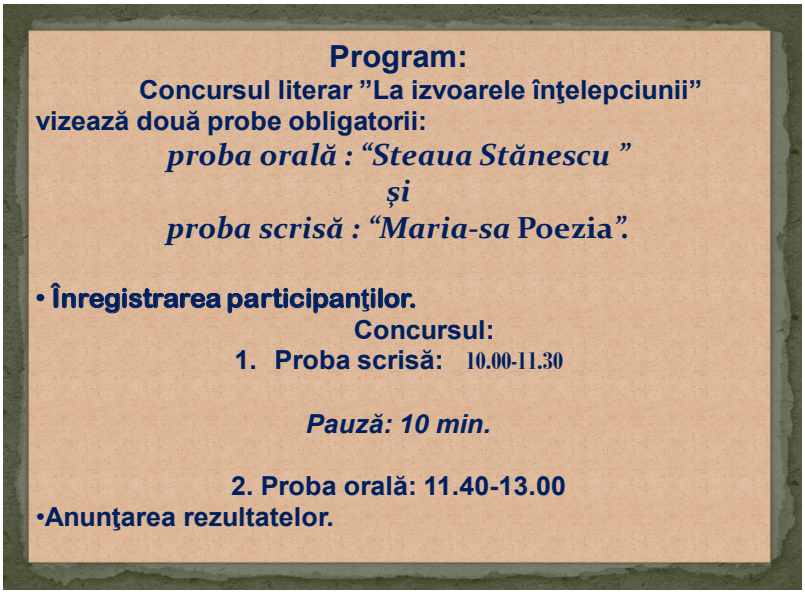

Concursul literar ”La izvoarele înţelepciunii” consacrat vieţii şi activităţii poetului ***Nichita Stănescu***. Etapa municipală vizează două probe obligatorii: *proba scrisă - “Steaua Stănescu ” şi proba* orală - *“Mariasa,* Poezia”.

Pe ecran, se derulează sarcinile pe care trebuie să le realizeze participantul. Fiecărui elev i se dă un test, în care participantul trebuie să-l completezeuitîndu-se la ecran. Întrebrile sînt cronomezate, dacă elevul nu reuşeşte să dea răspuns la acea întrebare, va trece la următoarea.

Fiecare probă are genericul, timpul şi sarcinile sale de realizare.

Proba „Steaua Stănescu”, conţine întrebări din trei domenii: *Biografie, Portret de creaţie şi Activitate socio-profesională*.

Domeniul ***Biografie*** are două sub capitole: a. *Casa şi Familia*; şi b. *Stănescu şi Chişinăul*. Sub capitolul: *Casa şi Familia* conţine 24 de întrebări care include în sine întrebări la care trebuie să se găsească şi să se încercuiască varianta corectă în timp de 20 secunde, iar la unele din ele se cere completare. Subcapitolul *Stănescu şi Chişinăul*, conţine 10 întrebări. ***Pentru acest subcapitol se dă – 5 min.***

Aceste întrebări includ informaţie ce ţine de viaţa poetului la Chişinău cît şi despre Chişinău. ***Pentru acest subcapitol se dă – 20 min.***

Domeniul ***Portret de creaţie*** are două subcapitole: a. *Debutul literar* şi b. *Poezie si Esee*. Sub capitolul *Debutul literar* conţine 13 întrebări. ***Pentru acest subcapitol se dă – 13 min.***

Proba orală „*Mariasa,* Poezia”

Domeniul ***Activitate socio-profesională*** *şi* sub capitolul b. *Poezie si Esee* din domeniul Portret de creaţie s-a inclus în proba orală „*Mariasa,* Poezia”. Această probă include 100 de itemi, este mai complicată. Pentru această probă, ei primesc un punctaj mai mare. Aici participanţii trebuie: să se identifice / recunoască fragmentul poeziei, să comenteze şi să analizeze poezia, să vorbească despre activitatea socio-profesională. ***Pentru acest subcapitol se dă – 90 min.***

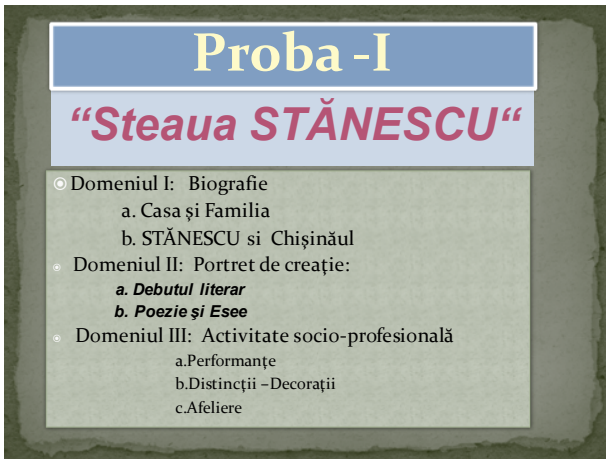

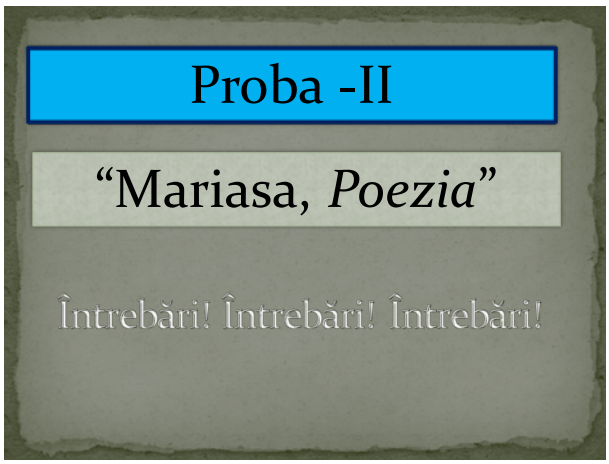

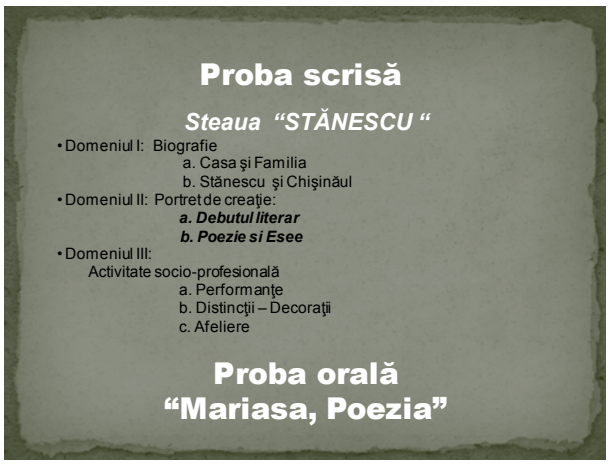

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

1. Nichita STĂNESCU se naște la:

a. 31.02.1930
b.31.03.1933
c. 14.02.1939

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

2. Satul de baștină al poetului este:
a. Ploiești
b. Pitești
c. Petrești

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

3. Care este prenumele deplin a lui Nichita Stănescu şi cine îi remarcă ideea de a se semna la poeziile sale Nichita Stănescu?

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

4.1. Cum se numea mama?
A. Tatiana Cereaciuchin
B. Tatiana Cerneghe
C. Tatiana Puiu

Găsește varianta corectă

4.2 Cum se numea tatăl?
- A. Nicu Stănescu
- B. Nicolae Furdui
- C. Nicolae Stănescu

Găsește varianta corectă

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

5. Studiile primare le face la:

a. București și la Vălenii de Munte
b. București și Suceava
c. Chișinău și la Văleni

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

6. Studiile secundare (gimnaziale și liceale) le face la:
a. Liceul "Sf.Petru și Pavel" din Ploiești
b. Liceul "Minerva" din București
c. Liceul "Sf.Ilie" din Chișinău

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

7. Studiile superioare le face la Facultatea de Filologie de la **(1952-1957:**
a. Universitatea *Ioan Alexandru Cuza* din Iași
b. Universtatea de Stat din Moldova
c. Universitatea din București

Domeniul I: Biografie
a. Casa și familia

Găsește varianta corectă

8. Cine este iubirea poetului din adolescență, cu care se căsătorește, și se despart după un an de căsnicie?
1. Magdalena Petrescu
2. Ioana Cereaciuchin
3. Mirela Petrescu

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

Găseşte varianta corectă?

9. Care este numele şi prenumele mamei şi tatălui poetului ?

a. Nichita STĂNESCU şi Veronica Cereaciukin
b. Petru STĂNESCU şi Eufrosinia Stănescu
c. Nicolae STĂNESCU şi Tatiana Cereaciukin

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

Găseşte varianta corectă

10. Ce epitafură este scrisă pe crucea de pe mormîntul poetului?
a. "Ca şi cum ai vedea...
Ca şi cum ai vedea..." .
Ca şi cum ai vedea
b. "Ce scurtă e viaţa: coborîm din braţele mamei direct în braţele pămîntului".
c. "Dacă visul unora a fost ori este să ajungă în Cosmos, eu viaţa întreagă am visat să trec Prutul".

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

Găseşte varianta corectă

11.Numeşte cel puţin 3 instituţii din spaţiul românesc care-i poartă numele lui Nichita Stănescu .

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

Găseşte varianta corectă

12. În ce ţări călătoreşte Nichita Stănescu?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

13. Cu cine se căsătoreşte, poetul cu un an înainte de moarte?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

14. Cine din scriitorii basarabeni au participat la funerariile lui Nichita Stănescu ?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

15. Care au fost ultimele sale cuvinte, atunci cînd poetul se stingea la spital?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

16. PE CE STRADĂ DIN BUCUREŞTI I-A FOST ULTIMA LOCUINŢĂ A LUI NICHITA STĂNESCU?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

17. DE CARE BOALĂ INCURABILĂ MOARE POETUL NICHITA STĂNESCU?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

18. Unde şi la ce oră, se stinge din viaţă poetul Nichita Stănescu?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

19. UNDE ŞI ALĂTURI DE CINE ESTE INMORMÎNTAT POETUL NICHITA STĂNESCU?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

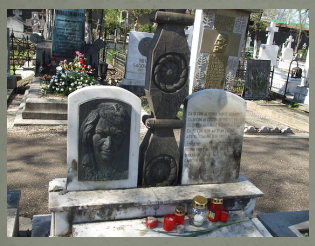

20. În ce an s-a stins din viaţă marele poet Nichita STĂNESCU şi unde îşi are locul de odihnă?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

21. Scrie, pe care dintre prieteni, poetul Nichita Stănerscu încearcă în anul 1977 să-l salveze, dar era în zadar, deoarece a fost lovit de un zid, care s-a prăbuşit peste el, după cutremur?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

22. Scrie, în 2-3 enunţuri, ce legătură este între această persoană şi poetul?

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

23. Scrie, iubirile (soţiile) lui Nichita Stănescu?

1.
2.
3.
4.
5.

Domeniul I: Biografie
a. Casa şi familia

24. Scrie, locul, autorul şi anul în care a fost instalat bustul lui Nichita Stănescu.

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

1. Ce edificiu din Republica Moldova îi poartă numele lui Nichita Stănescu?

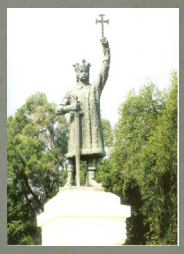

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

2. Unde se află acest edificiu?

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

3. Scrie, spusele poetului Nichita Stănescu, care au stat la baza conferirii *numelui* acestui edificiu ?

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

4.Scrie,cui îi aparţine selecţia ediţiei *Nichita Stănescu,* Opera poetului în 2 volume, apărută la editura „Cartier" în anul 2005?

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

5. Scrie, numele basarabencei, care a propus să se instaleze în *Casa Limbii Române* bustul lui Nichita Stănescu?

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

6. Scrie, anul în care a fost instalat bustul lui Nichita Stănescu.

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

7. Scrie, locul instalării acestui monument ?

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

8. Scrie, autorul bustului lui Nichita STĂNESCU.

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

9. Scrie, în ce an, a vizitat Nichita Stănescu oraşul Chişinău?

"STĂNESCU ŞI CHIŞINĂUL"

10. Cu ce ocazie a vizitat poetul Nichita Stănescu, oraşul Chişinău în anul 1976?

Domeniul II: Portret de creaţie

Domeniul II: Portret de creaţie

1. În ce an şi în ce reviste debutează Nichita Stănescu?

Domeniul II: Portret de creaţie

2. Cum a fost subîntitulat volumul „Noduri şi semne" şi de ce?

Domeniul II: Portret de creaţie

3.PENTRU CE VOLUME DE POEZII, POETUL NICHITA STĂNESCU PRIMESTE PREMIUL UNIUNII SCRIITORILOR DIN ROMANIA:
1964 –
1969-
1972 –
1975-

Domeniul II: Portret de creaţie

4. CARE VOLUM DE POEZII I-A FOST PUBLICAT LUI NICHITA STĂNESCU IN ANUL 1979 DE CĂTRE EDITURA *NARODNA KULTURA* DIN BULGARIA?

Domeniul II: Portret de creaţie

5. SCRIE, CUM SE NUMEA DISCUL, CARE A FOST PUS IN VINZARE DE CASA DE DISCURI *ELECTROCORD*, REALIZAT IN 1980 DE *CONSTANTN CRIŞAN* ŞI IN COLABORARE CU *AUGUSTIN FRĂŢILĂ*?

Portret de creație

6. SCRIE, UNUL DIN VOLUMELE DE POEZII ALE POETULUI **NICHITA STĂNESCU** PENTRU CARE PRIMEŞTE PREMIUL ***UNIUNII SCRIITORILOR DIN ROMANIA***?

Portret de creație

7. Ce contine volumul din 1982 »Noduri si semne», subintitulat *Requem pentru moartea tatului?*

Portret de creație

8. Scrie, care sînt cele două cărţi traduse în 1971, şi apărute în Iugoslavia?

Portret de creaţie

9. IN CE REVISTĂ, *NICHITA STĂNESCU* ACTIVEAZĂ CA CORECTOR ÎN 1957-1958?

Portret de creație

10. ÎN CE ELEGIE FIGUREAZĂ EXPANSIUNEA INFINITĂ A MIŞCĂRII GERMINATIVE, MEREU OBSTACULATE DE LIMITE CE SE CER DEPĂŞITE?

Portret de creație

11. Numeşte, două volume pentru copii,scrise de Nichita Stănescu.

Portret de creaţie

12. În ce an, apar trei volume de poezie, numeşte-le?

Portret de creație

13.Numeşte, cărţile ce-au fost traduse,apoi apar în Iugoslavia în anul 1971?

Proba orală

Proba II

1

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Numeşte poezia?
   b.Ce semnifică aici leoaica?

... Şi deodată-n jurul meu, natura
se făcu un cerc, de-a-dura,
când mai larg, când mai aproape,
ca o strângere de ape.
Şi privirea-n sus ţâşni,
curcubeu tăiat în două,
şi auzul o-ntâlni
tocmai lângă ciocârlii.
Mi-am dus mâna la sprânceană,
la tâmplă şi la bărbie,
dar mâna nu le mai ştie.
Şi alunecă-n neştire
pe-un deşert în strălucire
peste care trece-alene
o leoaică arămie
Cu mişcările viclene,
încă-o vreme,
şi-ncă-o vreme ...

Proba II

2

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Numeşte fragmentul poeziei?
   b. Cum este definit de poet conceptul de om? (utilizaţi în răspuns versurile)

Din punctul de vedere-al copacilor,
soarele-i o dungă de căldură,
oamenii – o emoţie copleşitoare...
Ei sunt nişte fructe plimbătoare
ale unui pom cu mult mai mare!
Din punctul de vedere-al pietrelor,
soarele-i o piatră căzătoare,
oamenii-s o lină apăsare...
Sunt mişcare – adăugată la mişcare,
şi lumina ce-o zăreşti, din soare!
Din punctul de vedere-al aerului,
soarele-i un aer plin de păsări,
aripă în aripă zbătînd.
Oamenii sunt păsări nemaiîntîlnite,
cu aripile crescute înlăuntru,
care bat, plutind, planînd,
într-un aer mai curat – care e gîndul!

Proba II

3

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Ce exprimă în poezie versul: „Pasul tău de domnişoară”?
   b. Care este viziunea poetului despre iubire?

În dulcele stil clasic

Dintr-un bolovan coboară
pasul tău de domnişoară.
Dintr-o frunză verde, pală
pasul tău de domnişoară.
Dintr-o înserare-n seară
pasul tău de domnişoară.
Dintr-o pasăre amară
pasul tău de domnişoară.
O secundă, o secundă
eu l-am fost zărit în undă.
El avea roşcată fundă.
Inima încet mi-afundă.
Mai rămâi cu mersul tău
parcă pe timpanul meu
blestemat şi semizeu
căci îmi este foarte rău.
.....
Pasul trece eu rămân.

Proba II

4

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Numeşte fragmentul poeziei?
   b.Dezvăluieşte, în 5-6 enunţuri, motivul „seminţei” în *Elegia a unsprezecea*:

Dar mai înainte de toate,
noi suntem seminţele, noi suntem
cei văzuţi din toate părţile deodată,
ca şi cum am locui de-a dreptul într-un ochi,
sau în câmp, pe care-n loc de iarbă
cresc priviri – şi noi cu noi în şine
deodată, duri, aproape metalici,
cosim firele, astfel ca ele
să fie aidoma tuturor lucrurilor
în mijlocul cărora trăim
şi pe care inima noastră le-a născut.

Dar mai înainte de toate,
noi suntem seminţele şi ne pregătim
din noi înşine să ne azvârlim în altceva
cu mult mai înalt, în altceva
care poartă numele primăverii...
A fi înlăuntrul fenomenelor, mereu
înlăuntrul fenomenelor.
A fi sămânţă şi a te sprijini
Pe propriul tău pământ.

Proba II

5

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Numeşte fragmentul poeziei?
   b. Numeşte valorile pe care Nichita Stănescu le dă conceptelor de poet şi poezie în *Ars poetica*.

Îmi învăţam cuvintele să iubească,
le arătam inima
şi nu mă lăsam până când silabele lor
nu începeau să bată.
Le arătam arborii
şi pe cele care nu vroiau să foşnească
le spânzuram fără milă, de ramuri.
Până la urmă, cuvintele
au trebuit să semene cu mine
şi cu lumea.
Apoi
m-am luat pe mine însumi,
m-am sprijinit de cele două maluri
ale fluviului,
ca să le-arăt un pod,
un pod între cornul taurului şi iarbă,
între stelele negre ale lumii şi pământ,
între tâmpla femeii şi tâmpla bărbatului,
lăsând cuvintele să circule peste mine,
ca nişte automobile de curse, ca nişte trenuri electrice,
numai s-ajungă mai iute la destinaţie,
numai ca să le-nvăţ cum se transportă lumea,
de la ea însăşi,
la ea însăşi.

Proba II

6

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Numeşte fragmentul poeziei?
   b. Numeşte cele două interpretări ale poeziei *Evocare*.

Ea era frumoasă ca
umbra unei idei, -
a piele de copil mirosea
spinarea ei,
a piatră proaspăt spartă
a strigat dintr-o limbă
moartă.
Ea nu avea greutate, ca
respirarea.
Răzândă şi plăpândă ca
lacrimi mari
era sărată ca sarea
slăvită la ospeţe de
barbari
Ea era frumoasă ca
umbra unui gând.
Între ape, numai ea era
pe pământ.

Proba II

7

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
   a. Numeşte fragmentul poeziei?
   b. Dezvăluie simbolul „plânsului”, al „ochiului”şi al „lacrimei” în poezia dată.

Poezia este ochiul care plânge.
Ea este umărul care plânge,
ochiul umărului care plânge.
Ea este mâna care plânge,
ochiul mâinii care plânge
Ea este talpa care plânge,
ochiul călcâiului care plânge.
O voi, prieteni,
poezia nu este lacrimă
ea este însuşi plânsul,
plânsul unui ochi neinventat,
lacrima ochiului
celui care trebuie să fie frumos,
lacrima celui care trebuie să fie fericit

Proba II

8

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
a. Numeşte fragmentul poeziei?
b Din ce volum face parte poezia *Orfeu în vechea cetate?*
***c.* Cum se dezvăluie în această poezie tema fundamentală a volumului dat?**

Poetul, cu un şoim pe umăr, intră în cetate.
El se simte foarte tulburat
şi întocmai ca steaua Canopus,
cea din emisfera australă
cea văzută numai de cei care poartă ochelari la
inimă.
Nu-l vede nimeni pe poet.
Unii nu-l văd pentru că nu au vedere.
Alţii nu-l văd pentru că nu au inimă.
În fine restul nu-l văd pentru că nu sunt.
Toţi însă spun în cor:
Poetul nu este de băut, deci nu-l înţelegem!
Poetul nu miroase cum floarea
Cum putem să-l înţelegem,
cum putem să luăm ceea ce nu miroase ca floarea
drept floare?!
Poetul merge pe strada cea mare.
Du-te dracului, îi sufla şoimulde pe umăr,
Du-te dracului de prost, îi suflăşoimulde pe umăr.
Poetul se face că n-aude nimica.
Am văzut cu ochii mei un poet intrândîn cetate.
El ţinea în mâna dreaptă, în pumnul lui drept,
Un şoim sugrumat.

Proba II

9

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
a. Numeşte fragmentul poeziei?
b. Determină locul poetului între ceilalţi adolescenţi, care „învaţă mersul pe mare”.

Această mare e acoperită de adolescenţi
care învaţă mersul pe valuri, în picioare,
mai rezemîndu-se cu braţul, de curenţi,
mai sprijinîndu-se de-o rază ţeapănă de soare.
Eu stau pe plaja –ntinsă tăiată-n unghi perfect
şi îi contemplu ca la o debarcare.
O flotă infinită de yole.
Şi aştept un pas greşit să văd, sau o alunecare
măcar pîn-la genunchi în valul diafan
sunând sub lenta lor înaintare.
Dar ei sunt zvelţi şi calmi, şi simultan
au şi deprins să meargă pe valuri, în picioare.

Proba II

10

1. Citeşte cu atenţie poezia.
2. Răspunde la următoarele întrebări:
a. Numeşte fragmentul poeziei?
b. Din ce perioadă de creaţie face parte această poezie?
c.De ce poezia e numită astfel?

A venit toamna, acoperă-
mi inima cu ceva,
cu umbra unui copac sau
mai bine cu umbra ta.
Mă tem ca n-am să te mai
văd, uneori,
că or să-mi crească aripi
ascuţite până la nori,
că ai să te ascunzi într-un
ochi străin,
şi el o să se-nchidă cu-o
frunză de pelin.
Şi-atunci mă apropii de
pietre şi tac,
iau cuvintele şi le-nec în
mare.

Proba II

11. Continuă afirmaţia poetului:
”Poetul nu are biografie : biografia lui este de fapt propria lui operă ...”

Proba II

12.
Numeşte, cel puţin un premiu care i s-a decernat poetului în străinătate .

Proba II

13. Numeşte, cel puţin 3 poezii de *Ars poetica.*

Proba II

14. Caracterizează, succint prima etapă a liricii lui Nichita Stănescu.

Proba II

15. Numeşte, cartea lui Nichita Stănescu care a fost considerată cea mai bună şi ce reprezintă ea?

Proba II

16.Ce personaj mitic, creat de *Pygmalion* din materia neînsufleţită şi înzestrată, prin puterea talentului şi a credinţei în zei, cu viaţa îşi ia ca model scriitorul?

Proba II

17. Care este vibranta odă , cu puternice accente de meditaţie , care dezvoltă ideea fundamentală potrivit căreia poporul român , veşnic viu în orizontul lumii „suntem seminţe”, este cel mai vechi şi singur stăpîn peste teritoriul pe care s-a format „pămîntul e al nostru „, „sub noi străbunii sunt”?

Proba II

18. În ce poezie poetul se priveşte pe sine , proiectîndu-se într–un spaţiu al efemerului , înscris pe panta coborîtoare a timpului, sens condensat chiar în ultimele cuvinte din titlul poeziei ?

Proba II

19. Numeşte, criticul literar, care afirmă despre poezia lui Stănescu că este „poezia poeziei”?

Proba II

20. În ce poezie poetul îşi exprimă dorinţa de a atinge prin intermediul gîndirii poetice neauzul, nevăzul , negustul , nepipăitul , deci de a exprima inexprimabilul?

Proba II

21. Care sunt cele trei moduri de a crea poezia, expuse de poet în volumul „Cartea de recitire”?

Proba II

22. În ce volum de poezii poetul afirmă că Poezia este „ochiul care plînge , lacrima celui care trebuie să fie fericit”?

Proba II

23.Numeşte tema poeziei „ A unsprezecea elegie” de N.Stănescu

Proba II

24.În ce gen şi specie literară poate fi încadrată poezia „Noi” de N. Stănescu ?

Proba II

25. În ce ţară şi în ce an face primul pas peste hotare?

Proba II

26. Care este tematica universului poetic creat de N.Stănescu?

Proba II

27.„A cincea elegie”- cu ce opere a fost comparată.

Proba II

28.Cărui critic literar îi aparţin spusele : ”Există un amestec ciudat de forţe în fiinţa lui *Nichita Stănescu* : un respect aproape religios pentru poezie şi o supunere aproape cinică faţă de real .Nichita Stănescu reprezintă un mod specific de a fi poet în lumea noastră. E greu să–i afli un model literatură anterioară”?

Proba II

29.Descrie mediul socio – uman în care se educă copilul N.Stănescu ?

Proba II

30. Cine erau cei mai apropiaţi prieteni ai poetului N.Stănescu?

Proba II

31.Determină problemele general – umane majore, cuprinse în arealul operei lui N. Stănescu?

Proba II

32. Stabileşte semnele definitorii ale universului erotic stănescian.

Proba II

33. Identifică ipostazele omului în poezia stănesciană.

Proba II

34. Definiţi prin argumente , valorile conceptului *ars poetica*

Proba II

35. Detalizează particularităţile distinctive ale stilului stănescian .

Proba II

36.Prezentaţi ”recuzitele” poetice ale poeziei stănesciene.

Proba II

37.Enumără, ipostazele eului liric stănescian .

Proba II

38. Ce temă conturează mitul creaţiei în poezia lui N.Stănescu ?

Proba II

39. Care sunt limitele de spaţiu ale tematicii universului poetic creat de N.Stănescu?

Proba II

40.În ce constă structura compoziţională a operei ”Leoaică tînără, iubirea”?

Proba II

41.Particularităţile creaţiei căror poezii le identificăm în poezia ”În dulcele stil clasic”?

Proba II

42.Ce semnificaţie poartă titlul poeziei ”Leoaică tînără, iubirea ”?

Proba II

43.Care sînt particularităţile liricii lui N.Stănescu?

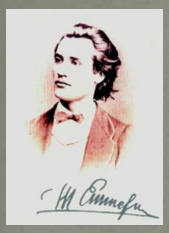

Proba II

44.Numeşte, poeziile dedicate poetului M.Eminescu.

Proba II

45.Numeşte, poezia dedicată lui Eugen Simion.

Proba II

46.Numeşte, cinci poezii ale poetului N.Stănescu despre iubire.

Proba II

47.Care a fost efectul creaţiei lui Nichita Stănescu asupra literaturii basarabene?

Răspunde la întrebări

48. În ce an, poetul Nichita Stănescu primeşte premiul *„Mihai Eminescu”* al Academiei Române?

Răspunde la întrebări

49. IN CE AN A FOST PROPUS DE CATRE ACADEMIA SUEDEZA SA CANDIDEZE LA PREMIUL NOBEL POETUL NICHITA STĂNESCU?

Răspunde la întrebări

50. PENTRU CARE VOLUM DE POEZII IN, POETUL NICHITA STĂNESCU PRIMESTE PREMIUL *Mihai Eminescu AL ACADEMIEI ROMANE?*

Răspunde la întrebări

51. MARELE PREMIU PE CARE L- A PRIMIT POETUL NICHITA STĂNESCU LA FESTIVALUL INTERNATIONAL DE POEZIE DE LA STRUNGA, MACEDONIA IN ANUL 1982.

Răspundeți la întrebări

52. În ce an *Nichita Stănescu* primeşte primul Premiul Uniunii Scriitorilor din România?

Răspundeți la întrebări

53. IN CE AN A PARTICIPAT POETUL NICHITA STĂNESCU LA ZILELE LITERATURII SOVIETICE IN REPUBLICA MOLDOVA?

Răspundeți la întrebări

54. CINE ERA POETUL PREFERAT AL LUI NICHITA STĂNESCU?

RASPUNDE LA INTREBARI

55. IN CE ȚARĂ, NICHITA STĂNESCU IN ANUL 1963 FACE PRIMA CALATORIE PESTE HOTARELE TARII?

Răspunde la întrebări

56.Pentru ce volum de poezii şi N.Stănescu primeşte primul *Premiu al Uniunii Scriitorilor* .

Răspunde la întrebări

57. În ce an şi de către cine este propus să candideze Nichita Stănescu la *Premiul Nobel*. L-a luat sau nu acest premiu?

Răspunde la întrebări

58. Premiul pe care l-a primit N.Stănescu la *Festivalul Internaţional* de la Struga, Macedonia?

Răspundeți la întrebări

59. Numeşte motivele persistente în poezia lui Nichita Stănescu.

Răspunde la întrebări

60 . Continuați poezia cu cel puțin 2 versuri și precizați

„ El a întins spre mine o frunză ca o mână cu degete .
Eu am întins spre el o mână ca o frunză cu dinți .”

(„El a întins spre mine o ramură ca un braț .
Eu am întins spre el brațul ca o ramură .
El și –a înclinat spre mine trunchiul...

Răspunde la întrebări

61. Recunoaşte titlul poeziei din următoarele versuri :

„Nu pune mâna peste mine dacă-i vară
Căci n-ai să înțelegi nimic
Stimată doamnă – domnișoară în frig .”

Răspunde la întrebări

62. Din ce poezie fac parte versurile :

Mi-am dus mâna la sprînceană ,
La tîmplă şi la bărbie ,
Dar mâna nu le mai ştie .
Şi alunecă-n neştire
Pe-un deşert în strălucire ,
Peste care trece – alene
O leoaică arămie
Cu mişcările viclene ,
Încă-o vreme ,
Şi – ncă- o vreme ...

Răspunde la întrebări

63. Recunoaşte titlul poeziei din următoarele versuri :

„Mi-am dus mîna la sprînceană ,
La tîmplă şi la bărbie ,
Dar mâna nu le mai ştie...”

Răspunde la întrebări

64. Numește toate figurile de stil din imaginea :
„ O, voi , ficțiuni ,
Dulce lemn de tei ...„

Răspunde la întrebări

Răspunde la întrebări

67. Cum este definit metaforic omul în poezia „Laudă omului" de Nichita Stănescu , din punct de vedere perspectual , al aerului .

Răspunde la întrebări

68. Ce așteaptă să vadă eul liric de la adolescenții care învață mersul pe valuri din poezia „Adolescenții pe mare"?

Răspunde la întrebări

69. În ce poezii Nichita Stănescu și Mihai Eminescu nuanțează tema iubirii spre ideal ?

Răspunde la întrebări

70. Completează versurile :
"Și deodată –n jurul meu ,
.....
Se făcu ....., de-a dura ,
Cînd mai larg , cînd mai .....
Ca o strîngere de ape "

Răspunde la întrebări

71. Din ce poezie sînt versurile ?
” Mai rămîâi cu mersul tău
Parcă pe timpanul meu
Blestemat și semizeu
Căci îmi este foarte rău ”

Răspunde la întrebări

72. Din ce poezie sînt versurile?
”Ea era frumoasă ca umbra unui gînd.
Între ape, numai că ea era pe pământ”.

Răspunde la întrebări

73. Finisați fraza poetului .
”Poetul ca și soldatul, nu are ....”

Răspunde la întrebări

74. Ce sugerează următoarele expresii : „ trăiesc în numele frunzelor ... în numele merelor ... în numele păsărilor”?

Răspunde la întrebări

75. Care este tema poeziei lui N. Stănescu ”Cîntec” și poemului lui Mihai Eminescu ?

RĂSPUNS:

Nr. intr.	**Proba scrisă**		**Proba orală**
	Domeniul I: Biografie A. **Casa şi familia** B. **Stănescu şi Chişinăul**	**Domeniul II:** **Portret de creaţie**	**Domeniul III :** ***Poezie şi Esee*** **şi** **Activitate socio -profesională**
	A. **Casa şi familia**		
	B	În luna martie,1957, N.Stănescu debutează simultan în revistele ***„Tribuna”*** din Cluj şi în ***„Gazeta literară”*** cu trei poezii.	***Leoacă tânără, iubirea*** Leoaica semnifică aici *patima iubirii* care pune stăpînire pe tot sufletului, transformînd acest sentiment frumos într-o ispită. La Stănescu iubirea duce la o înstrăinare. Acel ce simte această patimă se transformă într-o fiară violentă, ucigătoare, sufletul se înstrăinează de realitate, devenind pustiu. Se vizualizeaza iubirea ca sentiment, ca stare extatică a eului poetic.
	A	Este subîntitulat „Requem pentru moartea tatălui”, deoarece în februarie 1982, moare tatăl.	***Laudă omului*** Un imn filosofic dedicat omului. Omul e definit ca centu al universului creat, un centru al universului spiritual. El este centrul în jurul căruia se roteşte universul, cum şi soarele. Conceptul de om e definit treptat prin percepţia mediului natural în care el trăieşte. 1. Se dau trei imagini ale omului: Astfel, copacii văd oamenii ca o „emoţie copleşitoare”, ca „fructe plimbătoare”. Aceste „fructe plimbătoare” aparţin „unui pom cu mult mai mare” ceea ce ne trimite la arborele vietii. Cum în fructul unui pom se găseşte sămînţa generatoare a unui nou organism, tot aşa fiecare om posedă germenele unei vieţi.

			2. În regnul mineral pietrele văd omul ca o „lină apăsare”, deoarece aşa cum în interiorul omului conceptele, simbolurile, legile sînt forme cristalizate ale intelectului, tot asa, în exterior, piatra este cristalizarea materiei incandescente, ca cea a soarelui. 3. În cea de-a treia strofă, omul este o pasăre nemaiîntîlnită „cu aripile crescute înlăuntru”. Analogia cu sufletul – pasăre maiastră este sugerata de simbolul „aripă”. Expresia „aripă în aripă zbătînd” sugerează truda intelectuală, o trudă continuă accentuată şi de verbul „zbătînd”. „Aripile crescute înlăuntru” indică activitatea miraculoasă a intelectului uman. Astfel, oamenii sînt gata să se avînte către înalţimi favorizaţi de aerul curat, de capacitatea de a gîndi. Prin expresia „aer mai curat - care e gîndul” se realizează un concept înalt despre om. Ceea ce-l deosebeste pe om de toate celelalte elemente cu care el vine în contact este tocmai capacitatea de a gîndi. De aceea oamenii sînt „fructe plimbătoare” şi „mişcare – adăugată la mişcare” pentru că dă la iveală roade. Oamenii au capacitatea, asemenea pomilor, de a da roade care ajung la maturitate datorită unei trude continue. Omul este conceput ca un individ complex, creativ.
	Hristea, profesorul de istorie Simache.	• 1964- pentru volumul „O viziune a sentimentilor”; • 1969- pentru „Necuvintele”; • 1972-pentru „Cartea de citire”; • 1975 –pentru „Starea poeziei”.	**Pasul tău de domnişoară** Versul *Pasul tău de domnişoară* exprimă sentimentul de iubire. Acest sentiment în viziunea autorului este trecător, deaceea pasul ei nu trece peste bolovan, dar coboară dintr-un bolovan. Prin aceasta ne este sugerat gîndul că inima poetului e împetrită şi el numai contemplează, fără a simţi vre-un sentiment. Sentimentul fiind perceput superficial şi efemer ca un „pas de domnişoară", care trece la fel de repede cum a venit, „dintr-o pasăre amară". Sentimentul acesta îi împovărează inima *El avea roşcată fundă. / Inima încet mi-afundă.* Poetul nu simte emoţie şi nici bucurie, *„căci îmi este foarte rău".*

			Pasul trece eu rămân – eul poetic revine la împietrirea sufletului, are loc o dramă interioară.
	1. **a** **2. c**	**Bazorelief cu îndrăgostiţi**	***Elegia a unsprezecea*** E un imn vieţii. Sămînţa reprezintă la Stănescu acel germene care generează lumea. Poetul se consideră pe sine o sămînţă, purtătorul mesajului unui neam, fiinţa lui concentrată într-o existenţă individuală. E o idee poetică pe care o găsim şi la Ion Barbu, în sensul că omul este un univers, se află în centrul universului.
	A	Nichita Stănescu – o recitare	***Ars poetica.*** a) poetul este un umanist, poezia un instrument de umanizare a lumii; b) poetul vrea să fie un pedagog, poezia are rolul de a modela conştiinţele; c) poetul este un judecător, poezia este o sentinţă; d) poetul este un demiurg, poezia un univers; e) poetul este un centru al universului, poezia un mod de conexiune între lumea spirituală şi cea materială;
	A	• 1964 - „O viziune a sentimentilor"; • 1969 - „Necuvintele"; • 1972 - „Cartea de citire"; • 1975 - „Starea poeziei".	***Evocare*** • Poetul tratează tema iubirii. Ideea - că iubirea trebuie să fie ideală, aşa cum şi la Eminescu în poezia *Atât de fragedă* , iubirea transfigurează (o transformă la înfăţişare) femeia. • Poate fi interpretată şi ca un **ars poetica**. Poezia este floarea veacurilor. Poetul este un filosof.
	C	În luna februarie, moare tatăl poetului – ***Nicolae*** (n.19.04.1908 - 02. 1983), este o selecţie din tot ce a scris poetul de la ultima sa apariţie editorială.	***Poezia*** „plânsul" – semnul durerii, disperării. „ochiul" – simbolul cunoaşterii, un principiu creator, o privire din afară care este o nouă intenţie de a stăpîni universul. „lacrima" – e ceva purificator, eliberator. L.... de obicei sînt sărate, sarea este simbolul înţelepciunii, hrănii spirituale. Conştiinţa – dimensiune a universului poetic Procesul de conştientizare este teritoriu al poeziei. (poezia este aceea care ne face să ne cunoaştem realitatea)

			De-a lungul întregii creaţii poetul încearcă să definească conceptul despre cunoaştere prin artă, echilibrul dintre conţinut şi forma poeziei, despre relaţia poetului cu cuvîntul.
	1	Cărţile „Belgradul în cinci prieteni" (ediţie bilingvă de poezii inedite) şi Nereci (Necuvintele).	***Orfeu în vechea cetate*** Volumul *Măreţia frigului*, tema fundamentală este moartea. Moartea este o experienţă, o întoarcere iarăşi la mit, în necuvînt. Moartea este o incheiere metaforica a aventurii spirituale a eului poetic in spatiul cunoasterii **<u>Orfeu</u> – simbol al muzicianului divin, prin puterea cîntecului său poate vrăji oamenii, animalele, pietrele, plantele. (mitologia greacă)** **<u>Canopus</u> este cea mai luminoasă stea din cadrul constelaţiei Carena şi cea de a doua cea mai luminoasă stea pe timp de noapte.** **<u>Şoimul</u> – o pasăre solară, simbolul curajului în luptă**. Moartea este o încheere a aventurii spirituale a eului poetic în spaţiul cunoaşterii. **<u>Cetatea</u> –Spaţiul cunoaşterii.**
	C	Este pentru scurt timp corector şi apoi redactor la secţia de poezie a ***„Gazetei literare"***, director Zaharia Stancu.	**Învaţă mersul pe mare** **Valul** – frămîntări sufleteşti, ale vieţii **Marea** – imaginea unui început şi sfîrşit. Poezia face parte din cel de al treilea volum de poezii al lui N. Stănescu – ***Dreptul la timp.*** Volumul acesta e o etapă de tranziţie de la cele două volume anterioare la elegii. El nu este complet cuprins de abstractism ca în următoarele volume. Poetul îşi trăieşte emoţiile şi sentimentele aproape corporal. Ca să poţi merge pe valurile mării trebuie să fii Iisus. (Nu în sens direct) Ca să poţi crede, să fii sigur că se poate merge pe valurile mării, trebuie să accepţi miracolul divin, forţa material-emoţională (altfel spus extazul liric). Poetul are viziunea unor Iisuşi-adolescenţi, „care învaţă mersul pe valuri în picioare". „O infinită flotă de yole" o priveşte meditînd la o debarcare a salvării de pe plaja „tăiată-n unghi perfect".

			Dar nu este încrezut încă în această minune, aşteptînd un pas „greşit", la vre-o „alunecare", la o scufundare măcar pînă „la genunchi în valul diafan". Triumful forţei unei generaţii, care e şi aceea a poetului, capabil să înfrunte prin puterea spiritului suferinţele unor vremi grele.
	A	A noua elegie, a oului.	***Emoţie de toamnă*** Poezia „Emoţie de toamnă" face parte din volumul „O viziune a sentimentelor" – prima etapă de creaţie. Poezia ca şi celelalte poezii ale lui Nichita Stanescu se remarcă prin originalitate, prin bogăţia metaforică a limbajului poetic, prin lirism si sinceritate, caracteristici specifice intregului volum „O viziune a sentimentelor", pe care criticul literar Eugen Simion il consideră romanul unei idile. **Titlul** poeziei este o **metaforă**, prin care **eul liric** işi exprimă teama profundă pentru o **iubire pe cale de a se sfârşi,** starea de amărăciune provocată de **o dragoste aflată în pragul destrămării.** Altfel spus, metafora titlului este formată din cuvantul sugestiv pentru trăirea interioară a eului liric, „emoţie" şi cuvantul „toamna", care nu se refera la anotimp, ci la starea de deprimare a eului liric, provocată de o iubire care a trecut odată cu scurgerea timpului.
	- ***Liceul Nichita Stănescu din Bucureşti,*** - **Colegiul Naţional din Ploieşti;** - **Muzeul Memorial din Ploieşti;**	Carte de citire şi Carte de iubire	Poetul nu are biografie: „biografia lui este de fapt propria lui operă, mai bună sau mai rea, mai măreaţă sau mai puţin măreaţă ."
	- 1963, 1968- Cehoslovacia, - 1965,1983-Iugoslavia; - 1967- Viena; - 1971 - Franţa- (Paris,Versailles, Avignon); - 1971- Italia; - 1971- Anglia; - 1974- Germania; - 1976- Moldova; - 1983- Bulgaria	În anul 1967 apar III volume de poezii: 1. „Roşu şi vertical", Editura Militară; 2. „Alfa"-volum antologic Editua Tineretului; 3. „Oul şi sfera", Editura pentru literatură.	I s-a conferit în 1975, la Viena, premiul Herder, iar în 1982, în Iugoslavia, premiul „Cununa de Aur".

	1982, Todoriţa (Dora) Tărîţă. (El 45 ani, ea studentă).	1. *Belgradul în cinci prieteni* (ediţie bilingvă de poezii inedite); 2. *Nereci* (Necuvintele)	„Ars poetica”, „Arta poeziei”, „Arta poetică”, „Arta scrisului”, „Autoportret”, „Poezia”, „Poetul ca şi soldatul”, „Căutarea tonului”, „Poetul”, „Tonul”, „Timbrul”
	Liviu Damian		Prima a etapă – lirica sentimentelor, adolescentină, an care predomină idealurile romantice , subiectul cunoașterii este eul liric în jurul căruia se circumscrie lumea reală
	Pe 12 decembrie, pe la miezul nopţii, durerile din zona ficatului devin îngrozitoare şi este adus cu salvarea la Spitalul de urgenţă. Ultimele sale cuvinte sînt: ***„Respir, doctore, respir”.***		11 elegii, se mai numește „Cina cea de taină” și fiecare elegie reprezintă un apostol.
	str. Piaţa Amzei, nr. 9 din Bucureşti		Poetul își ia ca model al creaţiei un personaj mitic, Galateea, creată de Pygmalion din materia neînsufleţită și înzestrată, prin puterea talentului și a credinţei în zei, cu viaţă.
	hepatită		Poezia „Noi”.
	Spitalul de urgenţă „Fundeni” din Bucureşti		Autoportret pe o frunză de toamnă.
	Cimitirul „Bellu” din Bucureşti, „Aleea scriitorilor”		Criticul Eugen Simion definește poezia lui N. Stănescu „poezia poeziei”
	13 decembrie,1983, Cimitirul „Bellu” din Bucureşti, „Aleea scriitorilor”.		În *Elegia a 10-a*
	Nicolae Ştefănescu		Fonetic – bazat pe sonoritatea sunetelor, pe alteraţie; Morfologic – bazat pe mobilitatea cuvîntului, la fel ca la Arghezi; Sintactic – bazat pe construcţiile sintetice ca în cazul lui Barbu
	1962, Doina Ciurea. O colegă de la facultate, căsnicia a durat un an.		Necuvintele

	1. Prima iubire a fost în liceu. Despre această iubire ,se spunea că a fugit în Australia. 2. 1952- 1953 Magdalena Petrescu; 3.1962 - Doina Ciurea; 4. Gabriela Melinescu; 5.1982 - Todorița (Dora) Tărîță. (El 45, ea studentă)			Cunoașterea de sine ca sens al vieții, al filozofiei.
	Este cel mai nou din zestrea de monumente a Ploieștilor, amplasat în parcul din fata librăriei „Nichita Stănescu”. Lucrarea a fost încredințată sculptorului Ștefan Macovei, care, la 12 iunie 1996, înfățișa ploieștenilor macheta operei sale. După mari eforturi, monumentul a fost inaugurat la 24 septembrie 1999, în prezența ctitorilor, a oficialităților locale, a artistului, a unor personalități ale culturii românești. Bustul este turnat din bronz şi sudat de fierul beton al structurii de rezistență a monumentului. Soclul este înconjurat de solul cu flori din mijlocul unei platforme circulare. Ploiești.			O meditație pe tema destinului național, dar în același timp, o odă dedicată poporului român.
	b. Stănescu și Chișinăul 			
	1	Casa Limbii Române		Cehoslovacia, 1963
	2	*Casa Limbii Române din Chișinău 2009. Municipiul Chisinau , str. M. Kogalniceanu, 90 234698, 238703*		Iubirea, evoluția eului liric
	3	„Limba română este Patria mea”		Iubirea, evoluția eului liric

	4	 **Pavel Balmuş,** Născut pe 18 august 1944, la Sărătenii Noi, Orhei, în 1966 a absolvit Facultatea de Filologie a Universităţii de Stat din Moldova. A fost redactor la Televiziunea Moldovenească (1966-1968); custode general, secretar ştiinţific şi director-adjunct la Muzeul Republican de Literatură „D. Cantemir” (1979-1983); redactor la editurile „Literatura Artistică” (1983-1989) şi „Cartier” (2000-2002). Este preşedinte al Societăţii bibliofililor din Moldova „Paul Mihail” şi al Centrului Naţional de Haşdeologie de pe lîngă Biblioteca municipala „B. P. Haşdeu”. În calitatea sa de cercetător, Pavel Balmuş este preocupat de investigaţia de arhivă. Astfel, de-a lungul anilor, a pus în circulaţie informaţii inedite - sau mai puţin cunoscute - referitoare la scriitorii noştri clasici şi, în mod deosebit, la dinastia de cărturari basarabeni Hajdău-Hasdeu - „Pagini din istoria culturii şi literaturii moldoveneşti” (1979) şi „Studii şi materiale despre Alexandru şi Boleslav Hajdau” (1984). Sub îngrijirea Domniei sale, apar un şir de selecţii din opera acestor înaintaşi, iar în 2002 vede lumina tiparului culegerea colectivă „Pro Fide et Patria: contribuţii la studierea vieţii si activităţii membrilor familiei Hajdau-Hasdeu”. De asemenea, prefăţeaza volumele mai multor scriitori clasici şi semnează numeroase studii despre N. Costin, B. P. Hasdeu, M. Eminescu, C. Stere, Al. Mateevici s.a.		lui Eugen Simion
	5	Clavdia Balmuş		Tatăl – Nicolae Stănescu, comerciant; Mama – Tatiana, provenea dintr-o familie nobilă rusească, emigranţi -1917

	6	1999. ***Descriere succintă*** Ansamblul sculptural „Aleea Clasicilor literaturii române" a fost inaugurat în anul 1958 şi a fost constituit din 12 busturi: V. Alexandri, Gh. Asachi, D. Cantemir, I. Creangă, A. Donici, M. Eminescu, B.P. Hasdeu, A. Hâjdeu, N. Milescu-Spătaru, C. Negruzzi, A. Russo şi C. Stamati. După anul 1989, Aleea Clasicilor se completează cu busturile scriitorilor T. Arghezi, L. Blaga, G. Călinescu, Gh. Coşbuc, M. Eliade, O. Goga, M. Cogâlniceanu, A. Mateevici, M. Sadoveanu, N. Stănescu, C. Stere, N. Iorga şi G. Bacovia. Axată iniţial pe raza centrală a Parcului, odată cu completarea listei de sculpturi, s-a schimbat compoziţia, fiind desfăşurată în formă de săgeată de ambele părţi ale axei. Monumentul lui N. Iorga se află în afara teritoriului Grădinei Publice, la intersecţia str. N. Iorga cu str. Bucureşti. În prezent pe Aleea Clasicilor sînt amplasate 25 de busturi.		Grigore Hagiu, Mircea Ivănescu, Nicolae Breban, Petre Stoica, Cezar Baltag, Fănuş Neagu ş.a. scriitori şi oameni de creaţie.
	7	„Aleea clasicilor" din Gărdina piblică "„Ştefan cel Mare" din Chişinău.		Dragostea; evoluţia eului; identificarea cu sinele universal; ars poetica; poezia - omul însuşi; destinul uman şi ispitele violente etc.
	8	Colectiv de autori, coordinator G.Tănase.		Contopire cu lumea; aderarea la conceptul carpe diem; modalitatea certă de transfigurare a eului; declanşarea unor stări de spirit grave, sublime; patima ce încorsetează sufletul într- o realitate obscură etc.
	9	În anul 1976.		Nucleu al universului; dimensiune a conştiinţei universale; omul – un pom (germenele), o pasăre (aspiraţia palpitantă); o entitate complexă, practic incognoscibilă; copilul ce populează un mediu natural inedit etc.)

	10	În cadrul Zilelor literaturii sovietice în Moldova.		Poetul – umanistul în esenţă , poezia – o modalitate de transfigurare a lumii; poetul – un dascăl,poezia un propulsor al conştiinţei; poetul – sfînt hiperionic, poezia – universul în care se manifestă acest sfînt ; poetul – inima universului , poezia – conexiunea materiei cu spiritul; poetul – un creator și producător de armonie, echilibru , poezia – o altă faţetă a universului, aura lui inedită.
				35. Tonalitatea gravă, uneori contrastantă; caracterul eroic, direct, dar concomitent, și insinuant; expresia rafinată, plastică, dar și retorică; coexistenţa extremelor (tolerant / intolerant, fragilitate / duritate); noutatea expresiei (o premieră absolută); simplitatea aparentă, ce camuflează sensibilitatea și capacitatea de modelare și remodelare a realităţii; forţa supremă a verbului; obscuritatea sensului etc.
				36. Nichita Hristea N. Stănescu. Profesorul de istorie: Simache.
				37. Extazul; Înălţarea spre celest și ignorarea teluriului; crearea, prin analogie cu macrocosmosul, a unui microcosmos, a unui univers lăuntric irepetabil; recuperarea conștiinţei de sine; starea de inhibiţie; contemplaţia; împietrirea interioară; călătoria spre sine etc.
				38. Mitul creaţiei este o obsesie care conturează tema „cuvîntului și necuvîntului”
				39. Tematica universului poetic creat de N. Stănescu este ancorată în contemporanietatea sa, este modernist și posmodernist.
				40. Structura compoziţională creează impresia de spontanietate în eliberarea sentimentelor (strofe inegale, versuri inegale, rimă săracă, imperfectă).

			41. Formal, „În dulcele stil clasic” urmează prozodia cuminte a romancierilor (tema ar putea fi iubirea), dar descoperim şi ritmuri argheziene (din poezia ludică) sau blagiene .)
			42. Simbolul leoaicei este asociat cu emoţia îndrăgostitului, atributele iubirii sînt: seducţia, agresivitatea, pierderea identităţii, topirea în celălalt.
			43. Printre înnoirile aduse de poezia stănesciană se numără viziunea nouă asupra lumii. Poetul creează în poezia sa simboluri originale: îngerul, dimonul, vulturoaica, soldatul, Orfeu care ucide şoimul. Sub aspectul expresiei artistice – depersonalizarea cuvîntului şi necuvintele.
			„O călătorie în zori”, „Quadriga”, „Triptic Eminescian.

			Ars poetica **Ioan Eugen Simion** (n. 25 mai 1933, Chiojdeanca, Prahova) este un critic şi istoric literar, editor, eseist, profesor universitar român, membru al Academiei Române şi preşedinte al acestui for din 1998 până în aprilie 2006. A fost căsătorit cu Adriana Manea (1957-2006) şi are o fiică. 1957-1962 – Cercetător la Institutul de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu” al Academiei Române 1962-1968 - Redactor al „Gazetei literare” 1964-1971 – Lector universitar la Catedra de Istoria literaturii române, Facultatea de Litere, Universitatea Bucureşti 1970-1973 - Lector invitat de limba română la Universitatea Sorbonne (Paris - IV) 1971-1990 – Conferenţiar universitar, Facultatea de Litere

			1990 – Profesor universitar al Facultăţii de Litere, Universitatea din Bucureşti Din 2006 – Director general al Institutului de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu" din Bucureşti Activitatea culturală şi publicistică 1960 – începe colaborarea sa la revistele „Gazeta literară", „Contemporanul" şi „Viaţa românească" Din 1968 – colaborează săptămânal la „România literară" şi din 1991, la „Literatorul" 1983 - redactor al revistei „Caiete critice", revistă de critică şi teorie literară. Din 1990 devine director al „Caietelor critice" 1993 - Devine membru al Academiei Române 1998 – Este ales Preşedinte al Academiei Române Doctor Honoris Causa al universităţilor din Iaşi, Galaţi, Târgovişte şi Arad 2006 – Îşi încheie activitatea de Preşedinte al Academiei Române Este preşedintele Secţiei de Filologie şi Literatură a Academiei Române Scrie în mod regulat la ziarul „Ziua" A publicat peste 3.000 studii şi articole în reviste de specialitate Este coordonatorul Dicţionarului general al literaturii române, vol. I-VII, 2004-2009
			„Cîntec", „Evocare", „Leoaică tînără, iubirea", „Vîrsta de aur a dragostei", „Clar de inimă"
			Efect puternic, modernizează literatura basarabeană N. Stănescu era o legendă vie în Basarabia, basarabenii îl idolizau. A influenţat scriitorii şaizecişti: Gr. Vieru, L. Damian, A. Codru.
			1978, volumul de poezii „Epica Magna"
			1980 – Propus de Academia suedeză, poetul candidează la Premiul Nobel pentru literatură, fiind acordat poetului grec Odysseas Elytis, nu la luat.

			Pentru volumul de poezii „Epica Magna”
			Marele premiu „Cununa de aur” al Festivalului Internaţional de poezie de la Struga,Iugoslavia, 1982.
			1964 – apare la începutul 1957 anului o viziune a sentimentelor, un volum cu care poetul primește Premiul Uniunii Scriitorilor
			1976
			George Bacovia
			Cehoslovacia,1963
			1964 – apare la începutul 1957 anului o viziune a sentimentelor, un volum cu care poetul primește Premiul Uniunii Scriitorilor
			1980 – Propus de Academia suedeză, poetul candidează la Premiul Nobel pentru literatură, fiind acordat poetului grec Odysseas Elytis, nu la luat.
			1982, Festivalul de la Struga-Macedonia
			Tonalitatea gravă, uneori contrastantă; caracterul eroic, direct, dar concomitent, și insinuant; expresia rafinată, plastică, dar și retorică; coexistenţa extremelor (tolerant / intolerant, fragilitate / duritate); noutatea expresiei (o premieră absolută); simplitatea aparentă, ce camuflează sensibilitatea și capacitatea de modelare și remodelare a realităţii; forţa supremă a verbului; obscuritatea sensului etc.
			„Ca un măr.”
			„Mă învelesc de frig”
			Leoaica tînără, iubirea
			Leoaica tînără, iubirea
			„O” - exclamaţie retorică; „voi , ficţiuni” – invocaţie retorică ; „dulce lemn de tei” - metaforă; „dulce lemn” - epitet antepus, metaforic

			E aşezat în crăpături, tăieturi, pretutindeni, pentru că el apără tot ceea ce se desparte de sine.
			O fidelitate faţă de regnuri în raport cu semenii săi: „Trăiesc. Sînt om”
			Oamenii sînt păsări nemaiîntîlnite, cu aripi crescute înlăuntru...”
			„Aştept un pas greşit să văd, sau o alunecare / măcar pîn la genunchi...”)
			„Evocare” – „Atît de fragedă”
			Natura, un cerc, aproape
			În dulcele stil clasic
			„Evocare” –
			„...viaţă personală”
			O fidelitate faţă de regnuri în raport cu semenii săi: „Trăiesc. Sînt om”
			Drumul spre cunoaşterea de sine.

PROIECTUL CONCURSULUI LITERAR

„LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII”

dedicat scriitorului, prozatorului, poetului, traducătorului şi editorului -

SPIRIDON VANGHELI

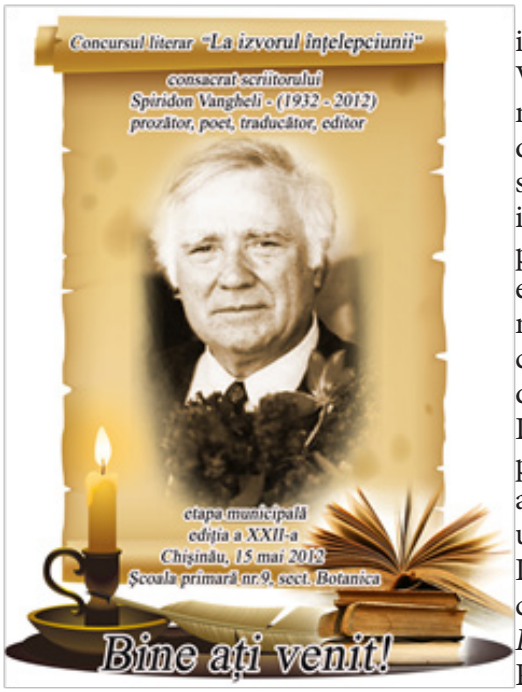

În modelul proiectului la Concursului literar, „La izvoarele înțelepciunii” dedicat marelui poet Spiridon Vangheli, care își va sărbători vîrsta de 80 de ani de la naștere. Anul 2012 este numit anul Vangheli. Concursul va demara la 15 mai 2012 în incinta ***școlii primare nr. 9*** din sectorul Botanica, mun. Chișinău. Proiectul concursului include: Un mesaj de evaluare al concursului, scopul proiectului, obiectivele de desfășurare a concursului, etapele de realizare, literatura propusă, evaluarea, modulele și importanța studierii. Ca de obicei, acest concurs a fost deschis de moderatoarea *Iustina Franțuz* de la Centrul metodic municipal al DGETS din Chișinău. După discursul pe care îl va realiza se va începe Concursul propriu-zis. Propunem spre realizare modelul de proiect al concursului. Proiectul conține: 2 probe obligatorii, una scrisă și una orală. Proba scrisă ***„Steaua Vangheli”***. La această probă, participanților li se va da un test care conține 3 domenii – Domeniul *Biografie*, Domeniul *Portret de creație*, Domeniul *Activitate socio-profesională*. Participanților la ecran li se derulează întrebările *Incursiunea*, apoi li se dă *fișa-test* în care participantul trebuie să aleagă varianta corectă și s-o scrie în test. La proba a II-a, proba orală ***„Maria sa, Poezia”***, aici li se propun participanților 210 de întrebări, la care trebuie să le dea răspuns. Fiecare participant trebuie să iasă de 3 ori ca să extragă cîte un bileţel. (Profesorilor li se dau și răspunsuri.)

Scopul proiectului :

- De a aprofunda și a consolida cunoștințele elevilor claselor III-V la opera lui Spiridon Vangheli;
- De a cointeresa elevii să citească operele lui S.Vangheli;
- De a citi, studiind bogăția și personajele lui Vangheli;
- De a respecta cerințele propuse de concurs.

Organizatori:

- Direcția Generală, Învățămît, Tineret și Sport din mun.Chișinău

Colaboratori:

La Chișinău, concursul a fost deschis ca de obicei de moderatoarea *Iustina Franțuz*, specialist principal de la *Centrul metodic municipal* al DGETS din Chișinău, președintele juriului – *Cujba Valentina*, director general-adjunct al DGÎTS Chișinău, *Frantuz Iustina*- vicepreședinte, *Arion Luibov* - membru, *Vihristiuc Ludmila*- membru, *Apovoloi Elena*- membru, *Sandu Veronica*- bibliotecară L.T "V.Alecsandri”, *Noie Rotaru*, doctorand, Universitatea Pedagogică de Stat *Ion Creangă* din Chișinău - membru.

Parteneri:

- Școlile primare și gimnazii din mun. Chișinău,

- Bibliotecile şcolare,
- Bibliotecile municipale.

Coordonator proiect:

Cabinetul metodic al DGÎTS Chişinău.

Echipa de implementare a proiectului:

- *Iustina Franţuz* - membru, specialist principal, Centrul metodic municipal al DGETS din Chişinău,
- *Liubovi Arion* - membru, specialist principal, Centrul metodic municipal al DGETS din Chişinău,
- *Ludmila Vihristiuc* - membru, specialist principal, Centrul metodic municipal al DGETS din Chişinău,
- *Elena Apovoloi* - membru, specialist principal, Centrul metodic municipal al DGETS din Chişinău,
- *Noie Rotaru* - membru, doctorand, Universitatea Pedagogică de Stat *Ion Creangă* din Chişinău .

Scop:

Identificarea, stimularea şi valorificarea potenţialului intelectual al copiilor din învăţământul primar şi gimnazial şi atragerea în competiţie a unui număr cît mai mare de elevi cu înclinaţii literare şi artistice.

Obiective de referinţă:

- realizarea unei expoziţii cu lucrările scriitorului;
- stabilirea de relaţii de colaborare între instituţiile de învătămînt din municipiu;
- să dezvolte priceperea de a pătrunde şi a înţelege conţinutul operelor literare propuse, dar şi a întrebărilor;
- să dezvolte gustul orator;
- să participe şi să răspundă conştiincios la întrebările juriului;
- să încurajeze participanţii;
- să se studieze din timp şi de sine stătător operele literare propuse, care vor intra în concurs.

Grupă ţintă:

- elevi din ciclul primar şi gimnazial, cadre didactice, bibliotecarii şcolari şi municipali.

Resurse:

- **umane:** cadre didactice şi copii de la şcolile participante, parteneri ;
- **financiare**: finanţare de la DGÎTS;
- **materiale**: ilustraţii, aforisme, expoziţii de carte, aparat foto, calculator, imprimantă, video-proiector.

Etapele concursului:

- ✓ proba scrisă
- ✓ proba orală
- ✓ tema de acasă

Perioada și locul desfășurării:

- ✓ Școala primară nr. 9, sect. Botanica, Chișinău.
- ✓ 15 mai 2012, ora 09.^{00}

Strategii didactice:

Mesajul oral, discuţia, argumentarea, problematizarea, explicaţia.

Literatura utilizată:

Operele recomandate pentru lectură (participă elevii cl. 3-5-ea)

- Isprăvile lui Guguță: *Guguță; Căciula lui Guguță (Cușma lui Guguță); Darul; Ploaia; O taină; Moș paznic; Banca lui Guguță (Școala lui Guguță); Ceasul; Povestea lui Guguță cu Moșii Crăciuni; Noaptea de Anul Nou (Urătorii); Datoria lui Guguță; Măria sa Guguță; Covrigii lui Ion Creangă (Buchiile lui Ion Creangă);Toiagul bunicului (Toiagul); Scănciobul lui Guguță; Cosașul; Pozna; Telegrame în pădure (Cuțitașul lui Guguță); Guguță și oamenii săi de zăpadă; Cizmarul; Ministrul bunicului; Cozonacul (Macahonul); Toboșarul; Spărgătorul de nuci; La moară; Cîntarul; Guguța; Măturătorii; Poștașul; Cum a crescut Guguță într-o noapte; Frizerul; Guguță căpitan de corabie; Guguță o învață pe mama să meargă cu bicicleta; Cînd vei auzi clopotul; Binoclul lui Guguță și omuleții verzi (Ochianul lui Guguță și omuleții verzi); Muzicantul din Trei Iezi; Guguță zboară; Vînătorul; Bunicul.*
- Titirică: *Grăia-Singur își caută un strămoș; Butoiul lui Titirică; Cum a fost Titirică curierul capitalei; Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică; Nani; Cireșele, Cum s-a desucit capul lui Titirică; Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe țăranii din Cucuieți; Cum au prins cei din Cucuieți un taur cu năvodul; Omul cu două cușme; Calul lui Nani; Mătușa cu doi brazi.*
- Împărăţia lui Ciubotei / Steaua lui Ciubotei: *Cum s-au născut Mătușa Dalba și Moș Dalbu; Piticul de la moară; Urătorii în casa lui Moș Dalbu; Doi morari de-o șchioapă; Tu ești, mamă?; Oul de pe Lună; Turnul dorului; De ce plîngea vița-de- vie și cum au salvat-o oamenii lui Ciubotei; Băiatul cu trei ochi; Păţania lui Ucu. Moș Dalbu își mută moara în altă țară; Ghiocica. Secretul cu... clopoțel; Cum au biriut fluturii pălăria lui Ciubotei; Ghiocica aduce ploaie în sat; Nunta piticului; Sora Soarelui; Cum a dus Ciubotei moara de nas; Podul; Steaua lui Ciubotei; Feciorii lui Ciubotei; Cocostîrcul Haralamb; Ciuboplanul.*
- Pantalonia - ţara năstrușnicilor / Pantalonia - ţara Piticilor: *Cuvînt înainte; Domnica; Cum a ajuns cizmarul doctor; Doruța și Cristin; Sfada; Bomboana -ursului; Soarele cel mic; Vînătorul cu trei ochi; Taurul cu un corn galben; Deseară vei fi moșneag; Fîntîna cu agheasmă; Roaiba; Privighetoarea prigonită; Viorel; Păsăroiul Pătrăchel; Piticul cel Mare; Poetul piticilor; Nucul; Pozna cu gavanosul; La școala păstorului; Musafirii; Coliba; Ultima săritură; Piticul din safeu și necazurile împăratului; împărăţia Duminică.*
- Tatăl lui Guguță cînd era mic: *Credeam că America e o ... femeie; Petruț; Pintilie; Costică Putină; Oltița; Naș Nică; Vasile a Vrăbioaicei; Fusta lui Vasile; Mama; Bărbații se nasc noaptea; Moș Căciulă; Vîrcolacul; Tata; Așa l-au vîndut pe Costică; Costică pe lumea cealaltă; A cui stea a căzut?; Calul cu prosop; Teodor; învăţătorul din pom; Somnul cel mare; Doi cosași cît grîul; Lupoaica; Cine a furat papucii Maicii Domnului; Caterina; Pușcăria; Pozna; Strigoiul; Hristos a înviat!.*
- Coliba albastră
- În ţara fluturilor: *Primăvara; Piticii în cușme albe; Frăţiorul de la fereastră; Hristos a înviat!; Musafirul lui Radu; In ţara fluturilor; Toamna; Hora albă.*
- Băieţelul din coliba albastră: *Coliba albastră; Rodica; Ne cheamă soarele; Drumul; Ploaia; Soarele;*

Verdele; Tractorul; Dealul; In livadă; La rîu; Noaptea; Mulţi sori; Pădurea; Grîul; Vîntul; Drumul Bunelului; Stelele; In codru; Iazul; Noi doi-amîndoi; Seara; Poama; Păsărelele; Harbujii; Mîinile; Copăcelul rănit; La gară; Fulgii; Anul Nou.

- Candela lui Ștefan cel Mare: *Tincuța; Sobele lui Georgel; Giocelul; Teiul; Fratele și sora; Ochii mamei; Bunica; Lie — Ciocîrlie; Gol!; Pescarul; Cerbul; Umbrela; Ursul prisăcar; Surioara lui Făt - Frumos; Musafirii; Privighetoarea; Goriță; Lorica; Porumbelul de poștă; Cetatea Hotin; Zimbrul; Haiducul Mihu; Colacul; Calul lui Mihu; Candela lui Ștefan cel Mare; Ghetele; Prietenii lui Mitruță; Pasărea păcii; Băiatul lui Moș Martie; Cîntăreţul; Făt - Frumos; Casa părintească.*
- Surioara: *Omul de zăpadă; Păsările lui Moș Petruț; Surioară; Mînzul;Basmul: cu cel mai bogat copil din lume; Soldaţii lui Pintilie;Basmul: plopului; Cocostîrcii; Iepurele care bate toba.*
- Copii în cătușele Siberiei

Surse bibliografice:

1. *Vangheli, Spiridon. Băieţelul din coliba albastră. - Chișinău, Literatura artistică, 1990. -31 p.*
2. *Vangheli, Spiridon. Copii în cătușele Siberiei. - Chișinău, Oltița, 2001. - 39 p.*
3. *Vangheli, Spiridon. Ghiocica. - Chișinău, Lumina, 1991. - 333 p.*
4. *Vangheli, Spiridon. Guguță și prietenii săi: în 2 volume. - Chișinău, Turturica, 1994. -Vol. 1.- 1994.-222p. Vol. 2. - 1994. - 221 p.*
5. *Vangheli, Spiridon. Isprăvile lui Guguță. Chișinău, Guguță, 2010. - 143p.*
6. *Vangheli, Spiridon. împărăţia lui Ciubotei. Chișinău, Guguță, 2010. - 127p.*
7. *Vangheli, Spiridon. Tatăl lui Guguță cînd era mic. - Chișinău, Turturica, 1999. - 127 p.*
8. *Materiale despre viața și creația lui Spiridon Vangheli*
9. *Spiridon Vangheli // Aniversări culturale 2012 / BNC „Ion Creangă". - Ch., 2011. -P. 83-93.*
10. *Spiridon Vangheli / / Dicţionarul scriitorilor romîni din Basarabia 1812 - 2010. -Chișinău, Prut Internaţional, 2010. - P. 553-554.*
11. *Spiridon Vangheli / / Mică enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. - Chișinău, Litera International, 2005. - P.607-616.*
12. *Spiridon Vangheli / / Scriitorii Moldovei în lectura copiilor și adolescenţilor: dicţ. bibliogr. - Ed. a 2-a. - Ch., 2004. - P. 381-392.*
13. *Supliment critic pentru îndrumătorii de lectură*
14. *Aprecieri // Spiridon Vangheli: biobibliografie / alcăt. Măria Ilievici; ed. îngrijită de Claudia Balaban; Bibi. Naţ. pentru Copii „Ion Creangă". - Chișinău, Litera, 1999. -P. 20-28.*
15. *Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei / / Literatura romînă postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Ch., 1998. -P. 480-490.*
16. *Cimpoi, Mihai. Turnul dorului // Spiridon Vangheli: biobibliografie / alcăt. Măria Ilievici; ed. îngrijită de Claudia Balaban; Bibi. Naţ. pentru Copii „Ion Creangă". -Ch., 1999.-P. 7-12.*
17. *Ciocanu, Ion. Două cărţi noi ale lui Spiridon Vangheli / / Ciocanu, Ion. Scriitori de ieri și de azi. - Chișinău, Litera Internaţional, 2004. - P.51-59.*
18. *Ciocanu, Ion. Spiridon Vangheli / / Ciocanu, Ion. Literatura romînă contemporană din Republica Moldova. - Chișinău, Litera, 1998. - P. 341-346.*

19. *Rassadin, Stanislav. Copacii cîntă cu păsările // Spiridon Vangheli: biobibliografie / alcăt. Măria Ilievici; ed. îngrijită de Claudia Balaban; Bibi. Naț. pentru Copii „Ion Creangă". - Chișinău, Litera, 1999. - P. 12-16.*

20. *Vrabie, Diana. Copilăria și imaginea ei în literatură. Spiridon Vangheli „Băieţelul din coliba albastră" / / Vrabie, Diana. Literatura pentru copii (analize literare, note bibliografice, bibliografie critică și sugestii pentru lectură). - Chișinău, Integritas, 2009. - P. 201-204.*

Materiale:

1. Demonstrative: panoul cu poza scriitorului, afișul concursului, expoziţie de carte, gazete de perete.
2. Distributive: diplome de participant, sponsori, casetofon, stilouri, fișe-test, borderouri, …

Obiectivele operaţionale:

- Să deruleze filmuleţul Incursiunea;
- Să răspundă la înscris la proba scrisă;
- Să extragă cîte trei bileţele cu fragmente din creaţia lui Spiridon Vangheli;
- Să însceneze, să prezinte ceva din creaţia scriitorului Spiridon Vangheli pentru *Tema de acasă.*

Etapele concursului:

✓ Lucrul preventiv.

La lucrul preventiv, bibliotecile școlare și direcţia instituţiei de învăţământ primesc de la DGÎTS din Chișinău Regulament-cadrul al concursului. În acest regulament sînt indicate: cine participă, cînd participă și cum participă; suma premiilor; locul desfășurării concursului, operele recomandate pentru lectură și.a.

✓ După discursul pe care îl va realiza oaspetele de onoare - Spiridon Vangheli, se va începe Concursul propriu - zis. Propunem spre realizare modelul de proiect al concursului. Proiectul conţine: 2 probe obligatorii, una scrisă și una orală. Proba scrisă **„Steaua Vangheli**". La această probă, participanţilor li se va da un test care conţine 3 domenii – domeniul Biografie, portret de creaţie, activitate socio-profesională. Participanţilor la ecran li se va derula „Inscursiunea", apoi fișa-test al participantul. În acest test, participantul trebuie să realizeze toată însărcinările, iar la Proba a II-a, proba orală **„Maria-sa, Guguţă"**, aici participanţilor li se vor propune n. de întrebări, la care trebuie să le dea oral răspuns. Fiecare participant trebuia să iasă de 3 ori și să extragă cîte un bileţel. (Profesorilor li se vor da și răspunsuri.), iar pentru proba a III-a Tema pentru acasă, participanţii trebuie să însceneze din creaţia scriitorului o operă propusă din timp.

Prezentarea ***Incursiunii din viaţa și activitatea scriitorului***.

• ***Spiridon Vangheli***, cel care a inaugurat *Foaia literară* a Institutului Pedagogic Ion Creangă din Chișinău, înființînd totodată, cunoscutul cenaclu literar, unde au prins aripi scriitorii consacrați de azi, colegii săi: ***Grigore Vieru, Victor Teleucă, Gheorghe Vodă, Pavel Boțu, Mihai Ion Ciubotaru și Valentin Mândîcanu***.[1]

• Se știe că *Spiridon Vangheli* vine din lumea îndrăgită a satului și dintr-o preocupare foarte apropiată de sufletul copilului –aceea de dascăl… (Mihai Cimpoi)

• *Spiridon Vangheli* îi orientează pe copii spre frumos și ideal, îi educă prin exemplul bun al glumei și poveștii. Eroii lui, frații de spirit și de vîrstă cu copiii noștri, au intrat în viața lor cu drepturi recunoscute, influențîndu-i … (Eliza Botezatu)

• Acest condei e de o sensibilitate rară. *Vangheli* face o literatură mare pentru cei mici. (Darșan Singl, Deli India)

• *Vangheli* e anume născut să fie scriitor pentru copii, îl caracterizează nu o enigmatică detașare de copil, ci o atitudine ce el. Copilul lui *Vangheli* nu e un „lucru de sine" pentru a fi cercetat și descifrat, ci un tovarăș întru cugetări, retrăiri… (S.Rassadin)

• Miniaturile lui *Spiridon Vangheli* reprezintă un material artistic bogat, variat și original pentru punerea în discuție a unor probleme interesante, ce privesc viața, preocupațiile, aspirațiile copiilor și literatura, dedicată micilor cititori… (Raisa Suveică)

[1] *Spiridon Vangheli* în: Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2005, p.609

Spiridon Vangheli este unul dintre cei mai de vază scriitori de la noi, cunoscut prin cărțile sale pentru copii pe mai multe meridiane ale lumii.

Dragii mei părinți

Părinții scriitorului: Ștefan și Eufrosinia Vangheli

Ștefan Vangheli (1889-1983) și ***Eufrosinia Vangheli***, iar în anul 1944, îi moare mama.

În sînul familiei

Studentul *Spiridon* ***alături de tată și sora*** *Ecaterina*

Școala primară din satul *Grinauți* Rîșcani

• 1939 – 1944 - ***Școala primară*** o face la *Grinăuți*, raionul ***Rîșcani***.

Liceul teoretic „Mihai Eminescu" din mun. Bălți

Instituția dată și-a început activitatea în incinta Școlii românești de cîntăreți, care la 1 octombrie 1944 a devenit Școala moldovenească nr.1.[1] Această instituție se afla pe strada Frunze, nr.2.[2] Școala moldovenească nr.1 a găzduit aici pînă în anul 1954. În anul 1954 se deschide facultatea de Limbi străine, care de pînă atunci de la înființare (1946) făcea parte componentă a Facultății Istorie și Filologie a Institutului Învățătoresc.[3] După transferarea Școlii medie nr.1, aici s-a instalat Facultatea de Limbi străine a Institutului Învățătoresc din Bălți. În anul 2000, această clădire se demolează.

[1] Popa, Iulius. *Universitatea de stat „Alecu Russo" din mun. Bălți*, p.62.
[2] *Alunecăm ușor în sînurile rîs de unde nu putem fi zăpsiți*/în Curierul de Nord, nr.38 (138) din 22.10.1994, p.2
[3] Popa, Iulius. *Universitatea de stat „Alecu Russo" din mun. Bălți*, p.139

Învățămîntul primar era obligatoriu și fără taxa de studiu. Pentru cei care doreau să se înscrie la liceu, cea mai apropiată localitate cu asemenea instituții era în orașul Bălți. În 1924 aici existau un liceu de fete și unul pentru băieți, un gimnaziu și trei școlii medii mixte. În virtutea evenimentelor după celui de al doilea război mondial, unii elevi au fost nevoiți să meargă la școala de mai multe ori în aceiași clasă, cînd la ruși, cînd la români. Anul 1947, cu toate nenorocirile lui, a fost anul cînd au fost stabilite structurile de stat sovietice, inclusiv și cea școlară.

Școala medie din *Pelinia* a început să funcționeze de la 1 septembrie 1948.[2] Școala medie a fost construită în anul 1959, pînă atunci elevii învățau în încăperi arendate. Clădirea școlii medii a fost dată în exploatare în anul 1975.[3]

Marele scriitor ***Spiridon Vangheli*** absolvește școala medie în anul 1950. Ea avea o clădire – internat (1970) destinată pentru cazarea elevilor veniți din alte sate, în special din sat. *Grinăuți*.

Liceul teoretic *Pelinia* a fost fondat în anul 1998, la 1 septembrie, prin reorganizarea Școlii medii.

Învățămîntul primar era obligatoriu și fără taxa de studiu. Pentru cei care doreau să se înscrie la liceu, cea mai apropiată localitate cu asemenea instituții era în orașul Bălți. În 1924 aici existau un liceu de fete și unul pentru băieți, un gimnaziu și trei școlii medii mixte. În virtutea evenimentelor după celui de al doilea război mondial, unii elevi au fost nevoiți să meargă la școala de mai multe ori în aceiași clasă, cînd la ruși, cînd la români. Anul 1947, cu toate nenorocirile lui, a fost anul cînd au fost stabilite structurile de stat sovietice, inclusiv și cea școlară.

Școala medie din *Pelinia* a început să funcționeze de la 1 septembrie 1948.[2] Școala medie a fost construită în anul 1959, pînă atunci elevii învățau în încăperi arendate. Clădirea școlii medii a fost dată în exploatare în anul 1975.[3]

Marele scriitor ***Spiridon Vangheli*** absolvește școala medie în anul 1950. Ea avea o clădire – internat (1970) destinată pentru cazarea elevilor veniți din alte sate, în special din sat. *Grinăuți*.

Liceul teoretic *Pelinia* a fost fondat în anul 1998, la 1 septembrie, prin reorganizarea Școlii medii.

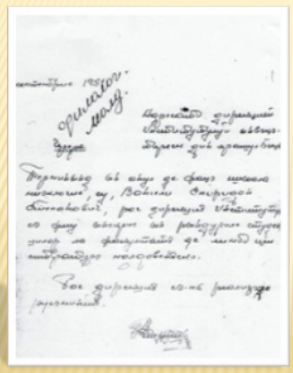

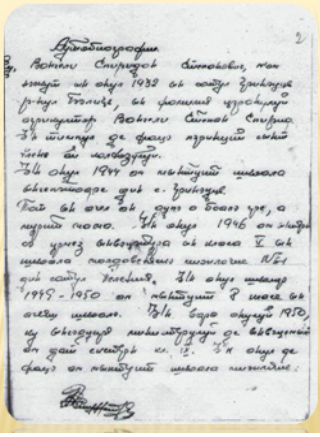

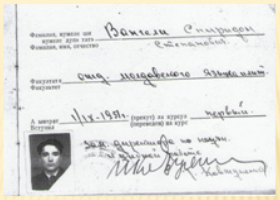

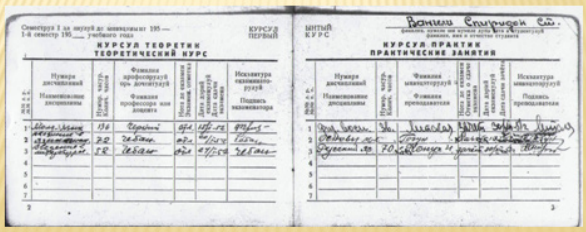

Spiridon Vangheli, student la ***Institutul pedagogic*** din Chişinău.

Institutul de Literatură Maxim Gorki ***din Moscova – un vis!***

Литературный институт имени А. М. Горького

1955 - la absolvire e recomandat la aspirantură, la ***Institutul de Literatură din Moscova.***

Литературный институт основан в 1933 году по инициативе Максима Горького как Вечерний рабочий литературный университет (постановление Президиума ЦИК СССР от 17 сентября 1932 года). С 1936 года носит современное название. С 1942 года в институте существуют очная и заочная формы обучения. С 1953 года при институте действуют Высшие литературные курсы. В 1993 г. институт награждён орденом Дружбы народов. С 1992 года находится в ведении Министерства образования и науки Российской Федерации. Институт расположен в бывшей городской усадьбе, памятнике архитектуры XVIII века (в этом доме в 1812 родился А. И. Герцен).

Familia Vangheli

Sopi Vangheli cu copiii Radu şi Rodica

1955 - se căsătoreşte cu ***Eleonora Popa*** (colegă de facultate, băştinaşă din sat. Năpădeni, raionul Ungheni).
1958 – se naşte primul fiu,Radu
1961- se naşte al doilea copil,Rodica.

Surse:
Spiridon, Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. Bucureşti-Chişinău, Editura Litera Internaţional, 2005, p.608
Spiridon, Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. Bucureşti-Chişinău, Editura Litera Internaţional, 2005, p.609

Spiridon Vangheli – Experienţa profesională

• 1957- 1960 - lucrează învăţător de clasele primare ***la Şcoala medie din satul Năpădeni,*** doar numai doi ani.
• 01.09.1950 - profesor de matematică la ***Şcoala din satul Sîngereii Noi***, raionul Sîngerei. Aici lucrează o singură zi.

Teatrul Municipal de păpuşi „Guguţă" din Chişinău

Evenimente

1997 – La Ungheni, se deschide Şcoala primară „Spiridon Vangheli".

2003 – Teatrul Municipal de păpuşi „Guguţă"din Chişinău, montează piesa Taina inelului de Spiridon Vangheli.

1992 – se inaugurează ***Teatru Municipal de Păpuşi*** „Guguţă" din sect. Ciocana, mun. Chişinău

Cafeneaua pentru copii „Guguţă" din Chişinău

La 01.06.1981- se inaugurează Cafeneaua pentru copii „Guguţă" din Grădina publică „Ştefan cel Mare" din Chişinău.[1]

[1] Spiridon, Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. Bucureşti-Chişinău, Editura Litera Internaţional, 2005, p.607

Portret de creaţie

Opere recomandate

Portret de creaţie

1962 – În ţara fluturilor
1963 – Soarele
1964 – De lume: Băieţelul din coliba albastră[11]
1966 - Balade[12]
1967- Isprăvile lui Guguţă[13]
1968 – Miracolul cotidianului;[14] *Conăcarii (folclor de nuntă); La noi la grădiniţă (povestiri, versuri, scenete)*

11 Ilustrată de Igor Vieru
12 Prefaţă de George Meniuc, ilustraţii Igor Vieru
13 Editura Lumina, pictor-desenator Anatolie Ciocanu, prezentare grafică de Ion Chiriac
14 Apare monografia de Raisa Boiveca, consacrată creatorului Spiridon Vangheli.

15 Cenzura interzice tipărirea poveştii Republica cu trei consuli. Integral apare în 1994.
16 Antologia teraturii autohtone pentru copii.
17 Antologie.
18 Cartea de aritate. Prefaţă de Spiridon Rassadin
19 Scrie o piesă de teatru pentru păpuşi.
20 Traducere de Spiridon Vangheli.

1970 –*Abecedar* (în colaborare cu Grigore Vieru
1971 – *Mânzul bunelului; Abecedar* (în colaborare cu Grigore Vieru); *Bună ziua, şcoală!*
1972 – *Columb în Australia*.[15]
1973 – *Şezătoare în codru*.[16]
1974 – *Moş Gerilă; Copiii planetei*.[17]
1975 – *Primiţi urători?*[18] *Bună seara, stea polară. (Culegerea pe scena şcolii)*[19]; Peter Pen şi Wendi de James Barile.[20]

Spiridon Vangheli şi Grigore Vieru la Abecedar 1970

21 Jocul antologic. Spiridon Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. Bucureşti-Chişinău Editura Litera Internaţional, 2005, p.407
22 Desene de Igor Vieru, prefaţă de Mihai Cimpoi.
23 Prezentare grafică – Lica Sainciuc.
24 desene Igor Vieru
25 antologie
26 Pictor Lica Sainciuc
27 Poeţii Mihai Cimpoi, prezentare grafică Ulevel Colibneac
28 Antologie (poezii ruse pentru copii). Selecţie şi Cuvînt înainte de Spiridon Vangheli.
29 Antologie. O selecţie din proza eseistică pentru copii inserată de cu/mai autorului.
30 Antologie a prozei autohtone pentru copii.
31 Ilustraţie Iurie Leu
32 Ilustraţie Iurie Leu
33 Pictor Lica Sainciuc, şi în colaborare cu Grigore Vieru
34 în grafie latină
35 Editura Cetatea

1976 – Cercelul de argint.[31]
1979 – Guguţă- căpitan de corabie.[32]
1981 – Steaua lui Ciubotel;[33] Calul cu ochii albaştri;[34] Fetiţa din Hirosima.[35]
1983, 1994 – Guguţă şi prietenii săi.[36]
1985 – Scrieri alese.[37]; Isprăvile lui Guguţă; Băiatul trezit de privighetori.[38]
1986 –Privighetoarea. Povestea muntelui albastru.[39]
1987 – Cele mai frumoase flori.[40]
1989 –Pantalonia –ţara piticilor;[41] Maria sa Guguţă[42]
1990 – Moara veselă; Abecedar (în grafie latină);[43] Băieţelul din coliba albastră.[44]
1991 – Ghiocica
1999 –Tatăl lui Guguţă cînd era mic
2000 – Copiii în căutşele Sibiriei.[45]

REZULTATELE MUNCII ASIDUE

Aprecieri

1960- Activează în calitate de redactor la Editura „*Cartea moldovenească*", apoi ca redactor superior la Editura "*Lumina*".
1964- este primit în Uniunea Scriitorilor.
1970-1995 – se angajează consultant literar la *Uniunea scriitorilor din Moldova*. Aici conduce secția *Literatură pentru copii*.
1971 – Cartea *Guguță* este destinsă cu Premiul Unional, la Concursul „Cea mai bună carte pentru copii."
1974 – Este destins cu Premiul International Diploma de onoare *Andersen* pentru cartea Ministrul bunelului (Rio de Janeiro).

1980 –este destins cu premiul de Stat al Moldovei.[1]
1982 –conferirea titlului de maestru emerit al artelor din RSSM[2].
1987 – participă la Săptămîna *Literaturii pentru copii în Bratislava*
1988 – La Kremlin (Moscova,Rusia) este destins cu Premiul de Stat al Uniunii Sovietice pentru volumul de sinteză *Guguță și prietenii săi*.
1991- este ales Președintele al PEN- Clubului din Moldova –filială a Asociației Mondiale a Scriitorilor[3]

1. Spiridon, Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2003, p.407
2. Spiridon, Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2003, p.407
3. Spiridon, Vangheli în Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova. București-Chișinău, Editura Litera Internațional, 2003, p.408

1992 – i s-a conferit titlul onorific „Scriitor al Poporului din Republica Moldova".
1996 – este distins cu Premiul Academiei Române „Ion Creangă"
1996 – este decorat cu Ordinul Republicii
1997 – primește premiul „Carte frumoasă-cinste cui te-a scris" acordat de Centrul Cultural Francez din Iași pentru cartea *Guguță și prietenii săi*.
Premiul "Simpatia copiilor" la Salonul International de Carte pentru Copii de la Chișinău (1997, pentru Guguță și prietenii săi, Premiile "Cartea anului" și "Simpatia copiilor" pentru volumul Tatăl lui Guguță cînd era mic, acordate în cadrul aceluiași Salon, ediția a IV-a (2000).
2000 –Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru cartea *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.
2000 – Laureat al Concursului „Zece cărți ale secolului XX- basarabean" pentru volumul *Isprăvile lui Guguță*
2002 – Premiul special al Uniunii Scriitorilor din România.

Biografie

- **14.06.1932** - sat. Grinăuţi, raionul Rîşcani în familia lui Ştefan Vangheli (1889-1983) şi Eufrosinia, iar în 1944, îi moare mama.
- **1939-1944** - Şcoala primară o face la Grinăuţi, r-ul Rîşcani.
- **1946-1948** - Şcoala nr.1 din or. Bălţi (clasele V,VI).
- **1948-1951**- Şcoala medie din satul Pelenia (clasele VII-X).
- **1951 –** este înscris la *Institutul învăţătoresc din Bălţi*[1] (pe care nu – l absolveşte. Peste o jumătate de an îi vine în cap să se transfere la *Institutul Pedagogic din Chişinău*).[2]
- **1950** - profesor de matematică la Şcoala din satul *Sîngereii Noi*, raionul *Sîngerei*.[3]
- **1955 –** absolveşte Institutul pedagogic „Ion Creangă din Chişinău".
- **1955** - se căsătoreşte cu *Eleonora Popa* (colegă de facultate, băştinaşă din sat. Năpădeni, raionul Ungheni).
- **1955** – după absolvirea Institutului Pedagogic "Ion Creangă " este recomandat la aspirantură, la *Institutul de Literatură din Moscova*.[4]
- **1957-1960** - doi ani lucrează ca învăţător de clasele primare la Şcoala medie din satul Năpădeni, alături de soţia sa Eleonara, care este profesoară de limba şi literatura moldovenească (română).
- **1958** –se naşte primul fiu, Radu.
- **1961**- se naşte al doilea copil, Rodica.

Evenimente

1981, 06 ianuarie - se inaugurează *Cafeneaua pentru copii* „Guguţă" din Grădina publică „Ştefan cel Mare" din Chişinău.[5]
1992 – se inaugurează *Teatru Municipal de Păpuşi* „Guguţă" din sect. Ciocana, mun. Chişinău.
1997 – La Ungheni, se deschide *Şcoala primară* „Spiridon Vangheli".
2003 –*Teatrul Municipal de păpuşi* „Guguţă" din Chişinău, montează piesa Taina inelului de Spiridon Vangheli.

Istoria Liceului teoretic „Mihai Eminescu" a parcurs o cale lungă de dezvoltare.

Instituţia dată şi-a început activitatea în incinta Şcolii româneşti de cîntăreţi, care la 1 octombrie 1944 a devenit Şcoala moldovenească nr. 1[6] Această instituţie se afla pe strada M. Frunze, nr. 2[7] Şcoala moldovenească nr.1 a găzduit aici pînă în anul 1955. În anul 1954 se deschide facultatea de Limbi străine, care de pînă atunci de la înfiinţare (1946) făcea parte componentă a Facultăţii de Istorie şi Filologie a Institutului Învăţătoresc din or. Bălţi.[8]

---

[1] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, Bucureşti-Chişinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.608

[2] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, Bucureşti-Chişinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.609

[3] Aici lucrează o singură zi.

[4] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, Bucureşti-Chişinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.609

[5] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, Bucureşti-Chişinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.607

[6] Popa, Iulius Universitatea de stat „Alecu Russo" din mun. Bălţi,p.62.

[7] *Alunecăm uşor în singurul rai de unde nu putem fi izgoniţi* în Curierul de Nord, nr.38 (138) din 22.10.1994, p.2

[8] Popa, Iulius Universitatea de stat „Alecu Russo" din mun. Bălţi, p.139

După transferarea Școlii medii nr. 1, aici s-a instalat Facultatea de Limbi străine a Institutului învăţătoresc din Bălţi. În anul 2000, această clădire se demolează. În locul ei se construieşte un bloc nou, blocul nr. 4 a aceleiaşi facultăţi. Din 1955-56 instituţia se transferă într-un alt local din str. Leningradului (Ștefan cel Mare) 59, apoi în 1967- 68 pe str. Pușkin, 76 (în incinta Școlii primare a Liceului teoretic M. Eminescu). După aceasta, pe str. Pușkin, 69 (1968-79) (în incinta Liceului teoretic L. Blaga), apoi pe strada Ștefan cel Mare, 81 pînă în prezent.

Creaţia autorului

1962 – *În ţara fluturilor*.
1963 – *Soarele*.
1964 – *De lume; Băieţelul din coliba albastră*.[9]
1966 – *Balade*.[10]
1967 - *Isprăvile lui Guguţă*.[11]
1968 – *Miracolul cotidianului*;[12] *Conăcarii* (folclor de nuntă); *La noi la grădiniţă* (povestiri, versuri, scenete) .
1970 - *Abecedar* (în colaborare cu Grigore Vieru).
1971 – *Ministrul bunelului; Bună ziua,şcoală*!
1972 – *Columb în Australia*.[13]
1973 – *Şezătoare în codru*.[14]
1974 –*Moş Gerilii; Copiii planetei*.[15]
1975 – *Primiţi urătorii?*[16] ; *Bună seara, stea polară* (Culegerea pe scena şcolii)[17]; *Peter Pen şi Wendi de James Barile*.[18]
1976 – *Cercelul de argint*.[19]
1979 – Guguţă- căpitan de corabie.[20]
1981 – *Steaua lui Ciuboţel*;[21] *Calul cu ochii albaştri*;[22] *Fetiţa din Hirosima*.[23]
1983, 1994 – *Guguţă şi prietenii săi*.[24]
1985 – *Scrieri alese*;[25] *Isprăvile lui Guguţă*; *Băiatul trezit de privighetori*.[26]
1986 –*Privighetoarea*; *Povestea muntelui albastru*.[27]
1987 – *Cele mai frumoase flori*.[28]

[9] Ilustrată de Igor Vieru

[10] Prefaţă de George Meniuc, ilustraţii Igor Vieru

[11] Editura Lumina, pictor Alexandru Hmelniţki, prezentaregrafică de Isai Cîrmu

[12] Apare monografia de Raisa Suveică, consacrată creaţiei lui Spiridon Vangheli.

[13] Cenzura interzice tipărirea povestirii Republica cu trei consuli. Integral apare în 1994

[14] Antologia literaturii autohtone pentru copii.

[15] Antologie.

[16] Carte de sinteză. Prefaţă de Stanislav Rassadin

[17] Scrie o piesă de teatru pentru păpuşi.

[18] Traducere de Spiridon Vangheli.

[19] Adoua antologie. *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.607

[20] Desene de Igor Vieru, prefaţă de Mihai Cimpoi.

[21] Prezentare grafică –Lică Sainciuc,

[22] desene Igor Vieru

[23] Antologie

[24] Pictor Lică Sainciuc

[25] Postfaţă Mihai Cimpoi, prezentare grafică Alexei Colîbneac

[26] Antologia prozei ruse pentru copii. Selecţie şi Cuvînt înainte de Spiridon Vangheli.

[27] Antologie. O selecţie din proza estoniană pentru copii însoţită de cuvîntul autorului.

[28] Antologie a prozei autohtone pentru copii.

1989 – *Pantalonia –ţara piticilor*;[29] Maria sa Guguţă.[30]
1990 – *Moara veselă*; *Abecedar* (în grafie latină);[31] *Băieţelul din coliba albastră*.[32]
1991 – *Ghiocica*.
1999 – *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.
2000 – *Copiii în cătușele Sibiriei*.[33]

Aforisme

- *Spiridon Vangheli*, cel care a inaugurat *Foaia literară* a *Institutului Pedagogic Ion Creangă* din Chișinău, înfiinţînd totodată, cunoscutul cenaclu literar, unde au prins aripi scriitorii consacraţi de azi, colegii săi: *Grigore Vieru, Victor Teleucă, Gheorghe Vodă, Pavel Boţu, Mihai Ion Ciubotaru și Valentin Mîndîcanu*.[34]
- Preocupat de problema creaţiilor pentru copii, se manifestă și ca antologator: Fetiţa din Hirosima; Șezătoare în codru; Copiii planeetei; Carte de citire și gîndire.
- Scriitorul a tradus din opera lui K. Ciukovski (Doctorul Aoleu), A. Lindren (Pepi Cioraplung), Geims Barri (Peter Pan și Vendi).
- Asemenea lui Ion Creangă, Spiridon Vangheli reușește să creeze un memorabil reprezentant al copilăriei universale „un arhetip, o esenţă luminoasă a copilului, observată la ora inocenţei”. M. Șleahtiţchi
- La începutul anilor ’60 ai sec. XX-lea, după ce a bătut *Alarma* lui Grigore Vieru, venea și în proza pentru copii un autor care înălţa acest gen la condiţia adevăratei artei, făcînd-o captivantă atît pentru copii cît și pentru cei vîrstnici.
- Spiridon Vangheli cunoaște psihologia celor mici, de aceea și privește lumea prin lentila copilului și a copilăriei.
- Se știe că Spiridon Vangheli vine din lumea îndrăgită a satului și dintr-o preocupare foarte apropiată de sufletul copilului –aceea de dascăl.
- Mă bucur că vremurile noi au trezit conștiinţa harnicului meu popor ce își recapătă acum sentimentul demnităţii naţionale și sunt sigur că poprul meu va ieși învingător din umilinţa și înjosirea pe care i le-au adus regimul lui Stalin și perioada stagnării. (Literatura și Arta, 01.01.1989)
- Vangheli e anume născut să fie scriitor pentru copii, îl caracterizează nu o enigmatică detașare de copil, ci o atitudine ce el. Copilul lui Vangheli nu e un „lucru de sine” pentru a fi cercetat și descifrat, ci un tovarăș întru cugetări, retrăiri… (S. Rassadin)
- Guguţă este înzestrat cu multe calităţi, iar una din ele este cea de Eliberator.

  (Grigore Vieru)[35]
- Guguţă e cel care gîndește și acţionează cu adevărat liber, prin el devine mai liber și gustul literar, complet deformat pînă mai ieri, al micilor noștri cititori. (Grigore Vieru)[36]
- Se știe că Spiridon Vangheli vine din lumea îndrăgită a satului și dintr-o preocupare foarte apropiată de sufletul copilului –aceea de dascăl… (Mihai Cimpoi)

---

[29] Ilistraţie Iurie Leu

[30] Ilistraţie Iurie Leu

[31] Pictor Lică Sainciuc, și în colaborare cu GrigoreVieru

[32] în grafie latină

[33] Editura Oltiţa

[34] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.609

[35] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.620

[36] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internaţional, 2005, p.620

- Gîndirea copilului din universul lui Vangheli este sub acest aspect, o gîndire fantastică, poetică și metaforică. (Mihai Cimpoi)[37]
- Copilul reface lumea, o regîndește, motiv din care subiectul lui Spiridon Vangheli sunt tratate cu libertatea, fantastic și inventivitatea pe care le reclamă povestea. (Mihai Cimpoi)[38]
- Guguță este visul materializat în imagine, este un personaj memorabil, de o reală forță generalizatoare, care echivalează cu starea lirică a copilăriei. E copilăria însăși. (Mihai Cimpoi)[39]
- Micul erou al lui Spiridon Vangheli face supreme minune: pe voi cei mici, vă duc între cei mari, pe noi, iști mari, ne întoarce la întreaga noastră copilărie. (Mihai Cimpoi)
- Povestirile despre și cu Guguță sunt un soi de „jucării" ale imaginației, niște construcții metaforice, în care ne este prezentat iarăși spectacolul vieții văzute de copil. (Mihai Cimpoi)
- Spiridon Vangheli îi orientează pe copii spre frumos și ideal, îi educă prin exemplul bun al glumei și poveștii. Eroii lui, frații de spirit și de vîrstă cu copiii noștri, au intrat în viața lor cu drepturi recunoscute, influențîndu-i … (Eliza Botezatu)
- …Valoarea și puterea de captivare a scrierilor se află în toate calitățile luate în ansamblu: în spiritul asociativ și priceperea autorului de a construi scene- situații și de a improviza, în plasticitatea și dinamismul narațiunii, în frumusețea eroilor în lirismul și umorul care colorează narațiunile. (Eliza Botezatu)
- Acest condei e de o sensibilitate rară. Vangheli face o literatură mare pentru cei mici. (Darșan Singl, Deli India)
- Miniaturile lui Spiridon Vangheli reprezintă un material artistic bogat, variat și original pentru punerea în discuție a unor probleme interesante, ce privesc viața, preocupațiile, aspirațiile copiilor și literatura, dedicată micilor cititori… (Raisa Suveică)
- Există în întreaga creație a lui Spiridon Vangheli o obsesie a lumini stelare a albului în general. Concretul îmbracă,deci, această mantie regală a purității. Ninsorile cauzează momente de îndelungată și poetică reverie, ele aduc somnul înflorit de vise ale copilăriei… (Mihai Cimpoi)
- Micii eroi nu numai că găsesc soluții ingenioase sau răstoarnă situațiile în favoarea lor: ei au un punct de vedere asupra lumii, își cer un statut de existență autonomă, plină de un farmec aparte. (Mihai Cimpoi)
- Fără îndoială, am stat în banca lui Ion Creangă. De la marii scriitori înveți a ține condeiul în mînă, celelalte ți le dă Dumnezeu, dacă ți le dă.
- Adică, mă întrebi, dacă e greu să fii scriitor? Crezi că e mai ușor să fii, pur și simplu, om de treabă?
- De cînd scriu, refuz să particip la emisiunea „Noapte bună, copii!" Misiunea mea e să trezesc copilul, nu să-l adorm.
- Carte pentru copiii trebuie scrisă așa, ca, după ce ai citit-o, să n-o uiți toată viața.

Aprecieri

1960 - Activează în calitate de redactor la Editura „Cartea moldovenească", apoi ca redactor superior la Editura „Lumina".
1964 - Este primit în *Uniunea Scriitorilor*.
1970-1995 – Se angajează consultant literar la *Uniunea scriitorilor din Moldova*. Aici conduce secția *Literatură pentru copii*.
1971 – Cartea Guguță este destinsă cu *Premiul Unional*, la Concursul „Cea mai bună carte pentru

[37] Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei. În Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Chișinău, 1998, p.480

[38] Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei. În Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Chișinău, 1998, p.480

[39] Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei. În Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Chișinău, 1998, p.480

copii” .
1974 – Este destins cu *Premiul Internaţional* Diploma de onoare *Andersen* pentru cartea *Ministrul bunelului* (Rio de Janeiro).
1980 –Este destins cu *Premiul de Stat al Moldovei*.[40]
1982 – I se conferă titlul de *Maestru emerit al artelor din RSSM*[41].
1987 – Participă la *Săptămîna Literaturii pentru copii* în Bratislava.
1988 – La Kremlin (Moscova,Rusia) este destins cu *Premiul de Stat al Uniunii Sovietice* pentru volumul de sinteză *Guguţă şi prietenii săi*.
1991- Este ales Președintele al *PEN- Clubului din Moldova* –filială a *Asociaţiei Mondiale a Scriitorilor*.[42]
1992 –I se conferă titlul onorific „Scriitor al Poporului din Republica Moldova”.
1996 – Este distins cu *Premiul Academiei Române* „Ion Creangă”.
1996 – Este decorat cu *Ordinul Republicii*.
1997 – Primește premiul „Carte frumoasă- cinste cui te-a scris” , acordat de *Centrul Cultural Francez* din Iași pentru cartea *Guguţă şi prietenii săi*.
2000 – Premiul *Uniunii Scriitorilor din Moldova* pentru cartea T*ată lui Guguţă cînd era mic*.
2000 – Laureat al Concursului „Zece cărţi ale secolului XX- basarabean” pentru volumul *Isprăvile lui Guguţă.*
2002 – Premiul special al *Uniunii Scriitorilor din România*.
2012, 20 martie – nominalizat la Premiul *Astrid Lindgren.*

Ale cui sînt afirmaţiile:

- *Ia staţi, bre! Eu ştiu de ce fugiţi: nu vă puteţi căţăra în pom, aşa e?*[43] *Vasile Bujor.*

- *Ai mai făcut o poznă, măi Bujor cu ochii albaştri. Dacă n-ai băieţii tăi, îi găseşti pe uliţă, cînd îţi trebuie.*[44] *Stăpîna, soţia lui Vasile Bujor.*

- *Unde mă laşi, omule? Sunt după boală, carte nu ştiu, rusește nici atîta.*[45]*Cu baioneta au dezlipit-o de gîtul luiTudor, mama lui Iacobaș.*

- *Vine seara un lup, bre, şi urlă chiar sub fereastră, a surîs ea. Dacă va mirosi că este bărbat la casă, poate nu s-a mai băga peste noi, a? Şi-i trage o sfîrlă?*[46] *Mătușa Irina.*

- *Îndură-te, Doamne! Ne-a adus aici sătana, ca să hrănească sălbătăciunile cu noi!*[47] *Mama Oliţei.*

- Aa, iată unde erai! Se învioră… Tot cătunul te caută. N-a mai încărcat omul căruţa. Îşi dezbracă repede cojocul, o îmbodolește pe Oliţa şi dă în cai. De întîlnea pe cineva pe drum, îi striga de

[40] Vangheli, *Spiridon. în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p. 607

[41] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p. 607

[42] *Spiridon, Vangheli în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p. 615

[43] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.3

[44] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.3

[45] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.6

[46] Vangheli, Spiridon, *Iacobaș,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.8

[47] Vangheli, Spiridon, *Iacobaș,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.11

departe: -Am gă-si-t-o pe O-liţa Bujor!!! – E vie? –Da! Iată-o, în căruţă![48] Omul care o găsește în bordei.

- Oliţa, ia un cuţit şi hai cu mine! – Unde? –Ai să vezi. Vrei friptură. Fatafăcu ochi mari: nici u mai știe de cînd nu mîncase friptură. –Atunci hai mai repede![49] Ionuţ.

- Drept cine mă iei, Marie? Să ajung eu să iau parale de la un copil ca ăsta?! Am trei băieţi morţi pe front și îngropaţi fără sicriu. Dacă, Doamne ferește, s-a întîmpla, lasă că-l fac așa, de pomană.[50] Moș Capral îi vorbește Mariei.

- Mă laşi să mă rog oleacă pentru mama? Acolo, unde mă duci, nu-s biserici. [51] Oliţa. Și cum treceau pe lîngă biserică, fetița a prins a grăi.

- Unul zice că el n-a venit la școală să se bată cu zăpadă, da altul: Nici eu nu ies, că am o gaură în căciulă și o să între bulgării sub ea ca puiii sub cloșcă.[52] Luţă și Tănănuţă.

- Iertaţi-mă, n-am vrut. Așa e la război! – a rîs Domnica.[53] Măriuca.

- Vezi, mă Tănănuţă, să nu-ţi între frig prin gaura ceea la căciulă! Mă auzi![54] Măriuca.

- Ha-ha-ha!- se hlizea Tănănuţă. – Acum n-au încotro - o să steie afară și o să se bată cu bulgări pînă la … primăvară.[55] Măriuca.

- Dar de ce e așa defrig? – s-au mirat ei. Fetele stau în paltoane, băieţii în căciuli? Iarna cu amîndouă ferestre deschise vraiște?![56] Taţii lui Luţă și Tănănuţă.

- Cînd vede că nu-i trece inima, își zice: „Bun, măi doctore. Cum mă lecuieşti tu, așa am să te încalţ și eu pe tine!”[57] Chirică către doctorul Culai.

- *Iaca mă odihnesc olecuţă, că bine a zis Cine a zis: „Bătrîneţe, haine grele...”Ce vrei să mă așez pe omăt?*[58] *Mătușa Mărghioala către nenea Mitruţă.*

- *Nu cumva e flămînd? Mă duc eu să-i dau un boţ de mămăligă!*[59] *Moș Mitruţă către cîinele său.*

- Cu ce te-am supărat, cumătre, de nu-mi răspunzi la bineţe? Piticul Iustin se uită în jur a mare taină și zice: - Ei, supărat ... Eu nu aud, bre, de-o ureche![60] Matei către Iustin.

---

[48] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.14

[49] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.19

[50] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinţi cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.28

[51] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița”, 2011, p.35

[52] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.9

[53] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.10

[54] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.12

[55] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.12

[56] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.12

[57] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[58] Vangheli, Spiridon, *Doruţa și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.25

[59] Vangheli, Spiridon, *Doruţa și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.27

[60] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.30

- Dormi, maria ta? ... ştii că mi-a trecut piciorul? E-hei, moale pernă mi-ai dat! Unde pune împăratul capul, doctorul nu mai are ce face.[61] Împărăteasa către împărat.

- Ce să moţăi aici? Dau o fugă acasă şi vin mai spre ziuă, cînd m-a ajunge rîndul să torn în coş.[62] Miron.

- Adică, scapă şi tu fărimuturi mai mari, că nu mai sînt cel pe care l-ai adus în sac de la iarmaroc?[63] Purcelul.

- Măi, măi, măi! Iaca ce înseamnă să ai puşcă! Numai lecuţă apeşi cu degetul şi raţa vine de la iaz drept în oală. Mac-mac-mac! Şi zama e gata.[64] Piticul.

- Unde a pus bostanul din grădină ţintaşii ca să vadă care e mai ţîntaş?[65] Sus pe hogeac.

- Măi tu, ai să mă scoţi la covrigi, măi! Iaca, nu mai am ce cîrpi din pantolonii istea, dar parcă văd că pînă deseara îi faci iar ferferniţă.[66] Nouroaica.

- Fie sfîntă, dacă spus. Numai că eu nu-s popă, măi frate. Iacă îmblu ca şi voi: n-am rasă, n-am cadelniţă, de ce să grăiesc că am, dacă n-am?[67] Piticul Ion.

- Măi-măi-măi! –nu-şi venea în fire piticul. Tocmai eu am fost acela, care am dat de comoară. Numai s-o vadă Sînziana! Acum o să îmble cu cercei, o să aibă inel! Ia măi noroc a dat azi peste mine![68] Piticul Ion.

- Să creadă ce-or vrea, -şi-a zis el împăcat. – că am o cruce de argint, că vin noaptea duhurile – mi-i totuna – numai apa să fie bună ca înainte.[69] Piticul Ion.

- Lasă, mamă, mîncăm noi şi lapte de susai. Mulţumim, bade Fănucă![70] Băieţii lui Sava.

- Doamne, numai să fie băiatul viu! Pe cîţi nu i-a înghiţit azi rîul![71] Acasă mama se ruga în faţa icoanei.

- Acum de te-ai ţinea pe pămînt pe cele două picioare care scîrţie, nu să te zbînţui prin copac! Iaca, să nu grăiesc într-un ceas rău, dar mătem că într-o zi... Eu, bre cu scara şi nu mă sui în pom. Ştiu că nu eşti pasăre să înfingi aripile, dacă, doamne fereşte, s-a rupe creanga?[72] Peliniţa îl ceartă pe Petrachel.

---

[61] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.34

[62] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.47

[63] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[64] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[65] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[66] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[67] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.60

[68] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.64

[69] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.65

[70] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.78

[71] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.93

[72] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

- Iaca iar pui în sîn. Îi pomul tău, Pătrăchel, ce parcă eşti la furat? Anină încaltea un coş în crăcanul cela.[73] Peliniţa.

- Dacă îmi place viaţa din pom, Peliniţă-hai, ce să fac! Ia sui şi au aici, ca e mai bine decît în tronul împăratului. [74] Peliniţa.

- Iartă-l, măria ta, şi fă-l mai mare pe grajd, dar de azi încolo să îmble cu capul gol. Aşa o să îmble şi el, şi copiii săi![75] Împăratul Talion.

- Nu îmblu eu pe la castele,
  Nu mă aştepta.
  Sînt poetul ţării mele,
  Nu sînt sluga ta![76] Gruia.

- Măi piticule, ce faci?! Asta e casa noastră! Venim hăt-hăt de peste nouă mări şi nouă ţări ca să ajungem la copacul ăsta! Noi avem sus, în ramuri, pui, dar ce ai tu aici?! Tu eşti cel de stinge stelele![77] Păsărica îl certa pe tîmplar.

- Să mă ierţi. Nici nu ştiam că v-aţi făcut cuib acolo ...Vă mulţumesc, voi mi-aţi adus copacul înapoi acasă! – Apoi a căzut în genunchi lîngă pom, şi-a lipit faţa de scoarţa lui bătrînă şi a zis cu ochii închişi cum ai spune o rugăciune: Acesta e gospodarul meu, că altul n-am. Acesta mi-e soţ, acesta mi-e tată, acesta mi-e fiul cel mai mare![78] Femeia sau gospodina casei.

- Ai un copil şi de acela vrei să scapi?! Pădurea mişună de lupi, măi omule![79] **Tecla.**

---

[73] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

[74] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

[75] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.106

[76] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.117

[77] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.122

[78] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.124

[79] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.131

Proba I, proba scrisă *„Steaua Vangheli”*

Vă propunem: **Test de evaluare.**

Concursul *La izvoarele înţelepciunii dedicat marelui scriitor, poet, traducător şi editor* – Spiridon Vangheli
mun. Chișinău. Etapa municipală, ediţia a XXII-a
15 mai 2012

Proba nr. I

Numărul participantului. _____ Clasa a III-a

Teste de evaluare
Instrucţiune: Citește cu atenţie toate însărcinările propuse.
Timp preconizat: 45 minute.

I. ***Alege varianta potrivită.*** ***9p.***

1. Cînd este născut Spiridon Vangheli?
a. 15.03.1930
b. 14.06.1932
c. 07.02.1935

2. În ce localitate se naște Spiridon Vangheli?
a. Grinăuţi
b. Nicoreni
c. Pelinia

3. În ce familie se naște Spiridon Vangheli?
a. într-o familie de învăţători
b. într-o familie de muncitori
c. într-o familie de ţărani

4. Care este numele tatălui lui Spiridon Vangheli?
a. Grigore
b. Pavel
c. Ștefan

5. Cum o chema pe mama lui Spiridon Vangheli?
a. Anastasia
b. Eudochia
c. Eufrosinia

6. La ce vîrstă Spiridon Vangheli rămîne fără mamă?
a. la 9 ani
b. la 12 ani
c. la 15 ani

7. Unde Spiridon Vangheli își face clasele următoare după școala primară din sat?
a. școala medie, Bălți și Pelinia
b. școala medie, Drochia
c. școala medie, Rîșcani

8. Unde Spiridon Vangheli își urmează studiile după ce termină școala medie?
a. Colegiul Pedagogic, Orhei
b. Institutul învățătoresc din Bălți
c. Universitatea de Stat

9. Cu cine Spiridon Vangheli se căsătorește?
a. Cornelia Munteanu, actriță
b. Eleonora Popa, colegă de facultate
c. Mihaela Rusu, cîntăreață

II. ***Completează propozițiile:*** ***4p.***

1. Scriitorul *Spiridon Vangheli* și - a făcut studiile în clasele primare în _____ _____
2. Scrie, numele părinților scriitorului *Spiridon Vangheli* _____.
3. Studiile superioare scriitorul *Spiridon Vangheli* și le-a făcut la _____ __ _____
4. Scriitorul *Spiridon Vangheli* debutează cu opera _____

III. ***Scrie pe linie, ale cui sînt spusele:*** ***4p.***

1. - Mă duc eu după Primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceți găuri în nouri – să nu se înadușe soarele pînă atunci.
_____
2. Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte:
- Bine ai venit la noi, Răducule,…
- Codru te așteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană.
_____

IV. ***Răspunde la întrebări:*** ***6p.***

1. Unde a întîlnit-o hulubul pe Primăvara, în basmul cu același nume? Și ce făcea ea acolo? _____
_____
_____
_____

2. În satul cui, hulubul a chemat-o pe Primăvara? _____
_____
_____

3. Cine a adus vorbă în sat că în hîrtop au apărut niște pitici? _____
_____
_____

V. ***Citește, apoi identifică din ce operă este extras fragmentul?*** ***8p.***

1. Viscolea ca în plină iarnă. Drumurile s-au ghemuit sub garduri, casele din sat și-au tras cușme albe pe ochi. Vrăbiile, supărate, ciripeau sub streașină: adică, cum vine asta, că nu e luna

lui faur… _____

_____

2. De mari ce erau, fragii roşii şi-au plecat capul în iarbă. Îi plăceau lui Radu, ce mai vorbă… Băiatul nu stătea degeaba. _____

_____

Trenul se târa spre răsărit, da copiii lihniţi de foame tot întrebau:
— Unde ne duce el? Când ne întoarcem acasă?
Le-au aruncat ia acolo nişte peşte sărat, ca să nu le dea apă după aceea. Oliţa, Iacobaş şi unul Ionuţ tot strigau „voda!" cât îi ţinea gura, alt cuvânt rusesc nu ştiau. Se întâmpla să alerge cineva de prin vreo gară cu căldarea, dar când se apleca copilul după o gură de apă, gardianul o răsturna cu piciorul.

3. Şi hulubul a înghiţit un grăunte şi a pornit la drum. Înnopta pe unde putea, tremurînd de frig, dar cum se lumina, zbura mai departe.

_____

_____

VI. Alege varianta corectă. Completează spaţiile libere din căsuţa goală A, utilizînd personajele din coloana a doua B. ***7p.***

A

1. Basmul *Frăţiorul de la fereastră–*
2. Basmul *Hora albă –*
3. Basmul *În ţara fluturilor–*
4. Basmul *Musafirul lui Radu-*
5. Basmul *Piticii în cuşme albe –*
6. Basmul *Primăvara –*
7. Basmul *Toamna –*

B.

1. *Vrăbiile, hulubul, Primăvara, graurii, rîndunelele, ciocîrliile, satul lui Radu, melcul.*
2. *Graurul, piticii (ghioceii), Radu, Bumbu.*
3. *Radu, tata, Puiul de Pom.*
4. *Radu, fluturele - musafir, hulubul, Salcia.*
5. *Codru, Radu, Bumbu,Cucul, fluturii, Ţara Fluturilor.*
6. *Strugurii, soarele, Radu, tata.*
7. *Bulucul de ciori, nourii, Radu, Bumbu.*

A	1	2	3	4	5	6	7
B							

VII. Priveşte desenele, numeşte opera. ***4p.***

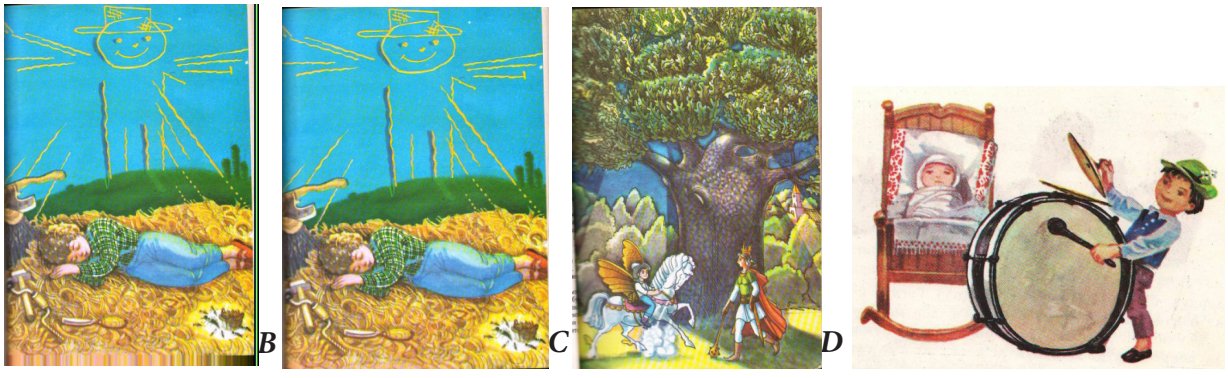

a. _____
b. _____
c. _____
d. _____

VIII. Care imagine îi corespunde acestui text? ***2p.***

În mahalaua lui *Guguță* s-a născut o fată. Toţi vorbesc că o s-o cheme *Liliana*. Mama fetei, de bucurie, nu stinge toată noaptea lumina din ferestre. Tatăl ei, nenea *Mihai*, de cînd s-a născut *Liliana*, îi strînge pe toţi băieţii de pe drum și-i trage cu căruţa, iar lui *Guguță* i-a dat voie să mîne caii prin centrul satului.

După ce l-a pălit norocul acesta, Guguță și-a făcut treabă pe la mama Lilianei să vadă cum arată o fată născută. Liliana ședea în leagăn și se uita cu ochii. Mama ei a spus, că fata știe să rîdă prin somn…

… - Măi Guguță, tu știi să baţi doba?

a. O bat, nene Mihai.

b. Am o fată, bre, și vreau să cînte de sară muzica la casa mea. Cutreier de dimineaţă drumurile și nu găsesc muzicanţi. Toţi îs prinși pe la nunţi…

Răspuns: Îi corespunde imaginea _____

Punctaj acumulat: (44p.)_____
Semnătura examinatorului_____

Concursul *La izvoarele înțelepciunii*
dedicat marelui scriitor, poet, traducător și editor *– Spiridon Vangheli*
mun. Chișinău. Etapa municipală, ediţia a XXII-a
15 mai 2012

Proba nr. 1

Numărul participantului. _____ Clasa a IV-a

Teste de evaluare
Instrucţiune: Citește cu atenţie toate însărcinările.
Timp preconizat: 45 minute.

I. ***Alege varianta potrivită.*** ***15 p.***

1. Cînd este născut Spiridon Vangheli?
a. 15.03.1930 b. 14.06.1932 c. 07.02.1935

2. În ce localitate se naște Spiridon Vangheli?
a. Grinăuţi b. Nicoreni c. Pelinia

3. În ce familie se naște Spiridon Vangheli?
a. într-o familie de învăţători
b. într-o familie de muncitori
c. într-o familie de ţărani

4. Care este numele tatălui lui Spiridon Vangheli?
a. Grigore b. Pavel c. Ștefan

5. Cum o chema pe mama lui Spiridon Vangheli?
a. Anastasia b. Eudochia c. Eufrosinia

6. La ce vîrstă Spiridon Vangheli rămîne fără mamă?
a. la 9 ani b. la 12 ani c. la 15 ani

7. Unde Spiridon Vangheli își face clasele următoare după școala primară din sat?
a. școala medie, Bălţi și Pelinia
b. școala medie, Drochia
c. școala medie, Rîșcani

8. Unde Spiridon Vangheli își urmează studiile după ce termină școala medie?
a. Colegiul Pedagogic, Orhei b. Institutul Pedagogic „A. Russo”, Bălţi
c. Institutul Pedagogic „I. Creangă”, Chișinău

9. În ce an Spiridon Vangheli absolvește această instituţie de învăţămînt?
a. în anul 1955 b. în anul 1957 c. în anul 1959

10. Cu cine Spiridon Vangheli se căsătorește?
a. Cornelia Munteanu, actriţă b. Eleonora Popa, colegă de facultate
c. Mihaela Rusu, cîntăreaţă

11. Unde Spiridon Vangheli lucrează doi ani după ce se întoarce din armată?
a. Academia de Ştiinţe din Moldova b. Institutul Pedagogic din Bălţi
c. Școala medie din Năpădeni

12. Unde apoi Spiridon Vangheli își continuă activitatea?
a. la editura Basarabia b. la editura Baștina
c. la editura Cartea Moldovenească și Lumina

13. Care sunt numele copiilor lui Spiridon Vangheli?
a. Ana și Elena b. Radu și Ion c. Radu și Rodica

14. Care sunt numele nepoţilor lui Spiridon Vangheli?
a. Andrei și Alexei b. Guguță și Ciuboțel c. Viorel și Ștefan

15. În ce an moare tatăl lui Spiridon Vangheli?
a. 1981 b. 1983 c. 1985

II. ***Completează propoziţiile:*** ***4 p.***

1. Scriitorul *Spiridon Vangheli* și - a făcut studiile în clasele primare în
_____ _____ .
2. Scrie, numele părinţilor scriitorului *Spiridon Vangheli* _____.
3. Studiile superioare scriitorul *Spiridon Vangheli* și le-a făcut la _____ _____
_____
4. Scriitorul debutează cu opera _____

III. ***Scrie pe linie, ale cui sînt spusele:*** ***4 p.***

1. - Mă duc eu după Primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceţi găuri în nouri – să nu se înăduşe soarele pînă atunci.
_____

2. Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte:
- Bine ai venit la noi, Răducule,…
- Codru te așteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană.

_____

IV. ***Răspunde la întrebări:*** ***8 p.***

1. Unde se afla ţara fluturilor?
_____
_____

2. Ce le-a spus moș Petruţ cocostîrcilor, atunci cînd și-a scos căciulile? - Bun sosit!
_____
_____

3. Ce a învăţat-o Tărcatu pe Harbuzoaică?
_____
_____

4. Unde le-a ordonat să-l ducă slugile pe împărat?

_____

_____

V. ***Citește, apoi identifică din ce operă este extras fragmentul?*** ***4 p.***

1. – Vino, Primăvară, și în satul lui Radu. Vino, că ne-am săturat de iarnă.
Păi încolo m-am și pornit, - a zis Primăvara și iar s-a apucat să strice gheața.

_____

_____

2. Un graur tînăr a adus vorbă în sat că în hîrtop au apărut niște pitici. – Ei ba?- a făcut ochi mari Radu.

_____

_____

3. Bumbu a vrut să latre la ei, dar a rămas cu gura căscată – *frumo-o-și pitici*! Și lui Radu i-au plăcut. Unde îi vine un gînd să ieie hîrtopul cu pitici cu tot și să-l ducă în sat. Dar cum o să încapă dealurile în ogrăzile oamenilor?

_____

_____

4. Demult aștepta Radu un oaspete. Tata i-a adus ieri un Pui de Pom.
E cît mine oaspetele, -s-a bucurat Radu. – Și el o să rămînă cu noi. Tot n-am frățior.

_____

_____

VI. Scrie, unde se află monumentul din imagine? ***1 p.***

_____

_____

_____

_____

_____

VII. Alege varianta corectă. Completează spațiile libere din căsuța goală A, utilizînd personajele din coloana a doua B. ***6 p.***

A.

1. Basmul *Cocostîrcii*
2. *Basmul cu cel mai bogat copil din lume*
3. Basmul *Omul de zăpadă*
4. Basmul *Păsările lui moș Petruț*
5. Basmul *Soldații lui Pintilie*
6. Basmul *Surioara*

.

A	1	2	3	4	5	6	7
B							

B

1. bunica, Nicu, albăstrița, baraboii, cucu
2. copiii, omul de zăpadă
3. Harbuzoaica, Tărcatu
4. oamenii din sat, moș Petruț, cocostîrcii
5. slugile - degetele, împăratul Pintilie
6. moșul, baba, cocostîrcii (mama și tata), și cei 3 pui de cocostîrci

VIII. Privește desenele, numește opera. *4 p.*

A *B* *C* 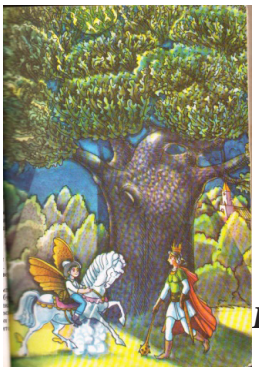 *D*

a. _____
b. _____
c. _____
d. _____

IX. Citește fragmentul. Ce imagine îi corespunde acestui fragment? ***2 p.***

… – Hai, bre, odată că mi se împuţinează vinul, - tot alerga tata la ușa saraiului.

- Iaca amuș, - se auzea vocea lui *Grăia-Singur*, dar nu lua zăvorul.

Ba capul nu încăpea pe umere, și-l mai cioplea, acum trupul era din cale-afară, și-l subția, apoi iar se muta la cap - îi părea că-i oleacă dat într-o parte. Pînă la urmă din tot strămoșul rămîne cu un băţ în mînă.

… Iar *Grăia - Singur* nu știa unde să se ascundă. A-ha, pe sarai! Cucoșii cîntau de miezul nopţii… Și cum stătea, frînt de oboseală, cu ochii la cer, de odată i se luminează capul. Un bob zăbavă se închide iar în serai.

Oaspeţii rabdă cît rabdă, apoi nu știu care întră pe fereastră și ia zăvorul.

Jos, pe un vraf de surcele, dormea *Grăia-Singur* cu pumnul sub cap. În loc de sculptură – mai tot peretele boit în albastru. De după un deal verde răsărea *soarele* în pălăria lui bunicu-său și cu picioare de om…

- Iaca, măi! – unde zice o femeie. – Băiatul ista e mai căpos decît noi. Haideţi acasă, că ne apucă dimineaţa.

Îi corespunde imaginea_____
Punctaj acumulat: _____ Semnătura examinatorului_____

Concursul *La izvoarele înțelepciunii*
dedicat marelui scriitor, poet, traducător și editor *– Spiridon Vangheli*
Mmun. Chișinău. Etapa municipală, ediţia a XXII-a
15 mai 2012

Proba nr. 1

Numărul participantului. _____ Clasa a V-a

Teste de evaluare
Instrucţiune: Citește cu atenţie toate însărcinările.
Timp preconizat: 45 minute.

I. ***Alege varianta potrivită.*** ***15 p.***

1. Cînd este născut Spiridon Vangheli?
a. 15.03.1930 b. 14.06.1932 c. 07.02.1935

2. În ce localitate se naște Spiridon Vangheli?
a. Grinăuţi b. Nicoreni c. Pelinia

3. În ce familie se naște Spiridon Vangheli?
a. într-o familie de învăţători b. într-o familie de muncitori c. într-o familie de ţărani

4. Care este numele tatălui lui Spiridon Vangheli?
a. Grigore b. Pavel c. Ștefan

5. Cum o chema pe mama lui Spiridon Vangheli?
a. Anastasia b. Eudochia c. Eufrosinia

6. La ce vîrstă Spiridon Vangheli rămîne fără mamă?
a. la 9 ani b. la 12 ani c. la 15 ani

7. Unde Spiridon Vangheli își face clasele următoare după școala primară din sat?
a. școala medie, Bălți și Pelinia b. școala medie, Drochia c. școala medie, Rîșcani

8. Unde Spiridon Vangheli își urmează studiile după ce termină școala medie?
a. Colegiul Pedagogic, Orhei b. Institutul Pedagogic „A.Russo”, Bălţi
c. Institutul Pedagogic „I.Creangă”, Chișinău

9. În ce an Spiridon Vangheli absolvește această instituţie de învăţămînt?
a. în anul 1955 b. în anul 1957 c. în anul 1959

10. Cu cine Spiridon Vangheli se căsătorește?
a. Cornelia Munteanu, actriţă b. Eleonora Popa, colegă de facultate
c. Mihaela Rusu, cîntăreaţă

11. Unde Spiridon Vangheli lucrează doi ani după ce se întoarce din armată?
a. Academia de Știinţe din Moldova b. Institutul Pedagogic din Bălţi
c. Școala medie din Năpădeni

12. Unde apoi Spiridon Vangheli își continuă activitatea?
a. la editura Basarabia b. la editura Baștina
c. la editura Cartea Moldovenească și Lumina

13. Care sunt numele copiilor lui Spiridon Vangheli?
a. Ana și Elena b. Radu și Ion
c.Radu și Rodica

14. Care sunt numele nepoţilor lui Spiridon Vangheli?
a. Andrei și Alexei b. Guguță și Ciuboţel
c. Viorel și Ștefan

15. În ce an moare tatăl lui Spiridon Vangheli?
a. 1981 b. 1983 c. 1985

II. ***Completează propoziţiile:*** ***4 p.***

1. Scriitorul *Spiridon Vangheli* și - a făcut studiile în clasele primare în _____ _____

1. Scrie, numele părinţilor scriitorului *Spiridon Vangheli* _____
2. Studiile superioare scriitorul *Spiridon Vangheli* și le-a făcut la _____ _____ _____
3. Cu ce operă debutează scriitorul_____

III. ***Scrie pe linie, ale cui sînt spusele:*** ***5 p.***

1. - Mă duc eu după Primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceţi găuri în nouri – să nu se înnăduşe soarele pînă atunci.
_____
2. Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte:
- Bine ai venit la noi, Răducule,…
- Codru te așteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană.
_____
3. Unul zicea că el n-a venit la școală să se bată cu zăpadă, da altul:
- Nici eu nu ies, că am o gaură în căciulă și o să între bulgării sub ea ca puii sub cloșcă.
_____
4. - Iertaţi-mă, n-am vrut.
- Așa e la război! – a rîs Domniţa.
_____

5. Dar de ce e așa de frig? –s-au mirat ei. Fetele stau în paltoane, băieţii în căciuli? Iarna cu amîndouă ferestre deschise vraiște.
_____

IV. ***Răspunde la întrebări:*** ***4 p.***

1. Ce le povestea mama - cocostîrc puilor săi, atunci cînd aceștea erau pui? _____
_____

_____

2. De ce părinţii i-au pus numele fiului său Grăia-Singur? _____
_____
_____

3. Cine i-a spus lui Grăia-Singur că fură bunei străini? _____
_____
_____

4. Cînd şi pentru ce ocazie se vor grămădi toate neamurile, vecinii, ba iaca şi străini tocmai din alt capăt de sat? _____
_____
_____

V. ***Citeşte, apoi identifică din ce operă este extras fragmentul?*** ***6 p.***

1. Radu l-a sădit chiar sub fereastră. I-a dat apoi să beie apă din cana lui şi i-a învelit picioruşul cu ţărînă încălzită în pumn. În de sară i-a mai turnat un ulcior de apă.
_____
_____

2. – Vai, scăunelul tău a oftat! – a zis musafirul şi a zburat la o floare albastră.
Radu era numai ochi şi urechi.
–Ai auzit, bre? – îl întreabă fluturele, aşezîndu-se pe pămînt. – Oftează şi scăunelul albastru.
_____
_____

3. – Radule, puiule, sunt înaltă şi văd depa-a-rte, pînă la marginea cerului. Ploaia azi nu-i acasă. Dar nu te amărî – am să te ajut eu… Cum să şadă musafirul pe pămînt?!
_____
_____

4. Înaintea lui Radu mergea cîinele Bumbu cu codiţa ridicată –semn, că astăzi el nu se teme de nimeni, nici chiar de lup. Cucul îi chema în altă parte, dar cărarea i-a coborît în vale, la izvor, apoi, cotigind printre copaci, i-au dus la o poiană
„Dzin! Dzin! Dzin!" au prins a suna clopoţeii albaştri din poiană, bucuroşi de oaspeţi.
_____
_____

5. Da Bumbu, văzînd că în jur nu e nici un lup, s-a dus la izvor să beie apă, iar cînd s-a întors, fluturii coborîseră pînă la unul în poiană. Radu sfătuia cu Codru:
- Îs buni fragii tăi, Codrule. Da eu credeam că tu creşti, ca să aibă lupii unde trăi.
_____
_____

6. Cînd Harbuzoaica a scos capul din floare, Tărcatu, fratele ei, coborîse de acum pe pămînt. Avea trei zile. Pe umerii lui a căzut tot greul familiei.
_____
_____

VI. ***Alege varianta corectă. Completează spaţiile libere, utilizînd personajele din coloana a doua - B.*** ***6 p.***

A.

1. Basmul *Cocostîrcii*
2. *Basmul cu cel mai bogat copil din lume*
3. Basmul *Omul de zăpadă*
4. Basmul *Păsările lui moș Petruț*
5. Basmul *Soldații lui Pintilie*
6. Basmul *Surioara*

B.

1. bunica, Nicu, albăstrița, baraboii,cucu
2. copiii, omul de zăpadă
3. Harbuzoaica, Tărcatu
4. oamenii din sat, moș Petruț, cocostîrcii
5. slugile - degetele, împăratul Pintilie
6. moșul, baba, cocostîrcii (mama și tata), și cei 3 pui de cocostîrci

A	1	2	3	4	5	6	7
B							

VII. Privește desenele, numește opera. ***4 p.***

A 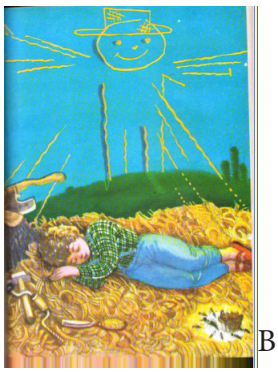 B C 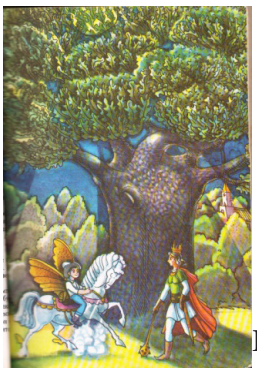 D

a. _____
b. _____
c. _____
d. _____

VIII. **Citește fragmentul. Ce imagine îi corespunde acestui fragment?** ***2 p.***

… – Hai, bre, odată că mi se împuținează vinul, - tot alerga tata la ușa saraiului.

- Iaca amuș, - se auzea vocea lui *Grăia-Singur*, dar nu lua zăvorul.

Ba capul nu încăpea pe umere, și-l mai cioplea, acum trupul era din cale-afară, și-l subția, apoi iar se muta la cap - îi părea că-i oleacă dat într-o parte. Pînă la urmă din tot strămoșul rămîne cu un băț în mînă.

… Iar *Grăia - Singur* nu știa unde să se ascundă. A-ha, pe sarai! Cucoșii cîntau de miezul nopții… Și cum stătea, frînt de oboseală, cu ochii la cer, de odată i se luminează capul. Un bob zăbavă se închide iar în serai.

Oaspeții rabdă cît rabdă, apoi nu știu care între pe fereastră și ia zăvorul.

Jos, pe un vraf de surcele, dormea *Grăia-Singur* cu pumnul sub cap. În loc de sculptură – mai tot peretele boit în albastru. De după un deal verde răsărea *soarele* în pălăria lui bunicu-său și cu picioare de om…

- Iaca, măi! – unde zice o femeie. – Băiatul ista e mai căpos decît noi. Haideți acasă, că ne apucă dimineața.

IX. Scrie, unde se află monumentul din imagine? ***2 p.***

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Punctaj acumulat: _____
Semnătura examinatorului_____

Răspuns la test

Nr. întrebarea	*CLASA III*		
	Întrebarea	***Răspuns***	***Punctajul***
1.	1. Cînd este născut Spiridon Vangheli?	***b. 14.06.1932***	1 p.
	2. În ce localitate se naște Spiridon Vangheli?	***a. Grinăuți***	1 p.
	3. În ce familie se naște Spiridon Vangheli?	***c. într-o familie de țărani***	1 p.
	4. Care este numele tatălui lui Spiridon Vangheli?	***c. Ștefan***	1 p.
	5. Cum o chema pe mama lui Spiridon Vangheli?	***c. Eufrosinia***	1 p.
	6. La ce vîrstă Spiridon Vangheli rămîne fără mamă?	***b. la 12 ani***	1 p.
	7. Unde Spiridon Vangheli își face clasele următoare după școala primară din sat?	***a. școala medie, Bălți și Pelinia***	1 p.
	8. Unde Spiridon Vangheli își urmează studiile după absolvirea școlii medii ?	***b. Institutul Pedagogic „A.Russo" din or. Bălți***	1 p.
	9. Cu cine Spiridon Vangheli se căsătorește?	***b.Eleonora Popa, colegă de facultate***	1 p.
II.	***Completează propozițiile: 4 p.*** 1. Scriitorul *Spiridon Vangheli* și - a făcut studiile în clasele primare în _____ . 2. Scrie, numele părinților scriitorului *Spiridon Vangheli* _____ 3. Studiile superioare scriitorul *Spiridon Vangheli* și le-a făcut la _____. Scriitorul *Spiridon Vangheli* debutează cu opera _____.	***Grinăuți*** ***Ștefan, Efrosinia*** ***Chișinău*** ***În țara fluturilor***	1 p. 1 p. 1 p. 1 p.
III.	***Scrie pe linie, ale cui sînt spusele: 4p.*** 1.- Mă duc eu după Primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceți găuri în nouri – să nu se înadușe soarele pînă atunci. 2. Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte: - Bine ai venit la noi, Răducule,… - Codru te așteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană.	[1] Hulubul [2] Fluturii	2 p. 2 p.
IV.	***Răspunde la întrebări: 6 p.*** 1. Unde a întîlnit-o hulubul pe Primăvara, în basmul cu același nume? [3] Și ce făcea ea acolo? [4] _____ 2. În satul cui, hulubul a chemat-o pe Primăvara? _____ 3. Cine a adus vorbă în sat, că în hîrtop au apărut niște pitici? _____	1. Lîngă un rîu, scotea rîul de sub gheață. Sărmanul iarna l-a ținut sub lăcată. 2. În satul lui Radu. [5] 3. Un graur tînăr.	2 p. 2 p. 2 p.

V.	***Citește, apoi identifică din ce operă este extras fragmentul? 8 p.*** 1. Viscolea ca în plină iarnă. Drumurile s-au ghemuit sub garduri, casele din sat și-au tras cușme albe pe ochi. Vrăbiile, supărate, ciripeau sub streașină: adică, cum vine asta, că nu e luna lui faur… _____ 2. De mari ce erau, fragii roși și-au aplecat capul în iarbă. Îi plăceau lui Radu, ce mai vorbă… Băiatul nu stătea degeaba. _____. Trenul se târa spre răsărit, da copiii lihniți de foame tot întrebau: – Unde ne duce el? Când ne întoarcem acasă? Le-au aruncat ia acolo niște pește sărat, ca să nu le dea apă după aceea. Oliţa, Iacobaş şi unul Ionuţ tot strigau „voda!" cât îi ţinea gura, alt cuvânt rusesc nu ştiau. Se întâmpla să alerge cineva de prin vreo gară cu căldarea, dar când se apleca copilul după o gură de apă, gardianul o răsturna cu piciorul. 4. Și hulubul a înghițit un grăunte și a pornit la drum. Înnopta pe unde putea, tremurînd de frig, dar cum se lumina, zbura mai departe. _____	*1. Basmul Primăvara* [6] *2. În Ţara fluturilor.* [7] *3.Nuvela Copiii în cătușele Siberiei* *4. Basmul Primăvara.*	2 p.
VI.	***Alege varianta corectă. Completează spațiile libere din căsuța goală A, utilizînd personajele din coloana a doua B. 7 p.***	A 1 2 3 4 5 6 7 B 3 7 5 4 2 1 6	***7 p.***
VII.	***Privește desenele, numește opera. 4 p.*** a. _____ b. _____ c. _____ d. _____	***a. Scrînciobul lui Guguță.*** ***b.Grăia-Singur își caută un strămoș.*** ***c. Făt –Frumos*** ***d. Toboșarul***	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***
VIII.	**Care imagine îi corespunde acestui text? *2 p.***	Îi corespunde imaginea ***D***	***2 p.***

Punctaj acumulat: 44 p.

Răspuns:

Nr. Înt rebarea	*CLASA IV*		
	Întrebarea	***Răspuns***	***Puncta-jul***
1	1.Cînd este născut Spiridon Vangheli?	***b. 14.06.1932***	***1 p.***
	2. În ce localitate se naște Spiridon Vangheli?	***a. Grinăuți***	***1 p.***
	3. În ce familie se naște Spiridon Vangheli?	***c. într-o familie de țărani***	***1 p.***
	4. Care este numele tatălui lui Spiridon Vangheli?	***c. Ștefan***	***1 p.***
	5. Cum o chema pe mama lui Spiridon Vangheli?	***c. Eufrosinia***	***1 p.***
	6. La ce vîrstă Spiridon Vangheli rămîne fără mamă?	***b. la 12 ani***	***1 p.***
	7. Unde Spiridon Vangheli își face clasele următoare după școala primară din sat?	***a. școala medie, Bălți și Pelinia***	***1 p.***
	8. Unde Spiridon Vangheli își urmează studiile după ce termină școala medie?	***b. Institutul Pedagogic „A.Russo”, Bălți***	***1 p.***
	9. În ce an Spiridon Vangheli absolvește această instituție de învățămînt?	***a. în anul 1955***	***1 p.***
	10. Cu cine Spiridon Vangheli se căsătorește?	***b. Eleonora Popa, colegă de facultate***	***1 p.***
	11. Unde Spiridon Vangheli lucrează doi ani după ce se întoarce din armată?	***Școala medie din Năpădeni***	***1 p.***
	12.. La ce editură își continuă activitatea Spiridon Vangheli ?	***c. la editura Cartea Moldovenească și Lumina***	***1 p.***
	13. Care sunt numele copiilor lui Spiridon Vangheli?	α. ***Radu și Rodica***	***1 p.***
	14. Care sunt numele nepoților lui Spiridon Vangheli?	***c. Viorel și Ștefan***	***1 p.***
	15. În ce an moare tatăl lui Spiridon Vangheli?	***b. 1983***	***1 p.***
II.	***Completează propozițiile: 4 p.*** 1.Scriitorul *Spiridon Vangheli* și - a făcut studiile în clasele primare în ____ . 2. Scrie, numele părinților sriitorului *Spiridon Vangheli* _____ 3. Studiile superioare scriitorul *Spiridon Vangheli* și le-a făcut la _____ . 4. Scriitorul debutează cu opera _____.	***1. Grinăuți*** ***2. Ștefan, Efrosinia*** ***3. Chișinău*** ***4. În țara fluturilor***	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***

III.	***Scrie pe linie, ale cui sînt spusele: 4 p.*** 1.- Mă duc eu după Primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceţi găuri în nouri – să nu se înăduşe soarele pînă atunci. _____ 2.Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte: - Bine ai venit la noi, Răducule,… - Codru te aşteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană. _____	[8] ***1. Hulubul*** [9] ***2. Fluturii***	***2 p.*** ***2 p.***
IV.	***Răspunde la întrebări: 8 p.*** 1. Unde se afla ţara fluturilor? _____ 2. Ce le-a spus moş Petruţ cocostîrcilor, atunci cînd şi-a scos căciulile? 3. Ce a învăţat-o Tărcatu pe Harbuzoaică? _____ 4. Unde le-a ordonat să-l ducă slugile pe împărat? _____	1. În poiană [10] ***2.*** Bun sosit! 3. Care e ziua şi care e noaptea? [11] 4. Duceţi-mă la iazul din Valea Ursului.[12]	***2 p.*** ***2 p.*** ***2 p.*** ***2 p.***
V.	***Citeşte, apoi identifică din ce operă este extras fragmentul? 4 p.*** 1. – Vino, Primăvară, şi în satul lui Radu. Vino, că ne-am săturat de iarnă. Păi încolo m-am şi pornit, - a zis Primăvara şi iar s-a apucat să strice gheaţa. 2.Un graur tînăr a adus vorbă în sat că în hîrtop au apărut nişte pitici. – Ei ba?- a făcut ochi mari Radu. 3. Bumbu a vrut să latre la ei, dar a rămas cu gura căscată – *frumo-o-şi pitici*! Şi lui Radu i-au plăcut. Unde îi vine un gînd să ieie hîrtopul cu pitici cu tot şi să-l ducă în sat. Dar cum o să încapă dealurile în ogrăzile oamenilor? 4. Demult aştepta Radu un oaspete. Tata i-a adus ieri un Pui de Pom. E cît mine oaspetele, -s-a bucurat Radu. – Şi el o să rămînă cu noi. Tot n-am frăţior.	***1.*** Basmul *Primăvara* ***2.*** Basmul *Piticii în cuşme albe.* ***3.*** Basmul *Piticii în cuşme albe.* ***4.*** Basmul *Frăţiorul de la fereastră*	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***
VI.	***Scrie, unde se află monumentul din imagine? 1 p.*** 	***Chişinău. Teatrul municipal pentru păpuşi „Guguţă”***	***1 p.***

VII.	***Alege varianta corectă. Completează spațiile libere din căsuța goală A, utilizînd personajele din coloana a doua B. 6 p.***	A 1 2 3 4 5 6 B ***6*** ***1*** ***2*** ***4*** ***5*** ***3***	***6 p.***
VIII.	***Privește desenele, numește opera. 4 p.*** a. _____ b. _____ c. _____ d. _____	***a. Scrînciobul lui Guguță.*** ***b. Grăia-Singur își caută un strămoș.*** ***c. Făt –Frumos*** ***d. Tobosarul***	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***
IX.	**Citește fragmentul. Ce imagine îi corespunde acestui fragment? *1 p.***	Îi corespunde imaginea ***B***	***1 p.***

Punctaj acumulat: 47 p.

Răspuns

Nr. întrebarea	*CLASA V*		
	Întrebarea	***Răspuns***	***Punctajul***
1	1.Cînd este născut Spiridon Vangheli?	***b. 14.06.1932***	***1 p.***
	2. În ce localitate se naște Spiridon Vangheli?	***a. Grinăuți***	***1 p.***
	3. În ce familie se naște Spiridon Vangheli?	***c. într-o familie de țărani***	***1 p.***
	4. Care este numele tatălui lui Spiridon Vangheli?	***c. Ștefan***	***1 p.***
	5. Cum o chema pe mama lui Spiridon Vangheli?	***c. Eufrosinia***	***1 p.***
	6. La ce vîrstă Spiridon Vangheli rămîne fără mamă?	***b. la 12 ani***	***1 p.***
	7. Unde Spiridon Vangheli își face clasele următoare după școala primară din sat?	***a. școala medie, Bălți și Pelinia***	***1 p.***
	8. Unde Spiridon Vangheli își urmează studiile după ce termină școala medie?	***b. Institutul Pedagogic „A.Russo" din mun Bălți***	***1 p.***
	9. În ce an Spiridon Vangheli absolvește această instituție de învățămînt?	***a. în anul 1955***	***1 p.***
	10. Cu cine Spiridon Vangheli se căsătorește?	***b.Eleonora Popa, colegă de facultate***	***1 p.***
	11. Unde Spiridon Vangheli lucrează doi ani după ce se întoarce din armată?	***Școala medie din Năpădeni***	***1 p.***
	12. Unde apoi Spiridon Vangheli își continuă activitatea?	***c. La editura*** *Cartea Moldovenească* ***și*** *Lumina*	***1 p.***
	13. Care sunt numele copiilor lui Spiridon Vangheli?	β. ***Radu și Rodica***	***1 p.***
	14. Care sunt numele nepoților lui Spiridon Vangheli?	***c. Viorel și Ștefan***	***1 p.***
	15. În ce an moare tatăl lui Spiridon Vangheli?	***b. 1983***	***1 p.***
II.	***Completează propozițiile:*** ***4 p.*** 1. Scriitorul *Spiridon Vangheli* și - a făcut studiile în clasele primare în _____ . 2. Scrie, numele părinților scriitorului *Spiridon Vangheli* _____ 3. Studiile superioare scriitorul *Spiridon Vangheli* și le-a făcut la _____ . 4. Cu ce operă debutează scriitorul_____ .	*1. Grinăuți* *2. Ștefan,Efrosinia* *3. Chișinău* *4. În Țara fluturilor*	

III.	**Scrie pe linie, ale cui sunt spusele: 5 p.** 1.- Mă duc eu după Primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceţi găuri în nouri – să nu se înnădușe soarele pînă atunci. 2. Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte: - Bine ai venit la noi, Răducule,… - Codru te așteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană. 3. Unul zicea că el n-a venit la școală să se bată cu zăpadă, da altul: - Nici eu nu ies, că am o gaură în căciulă și o să între bulgării sub ea ca puii sub cloșcă. 4. - Iertaţi-mă, n-am vrut. - Așa e la război! – a rîs Domniţa. 5. Dar de ce e așa de frig? –s-au mirat ei. Fetele stau în paltoane, băieţii în căciuli? Iarna cu amîndouă ferestre deschise vraiște.	*1. Hulubul*[13] *2. Fluturii*[14] *3. Luţă și Tănuţă* *4. Măriuca către învățătoarea Domniţa* 5.Tatăl lui Tănuţă și a lui Luţă la școală.	
IV.	***Răspunde la întrebări: 4 p.*** 1.Ce le povestea mama - cocostîrc puilor săi, atunci cînd aceștea erau pui? 2.De ce părinţii i-au pus numele fiului său Grăia-Singur? 3. Cine i-a spus lui Grăia-Singur că fură bunei străini? 4.Cînd și pentru ce ocazie se vor grămădi toate neamurile,vecinii, ba iaca și străinii tocmai din alt capăt de sat?	***1.*** Bătrînii i-a făcut un cocostîrc uriaș de lemn…[15] ***2.*** Păi altfel n-ar vorbi tare cu el însuși.[16] ***3.*** Grăsanul din copac. Nepotul moșneagului.[17] 4. Sîmbătă. Pentru că Grăia-Singur îl va ciopli din lemn pe bunicul său.	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***

V.	***Citește, apoi identifică din ce operă este extras fragmentul? 6 p.*** 1.Radu l-a săpat chiar sub fereastră. I-a dat apoi să beie apă din cana lui și i-a învelit picioruşul cu ţărînă încălzită în pumn. În de sară i-a mai turnat un ulcior de apă. 2.–Vai, scăunelul tău a oftat! – a zis musafirul și a zburat la o floare albastră. Radu era numai ochi și urechi. –Ai auzit, bre? – îl întreabă fluturele, așezîndu-se pe pămînt. – Oftează și scăunelul albastru. 3. – Radule, puiule, sunt înaltă și văd depa-arte, pînă la marginea cerului. Ploaia azi nu-i acasă. Dar nu te amărî – am să te ajut eu… Cum să șadă musafirul pe pămînt?! _____ 4. Înaintea lui Radu mergea cîinele Bumbu cu codiţa ridicată –semn, că astăzi el nu se teme de nimeni, nici chiar de lup. Cucul îi chema în altă parte, dar cărarea i-a coborît în vale, la izvor, apoi, cotigind printre copaci, i-au dus la o poiană. „Dzin! Dzin! Dzin!” au prins a suna clopoţeii albaștri din poiană, bucuroși de oaspeţi.	***1.*** Basmul *Frăţiorul de la fereastră* ***2.***Basmul *Musafirul lui Radu.* ***3.*** Basmul *Musafirul lui Radu.* ***4.*** Basmul *În ţara fluturilor.* ***5.*** Basmul *În ţara fluturilor.* ***6.*** Basmul *Surioara.*	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***

V.	5. Da Bumbu, văzînd că în jur nu e nici un lup, s-a dus la izvor să beie apă, iar cînd s-a întors, fluturii coborîseră pînă la unul în poiană. Radu sfătuia cu Codru: - Îs buni fragii tăi, Codrule. Da eu credeam că tu crești, ca să aibă lupii unde trăi. _____ 6. Cînd Harbuzoaica a scos capul din floare, Tărcatu, fratele ei, coborîse de acum pe pămînt. Avea trei zile. Pe umerii lui a căzut tot greul familiei._____		
VI.	***Alege varianta corectă. Completează spațiile libere, utilizînd personajele din coloana a doua - B. 6 p.***	A 1 2 3 4 5 6 B 6 1 2 4 5 3	***6 p.***
VII.	***Privește desenele, numește opera. 4 p.*** a. _____ b. _____ c. _____ d. _____	***a. Scrînciobul lui Guguță.*** ***b. Grăia-Singur își caută un strămoș.*** ***c. Făt –Frumos*** ***d. Toboșarul***	***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.*** ***1 p.***
VIII	**Citește fragmentul. Ce imagine îi corespunde acestui fragment? *2 p.***	Îi corespunde imaginea ***B.***	***2 p.***
	IX. Scrie, unde se află monumentul din imagine? 2 p. 	***Chișinău. Cafeneaua „Guguță”.***	***2 p.***

Punctaj acumulat: 48 p.

Note, care se referă la tabelul precedent:

[1] În basmul Primăvara, p. 8
[2] Vanheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.12
[3] Vanheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în *Scrieri alese*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.8
[4] Vanheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.8
[5] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.8
[6] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.8
[7] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.12
[8] În basmul Primăvara, p.8
[9] Vanheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.12
[10] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.12
[11] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.45
[12] Vangheli, Spiridon. *Basmul Soldaţii lui Pintilie*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.49
[13] În basmul Primăvara, p.8
[14] Vanheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.12
[15] Vangheli, Spiridon. *Basmul Cocostîrcii*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.54
[16] Vangheli, Spiridon. *Basmul Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344
[17] Vangheli, Spiridon. *Basmul Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.345

Proba a II-a, proba orală „Maria sa, Guguţă”

Vă propunem întrebări şi răspunsuri pentru proba orală:

Următoarele întrebări sînt luate din următoarele opere literrare cu sub temele sale:

1. Titirică.
2. Pantalonia-ţara Piticilor.
3. Tatăl lui Guguţă cînd era mic.
4. În ţara fluturilor.
5. Surioara.
6. Copiii în cătuşele Sibiriei.

I. **Titirică**

1. **Basmul:** ***Grăia-Singur îşi căută un strămoş***
    1. Pe cine îl căuta Grăia-Singur, într-o odaie, apoi în alta, pe după sobă, în podul casei şi în beci?[80] Pe tata şi pe mama.
    2. Unde i-a găsit Grăia-Singur pe aceştea?[81] Pe prispă.
    3. Ce făceau omul cu femeia pe prispă?[82] Se încălzeau la soare.
    4. Cîţi fraţi avea Grăia-Singur?[83] Nici unul. Dacă e numai unul…
    5. De ce părinţii i-au pus numele fiului său Grăia-Singur? [84] Păi altfel n-ar vorbi tare cu el însuşi.
    6. Pentru ce părinţii i-au dat un bănuţ lui Grăia-Singur?[85] Să-şi cumpere halva.
    7. De ce i-a întors bănuţul Grăia-Singur părinţilor săi?[86] N-am cînd să îmblu pe la magazin.
    8. Cine s-a rătăcit şi dorea să se ducă ca să-l caute?[87] Pe bunic.
    9. De ce se temea Grăia-Singur, ca şi-a pierdut bunicul şi nu-i găseşte casa?[88] Ochelarii.
    10. Ce -au făcut părinţii lui Grăia-Singur ca să-l împace pe copil?[89] Mama s-a dus în sat şi i-a adus un moş cu barbă şi toiag.
    11. Ce pom creştea în ograda bătrînilor (moşului) pe care îi l-a adus din sat?[90] Un dud… aşa de mare ce umplea cerul cu crengile.
    12. Cum îi găsea casa moşneagului Grăia-Singur?[91] După dud. După copacul din ogradă.
    13. Ce s-a întîmplat cu adevărat cu bunelul lui Grăia-Singur, că mama era nevoită să-i aducă unul din măhală?[92] A murit.
    14. Cine i-a spus lui Grăia-Singur că fură bunei străini? [93] Grăsanul din copac. Nepotul moşneagului.

[80] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[81] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[82] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[83] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[84] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[85] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[86] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[87] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[88] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[89] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[90] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.344

[91] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.345

[92] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.345

[93] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur îşi căută un strămoş,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.345

15. Ce copac avea băiatul în fundul ogrăzii sale? [94] Un nuc mare.
16. Cum îl chema pe băiatul vecin a lui Grăia-Singur? [95] Titirică.
17. Ce îndeletnicire avea bunicul lui Titirică?[96] Sculptură, cioplirea în lemn.
18. Ce figurină a sculptat Grăia-Singur?[97] Pe mama.
19. De ce anume pe ea?[98] Că mama asta o să steie cu el acasă.
20. Cînd și pentru ce ocazie se vor grămădi toate neamurile, vecinii, ba iaca și străini tocmai din alt capăt de sat?[99] Sîmbătă, pentru că Grăia-Singur îi face statuie bunicului său.

2. **Basmul:** ***Butoiul lui Titirică***

1. Pentru ce se stringeau cîte 2-3 băieți și luau de ale gurii tocmai în satul Nicoreni?[100] Acolo era un cuib cu doi cocostîrci.
3. La ce se uitau copiii pănă îi dureau ochii și la ce își făceau planurile?[101] Cum să aducă în satul lor măcar un cocostîrc.
4. Din limba cocostîrcilor ce știau copiii să facă?[102] Numai a batea toaca.
5. Ce-i dă în cap lui Titirică, atunci cînd era cuibul gata?[103] Unde îmbracă o cămașă albă se urcă pe casa ceea și șade într-un picior, poate l-or vedea cocostîrcii.
6. Cine-l schimba pe Titirică, atunci cînd acesta să stea într-un picior?[104] Grăia-Singur
7. Ce găsește Titirică pe drum, atunci cînd a primit nota cea mare și se întorcea fudul spre casă?[105] O dată numai a coborît ochii în jos și vede în drum o monedă.
8. De cît era moneda aceea?[106] Era de-a noastră, una de 5 copeici.
9. Ce face Titirică cu moneda aceea găsită?[107] Se duce acasă și vine cu un polobocel. Dă drumul la monedă pe vrană.
10. Ce-a făcut Titirică cu polobocelul?[108] Dă drumul la monedă pe vrană și-l leagă de gardulu lui Ion Duminică.
11. Cum se numea satul în care locuia Titirică și Grăia-Singur?[109] Cucuiești.
12. Ce veste s-a dus în satul Cucuiești despre poloboc?[110] Precum, că stă un poloboc cu parale în mijlocul satului.
13. La cine acasă a fost dus polobocelul de la fîntîna lui Ion Duminică?[111] La Ion Duminică.
14. De ce badea Ion Duminică nu dorea ca polobocul să stea la fîntîna lui?[112] Nu, mai pot să rămîn pe prispă, nici să ies afară de cîte ori a lătra cîinele noaptea.

---

[94] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur își căută un strămoș,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.346

[95] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur își căută un strămoș,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.346

[96] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur își căută un strămoș,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.347

[97] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur își căută un strămoș,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.347

[98] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur își căută un strămoș,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.347

[99] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Grăia-Singur își căută un strămoș,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.348

[100] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.349

[101] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.349

[102] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.349

[103] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.349

[104] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.349

[105] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.350

[106] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.350

[107] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.350

[108] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.350

[109] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.351

[110] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.351

[111] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.351

[112] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.351

15. Care era numele celui mai bătrîn om din sat, care era prezent şi el la casa lui ion Duminică?[113] Andrei Prispă.
16. Ce-au făcut cocostîrcii pe polobocul lui Ion Duminică?[114] Un cuib de cocostîrci.
17. Pentru ce a scos moşul din buzunar grîu? Pentru a-i sămăna pe cocostîrci, ca să se înmulţească.
18. Unde şi-au făcut cuibul cocostîrcii?[115] Pe polobocul cu bani.

3. Basmul: ***Cum a fost Titirică cuierul capitalei***

1. Unde vroia să plece Titirică?[116] În capitală, la Chişinău.
2. Ce s-a întîmplat cu Titirică, atunci cînd şi-a scos căciula şi s-a aşezat pe nişte scări în faţa unei case? [117] Un omulean, ... aruncă o monedă de 20 de copeici...
3. De ce era supărat Titirică de mama focului, pe omulean, cel care l-a văzut necăjit şi cu căciula între genunchi?[118] Că i-a aruncat o monedă, şi că-i torbar.
4. În ce troleibuz a urcat Titirică, cînd s-a pornit după omuleanul acela?[119] Nr.10.
5. De ce nu a plecat Titirică la miliţie, ca să-l caute pe omulean?[120]... că şi eu am pus mîna pe bani! ...
6. La cine s-a dus Titirică, atunci cînd a ieşit din troleibuz?[121] Boc-boc-boc!, în uşă la un om din satul lui.
7. De ce a sărit Titirică din pat pe la al treilea cîntat de cucoş?[122] Îl zgîlţie pe omul acela şi-l întreabă, dacă are ciocan.
8. Unde s-a pornit Titirică, atunci cînd se crapa de ziua ieşind din ogradă cu o scîndură, un ciocan şi nişte ţinte?[123] Prin Chişinău să caute podul cel stricat
9. Pe cine a dorit Titirică, ca să-i fi cîntat în stradă?[124] Nicolae Sulac.
10. Unde l-a căutat pe bădiţa Nicolae, Titirică?[125] La Filarmonică.
11. Unde l-a găsit Titirică pe omuleanul care i-a aruncat moneda în cuşmă?[126] La piaţa centrală din oraş. Ţăranul vindea nuci.
12. Ce făcea omuleanul la piaţă?[127] Vindea nuci.
13. Ce-a făcut Titirică cu cei 20 de copeici?[128] I le-a dat ţăranului/omului înapoi.
14. Ce i-a spus Titirică omuleanului la plecare, atunci cînd i-a înapoiat moneda?[129] Nu în cuşma ceea care trebuia i-ai aruncat.
15. De ce Titirică a fost cuierul capitalei?[130]La fotograful de lîngă Piaţa centarală, deoarece

---

[113] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.352

[114] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.352

[115] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Butoiul lui Titirică,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.352

[116] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.353

[117] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.353

[118] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.354

[119] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.354

[120] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.354

[121] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.354

[122] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.354

[123] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău,, Editura „Literatura artistică", 1985, p.354

[124] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău,, Editura „Literatura artistică", 1985, p.355

[125] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.355

[126] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

[127] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

[128] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

[129] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

[130] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică cuierul capitalei, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

acesta nu avea cuier, iar clienţii nu aveau unde să-şi pună hainele. Titirică era în loc de cuier.

4. Basmul: ***Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici***

1. Ce-i pun lui Titirică doi colegi de clasă într-o dimineaţă ?[131] O bancă stricată.
2. Cu i-o pun banca cea stricată din clasa de alături?[132] Lui Titirică.
3. Unde l-a aşezat învăţătoarea pe Titirică?[133] Îl aşează la masa ei.
4. Cînd a devenit Titirică, domnul Titirică?[134] Atunci cînd a stat la masa învăţătoarei, cînd aceasta a fost chemată la telefon.
5. Ce oasptete din Chişinău a venit la el la şcoală?[135] Un poet.
6. Unde s-a dus învăţătoarea de la clasa întîi, atunci cînd a venit oaspetele?[136] S-a dus să caute flori pentru oaspetele din capitală.
7. Ce desenau copiii din clasa întîi?[137] O cloşcă cu pui.
8. Cum s-a prezentat Titirică oaspetelui?[138] Eu am de acum două nume, Titirică şi titirică Ionovici/domnul Titirică.
9. Ce-a făcut Titirică cu banii strînşi de la elevii clasei întîi?[139] Vine cu o cuşmă de bomboane.
10. Ce pedeapsă i-a dat clasa lui Titirică pentru fapta pe care a făcut-o?[140] Să nu-i mai zică de azi încolo domnul titirică sau Titirică Ionovici.
11. Cîte zile a stat Titirică în banca învăţătoarei?[141] Învăţătoarea lor a stat trei zile în picioare.

5. Basmul: ***Buzunarul lui Nani (Nani)***

7. Care era numele lung a lui Nani?[142] Îl chema nică, dar mama îi zicea Nani.
8. La ce s-a uitat cei care vroiau să aflu cum o să fie vremea?[143] Se uitau la urechile lui: dacă se clătinau, însemna că afară începe să bată vîntul.
9. În ce clasă era Nanu?[144] Că pînă atunci, Nani mai are, abia e în clasa a III-ia.
10. Cum se numea colega de bancă a lui Nani?[145] Ioana
11. Ce-i punea mama lui Nani în buzunar ca să nu rămînă aşa mititel şi nici nu s-ar putea

---

[131] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

[132] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.356

[133] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.357

[134] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.357

[135] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.358

[136] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.358

[137] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.358

[138] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.358

[139] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.359

[140] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.359

[141] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică/ Titirică Ivanovici,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.359

[142] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

[143] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

[144] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

[145] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

însura?[146] Prăjituri şi alte bunătăţi.

12. Cine-i vinde lui Titirică un buzunar de la pantaloni?[147] Într-o zi însă, n-are de lucru Nani şi –i vinde lui Titirică.
13. Cu ce s-a răsplătit Titirică pentru buzunar?[148]cu nişte bomboane cu urs tot pentru Ioana.
14. Ce-a făcut Nani acasă pentru a se răzbuna pe Titirică?[149] A dat de un sac cu lînă şi-l bătea cu pumnii ... L-a aninat în sarai .... ieşea colb din duşmanul lui.
15. Unde-l duce Nani pe Titirică pe o coastă tîrîş-tîrîş să urce după ouă?[150] Şi-l duce în pod la casă, să caute hogeacul de ouă.
16. Cît s-a aflat prizonieir Titirică în ursoaica lui Nani?[151] Abia către seară.
17. Cum s-a răzbunat Nani pe Titirică?[152] La închis în ursoaică.
18. Cum a verificat Nani, că Titirică este viu?[153] ... Coboară din pod şi aprinde un şumuiag de hîrtie în sobă.

6. Basmul: *Cireşele*

1. În ce sat era şi de iarmaroc?[154] În Cucuieşti.
2. De ce tata lui Titirică şi-a vîndut oaia?[155] Că nu avea unde s-o pască.
3. Cu ce îşi împle căciula, tata lui Titirică la piaţă?[156] îşi scoate căciula de pe cap şi o împle cu cireşe.
4. Cum ajunge tata lui Titirică acasă?[157] Fără cireşe; apoi ce-a făcut omul pe drum, numai el ştie, dar acasă a ajuns cu căciula pe cap.
5. I-a primit omul cu livada pe cei care au venit după cireşele varatice?
6. Pe cine opreşte tata lui Titirică, pe drum dinspre iarmaroc?[158] pe un om cu coşul subsuoară.
7. Unde i-a îndemnat tata lui Titirică pe cele vrio şapte femei cu furca în brîu?[159] haideţi cu mine , cine n-a gustat încă. La omul cu livada.
8. I-a primit omul cu livada pe cei care au venit după cireşele varatice?[160] Cînd îi vede omul rămîne cu gura cascată. ... Cei lalţi au făcut roată în jurul pomilor şi era linişte pe acolo ca în biserică.
9. Cu cîţi ani era mai tînără mama lui Titirică de cît taicasău?[161]deşi era cu şapte ani mai tînără...
10. Cine a plătit pentru cireşele pe care oaspeţii au cules de la omul cu livada?[162]Tata lui Titirică. Dar cînd vede că de plătit plăteşte numai cel cu oaia.

---

[146] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

[147] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

[148] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.360

[149] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.362

[150] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.363

[151] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.363

[152] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.363

[153] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Buzunarul lui Nani,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.363

[154] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.364

[155] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.364

[156] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.364

[157] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.364

[158] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.364

[159] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.365

[160] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.366

[161] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.366

[162] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cireşele,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.366

7. Basmul: ***Cum s-a desucit capul lui Titirică***

1. De unde a căzut Titirică cu capul în jos?[163] ... tro-o-sc! S-a rupt creanga de sub picioare şi băiatul buf!
2. Ce observă Titirică, atunci cînd se ridică pe şezute?[164] ... dar capul – vă-hă-ha!, capul era sucit.
3. Cine le-a sărit în ajutor lui Titirică şi apoi înhămă un cal şchiop?[165]Grăia-Singur.
4. Unde a ajuns Grăia-Singur, mama lui Titirică cu calul cel şchiop?[166] De odată mama ridica ochii: pe cal, nu e nimeni! ... Da mama aude nişte bulbuci în hindichiul de pe marginea drumului.
5. În ce oraş au plecat mama lui Titirică să-l trateze pe Titirică?[167]Bălţi.
6. Cîţi bolnavi erau cu Titirică în salon la spital?[168] cu dînsul în salon mai erou.
7. Ce dorea pacientul din palată cu nasul cît o prăsadă, să devină Titirică?[169]Agronom.
8. Ce dorea alt pacient din palată care îi dădea lui Titirică un telescop?[170]Titirică, fii astronom.
9. Ce dorea al treilea pacient din palată, cel şugubeţ ca Titirică să devină?[171] Prisăcar.
10. Ce dorea al patrulea pacient din palat, cel din ungher?[172] L-aş face mai mare pe ploaie.
11. Ce-a ieşit din punga lui Titirică la spital?[173] Şi unde sare din ea un guzgănoi drept pe masă.
12. De ce a fost dat afară din spital Titirică?[174] Pentru guzgan.
13. De unde a luat bani Titirică, ce să plece acasă de la spital?[175] Apoi tot cei cîţiva au pus mînă de la mînă şi i-au dat bani de autobus.
14. Pentru ce a venit să-l ieie pe Titirică unchiule?[176] Un unchi a venit să-l ieie la lutărie.
15. Ce s-a întîmplat cu unchiul la lutărie?[177] ”buf!” aude de odată Titirică ... s-a năruit malul şi l-a astupat pe unchiul în cotlon!
16. Cînd s-a îndreptat capul lui Titirică?[178] Cînd l-au salvat pe unchi, înziua ceia: s-a îndreptat capul lui Titirică.

---

[163] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.366

[164] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.366

[165] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.366

[166] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.366

[167] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.366

[168] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.367

[169] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.367

[170] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.367

[171] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.367

[172] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.368

[173] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.369

[174] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.369

[175] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.369

[176] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.369

[177] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.370

[178] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* ***Cum s-a desucit capul lui Titirică****,* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1985, p.370

8. Basmul: ***Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi***

1. Ce vorbă a scăpat orășanul la iarmarocul din Bălţi?[179]Of, că ţăranii ișteа abea se întorc, parcă-s cu ou.
2. Ce i-a reproșat un gospodar din satul lui Titirică?[180]dacă nu mai alergăm și noi ... că nu cade nimicuţa din cer.
3. Ce s-au înţeles orășanul cu săteanul în cele de pe urmă, pacea pe gîlceavă?[181]să se întreacă la fugă și care-i cu dreptatea- acela o să iasă de asupra.
4. Cine era Ignat?[182]este în satul lor unul Ignat, așa mai fuge ...
5. Cine intră în satul Cucuiești cu perdele duminică diminecioară, atunci cînd e somnul mai bun?[183] Un autobuz.
6. La ce-au venit oaspeţii din oraș la Cucuiești?[184] La întrecere.
7. Ce s-a întîmplat cu Ignat în ziua aceia?[185] – o lăcomit, săracul, la un zămos dezdimeneaţă, apoi s-o scăpat la oala cu lapte ... – rîde femeia ...
8. Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţăranii din Cucuieţi?[186] Tu, Grăia-Singur, urcă-te în clopotniţă, îi spune la ureche, iar eu mă duc să dau foc la niște gunoi în cela capăt de sat.
9. Cum a prins a ieși fum, unde bat clopotul cel mare și ... fugeau cu vijelie și strigau toţi ca niște zmei: - Po-ja-a-ar!

9. Basmul: ***Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul***

1. Unde îl chema de data asta clopotul din Cucuiţi?[187] În ograda școlii pe părinţi la adunare.
2. Ce au oamenii în loc de cărţi?[188] Au sub nas musteţi, au inele pe mînă, și cîte o lulea în colţul gurii, mai ales cei de și-au pus cîte-un dinte de aur.
3. Ce scot oaspeţii în ograda școlii două-trei, pe ceea ce scrie cuvîntarea? [189] o tablă.
4. Pentru ce a fost scoasă tabla la adunarea pentru părinţi?[190] Omul își scrie cuvîntarea pe tablă.
5. În locul cui Grăia-Singur a venit printre cei mari la adunare?[191] În locul tatei.
6. Cine a intrat cu căruţa în ograda școlii?[192]Mătușa Paraschiţa.

---

[179] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.370

[180] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.370

[181] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.370

[182] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.370

[183] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.371

[184] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.371

[185] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.371

[186] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

[187] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

[188] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

[189] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

[190] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

[191] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

[192] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.373

7. Cu ce a venit la adunare mama lui Titirică?[193] Cu un coș în braţe în care era o cloşcă-ouă.
8. Cine era Coşcodac?[194] Cel care dădea cuvîntul la oameni.
9. Cine erau taurii?[195] Cireada de buhai, - erau botezaţi adunarea de părinţi că-s ca nişte tauri.
10. Al cui era taurul din ograda şcolii?[196] A lui Coşcodac.
11. Cine era moş Niiculea?[197] Bunicul lui Titirică.
12. Cine era Gheorghe Cocostîrcul?[198]paznicul de la livadă.
13. De ce boul lui Coşcodac nu era primit în cireada satului?[199] Pentru că era bou.
14. Unde păştea slobod taurul lui Coşcodac?[200] În livada colhozului.
15. Unde ajunge Titirică, atunci cînd a plecat cu omul cu capul ţuguiat de la adunare?[201] La scăldat.
16. Cu ce şi-au împlut buzunarele oamenii din sat?[202] Cu nuci.
17. Cum a ajuns cărdul de nuci în Răut?[203]Titirică a dezlegat sacul cu nuci din căruţă.
18. Cine mînau taurul cu nişte prăjini prin mijlocul Răutului?[204]Nani şi Grăia-Singur.

10. Basmul: *Omul cu două cuşme*

1. Pe cine îl zăreau pe şosea şoferii şi mort-copt opreau maşina?[205]Pe omul cu cuşma.
2. Cu cine l-a confundat şoferul, atunci cînd au ajuns la Bălţi?[206] Cu un omulean gîrbovit cu o cuşmă cu urechi pe cap şi trei copeici în mînă.
3. De ce opreau şoferii mort-copt maşina cînd îl vedeau pe şosea omul cu cuşma şi-l lua la Bălţi?[207] Pentru că acesta le dădea o rublă mai lungă.
4. Ce veste a venit din satul Cubolta despre căruţaşul care s-a dus să-şi scalde caii?[208]N-a mai ieşit din apă.
5. Cine a sărit să-l scape de la înec pe căruţaşul care s-a dus să-şi scalde caii?[209] Omul străin cu două cuşme.

---

[193] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.374

[194] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.374

[195] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.375

[196] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.375

[197] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.375

[198] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[199] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[200] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[201] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[202] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[203] Vangheli, Spiridon. *Basmul::* Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[204] Vangheli, Spiridon. *Basmul:*Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul în Scrieri alese,, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.377

[205] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[206] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.376

[207] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.378

[208] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.378

[209] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.378

6. Ce-au observat sofienii că curgea jos la moara lor?[210] Că curgea o foină neagră, hai s-o guste: cronţăieşte. Aduce a pământ.
7. Cine era omul cu căciula cu urechi?[211] Un sătean, un şiret.
8. De unde s-au luat albinele la cîntarul cu poama gospodarului la piaţă?[212] Că în căciula cu urechi la fundul ei era ca la un pumn de faguri cu miere.
9. Ce-au făcut orăşenii de la piaţă cu omul cu căciula cu ureche?[213] Îi iau stupul, îl scot afară din oraş, hădicăindu-l.
10. Ce aveau femeia şi cuşma cu urechi ceva alb ca o lebădă pentru oaspeţii care înnoptau la ei?[214] O pernă.
11. Ce-a scăpat femeia în pernă, odată cînd făcea curăţennie?[215] Un ac.
12. Cine i-a găsit pe stăpîini desfăcînd pernele?[216] Vornicelul care i-a venit să-i poftească la nuntă.
13. Unde au plecat stăpînii după chemarea pe care i-a făcut vornicelul?[217] La nuntă.
14. Ce avea pe cap soţul cînd au venit la nuntă?[218] Femeia ... ia sama, că omul ei au venit la nuntă în cuşma cu urechi!

11. Basmul: *Calul lui Nani*[219]

1. Cine era alb ca floarea?[220] Calul lui Nani.
2. Ce-a pierdut calul, pe cînd era mînz în satul Cucuieţi?[221] Un zurgălău.
3. Pe malul cărui rîu, calul vede nişte băieţicălări pe cîte două roţi?[222] Răut.
4. Cîte biciclete a numărat calul?[223] Nouă.
5. Cine era băiatul cela care mergea pe jos cu băieţii călări pe cîte două roţi?[224]Nani.
6. Ce-i propuse băiatul căpos lui Nani la poarta lui pe o bicicletă cu umbrelă?[225] – Încalecă, bre, un băţ şi-i fi Sancio Pansa al meu, îi zice acela.
7. Unde se ascundea calul la marginea satului?[226] În stufărie.
8. De la ce în Cucuieşti izbucneşte un război?[227] Grăia-Singur a făcut un Titirică de lut. Avea un năsoi, că-i trăgea capul la pământ.
9. Ce făcea mama lui Nani, atunci cînd Nani a venit cu calul acasă?[228] Mulgea vaca.
10. Ce i-a adus mama lui Titirică la tranşeie?[229] O strachină de borş.

---

[210] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.378

[211] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.379

[212] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.380

[213] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.380

[214] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.381

[215] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.381

[216] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.381

[217] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.381

[218] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Omul cu două cuşme, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.381

[219] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, înGuguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.188

[220] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, înGuguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.188

[221] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, înGuguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.188

[222] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, înGuguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.188

[223] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, înGuguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.188

[224] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, înGuguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.188

[225] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.189

[226] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.189

[227] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.190

[228] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.189

[229] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.190

11. Ce nume i-a pus Nani calului găsit?[230] Fulgu.
12. Pentru ce păsările din sat îi mulţumeau lui Fulgu?[231] Că le-a găsit de lucrul băieţilor şi ei lasă cuiburile în pace.
13. Cine avea la gît o coroană de flori de cîmp, într-o joi cînd venea de unul singur la poarta lui Nani?[232] Fulgu.
14. Ce-au făcut Titirică, Grăia-Singur, Ioana şi alţi băieţi de ziua lui Nani?[233] O colibă de flori în jurul lui Nani.
15. Ce n-a reuşit tata lui Nani să-şi înalţe, dar a adus lut în ogradă?[234] O casă nouă.
16. Ce i-au dăruit copiii lui Nani?[235] Apoi unde se bagă cu toţii în lut, calul- cu tuspatru picioarele. Îl calcă, îl răscalcă şi pînă pe la chindie au umplut ograda cu chirpici unul ca unul. – acum, bre, ţi-i dăruim ţie pentru casă, zice Titirică cu pantalonii numai lut.
17. De unde a fugit calul şi a apărut în satul Cucuieţi?[236] De la abatorul din Bălţi.
18. Ce recopensă primesc *oamenii de la Bălţi* pentru Fulgu?[237] Primarul, care avea şi el un băiat în tranşeie ... îi pe cei doi de-o parte şi le dă pe cal un camion vechi, ca să-şi caute de drum...

12. Basmul: *Mătuşa cu doi brazi*[238]

1. Cine trăia singură?[239] Mătuşa.
2. Cum o chema pe mătuşa cu căţelușa?[240] Nadea.
3. Unde îi erau copiii mătușii? [241] Împrăștiaţi prin lume.
4. Cine i-a mai rămas mătușii la suflet?[242] O căţelușă.
5. Ce aşteptau oamenii disperaţi din Cucuieţi?[243] Iarna.
6. Dar cine nu dorea ca să vină iarna în Cucuieţi?[244] Mătuşa.
7. Dar de ce mătuşa se ruga să mai ţină iarna?[245] Pentru că nu avea lemne de foc.
8. Ce avea mătuşa cu căţelușa în pragul casei?[246] Doi brazi.
9. După ce trebuia să plece tata lui Titirică la Bălţi, îmbodolit şi cu o frînghie în mînă?[247] După un brad.
10. De ce nu a ajuns la timp *bradul cel mare* de la Bălţi la şcoală?[248] Pentru că a nins foarte tare şi maşinile nu puteau răzbate în sat.
11. Cine îi rănise omătul din prag mătușii?[249] Titirică.

---

[230] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.191
[231] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.192
[232] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.192
[233] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.192
[234] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.192
[235] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.192
[236] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.193
[237] Vangheli, Spiridon. *Basmul:* Calul lui Nani, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.193
[238] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.193
[239] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.193
[240] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.195
[241] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.193
[242] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.193
[243] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.194
[244] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.194
[245] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.194
[246] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.195
[247] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.194
[248] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.194
[249] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătuşa cu doi brazi,* în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.195

12. Cu ce l-a răsplătit mătușa pe Titirică, că i-a rănit omătul din prag?[250] ... ușa se deschide și iese mătușa cu niște nuci în poală.

13. Ce i-a făcut mama lui Titirică ca să nu-l scape pe acesta afară, cînd acesta a căpătat gîlci ?[251] și numai ce vezi că-l descalță și, ca să nu-l scape afară, mama s-a unde avea treabă în sat, cu o ciubotă de-a lui susbsuoară. ...

14. Cum a ajuns Titirică la mătușa Nadea, atunci cînd mama i-a luat o ciubotă?[252] ... bagă piciorul într-o mănușă, ia clopotul și hup-zdup, dzin-dzin ...

15. Ce-a hotărît Titirică ca să nu taie bradul din ograda mătușii?[253] Îl împodobim aici!!!

16. Unde s-a transferat sărbătoarea de Anul Nou de la școală?[254] În ograda mătușii Nadea.

17. Cîți ani avea mătușa Nadea?[255] 80 de ani.

***

18. De ce s-a temut în copilărie poetul Spiridon Vangheli, dar n-a scăpat mai apoi? De armată. A fost dus în fundul Siberiei.

19. Unde și cînd au fost spuse aceste cuvinte: mă bucur că vremurile noi au trezit conștiința harnicului meu popor ce își recapătă acum sentimentul demnității naționale și sunt sigur că poporul meu va ieși învingător din umilința și înjosirea pe care i le-au adus regimul lui stalin și perioada stagnării? [256] Atunci cînd i s-a oferit în 1988, Moscova, Kremlin *Premiul de Stat*.

20. Ce-l detașează și-l individualizează pe spiridon vangheli în contextul formulelor artistice din anii '60 ai secolului al xx-lea? [257] Unghiul de percepție, viziunea, tonul afectiv, fantezia, umorul și sinceritatea.

21. Ale cui sunt spusele:

– „Atunci cînd nu vom mai simți în noi copilul, demult vom fi murit." [258] (Brîncuși)

– „Am scris pur și simplu despre copilul care trăia în sufletul meu."[259] (S. Vangheli)

– Mă duc eu după primăvara. Poate că a răsărit pe undeva? Iar voi faceți găuri în nouri – să nu se înadușe soarele pînă atunci.[260] Hulubul.

22. Cînd au fost spuse aceste cuvinte: „atunci a asfințit copilăria și adolescența mea, a doua zi m-am pomenit înhămat la carul cel mare al vieții." [261] Atunci cînd a decedat mama.

23. Unde se petrece acțiunea, „numai de noroc să nu te plîngi: am nimerit la o gazdă bună, dar nu aveam unde dormi, mi-au dat patul cîinelui. Prepelicarul se covrigea jos, pe o blană de urs, dar pe la o bucată de noapte mă ghiontea cu botul, chipurile, îți ajunge, și

---

[250] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătușa cu doi brazi,* în Guguță și prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.195

[251] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătușa cu doi brazi,* în Guguță și prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.196

[252] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătușa cu doi brazi,* în Guguță și prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.197

[253] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătușa cu doi brazi,* în Guguță și prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.197

[254] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătușa cu doi brazi,* în Guguță și prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.197

[255] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mătușa cu doi brazi,* în Guguță și prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.198

[256] *Vangheli ,Spiridon, în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p. 614

[257] Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei. În Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Chișinău, 1998, p. 480

[258] Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei. În Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Chișinău, 1998, p. 480

[259] Botezatu, Eliza. Spiridon Vangheli sau mitul copilăriei. În Literatura română postbelică: integrări, valorificări, reconsiderări. Chișinău, 1998, p. 480

[260] În Basmul: Primăvara, p. 8

[261] *Vangheli, Spiridon, în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p. 607

eu îi cedam patul, că era al lui."[262] În gazdă la o persoană de la bălţi, care era cu serviciul la calea ferată.

24. Ce se întîmplă cu cartea La noi la grădiniţă?[263] Direcţia editurii lumina, apelează la instanţele superioare. În consecinţă ele sunt sechestrate. Cauza a servit, introducerea în viaţa copiilor din RSSM pe clasicii români: ***G. Coşbuc, B. Delavrancea, I. A. Brătescu–Voineşti, E. Gîrleanu, O. Cazimir.*** Este sechestrat tirajul de 30 mii de cărţi. Are mari neplăceri.
25. În ce ţară din continentul America de Nord este invitat scriitorul în anul 1986 cu cititorii?[264] SUA- Boston, New-York, Washington
26. Ce carte este declarată cea mai bună carte a anului 1990 la concursul organizat de *Uniunea Scriitorilor din Moldova*?[265] Pantalonia-ţara Piticilor.

[262] *Vangheli, Spiridon, în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p.607

[263] *Vangheli, Spiridon, în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p.609

[264] *Vangheli, Spiridon, în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p.614

[265] *Vangheli, Spiridon, în* Mica enciclopedie ilustrată a scriitorilor din Republica Moldova, București-Chișinău, Editura Litera internațional, 2005, p.614

1. **Pantalonia - ţara Piticilor**[266]

1. Cuvîntul autorului
2. *Domnica*
3. *Cum a ajuns cizmarul doctor*
4. *Doruţa şi Cristin*
5. *Sfada*
6. *Bomboana –ursului*
7. *Soarele cel mic*
8. *Vînătorul cu trei ochi*
9. *Taurul cu un corn galben*
10. *Deseară vei fi moşneag*
11. *Fîntîna cu agheasmă*
12. *Roaiba*
13. *Privighetoarea prigonită*
14. *Viorel*
15. *Păsăroiul Pătrăchel*
16. *Piticul cel Mare*
17. *Poetul piticilor*
18. *Nucul*
19. *Pozna cu gavanosul*
20. *La şcoala păstorului*
21. *Musafirii*
22. *Coliba*
23. *Ultima săritură*
24. *Piticul din safeu şi necazurile împăratului*
25. *Împărăţia Duminică*

1. **Cuvîntul autorului**

1. Cîte sate cuprindea mica ţară?[267] Avea numai două sate şi un pui de tîrg, căruia îi ziceau capitală.
2. Ce mai aveau piticii la hotarele acestei ţări mici?[268] Trei uriaşi cu chica verde (trei munţi)
3. Cine erau cei trei uriaşi cu chica verde?[269] Erau trei munţi ce le ţineau răcoare vara sub cuşmele lor…
4. Cum se numeau cele două sate ce se aflau la poalele a doi munţi?[270] Traista-Ciobanului şi Guriţa- Cucului.
5. Ce nume avea tîrgul care era sub alt munte?[271] Scumpia.
6. Cu ce semăna de sus Ţara piticilor?[272] Părea o pereche de pantaloni întinşi la soare, între munţi, să se usuce.
7. În ce limbă vorbeau piticii din această ţară?[273] Îşi zicea piticul în limba pantaloneză.
8. Ce împărat cîrmuia ţara Pantalonia?[274] Piticul cel mare.

---

[266] Vangheli, Spiridon, *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989

[267] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.5

[268] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.5

[269] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.5

[270] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[271] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[272] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[273] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[274] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

9. În ce împărăţie erai copil şi în ogradă se afla scrînciobul şi se coceau întîi cireşele?[275] Împărăţia Luni.
10. În ce împărăţie de acum te jucai de-a ochii legaţi cu fetele?[276] Împărăţia Marţi.
11. Ce se întîmpla, atunci cînd ajungeai în Împărăţia Duminică?[277] Te pomeneai cu o barbă albă-dalbă.
12. Prin ce era deosebită casa cizmarului?[278] Era o ciubotă uriaşă.
13. Prin ce era deosebită casa morarului?[279] Părea o moară de vînt: un sfert de acoperiş fiind rumen, cum e coaja pîinii, iar celălalt ga-a-lben…
14. A cui îi era casa ţuguiată ca un stog de grîu?[280]Era casă de plugar.
15. De ce nu îi trebuia prisăcarului cîine la casă?[281] Pentru că îi păzea albinele.
16. Unde a pus ferestre prisăcarul şi s-a mutat în el cu femeia cu tot?[282] La un stup mare.
17. Ce le-a sfătuit bătrînelul din Împărăţia Sîmbătă ca să construiască şcoala?[283] - Ca să nu fugă puii de pitic de şcoală, … şi-au făcut-o rotundă ca un harbuz, numai că în loc de coadă harbuzul avea hogeac…
18. De ce şcoala avea forma unui harbuz?[284] - Ca să nu fugă puii de pitic de şcoală.
19. Cine locuia în preajma castelului?[285] Numai sfetnicii mariei sale.
20. Unde trăia grăjdarul împăratului şi cîinele acestuia?[286]Trăia într-un cal de lemn, iar cîinele în copita calului, …

2. Domnica

1. *Pe cine aşteptau puii de pitic aciuindu-se în bănci?*[287] *Pe învăţătoarea Domnica*
2. *Cum o chema pe învăţătoarea piticilor?*[288]*Domnica.*
3. *Ce intră pe ferestruica clasei, atunci cînd pitici erau singuri în clasă?*[289] *Un fluturaş alb, care nu era fluture, ci un bulgăraş de nea.*
4. *Cine a aruncat bulgărul de zăpadă pe ferestruica clasei?*[290] *Învăţătoarea Domnica.*
5. *De ce a aruncat Domnica bulgărul pe fereastră?*[291] *Le făcea semn copiilor şi-i chema afară.*
6. *Cine au rămas în clasă?*[292] *Luţă şi Tănănuţă.*
7. ***Ale cui sunt spusele:***

a. - Unul zice că el n-a venit la şcoală să se bată cu zăpadă, da altul:

- Nici eu nu ies, că am o gaură în căciulă şi o să între bulgării sub ea ca puiii sub cloşcă.[293] *Luţă şi Tănănuţă*

---

[275] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[276] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[277] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[278] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[279] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[280] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[281] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[282] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[283] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[284] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[285] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[286] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[287]Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[288] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[289] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[290] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[291] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[292] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[293] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

b. - Iertaţi-mă, n-am vrut.
- Aşa e la război! – a rîs Domnica.[294] *Măriuca.*

c. - Vezi, mă Tănănuţă, să nu-ţi între frig prin gaura ceea la căciulă! Mă auzi![295]
Măriuca.

d. - Ha-ha-ha!- se hlizea Tănănuţă. – Acum n-au încotro - o să steie afară şi o să se bată cu bulgări pînă la … primăvară.[296] *Despre Măriuca şi fetele din clasă.*
e. - Dar de ce e aşa defrig? – s-au mirat ei. Fetele stau în paltoane, băieţii în căciuli? Iarna cu amîndouă ferestre deschise vraişte?![297] *Taţii lui Luţă şi Tănănuţă.*

8. Ce-au încins afară piticii cu omăt?[298] *O bătălie mare.*
9. Ce pitic a rămas cu gîndul afară?[299] *Doar unul pălică din banca a treia.*
10. A cui îi era bulgărele care a nimerit-o pe învăţătoare drept între ochi?[300]*Pălică.*
11. Cine şi-a cerut iertare de la învăţătoare în locul lui Pălică?[301] *Domnica.*
12. La banca cui s-a apropiat Domnica?[302] *Pălică.*
13. Ce notă a primit învăţătoarea la istorie în locul lui Pălică?[303]*Doi la istorie.*
14. Cum erau legile la pitici, atunci cînd nu ştia elevul la lecţie?[304] *I se punea notarea învăţătorului.*
15. Cum s-a întors Pălică acasă de la şcoală? [305] *Supărat, cu inima tîngă.*
16. De ce s-a întors Pălică cu inima tîngă?[306] *Pentru că i-a pus doi învăţătoarei.*
17. Cum s-au răzbunat Luţă şi Tănănuţă pe Măriuca şi pe fetele care au tăbărît asupra lor, îngropîndu-i sub omăt?[307] *A doua zi au venit mai devreme la şcoală: unul a adus un pămătuf, altul –o cutie cu dohot… Au vopsit cele două ferestre în negru – să se facă noapte în clasă.*
18. Cine a chemat părinţii lui Luţă şi a lui Tănănuţă la şcoală?[308]*Măriuca.*
19. Pe unde au ieşit cei doi taţi din şcoală? [309] Cei doi taţi au ieşit din şcoală pe … fereastră.
20. Cine i-a încuiat în clasă pe cei doi taţi?[310] Măriuca. Dă Măriuca, înainte a-şi găsi lopata, a dovedit să încuie uşa de la clasă.
21. Ce s-au întîmplat cu cele două geamuri din clasă?[311] Au fost puse geamuri noi; că pe acelea nu le putea curăţa nici michiduţă…
22. Cine vine în locul Domnicăi la şcoală?[312] N-a trecut de cît o săptămînă şi Domnica nu mai era

---

[294] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[295] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12
[296] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12
[297] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12
[298] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9
[299] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9
[300] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9
[301] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[302] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[303] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[304] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[305] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[306] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10
[307] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12
[308] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12
[309] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.13
[310] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.13
[311] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.13
[312] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.15

învăţătoarealor. În locul ei venea dascălul de la biserică, un bătrînel cam surd…
23. Ce-o punea dascălul pe Măriuca să-i întrebe pe copii?[313] Tabla înmulţirii.

3. Cum a ajuns cizmarul doctor

1. *Pe cine Chilina îl calcă cu picioarele și-i îndrepta spinarea?*[314] *Chirică.*
2. *Cine era Chirică?*[315] *Acum era el cizmar în locul tatei.*
3. *Cine intră într-o zi în ciubota aceea cu o bucată de piele subsuoară?*[316]*doctorul.*
4. *Din ce împărăţie era cizmarul Chirică?*[317]*Cizmarul acela era din Împărăţia Vineri.*
5. ***Ale cui sunt spusele:***
   - *Cînd vede că nu-i trece inima, își zice: „Bun, măi doctore. Cum mă lecuiești tu, așa am să te încalţ și eu pe tine!”*[318] *Chirică – doctorului Culai.*
6. *Ce lege nouă a ieșit în Pantalonia?*[319]*Croitorul, dacă îţi strică haina, îmblă el într-însa…*
7. *Ce trebuia să facă Chirică casă nu înfundă pușcăria?*[320] *–Dacă nu încalci papucii, înfunzi pușcăria.*
8. *Cui i le-a dat Chirică papucii să le poarte?*[321] *Lui Nuţu, fiul lui Chirică.*
9. *Unde au plecat Nuţu cu taică-său cu pantofii aceea?*[322] *La săniuș, pe un deal.*
10. *De ce bătea Chilina cu ciocanul într-un ceaun vechi?*[323]*îl tot chema acasă pe Chirică, în Împărăţia Vineri, să mă*[324]*nînce.*
11. *Ce-a făcut cizmărița, atunci cînd și-a pierdut la o vreme răbdarea?*[325]*Lua oala cu borș din care ieșeau încă aburi și venea fuga cu dînsa pe vîrful dealului, în Împărăţia Luni.*
12. *Cum s-a lecuit cizmarul de durere de șele?*[326] *La săniuș. Prin relaxare.*

4. ***Doruţa și Cristin***

1. *Ce timp era afară, atunci cînd a vrut să iasă Doruța din casă?*[327] *Ploua.*
2. *Ce s-a apucat să facă Doruța, cînd a văzut că afară ploua?*[328] *Să brodeze.*
3. *Ce și-a pus de gînd să brodeze Doruța?*[329] *O corăbioară.*
4. *Cine îmbla încolo și încoace pe la poarta Doruţei ud ghioalcă?*[330] *Cristin*
5. *Ce și-a pus Cristin în loc de umbrelă pe cap?* [331] O căldare.
6. Cîţi ani avea Cristin?[332] 12 ani
7. Din ce împărăţie făcea parte Cristin?[333] Împărăţia Marţi.

---

[313] Vangheli, Spiridon, *Domnica*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.15

[314] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.16

[315] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.16

[316] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.16

[317] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[318] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[319] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[320] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[321] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[322] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.20

[323] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.20

[324] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.20

[325] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.20

[326] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.21

[327] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

[328] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

[329] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

[330] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

[331] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

[332] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

[333] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.23

8. În ce clasă îmbla Doruţa?[334] În cl. a III-a.
9. Din ce împărăţie făcea parte Doruţa?[335] Împărăţia *Miercuri*.
10. Ce-a făcut Doruţa, atunci cînd Cris a închis ochii şi a lăsat capul către Doruţa şi atunci cînd şi-a ţuguiat buzele?[336] În loc să-l sărute, i-a pus un bulgăr de omăt în gură.
11. Unde a vrut să se bage Cristin,ca Doruţa să-l sărute?[337] În fîntînă.
12. Cine a venit în locul Doruţei după apă la fîntînă?[338] Mătuşa Mărghioala.
13. Ce-a păţit Cristi în fîntînă?[339] Mătuşa Marghioala a pus capacul la fîntînă şi s-a pus pe el.
14. Cine era nenea Mihuţă?[340] Tatăl Doruţei.
15. **Ale cui sînt spusele:**
    a. - Iaca mă odihnesc olecuţă, că bine a zis Cine a zis: „Bătrîneţe, haine grele..."Ce vrei să mă aşez pe omăt?[341] Mătuşa Mărghioala către nenea Mitruţă.
    b. - Nu cumva e flămînd?
    - Mă duc eu să-i dau un boţ de mămăligă![342] Moş Mitruţă către cîinele său.
16. Ce vorbă îmbla prin satul acela?[343]că vine o lupoaică la stînă şi fură mei.
17. Cîţi pui avea lupoaica?[344] Doi.
18. Ce-a băgat în sîn Cristin şi desculţ cum era, fuga spre casă?[345] Un pui de lup.
19. Unde s-a ascuns Cristin cu ouiul cel de lup ajunşi acasă?[346] În şopron.
20. Ce era scris pe zmeul lui Cristin?[347] Doruţa! Poţi să ieşi deseară la portiţă???
21. Ce taină a vrut să i-o spună Cristin lui Doruţa?[348] Despre puiul de lup.
22. Ce s-a întîmplat cu puiul de lup?[349]... cînd a ajuns la nouă, aude: „Au, au-u-u-u!"- chiar la spatele lor. Era lupoaica! Da puiul, schelălăind a zbughit-o pe portiţă şi drept la maică-sa. Lupoaica, apucîndu-l de după gît, l-a aruncat pe spate ca pe un miel ... a luat –o spre pădure.
23. Ce venea din deal la vale, se făcea tot mai mare şi mai mare, atunci cînd scotea Doruţa apă din fîntînă?[350] Un bolovan de omăt.
24. *Pe cine a răsturnat bolovanul, care s-a oprit de gardul piticului Ilie şi s-a făcut ţăndări?*[351] *Pe mătuşa mărghioala.*
25. *Cine era în bulgărul cel de omăt?*[352] *Cristin.*
26. *Cînd şi unde, l-a sărutat Doruţa pe Cristin?*[353]*Atunci cînd s-a oprit bulgărul în gardul piticului Ilie şi s-a făcut ţăndări şi din el a ieşit Cristin... El nu mişca ... Doruţa îl zgîlţînă, sărutîndu-l pe obraz.*

---

[334] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.23

[335] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.23

[336] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.24

[337] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.24

[338] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.24

[339] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.24

[340] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[341] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[342] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[343] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[344] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[345] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[346] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[347] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[348] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[349] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[350] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.28

[351] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.28

[352] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.28

[353] Vangheli, Spiridon, *Doruţa şi Cristin*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.28

4. Sfada

1. *Cui i-a aruncat Matei un pumn de grăunțe?*[354] *La găini.*
2. *Cine l-a trezit din somn pe Matei?*[355] *Găinile.*
3. *Ce vede într-o dimineață Matei în ograda vecinului?*[356] *Îmblă o pălărie.*
4. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - *Cu ce te-am supărat, cumătre, de nu-mi răspunzi la bineţe?*
   Piticul Iustin se uită în jur a mare taină și zice: - Ei, supărat ... Eu nu aud, bre, de-o ureche![357] *Matei către Iustin.*
5. *De ce nu-i răspîndea la bineţe piticul Iustin?*[358] *Pentru că nu auzea de o ureche.*
6. *De la ce s-au supărat Matei cu Iustin?*[359] *De la pălărie și minciună.*
7. *Ce i-a spus Iustin lui Matei ca acela să-și scoată, atunci cînd îi va zice bună dimineața lui Iustin?*[360] *Piticul Luca.*
8. *Ce ce i-a păcălit Iustin pe Matei și Luca?*[361] *Că -i surd, lui Iustin de o ureche, iar lui Matei de cealaltă.*
9. *Ce s-a întîmplat pe pod cu Iustin și Matei?*[362] *Se rupe puntea și huștiuliuc, amîndoi în apă.*
10. *Cum s-au împăcat Matei și Iustin?*[363] *Matei - Iaca așa poţi să le dai toate pe una, a spus Matei, sărind într-un picior, - să-i iasă apa din urechi, iar Iustin- Scoate-și ălăria cît eşti viu, că ai în fața cui?*
11. *Cine pe cine îl tîrîie la mal?*[364] *Iustin pe Matei?*
12. *Cine din cei doi vecini nu putea înota?*[365] *Matei.*
13. *Cum și-au întărit prietenia Matei și Iustin?*[366] *Pînă seară ei au tot cărat scînduri la rîu și au făcut o punte nouă.*
14. *Cu ce venea în spate din celălalt capăt de sat Matei, atunci cînd a căzut în apă de pe pod?*[367] *Cu un sac de lînă în spate.*
15. *Unde se ducea Iustin în celălalt capăt de sat, atunci cînd a căzut în apă de pe pod?*[368] *La un frate.*
16. *Unde s-au întîlnit Iustin și Matei de au căzut în apă?*[369] *Pe un pod.*

5. Bomboana – ursului

1. *De ce își tot încreţea fruntea Piticul cel Mare(Tilion)?*[370] *Cum să te duci la bal cu femeia șchioapă?*
2. *Ce i-a pus împăratul împărătesei sara sub picior?*[371] *O pernă.*

---

[354] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[355] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[356] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[357] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[358] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[359] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[360] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[361] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.31

[362] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[363] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[364] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[365] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[366] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[367] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[368] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[369] Vangheli, Spiridon, *Sfada*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[370] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.34

[371] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.34

3. *Cu ce a fost încălzită perna împărătesei?*[372] *Cu urechile împăratului.*
4. ***Ale cui sînt* sînt spusele*:***
   - ☛ *Dormi, maria ta? ... ştii că mi-a trecut piciorul? E-hei, moale pernă mi-ai dat! Unde pune împăratul capul, doctorul nu mai are ce face.*[373] *Împărăteasa către împărat.*
5. *Unde l-a trimis piticul cel Mare pe un călăreţ în ţara de dincolo de munţi?*[374] *...La un doctor de trei ori mai lung decît doctorul lor.*
6. *Ce i-a cusut doi croitori doctorului oaspetee, cît a stat acesta la masă cu împăratul?*[375] *... i-au cusut o pereche de pantaloni.*
7. *Ce informaţie a ajuns la urechea morarului Andrei, că este pe undeva ceva?*[376] *Bomboana-ursului.*
8. *Ce trebuia să facă împăratul cu bumboana,ca să-i treacă piciorul împărătesei?*[377] *Să le clădeşti cu mîna mariei tale- una lîngă alta, una lîngă alta –de jur împrejurul piciorului – de la călcîi pînă la genunchi... –Apoi înfăşuri piciorul cu tifon şi o laşi singurică în odaie pînă dimineaţă.*
9. *Cr i-a făgăduit Împăratul Tailon morarului?* [378]*Că se va alege cu o moară nouă.*
10. *Ce bucluc le-a adus, atunci după tratamentul împărătesei morarul în acea împărăţie?*[379] *Că toată lumea şchiopătă şi oamenii din sat nu aveau ce vinde ca să cumpere bomboana-ursului?*
11. *Ce-a pus la cale morarul, atunci?*[380] *A vîndut moara şi de banii ceia a cumpărat bomboana-ursului. Una cîte una a legat bunătăţile de o aţă, făcînd un fel de mergele şi le-a agăţat de aripile morii. Apoi i-a strîns pe şchiopii din toată Pantalonia şi atîta le-a spus: - Cine ajunge întîi la moară, acela cîştigă mărgelele dulci! Abi atunci au văzut piticii că nu era acolo nici un şchiop.*
12. *De ce împărăteasa nu rîdea?*[381] *Pentru că ea era şchioapă.*

6. Soarele cel mic

1. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Ce să moţăi aici? Dau o fugă acasă şi vin mai spre ziuă, cînd m-a ajunge rîndul să torn în coş.*[382] *Miron.*
2. *De ce moara din Pantalonia lucra şi noaptea?*[383]*care trăia mai departe, dormea cu capul pe sac... Era cererea mare.*
3. *Cum era poreclit Miron de pitici?*[384] *Căpăţînosul.*
4. *Ce-a scos Miron la tîrg chiar în dimineaţa ceia?*[385] *Două oi şi cele trei găini, a vîndut grîul cu sac cu tot...*
5. *Ce-a cumpărat el de la tîrg?*[386] *– Acuş o să faci ochi mari şi gură mică... Şi unde scoate din sîn un „ceas”...*
6. *Unde i-a găsit loc Casandra ceasului?*[387] *Lîngă icoană.*

---

[372] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.34

[373] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.34

[374] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.36

[375] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.37

[376] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.38

[377] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.38

[378] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.38

[379] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.39

[380] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.39

[381] Vangheli, Spiridon, *Bomboana -ursului*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.42

[382] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.47

[383] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.47

[384] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.47

[385] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.48

[386] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.48

[387] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.52

7. *Ce și-a pus Miron la poartă?*[388] *Un clopot mare.*
8. *Pentru ce și-a pus acum Miron la poartă clopotul?*[389] *Acum le spunea vremea.*

7. ***Vînătorul cu trei ochi***

1. *Cine îmbla din urma piticului și strîngea fărămiturile?*[390] *Un purcel.*
2. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Adică, scapă și tu fărimuturi mai mari, că nu mai sînt cel pe care l-ai adus în sac de la iarmaroc?*[391] *Purcelul.*
   - ☛ *Măi, măi, măi! Iaca ce înseamnă să ai pușcă!*
     Numai olecuță apeși cu degetul și rața vine de la iaz drept în oală. Mac-mac-mac! Și zama e gata.[392] *Piticul.*
   - ☛ *Unde a pus bostanul din grădină țintașii ca să vadă care e mai țîntaș?*[393] *Sus pe hogeac.*
3. *Ce dorea să-și cumpere piticul-Vasile ca să se facă vînător?*[394] *Pușca.*
4. *Ce trebuia să vîndă Vasile ca să-și cumpere pușcă?*[395] *să vîndă capra sau doica băiatului.*
5. *Cine a sărit arsă, ca să nu-i permită să vîndă capra?*[396] *Soția.*
6. *Cine-i hrănea fătul soției?*[397] *Capra.*
7. *De ce vîrstă avea copil piticul acasă?*[398] *Vorba e că femeia avea copil de țîță.*
8. *Cine a speriat capra și aceasta a rămas fără lapte?*[399] *Un lup.*
9. *Ce s-a întîmplat cu capra piticului de nu mai dădea lapte?*[400] *Lupul a spăriat-o.*
10. *Ce era scris în Cartea Pantaloniei?*[401] *vînătorul trebuia să aibă doi ochi.*
11. *Ce-au vîndut de la casă piticul Vasile și soția lui pentru ași cumpăra pușcă?*[402] *Și -au vîndut căruța, că aceasta nu era trasă de cal, pentru că nu-l aveau.*
12. *De ce cumătrul piticului dorea o jumătate de pușcă?*[403] *Avea un ochi.*
13. *Ce-a vîndut piticul Vasile că și-a cumpărat capră?*[404] *Cal.*
14. *Ce-au împușcat piticul Vasile și Tudose în pădure?*[405] *Purcelul.*
15. *De ce piticul Vasile i-a dat o jumătate de porc lui Tudose?*[406] *Că așa a fost învoiala, cînd au cumpărat pușca.*

---

[388] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.52

[389] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.52

[390] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[391] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[392] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[393] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[394] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[395] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[396] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[397] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[398] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.53

[399] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[400] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[401] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[402] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[403] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.54

[404] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.55

[405] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.58

[406] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.58

8. ***Taurul cu un corn galben***

1. *Ce cîrpea Nouroaica cu ochelarii pe nas Puiului de Nour?*[407] *Pantaloni.*
2. ***Ale cui* sînt spusele***:*
   - ☛ *Măi tu, ai să mă scoţi la covrigi, măi! Iaca, nu mai am ce cîrpi din pantolonii istea, dar parcă văd că pînă deseara îi faci iar ferferniță.*[408] *Nouroaica*
3. *Ce chip a luat fratele mai mare Puiului de Nour?*[409] *Chip de urs și s-a dus la Urșii lui.*
4. *Ce chip a luat fratele cel mai mijlociu a Puiului de Nour?*[410] *... S-a făcut cucoș. Plouă, ninge, el îi dă cu cucurigu.*
5. *Ce dorea să rămînă Puiul de Nour, și atîta o ruga pe mama?*[411] *Nu mă fac urs, mama, nici cucoș, eu vreau să rămîn băiat!*
6. *Cum o împăca Puiul de Nour inima mamei?*[412] *... îl gîdila ușurel tălpile, apoi lua unul cîte unul în mînile lui moi degetele de la picioare și le neteza, și le mîngîia.*
7. *Ce dorea satul de la nouri?*[413] *Satul ce la vrea ploaie cernută.*
8. *Ce îl ruga Nouroaica pe Puiul de Nour, ca apoi să nu să se întîlnească?*[414]*să nu ieși din ogradă, că ai să te întîlnești cu Taurul.*
9. *Ce-a făcut Taurul, atunci cînd a vrut să-l prindă pe bunelul Puiului de Nour?*[415] *L-a ridicat în corn și am rămas fără tată.*
10. *Cum au prins nouroaica și Puiul de Nour Taurul?*[416] *– Unde îşi face femeia vînt și fie ce-o fi –sare pe spatele taurului, că mai era loc acolo ... cînd a văzut Taurul că n-are încotro a lăsat-o mai domol, apoi s-a oprit și a prins a paște iarba albastră a cerului... Baba cu băiatul ei leagă haramul și-l duc în ograda lor.*
11. *Cine veneau în ograda Puiului de Nour, mai ales noaptea să se încălzească pînă dimineața la cornul cel galben al Taurului?*[417] *Asta fel de fel de nouri cu puii lor.*

9. ***Deseară vei fi moșneag***

1. *De ce îl ghiontea Pepenele cel Mare pe Pepenul cel Mic să se scoale?*[418] *Scoală să vezi lumea, că deseară o să fii moșneag.*
2. *De ce plîngea fetița?*[419] *Că era singură acasă.*
3. *De ce cîinele îi lingea mîinele ude lacrimi ale fetiţei?*[420] *Ca să nu plîngă.*
4. *Cine era umbrela neagră cu floricele galbene?*[421] *Noaptea cu stele.*
5. *Cine era zămosul cel galben care se dădea după deal?*[422] *Soarele.*
6. *Cine era umbrela albastră?*[423] *Nourii.*

---

[407] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[408] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[409] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[410] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[411] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[412] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.66

[413] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.68

[414] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.68

[415] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.68

[416] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.69

[417] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.72

[418] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.43

[419] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.43

[420] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.44

[421] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.44

[422] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.44

[423] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.44

7. *Ce s-a întîmplat cu pepenele în acea seară?*[424] *A fost tăiat.*

10. ***Fîntîna cu agheasmă***

1. *Ce făcea piticul Ion prin ogradă de cum s-a sculat?*[425] *Îmbla prin ogradă.*
2. *Ce copac creștea în grădina piticului Ion?*[426] *Salcîm.*
3. *De ce piticul Ion a vrut să scoată copacul din grădină?*[427] *Și copacul ista, înnegrit de vreme, o fi trudit, sărmanul... Acum se-e-ie duce și el în lumea celor drepți, ... Așa bătrîn și mort sălcîmul nu se dădea urnit din culcușul său.*
4. *Ce dorea piticul Ion împreună cu doi băieți să scape în locul copacului?*[428] *O fîntînă.*
5. *Ce veste s-a dus în sat despre fîntîna piticului Ion?*[429] *E apă sfîntă în fîntîna lui Ion.*
6. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - *O fi sfîntă, dacă spus. Numai că eu nu-s popă, măi frate. Iacă îmblu ca și voi: n-am rasă, n-am cadelniță, de ce să grăiesc că am, dacă n-am?*[430] *Piticul Ion.*
   - *Măi-măi-măi! –nu-și venea în fire piticul. Tocmai eu am fost acela, care am dat de comoară. Numai s-o vadă Sînziana! Acum o să îmble cu cercei, o să aibă inel! Ia măi noroc a dat azi peste mine!*[431] *Piticul Ion.*
   - *Să creadă ce-or vrea, -și-a zis el împăcat. – că am o cruce de argint, că vin noaptea duhurile – mi-i totuna – numai apa să fie bună ca înainte.*[432] *Piticul Ion.*
7. *Ce taină a descoperit Ion, pe cînd curățea fîntîna cu băieții săi?*[433] *A găsit în prundiș o monedă veche-străveche de argint.*
8. *Unde s-a băgat piticul Ion, unde a aprins ziua mare un felinar și s-a urcat în butoiul legat de frînghie?*[434] *Mă bag eu în fîntînă.*
9. *Ce-a găsit Ion în fîntînă, atunci cînd scotea mîl amesticat cu prundiș?*[435] *A găsit la fund un ulcior fără toartă, un cuțitaș, un cercel, doi nasturi, și mai scornește și dă de un pumn întreg de monede.*
10. *De unde s-a luat comoara în fîntîna lui Ion?*[436] *Abia acum și-a adus aminte că taică-său tot pomenea că este pe undeva pe aici o comoară, cică, așa a spus un strămoș înainte de moarte.*
11. *Ce-a făcut Ion cu comoara găsită în fîntînă?*[437] *A pus acolo, sub lespede, monedele, lăsîndu-și numai una în buzunar.*
12. *Ce-a făcut Ion, atunci cînd s-a întors sus și să nu le deie băieților de bănuit?*[438] *... a pus moeda cea lîngă frunza salcîmului, pe prosop, între neamurile sale.*
13. *Ce răspunde Ion, atunci cînd îl întreba cineva de unde a luat moneda?*[439] *– De, am găsit-o și eu, cînd prășeam păpușoi în țărînă.*

---

[424] Vangheli, Spiridon, *Deseară vei fi moșneag*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.46

[425] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.59

[426] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.59

[427] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.59

[428] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.60

[429] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.60

[430] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.60

[431] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.64

[432] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.65

[433] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.62

[434] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.62

[435] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.64

[436] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.64

[437] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.65

[438] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.65

[439] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.65

11. ***Roaiba***

1. *Cine se scula și tot așa se muta de ici-colo prin popușoii din ogradă care îi ajungeau pînă la jenunchi?*[440] *Piticul Fănică.*
2. *Ce fel de păpușoi trebuia să lase Fănică în grădină?*[441] *Am să las numai păpușoi care rămîn în picioare, pe cei poligniți îi tai acuș cu sapa.*
3. *Ce și-a cumpărat Sava de la iarmarocul cel mare din capitală?*[442] *O vacă.*
4. *Cîte guri are de hrănit Sava?*[443] *Sărmanul, șapte guri de hrănit.*
5. *Cu cine se întîlnește Sava și Fănică, atunci cînd îi ajunge din urmă o căruță?*[444] *Cu cumătrul lui Sava.*
6. *Cine a dus-o de curmei pe vacă pînă acasă?*[445] *Fănică.*
7. *Cîți copii avea Sava?*[446] *Cinci.*
8. *Pe ce a schimbat Fănică vaca lui Sava?*[447] *Pe o mîrțoagă, cu Roaiba.*
9. *Cine numai erau bucuroși de cumpărăturile pe care a făcut-o Fănică?*[448]
10. ***Ale cui* sînt spusele*:***
    - ☛ *Lasă, mamă, mîncăm noi și lapte de susai. Mulțumim, bade Fănucă!*[449] *Băieții lui Sava.*

12. ***Privighetoarea prigonită***

1. *Cine bocănea în sarai?*[450] *Ciocanul.*
2. *Cine trăia în cuibul din pomul de la fereastra din ogradă?*[451] *O pasăre nu mare la trup și nici frumoasă la pene.*
3. *La cine au venit în ospeție cei doi vecini în vîrful picioarelor?*[452] *La priveghitoare.*
4. *Ce fel de glas avea Privighetoarea?*[453]*Un glas ca un clopoțel de argint.*
5. *În ograda lui și-a făcut cuib Privighetoarea?*[454] *Piticul Teodor.*
6. *Ce știau a tălmăci piticii?*[455] *Graiul păsărilor.*
7. *Pe cine cînta mai întîi privighetoarea dimineața?*[456] *Pomul în care s-a născut.*
8. *Cîți pui avea priveghetoarea?*[457] *Mai cînta despre trei pui, pe care vroia să-i vadă mari.*
9. *Ce făcea împăratul, ca pasărea să se mută în ograda lui?*[458] *Bătea cu ciocanul într-un poloboc, ca să răsune mai tare.*
10. *Cum a pedepsit împăratul privighetoarea?*[459] *Să nu vadă sămînță de privighetoare în țara mea! Cînd s-a întors, nu-i cuibul. A fost dus l-a curtea împăratului.*

---

[440] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.73

[441] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.73

[442] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.73

[443] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.73

[444] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.74

[445] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.77

[446] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.77

[447] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.78

[448]Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.78

[449] Vangheli, Spiridon, *Roaiba*, în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.78

[450] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.79

[451] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.79

[452] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.79

[453] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.79

[454] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.80

[455] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.80

[456] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.80

[457] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.80

[458] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.82

[459] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.82

11. *Ce poruncă a venit de la împăratul Talion către piticul Teodor?*[460] *Privighetoarea merită să-şi crească puii nu într-un cuib bătut de vînt şi scăldat de ploi acolo, în pomul tău.*
12. *Cum l-a amăgit împăratul pe pitic?*[461] *Sluga se duce cu pălărie spre gară. A pus pălăria cu pui sus, pe locomotivă, a legat-o bine de ţava care fluieră.*
13. *Unde şi-a găsit puii Privighetoarea?*[462] *O zi şi noapte a mers cu corabia ceia şi-a dat, lîngă un munte, de marginea cerului.*
14. *Unde s-au pornit puii cu privighetoarea?*[463] *Ne ducem acasă, că ne aşteaptă rotarul şi toţi vecinii săi.*
15. *Ce nădejde avea privighetoarea, ca acestea cresc dar numai acasă?*[464] *Să le crească alte aripi.*
16. *Unde şi-au pierdut puii aripile?*[465] *Acestea creşteau în locul celr vechi ale mamei. Cu ajutorul lor, ea i-a găsit.*
17. *De ce piticii cînd se culcă, lăsau în drum cîte două-trei boabe?*[466] *Odată şi odată o să ajungă la baştină. Mai ştii, poate că taman în noaptea asta trece pe lîngă poarta lor pasărea aceea cu puii ei.*

13. Viorel

1. *Cînd a întors capul călăreţul, atunci cînd a luat sama?*[467]*Că în urma calului venea un pu de pitic.*
2. *Unde pleacă călăreţul cu calul?*[468] *Pînă la casa fierarului ...*
3. *Ce l-a întrebat pescarul pe Viorel, pe unde era apa cît calul?*[469] *Ştii a înota?*
4. *Ce-a făcut pescarul cu barca, în care se afla el şi Viorel?*[470] *Răstoarnă barca.*
5. *Ce lecţie bună i-a dat pescarul lui Viorel?*[471] *L-a pus să înoate.*
6. *Ce a întrebat-o pe furnică Viorel?*[472]*... că ai mulţi copii de alergi atîta?...*
7. *Ce păcat mare era considerat la pitici?*[473] *La pitici era mare păcat să te uzi în rîu.*
8. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Doamne, numai să fie băiatul viu! Pe cîţi nu i-a înghiţit azi rîul!*[474] *Acasă mama se ruga în faţa icoanei.*
9. *De cînd toată ţărişoara piticilor, îi zicea lui Viorel, viorel Făt-Frumos?*[475] *De la potop.*

14. Păsăroiul Pătrăchel

1. *Cui îi plăcea să se caţăre în copac?*[476] *Un pitic, lui Pătrăchel.*
2. *De ce Pelinița îl cetăra pe Pătrăchel că multă minte îţi mai trebuie?*[477] *Pentru că se căţăra în copac.*

---

[460] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.82

[461] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.82

[462] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.83

[463] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.83

[464] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.85

[465] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.85

[466] Vangheli, Spiridon, *Privighitoarea prigonită,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.85

[467] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.86

[468] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.86

[469] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.90

[470] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p90

[471] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.90

[472] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.91

[473] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.93

[474] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.93

[475] Vangheli, Spiridon, *Viorel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.96

[476] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

[477] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

Acum, cînd ai barbă, să te vezi ca altă dată copil...

3. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - ☛ *Acum de te-ai ţinea pe pămînt pe cele două picioare care scîrţie, nu să te zbînţui prin copac! Iaca, să nu grăiesc într-un ceas rău, dar mătem că într-o zi... Eu, bre cu scara şi nu mă sui în pom. Ştiu că nu eşti pasăre să înfingi aripile, dacă, doamne fereşte, s-a rupe creanga?*[478] *Peliniţa îl ceartă pe Petrachel.*
   Iaca iar pui în sîn. Îi pomul tău, Pătrăchel, ce parcă eşti la furat? Anină încaltea un coş în crăcanul cela.[479] *Peliniţa.*
   - ☛ *Dacă îmi place viaţa din pom, Peliniţă-hai, ce să fac! Ia sui şi au aici, ca e mai bine decît în tronul împăratului.*[480]*Peliniţa.*
4. *Din ce copac a căzut Pătrăchel?*[481] *Dintr-un nuc.*
5. *Cîte zile i-a spus doctorul să steie culcat în pat Pătrăchel?*[482] *21 de zile.*
6. *Ce-a făcut Peliniţa lui Pătrăchel, ca acesta să nu să se scoale din pat?*[483] *E legat cu o frînghie de pat!*
7. *Unde l-a găsit Peliniţa legat cu frînghia pe Pătrăchel într-o dimineaţă?*[484] *În nuc.*
8. *Cîte zile a stat legat cu frînghia de braţul nucului Pătrăchel?*[485] *Trei zile.*
9. *Ce s-a întîmplat cu Pătrăchel a treia zi?*[486] *A treia zi a coborît sănătos pe pămînt.*

15. Piticul cel Mare

1. *Unde se ducea Piticul cel Mare pe 3-4 zile?*[487] *La vînătoare.*
2. *Ce se întîmpla cu măria sa, împăratul, dacă ferească sfîntul bea lapte de la altă vacă?*[488] *Nu mai avea somn în noaptea ceia, ba visa că îl muşcă un cîine, ba că îl bate cineva cu ciomagul.*
3. *Cine era mai tare de fire şi făcea lapte blînd, fără vedenii?*[489] *Florica.*
4. *Ce şi-a cumpărat văcarul de gologanul pe care i l-a dat împăratul?*[490] *Un toiag de sfetnic.*
5. *Unde ascunde văcarul toiagul de sfetnic?*[491] *În pădure.*
6. *Ce idee i-a venit Văcarului, atunci cînd învîrtea bănuţul cela în mînă?*[492]*... De ce, adică, nu l-ar pune mai mare pe tot grajdul?!*
7. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - ☛ *Iartă-l, măria ta, şi fă-l mai mare pe grajd, dar de azi încolo să îmble cu capul gol.*
   - ☛ *Aşa o să îmble şi el, şi copiii săi!*[493]
8. *Ce trebuia pe zi numaidecît să ronţăie Florica?*[494] *Dar o pălărie.*
9. *Care era cea mai mare distincţie în ţara lor?*[495] *O pereche de pantaloni, în care îmblase împăratul.*

---

[478] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

[479] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

[480] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.97

[481] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.98

[482] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.99

[483] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.99

[484] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.101

[485] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.101

[486] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.101

[487] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.102

[488] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.102

[489] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.102

[490] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.103

[491] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.103

[492] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.103

[493] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.106

[494] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.106

[495] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.107

10. *Cum afla împăratul ce ascund în sufletul său sfetnicii?*[496] *Vaca trebuia să mînînce pălăria sfetnicului. Iar prin somn îi apărea ce spunea aceştea despre el.*

16. ***Poetul piticilor***

1. *De ce lui Gruia îi i se spuneauituc?*[497] *Pe unde îmbla, acolo îi rămînea căciula şi venea acasă cu capul gol.*
2. *Ce îi mai aduce portarul după un fular şi o mănuşă lui Gruia?*[498] *Un căţeluş rătăcit*
3. *Ce i-a făcut în ogradă gruia căţeluşului?*[499] *O căsuţă.*
4. *Cine din mahalaua lui Gruia a ajuns întîi la pojar?*[500] *Gruia cu calul.*
5. *Ce-a uitat Gruia la casa, unde s-a produs pojarul?*[501] *Abia pe drum înapoi calul vede că Gruia e cu mînile goale: unde e căldarea?*
6. *Ce s-a întîmplat cu mama căluţului?*[502] *Şi căluţul era fără mamă: s-a înecat în iaz la trei zile după naşterea lui.*
7. *Al cui îi era calul pe care l-a adus piticul Simion lui Gruia?* [503] *A lui Nichita.*
8. *După cine a venit piticul de la curte la casa lui Gruia?*[504] *După Gruia.*
9. *Pentru ce îl chema împăratul pe Gruia la împărăţie?*[505] *O să scrie o poezie despre împărătească.*
10. ***Ale cui* sînt spusele:**

    ➤ *Nu îmblu eu pe la castele,*
    Nu mă aştepts.
    Sînt poetul ţării mele,
    Nu sînt sluga ta![506] *Gruia.*

11. *De ce au fugit Ioana, Gruia şi prietenii săi din ţară?*[507] *Că Piticul cel Mare îl bagă la puşcărie.*
12. *Cine i-a adus vestea lui gruia, că ce a pus la cale Piticul cel Mare?*[508] *Un pitic de nădejde, acela la care i-a ars casa.*
13. *Unde şi-a făcut căsuţă Gruia şi prietenii săi?*[509] *O căsuţă sus pe vîrful celui mai înalt munte.*
14. *Cine era poetul piticilor?*[510] *Gruia.*

17. ***Nucul***

1. *Cine s-a sculat cu noaptea în casă?*[511] *Păsărica.*
2. *Cu-i spunea păsărica să se scoale că are să măture cuibul?*[512] *Păsăroiul.*
3. *Ce treburi avea păsăroiul?*[513] *Să dreagă cuibul, să împrumute o fărîmitură de pîine de la femeia care trăieşte în ograda asta pentru păsărica lui şi să împace două păsări sfădite din ograda peste*

---

[496] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel Mare,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.106

[497] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.113

[498] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.113

[499] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.113

[500] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.114

[501] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.114

[502] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.115

[503] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.115

[504] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.115

[505] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.116

[506] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.117

[507] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.117

[508] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.117

[509] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.117

[510] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.118

[511] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.119

[512] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.119

[513] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.119

drum.

4. *În ce a făcut asară trei găuri vîntul?*[514] *În cuib.*
5. *De la cine păsăroiul vroia să împrumute o fărmitură de pîine pentru păsărica lui?*[515] *De la femeia care trăiește în ograda asta.*
6. *Cum îl chema pe ţănţarul, care a venit să-și ceară uitare?*[516] *Ţugui.*
7. *Ce îndeletnicire avea Toader Tîmplarul?*[517] *El face dulapuri și le vinde.*
8. *Ce secret i-a spus Ţugui lui Păsărel?*[518] *Dăunăzi am dormit în urechea lui Toader Tîmplarul ... Da femeia din ograda voastră e o văduvă sărmană, nici tu cățel, nici tu purcel ... Tîmplarul a pus ochiul pe el, ba i-a dat și arvună.*
9. *Cine era femeia din ograda în care creștea nucul?*[519] *O văduvă sărmană, nici tu cățel, nici tu purcel... Femeie, are copii, trebuie să-i hrănească. I-afugit pînă și cîinele de la casă – așa e de săracă.*
10. *Cine își scotea pălăria în fața copacului, de cum se trezea și ieșea în ogradă și spunea Bună dimineaţă?*[520] *Piticul Goriţă.*
11. *Ce îndeletnicire avea piticul Goriţă?*[521] *Piticul ăsta era pictor.*
12. *Cîți pui a scos păsărica?*[522]*Doi.*
13. ***Ale cui* sînt spusele*:***
    - ☛ *Măi piticule, ce faci?! Asta e casă noastră! Venim hăt-hăt de peste nouă mări și nouă ţări ca să ajungem la copacul ăsta! Noi avem sus, în ramuri, pui, dar ce ai tu aici?! Tu ești cel de stinge stelele!*[523]*păsărica îl certa pe tîmplar.*
    - ☛ *Să mă ierți. Nici nu știam că v-ați făcut cuib acolo ...Vă mulţumesc, voi mi-ați adus copacul înapoi acasă! – Apoi a căzut în genunchi lîngă pom, și-a lipit fața de scoarţa lui bătrînă și a zis cu ochii închiși cum ai spune o rugăciune:*
    - ☛ *Acesta e gospodarul meu, că altul n-am. Acesta mi-e soţ, acesta mi-e tată, acesta mi-e fiul cel mai mare!*[524] *Femeia sau gospodina casei.*
14. *Cine a salvat-o pe femeie și nu i-a permis lui Toadere să-i taie nucul?*[525] *Piticul Goriţă îi băga punga ...*

18. Pozna cu gavanosul

1. *Ce-i spunea piticul Gheorghe soţiei în loc de bună dimineaţă?*[526] *- Da gavanosul cela e gol ...*
2. *ce ţinea piticul Gheorghe și soţia în gavanos?*[527] *Miere.*
3. *Cine avea stupi în mahalaua lui Gheorghe?*[528] *Piticul Alecu.*
4. *Unde îl trimite soţia pe Gheorghe?*[529] *După apă.*

---

[514] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.119

[515] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.119

[516] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.119

[517] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.120

[518] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.120

[519] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.120

[520] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.122

[521] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.122

[522] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.120

[523] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.122

[524] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.124

[525] Vangheli, Spiridon, *Nucul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.125

[526] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.125

[527] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.125

[528] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.125

[529] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.125

5. *Unde au pus găvănosul cu miere soția cu Gheorghe?*[530] *În casa cei mare.*
6. *Unde l-a găsit soţia pe Gheorghe, atunci cînd l-a trimis după apă, că la fîntînă nu era?*[531] *Șe-e-dea turcește în casa cei mare și mînca miere cu un linguroi...*
7. *Ce a observat femeia sara, atunci cînd s-a dus după o pernă în casa cei mare?*[532] *... găvnosul era gol.*
8. *Pentru ce îl duce femeia pe Gheorghe în sarai?*[533] *La cîntar.*
9. *Cine i-a golit gavanosul cu miere a lui Gheorghe?*[534] *Albinele lui Alecu.*

19. La școala păstorului

1. *Cîte perechi de pantaloni avea Talion?*[535] *366 de perechi.*
2. *Cine era Talion?*[536] *Împăratul Pantaloniei.*
3. *Cine era Cristofor?*[537] *Croitorul curții.*
4. *Unde au ieșit Cristofor cu Todică la început de vară?*[538] *Au ieșit amîndoi la plimbare.*
5. *Cum ochema pe mama lui Todică?*[539] *Tecla.*
6. *Unde a hotărît Cristofor să-l dea pe fiul său Todică?*[540] *La ţară.*
7. ***Ale cui* sînt spusele:**
   ☛ *Ai un copil și de acela vrei să scapi?! Pădurea mișună de lupi, măi omule!*[541] *Tecla.*
8. *Pînă la urmă, unde l-au dus Cristofor pe Todică?*[542] *La un păstor din satul lui Goriță, care avea stînă în ogradă.*
9. *cum îl chema pe păstor?*[543] *Aristit.*
10. *Cine era Gheorghina?*[544] *Soţia păstorului.*
11. *Ce i-a adus Todică păstoriței, atunci cînd se întorcea cu oile?*[545] *Un buchet mare de flori.*
12. *Ce-a păţit Gheorgina în ajunul crăciunului că a rămas gîngăvind?*[546] *Dar trei luni am fost mută. Astă iarnă, în ajunul crăciunului, vine, mama și mă roagă: „Hai, fa Gheorghină, de mă-i ajuta, că taică-tău taie azi porcul” ... Da eu iau copilul din leagăn și mă duc. Sara, cînd am gătit treaba ... pe la o jumătate de drum simt că parcă mă împinge unul în spate cu botul. Credeam că-i un viţel. Cînd întorc capul – dumnealui lupul!.. M-a trîntit dihania la pămînt. Cînd mă uit, copilulu nu-i în brațe ... Aristit, cînd mi ţi l-a pocnit odată, l-a doborît ... El a alergat pe urma mea și l-a găsit: plîngea în omăt viu și întreg.*
13. *Cînd i s-a întors graiul Gheorghinei, după povestea cu lupul?*[547] *Abia de paște mi s-a întors graiul.*
14. *Cu cine se pomenește într-o zi Aristit, cum păștea oile?*[548] *Cu un călăreț.*

---

[530] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.125

[531] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.126

[532] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.126

[533] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.126

[534] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.128

[535] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.130

[536] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.130

[537] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.130

[538] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.130

[539] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[540] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[541] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[542] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[543] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[544] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[545] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.131

[546] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.134

[547] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.134

[548] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”,1989, p.134

15. *Ce vînt l-a adus pe călăreţ la Aristit?*[549] *Mîne o să treacă împăratul pe aici.vrea să-şi vadă poporul.*
16. *Ce-a văzut la stînă împăratul, a doua zi pe la chindie, dar călăreţul de ieri a înlemnit?*[550] *Păstorul în straiele sale de păstor, desculţ, cu torba pe umăr, oile fără clopoţei, urîţîte, numai berbecul purta o talancă ce-i ajungea pînă la genunchi.*

20. Musafirii

1. *Ce slăiciune avea Miluţă?*[551] *Îi erau dragi musafirii.*
2. *Ce făcea Irina cînd îi abătea să steie acasă?*[552] *În vîrful picioarelor, se apropia de prag şi cînta cu glas subţire des de dimineaţă: - Cu-cu-ri-guu!*
3. *Ce se întîmpla, atunci cînd cucoşul cînta în prag?*[553] *Se pregăteau de musafiri.*
4. *În ce împărăţie trăiau Miluţă şi Irina?*[554] *Trăim în Împărăţia Miercuri.*
5. *Cum i-a primit vărul său cela de-al treilea pe Miluţă şi Irina?*[555] *... Văru-său a auzit cîinele lătrînd şi i-a văzut pe fereastră, că tot atunci s-a stins lampa şi a ieşit Costache cu Estimia în prag. ... Au intrat în casa, lamp, însă, n-au aprins-o ... stăpînii nici gînd să pună masa. Şi stau aşa, pe întuneric ... – Ei, dar vă mulţumim şi rămîneţi cu bine,... Cînd se aflau la o zvîrlitură de băţ de casa lui văru-său, Miluţă a întors capul: în fereastra lui Costache era lumină.*

21. Coliba

1. *La ce se iţea cei ce treceau pe drum în ograda piticului Irimia?*[556] *La o colibă.*
2. *Cine locuia în acea colibă?*[557] *Baba Lisandra în casă, da moş Irimia în colibă.*
3. *Ce spunea lumea din sat despre faptul că Irimia doarme în colibă?*[558] *Cică, eu te-am dat afară din casă ... Cică, ne-am despărţit ...*
4. *Ce-a făcut baba Lisandra văzînd că nu-l poate da la brazdă pe moş din colibă?*[559] *A pîndit cînd nu era el acasă şi i-a adus la colibă o farfurie cu jăratic.*
5. *Ce-a făcut baba şmecheră spre seară cu coliba?*[560] *S-a tăvălit anume prin cenuşa ceia de la apojar.*
6. *Ce creşteau în grădina de lîngă colibă?*[561] *Harbuji.*
7. *Ce-a construit Irimia în locul colibei arse?*[562] *O altă colibă.*
8. *Ce-a făcut baba cu cîinele de la casă?*[563] *I l-a dat nepoatei Vasiluţa.*

22. Ultima săritură

1. *Cine mergea pe drum cu traista în spate, încă întuneric?*[564] *Un pitic.*
2. *Unde se ducea piticul în întuneric?*[565] *La iarmaroc.*

---

[549] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.135

[550] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.135

[551] Vangheli, Spiridon, *Musafirii,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.136

[552] Vangheli, Spiridon, *Musafirii,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.136

[553] Vangheli, Spiridon, *Musafirii,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.136

[554] Vangheli, Spiridon, *Musafirii,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.136

[555] Vangheli, Spiridon, *Musafirii,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică",1989, p.141

[556] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

[557] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

[558] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

[559] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

[560] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.143

[561] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.146

[562] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.145

[563] Vangheli, Spiridon, *Coliba,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.146

[564] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[565] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

3. *Pentru ce acesta s-a dus la iarmaroc?*[566] *După un leagăn și după un nume frumos.*
4. *Ce avra omul /piticul în straistă?*[567] *Un cucoș.*
5. *Ce-a făcut cucoșul, atunci cînd Stănică a trecut pe lîngă castelul lui Tailon?*[568] *A făcut Cu-cu-rigu.*
6. *Ce-a făcut Tailion cu cucoșul și cu Stănică?*[569] *I-au dat drumul din capul lui, iar Stănică a fost pus să lucreze o săptămînă la curte.*
7. *Ce obicei avea Tailon, să facă de ziua sa?*[570] *Ca să arăte piticilor ce poate el, sărea cu paraşuta de pe un turn, înălțat anume pentru aceasta.*
8. *Ce li se dea piticilor și sfetnicilor după obicei pe gratis?*[571] *Cîte un ou crud, ca să-l beie pe loc, iar sfetnicii căpăta două ouă.*
9. *Ce avea împăratul ca lebădă de alb?*[572] *Un cal*
10. *De ce ieșea aer din paraşuta deschisă?*[573] *Șoarecele a ros stofa paraşutei.*

23. Piticul din safeu și necazurile împăratului

1. *De ce piticul Filimon și-a luat inima în dinți și s-a dus cu pași mărunței la împărat?*[574] *...am adus cheile de la safeul cu bani. ... Nu mai am ce face la curte.*
2. *Ce-a făcut împăratul cu Filimon?*[575] *L-a închis în safeu și a pus cheile în buzunar.*
3. *Unde anume îi era locul împăratului se scălda cu straja lîngă dînsul?*[576] *Sub salcie.*
4. *Ce s-a gîndit Filimon ca să aducă bani în vistierie?*[577] *Lasă-l pe frizerul curții să meargă cu mine la iarmaroc ... Cine vrea să se tundă odată în viață la frizerul măriei sale, să vină la iarmaroc.*
5. *Cîte cușme de bani a făcut prin tunsoare împăratul?*[578] *11 cușme.*
6. *Ce-a citit Isai în ziarul piticilor?*[579] *Că împăratul caută un frizer de viță.*
7. *Cine era cela care și-a pus o barbă roșcată sub nas și-a încleiat niște musteți, s-a grimat, apoi, îmbrăcat în straie nemțești și cu scufiță pe cap, a venit la castel?*[580] *Isai.*
8. *Ce-a făcut frizerul neamț din capul lui Tailon?*[581] *Cîrț-cîrț! Avea o coafură de parcă l-a născut o jivină... Și-a pus mînile în cap împăratul și nu le-a mai luat de acolo.*
9. *Unde s-a ascuns de rușine Tailon?*[582] *La hărbuzărie.*

---

[566] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[567] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[568] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[569] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.149

[570] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.149

[571] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

[572] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

[573] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

[574] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[575] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[576] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[577] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.155

[578] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.156

[579] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.156

[580] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.156

[581] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.158

[582] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului,* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.158

24. Împărăţia Duminică

1. Cine era cea care se freca pe la ochi?[583] Steaua care aprinde Soarele.
2. Din cuptorașul cui, Steaua a luat un cărbune în poală?[584] Din cuptorașul lui moș Ștefan.
3. În ce împărăție locuia moș Ștefan?[585] În Împărăţia Duminică.
4. De ce se bucura moș Ștefan?[586] Steaua a luat un cărbune din cuptorul lui moș Ștefan a aprins azi Soarele.
5. De ce s-au sculat în acea zi cu noaptea în cap baba Frasîna și moș Ștefan?[587] Pentru că era ziua de naștere a lui moș Ștefan, iar baba Frasîna, trebuia să facă multă mîncare, că vor veni fiii cu nevestele lor, fiicele cu bărbaţii, soseau toţi nepoţii și strănepoţii ...
6. Unde s-au culcat nepoţii, strănepoţii și bunicul?[588] În casă nu încăpeau atîtea. Bunelul răsturna o căpiţă de fîn și se culcau afară, toţi la un loc.

Tatăl lui Guguţă cînd era mic[589]

1. Credeam că America e o ... femeie

1. *Cine a fost căluţul de apă pe care l-a încălecat întîi?*[590] *Răutul*
2. *Ce se întreba băiatul somnoros, atunci cînd soarele răsărea chiar de lîngă satul nostru, dincolo de Răut?*[591] *Oare cine îl saltă de după deal?*
3. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Păi azi am vorbit cu Trenu, deseară osă fluiere pentru voi.*
     Ne uitam unul la altul cu ia așa niște ochi: trenul nici nu trecea pe lîngă satul nostru, îl auzeam uneori pufăind ca o dihanie care nici în poveste nu e, dar nu-l văzuse răm încă.[592]
     Mama copiilor.
4. *Cine era în America din rudele mamei?*[593] *Fratele mai mare Ștefan.*
5. *Ce l-a făcut pe Ștefan să plece în America?*[594] *Era flăcău și a scăpat o căldare nouă în fîntînă. Bunelul, cînd l-a văzut numai cu toarta în mînă, iute cum era, i-a ars o palmă ... Așa, cu capul gol, s-a urcat într-o căruţă cu nemţi, care ieșea din ieșșea din sat la șleau și ... dus a fost.*
6. *Cîţi copii avea bunelul?*[595] *Trei.*

2. *Petruţ*

1. *Unde plecau părinţii, duminică pe cînd ziua se dezlegă de noapte?*[596] *La Bălţi, șa tîrg.*
2. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *La Bălţi? Dar pe mine mă iei?*
     - Nu, că-i stîrnesc pe celalţi.

---

[583] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.159

[584] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.159

[585] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.159

[586] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.159

[587] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.160

[588] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică,* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.161

[589] Vangheli, Spiridon, *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999

[590] Vangheli, Spiridon, Credeam că America e o ... femeie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.5

[591] Vangheli, Spiridon, Credeam că America e o ... femeie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.5

[592] Vangheli, Spiridon, Credeam că America e o ... femeie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.6

[593] Vangheli, Spiridon, Credeam că America e o ... femeie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.6

[594] Vangheli, Spiridon, Credeam că America e o ... femeie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.6

[595] Vangheli, Spiridon, Credeam că America e o ... femeie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.8

[596] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

- Atunci adă-mi așa un fel de făină care luminează.

- Lungă a mai fost duminica aceea! Făceam ce făceam și fuga la poartă: nu vine căruța de la tîrg?[597] *Mama către Petruţ.*

☛ *Mai am în pom o pălărie, a rînjit el. Am să pun și cămașa ta acolo, să vadă satul cine umblă la pere. În genunchi, ce te holbezi la mine?!* [598]Mihu către Petruţ.

☛ *Lasă scot eu cămașa de la flocosul acela, bine că nu te-ai pus în genunchi l-a lăudat mama că tare mulți mă vor să ne îngenuncheze! Apoi i-a mîngîiat părul și a zis: capul tău începe a lumina.*[599] *Mama către Prtruţ despre Mișu.*

3. *Ce a cerut Petruţ de la mama sa, ca această să-i aducă de la tîrg?*[600] *Un fel de făină care luminează.*
4. *Cine era Murgu?*[601] *Calul lui Petruţ.*[602]
5. *Cine necheza numai o dată, dar o auzea toată uliţa: adică, venim, întîmpinaţi-ne cei care-s pe acasă!*[603] *Roaiba, mama lui Murgu.*
6. *Ce i-a adus lui Petruţ, mama de la tîrgul din Bălți?*[604] *Un boţ de halva.*
7. *Cîți fraţi mai avea Petruţ?*[605] *Doi.*
8. *Sub ce pom se pomeni Petruţ cu fraţii săi, atunci cînd au alergat în sat îmbrăcaţi în cămăși cu epoleți și buznărași?*[606] *Sub un pom uriaș încărcat cu pere.*
9. *A cui era ograda cea părăsită în care se afla pomul?*[607] *A lui Vicol.*
10. *Ce-a văzut Petruţ în pom?*[608] *... Oare cine s-a uitat pălăria în pom?*
11. *Cine era hojmălăul care răsare ca din pămînt cu sufletul la gară?*[609] *Mișu feciorul lui Moș Vicol.*
12. *De ce l-a dezbrăcat Mihu pe Petruţ cu de-a sila?*[610] *De cămașă.*
13. *Unde a vrut să-i pună Mihu cămașa cea nouă a lui Petruţ?*[611] *În pom.*

3. ***Pintilie***

1. *Ce obișnuia să facă Pintilie?*[612] *Să citească.*
2. *De ce mama ascundea lampa de Pintilie?*[613] *Ca să nu citească.*
3. *De ce era bolnav Pintilie?*[614] *De ochi.*
4. *După ce cărți aflau părinții lui Pintilie că acesta a citit?*[615] *După desenele pe care le făcea el pe*

---

[597] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

[598] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.9

[599] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.9

[600] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

[601] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

[602] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

[603] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

[604] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.8

[605] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.7

[606] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.8

[607] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.8

[608] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.8

[609] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.8

[610] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.9

[611] Vangheli, Spiridon, Petruţ, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.9

[612] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău, 1999, p.10

[613] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.10

[614] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.10

[615] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.10

tabla de pe acoperişul casei.

5. *Ce făcea mătuşa Axinia, atunci cînd îi vedea pe Pintelie pe casă?*[616] *Scula uliţa în picioare, nu altceva.*
6. *Ce-a păţit fratele lui Pintelie, că mama l-a adus să-l descînte la mătuşa Axinia?*[617] *Un cîine răuvl-a muşcat pe fratele lui Pentilie.*
7. *Ce i-a spus mătuşa Axinia mamei, ca ea să-i aducă de la cîinele care l-a muşcat ca aceasta să-l descînte?*[618] *Să taie cu mîna lui un smoc de păr.*
8. *De la cine a tăiat Pintilie un fir de păr?*[619] *De la mătuşa Axinia, Pintilie se dă la spatele babei, hîrşti! Taie un smoc de păr din capul ei şi i-l pune în mînă, după a ascunde foarfecele în sîn.*
9. *Ce-a pictat Pintilie noaptea, că cerdacul casei era plin cu femei?*[620] *O minune de înger.*
10. *Ce ţinea în mînă îngerul?*[621] *Cartea Sfînta Evanghelie.*

4. **Costică Putină**

1. *Ce auzea Pintilie şi fuga pun mîna pe clampa uşii: afară mă aştepta Costică?*[622] *Un fluierat.*
2. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - *Măi Costică, ce umbli cu capul gol?*
     Nu cumva a murit cineva?
   - *Cuşma a murit, mornîie Costică.*
     O căutăm amîndoi, degeaba.
   - *Poate ai aruncat-o în altă ogradă?îl întreb.*
   - *Ştiu că eram cu faţa spre casa ta.*[623] *Lelea Paraschiva către Costică*

   - *... de ce mă bate atăta domnul învăţător?*[624]

   - *Azi eu sunt rege! Voi, cei mititei de jos, dacă nu aveţi ce face,băteţi-mi pantalonii!*[625] *Costică către fraţi*

   - *Cum vă place? S-a dus în izmenuţe în rai ... O să mă facă de rîs şi acolo!*[626] *Nenea Toadere despre Costică, că acesta a scăpat de cîine şi a fugit din copac.*
3. *Urechile i s-au înroşit ia să-i aduc o şalincă de-a mamei, zic. Dau să-l îmbrobod, el nu se lasă. Atunci am auzit chicotit în pod la casă. N-am dovedit să ridic ochii şi căciula unde coboară din cer drept pe capul lui Costică.*[627] *Lelea Paraschiva către Costică.*
4. *Cu papucii cui, Costică se încălţa şi-au plecat la săniuş?*[628] *Al tatei.*
5. *De ce Costică s-a încolţat cu ciubotele tatei?*[629] *Ştii că papucii mei îs rupţi. Tata s-a culcat la amiază şi am încălţat ciubotele lui.*

---

[616] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.12

[617] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.12

[618] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.12

[619] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.12

[620] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.14

[621] Vangheli, Spiridon, Pintelie, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.14

[622] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.15

[623] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.15

[624] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.17

[625] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.18

[626] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.18

[627] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.15

[628] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.16

[629] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.15

6. *Unde era locul pentru săniuș?*[630] *Și l-am dus printre case la Dealul lui Axinte.*
7. *Cine a scăpat o farfurie în prag, atunci cînd l-a văzut pe Costică în copac?*[631] *Lelea Mărioara.*
8. *Cine se urcă în cel mai înalt salcîm din ograda noastră?*[632] *Costică.*
9. *Cine era lelea Mărioara și nenea Toadere?*[633] *Părinții lui Costică.*
10. *În ograda cui era copacul în care s-a urcat Costică?*[634] *În copacul lui nenea Toadere.*
11. *Ce striga Costică din copac: tatălui, fraților și domnului învățător?*[635]*să pupe icoana aici, sub copac, că n-o să mai pună mîna pe mine.*
12. *Cine era cumătrul Ștefan și lelea Parascheva?*[636] *Părinții lui Pintilie.*
13. *Cine îl poreclea pe Costică astfel:*
    Putină, poloboc,
    Pune-ți doagele la loc![637] *Pintilie.*
14. *Cine era cela mare cît un viței și rău de mama focului?*[638] *Cîinele lui Andrei Balan.*
15. *La cine a înnoptat Costică?*[639] *La Pintilie.*

5. ***Oltița***

1. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Cînd mă uitam în oglindă, parcă nu eram chiar urît, dar de mă întîlneam cu Oliţa, scăpam amîndoi ochi în pămînt și eram mut ca ciutura fîntînii. Păi dacă avea o bombonică de nas luminat de doi ochi albaștri, obrăjorii – niște bujorei proaspăt înfloriți ...*[640]*Donuț.*
2. *Cine era poștașul lui Donuț?*[641] *Mihăiță, copilul vecinei.*
3. *Ce semn era atîrnat în pomul de nuc, ceea ce însemna că lui Donuț îi trebuie poștașul?*[642] *Flutură un fular din copac.*
4. *Ce scoate Mihăiță din sînul său ceva de la Oltița?*[643] *o batistă frumos brodată, la mijloc era litera „O”.*
5. *Ce i-a dat Oltița lui Mihăiță, drept răsplată în loc de leafă pentru poștă?*[644] *O batistă brodată.*
6. *Cîte scrisori i-a trimis Donuț Oltiței?*[645] *Patru.*
7. *Cine primea scrisorile trimise de Oltița?*[646] *Mihăiță.*

6. ***Naș Nică***

1. *Cine umbla iarna în pantaloni din piele de oaie cu mițele înăuntru, meșine?*[647] *Naș Nică.*
2. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Ai lui Ștefan sunteți? Apoi dintr-o pungă mare socotea un pui de pungă, o dezlega și vărsa în*

---

[630] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.17

[631] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[632] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[633] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[634] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[635] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[636] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[637] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[638] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[639] Vangheli, Spiridon, Costică Putină, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.18

[640] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.20

[641] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.20

[642] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.21

[643] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.22

[644] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.23

[645] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.23

[646] Vangheli, Spiridon, Oliţa, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.24

[647] Vangheli, Spiridon, Naș Nică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.25

palmă un bănuţ cît un ochi de găină: pentru voi l-am ţinut, răilor. Tat-tu o plîns la nunta mea, da eu vă îmbogăţesc![648] *Naş Nică către copiii lui Ştefan.*

☛ *Măi Ştefane, ştii că are oleacă de talent băiatul cela al tău?vsă-i spui să treacă pe la mine, i-am cumpărat un covrig cu mac.*[649] *Naş Nică către Ştefan despre Pintilie.*

3. *Ce obicei avea naş Nică?*[650] *Nu da mîna cu oamenii.*
4. *Cine era naş Nică pentru Ştefan?*[651] *Fratele mai mare.*
5. *Cine era Miahal Flec?*[652] *Cizmarul de peste drum, un neamţ ruşinos ca o fată mare, cu un nas cît un ţăruş.*
6. *Ce veste s-a dus ca o împuşcătură în tot satul?*[653] *Moş Nică a dat mîna cu Mihal Flec.*
7. *De ce naş Nică era mînios pe zugravul Pintilie?*[654] *Că la desenat. L-am botezat ca să mă facă de rîs, a?*
8. *Ce i-a lăsat Iacob Wagner lui naş Nică, atunci cînd s-au dus nemţii în ,40?*[655] *I -a lăsat clopoţelul de la prăvălia sa.*

7. ***Vasile a Vrăbioaicei***

1. *Ce îi spine Vasile lui Donuţ cînd aceştea veneau de la şcoală??*[656] *Iart-mă Donuţ ..., Mă tem c-oi greşi cu ceva. Mă ierţi?*
2. *Ce trebuiau să facă elevii deserviciu dimineaţă înainte de –a veni elelvii la şcoală?*[657] *Să sune clopotul.*
3. *Cine era Labe-Late?*[658] *Cîinele lui Donuţ.*
4. *Ce-au făcut Donuţ împreună cu Vasile în clasă pînă să bată clopotul?*[659] *Au aprins cu paie soba.*
5. *La c-a mai dat foc Vasile în soba din clasă?*[660] *La varga învăţătorului.*
6. *Cum se începe lecţia în clasa lui Vasile şi a lui Donuţ?*[661] *Cu o rugăciune.*
7. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *De la vargă, varga nu-i.*
   - ☛ *Cine a făcut focul?*
     Scociorăşte el clasa cu ochii.
   - ☛ *Am sărit cu Vasile în picioare:*
     Unde-i varga?![662] *Învăţătorul către Vasile şi Donuţ.*
8. *Pentru ce l-a scos pe Donuţ învăţătorul în faţa clasei?*[663] *Pentru a fi pedepsit.*
9. *Cum a fost pedepsit Donuţ de învăţător?*[664] *A fost bătut cu varga pe palme.*

---

[648] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.27

[649] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.28

[650] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.27

[651] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.26

[652] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.27

[653] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.27

[654] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.28

[655] Vangheli, Spiridon, Naş Nică, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.28

[656] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.28

[657] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.30

[658] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.30

[659] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.31

[660] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.32

[661] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.32

[662] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.32

[663] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.32

[664] Vangheli, Spiridon, Vasile a Vrăbioaicei, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.32

8. ***Fusta lui Vasile***

1. *Ce l-a întrebat Vasile a Vrăbioaicei pe Pintelie şi pe fratele, atunci când îl vedea cu nişte beţe ascuţite în mînă?*[665] *După brînduşe vă aduceţi?*
2. *După cine alerga Pintilie şi fratele său şi Vasile?*[666] *După un iepure.*
3. *Unde au prins băieţii iepurele?*[667] *Tocmai pe Valea Nemţilor.*
4. *Ce vorbă era în sat, dacă vor culege şi le va aduce acasă?*[668] Cîte brînduşe aduci acasă, atîţia pui de găină o să aibă mama în anul acela.
5. Cîte brînduşe au strins fraţii?[669] Cînd vede (Vasile) *că noi am umplut o căciulă cu brînduşe. Unde bagă Vasile iepurele ca să culeagă brînduşe?*[670] *... unde îşi dezbracă repede pantalonii, bagă iepuraşul într-un crac ...*

9. ***Mama***

1. *Cine era Hector?*[671] *Un căţeluş.*
2. *Cine se furişează pe întuneric în poieţică, bîjbîie apoi prin iesle la cai, dar fără ouă nu se întoarce?*[672] *Donuţ.*
3. *Fără cine nu se aşezau la masă copiii şi mama?*[673] *Fără tata.*
4. *Cine îi ieşea înainte, atunci cînd intra căruţa în ogradă?*[674] *Labe-Late.*
5. *Numai în ce zile se spălau rufele la rîu?*[675] *Vineri.*
6. *Cine era Caterina?*[676] *Sora lui Pintilie.*
7. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *I-i-i! D-apoi cumătra Casunea are coşcogea băieţi, te-ai gîndit, măi, c-or vedea cămaşa de noapte a Caterinei? Unde ţi-a fost capul?! Fetele lui cumătru Gheorghe tot au ochi. Cînd a afla Pintilie că ele i-au văzut izmenele, nu mai scoate nasul din ogradă ... . Ai făcut iarmaroc cu rufele mele! Şi unde se ia după mine, stîrnind gîştele de pe malul Răutului. Cînd mai-mai să pună mîna în capul meu, se opri, aplecîndu-se.*[677] *Mama către Donuţ.*

10. ***Bărbaţii se nasc noaptea***

1. *Ce-ar fi răspuns Donuţ, dacă ar fi întrebat ce vrea: să fie împăratul ţării ori să se ducă o noapte cu caiii?*[678] *Cu caii!*
2. *Pe cine lega tata seara de căruţă?*[679] *Cu caii!*
3. *Ce găseau seara caii în coş?*[680] *Iarba proaspăt cosită.*
4. *Cine mai umblau prin părţile lor?*[681] *Hoţi de cai.*

---

[665] Vangheli, Spiridon, *Fusta lui Vasile,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.34

[666] Vangheli, Spiridon, *Fusta lui Vasile,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.34

[667] Vangheli, Spiridon, *Fusta lui Vasile,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.34

[668] Vangheli, Spiridon, *Fusta lui Vasile,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.35

[669] Vangheli, Spiridon, *Fusta lui Vasile,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.35

[670] Vangheli, Spiridon, *Fusta lui Vasile,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.35

[671] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.38

[672] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.38

[673] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.39

[674] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.39

[675] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.40

[676] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.40

[677] Vangheli, Spiridon, *Mama,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.40

[678] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.42

[679] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.42

[680] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.42

[681] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.42

5. *Ce-i spune Donuţ într-o zi, atunci cînd în crapă răbdarea?*[682] *–Tată, îţi trebuie un flăcău, eu sunt flăcăul acela.*
6. *Cu cine a plecat Donuţ, cu caii seara la păsat?*[683] Cu Ilie şi cu ceata flăcăilor.
7. Ce-a observat Isai, atunci cînd a dat să priponească calul în mirişte pe dealul din ţărînă?[684] Mi-am pus miinile în cap: în loc de funia lor, luasem, din grabă, frînghiuţa viţelului, cu un ţăruş cît coada caprei.
8. *Cum l-au învăţat flăcăii minte pe un ţăran, care avea o fată şi n-a lăsat-o la joc?*[685] *Cînd s-a culcat omul, căruţa era în ogradă, dimineaţa însă caii sunt, căruţa nu-i. Cînd o vede pe casă ...*
9. *Cum l-au botezat flăcăii pe Isai, pe cel care era pentru prima dată cu caii?*[686] *Ilie, ca cel mai mare, ridică sus căldarea:*
   ☛ *se botează robul lui Dumnezeu ... şi huştiuluc! Apa peste Isai, apoi unde îi tuflește căldarea pe cap şi strigă: Sari!*
10. *Cum îl chema pe calul lui Donuţ?*[687] *Murgu.*
11. *Cine era mogîldeaţa care a ieşit din popuşoi noaptea pe miriştea de pe dealul din ţarină ca să-l vadă ce face Donuţ?*[688] *Tata.*
12. *Pe cine l-a lăsat flăcăii să păzească caii?*[689] *Pe Donuţ.*
13. ***Ale cui* sînt spusele:**
    ☛ *Şi chiar ciocan, măi?*
    Am rămas stîlpi de unde ştie el că s-a băgat unul la cai noaptea?[690] Tata către Donuţ.

11. ***Moş Căciulă***

1. *Cine era cela, care cînd auzea o găină cotcoadă cînd în poieţică şi fuga la mătuşa Ioana?*[691] *Donuţ.*
2. *Ce-i dădea mătuşa Ioana pe oul acela?*[692] *O străchinuţă de mere.*
3. *Cine păzea ziua pomul cu mere văratice ale mătuşii Ioana?*[693] *Mătuşa Ioana.*
4. *Cine păzea noaptea pomul cu mere văratice?*[694] *Moş Ion.*
5. *De ce moş Ion era poreclit de săteni Moş Căciulă?*[695] *Pentru că umbla şi vara în cuşmă.*
6. *Ce vede într-o noapte Moş Căciulă, atunci cînd păzea pomul?*[696] *Cineva îi scotea boii din ogradă.*
7. *Cine erau cei doi flăcăi, care i-au furat merele mătuşii Ioana?*[697] *Anton flăcăul Tudosei şi vecinul mătuşei Ioana şi un băietan din alt capăt de sat.*
8. *Cum a aflat mătuşa Ioana, cine i-a furat merele?*[698] *Cînd îl vede pe moşneag urnit din ogradă, o ia în sat cu băţul în mînă ... Trage mătuşa cu urechea aici, trage dincolo, îngerii lui Ion nu mai şed ei cu gura cusută ...*

---

[682] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.42

[683] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.43

[684] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.43

[685] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.44

[686] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.45

[687] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.45

[688] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.45

[689] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.45

[690] Vangheli, Spiridon, *Bărbaţii se nasc noaptea,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.45

[691] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.46

[692] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.46

[693] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.46

[694] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.46

[695] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.46

[696] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.46

[697] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.47

[698] Vangheli, Spiridon, *Moş Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.48

9. *Ce stăpînea Moș Căciulă de care se temea tot satul?*[699] *Un taur (un bou).*
10. *Unde ţineau păgubașii (moș Ion și mătușa Ioana) taurul?* [700] *Vara nici nu-l aducea acasă, îl lasă nepăzit în cîmp, lîngă pod, unde avea pămînt și o rîpă cu iarbă.*
11. *Cum s-a răzbunat Moș Căciulă pe Anton?*[701] *Într-o zi iaca și flăcăul acela de mînă cu o fată mare. Mergea pe pod răzînd.*
    ☛ *Măi Anton, îl roagă moșul, nu mă-i ajuta să scot ţăruşul? ... cît a băut taurul apă. Anton a avut de furcă cu taurul, dar l-a scos Moș Căciulă rîdea pe sub mustăţi: - Na un măr. ... Taurul, văzînd-ul cu capul gol, unde se repede la Anton. Fata a ţipat și s-a ascuns sub pod. Anton scoate ţăruşul, și taurul după el .... șchiopătînd și ţinîndu-se cu mîna de fund.*
12. *La cine nu se arunca taurul mătușii Ioana?*[702] *Numai la oameni cu căciula pe cap.*
13. *Unde s-a ascuns fata care era cu Anton?*[703] *Sub pod.*

12. ***Vîrcolacul***

1. *De ce băiatul nu dorea să rămînă pe noapte acasă?*[704] *Pentru că la coliba din Sărături se coceau harbujiii.*
2. *Unde-i curgea mucul băiatului?*[705] *La coliba din Sărături.*
3. *Cine era Frăsîna?*[706] *Mama lui Petruţ.*
4. ***Ale cui* sînt spusele*:***
    ☛ *Cine nu trece prin întuneric, nu înţelege ce e un răsărit de soare. Acolo e raiul lor, bre, se coc și ei nu numai harbujii.*
    ☛ *Au mai crescut de cînd îs la desal, luna îi trage în sus, roua le spală picoarele și soarele, cum face ochi, întîi le pupă fruntea.*[707] *Tata către mama despre Petruţ și fratele lui.*
5. *Ce spaimă a tras mama (Frăsîna) în vara lui ,41 pe cînd se coceau cireşele?*[708] *... Oare ce o să mai păţim azi? Vorbea mama cu pîinile...*
   ... Abia trăgîndu-și sufletul, intră lelea Parascheva:
    ☛ *Cumătră Frăsînă, fugiţi de acasă. Umblă prin sat niște oameni străini cu puști, în noaptea asta o să vă ducă la urșii cei albi!*
6. *Cum s-au salvat părinţii de urșii albi?*[709] *S -au oprit la coliba din Sărături.*
7. *Cine le-a adus vestea despre aceea că umblă prin sat niște oameni străini cu puști și o să vă ducă în Siberia?*[710] *Cumătra Frăsîna.*
8. *Cine cade bob sositor cu o bucată de sticlă afumată în mînă la fîntîna de lîngă colibă?*[711] *Iacob.*
9. *Cine era vîrcolacul?*[712] *E sufletul unui copil nebotezat.*
10. *La ce a venit Iacob la harbuzărie?*[713] *Să fure harbuji.*

---

[699] Vangheli, Spiridon, *Moș Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.48

[700] Vangheli, Spiridon, *Moș Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.48

[701] Vangheli, Spiridon, *Moș Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.50

[702] Vangheli, Spiridon, *Moș Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.50

[703] Vangheli, Spiridon, *Moș Căciulă,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.50

[704] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.51

[705] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.51

[706] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.51

[707] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.51

[708] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.51

[709] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.52

[710] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.52

[711] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.54

[712] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.54

[713] Vangheli, Spiridon, *Vîrcolacul,* în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.54

13. ***Tata***

1. *Ce anotimp era afară?*[714]*Iarna.*
2. *Cine îl întreabă pe tata, atunci cînd intră cu capul gol alb-dalb de omăt în casă?*[715] *Mama.*
3. *Ce îl întreabă mama pe tata, atunci cînd intră cu capul gol în casă?*[716] *Un ,ti-i cușma, omule?*
4. *De unde sări copiii, atunci cînd a intrat tata în casă?*[717] *Sărim noi de pe cuptor.*
5. *Ce ținea tata în brațe, atunci cînd intrase în casă?*[718] *El își ține în brațe căciula năpădită de fulgi.*
6. *Cine își scoate capul de sub căciula tatei?*[719] *Un mieluț brumăriu.*
7. *Ce l-a întrebat Gheorghe a Dariei pe Donuț la școală față de toată clasa despre mieluț?*[720] *Cine l-a fatat, cușma?*
8. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - ☛ *E bătrîn taică-tău, deatîta te alintă. Degrabă o să umble așa ia, s-a făcut el covrig. Al meu nu-mi aduce miei sub cușmă și mă bate de mă rupe, dar măcar e tînăr și înalt.*[721] *Gheorghe a Dariei către Donuț, despre tata.*
   - ☛ *Bre cum de ți-a dat în cap una ca asta? Dintr-un bulgăre să faci un deal de omăt? Acum n-o să mai umblu să-i caut pe devale cu mîncarea în ulcică.*[722] *Mama către tata despre dealul acesta de omăt.*
9. *Cine a ieșit la curățit omătul din ogradă?*[723] *Tata lui Donuț*
10. *Ce-i dă în gînd lui tata, atunci cînd a ieșit la curățat omătul?*[724] *Leapădă lopata și se apucă să facă un bulgăre de nea.*
11. *Cît de mare s-a făcut bolovanul cela de omăt?*[725] *Cît șopronul de mare.*
12. *De ce au alergat cei doi mahalageni înspăimîntați la tata, atunci cînd au văzut bulgărele de omăt?*[726] *Cumătre Ștefane, nu-i de șuguit. Aista, dacă-l apucă toanele și o ia la vale, fărîmă și gard, și ocol și ce i-a mai sta în cale.*
13. *Ce-au văzut băieții de pe uliță cum crește în ograda lui Donuț, ceea ce făcea tata?*[727] *Bulgărele tatei.*
14. *Ce s-a întîmplat cu tata lui Donuț, atunci cînd mama l-a trimis după lut?*[728] *L-a prins malul.*
15. *Cine i-a adus vestea proastă despre moartea tatei lui Donuț?*[729] *Gheorghe.*
16. *Cum s-a întîmplat accidentul cu tata la lutărie?*[730] *Cum sta în genunchi și săpa în cotlon, s-a prăvălit malul peste moș Ștefan.*
17. *Unde l-a dus mama pe tata în căruța umplută cu perne, ca să nu-l hurduce?*[731] *Și l-am dus la*

---

[714] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[715] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[716] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[717] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[718] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[719] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[720] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.56

[721] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.57

[722] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.58

[723] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.57

[724] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.57

[725] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.57

[726] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.57

[727] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.57

[728] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.59

[729] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.59

[730] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.60

[731] Vangheli, Spiridon, Tata, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.60

spital la Bălți: avea trei coaste frînte, șira spinării ruptă ...

14. ***Așa l-au vîndut pe Costică***

1. *Unde se mută Costică, cum venea vara și își punea catrafusele în car?*[732] *La colibă.*
2. *Cine era Costică?*[733] *Fiul lui Toadere Putină.*
3. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - ☛ *Hai, Costică, înjugă boii. Borșul e gata, mămăliga am învelit-o bine s-o duci caldă lui tat-tu. Nu uita să ei apă rece de la fîntîna din țarină. Tat-tu cred că mîntuie azi prășitul? Da barba i-a crescut tare?*[734] *Mama către Costică despre Toadere.*
   - ☛ *Unde s-a mai văzut să ieie pe-o vacă doi boi, un car și un băiat adormit pe deasupra? Are cap pe umere omul acela? D ce nu l-a trezit pe băiat, n? Și apoi cîți șmecheri cu pălărie or umbla prin iarmaroc ... să le poarte de grijă?!*[735] *Toadere Putină către primarul de Pelinia despre carul vîndut.*
4. *Unde-l trimise Toadere pe Costică?*[736] *Acasă, să-i aducă de mîncare.*
5. *Unde s-a trezit Costică, atunci cînd se întorcea de acasă la colibă?*[737] *Era cu car cu tot la iarmaroc la Pelinia.*
6. *Cum a ajuns Costică la iarmaroc?*[738] *S-a găsit unul de i-a făcut bucata: cîrnește boii pe alt drum, se urcă și el în car și hai spre satul Pelinia.*
7. *Ce obișnuia să facă Costică în car, pînă a ajunge la locul destinat (acasă la colibă)?*[739] *Să doarmă.*
8. *Ce făcea Costică la Pelinia, atunci cînd l-a văzut tata?*[740]*Costică mătura drumul ...*
9. *Cine era Culai?*[741] *Fratele lui Toadere, șmecherul care i-a vîndut carul.*

15. ***Costică pe lumea cealaltă***

1. *Cine îl tot striga de alaltăieri pe Costică?*[742] *Lelea Mărioara.*
2. *Cine s-a prăpădit tocmai de alaltăieri?*[743] *Costică.*
3. *Ce gînduri îi umblau lelei Mărioarei despre dispăriția lui Costică?*[744] *N-a făcut Costică ceva și se teme de bătaie?*
4. *Pe cine a adus de la graniță nenea Toadere?*[745] *Un cîine care caută spioni.*
5. *Unde l-au găsit părinții pe Costică?*[746] *La groapa de la marginea satului de unde scoseseră oamenii piatră cîndva.*
6. *Cu cine era Costică în groapă de la marginea satului?*[747] *Cu cîinele Albuș.*
7. *Cum a ajuns Costică în groapă?*[748] *Am vrut să-mi dau drumul pe frînghie, ca să-l scot pe Albuș.*

---

[732] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.62

[733] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.62

[734] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.62

[735] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.64

[736] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.62

[737] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.63

[738] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.63

[739] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.63

[740] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.64

[741] Vangheli, Spiridon, Așa l-au vîndut pe Costică, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.65

[742] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.66

[743] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.66

[744] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.66

[745] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.67

[746] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.67

[747] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.68

[748] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.68

8. *Cine era Albuș?*[749] *Cîinele lui Costică.*
9. *De ce tata l-a aruncat pe Albuș în groapă?*[750] *L-a prins cu oul în gură. A doua zi, cum se scoală, tata îl ia subsuoară și-i dă drumul în borta asta.*

16. ***A cui stea a căzut?***

1. *Cine era Murgu?*[751] *Calul lui Petruț.*
2. *Cu-i i se vedea nasul de sub căciulă?*[752] *Victor.*
3. *Cine adapă caii la fîntînă?*[753]*Petruț*
4. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   - ☛ *Eu de coamă ți-am spus să te ții, nu de coadă, alerg la dînsul și-i bag un bulgăre de omăt în gură, ca să nu audă mama ce se întîmplă la fîntînă. Dacă taci, te luăm cu uratul, mă scap cu vorba.*[754] *Petruț către piciul Victor, ca să nu audă mama ce se întîmplă.*

   - ☛ *În loc de bună seara, am zis: -Așa mai cad stelele afară dați-mi, mă rog, leacul acela. Pînă acasă am ținut-o într-o fugă. Steaua lui Victor m-o fi văzut de sus cum alerg cu leacul în mînă și a rămas pe cer.*[755] *Petruț către doctor.*

5. *De ce și-a cusut Petruț un buzunar ma-are deasupra pantalonilor, atunci cînd va pleca cu Victor cu uratul?*[756] *Avea băiatul de gînd să-l umple cu parale, că el era banarul.*
6. *Cine era Victor?*[757] *Fratele mai mic a lui Petruț.*
7. *Cine din băieții lelei Mărioara a căzut de Ajun la pat?*[758] *Victor.*
8. *Cui i-a stricat Petruț o fîntînă din ciocălăie de porumb, pe care acesta o făcea pe cuptor?*[759] *Victor.*

17. ***Calul cu prosop***

1. *Ce le făcea tata copiilor, atunci cînd a venit mama tot o fugă din sat?*[760] *Tata ne făcea scrînciob.*
2. *Cu ce informație a venit mama o fugă acasă?*[761] *Rușii bombordează Bălții.*
3. *Cu ce s-a întors mama Frasîna din ograda nașei Anica?*[762] *Cu o pîine și niște ouă crude.*
4. *După cine a plecat mama Frasîna și Donuț cu căruța după ce a ieșit din ograda nașei Anica?*[763]*La Bălți.*
5. *Unde îi opresc doi nemți pe mama și pe Donuț?*[764] *Pe la Movila de la Strîmba.*
6. *După cine s-a dus mama la Bălți, atunci cînd acesta era bombordat de ruși?*[765] *Pînă la strada unde ședeau în gazdă sora și fratele care învățau la liceu, după Caterina și Pintilie.*
7. *Ce i-a pus omul în cușma cu urechi și cu un automat la umăr pe mama și pe Dănuț, atunci cînd*

---

[749] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.68

[750] Vangheli, Spiridon, Costică pe lumea cealaltă, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.68

[751] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.70

[752] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.70

[753] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.70

[754] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.70

[755] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.72

[756] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.70

[757] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.70

[758] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.71

[759] Vangheli, Spiridon, A cui stea a căzut, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.72

[760] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.73

[761] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.73

[762] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.73

[763] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.73

[764] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.73

[765] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.73

i-au dus în dosul gării Pămînteni?[766] *Să încarce sfeclă în căruță.*

8. *Unde a găsit-o mama pe Caterina și pe Pintelie, atunci cînd se întorceau de la Bălți?*[767] Caterina umbla prin ogradă .... Colo în polobocul cela cu apă era pintilie. Am venit astă- noapte pe jos de la Bălți și i s-au umflat picioarele....

18. ***Teodor***

1. *Cine era urcat într-un salcîm uscat?*[768] *Petruț.*
2. *De ce se sui Petruț în copac?*[769] *Să se uite pentru ultima dată în sat în locul copacului.*
3. *Cine i-a venit de la război cumătrei Frasîna?*[770] *Teodor.*
4. *Ce școală a absolvit Teodor, pînă a pleca la război?*[771] *Școala de dascăl.*
5. *În ce armată a fost încorporat Teodor?*[772] *În armata română.*
6. *De ce a doua zi, dis-de-dimineață, după ce a plecat Teodor, casa era înconjurată de niște bărboși înărmați, în cușme cu urechi și în pufoaice?*[773] *Îl căutăm pe ofițerul român.*
7. *Ce veste vine, hăt, peste ani, de la unul Tronca, întors de la război?*[774] *– Bade Ștefane, ... l-a luat Dumnezeu pe Teodor al matale. Iaca, cu mîinele estea l-am îngropat acolo, știi mata, lîngă rîul cel mare, unde-i Budapesta ...*

19. ***Învățătorul din pom***

1. *În grija cui a lăsat Vrăbioaica livada?*[775] *În grija Varvarei lui Gavril.*
2. *Unde ședea Varvara, cînd Gavril a găsit căldarea goală la fîntînă?*[776] *Pe prispă cu capul sprijinit în palme.*
3. *De ce Victor și-a scos pălăria fluturînd-o în aer, atunci cînd trecea pe lîngă ograda vrăbioaicei?*[777] *A salutat cireșele care se coceau.*
4. *Ce l-a întrebat Gavril pe Victor- învățătorul?*[778] *Dacă nu-i cu bănat, pe cine l-ați salutat adineauri, acolo ia, că am trecut și eu pe lîngă casa omului și n-am văzut pe nimeni, poate că trebuie să mă întorc înapoi și să-mi cer iertare?*
5. *Ce s-a întîmplat cu fostul învățător Ciobanu?*[779] *De frica rușilor a trecut Prutul.*
6. *Cine dăscălea acum în locul ănvățătorului Ciobanu?*[780] *Vărul Victor, el însă ne dăscălea de cînd a rămas școala de capul ei....*
7. *Ce plan și-a făcut Vasile a Vrăbioaicei împotriva învățătorului Victor?*[781] *Îl cheamă la cireșe, dar așa ca să nu-l audă nimeni ... Vin, dacă mă poftești. – Din copac sînt mai bune și tata nu e acasă, se laudă Vasile... – Să-ri-i-ți, un tîlhar la cireșe!*

---

[766] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.75

[767] Vangheli, Spiridon, Calul cu prosop, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.77

[768] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.77

[769] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.77

[770] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.77

[771] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.78

[772] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.80

[773] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.80

[774] Vangheli, Spiridon, Teodor, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.81

[775] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.82

[776] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.82

[777] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.82

[778] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.82

[779] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.83

[780] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.83

[781] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.84

8. *În ograda cui s-au adunat destulă lume?*[782] *În ograda vrăbioaicei.*
9. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - ☛ *Vasile m-a invitat azi în pomul ăsta, vrea să dea examen. Aici, sus, o să dea examen. Aici, sus, o să-i scriu certificat că a terminat patru clase. – Examenul îl dai tu, hai, că s-a adunat lumea. Este pe hartă o țară care seamănă cu o cizmă, cum se numește țara?*[783] *Învățătorul Victor către Vasile în pomul de cireș.*

20. ***Somnul cel mare***

1. *Cine a ieșit ca o vijelie pe ușă cu melesteul fierbinte în mînă după Donuț?*[784] *Mama.*
2. *Unde se căţără Donuţ, că mama să nu-l bată?*[785] *În nuc.*
3. *Ce și-a jurat Donuţ cu ochii la Dumnezeu, atunci cînd stătea în pom pentru obide ce i-a pricinuise mamei?*[786] *O să-i aducă mamei zece bucurii.*
4. *Cine vine cu o felie de mămăligă și niște scrob în tigaie la pomul în care stătea Donuț?*[787] *Mama*
5. *Cine era Jenea?*[788] *Sora lui Donuţ.*
6. *Ce-a dus Donuț pe ascuns la sora lui Jenea?*[789] *Am umplut o căciulă cu ouă, și a rugat-o să-i spună în care ou este pui.*
7. *Ce-a rugat-o mama pe Măriuța copila lelei Parascheva?*[790] *N-ar vrea să mă ajuți? Măcar cîte-o cămașă curată să las băieților mei. Cum mă aplec, mi se face negru înaintea ochilor.*
8. *Ce s-a întîmplat cu mama Frasîna, atunci cînd tata a adus-o de la Bălți?*[791] *A murit.*
9. *Ce simbolizează somnul cel mare?*[792]*Moarte.*
10. ***Ale cui* sînt spusele:**
    - ☛ *Poate că e în cer mama? Am ridicat ochii. Calcă de pe o stea pe alta, iată una s-a stins... oare nu i-a fript piciorul, că-i desculță mama?!*
      Am rămas în gura colibei cu hainele ei în brațe. Cum să mă culc? Simțeam că sufletul mamei e pe aproape, numai că nu-l văd. Parcă vrea să-mi spună ceva, dar nu poate ...[793] *Donuț către mama.*

21. ***Doi cosași cît grîul***

1. *Cine bătea așa bătea cu ciocanul într-un fier sub fereastră?*[794]*Petruț.*
2. *Cine era băiatul care a făcut o gaură în piernă?*[795] *Toadere Putină.*
3. *În ograda cui s-a mai trezit ciocanul?*[796] *În ograda lui moș Nichita.*
4. *Cine le-a adus lui Toadere și Petruț mîncare la țarină?*[797] *Victor. Pe la prînz iată și cartofii s-au copt, mîncăm în trei cu poftă, dar puiul cela nu ne dă pace. –Bre, îl trage Petruț de limbă, n-a fugi puiul tău din oală?*

---

[782] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.84

[783] Vangheli, Spiridon, Învățătorul din pom, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.84

[784] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.86

[785] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.86

[786] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.86

[787] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.86

[788] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.87

[789] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.87

[790] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.89

[791] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.90

[792] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.89

[793] Vangheli, Spiridon, Somnul cel mare, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.90

[794] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.91

[795] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.91

[796] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.91

[797] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.94

☛ *Nu, că eu l-am legat pe Labe-Late de hogeagul cuptorașului.*[798]

5. *Cine le-a pregătit prînzul băieţilor?*[799] *Victor.*
6. *Cine a ieșit de după cuptoraș, cu oala în cap, atunci cînd se întorceau Toadere cu Petruț?*[800] *Labe-Late.*
7. *Cine sărea gardul cu părul u-ud și cu mîinile supte de apă, atunci cînd au venit băieţii de la ţarină?*[801] *Victoraș.*

22. ***Lupoaica***

1. *Cine se codea după deal?*[802] *Luna.*
2. *Unde se aflau Mihăiță, Petruț și moș Tănase nu departe de Sărărturi?*[803]*La coliba lui moș Tănase.*
3. *Ce le povestea moș Tănase acestor băieţi din colibă?*[804] *Istorioare.*
4. ***Ale cui* sînt spusele*:***
   ☛ *Apoi am să vă spun întîi cum fură lupul oaia, că am fost și cioban în viața mea. Oile șed culcate, dorm în tîrlă, da lupul ce face? Se culcă în preajma lor, se tîrîrie pe labe, tologindu-se cînd pe-o parte, cînd pe alta. Cum îl văd că se joacă așa, oile nu se sperie, iar una, care î-i sortită, se scoală și se duce de-l amiroase ... Atunci lupul hap! O înșfacă de gît și oaia e a lui, o mînă cu coada pînă la locul unde îi face de petrecanie.*[805] *Moș Tănase către copiii din colibă.*
5. *Ce animal ţinea în gospodărie moș Tănase, atunci cînd era tînăr?*[806] *O scroafă care fătase șase purcei.*
6. *Cum au fugărit-o moș Tănase cu Tudoruță pe lupoaica, cea care a venit să-i fure purcei?*[807] *Și unde scot un galoș, îl aprind și-i fac vînt peste gard ...*
   Mă înciud și ies din ogradă: într-o mînă înșfăcasem ţăpoiul, cu cealaltă scoteam cîte-un galoș din sac și sfrrr! În lupoaică. Am fugărit-o așa pînă la Răut.
7. *Cine i-a furat purcelul lui moș Tănase?*[808] *... Cînd colo, prind cu nasul că fumul care vine de la hogegul lui Tudoruță e mai gustos ca altădată. Sar gardul. Cînd intru în casa lui, îmi pun mîinile în cap: tocmai scoteau din cuptor un purcel prăjit!*
8. *Cum l-a speriat Petruț pe moș Tănase la colibă?*[809] *Cînd întorc capul, văd ... două lumini mai la deal de colibă:*
   ☛ *Lupoaica! Am răcnit (Mihăiță)*
   ☛ *Unde-i? A sărit ars moș Tănase și în locul lui a rămas numai pălăria ...*
   ... O, Dumnezeule! Lupoaica era chiar Petruț: el ţinea în mîini două tăciuni, chipurile, ochii dihaniei...

23. ***Cine a furat papucii Maicii Domnului***

1. *Cine era domnul Boroh?*[810] *Croitor, ovreu (evreu)cu nasul mare și un creion după ureche.*
2. *Unde l-a dus mama pe băiat, atunci cînd a venit vremea să poarte și el pantaloni?*[811] *La un*

---

[798] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.94

[799] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.94

[800] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.95

[801] Vangheli, Spiridon, Doi cosaci cît grîul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.95

[802] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.96

[803] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.96

[804] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.96

[805] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.96

[806] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.96

[807] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.96

[808] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.98

[809] Vangheli, Spiridon, Lupoaica, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.98

[810] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.100

[811] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.100

croitor.

3. *Ce ţinea după ureche Baroh, atunci cînd lucra,cînd îi va trebui?*[812] *Creionul.*
4. *Cine l-a împuşcat pe Baroh? Nemţii.*
5. *Ce-l întreba Magdei pe badea Ştefane, atunci cînd l-au dus să-l îngroape pe Baroh?*[813] *În care parte avea Baroh un dinte de aur...?*
6. *Cine l-a descălţat pe Baroh de sandale şi i-a scos pantalonii?*[814]*Magdei.*
7. ***Ale cui* sînt spusele:**
   - ☛ *Mormîntul mamei cui te-a fătat, cît ai să ne spurci satul?! Şi-l apucă de gît.*
     Cînd s-a văzut scăpat, Magdei fugea de-i scăpărau călcîiele.[815] *Moş Ştefane către Magdei.*

8. *Ce se întîmplau cu oameni din sat care nu le dădeau ouă, lînă, lapte, carne ... lui Magdei?*[816] *Erau închişi în beciul de la primărie (Acesta era fostul beci a neamţului Iacob Wagner).*
9. *Cine era închis în beciul lui Iacob Wagner, atunci cînd a venit Ştefan la Sovietul sătesc?* [817] ... aud nişte strigăte înfundate şi bătăi în uşa beciului de sub „Soviet" .... acolo era închis şi bietul Toadere Putină.
10. La cine se aflau cheile de la beciul „Sovietului"?[818] La Mgdei.
11. Cine era Magdei?[819] un puturos, ... unde îşi avea pămîntul, un buruian, măcar facă-şi lupii staniște în el ... nu ştia carte, da umbla ţanţoş cu geanta la şold.
12. Cine era Florica?[820] Vaca lui Ştefan.

24. ***Caterina***

1. *Unde -l chema Caterina pe Donuţ să se ducă în miez de noapte sub dealul lui Axinte?*[821] *La izvorul de sub dealulu lui Axintie.*
2. *Ce-a încărcat Ecaterina în două sănii?*[822] *Rufe.*
3. *De ce Caterina spăla rufele noaptea la rău?*[823]*Că fetiţa ziua e învăţătoare şi apoi fă-le de mîncare la atîţea.*
4. *De unde a scos Donuţ boul şi l-a înhămat la săniuţa sa şi a venit cu el la izvor?*[824] *Din ograda lui Axinte.*
5. *Cine şi-a făcut semnul crucii, văzîndu-i pe Donuţ la o bucată de noapte?*[825] *Chilina soaţa lui Axintie.*
6. *Cum l-a mulţumit Donuţ pe Axentie, după cea luat fără voie boul din grajd?*[826] *... Am adus rufele acasă, apoi am pus cîteva braţe de fîn în sania tatei cea mare şi hăis boule, înapoi în grajd.*
7. *Unde l-au dus părinţii lui Dănuţ la studii, la şcoală?*[827] *La Bălţi.*

---

[812] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.100

[813] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.101

[814] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.101

[815] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.101

[816] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.102

[817] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.103

[818] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.103

[819] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.101

[820] Vangheli, Spiridon, Cine a furat papucii Maicii Domnului, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.103

[821] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.104

[822] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.104

[823] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.104

[824] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.104

[825] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.104

[826] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.104

[827] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.105

8. *În ce funcţie activa Caterina la şcoală?*[828] *Învăţătoare.*
9. *Cine era Ivanovici?*[829] *Directorul şcolii, unde lucra Caterina.*
10. *Cine o aştepta două zile în pragul şcolii pe Caterina, iar cînd a văzut că ia nu-i, s-a luat din urma căruţei tetei la Bălţi?*[830] *Labe-Late.*
11. *Cine a mai venit cu căruţa cu tata la Caterina la spitalul din Bălţi ca s-o vadă?*[831] *O căruţă de copii, toaotă clasa Caterinei.*
12. *De ce stătea la pîndă Ivanovici sub pod în noaptea Învierii?*[832] *Să -i prindă pe copiii care merg la sfinţit pască.*
13. *Ce veste groaznică s-a auzit într-o zi , după Paşte în sat despre vărul Victor?*[833] *L-au găsit cu capul tăiat pe calea ferată.*

25. ***Puşcăria***

1. *Cine îşi făcea vînt deasupra focului cu şapca lui Petruţ?*[834] *Donuţ.*
2. *Cine vinea în Sărături, cînd băieţii pîrpăleau popuşoii?*[835] *Tata.*
3. *Ce avea în mîini tata lui Petruţ, atunci cînd a venit la Sărături?*[836]*O geantă burduhoasă.*
4. *A cui îi era geanta cea burduhoasă cu care a venit tata în Sărărturi?*[837] *A lui Pintilie.*
5. *De ce a fost arestat Pinitilie şi dus la puşcărie?*[838] *Pintilie a scos portretul lui Stalin de pe perete, acolo, la şcoala de învăţători, l-a întors pe ceea parte şi ... m-a zugrăvit pe mine (tata). Ce avea Pintilie în geanta sa, la cursuri pentru învăţători?*[839] *Un ciocan.*
6. *La cîţi ani a fost condamnat convenţional Pintilie pentru fapta pe care a comis-o?*[840] *Şapte ani.*

26. ***Pozna***

1. *Cu cine a plecat Petruţ la arat?*[841] *Cu fratele său mai mic.*
2. *Cine alerga prin ogradă cu coada bîrligată?*[842] *Murgu.*
3. *Cu ce i-a venit de hac Petruţ lui Murgu?*[843] *L-a a măgit cu o sfeclă.*
4. *La fîntîna cui, Petruţ a oprit căruţa, atunci cînd au plecat la semănat?*[844] *La fîntîna lui Constantin.*
5. *Unde aveau pămînt părinii lui Petruţ?*[845] *Iaca şi dealulu lui Păvălache. Avem aici două hectare de pămînt, chiar lîngă lotul lui Toadere Putină.*
6. *Unde se afla tata în acel moment, atunci cînd copiii au semănat porumb?*[846] *La spital.*
7. *De ce trăsnaie a copiilor (Petruţ şi Donuţ), i-a scăpat de foame în ,47 familia?*[847] *În vara aceea o*

---

[828] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.105

[829] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.106

[830] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.105

[831] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.106

[832] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.106

[833] Vangheli, Spiridon, Caterina, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.106

[834] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.108

[835] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.108

[836] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.108

[837] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.108

[838] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.109

[839] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.109

[840] Vangheli, Spiridon, Puşcăria, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.109

[841] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.113

[842] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.113

[843] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.113

[844] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.113

[845] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.113

[846] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.116

[847] Vangheli, Spiridon, Pozna, în *Tatăl lui Guguţă cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chişinău,1999, p.116

singură streașină de ploaie a trecut pe moșia satului, unde era semănat ca lumea, s-a uscat totul, numai la noi, fiind așa de rari, pe ici colo popușoii au făcut cîte un știulete.

27. ***Strigoiul***

1. *Cine ședea la porțile Bălților și aștepta – poate i-a pica norocul, dacă nu o mașină, o sanie ori măcar cineva pe jos dar să meargă înspre satul nostru?*[848] *Băieţelul Petruţ sau o mogîldeață.*
2. *Cu cine s-a întîlnit băiatul, atunci cînd mergea spre sat?*[849] *Cu un ţăran înhămat la sanie.*
3. *Cu cine se întîlnește noaptea băiatul, atunci cînd mergea prin Strîmba?*[850] *Cu fratele mai mare Pintilie.*

28. ***Hristos a Înviat!***

1. *În ograda cui erau un buluc de săteni, atunci cînd venea băiatul (Donuţ) de la școală?*[851] *Gheorghe Obadă.*
2. *Ce le-a spus Andrei a Păchiței sătenilor de la adunare, atunci cînd îi va rosti numele veneticului?*[852] *Să nu-l asculte pe aista, și să bată din palme.*
3. *Cine era acest venetic în satul lor?*[853] *Rusofonul din puterea sovietică.*
4. *De ce a înmărmurit băiatul Donuţ, atunci cînd să intre pe poartă?*[854] *Unde-s salcîmii din ogradă? și de ce e arat în jurul casei? De după șopron, Doamne - Dumnezeule, este tata înhămat la o boroană ...*
5. *Ce le-au luat mîngăii care au venit la putere de la familia lui Ștefane?*[855] *Caii, pămîntul, via, livada.*
6. *Cui i-a fost dată această avere?*[856] *Colhozului.*
7. *Ce-au construit sătenii în ziua de Paști?*[857] *O biserică nouă.*
8. *Ce i-a făcut Andrei a Păchiței lui Maidăi, ca să nu le încurce sătenilor la construcția bisericii din Grinăuți?*[858] *L-a aghesmuit.*
9. *Ce s-a întîmplat cu biserica din Grinăuți, atunci cînd au venit ruşii?*[859] *Au închis-o.*

IV. În ţara fluturilor

Basmul: *Primăvara*

1. Unde a întîlnit-o hulubul pe primăvara, în Basmul: cu același nume?[860] Lîngă un rîu. Și ce făcea Primăvara acolo?[861] Scotea rîul de sub gheaţă. Sărmanul, iarna l-a ţinut sub lăcată.
2. În satul cui, hulubul a chemat-o pe Primăvara?[862] În satul lui Radu.

---

[848] Vangheli, Spiridon, Strigoiul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.117

[849] Vangheli, Spiridon, Strigoiul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.117

[850] Vangheli, Spiridon, Strigoiul, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.120

[851] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.123

[852] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.123

[853] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.123

[854] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.123

[855] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.123

[856] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.124

[857] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.125

[858] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.126

[859] Vangheli, Spiridon, Hristos a Înviat, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic.*Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999, p.125

[860] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în *Scrieri alese*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[861] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[862] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

3. Ce păsări a mai chemat hulubul în satul lui Radu?[863] Graurii , rîndunelele, ciocîrliile.
4. **Ghicește fragmentul:**
   Viscolea ca în plină iarnă. Drumurile s-au ghemuit sub garduri, casele din sat și-au tras cușme albe pe ochi. Vrăbiile, supărate, ciripeau sub streașină: adică, cum vine asta, că nu e luna lui faur…[864]

Basmul: Piticii în cușme albe.
1. Cine a adus vorbă în sat că în hîrtop au apărut niște pitici?[865] Un graur tînăr.
2. Cine era Bumbu?[866] Cîinele lui Radu
3. Ce l-a întrebat Radu pe cîinele său?[867] Bumbu, mă laşi în hîrtop?
4. Ce i-a zis Bumbu lui Radu, atunci cînd acesta era în încurcătură? [868]E mic, dar au dreptau. Mai bine să vină oamenii din sat în Ţara piticilor.
5. Cine erau acei pitici cu cușme albe?[869] Ghioceii.

Basmul: *Frăţiorul de la fereastră*
1. Ce i-a adus tata lui Radu?[870] Un pui de Pom.
2. Cui i se leagănă Puiul de Pom, atunci cînd nu era nimeni lîngă el?[871] Mă închin celui care mi-a dat apă şi m-a primit în ograda sa.

Basmul: *Musafirul lui Radu*
1. Cine era acel musafir a lui Radu?[872] Un fluture.
2. Ce a aflat fluturele, atunci cînd Radu a rămas singur acasă?[873] A venit să-l ţină de urît.
3. Cine i-a propus ajutorul lui Radu, ca musafirul său să nu şadă pe pămînt?[874] Salcia.
4. Cum a scos Salcia apă din fîntînă?[875] Salcia, aplecîndu-se, a ajuns cu fruntea la apă din fîntînă. Cînd s-a îndreptat de şale, şi-a scuturat pletele deasupra copacului vecin. Acela s-a aplecat spre alt pom… Aşa a început să ploaie în ograda lui Radu.
5. Ce cînta fluturele musafir atunci?[876] – Unuieli, duduiele, Am atîtea scăunele!

Basmul: *În ţara fluturilor.*
1. Cine le-a ieşit în cale pe creasta dealului şi le-a arătat o cărare?[877] Codru.
2. Cine mergea înaintea lui Radu, - semn că astăzi el nu se teme de nimeni, nici chiar de lup?[878] Bumbu, cîinele lui Radu.
3. Cine au prins a suna din poiană, bucuroşi de oaspeţi?[879] Clopoţeii albaştri.

---

[863] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[864] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[865] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.9

[866] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.9

[867] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.9

[868] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.9

[869] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.9

[870] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.10

[871] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.10

[872] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.11

[873] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.11

[874] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.11

[875] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.11

[876] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[877] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[878] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[879] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

4. Cine s-a ridicat din iarbă, zburînd pe de asupra lui Radu?[880] Un roi de fluturi de toate culorile.
5. Unde se afla Ţara fluturilor? [881] În poiană.
6. Cine i-a spus lui Radu aceste cuvinte: -Bine ai venit la noi, Răducule,… - Codru te aşteaptă: n-are cine mînca fragii din poiană.[882] Fluturii.
7. Cine i-au petrecut pe Radu şi Bumbu pînă la marginea Codrului?[883] Copacii.
8. **Ghicește fragmentul:**
   De mari ce erau, fragii roşii şi-au aplecat capul în iarbă. Îi plăceau lui Radu, ce mai vorbă… Băiatul nu stătea degeaba. [884] În ţara fluturilor.

Basmul: *Toamna.*
1. Cine a fost primul, care a intrat în vie?[885] Soarele.
2. Cine şi-a spălat faţa cu rouă şi îşi văd de treabă: pe ici-acolo mai au să-şi crească cîte o bobiţă, rămasă de celelalte?[886] Strugurii.
3. Cine şi-a şters roua de pe faţa bobiţelor şi s-a înălţat la cer?[887]Soarele.
4. Ce- au simţit ce va dulce în gură pe la amiază bobiţele, de se minunau?[888] Asta e Toamna.

Basmul: *Hora Albă.*
1. Ce-au făcut un buluc de ciori, atunci cînd se roteau croncănind prin cer?[889]Au stîrnit toţi nourii din culcuşurile lor.
2. Ce s-a întîmplat cu nourii care s-au trezit?[890] Nourii au prins a se împunge şi a căutat capăt de gîlceavă.
3. Ce le-a spus nourul cu barbă albă celorlalţi nouri?[891] – Măi fraţilor, - le-a spus el, - ne batem ca proştii…
4. Cu ce au hotărît nourii s-o petreacă pe Toamna?[892] Iaca Toamna e pe ducă. Hai mai bine s-o petrecem cu alai de fulgi.
5. Ce-au făcut nourii atunci cînd s-au săturat de harţă şi –sau domolit?[893] S-au pus pe făcut fulgi.
6. Prin ce au cernut fulgii nourii?[894] Prin barba albă a unui mai limpede la cap a nourului.
7. Pe cine i-a zărit Radu pe geam, de a zbughit-o afară?[895] Pe fulgi.
8. Ce i-a spus Radu lui Bumbu, care a scos capul din căsuţă?[896] Vin mititeii! Au găsit drumul spre satul nostru!

Basmul: *Hristos a Înviat!*[897]

---

[880] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[881] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[882] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[883] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[884] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[885] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[886] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[887] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[888] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[889] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[890] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[891] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[892] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[893] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[894] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[895] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[896] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[897] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chișinău, Editura „Turturica", 1994, p.10

1. Cine nu putea dormi şi tot scotea capul de sub streaşină: încă nu e mîne?[898] Prumbelul.
2. Unde ardeau numai lumînările?[899] La biserică.
3. Cine i-a trimis o rază la cuibul de sub streaşină porumbelului?[900] Soarele a trimis o rază la cuibul de sub streaşină.
4. Pentru ce a făcut o fugă la Izvor porumbelul în acea dimineaţă?[901] Să se uite în oglinda apei: e gata de sărbătoare ori nu?
5. Cine s-a trezit de-a binelea auzind de Sfintele Paşti?[902] Moş Codru.
6. Ce îşi puse pe umăr moş Codru, atunci cînd a auzit că avenit Sfintele Paşti?[903] O mantie verde.
7. Pe cine îl aştepta Radu în pragul casei, îmbrăcat în hainele cele noi şi ţinea în mînă un ou roşu?[904] Porumbelul.
8. De ce porumbelul a luat-o bucuros spre casă de la izvor?[905] Că a dus sărbătoarea în *codru* şi în *cer*.
9. Ce i-a zis Radu porumbelului, atunci cînd i-a mîngîiat căpşorul?[906] Hristos a Înviat.

V. Surioara

Basmul: *Omul de zăpadă*

1. Cine apăreau prin ogrăzi cu lopeţile în mîni?[907] Gospodarii.
2. Care era treaba cea bărbătească pentru băieţeii mai măricei?[908] Au încins o bătălie cu bulgări de zăpadă.
3. Ce -a zis cel care a mîncat o bătaie bună cu bulgării de zăpadă?[909] - Acum hai să-i facem un monument Iernii.
4. Cui i-a făcut copiii palton de omăt, i-au pus o mătură în mînă, doi ochi în frunte şi un nas de asupra gurii?[910] Omul de zăpadă.
5. Ce s-a întîmplat cu omul de zăpadă, atunci cînd copiii au plecat pe la casele lor?[911] Doi ciocîrlani şi un sticlete au venit la omul de zăpadă.

Basmul: *Păsările lui Moş Petruţ.*

1. Ce l-a rugat cocostîrca pe cocostîrc, atunci cînd zburau spre sat?[912] Zboară tu înainte.
2. Cui îi făceau semn cu pălăriile oamenii din satul lor?[913] Cocostîrcilor.
3. A cui îi era casa cea nouă cu ferestrele cît poarta?[914] În prag apare moş Petruţ.
4. Ce le-a spus moş Petruţ cocostîrcilor, atunci cînd şi-a scos căciulile?[915]- Bun sosit!

---

[898] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.10

[899] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.10

[900] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.10

[901] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.10

[902] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.11

[903] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.11

[904] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.11

[905] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.11

[906] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.11

[907] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.35

[908] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.35

[909] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.35

[910] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.35

[911] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.35

[912] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

[913] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

[914] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

[915] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

5. Ce îl întrebau sătenii pe moș Petruț, aratînd spre cocostîrci?[916] – Ce se mai aude prin Africa?
6. Ce le-a răspuns moș Petruț sătenilor?[917] De, trăiesc oamenii!
7. De ce erau singurii cocostîrci în părțile celea?[918] Deoarece s-au rărit casele cu stuf și satele fără cocostîrci.
8. Ce a visat cocostîrca în cuib?[919] A venit o apă mare în sat și le-a luat casa …

Basmul: *Surioara.*

1. Cine era fratele Harbuzoaicei?[920] Tărcatul .
2. Ce a învățat-o Tărcatu pe Harbuzoaică? [921] Care e ziua și care e noaptea?
3. Cum a învățat-o Tărcatu pe Harbuzoaica să nu încurce ziua cu noaptea?[922] Trebuia s-o legene sara și s-o trezească dimineața.
4. De ce Tărcatu o mustra, o considera pe Harbuzoaică cea mai proastă din toată hărbuzăria?[923] Nu putea da răspuns la nici o întrebare.
5. Ce s-a întîmplat cu Harbuzoaica într-o noapte?[924] Noaptea Tărcatu a auzit pași…, Dimineața adat să-și trezească surioara și a înmărmurit… era numai locul și codița ei.

Basmul: *Cu cel mai bogat copil din lume.*

1. Unde Nicu, a rugat-o pe bunica să-l lase să plece?[925] Într-o poveste.
2. Cine i-a spus astă iarnă o poveste aman frumoasă, care s-a întîmplat aproape, numai peste-un deal de-acasă?[926] Tata.
3. Cui nu le tăcea un pic gurița:
   - ☛ Ăsta-i Nicu,Nicu, Nicu
   - ☛ Din povestea lui tăticu?[927] Romanițe în rochițe albe-albe.
4. De ce i-a spus bunica lui Nicu să vină degrabă acasă?[928] Mămăliga dă în clocot.
5. Pe cine i-a snopit ast-iarnă Radu?[929] Ș-apoi zmeii - pe toți zmeii.
6. Cine venea pe jos în rochițe albe-albe și nu le tăcea un pic gurița?[930] Iar pe jos vin romanițe.

Basmul: *Soldații lui Pintilie*

1. Cine erau slugile împăratului?[931] Degetele de la mîini și picioare.
2. Cine le strigă slugilor să deschidă portița?[932] Împăratul Pintilie.
3. Unde le-a ordonat să-l ducă slugile pe împărat? [933] Duceți-mă la iazul din Valea Ursului.

---

[916] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

[917] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

[918] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.38

[919] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.39

[920] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[921] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[922] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[923] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[924] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[925] Vangheli, Spiridon. *Basmul: cu cel mai bogat copil din lume* , Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

[926] Vangheli, Spiridon. *Basmul: cu cel mai bogat copil din lume* , Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

[927] Vangheli, Spiridon. *Basmul: cu cel mai bogat copil din lume* , Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

[928] Vangheli, Spiridon. *Basmul: cu cel mai bogat copil din lume* , Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

[929] Vangheli, Spiridon. *Basmul: cu cel mai bogat copil din lume* , Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

[930] Vangheli, Spiridon. *Basmul: cu cel mai bogat copil din lume* , Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

[931] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldații lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.49,50

[932] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldații lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.49

[933] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldații lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.49

4. Ce s-a declarat într-o bună zi în taină Degetul cel Gros de la Piciorul Drept?[934] Comandant.
5. Cine dorea să-i pîrască împăratului că acesta se face pe mai marele?[935] Bodogănea Degetul cel Mic.
6. De ce s-au întristat soldaţii lui Pintilie de împărat?[936] Pentru că acesta purta papuci şi în ele era întuneric.
7. Ce se întîmpla cu împăratul, atunci cînd Piciorul Stîng îi punea piedică Piciorului Drept?[937] Împăratul mînca trînte.
8. Ce-au făcut mînile, pecînd împăratul era încă somnoros cu papucii lui?[938] Au luat papucii de urechi şi i-au băgat în gura sobei.
9. Ce s-a întîmplat cu slugile împăratului, după ziua cînd papucii lui Pintilie erau băgaţi în foc? [939] Zburdau ca niște mîngi, de și-a perdut împăratul toate medaliile prin iarbă.

Basmul: *Cocostîrcii*.

1. Cine şi-au ales pentru cuib casa a doi bătrîni, care nu era cea mai frumoasă din sat?[940] Cocostîrcii.
2. Cine s-au făcut mari şi s-au împrăştiat prin lume?[941] Copiii lor.
3. De ce le venea bătrînilor inima la loc şi casa li se părea plină?[942] Cocostîrcii stînd într-un picior pe acoperişul casei.
4. Ce animal aveau bătrînii care-i scula casa cu noaptea în cap?[943] O capră.
5. La ce îi poftea bătrînii pe cocostîrci?[944] La masă.
6. Ce le-a făcut moşneagul puilor de cocostîrci, atunci cînd le-au crescut pene şi li s-a dezgheţat mintea?[945] Un zmeu de hîrtie, cu o coadă pînă la baltă.
7. Ce le povestea mama-cocostîrc puilor săi, atunci cînd aceştea erau pui? [946] Bătrînii i-a făcut un cocostîrc uriaș de lemn…
8. Ce -a spus puiul cel mare, cînd va creşte?[947] Am să-i pasc capra.
9. Ce -a spus puiul mijlociu cînd va creşte?[948] O să-i sap cu ciocul un iaz în ogradă şi o să pun peşte…
10. Ce păsări se mai găseau în Ţara broaştelor?[949] Bîtlani şi raţe sălbatice.
11. Ce –a văzut mezinul în iarbă, atunci cînd cocostîrcii şi-au întors capetele spre ţările calde ca să-şi ieie zborul?[950] O crenguţă a luat-o tot atunci în cioc şi a zburat înapoi spre casa bătrînilor şi i-a dat drumul lîngă cuptoraș.
12. Şi-au îndeplinit visul cei doi fraţi ai puilor de cocostîrc?[951] Nu. Deoarece cel mai mare - în

[934] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldaţii lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.49
[935] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldaţii lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.50
[936] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldaţii lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.50
[937] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldaţii lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.50
[938] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldaţii lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.50
[939] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Soldaţii lui Pintilie*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.51
[940] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.53
[941] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.53
[942] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.53
[943] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.53
[944] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.54
[945] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.54
[946] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.54
[947] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.54
[948] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.54
[949] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.55
[950] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.55
[951] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Cocostîrcii*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.55

acea perioadă îl făcea pe grozavul de mijlociu - şi a găsit nişte rude de pe tata şi înnopta în satul vecin.

Basmul: *Mînzul*[952]

1. Ce zi a săptămîinii era, atunci cînd păştea Murga?[953] Duminică.
2. Cine era Murga?[954] Iapa
3. Cine zburda pe pagişte cît îl ţineau picioarele?[955] Mînzul.
4. ***Ale cui sînt spusele:***
   S-a întors şi a sărit pîrîul aruncîndu-i mamei din fugă patru cuvinte:
   - Mă duc pe lume!
     Şi a luat-o razna fără să-şi ia o frunză de iarbă la drum.
   - Ar fi bine să mă mănînce lupii! şi-a limpezit gîndurile ....[956] Mînzul.
   - Iaca, dacă m-ar fi mîncat lupul, îmi mînca şi literele şi cu ce aveam să citesc acum mîncarea?[957] Mînzul.
   - Şi l-am bătut degeaba, cumătră
     Degeaba. Sărmănelul, poate că l-au mîncat lupii! Îmi pare că n-am să ajung cu zile să-l văd.[958] Murga către cumătra.
5. Ce îşi aduce aminte mînzul că ştie de acasă, atunci cînd păşeşete în trifoi?[959] Cinci litere.
6. Cine îl aştepta pe mînz, ca să vină pe malul ăstlalt şi-i trage cu un fir de păpădie peste urechi?[960]Murga.
7. Ce i-a aruncat din fugă, mînzul mamei, atunci cînd s-a întors şi a sărit pîrîul?[961]patru cuvinte.
8. Care sînt cele patru cuvinte pe care mînzul le-a aruncat în fugă mamei?[962]mă duc pe lume!
9. Cu cine Murga căra în dimineaţa aceea saci la moară?[963] Cu o cumătră.

Basmul: *Plopului*[964]

1. Cui i-a intrat în cap să crească, atunci cum stătea –n ogradă?[965] Plopului.
2. Unde se iţeşte primul plopul, atunci cănd ridică fruntea?[966] Şi în drum mi se iţeşte.
3. Ce vede plopul, atunci în drum?[967] Drumu-i place: umblă-ncolo şi încoace .../ cîte vezi pe drum, e-hei! Oameni mari şi mititei, şi maşini de care vrei.
4. Unde suie mai departe plopul?[968] La hogeagul de pe casă.
5. De ce plopul e neastîmpărat?[969] Vrea să afle ce e-n sat.

---

[952] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[953] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[954] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[955] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[956] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[957] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.39

[958] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.41

[959] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.39

[960] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[961] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[962] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.38

[963] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Mînzul* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.40

[964] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.47

[965] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.47

[966] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.47

[967] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.47

[968] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.47

[969] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguţă şi prietenii săi*, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.48

6. Ce zărește polopul la o margine de sat?[970] Lanuri .
7. Unde se strîng seara toţi pomii din ogradă?[971] Pe lîngă plop.
8. De ce adorm tîrziu cu gîndul: vișinii, gutuii,merii?[972] „Ia ce-i bine să fii Plop – ştii să ieşi din sat!”

Basmul: *Iepurele care bate toba*[973]

1. Cine a pus coasa în spate și a ieșit pe poartă ca o văduvă ce era?[974] Mama.
2. Cine erau cît ulcele de mari, care au rămas gospodari acasă?[975] Eu, fratele și sora.
3. Pe cine l-a urcat copiii pe cuptor, atunci cînd s-a lăsat frigul?[976] Acolo creștea și iepurele.
4. De ce mama se bucura de noi căședeam iarna pe cuptor cu iepurele? [977] Nu umblăm pe la săniuș și nu rupem ciubotele.
5. Ce se întîmpla cu iepurele pe cuptor, atunci cîn copiii se luau cu joaca?[978] Dar el cînd începea a bate cu lăbuţele în horn... parcă bătea toba.
6. Cine le deschide portița într-o zi?[979] Și intră în ogradă moș Andrei Oloieru.
7. De ce moș Andrei Oloieru a luat-o pe mama la probozit?[980] - Iaca dacă ni-i cușmă în casa asta! Gata crescut să-l lași în drum?! O să te rîdă tot satul că nu te-a ajuns capul să tai un ... iepure!
8. De ce dimineaţa, mama nu-și afla locul, atunci cînd s-au trezit copiii?[981] – Am făcut pozna, a oftat ea vinovată.

---

[970] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.48

[971] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.49

[972] Vangheli, Spiridon. *Basmul: Plopului* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.49

[973] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.51

[974] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.51

[975] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.51

[976] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.52

[977] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.52

[978] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.52

[979] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.52

[980] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.52

[981] Vangheli, Spiridon. *Basmul:Iepurele care bate toba* în *Guguță și prietenii săi*, Chișinău, Editura „Turturica”, 1994, p.52

Copiii în cătușele Siberiei (nuvelă documentară)[982]

1. **Trenule, unde ne duci?**
2. **Iacobaș**
3. **Oliţa se rătăcește**
4. **Judecata**
5. **Cum a furat-o pe Oliţa**
6. **Nas în nas cu ursul**
7. **Scrisoare din Basarabia**
8. **Tata**
9. **Trei sfinţi cu trei cai albi**
10. **Cui ţi-ai vîndut sufletul**

1. **Trenule, unde ne duci?**

1. Ce vede dimineaţa Vasile Bujor printre scîndurile gardului,atunci cum a ieşit din casă?[983]Un șirag de ochișori: negri,albaștri, căprui, verzi –și toţi ochii aceștea se boldeau la un pom de cireșe.
2. La ce au venit copiii la Vasile Bujor?[984] La cireșe care se coc devreme.
3. **Ale cui sunt spusele:**
   - ☛ Ia staţi, bre! Eu știu de ce fugiţi: nu vă puteţi cățăra în pom, așa e?[985] Vasile Bujor.
   - ☛ Ai mai făcut o poznă, măi Bujor cu ochii albaștri. Dacă n-ai băieţii tăi, îi găsești pe uliță, cînd îţi trebuie.[986] Stăpîna, soţia lui Vasile Bujor.
   - ☛ Unde mă lași, omule? Sunt după boală, carte nu știu, rusește nici atîta.[987] Cu baioneta au dezlipit-o de gîtul luiTudor, mama lui Iacobaș.
4. Ce-au făcut băieţii, atunci cînd a ieșit stăpînul din ogradă(VasileBujor)?[988] O rup la fugă care și încotro.
5. Cine din băieţi a spus: -Eu pot să mă sui fără scară?[989]Iacobaș.
6. Cine din băieţi a spălat putina, zicînd că-l doare un deget? [990] Foca.
7. Cine se întorcea tocmai de la iarmaroc, cînd a văzut pomul gol?[991]Stăpîna, soţia lui Vasile Bujor.
8. Unde stăteau cîţiva militari ascunși nu departe de sat?[992] În Văgăuna Bursucului.
9. Pecine l-a scos cu pușca militarii din casă?[993]Pe omul care le dăruise un pom întreg de cireșe copiilor. Pe Vasile Bujor, primarul satului.
10. Cîţi militari erau ascunși în Văgăuna Bursucului?[994]4.
11. Pentru cine au venit militarii din Văgăuna Bursucului?[995] Pentru copiii care mîncau cireșe și cu cei care cresc pomi decireș.

---

[982] Vangheli, Spiridon. *Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei,* Chișinău, Editura „Oltița", 2011

[983] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[984] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[985] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[986] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[987] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.6

[988] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[989] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[990] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[991] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[992] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[993] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.3

[994] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.4

[995] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.4

12. Cine era tata Oliţei?[996] Vasile Bujor.
13. Unde i-au dus militarii pe Oliţa şi pe tatăl ei?[997] D-apoi la Bălţi, vuia gara de răcnete…
14. În ce an au fost ridicaţi copiii de militari?[998] La 12 iunie 1941.
15. Ce s-a întîmplat într-o dimineaţă cu iacobaş, atunci cînd i-a părut că noaptea i-i rece sub cap?[999] A murit mama.
16. În ce număr de vagon se aflau tatăl oliţei şi al lui iacobaş, iar numărul vagonului pentru copii?[1000] nr.1 şi nr.74.
17. Pe ce fluviu a mers vaporul îmbarcaţi cu copii şi femei?[1001] Pe fluviul obi.
18. Unde au ajuns copiii cu femeile din vapor?[1002] În Siberia.

2. **Iacobaş**

1. Ce dădea la o parte mătuşa Irina, găfîind ceea ce punea seara în uşa grajdului?[1003]Drugii.
2. De ce punea drugii mătuşa irina în uşa grajdului?[1004] Nu cumva să intre vreo jivină noaptea să-i mănînce vaca.
3. Pe cine vede într-o dimineaţă mătuşa irina, atunci cînd intră în grajd?[1005] Un băieţaş cu ţîţa vacii în gură.
4. Cum a ajuns băiatul în grajd?[1006] Eu am dormit în iesle.
5. Cine era băiatul, care a dormit în iesle la mătuşa Irina?[1007] Iacobaş
6. Ce erau cu părinţii lui iacobaş?[1008] Nu avea părinţi, tata a murit în lagăr.
7. Cine era mătuşa irina?[1009] O rusoaică aristocrată, deportată din Sankt-Petersburg.
8. **Ale cui sunt spusele:**
   - ☛ Vine seara un lup, bre, şi urlă chiar sub fereastră, a surîs ea. Dacă va mirosi că este bărbat la casă, poate nu s-a mai băga peste noi, a? Şi-i trage o sfîrlă?[1010] mătuşa Irina.
   - ☛ Îndură-te, Doamne! Ne-a adus aici sătana, ca să hrănească sălbătăciunile cu noi![1011] Mama Oliţei.
9. Ce trebuie să ascundă, şi să nu-l piardă îl rugă mătuşa Irina pe Iacobaş? [1012]Dinte.
10. Cine erau cele două fete care au venit s-o ureze pe mătuşa Irina?[1013]Liduţa şi Oliţa.
11. Cu ce le-a mulţumit mătuşa Irina pe colindătoare?[1014] Mătuşa nu era cu mînagoală, le dădu cîte un cartof fiert.
12. De ce avea grijă Iacobaş în casa mătuşii Irina, ca aceasta să nu-l alungede la casă?[1015] De sobă,

---

[996] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[997] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.4

[998] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.4

[999] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.6

[1000] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.6

[1001] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1002] Vangheli, Spiridon, *Trenule, unde ne duci?* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1003] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1004] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1005] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1006] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1007] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1008] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.7

[1009] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.8

[1010] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.8

[1011] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.11

[1012] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.8

[1013] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.8

[1014] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.10

[1015] Vangheli, Spiridon, *Iacobaş,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.10

de lemne, să facă focul.

13. După ce s-a dus Iacobaș în pădure și nu s-a mai întors?[1016] După lemne.
14. Ce au găsit în pădure de la Iacobaș?[1017] Un picior de alui Iacobaș.
15. Unde a fost înmormîntat Iacobaș?[1018] Acolo în pădure, i-au și pus crucea.
16. Ce-a scris pe crucea lui Iacobaș cu țintă Oliţa?[1019] IACOBAȘ.

3. **Oliţa se rătăcește**

1. Unde locuia oliţa cu mama sa în siberia?[1020] Într -un bordei făcut de ele.
2. În ce cătun se afla bordeiul oliţei?[1021] Verh Ciuzik.
3. După ce avenit uţa la oliţa?[1022] – Mergi ori nu mergi? Poate a rămas ceva de mîncare în pădure…
4. Ce aveau în mînă oliţa, atunci cînd s-au dus în pădure cu uţa?[1023] Un coşuleţ de mesteacăn.
5. Pe cine întîlnesc fetele în pădure?[1024] Pe doi băieţi.
6. Ce-au găsit fetele în pădure?[1025] O tufă de măceș.
7. Ce-au făcut atunci băieţii, cînd fetele se apropiau de tufă?[1026] S -au înfuriat și s-au năpustit asupra lor.
8. Ce s-a întîmplat cu oliţa în pădure?[1027] S –a rătăcit.
9. Cîte zile s-a aflat oliţa în pădure?[1028] Două zile.
10. De ce a dat oliţa a doua noapte în pădure?[1029] De un bordei.
11. Unde s-a culcat olga în acel bordei?[1030] În fîn.
12. **Ale cui sunt spusele:**

- Aa, iată unde erai! se învioră… Tot cătunul te caută. N-a mai încărcat omul căruţa. Își dezbracă repede cojocul, o îmbodolește pe Oliţa și dă în cai. De întîlnea pe cineva pe drum, îi striga de departe: -Am gă-si-t-o pe O-liţa Bujor!!! – E vie? –Da! Iată-o, în căruţă![1031]

4. **Judecata**

9. Cum o scotea mama pe Oliţa afară din bordei, după rătăcirea sa în pădure?[1032] O scotea în braţe.
10. Unde umblau la lucru toamna mama cu mătușa Olga?[1033] La secerat secară.
11. Ce s-a întîmplat cu mama Oliţei și cu mătușa olga, atunci cînd au fost pîrîte?[1034] Au fost judecate.

[1016] Vangheli, Spiridon, *Iacobaș,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.10

[1017] Vangheli, Spiridon, *Iacobaș,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.10

[1018] Vangheli, Spiridon, *Iacobaș,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1019] Vangheli, Spiridon, *Iacobaș,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1020] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1021] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.13

[1022] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1023] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1024] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1025] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1026] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1027] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1028] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1029] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.11

[1030] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.13

[1031] Vangheli, Spiridon, *Oliţa se rătăcește,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.14

[1032] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.14

[1033] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.14

[1034] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.14

12. Cîţi copii avea mătușa Olga?[1035] Nici unul.
13. La cîţi ani au fost judecate mama Oliţei și mătușa Olga?[1036] La doi ani.
14. Pentru cîte spice au fost judecate mama Oliţei și mătușa Olga?[1037] Pentru trei spice.
15. În ce cătun au fost duse mama Oliţei și mătușa Olga ca să-și ispășească pedeapsa?[1038] Cătunul Namecenco.
16. Cine era Niura?[1039] Îngrăjitoare de cai.
17. Cui a încredinţat-o mama de la început pe Oliţa?[1040] Lui Niura.
18. Pe ce cunoscută au întîlnit în cătunul Namecenco mama Oliţei și mătușa Olga?[1041] … a dat chiar de o cunoscută de-a ei, din Pelinia.ţacamărioara o chema, a lui Agache, și ava 3 copii.

5. **Cum a furat-o pe Oliţa**

9. Unde a găsit-o ionuţ pe oliţa?[1042] În grajdul cu armăsari, tîra o căldare cu apă…
10. Cine era acest ionuţ?[1043] Feciorul cel mai mic a mărioarei.
11. Cine a venit după oliţa din cătunul namecenco s-o ducă la mama?[1044] Mărioara Agache și băiatul ei cel mic, Ionuţ.
12. Ce era scris pe fundul pantalonilor cu cretă?[1045] Ionuţ .
13. Cum au furat-o pe oliţade la niura, mărioara agache și fiul său ionuţ?[1046] O îmbrăcă în hainele sale pe Oliţa.
14. Cu ce l-a îmbrăcat oliţa pe ionuţ?[1047] – Eu știu, sări oliţa și scoase din iesle rochia de caşmir și bluza ce-a roșie…

6. **Nas în nas cu ursul**

1. Ce-i apăreau în somn Oliţei după ce ascăpat de Niura?[1048] Armasarii ceia grozavi.
2. **Ale cui:**
   - ☛ Oliţa, ia un cuţit și hai cu mine! –Unde? –Ai să vezi. Vrei friptură. Fata făcu ochi mari: nici nu mai știe de cînd nu mîncase friptură. –Atunci hai mai repede![1049] Ionuţ.
3. Din ce fel de carne, mama le-a făcut friptură?[1050] Din carne de cal.
4. Ce-a găsit Ionuţ pe marginea drumului?[1051] Un cal mort.
5. Cine din copiii Mărioarei Agache îmbla cu cerșitul, și cine știe pe unde?[1052] Petre.
6. Cine din copiii Mărioarei Agache, păștea vacile oamenilor?[1053] Ionuţ.

[1035] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.15

[1036] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.15

[1037] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1038] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1039] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.15

[1040] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.15

[1041] Vangheli, Spiridon, *Judecata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1042] Vangheli, Spiridon, *Cum a furat-o pe Oliţa,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1043] Vangheli, Spiridon, *Cum a furat-o pe Oliţa,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1044] Vangheli, Spiridon, *Cum a furat-o pe Oliţa,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1045] Vangheli, Spiridon, *Cum a furat-o pe Oliţa,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1046] Vangheli, Spiridon, *Cum a furat-o pe Oliţa,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.17

[1047] Vangheli, Spiridon, *Cum a furat-o pe Oliţa,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.18

[1048] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.19

[1049] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.19

[1050] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.19

[1051] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.19

[1052] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.19

[1053] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.19

7. De ce s-au săturat Oliţa şi Ionuţ, atunci cînd au plecat cu vacile?[1054] De lapte.
8. De cine s-au speriat vacile, de au început a rage, şi-o rupt-o la fugă deparcă a dat strechea în ele?[1055] De urs.
9. Unde s-au băgat ionuţ şi Oliţa, şi acolo s-au pus în patru labe?[1056] Sub vacă, ea o să ne apere, are coarne.

7. **Scrisoare din Basarabia**

1. De la cine a venit telegrama din puşcărie?[1057] De la mama Oliţei.
2. Ce i-a scris în telegramă mama oliţei, ca aceasta să-i trimată?[1058] Trimite -mi sandalele.
3. La cine a rămas oliţa în cătun, atunci cînd o aştepta pe mama din puşcărie?[1059] La una Caterina.
4. Prin ce semn i-a dat mama Oliţei că aceasta este vie?[1060] Trimite -mi sandalele.
5. De la cine era scrisoarea din Basarabia?[1061] De la fetele, de la surorile mai mari ale Oliţei.

8. **Tata**

1. De ce Oliţa nu mai avea cînd să se ducă iarna la şcoală? [1062]Căra toată ziua lemne.
2. Ce ocupaţie avea Vasile Bujor în tinereţe?[1063] Apoi acoperea casele oamenilor cu şindrilă.
3. Ce cînta tatăl Oliţei de-l auzea tot satul, atunci cînd acoperea casele oamenilor cu şindrilă?[1064] – S-a dus cucul la pădure, Cu-cu!
4. Să culeagă fragi şi mure, Cu-cu! …
5. Ce îndeletnicire avea mama Oliţei pînă a fi deportată? [1065] … Nu mai ieşeam de după stative. Cîte covoare am ţesut…
6. Ce-au cumpărat părinţii Oliţei de banii de pe covoare?[1066] Am strîns atunci oleacă de parale, eu nici cu gîndul, da Vasile, nu, să cumpărăm oloiniţă cu motor.
7. Ce şi-a adus Vasile Bujor în anul 1938, în Germania?[1067] Un dinam.
8. Cine a adus întîi electrica în Sofia?[1068] Vasile Bujor, tata Oliţei. Patru lămpi aprindea dinamul la oloiniţă.
9. Ce funcţie ocupa Vasile Bujor în sat pînă a ajunge în Siberia?[1069] Primar .
10. De ce Vasile Bujor a fost deportat în Siberia?[1070] Pentru că era avut. Era gospodar.

9. **Trei sfinţi cu trei cai albi**

1. La cine o tremise mama pe Oliţa în ajunul postului mare în cătunul venero?[1071] La mătuşa Varvara.

[1054] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.20

[1055] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.20

[1056] Vangheli, Spiridon, *Nas în nas cu ursul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.20

[1057] Vangheli, Spiridon, *Scrisoare din Basarabia,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.22

[1058] Vangheli, Spiridon, *Scrisoare din Basarabia,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.22

[1059] Vangheli, Spiridon, *Scrisoare din Basarabia,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.22

[1060] Vangheli, Spiridon, *Scrisoare din Basarabia,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.22

[1061] Vangheli, Spiridon, *Scrisoare din Basarabia,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.23

[1062] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.23

[1063] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.24

[1064] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.24

[1065] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.24

[1066] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.25

[1067] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.25

[1068] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.25

[1069] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.25

[1070] Vangheli, Spiridon, *Tata,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.23

[1071] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinţi cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.26

2. Cine era mătușa varvara din cătunul venero?[1072] O biată femeie din Rîbniţa, încă din 1933 deportată în Siberia.
3. Cu cine s-a întîlnit mama Oliţei, atunci cînd fata era plecată la mătușa Varvara?[1073] Numai te-ai dus tu și au intrat în bordei Sfîntul Vasile, Sfîntul Gheorghe și Sfîntul Petru cu trei cai albi și o semănătoare…
4. Ce i-a spus aceștea trei mamei Oliţei?[1074] – Azi e joi? – da. – păi mi-au dat răgaz pînă duminică noaptea. Cînd vacînta cocoșul a doua oară, mă-a-duc, Oliţă. Mă cheamă bunică-ta.
5. La ce a trimis-o maria pe oliţa după moș capral?[1075] Mata eşti oleacă de meșter, n-ai putea, iată din scîndurile astea, arată la podea, să faci un sicriu?
6. **Ale cui sunt spusele:**
   - ☛ Drept cine mă iei, Marie? Să ajung eu să iau parale de la un copil ca ăsta?! Am trei băieţi morţi pe front și îngropaţi fără sicriu. Dacă, Doamne ferește, s-a întîmpla, lasă că-l fac așa, de pomană.[1076] Moș Capral îi vorbește Mariei.
7. Ce s-a întîmplat cu Maria, mama Oliţei duminică? [1077] A murit.
8. Cîte zile i-au săpat groapa Mariei, moș Capral și mătușa Nastea? [1078] Trei zile.
9. Unde și-a pierdut Vasile Bujor o mînă?[1079] La motorul de la oloiniţă.

10. **Cui ţi-ai vîndut sufletul**

1. Unde înnopta Oliţa după ce a înmormîntat-o pe mama?[1080] Se uita de unde ies aburi, acolo stăpînul își făcea baie și ea îl ruga s-o lase să doarmă în baie, pe laviţă udă și goală; înnopta ba ici, ba colo, în tufari.
2. Cine era fetiţia care dormea covrigel lîngă Oliţa, într-o dimineaţă, în tufari?[1081] Uţa.
3. Unde s-a aflat tot răstimpul Uţa, că Oliţa nu știa de ea?[1082]prin cătune, cerea de pomană. M-au prins și m-au adus înapoi.
4. Ce gînd o frămînta pe Oliţa de mult?[1083] Hai să fugim mai departe, ca să nu ne mai găsească… - te iau la Sofia, …
5. De unde avea Oliţa parale?[1084] Moș Capral n-a luat un bănuţ pentru sicriu.
6. Unde le ţinea ascunși paralele oliţa? [1085] În papucul de buci.
7. Prin ce rîu a trecut vaporul care le-a luat pe oliţa și uţa?[1086] Irtîș.
8. Ce plutea pe rîu, atunci cînd acestea erau la bordul corabiei?[1087] Un craniu pe rîu! Ăsta, cică, e cap de moldovean deportat.
9. Unde a rămas Uţa, că nu a ajuns cu oliţa la Sofia?[1088] A rămas dădacă într-un oraș din Belarus.

[1072] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.26

[1073] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.27

[1074] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.27

[1075] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.28

[1076] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.28

[1077] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.30

[1078] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.31

[1079] Vangheli, Spiridon, *Trei sfinți cu trei cai albi,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.31

[1080] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.32

[1081] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.32

[1082] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.32

[1083] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.32

[1084] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.32

[1085] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.33

[1086] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.33

[1087] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.33

[1088] Vangheli, Spiridon, *Cui ți-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei, Chișinău, Editura „Oltița", 2011, p.33

10. De ce sărbătoare au ajuns Oliţa la Sofia?[1089] era Duminica Mare.
11. Cine a recunoscut-o pe Oliţa din ograda surorii mai mare?[1090] Cîinele.
12. Cine venise în ogradă, atunci cînd mai stăteau la masă cu surorile ei?[1091] Gheorghe. O mătăhală de miliţian intră cu paşi mari în ogradă. Era cu puşcă.
13. Unde trebuia s-o ducă din ogradă miliţianul cu puşca pe Oliţa?[1092] Am ordin s-o duc azi la casa de stat.
14. **Ale cui sunt spusele:**
    - ☛ Mă laşi să mă rog oleacă pentru mama?
    - ☛ Acolo, unde mă duci, nu-s biserici. [1093] Oliţa. Şi cum treceau pe lîngă biserică, fetiţa a prins a grăi.
15. Ce i-a făcut Gheorghe miliţianul în biserică Oliţei?[1094] A intrat cu puşca în biserică, se hlizeşte Gheorghe în biserică…, o înhaţă de mînică, îi stînge lumînarea.
16. Ce l-a întrebat Oliţa pe Gheorghe, atunci cînd i-a stins lumînarea?[1095] –Bade Gheorghe, cui ţi-ai vîndut sufletul? Satanei care ţi-a dat dat armă?
17. Unde a dus-o Gheorghe pe Oliţa? [1096] La puşcăria din Bălţi.
18. Unde au dus-o gardienii pe aresta Oliţa?[1097] Tocmai la Gara de Nord din Bălţi, ca să-i aducă apoi îndărăt, adică în Siberia.
19. Cine era Nicolae Olaieru?[1098] Omul care a fost împreună cu Vasile, tatăl Oliţei în puşcăria din Siberia.
20. unde s-a ascuns omul care vorbea (Nicolae Olaieru) cu Oliţa, atunci cînd o ducea gardienii la Gara de Nord?[1099] Sub podul de peste Răut.
21. Cum a murit Vasile Bujor în Siberia?[1100] Straşnică moarte a mai avut acolo în Siberia. Într-o dimineaţă ne mînau iar la scos cărbuni. Porcii încă erau în ocol…Ne-am apucat de mîini, da un coşcogemite gardian, cu fruntea de-un deget, hai să ne fugărească în jurul ocolului pînă a căzut un om. Vasile a sărit să-l scape: - Lăsaţi-l e, e creştin, îi ruga el, că ştia de acum rusește.
    - ☛ E creştin?! Au rînjit obraznic gardienii. Atunci du-te tu în locul lui! Şi unde-l înşfacă pe Vasile de mîini şi de picioare şi-i fac vînt în ocol… Vasile este mîncat de porci.
22. Ce-au făcut gardienii cu Matei Oală, atunci cînd acesta se apucă cu mîna de inimă şi cade?[1101] Gardienii nu i-au lăsat pe cei care veneau de la mină să-l ridice. Acestea l-au aruncat în ocol să-l mănînce porcii.
23. Pentru ce a cheltuit toţi bani la Bălţi care îi avea în după amiaza aceea Oliţa?[1102] Oamenii din Bălţi nu ştiau cine e femeia care stă pe pod şi dă de pomană ba o cămaşă, ba un prosop: - De sufletul tatei, atît le spunea.
24. Gardienii nui-au lăsat pe cei care veneau de la mină să-l ridice. Aceştea l-au aruncat în ocol, să-l mănînce porcii, …

[1089] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.33

[1090] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.35

[1091] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.35

[1092] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.35

[1093] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.35

[1094] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.36

[1095] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.36

[1096] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.36

[1097] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.36

[1098] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.38

[1099] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.38

[1100] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.38

[1101] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.38

[1102] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.38

25. Ce-a văzut Oliţa pe cer, atunci cînd a încetat ploiţa, undeva, dincolo de oraş?[1103]Pe cerul Sofiei răsărise un curcubeu.

PERSONAJE

Modulul: *În ţara fluturilor*[1104]

1. Basmul: *Primăvara* – vrăbiile, hulubul, Primăvara, graurii, rîndunelele, ciocîrliile, satul lui Radu, melcul.
2. Basmul: *Piticii în cuşme albe* – graurul, piticii (ghioceii), Radu, Bumbu.
3. Basmul: *Frăţiorul de la fereastră*– Radu, tata, Puiul de Pom.
4. Basmul: *Hristos a Înviat*[1105] – porumbelul, soarele, Radu, moş Codru, Izvorul.
5. Basmul: *Musafirul lui Radu*- Radu, fluturele - musafirul, hulubul, Salcia.
6. Basmul: *În ţara fluturilor*– Codru, Radu, Bumbu,Cucul, fluturii, Ţara Fluturilor.
7. Basmul: *Toamna* – Strugurii, soarele, Radu, tata.
8. Basmul: *Hora albă* – bulucul de ciori, nourii, Radu, Bumbu.

Modulul: *Surioara*[1106]

1. Basmul: *Omul de zăpadă* – copiii, omul de zăpadă.
2. Basmul: *Păsările lui moş Petruţ* – oamenii din sat, moş Petruţ, cocostîrcii .
3. Basmul: *Surioara* – Harbuzoaica, Tărcatu.
4. Basmul: *Cu cel mai bogat copil din lume* – bunica, Nicu, albăstriţa, baraboii, cucu.
5. Basmul: *Soldaţii lui Pintilie* – slugile - degetele, împăratul Pintilie.
6. Basmul: *Cocostîrcii* –moşul, baba, cocostîrcii (mama şi tata), şi cei 3 pui de cocostîrci.
7. Basmul *Plopului* - plopul.
8. Basmul: *Mînzul*- Murga, mînzul, cumătra.
9. Basmul: *Iepurele care bate toba* – mama, copiii, iepurele, moş Andrei Oloieru.

Titirică[1107]

1. Basmul: *Grăia-Singur îşi căută un strămoş* - Grăia-Singur, mama, tata, moşneagul, oaspeţii, grăsanul- Titirică, furnica
2. Basmul: *Butoiul lui Titirică* –Titirică, Grăia-Singur
3. Basmul: *Cum a fost Titirică cuierul capitalei* - Titirică, mama, tata, consăteanul din Chişinău, ţăranul
4. Basmul: *Cum a fost Titirică aproape trei zile domnul Titirică* - Titirică, învăţătoarea, poetul din capitală, elevii din clasă, Grăia-Singur.
5. Basmul: *Buzunarul lui* Nani (Nani) – Nani, Titirică, Ioana
6. Basmul: *Cireşele* - tata lui Titirică, mama, omul cu livada oaspeţii.
7. Basmul: *Cum s-a desucit capul lui Titirică*- Titirică, mama Grăia-singur, bolnavii din salon, medicul, unchiul.
8. Basmul: *Cum i-a ajutat Titirică la fugă pe ţărani din Cucuieţi*- ţăranul din Cucuieţi, orăşanul din Bălţi, Titirică, Grăia-Singur.
9. Basmul: *Cum au prins cei din Cucuieţi un taur cu năvodul*- Gheorghe Cocostîrcul, părinţii, Grăia-Singur, elevii de la şcoală, mătuşa Paraschiţa, mama lui Titirică, Coşcodac, Nani.
10. Basmul: *Omul cu două cuşme*- omul cu două cuşme, şoferul, omul gîrbovit, vînzătorul de

---

[1103] Vangheli, Spiridon, *Cui ţi-ai vîndut sufletul,* în Nuvela documentară, Copiii în cătuşele Siberiei, Chişinău, Editura „Oltiţa", 2011, p.39

[1104] Vangheli, Spiridon. Basmul: Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[1105] Vangheli, Spiridon. Basmul: Hristos a Înviat!, în Guguţă şi prietenii săi, Chişinău, Editura „Turturica", 1994, p.10

[1106] Vangheli, Spiridon. *Surioara* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.35

[1107] Vangheli, Spiridon. *Titirică* în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.343

poamă, cumpărătorii, pompierii.

11. Basmul*: Calul lui Nani*- mînzul- Fulgu, Nani, mama, Titirică, Grăia-Singur, Ioana.
12. Basmul: *Mătușa cu doi brazi* – mătușa Nadea, căţeluşa Cnopca, Titirică, oamenii din Cucuieţi, tata lui Titircă, Grăia-Singur, Rodica, directorul școlii.

Copiii în cătușele Siberiei (nuvelă documentară)[1108]

1. **Trenule, unde ne duci?** –Vasile Bujor, Oliţa-fiica lui Vasile Bujor; băieţii de la cireș: Iacobaș, Foca,Ionuţ; Mărioara Agachi, militarii, mama lui Iacobaș,Tudor - tata lui Iacobaș
2. **Iacobaș** - Mătușa Irina, Iacobaș, Liduţa (Uţa), Oliţa, mama Oliţei.
3. **Oliţa se rătăcește** - Liduţa(Uţa), Oliţa, Vasile, ursul mătușa Olga Fiștic, helgea, oamenii din cătun, căruţașul.
4. **Judecata** - Oliţa, mama, mătușa Olga Fiștic, procurorul, Judecătorul, Niura, Mărioara Agache.
5. **Cum a furat-o pe Oliţa** - Ionuţ, Mărioara Agache, Niura, Oliţa.
6. **Nas în nas cu ursul** - Oliţa, copiii Mărioarei (Petre-fratele mai mare, Volinţa - sora lui Ionuţ, Ionuţ), vaca cu viţei, ursul, calul.
7. **Scrisoare din Basarabia - Maria** - mama Oliţei, Oliţa, Caterina, elevii.
8. **Tata** -Oliţa, Maria - mama Oliţei.
9. **Trei sfinţi cu trei cai albi - Oliţa,** Maria- mama Oliţei, moș Capral, mătușa Nastea.
10. **Cui ţi-ai vîndut sufletul** – Oliţa, Uţa, Eftimia, Alexandra, miliţianul Gheorghe,
11. Matei Oală, Nicolae Olaieru, Vasile Bujor, tovarășii din Siberia, gardienii din Siberia, gardienii din Basarabia.

Pantalonia - Ţara piticilor[1109]

1. *Cuvîntul autorului* - piticii, uriașii cu chica verde, Piticul cel Mare (împăratul), cele șapte împărăţii (Împărăţia Luni, Împărăţia Marţi, Împărăţia Miercuri, Împărăţia Joi, Împărăţia Vineri, Împărăţia Sîmbătă, Împărăţia Duminică), cizmarul, morarul, grăjdarul și cîinele împăratului, sfetnicii Măriei sale.
2. Domnica- *puii de pitici, învăţătoarea Domnica, Luţă, pălică, Tănănuţă, Măriuca, Adlla, taţii lui Tănănuţă și a lui Luţă, dascălul de la biserică.*
3. Cum a ajuns cizmarul doctor- *Chirică,Chilina, doctorul Culai, Nuţu, straja împăratului.*
4. Doruţa și Cristin- *Doruţa, împăratul, Cristin, mătușa Mărghioala, piticul Ilie, nene Mitruţă,cumătrul Efim.*
5. Sfada - *Matei, cumătrul Iustin,cumătrul Luca, nevestele.*
6. Bomboana –ursului- *împărăteasa, Piticul cel Mare Tilion,călăreţul, doctorul, morarul andrei, bolnavii.*
7. Soarele cel mic - *Miron, Casandra, oamenii din sat.*
8. Vînătorul cu trei ochi- *Piticul Vasile, soţia, piticul Tudose, copilul de ţiţă, purcelul, capra.*
9. Taurul cu un corn galben- *taurul, Puiul de Nour, nouroaica, fratele mare, fratele mijlociu.*
10. Deseară vei fi moșneag- *Pepenele cel Mare, Pepenele cel Mic, Miitelul, Coada, Capul, fetiţa, cîinele*
11. Fîntîna cu agheasmă- *piticul Ion, băieţii, Sînziana.*
12. Roaiba- *Piticul Fănică, Piticul Sava, vecina, vaca, roaiba.*
13. Privighetoarea prigonită - *ciocanul, vecinii, privighetoarea cu puii, piticul Teodor, împărăteasa, împăratul Talion, sluga.*
14. Viorel- *Viorel, Tărcuș, bunica, bunelul Sandu, mama, tata*
15. Păsăroiul Pătrăchel -*Pătrăchel, Peliniţa.*
16. Piticul cel Mare- *Piticul cel Mare (împăratul Talion),Florica (vaca),vacarul Pavel, Ustina, sfetnicii, piticii.*

[1108] Vangheli, Spiridon. *Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei,* Chișinău, Editura „Oltiţa", 2011

[1109] Vangheli, Spiridon, *Pantalonia-ţara piticilor. Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989

1. Poetul piticilor- *Gruia, Ioana, poștașul, piticul Nichita, piticul Simion,împăratul*
2. Nucul- *păsărica, păsăroiul, stăpîna casei, piticul Goriță, Țugui, Toader Tîmparul*
3. Pozna cu gavanosul-*piticul Alecu,piticul Gheorghe, soția lui Gheorghe, albinele.*
4. La școala păstorului-*Talion, Cristofor, Todică, Tecla, Aristit, Gheorghina.*
5. Musafirii-*cîinele Țîgan, Miluța, Irina,Costache, Eftimia, porcul și pisica.*
6. Coliba- *piticul Irimia, baba Lisandra, sătenii, Vasiluța.*
7. Ultima săritură- *piticul Stănică, împăratul Tailon, împărăteasa, sfetnicii, oaspeții, șoarecele, calul alb.*
8. Piticul din safeu și necazurile împăratului- *vistiernicul Filimon, împăratul Talion, frizerul Isai.*
9. Împărăția Duminică- *nepoții și strănepoții- Ruțu, Andreea, Nicu, Radu, Rodica, Sonea; moș Ștefan, soarele, baba Frăsîna.*

Tatăl lui Guguță cînd era mic[1]

1. Credeam că America e o ... femeie - *Trenu, Soarele, mama, bunelul, Ștefan.*
2. Petruț - *Petruș, părinții, frații, Mișu, Murgu, Vicol.*
3. Pintilie - *Pintilie, mama și tata, mătușa Axinia.*
4. Costică Putină- *Costică, Pintilie, cumătrul Ștefan, învățătorul Ciobanu, lelea Mărioara, nenea Toadere.*
5. Oltița- *Oltița, Mihăiță, Donuț*
6. Naș Nică- *naș Nică, Ștefan, Pintilie, Mihal Flec, Bolimbah, Iacob Wagner.*
7. Vasile a Vrăbioaicei- *Vasile, Donuț, Pavel Vrabie, Labe-Late, Dumitru.*
8. Fusta lui Vasile- *Vasile a Vrăbioaicei, Pintilie cu fratele său, iepurele.*
9. Mama-*mama Frasîna, Caterina,Donuț, Petruț, lelea Casunea, cumătrul Gheorghe, Hector, Labe-Late.*
10. Bărbații se nasc noaptea- *Ilie, tata, Isai, Donuț, flăcăii.*
11. Moș Căciulă- *mătușa Ioana, Donuț, moș Ion (Măș Căciulă), Anton (flăcăul Tudosei), fata.*
12. Vîrcolacul- *Petruț, Donuț, tata Ștefan, Victor, Caterina, Iacob a lui Zaharia, Laba-Lată, cățelul Hector.*
13. Tata- *Petruț, Donuț, tata, sătenii, Gheorghe a Dariei, Costică Putină.*
14. Așa l-au vîndut pe Costică- *Toadere Putină, Costică, lelea Mărioara, burduhosul, Culai.*
15. Costică pe lumea cealaltă- *Costică, lelea Mărioara, nenea Toadere, Tronca, Albuș.*
16. A cui stea a căzut?- *Murgu, Victor, Petruț, doctorul, unchiul Ion, unchiul Simion, mama.*
17. Calul cu prosop- *tata Ștefan, mama Frasîna, donuț, nașa Anica, Pintilie, Caterina.*
18. Teodor- *tata Ștefan, mama Frasîna, Petruț, Teodor, Murgu, Gorlei, Tronca.*
19. Învățătorul din pom- *Varvara lui Gavril, Vrăbioaica, Gavril, Nuță, Victor, Vasile a Vrăbioaicei.*
20. Somnul cel mare- *Donuț, mama, tata, Jenea, Măriuța, nașa Anica, Caterina, Maria.*
21. Doi cosași cît grîul- *Petruț, Toadere Putină, moș Nichita, moș Căciulă, Victor, Liza.*
22. Lupoaica – *Petruț, Mihăiță, Tudoruță, moș Tănase.*
23. Cine a furat papucii Maicii Domnului- *domnul Baroh, moș Ștefane, Toadere Putină, nemții, Magdei, tovarășul Capitan.*
24. Caterina –*Donuț, Caterina, Ivanovici, Chilina, tata, Labe-Late, elevii.*
25. Pușcăria –*Petruț, Donuț, Pintilie, George Meniuc, Procurorul, judecătorul, tata.*
26. Pozna –*Petruț, Donuț, tata, Murgu, Suru, Toadere Putină.*
27. Strigoiul- *Petruț, țăranul, Pintilie, Victor, Labe-Late, colegii de la liceu (Popa, Caut și Zamăneagră)*
28. Hristos a Înviat!- *Gheorghe Obadă, Andrei a Păchiței, tata, Donuț, Petruț, sătenii, Maidăi, Nichita.*

[1] Vangheli, Spiridon, Petruț, în *Tatăl lui Guguță cînd era mic*.Aventuri. Editura *Turturica*, Chișinău,1999

Vă propun fragmente din creaţia lui Vangheli,
proba *Identifică fagmentul.*

Tatal lui Guguţă cînd era mic. Aventuri

Fragmentul nr. 1

Tot scrie Răutul cu apele sale văile Basarabiei şi trage o iscălitură chiar sub coastele satului meu. El mi-a fost căluţul de apă pe care l-am încălecat întâi.

Pe atunci soarele răsărea chiar de lângă satul nostru, dincolo de Răut. "Oare C i n e îl saltă de după deal?" mă întrebam eu somnoros. Şi seara aşteptam să iasă de acolo un uriaş cu luna pe umăr.

Fragmentul nr. 2

Mama a râs, apoi s-a pus pe plâns. Mi-a spus că fratele ei cel mai mare, Ştefan, e în America. Era flăcău şi a scăpat o căldare nouă în fântână. Bunelul, când l-a văzut numai cu toarta în mână, iute cum era, i-a ars o palmă. Ştefan, cu moţ şi el:

— Mă duc în America! a strigat. Aşa, cu capul gol, s-a urcat într-o căruţă cu nemţi care ieşea din sat la şleau şi ... dus a fost.

— Nu l-am mai văzut de atunci, îşi ştergea mama ochii cu colţul barizului. De ciudă, bunelul tău a astupat fântâna aceea.

Fragmentul nr. 3

Duminică, pe când ziua se dezvelea de noapte, tata a înhămat caii și era gata de drum, iar mama ne trezea câte pe unul și ne întreba:

— Ce să-ți aduc de la Bălți?

— Covrigi.

— Dar ție?

— Un cuțitaș.

Când a ajuns la Petruț, el s-a ridicat pe șezute, frecându-și cu podul palmei ochii cârpiți de somn:

— La Bălți? Dar pe mine mă iei?

Fragmentul nr. 4

Când colo, într-o după amiază, l-a găsit cu flori de lumânărica-domnului încâlcite în păr cu clei de copac și mama nu știa cum să le scoată, era să-l bată, dar deodată a încremenit: Doamne, nu și-a ieșit băiatul ei din minți?! Și s-a lipit de dânsul, acum avea și ea vreo trei flori în păr ... Îl strângea în brațe, pupându-l, și-l tot întreba:

— Petruț, Petruț, ce e cu tine?!

Fragmentul nr. 5

În ziua aceea ea ne-a cumpărat de la Bălți tocmai ce voiam noi: cămăși cu epoleți și buzunăraș. Bucuroși nevoie mare, nici nu ne-am uitat în oglindă: am alergat îndată în sat. Care se uita la noi, care nu, iar unul, de ciudă că nu poate prinde un roi de albine, unde ne ia în furci:

— Ia nu mai zădărâți și voi lumea!

— Ia seama, a râs Petruț, aista o să ne bage în știubei!

Și cum mergeam pe cărare, iaca ne pomenim sub un pom uriaș încărcat cu pere. Era ograda părăsită a lui Vicol. De erau perele mai coapte, las' pe noi! Deodată căscăm gura: "Oare cine și-a uitat pălăria în pom?".

Fragmentul nr. 6

De când îl știu, tace. Tace cum îi tace căciula din cap. Uneori nasul vorbește în locul lui: e roșu nasul, înseamnă că Pintilie a mâncat prea multă murătură ori brânză de oi cam sărată și mama cade pe gânduri: cum să potrivească mâncarea să nu fie roșu nasul lui Pintilie?

Nasul îi trece, dacă s-a apucat mama de capul lui, dar de la o vreme au prins a-i curge ochii. Toți pe lângă Pintilie:

— Ce-ai pățit?

Fragmentul nr. 7

— Apoi să se ducă la câinele acela, care l-a mușcat, și să taie cu mâna lui un smoc de păr și să-l aducă la mine. L-oi descânta, ai să-l afumi cu părul de la câine și o să-i treacă speriatul.

— Cum așa? a sărit arsă mama. Să se bage iar la câine? D-apoi l-a mușca și de celălalt picior!

Când se uită, Pintilie nu-i, a spălat putina.

Mama a mai schimbat o vorbă-două cu mătușa și era gata de ducă. "Scâ-ârț ..." se deschide ușa și intră Pintilie cu o mână la spate. Ce ascundea acolo, numai el știa: erau foarfecele cu care tundea tata oile.

Fragmentul nr. 8

rufele de pe frânghie, da Pintilie se dă la spatele babei, hârști! taie un smoc de păr din capul ei și i-l pune în mână, după ce ascunde foarfecele în sân.

— L-ai adus așa degrabă? întreabă mătușa Axinia, pipăindu-l. Îi aspru, se vede că e rău câinele acela.

Și a descântat lung smocul de păr, mama i-a dat apoi foc și l-a afumat pe Pintilie unde trebuia, și până a doua zi i-a trecut speriatul: s-a urcat iar pe catalige.

Fragmentul nr. 9

Când s-a întors pe seară, cerdacul casei era plin cu femei. Și cine altul dacă nu Pintilie a pictat noaptea o minune de înger, că s-a dus vestea în sat? Lângă ușa care da în casa cea mare, cât peretele era îngerul acela, zbura spre răsărit și ținea în mână cartea "Sfânta Evanghelie".

— De când aștept să intre în casa mea îngerul ista! a plesnit mama din palme lăcrimând.

— L-a făcut băiatul care pășește șopronul cu cataligele? a întrebat o femeie. Măi, măi, măi!

— Acela pe care l-ai găsit atunci noaptea pe casă? o iscodește alta. Măiculiță, ce înger! Nu degeaba băiatul matale se urcă mai sus decât toți: el e mai aproape de Domnul.

Fragmentul nr. 10

Cum auzeam un fluierat, mâna pe clampa ușii: afară mă aștepta Costică gata să ne ducem la săniuș. De zăboveam, el își azvârlea căciula peste gard, chiar sub fereastra mea: cât o să stea așa cu capul gol?!

Fragmentul nr. 11

Pe la chindie, aține-te: vine maică-sa cu o falcă în cer și una în pământ.

— Cos-ti-că, tat-tu scapără în casă, nici chibrituri nu-mi trebuie. Vă-hă-hă, ce-ai făcut, scaraoțchi, din ciubotele lui?! O pățim amândoi...

Văzând una ca asta, o iau și eu tupiluș spre casă, că eram cu musca pe căciulă. Din ogradă auzeam apoi sudalme și buhăitul lui Costică.

Și la școală umblam împreună, într-o clasă, chit că era cu trei ani mai mare. Când se afunda satul în omăt, el mergea înainte, apoi veneam eu pe urmele lui.

Fragmentul nr. 12

A doua zi a răsturnat o oală cu lapte și l-a scărmănat tata, apoi fratele mai mare, supărat că-l strânge un pantof, i-a tras un picior lui Costică, dar câtă bătaie putea să încapă în băiatul ăsta? Chiar atunci, de Paște, lasă pantalonii și se urcă în izmenuțe în cel mai înalt salcâm din ograda noastră.

Când l-a văzut lelea Mărioara, a scăpat o farfurie în prag:

— Toadere, ieși repede afară.

Au alergat și frații lui de pe unde erau și alți vecini s-au strâns sub copac și căscau gura. L-au luat și cu zburlita și cu binișorul — în zadar, Costică se ridica tot mai sus și o ținea una:

— Azi eu sunt rege! Voi, cei mititei de jos, dacă nu aveți ce face,

Fragmentul nr. 13

Când mă uitam în oglindă, parcă nu eram chiar urât, dar de mă întâlneam cu Oltița, scăpam amândoi ochi în pământ și eram mut ca ciutura fântânii. Păi dacă avea o bombonică de nas luminat de doi ochi albaștri, obrăjorii — niște bujorei proaspăt înfloriți, corpul — o trestie și râdea așa de senin, de parcă suna un clopoțel de argint.

Cum venea seara, fugăream țânțarii de la poarta ei, nu cumva să

Fragmentul nr. 14

M-am întors acasă cu gândul să iau taurul de coarne, cât nu mi-a șters Gheorghe acela nasul. Și nu-s fricos, bre. Mă bag la calul care mușcă și azvârle, la câinele ținut în lanț mă bag, dar când e vorba de fete ...

Și nu m-am vârât într-o cadă cu apă re-e-ce să înec rușinea? Degeaba. Ba am găsit devale și o râpă cu urzici. M-am tăvălit pe acolo, m-am dat peste cap și când am ieșit din urzică, aoleu, mamă, mă usturau mâinile și picioarele de-mi venea să urlu, nu alta. Și unde o rup la fugă spre casa Oltiței, mort-copt, s-o chem ziua afară. La poarta ei

Fragmentul nr. 15

Și eu să stau în pom? Mă duc, poate o scot afară.

Câinele a prins a lătra și în loc de Oltița a ieșit în prag tatăl ei, un mustăcios cu pălăria pe-o ureche. De el se temea până și copoiul său.

— Care-i acolo, mă? întrebă omul.

Tac, mă pitulez sub poartă. Mustăciosul a fluierat, asmuțând câinele, și a intrat în casă. Dar și eu caut o sârmă și leg strâns portița omului, ca să n-o poată deschide Gheorghe, dacă o veni.

Fragmentul nr. 16

El a sărit gardul, dar nu multă zăbavă s-a întors. Că are o taină, am înțeles după ochi. Și numai iaca scoate din sân o batistă frumos brodată, la mijloc era litera "O".

— Oltița, am citit eu, adăugând celelalte litere.

— Da, e de la dânsa, s-a înțănțoșat el.

— Te-ai băgat în locul meu?!

— Poate, râde Mihăiță, dar văzând că mă întunec, o cârnește: Nu te teme, nu-s chiar așa gros de obraz. Mi-a dat-o în loc de leafă pentru poștă. Ia miroase-o.

Doamne, nu-ți mai trebuia altceva, ci să stai și să tot miroși

Fragmentul nr. 17

Umbla iarna în pantaloni din piele de oaie cu mițele înăuntru, meșine, așa le spuneau. Și, dacă mai pui și cojocul, o căpiță, nu om, ieșea pe poartă.

Trei oi își lăsau pielea, ca să vină iarna în ograda lui naș Nică. Ba dezbrăca omul și un miel, știi colea, să-și facă o mamă de căciulă, că până și berbecul, tatăl mieilor, se dădea într-o parte când intra naș Nică în ocol.

Fragmentul nr. 18

Avea un coșcogeamite nas coroiat, nici nu încerca să-l ascundă în mustăți, barba ascuțită, dinții galbeni și mărunței. Umbla cu capul în nori, fudul, numai păsările știau cum sunt ochii lui.

Fragmentul nr. 19

Când ne duceam cu uratul, crăpa ușa și numaidecât ne întreba:

— Ai lui Ștefan sunteți? Apoi dintr-o pungă mare scotea un pui de pungă, o dezlega și vărsa în palmă un bănuț cât un ochi de găină: Pentru voi l-am ținut, răilor. Tat-tu o plâns la nunta mea, da eu vă îmbogățesc!

Că umbla în meșine, treaba lui, dar mai avea un obicei: nu da mâna cu oamenii.

— Mă faci de râs, bade Nică, îl probozea tata.

— Eu nici cu popa nu dau mâna. Ce ai cu mine?

Odată, când a venit la noi, și-a găsit ac de cojoc. Tata, de, îl

Fragmentul nr. 20

— Herr Nică (domnule Nică), așa i-a spus.

Unul Wagner, care avea prăvălie, l-a întrebat de sănătate și i-a șoptit la ureche, că, dacă nu-i ajung bani, îi dă pe datorie ce-i trebuie.

Așa a fost, dar și naș Nică a mai lăsat de la dânsul după șotia lui Pintilie: acum da mâna cu oamenii din sat. Drept că cealaltă mână o ținea în buzunar.

Când s-au dus nemții în '40, Iacob Wagner cui, credeți, că i-a lăsat clopoțelul de la prăvălia sa? Lui naș Nică! Și el l-a pus îndată la portiță și a venit vesel la tata:

— Măi Ștefane, știi că are oleacă de talent băiatul cela al tău?

Fragmentul nr. 21

— Mâine trag eu clopotul, mi se laudă Vasile. O să trezesc to-ot satul!

Mama m-a sculat înainte de-a cânta cocoșii de ziuă: eram de serviciu împreună cu Vasile.

Când am ieșit încotoșmănat din casă, Labe-Late mi-a pus picioarele în piept, gudurându-se, și a dat să-mi lingă fața.

Fragmentul nr. 22

Până a bate clopotul, trebuia să încălzim clasa. Soba — re-e-ce ca un mort, ferestrele bocnă, atâta omăt pe dânsele — măcar dă-te cu săniuța. Chiar și regele Ferdinand avea mustăți de brumă.

Și cum gura sobei era în coridor, l-am umplut ochi cu paie, nici că puteai să intri în clasă. Dacă au dat școala pe mâna noastră!

Fragmentul nr. 23

— Știi ce? a zis Vasile. Hai să dăm varga în sobă!

Eu, care încă nu mâncasem bătaie, mă codeam să-l îndemn la una ca asta, dar Vasile era Stan Pățitul. Umbla păunul școlii fără coadă? El i-a fost nănașul. Cum răsărea un cucui pe capul nu știu cui, vărguța îl găsea pe Vasile ...

— Na! o rupe el de genunchi și o bagă în sobă. Aliluia! Am scăpat școala de păcătoasa asta.

Fragmentul nr. 24

— Scoate-o ciubotă și freacă palma de talpa piciorului, îmi șoptea el. Nu-l auzeam, nu-l vedeam.

— Parcă m-ai iertat ieri, ce, ai uitat?! mi se bagă Vasile în ochi la repaus. Dă mâna aceea s-o pun oleacă în buzunarul meu.

— Așa e la vrăbii?! mi-am smuncit mâna și m-am dus cu Labe-Late acasă.

Fragmentul nr. 25

Câte un nasture alb pe ici-colo era tot ce a rămas din cojocul iernii, dar nu mai aveam răbdare. Pândim când nu e mama acasă și o tulim pe poartă.

— După brândușe vă duceți? întrebă Vasile a Vrăbioaicei, văzându-ne cu niște bețe ascuțite în mână. Stați, că merg și eu.

Fragmentul nr. 26

Pintilie, cam scump la pas, acum l-a întrecut pe Vasile. Când vede așa, el scoate căciula și-o aruncă înaintea iepurașului. Puiul, mic, dar nu chiar atât de prost, să se ascundă în căciula lui Vasile.

L-a prins Pintilie tocmai pe Valea Nemților. Vasile — nu, că iepurele e al lui, el l-a văzut întâi! Fratele râdea cu iepurașul în brațe, eu însă îl netezeam pe urechi. "Zdup, zdup, zdup!" mai fugea inima lui.

Fragmentul nr. 27

— E-e, voi sunteți hââtri, m-ați amăgit să țin iepurașul, ca să rămână mama fără pui de găină?!

Așa era vorba în sat: câte brândușe aduci acasă, atâția pui de găină o să aibă mama în anul acela.

Fragmentul nr. 28

Și cum i-a rămas cureaua mai sus de buric, ne da în gând să-i facem o ... fustă. De unde ață? Desfac o mânecă de la bluză și ne apucăm cu Pintilie de lucru.

Ața o prindem de curea, apoi legăm brândușă de brândușă până ajungem la genunchii lui Vasile.

— Așa, zice Pintilie, mai dă o ață, și anină alte brândușe ...

Vasile, să-l fi văzut numai, stătea drept ca un cezar și mulțumit că și-a găsit în Hârtop tocmai doi croitori. Și n-am rămas fără brândușe?! Dar i-am făcut o mamă de fustă, că el nu s-a mai dus pe lume.

Fragmentul nr. 29

Soarele, cu ochiul roșu, coboara după Dealul Nemților, da eu, când vedeam că mama ia donița, hai din urma ei cu o cană mare în mână. Așa mă apuca seara: "țjj! țjj!" sărea laptele când în doniță, când în cana mea, până se umplea ochi. Era cald încă, numai spumă, și eu duceam repede cana la gură: "gogâlț! gogâlț!"

— Nu te răsufla, măi, când bei, îmi zicea mama, te râde vițelul.

Fragmentul nr. 30

Fără tata însă nu ne așezam la masă. Tot trăgeam cu urecnea — se aude căruța sau nu, până adormeam care și unde. Când intra căruța în ogradă, numai Labe-Late îi ieșea înainte...

— Scoală, ne zgâlțâia mama, a venit tata, mâncarea e pe masă!

Somnul, ca un urs, ne încolăcea, ieși din labele lui, dacă poți! Abia îl trezea pe unul și adormea buștean altul, atunci o scoteam pe mama din răbdări.

— Unde-i acela cu turtele lui, a?! întreba ea.

Fragmentul nr. 31

— I-i-i! D-apoi cumătra Casunea are coșcogea băieți, te-ai gândit, măi, c-or vedea cămașa de noapte a Caterinei? Unde ți-a fost capul?! Fetele lui cumătru Gheorghe tot au ochi. Când a afla Pintilie că ele i-au văzut izmenele, nu mai scoate nasul din ogradă ... Ai făcut iarmaroc cu rufele mele! și unde se ia după mine, stârnind gâștele de pe malul Răutului. Când mai-mai să pună mâna în capul meu, se opri, aplecându-se.

— Mititica, căina mama pe nu știu cine. Ce cauți aici? Ai venit și tu să-ți speli rufele?

Fragmentul nr. 32

Am auzit că flăcăii umblă noaptea cu caii și grozav mai voiam să mă duc și eu. Dacă m-ar fi întrebat ce vrei: să fii împăratul Țării ori să te duci o noapte cu caii?

— Cu caii! aș fi răspuns. Că dacă m-aș fi dus o noapte cu caii, poate că m-ar fi pus și împărat după aceea ...

Fragmentul nr. 33

Cât ai scăpăra un chibrit, eram la portiţa unui flăcău: îl chema Ile. Avea un cal şi o scripcă. Calul era cu năravşi Ile se tot lăuda că o să facă arcuş din coada lui. Da scripca, e-he, cu scripca şi mai mare bucluc. De răul ei vecinii lui fugeau de acasă, numai eu îl scăpam de ruşine. Că nu era mare scripcar, ştia Ile, dar, de, chiar să nu te asculte nimeni?

Când mă vedea că bag capul prin gard şi zic: "Mai cântă ceva, nene Ile", numaidecât lua scripca. Aşa ne ajutam unul pe altul.

Fragmentul nr. 34

Mi s-a oprit un nod în gât: de, eram cu moţ, nu aşa. Tocmai atunci a trecut pe alături un om şi mi-a dat "bună seara" şi mie, crezându-mă flăcău. Inima mi-a venit la loc.

Flăcăul acela însă a tras un chiuit să-l audă tot satul, că se duce cu caii.

— Numai iapa ta nu te aude! l-a luat peste picior Ile. Ai încălecat o mârţoagă surdă şi-l faci pe grozavul, mă Isai. Râzi de băiat, dar Murgu lui te aruncă cât colo. Pun rămăşag, că nu te ţii călare pe el până la biserică.

— Eu nu joc după scripca ta, mormăi Isai, apoi dădu pinteni mârţoagei şi dispăru în întuneric.

Fragmentul nr. 35

Când luna a făcut o ferestruică de aur în vârful cerului, flăcăii s-au aciuat care şi unde, iar Ile s-a culcat în căruţă. Numai eu am rămas treaz, iaca aşa: păzeşte-le, Donuţ, caii! Pe ai mei i-am dus mai în vale, unde era mohor nepăscut. Să-i ţin de căpăstru? Murgu azvârle, Suru muşcă ... Am înfipt atunci codiţa aceea de ţăruş în pământ şi m-am aşezat cu fundul pe el, ca să nu-l scoată caii. Că aveam un coşcogeamite ciocan în mână, numai eu ştiam, da de ici Moş Ene îmi dădea târcoale.

"Mi-ha-ha!" aud că nechează Murgu, hăt, după miezul nopţii. Sar

Fragmentul nr. 36

Cum auzeam o găină cotcodăcind, ţuşti! în poieţică — oul, cald încă, îl băgam în buzunar şi fuga la mătuşa Ioana, că merele cele văratice erau numai bune de mâncat.

— Nu-i clocit? îl cobâlţâia ea la ureche şi-mi dădea pe oul acela o străchinuţă de mere.

Ziua le păzea mătuşa. Şe-e-dea pe un scăunel cu nasul între ochi, în loc de câine avea un băţ cioturos lângă dânsa.

Fragmentul nr. 37

Trage mătușa cu urechea aici, trage dincolo — satul trebuie să știe, îngerii lui Ion nu mai șed ei cu gura cusută.

Abia hăt, când se mântuia satul, o femeie o întreabă râzând:

— Ți-au mai rămas mere, mătușă?

— Dar ce știi tu, fa?

Și află că cel care a scos boii din ogradă era chiar vecinul ei, Anton, flăcăul Tudosiei, iar celălalt înger — un băietan din alt capăt de sat.

"Anton nu-i ușă de biserică, se gândea mătușa pe drum. Numai că el n-are chică, e tuns chilug."

Fragmentul nr. 38

Se uită taurul înfuriat în stânga, zvârlind aburi pe nări, se uită în dreapta — cel cu capul gol parcă a intrat în pământ. Și hai să răstoarne căpițele de fân, căutându-l.

"Aista-i!" s-a holbat taurul, când l-a găsit, dar văzându-l ghem, l-a lăsat în plata Domnului.

Și flăcăul s-a ridicat, făcându-și cruce, și a luat-o spre sat șchiopătând și ținându-se cu mâna de fund. Că îl așteaptă fata sub pod, a uitat.

Când s-a întors fata acasă, a aflat tot satul: cu Moș Căciulă nu e de glumit!

Fragmentul nr. 39

Acum să-mi fi dat mama soarele din cer, că nu rămâneam pe noapte acasă; la coliba din Sărături, acolo îmi curgea mucul. Ia gândește-te numai: să alegi colea un harbuz de la curpen, pocnindu-l cu sfârla, iar el, șmecheroiul, să fie ro-o-șu ... D-apoi și să te scoli când ziua prinde a ridica fusta nopții, iar tu, cu somnul în ochi, să vezi înaintea soarelui care zămos s-a îngălbenit peste noapte!

Fragmentul nr. 40

— Cumătră Frăsină, fugiți de acasă. Umblă prin sat niște oameni străini cu pușți, în noaptea asta o să vă ducă la urșii cei albi!

Cei mici adormiseră: îi căram la căruță cu pernă cu tot. Am mai pus în căruță una-alta, mama a aprins candela în casă, ne-am urcat apoi lângă tata și am ieșit din ogradă.

Tata ne-a făcut semn să nu vorbim, dar a uitat că înaintea cailor mergea cățelul Hector, pe care îl știa tot satul. Pe drum, ori căruța scârțâia, ori îi frigea pâinea adineauri scoasă din cuptor, dar s-au trezit cei mici. O auzeam nu o dată pe mama că tata e un gospodar vrednic și Stalin vrea să ne înfunde în Siberia, acolo să ne cânte cucul.

Fragmentul nr. 41

Când m-am trezit, clampa a-albă de brumă. Și mă îmboldește acel cu cornițe dis-de-dimineață:

— Ia fă-l pe frate-tău să pună limba pe clampă.

L-am amăgit că-i dulce, și Petruț, somnoros cum era, fuga la ușă.

— A-oleu, a prins a răcni, m-a mușcat cla-ampa de limbă!

Și n-am mâncat un zdupac de la mama?

Da afară urla viscolul de parcă o haită de lupi înconjurase casa...

Fragmentul nr. 42

Trăiam pe-o uliță. L-am pândit când se ducea acasă și mi ți l-am fugărit cu câinele. Nu degeaba avea fața numai pistrui, el era nașul ouălor de rândunică.

Da tata, cum s-a mai muiat vremea, a ieșit la curățit omătul și ce-i dă în gând? Leapădă lopata și se apucă să facă un bulgăre de nea. Tocmai veneam de la școală. Să fi fost bolovanul acela de halva, că nu mă bucuram așa. Nu-i chiar bătrân tata, cum zicea farmazonul de Gheorghe, ia te uită ce bolovan rostogolește ... Și alerg să-l ajut.

Fragmentul nr. 43

Seara mama îi spune tatei:

— Bre, cum de ți-a dat în cap una ca asta? Dintr-un bulgăre să faci un deal de omăt! Acum n-o să mai umblu să-i caut pe devale cu mâncarea în ulcică.

Mama era în câștig, dar tata tot ședea pe scăunelul acela și: "Tuc, tuc!", "Tuc, tuc!" cu ciocanul. De voie, de nevoie, ajungea iarna cizmarul casei. Numai el știa câte ciubote am rupt noi la săniuș.

Fragmentul nr. 44

— Bre, adă-mi mâine oleacă de lut bun să mă apuc de muruit, că iaca vin Paștele.

Dimineață tata dă plugul jos din căruță, ia hârletul, îl strigă pe băiatul vecinului și dă în cai.

Când am făcut ochi, Petruț îmi băga o nucă lunguiață sub nas. A găsit-o sub un salcâm din ogradă, o fi scăpat-o o cioară din clonț astă toamnă, că aveau cuiburi sus. "Poate că mai sunt?" am sărit eu și ne punem, bucuroși, pe cotrobăit pe sub ceilalți salcâmi. Buzunarul era mai plin cu nuci, când intră val-vârtej pe portiță Gheorghe a Dariei:

— Donuț, plângea el, îmi pare rău că râdeam astă iarnă de căciula lui moș Ștefan.

Fragmentul nr. 45

— Nu te-ai putut ține călare pe cal, Ște-fa-ne-e, a prins a boci mama. Eu te-am întrebat de ce ai îmbrăcat straie negre și tu nu mi-ai sp-u-us...

Bulucul de oameni a împresurat căruța:

— Cu mare ce l-am scos din borta aceea, a descleștat gura vizitiul speriat încă. Cum sta în genunchi și săpa în cotlon, s-a prăvălit malul peste moș Ștefan.

Acasă, am umplut căruța cu perne, ca să nu-l hurduce pe tata și l-am dus la spital la Bălți: avea trei coaste frânte, șira spinării ruptă...

Fragmentul nr. 46

— *Așa se coseşte, măi?* Cine ți-a dat coasa?!

Și, abia ținându-se pe picioare, a tras el o brazdă.

Mama nu l-a lăsat să cosească grâul în vara aceea, dar la cărat snopii n-a mai ascultat-o. Tata a pus loitre, în loc de coș, făcând căruța mai lungă. *E-he, de când aşteptam* eu una ca asta. Mai ales că acum tata avea nevoie de mine: el clădea, eu îi dam snopii.

Acolo, sus, în căruța încărcată, *când tata e cu tine,* nu mai ești o codiță de om, ci aproape un rege, iar cei de jos ia acolo niște cărăbuși.

Și apoi ce stog de grâu a trântit tata în ogradă în anul acela! Se vedea tocmai de la Gheorghe a Dariei de acasă și el nu mai îndrăznea să-mi spună al cui tată e mai înalt.

Fragmentul nr. 47

D-apoi că și departe mai era pământul lui Toadere Putină, de acolo se vedeau Bălții. Cum venea vara, catrafusele în car și se muta la colibă.

— Aici mi-am deschis prăvălia, râdea omul.

Pe Costică de ce să-l mănânce țânțarii? Seara îl trimitea cu boii acasă să ducă ia acolo un coș de castraveți, proaspăt culeși, ori să aducă te miri ce de acasă.

Fragmentul nr. 48

— Hai, Costică, înjugă boii. Borșul e gata, mămăliga am învelit-o bine s-o duci caldă lui tat-tu. Nu uita să ei apă rece de la fântâna din țarină. Tat-tu cred că mântuie azi prășitul? Da barba i-a crescut tare?

Costică da din cap.

— S-o sălbătăci, săracul, la colibă.

Fragmentul nr. 49

— M-am pornit să-i duc tatei demâncare și am adormit mânând boii... Costică Putină mă cheamă și-s din Grinăuți.

Care a râs, care nu, dar unul cu capul cât o ciutură a zis:

— Mă tem că este o înțelegere între băiat și cel cu pălărie, că nu-l mai lăsa el adormit în car!

Iată așa a nimerit Costică, cu boi cu tot, la primărie. Boii, ce-s de vină? Au căpătat ia acolo niște fân, da Costică nu-u, să-și pună pofta în cui, ba încă l-au închis într-o odaie până nu va spune cine e acel cu pălărie.

— Când dorm, eu nu văd!! striga Costică. Întrebați boii!

Fragmentul nr. 50

— Costi-i-că, măi Costică, unde ești, puiul mamei? îl tot strigă de alaltăieri lelea Mărioara.

Păi că și nenea Toadere a înfipt coasa în pământ și a alergat în sat: s-a prăpădit Costică. Doi frați mai mari și aceia umblă în cruce după Costică. Numai unde nu l-au căutat — pe la colibe, la stână — Costică parcă a intrat în pământ.

— Măi, n-a făcut el ceva și se teme de bătaie? îi umblau gândurile lelei Mărioara.

Fragmentul nr. 51

N-a căutat un năvod? S-a strâns lume la iaz, eram și eu acolo, cum să nu. Pe mama lui Costică o țineau de subsuori.

Au tras năvodul o dată, de două ori, să-l scoată așa înecat, că nu mai stă el viu la fund. Au găsit numai un papuc rupt și acela nu era al lui Costică. Lelea Mărioara a prins inimă: mare-i Dumnezeu.

Când au văzut că nu-l găsesc nicăieri, nenea Toadere a încălecat un cal și hai la Recea: era acolo un câine învățat, adus de la granițăă. Pe la chindie iată intră în sat cu câinele care căuta spioni.

Fragmentul nr. 52

— Dacă nu era câinele, crăpam de frig, tremura Costică. Ne încălzeam unul de altul.

— Dar cum ai nimerit acolo, a? îl întreabă cel cu polobocul.

— Am vrut să-mi dau drumul pe frânghie, ca să-l scot pe Albuș, e câinele meu.

— Cine l-a aruncat în groapă?

— Tata. Într-o seară cere scrob, da mama îi spune: "N-am. L-a mâncat câinele lui Costică."

— Cum așa, s-a băgat la tigaie? se înfurie tata.

— Nu, l-am prins cu oul în gură.

Fragmentul nr. 53

Numai nasul i se vedea de sub căciulă. Mic, dar cu moț. Când a văzut că adăp caii la fântână, a alergat să-i ducă el în grajd.

— Dacă te ții călare, îi zic.

— Mă țin.

N-am ce face, și-l sui pe Murgu.

Fragmentul nr. 54

Și cum până la Sfântul Vasile erau încă două zile, hai să urăm mai întâi oile noastre. Urătura o ziceam eu, berbecul mătăhăia și el din cap cu talanca și se holba la Petruț: nu pricepea de ce și-a cusut un buzunar ma-are deasupra pantalonilor, avea băiatul de gând să-l umple cu parale, că el era banarul. Apoi ne-am dus cu buhaiul la vacă: Florica se uita cu ochii ei mari și nu înțelegea cine rage..."U-u, u-u, u-u!", mugea buhaiul. Era frig, Victor sufla în mâini și le uda iar cu borș, în mănuși n-ai să-l faci pe buhai să ragă.

Fragmentul nr. 55

Doctorul, auzind câinele, credea că umblă unul cu uratul și a venit la fereastră, eu însă am dat buzna în casă. În loc de "bună seara", am zis:

— Așa mai cad stelele afară, dați-mi, mă rog, leacul acela.

Până acasă am ținut-o într-o fugă. Steaua lui Victor m-o fi văzut de sus cum alerg cu leacul în mână și a rămas pe cer, iar frățiorul dormea, suflând greu, cu clopoțelul lângă pernă.

Așteaptă un frate de-al mamei să venim cu uratul, trage cu urechea alt unchi: nu se aud copiii Frăsinei.

Fragmentul nr. 56

Tata ne făcea scrânciob, când a venit mama tot o fugă din sat:

— Rușii bombardează Bălții, Ștefane. Ce facem?

— Donuț, ajută-mă, a scos tata caii din grajd.

Fragmentul nr. 57

Șleaul era bucșit: dinspre Bălți veneau căruțe cu răniți, mașini cu tunuri și soldați cu căști, oameni pe jos cu fețe nebărbierite și frica în ochi. Câte unul întorcea capul și se uita înapoi: deasupra Bălților roiau avioanele și *se ridicau rotocoale de fum din casele bombardate.*

Pe la Movila de la Strâmba, hop, ne opresc doi nemți înarmați.

— Caii, vă luăm caii, ne-au dat de înțeles. Hai, coborâți din căruță.

Mama, cum o rupea nemțește, le-a spus că dacă e până la atâta, le dă căruța, dar caii nu, se urcă ea călare și se duce la Bălți, că mai are Zwei Kinder (doi copii) acolo și iacata Bălții ard! Un neamț a râs, altul s-a oțărât, *mama însă le-a lăsat* pâinea și ouăle și a dat în cai.

Fragmentul nr. 58

Gara Pământeni era ocupată de ruși. Lângă pod, bucluc, ne oprește unul în cușmă cu urechi și un automat la umăr. Că era soldat, că era partizan, Dumnezeu îl știe.

Când a văzut că nu înțelegem o boabă din vorba lui, a luat omul caii de cap și, pe sub pod, ne-a dus în dosul gării la o gireadă de sfeclă cât un tren de lungă.

— Eu am venit, măi rusule, după băieți, nu după sfecla ta, se pune mama în poară.

Omul a rupt o sfeclă și i-a băgat-o sub nas.

— Ei și ce dacă e de zahăr?! Eu după băieți am venit!

Cușma cu Urechi a aruncat o sfeclă în căruță, chipurile, încărcați-o, apoi a scos prosopul de la gâtul calului și l-a vârât în sân.

Cum să fugi, cu cai cu tot, când te păzește un vlăjgan cu automatul?

Ducem o dată sfeclă la căruță cu opalca, mai ducem o dată și mama îmi șoptește că, până încarc, ea dă o fugă după Caterina și Pintilie.

Fragmentul nr. 59

Când a deschis pleoapa, soarele ne-a găsit pe șleau. Și el a fugit din Bălți și s-a urcat în căruța noastră. Parcă ne întreba, mângâindu-ne:

— Ce ați pățit astă-noapte? De ce sunteți plânși amândoi? Și caii, vai de capul lor, abia duc căruța goală ...

Pe când suiam dealul de lângă Strâmba, un cârd de avioane nemțești își lăsau ouăle peste gara Pământeni.

— Doamne, spune-mi unde-s copiii mei! s-a pus mama în genunchi în căruță.

Am intrat în sat și mama ta-are se mai temea să nu găsească pânză albă în streașina casei.

Deodată am făcut ia așa niște ochi: Caterina umbla prin ogradă.

— Da Pintilie unde-i? a izbucnit mama în plâns.

— Colo, în polobocul cela cu apă, a râs Caterina și a cuprins-o pe mama. Am venit astă-noapte pe jos de la Bălți și i s-au umflat picioarele ...

Fragmentul nr. 60

Eram sus, într-un salcâm uscat. Tata se gătea să-l taie, da eu îmi zic: mă sui în vârf să mă uit pentru ultima dată în sat în locul copacului. Și cum stam pe-o cracă, numai ce văd că aleargă pe drum o femeie și strigă în gura mare:

— Cumătră Frăsină-ă! Mă auzi?

Mama dă buzna afară speriată:

— Ce-i?

— Băiatul îți vine de la război! A trecut adineauri Răutul pe la moara lui Weiber!

Fragmentul nr. 61

Dumnezeu cu el, nu alta.

Mai întâi a dat calul în grajd, l-a șters de spumă, învelindu-l cu burca tatei, și a turnat în iesle o căldare de ovăz.

— Un pic să-și revină calul și plec, trebuie să ajung regimentul din urmă, ne retragem spre Iași.

— Cum, te duci iar?

— Păi războiul nu s-a terminat, tată.

Fragmentul nr. 62

Bucuria ne-a fost scurtă: Teodor și-a luat rămas bun, încălecând calul.

— Mai stai, că nici nu te-am văzut bine, îl ruga mama.

Fratele a arătat la cer: adică, nu mai are de unde și a dat pinteni calului. La poartă însă s-a oprit: cât ținea drumul, a ieșit lumea pe la garduri să-l vadă. Așa călare se apropia de unul, de altul, strângându-le mâna.

— Nu-i a bine, of, nu-i a bine, dacă dă mâna cu toți, a prins a boci o femeie.

Fragmentul nr. 63

— Ieșiți din casă! urla unul. Era Gorlei, un terchea-berchea din sat, el i-a adus.

Tata a luat căldările, chipurile, se duce la fântână.

— Mâinile sus! s-a stropșit Gorlei, când l-a văzut în prag.

Îl cam lua frica pe tata, dar nici să ridice mâinile în fața lui Gorlei. Cum știa rusește încă din armata țarului, a intrat în vorbă cu partizanii.

— Îl căutăm pe ofițerul român, unde l-ai ascuns?

— S-a dus, a arătat tata spre Movila de la șleau. Ș-apoi nu-i chiar ofițer.

— Dacă îl găsim ascuns, te spânzurăm, a rânjit partizanul, iată de copacul acela.

Fragmentul nr. 64

— Bade Ștefane, vroiam să-ți aduc o veste bună, dar, de, cu Cel de Sus nu te pui: l-a luat pe Teodor al matale. Iaca, cu mâinile estea l-am îngropat acolo, știi mata, lângă râul cel mare, unde-i Budapesta, și sclipuiește o lacrimă. Ce băiat s-a prăpădit, bade Ștefane! Câte mi-a spus el în gura morții, da eu, dacă urechile n-au umblat prin școli, atâta țin minte: "Tată și mamă, iertați-mă!"

Fragmentul nr. 65

Cum trecea pe lângă ograda Vrăbioaicei, văru-meu și-a scos pălăria fluturând-o în aer.

— Oare pe cine îl salută, că nu e nimeni în grădina lor? a strâns din umere Varvara lui Gavril, care ieșise la fântână. Oleu, nu cumva văd cai verzi pe pereți?! Varvara și-a stropit fața cu apă rece: Ei, poate a intrat o muscă sub pălărie și a dat-o afară, da eu, proasta ... Nu-u, nu-i muscă ... Să știi că este cineva într-un pom! Și s-a dus cu fuga să vadă, că Vrăbioaica a lăsat livada în grija ei.

Nu era nimeni.

Fragmentul nr. 66

— Eu, ei, cum să vă spun? Dacă nu-i cu bănat, pe cine l-ați salutat adineauri, acolo ia, că am trecut și eu pe lângă casa omului și n-am văzut pe nimeni, poate că trebuie să mă întorc înapoi și să-mi cer iertare?

— Pe cine? pufni în râs învățătorul. Pe cele cu codiță ...

Gavril a mijit ochii, răscolind prin cap, dar n-a găsit pe nimeni acolo cu codiță și a prins a râde și el, așa de molipsitor râdea văru-meu.

— Hai să ți le arăt, îl luă de mână. Le vezi? S-au înroșit, mititelele!

— A-a, să mai zici că-i așa.

Întors acasă, Gavril o întrebă pe Varvara:

— Măi femeie, știi că se coc cireșele?

Fragmentul nr. 67

Intrând în livada Vrăbioaicei, una nu înțelegea învățătorul: de ce Vasile mergea tupiluș? Unde erau cireșele mai bune, acolo l-a dus. Cum îl vede în vârful pomului, țup-țup, iese în drum și strigă ca un apucat:

— Să-ri-i-ți, un tâlhar la cireșe!

De ici scoate capul o femeie, de colo un bătrân, ba aleargă și copiii de prin sat să vadă pe cine l-a prins Vasile la cireșe. Când colo, nu le venea a crede, în pom chiar învățătorul lor.

Fragmentul nr. 68

— Acum să vedem cât de subțire ni-i o b r a z u l, a spus învățătorul. Cine a mutat câinele de sub copac adineauri?

Vasile tace.

— El l-a mutat, strigă un copil din drum.

— Scara cine a adus-o? Ori am venit eu cu dânsa de acasă?

Vasile tace cu capul în jos.

— El a adus-o, l-am văzut cu ochii mei, zise alt băiat. Mergea tupiluș înaintea Dumneavoastră.

— Ei, Vasile, apără-te, unde face învățătorul. Când se uită, Vasile nu-i, a spălat putina.

Fragmentul nr. 69

Iar am supărat-o pe mama. A ieșit ca o vijelie pe ușă cu melesteul fierbinte în mână și după mine... Iată mă ajunge! Încă noroc că melesteul nu-i cât oiștea de la căruță...

Când mă văd în fundul ogrăzii, țuști! în nuc și mama știu că nu avea să bată pomul cu melesteul? O lua și mai repede înapoi să mestece mămăliga, că, Doamne ferește, dacă se afumă, n-o mai ia nimeni în gură.

Fragmentul nr. 70

— Mâncarea e gata, aud glasul ei, din pom însă nu mă cobor.

Și numai ce-o văd că vine cu o felie de mămăligă și niște scrob în tigaie, tocmai ce-mi plăcea mie. Aburii știau unde să se ducă, s-au urcat sus și-mi gâdilau nasul. Am coborât.

— Ia vezi, nu te doare nicăieri? mă întreabă mama. Nu cumva te-am ajuns cu melesteul? și-mi pune mâna pe cap.

— Nu-u, mamă, nu m-ai ajuns, dar tu fugi mai tare decât câinele nostru. O să te luăm la prins iepuri.

— Mănâncă mai întâi.

Fragmentul nr. 71

încă n-am crescut, îmi ziceam, atunci am s-o bucur pe mama. Totuși, am umplut o căciulă cu ouă, le-am dus pe ascuns la soră-mea Jenea și am rugat-o să-mi spună în care ou este pui, dar am pus degetul la gură: e taină. Am să-i dărui mamei de ziua ei o cloșcă cu pui.

Era să mă dea de gol cloșca: cârâia. Cum am pus-o pe ouă, în pod la casă, a închis clonțul.

Când nu mă vedea nimeni, țuști! în pod cu apă și mâncare. Cloșca ciugulea grăunțele, da eu tot puneam ouăle calde la ureche: nu se aude puiul?

Fragmentul nr. 72

— Aici parcă vă văd în jurul meu, a oftat mama. Mă tem, Donuț, că degrabă am să închid ochii. Unde mă așez, acolo adorm. Vine somnul cel mare peste mine ...

— Ta-a-re mai ești trudită, mamă! am încercat s-o mângâi și i-am adus o pernă acolo, în mijlocul casei.

Cum așa să moară mama?! Pe cine o s-o duc în bricică?! De acum auzeam clopoțelul: la o parte, vin eu cu mama! Așa o să ajungem tocmai la fratele ei, în America ... Și ea o să plângă de bucurie, văzându-l.

— Donuț m-a adus! o să-i spună.

Seara, când a găsit bricica vopsită, tata a făcut ochi mari, dar nu i-am spus ce și cum.

Fragmentul nr. 73

A doua zi tot alergam la poartă: nu vine mama? M-am urcat apoi în nuc s-o văd de departe. Mama — nicăieri şi bricica, fără o roată, stătea posomorâtă în ogradă... Noaptea, când văd că mama nu mai vine, iau hainele ei şi mă duc la coliba din Sărături.

Caii păşteau împiedicaţi. Se auzeau din sat cocoşii, vestind miezul nopţii, şi un câine urlând în mahalaua noastră. Luna, rotundă, ca o pâine coaptă de mâna mamei, s-a căţărat în vârful cerului şi tăcea deasupra colibei. Tăcea, de parcă era vinovată şi ea.

— Poate că e în cer mama? am ridicat ochii. Calcă de pe o stea pe alta, iată una s-a stins ... Oare nu i-a fript piciorul, că-i desculţă mama?!

Am rămas în gura colibei cu hainele ei în braţe. Cum să mă culc?

Fragmentul nr. 74

Abia se crăpa de ziuă, capul, îngrelat de somn, a făcut o gaură în pernă. Deodată aud: "Boc! Boc!". Bag capul sub pernă: "Boc! Boc! Boc!" Măi, ce să fie? Cine e vrăjmaşul?

Când ies afară, îl văd pe Petruţ: cum bătea aşa bătea cu ciocanul într-un fier chiar sub fereastră.

— Ce te-a apucat?

Fragmentul nr. 75

Soarele abia răsărea, iar noi urcam dealul în ţarină.

"Ş-ş-ş! Ş-ş-ş!" se auzea o coasă. Era Moş Căciulă. Cu izmenele ude până la genunchi de rouă, cosise de-acum o postată bună.

Iată şi grâul nostru, galben în pai, cu spicele aplecate. Rup unul şi-l frec în palme, aşa cum făcea tata. Petruţ, de, şi el fiu de gospodar, aruncă un bob în gură.

— Da-a, e numai bun de strâns.

Grâul, somnoros încă, se uita ţepos la noi, da un spic şi-a răsucit mustaţa a mirare şi parcă ne întreba:

— Coasa o văd, dar unde e cosaşul?

Fragmentul nr. 76

— Aici sunt, m-am încins eu cu brâul tatei şi am băgat coasa în grâu. Mergea de ieşea fum, deodată, hâc! intră coasa în pământ.

— Vezi? Dacă n-o ţii cum zicea Toadere Putină, dă să-ţi arăt, nu mai are răbdare Petruţ: Iaca aşa! îşi face vânt, iar coasa o ia razna. Fugi, ce caşti gura, vrei să-ţi tai picioarele?! mă alungă el.

— Tu eşti mic, bre, ia şi adună brazda, îl sfătui.

— Asta-i treaba femeii, se înciudă Petruţ. Eu îs bărbat!

Fragmentul nr. 77

— Acuși vin cu zeama, da nu știu câtă sare să pun în mămăligă.

— Mititelul, l-am netezit pe cap. Și n-ai întâlnit nici o femeie pe drum s-o întrebi?

— Am întâlnit, cum să nu, dar ... ea știe câtă sare pune în mămăliga ei, nu în mămăliga noastră. Și scoate o mânuță cu sare din buzunar: Atâta ajunge?

Fragmentul nr. 78

— Bun, a râs pe sub mustăți Petruț, pe cer nu era nici o coadă de nour. Da eu cu gândurile mele: "Dacă o vedea că leg snopii, garantat că aleargă să mă ajute". Era frumușică Liza, când se uita la mine, parcă îmi venea să zbor. Numai să vină, am să-i spun ceva la ureche.

Și unde mă apuc să răsucesc legători din grâu, așa cum am văzut că le făcea mama; apoi adunam brazda cu fuga, iar când legam snopul, numaidecât îl apăsam întâi cu genunchiul, ca să-l înfăș bine, dar Liza nu mai venea, șe-e-dea în gura colibei și se tot uita la noi.

Fragmentul nr. 79

Nu mai rabd, o iau spre coliba ei. Când mă apropii, să te prăpădești de râs, nu alta. Aceea nu era Liza, ci un snopușor îmbrăcat într-o rochiță veche de-a fetei, pe care Petruț o fi găsit-o în colibă, că el mi-a făcut-o, șmecheroiul, când a fost după apă. În loc de cap, era pus un bostănel îmbrobodit.

Eram să-l bat, dar când am văzut câți snopi am legat, îmi creștea inima. Abia acum au început să mă usture mâinile.

— Păi nu tu mi-ai dat coasa? se apăra Petruț. Ți-am spus că-s bărbat!

Fragmentul nr. 80

Greierii țârâiau, da luna se codea după deal: cum să răsară cu o jumate de cap? Să mai adoarmă oamenii ...

Noi însă nici gând să ne culcăm, eram cu Mihăiță și Petruț la coliba lui moș Tănase, nu departe de Sărături. Care harbuz era mai mare, pe acela ți-l aducea moșul, numai că trebuia să ai și tu urechi, când ți-a spune el vreo istorie.

Fragmentul nr. 81

— Apoi să vă spun întâi cum fură lupul oaia, că am fost și cioban în viața mea. Oile șed culcate, dorm în târlă, da lupul ce face? Se culcă în preajma lor, se târâie pe labe, tologindu-se când pe-o parte, când pe alta. Cum îl văd că se joacă așa, oile nu se sperie, iar una, care i-i sortită, se scoală și se duce de-l amiroase ... Atunci lupul hap! o înșfacă de gât și oaia e a lui, o mână cu coada până la locul unde îi face de petrecanie.

Noi am holbat ochii.

Fragmentul nr. 82

Lupoaica nu s-a clintit, şedea pe scăunelul ei. Şi unde scot un galoş, îl aprind şi-i fac vânt peste gard. Când se stinge galoşul, văd şi lupoaica: şedea oleacă mai încolo, înspre cumătrul Sandu, tot în coadă.

Mă înciud şi ies din ogradă: într-o mână înşfăcasem ţăpoiul, cu cealaltă scoteam câte-un galoş din sac şi sfrrr! în lupoaică. Am fugărit-o aşa până la Răut. Nici pe cela mal nu s-a mai aşezat în coadă, s-a-a-a dus în pietrărie. Era lună, numaidecât o fi văzut şi ţăpoiul meu.

De, făcusem isprava şi mă întorceam ţanţoş acasă. Deodată aud că se închide portiţa de la ograda lui Tudoruţă: măi, cine să umble noaptea? Dau să intru în coştereaţă, da Tudoruţă cât-cât nu m-a pocnit cu îmblăciul.

Fragmentul nr. 83

A doua zi eram tulbur. Când colo, prind cu nasul că fumul care vine de la hogeagul lui Tudoruţă e mai gustos ca altădată. Sar gardul. Când intru în casa lui, îmi pun mâinile în cap: tocmai scoteau din cuptor un purcel prăjit!

— Cum l-ai luat? îl apuc de gât.

— Lupoaica să-ţi spună, arătă Tudoruţă la soţie.

A-a, iată cine închidea portiţa astă noapte. Cât pe ce n-am făcut moarte de om, noroc de îngerul păzitor: el m-a oprit.

— Îţi las ţie pielea lupoaicei, atâta i-am zis şi de atunci n-am mai intrat în casa lor.

Fragmentul nr. 84

Când a venit vremea să port şi eu pantaloni, mama m-a luat de mână şi m-a dus la un ovreu cu nasul mare şi un creion după ureche. Era oleacă mai înalt decât mine, dar mama îi spunea "domnul Boroh". Şi cum să nu-i spună aşa, când el ne îmbrăca în straie noi înainte de Paşte.

Fragmentul nr. 85

Într-o zi aud o împuşcătură, nici prin cap să-mi dea ce se întâmplă devale. Cum s-a mai ridicat soarele, m-am dus să mă scald la Luşcă. Numai gândiţi-vă ce ochi am făcut, când l-am văzut în iarbă, la câţiva paşi de Răut, pe Boroh împuşcat. Stătea cu nasul în sus, numai creion nu avea după ureche. O muscă bâzâia pe lângă nas, crezând în capul ei prost că el doarme şi trebuie să-l trezească.

Speriat, am rupt-o la fugă. "Măcar musca s-o alung", mi-a trecut prin cap. Auzeam cum îmi ticăie inima, dar m-am întors şi i-am acoperit faţa cu o frunză de brusture.

Fragmentul nr. 86

Într-o ureche cum părea, dar l-a ajuns capul să iasă în drum cu un steag boit în roșu, când au venit bolșevicii în '44. Și, ca să vezi, l-au și făcut o codiță de șef în sat. Nu știa carte, da umbla țanțoș cu geanta la șold.

Fragmentul nr. 87

Acum, de cotcodăcea o găină în sat, tot atunci oul era adus în ograda lui Magdei. Cum tundeai oaia la stână, nu mai ajungea lâna acasă, ci în șopron la el. Dimineață, roua încă nu se lua, da femeile se îndoiau ca secerea, cărând de la vaci laptele, din care ieșeau încă aburi, tot la Maidăi, așa l-a poreclit lumea. Îl turnau în butoaie, cică Maidăi hrănea Armata Roșie. Cine știe unde îl căra, dar nu o dată se înăcrea și-l vărsa colo în șanț de se scăldau rațele în lapte.

Fragmentul nr. 88

Nu-i tata, nu-i... Cum stăteam afară, aud niște strigăte înfundate și bătăi în ușa beciului de sub "soviet". Era casa de cândva a neamțului Iacob Wagner, în beci însă n-a călcat picior de om de cine știe când, de s-au oploșit în el guzganii și alte dihănii. Dacă nu aveai de unde să le tot dai ouă, lână, lapte, carne, grâu, în beci îți cânta cucul. Acolo era închis și bietul Toadere Putină, iar cheiele, unde crezi că se aflau? În buzunarul lui Maidăi.

Tata a ieșit din "casa de stat" cu față de mort. Da să vorbească și nu putea. Acasă, când a mai prins suflet, atâta ne-a spus:

— Ne-o iau și pe Florica, măi băieți, nu mă așteaptă să treier grâul. Aiștia au descălțat-o pe Maica Domnului și i-au vândut papucii!

Fragmentul nr. 89

— Mergi cu mine, Donuț? m-a întrebat Caterina. E noapte afară, mi e frică.

Am încărcat rufele în două sănii și hai spre izvorul de sub dealul lui Axinte. Era miez de iarnă, doar omătul lumina și un colț de lună aninat de cer.

La izvor — țipenie. Am vrut s-o ajut, da Caterina a râs și m-a trimis să mă dau cu sania. De asta eram bun, mai întâi însă am pus niște pietroaie în calea izvorului, ca să nu ducă apa somnoroasă vreo rufă la Răut.

Fragmentul nr. 90

Mă ridicam cu sania sus, chiar până sub casa lui Axinte, altfel înghețam, apoi o luam la vale. Latră câinele omului, latră, da Chilina lui Axinte crapă ușa și scoate capul afară: nu știu, m-a cunoscut, nu m-a cunoscut, dar și-a făcut semnul crucii, văzându-mă pe la o bucată de noapte cu sania.

Fragmentul nr. 91

Numai de noroc să nu te plângi: am nimerit la o gazdă bună, dar nu aveam unde dormi, mi-au dat patul câinelui. Prepelicarul se covrigea jos, pe o blană de urs, dar pe la o bucată de noapte mă ghiontea cu botul, chipurile, îți ajunge și eu îi cedam patul, că era al lui. Ba încă stăpânul mă dojenea dimineața: de ce, adică, dorm pe podea? Era un om vesel, cu serviciul la calea ferată. Nu lua bani de la tata.

Fragmentul nr. 92

De unde până unde mă procopsesc cu o rablă de aparat nemțesc și nu mă fac fotograf în sat? De câștigat, de, mai nimic. Când aveam peliculă în aparat, când nu, dar cum vedeam pe drum o fată mai drăguță, îndată scoteam rabla aceea și fata unde punea mâinile în solduri si-mi trăgea un zâmbet, da băieții crăpau de ciudă.

Fragmentul nr. 93

Era în postul mare. Caterina îi învăța pe copii să încrusteze ouă și numai iaca intră în clasă un sfrijit cu capul chel, directorul școlii. Era al lui Ion, dar își zicea Ivanovici. Și când a ridicat un tămbălău! Cum așa, în noaptea Învierii el stă sub pod la pândă să-i prindă pe copiii care merg la sfințit pasca, da ouăle se vopsesc chiar în școala lui!

Auzind gălăgie, a alergat vărul Victor s-o apere pe Caterina.

Fragmentul nr. 94

— Când era Ștefan cel Mare copil, a început ea lecția, îl căutau trădătorii de țară să-l ucidă. Și iată că un țăran l-a ascuns într-un car cu fân. Niște turci plătiți însă au ajuns carul din urmă și înfigeau săgețile în fân, căutând băiatul. Rănit fiind, Ștefan își mușca buzele cu dinții, dar n-a scos nici un suspin. Când a crescut, el s-a răsplătit cu trădătorii de neam și cei care ne călcau hotarele...

Aici Caterina a cuprins clasa cu ochii: "Care dintre voi are sânge de-al lui Ștefan cel Mare?" a întrebat ea. Până și fetițele au ridicat mâna.

Fragmentul nr. 95

Făceam vânt deasupra focului cu șapca lui Petruț, ca să n-o afum pe a mea. "Poc! Poc!" se pârpâleau păpușoii, dar nu mai aveam răbdare, îi înfulecam pe jumătate cruzi.

Când colo, vine în Sărături o geantă burduhoasă: o ținea chiar tata subsuoară. Da amărât, da necăjit, că Petruț i-a întins un păpușoi.

— Măi băieți, se uită tata încruntat la noi, a cui e geanta asta?

— A cui să fie? A lui Pintilie.

Fragmentul nr. 96

— Da spuneți odată ce-a făcut băiatul meu, ori închideți-mă și pe mine aici!

— Apoi dacă ai venit singur, a râs într-un dinte mai marele pe pușcărie. Dar te mai lăsăm până una-alta, și-i spune la ureche ce și cum. Tatei i s-a ridicat părul măciucă.

Pe drum spre casă însă a mai prins inimă, ba îi venea chiar și a râde, netezindu-și mustățile. "Auzi tu? Pintilie a scos portretul lui Stalin de pe perete, acolo, la școala de învățători, l-a întors pe ceea parte și ... m-a zugrăvit pe mine. Mare faraon e Pintilie aista!".

Când ne-a spus pățărania, Petruț a trântit-o:

— Și acum o să te ieie la Moscova, tată? În locul lui Stalin?

— Dacă nu m-or băga unde-i Pintilie.

Fragmentul nr. 97

Abia în ziua judecății unde mă bag și eu printre oameni cu harbuzoiul cela în brațe.

Doamne, acesta e Pintilie?! Numai capul i-a rămas și acela tuns chilug, ga-a-alben la față, cu ochii înfundați, să te sperii de dânsul. Da de păzit îl păzește un gligan cu pușca.

— Ia scoate baioneta, îi spun, și taie harbuzul, ce te uiți ca la o bombă?

Așa țeapăn cum sta, gliganul a surâs.

Fragmentul nr. 98

L-au condamnat la șapte ani de închisoare, tata însă părea vesel.

— Cum așa, tată?

— Păi deocamdată îi dau drumul acasă, e copil, deatâta. Dacă pică iar pe mâna lor, îi pun și ștea șapte ani în cârcă.

În seara aceea, cum lătra câinele, taică-meu alerga afară: nu vin după Pintilie?

Nu, n-au venit, dar nu în zadar tata avea inimă grea — la Bălți bucluc. Pe la o bucată de noapte l-au arestat pe bătrânul avocat.

"Dulăii lui Stalin, a scrâșnit dinții tata, când a aflat vestea. Parcă pot ei să-l ierte pe unul care ține cu omul?!"

Fragmentul nr. 99

— Așa, va să zică, George Meniuc socoate că băiatul are talent, asta o vedem și noi. Îl rog pe tata arestatului să se ridice. Toate capetele s-au întors către tata. Leit, nu-i așa? Dacă ai talent, s-a înfierbântat avocatul, te apucă un fel de călduri și când te năvălesc, n-ai încotro — scrii, desenezi pe ce se întâmplă. Rafael răsturna în crâșmă farfuria și picta pe fundul ei. E un copil arestatul, pentru ce să-l pedepsim? Că l-a pictat pe taică-său? Îi era dor, să nu uităm că are numai tată!

— Atunci, de ce umbla cu ciocanul?

— Știu că nu avea să umble cu cizmarul în geantă... îl apăra avocatul pe Pintilie. Când nu avea bani, mai bătea și el o țintă-două în pantofi.

Fragmentul nr. 100

Mai greu până l-am înhămat pe Murgu: încovoia gâtul și se holba la mine: "Cine ești tu? Ia acolo o buburuză cât căciula tatei, dar te bagi la cai!"

Și mi-a făcut-o. Până l-am adus pe Suru, Murgu s-a deshămat, căci se pricepea la asta. Acum prinde-l: alerga prin ogradă cu coada bârligată. I-a venit de hac Petruț, l-a amăgit cu o sfeclă.

M-am uitat în căruță: plugul era, opalca cu mâncare la cai era.

— Hai, Petruț.

Fragmentul nr. 101

Iaca și dealul lui Păvălache. Aveam aici două hectare de pământ, chiar lângă lotul lui Toadere Putină. L-am pus pe Suru pe brazdă, pe Murgu din către om și am pornit plugul cu "Doamne ajută!". Eu îl țineam de coarne, din urmă venea Petruț cu un sac adus pe subsuoară și semăna boabe de păpușoi pe brazdă. Ici unul, colo unul, un pas — un bob. Apoi trecea plugul cu altă brazdă și astupa boabele. Pe urmă Petruț se odihnea două brazde și iar punea un rând.

Fragmentul nr. 102

Iaca și tata iese din spital. De, voios că am făcut treabă, acum ară dacă poți, pământul era bocnă.

— Hai să-i vedem, ne urcă tata în căruță.

De răsărit, dragă doamne, au răsărit păpușoii noștri, ședeau cu urechiușa în sus, dar rândurile erau așa de rare, să treci cu căruța printre ele, nu alta.

— V-ați făcut de cap, bahuri ce sunteți! alerga tata după noi cu biciusca în mână.

Fragmentul nr. 103

Norii abia își duceau burduhanul, mai-mai să-l atingi cu mâna. Câte unul, mai tare de înger, își spărgea singur burta cu cornul să iasă roiul de fulgi și s-o apuce care încotro cu capul gol. Aceea de la marginea drumului nu era o mogâldeață, eram eu: șe-edeam la porțile Bălților și așteptam — poate mi-a pica norocul: dacă nu o mașină, o sanie ori măcar cineva pe jos, dar să meargă înspre satul meu.

Fragmentul nr. 104

Era un țăran într-o pufoaică înhămat la sanie, abia-abia o trăgea gâfâind. Mi-a spus, arătând cu mâna înapoi, că adineauri i-a pierit calul și duce măcar sania la târg, poate i-or da o mână-două de grăunțe pe dânsa, că i-au măturat podul câinii lui Stalin. Lacrimile, care ieșeau din ochii lui, până la pământ se prefăceau în boabe de ghiață.

— Dumnezeu să te ajute, îmi iau rămas bun de la dânsul.

Fragmentul nr. 105

Un marfar zoios, încărcat cu bușteni, zăbovea în gară. Pe bârne, sus, în izbelișteа frigului, lume de pe lume pornită după o coajă de pâine. Ți se strângea inima, ședeau, bieții oameni, zgribuliți și tăcuți de parcă se duceau la propria înmormântare. Bârnele, înțepenite și ele, păreau niște lumânări uriașe.

Care avea traistă, o ținea cu amândouă mâinile. Ba era acolo și o femeie cu o capră îmbroboditâ. Auzind cum chiuie trenul, femeia și-a făcut semnul crucii, o așteptau acasă, cu sufletul la gură, cei flămânzi.

Am înțepenit cu ochi la tren, de unde să știu că un tâlhar, ascuns sub pod, stă la pândă? Avea în mână o frâghie cu un cârlig la capăt.

Trenul abia s-a pornit și cârligul acela s-a înfipt într-o torbă. Cum nu-i da drumul răcnind, stăpânul s-a-a dus rostogol sub roțile trenului.

Fragmentul nr. 106

— Bre, ce umbli tu cu mâța în sac? Da de ici se uită la rucsac. Mă tem că n-ai unde înnopta? Poți să mâi la noi, demâncare — ce să ascund? N-am ce-ți da. Laița, iacătă-o, n-o s-o mânânci, și-o pernă voi găsi, o să dormi pe dânsa și-o să rămână tot întreagă. Mi-a rămas un cocoș, da-l mai țin, alt ceas n-am.

Fragmentul nr. 107

Când credeam că am scăpat deasupra nevoii, "dâr-dâr-dâr!" au prins a-mi clanțăni dinții: un strigoi! Cum venea așa venea înspre mine. Mă uit înapoi, satul e departe:

— Hai mai repede, urlu eu din toate băierile, chipurile, suntem doi, unul a rămas în urmă.

Strigoiul s-a oprit: are în mână că o măciucă, că un topor... Da și eu descalț o ciubotă: când l-oi pocni! Și nu mai aștept, mă repăd la dânsul.

— Ia las-o mai moale, pufni în râs strigoiul, vrei să mă omori cu ciubota tatei?!

Am bolovănit ochii: acela era Pintilie! În loc să râd, că aveam de ce, l-am luat la trei parale: ce umblă noaptea? Ziua mare te trag cu cârligul din tren!

Fragmentul nr. 108

M-au ospătat cu ce au avut, apoi am încăput eu mai mare pe soba aceea și am răsturnat o mămăligă. Așa fierbinte cum era, învălătucind-o într-un prosop, am băgat-o în rucsac. Nu mai aveam când zăbovi.

Vântul mă pălmuia, dar și eu am pus barba în piept și-l spărgeam cu vârful căciulii. Cum-necum, i-am văzut pe ai mei și cu ce am, cu ce n-am, mă întorc la carte la Bălți. Mămăliguța, săraca, îmi încălzea spatele până s-a prefăcut într-un bulgăre de gheață.

Fragmentul nr. 109

Cum veneam de la școală, iaca un buluc de săteni în ograda lui Gheoghe Obadă. Au scos o masă afară, la care ședea, îmbufnat, un străin, trimis să ne conducă satul.

— Oameni buni, și-a smuncit pălăria de pe cap Andrei a Pachiței. Să nu-l ascultați pe aista, dar când voi rosti numele lui, să bateți din palme. Ce stați ca la mort, a? Noi nu suntem vaci să ne mâne veneticul la cireadă! Să nu-l ajute Dumnezeu să ne bage în colhoz, și-a făcut el cruce.

Fragmentul nr. 110

Râdeam și eu, dar când să intru pe poartă, am înmărmurit: unde-s salcâmii din ogradă? Și de ce e arat în jurul casei?! De după șopron, Doamne-Dumnezeule, iese tata înhămat la o boronă. Se clatină bătrânul, iată-iată o să cadă:

— Ta-a-tă, am strigat, cine te-a înhămat?!

— Eu, că-i primăvară, nu vezi? Mângâi arătura, îi dau oleacă de aer.

Fragmentul nr. 111

— Săracul, îl căina tata, n-a uitat grajdul lui, vine din când în când.

De data asta însă Petruț l-a momit. Suru și Murgu, înhămați la căruță, stăteau în drum, lângă ograda căruțașului. S-o fi dus omul în casă să pună în gură ceva, da Petruț fluieră o dată, de două ori, până îl aude Murgu. Atâta i-a trebuit, s-a deshămat și fuga acasă.

Era lihnit de foame, slab, să-i numeri coastele. Tata i-a adus niște grăunțe și-i mângâia coama.

Fragmentul nr. 112

Cum-necum, eu târam pietroiul prin ogradă. Amurgea.

— Am treabă în sat, a zis tata, o să vin târziu și s-a dus cu Petruț.

Îndemnam la boronă și mă gândeam: "Oare ce treabă are tata? E noaptea Învierii! Dincolo de gard, pe drum, foia lumea: unul cu un sac în spate, altul împingea o roabă ... Nu cumva se duc la sfințit pasca? Cu sacul? Cu roaba? Și unde s-o sfințească, dacă le-au bătut un cui de boronă în ușa bisericii?

Am adormit, măcar taie lemne pe mine. Hăt dinspre ziuă, când m-am trezit, cei plecați încă nu se întoarseră, numai cornul lunii se uita prin geam, gata-gata să apună.

Fragmentul nr. 113

L-am strigat pe Labe-Late și am ieșit în sat, să-i caut pe ai mei. Câinele mergea înainte și tot întorcea capul: vin ori nu? El m-a dus la biserică.

Sus, în copaci, erau aninate câteva felinare, jos — un furnicar de oameni. Măiculiță-mamă, d-apoi ei fac o bisericuță nouă, de piatră, în biserica ceea de lemn. Au ținut blocurile care și unde, acasă, și le-au adus noaptea, pe ascuns. Aici erau tata cu Petruț, fără el să se facă ceva în sat?

Când s-a arătat soarele, câțiva bărbați au răsturnat pereții de scândură veche, înnegrită de ploi, și a răsărit o bisericuță de-a mai mare dragul.

— *Hristos a înviat! a strigat lelea Paraschiva, căzând în genunchi* în fața bisericii.

Fragmentul nr. 114

Auzind dimineață clopotul, Maidăi a sărit ars: parcă i-a legat limba, cum de sună?! Așa, cu ochii cârpiți de somn, a alergat pușcă în sat.

Când a văzut biserica nouă, credea că i se năzare, nu alta. Se apropie, buimac, și-i pipăie pereții: aseară erau de scândură, acum sunt de piatră! Își trage omul un bobârnac în cap: îl doare, e capul lui, nu i l-a schimbat nimeni.

— Bade Ștefane, îl ajunge pe tata din urmă. De unde s-a luat biserica asta?!

— De unde? și tata a ridicat un deget în sus. A fost A c e l a astă-noapte în Grinăuți. Dacă ai dormit, ce să-ți fac?

Pantalonia - ţara Piticilor[1110]

1. Era mica ţara lor –avea numai două sate şi un pui de tîrg, căruia îi ziceau capitală. Drept că piticii se lăudau că mai au la hotare şi trei uriaşi cu chica verde. Erau trei munţi ce le ţineau răcoare vara, sub cuşmele lor parcă le era mai cald iarna.[1111]

2. Şi cum cele două sate- *Traista- Ciobanului* şi *Guriţa- Cucului* – se aflau la poalele a doi munţi, iar tîrgul *Scumpia* – mai încolo, sub alt munte, de sus ţara lor părea o perece de pantaloni întinşi la soare, între munţi, să se usuce …[1112]

3. Acum să ne întoarcem cu mulţi ani în urmă şi să coborîm în ţărişoara ceea cu şapte împărăţii:
   Împărăţia Luni,
   Împărăţia Marţi,
   Împărăţia Miercuri,
   Joi,
   Vineri,
   Sîmbătă,
   şi Împărăţia Duminică.[1113]

4. Pînă şi casele în ţara acea nu semănau una cu alta. Casa în care trăia cizmarul era o ciubotă uriaşă. Casa morarului părea o moară de vînt: un sfert de acoperiş fiind rumen, cum e coaja pîinii, iar celălalt ga-a-lben. Pîine era şi nu prea, mămăliga îi scotea de la nevoie.[1114]

5. Da şcoala? S-au gîndit, s-au tot gîndit cum s-o facă. Pînă la urmă a venit un bătrînel din Împărăţia Sîmbătă:
   – Ca să nu fugă puii de pitic de şcoală, iată ce zic eu …
   Şi au făcut-o rotundă ca un harbuz, numai că în loc de coadă harbuzul avea hogeac…[1115]

6. În Pantalonia suna clopotul şcolii:
   – Bim-bom-bom! Bim!
   Descotoşmănîndu-se, puii de pitic s-au aciuat în bănci: o aşteptau pe învăţătoare. Uşa, însă, nu se deschidea.[1116]

7. Nu le venea a crede. Domniţa, învăţătoarea lor, îmbla prin zăpadă în blana ei cea alba şi le făcea semn şi-I chema afară, arătîndu-le că omătul e numai bun de făcut bulgări.[1117]

8. Mare bătălie s-a încins afară. Pînă la genunchi în zăpadă, trei fete făceau bulgări pentru Măriuca, care era groaza băieţilor.[1118]
   Şi cum nu încăpeau în ograda şcolii, nişte bulgări au dat busna la vecini. Doi pitici cu barbă au răsărit uimiţi în prag: Care sare la bătaie? …[1119]

[1110] Vangheli, Spiridon, *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989

[1111] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.4

[1112] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[1113] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.7

[1114] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[1115] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[1116] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1117] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1118] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1119] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

9. … To-o-ți aveau bujori în obraji, acum erau numai buni să facă lecția de istorie – puteau să se bată și cu Atilla.[1120]

10. Măriuca, care le vede pe toate, a alergat la învățătoare şi s-a lipit de ea:
    – Iertați-mă, n-am vrut.
    – Așa e la război! – a rîs Domnița și s-a mirat că Măriuca are atîta putere.[1121]
11. Acasă Pălică s-a întors cu inima tîngă. Ce folos că a fost o bătălie de pomină? Într-așa o zi să-I pui doi învățătoarei!
    Nota ceea parcă era un șarpe care i se încolăcea de gît.[1122]

12. – Ha-ha-ha! -se hlizea Tănănuță. –Acum n-au încotro – o să steie afară și o să se bată cu bulgări pînă la … primavera.[1123]
13. Dar de ce e așa de frig? – s- au mirat ei. Fetele stau în paltoane, băieții în căciuli? Iarna cu amîndouă ferestre deschise vraişte?![1124]

14. Cînd au aflat ce și cum, părinții, de, și-au pus și ei căciulile pe cap. Unul a scos zilnicul de sub cojoc, da altul – din tureatca ciubotei. Așa era obiceiul pe acolo – băiatul făcea șotia – părintele înhăța nota care i se cuvenea.
    Tănănuță, cu mîna tremurîndă, i-a pus lui tătîne-său, brutarul țării, nota doi la purtare, da Luță, mai slab de înger, a făcut numai o jumătate de doi. Cînd a ridicat ochii și a văzut cît e de încruntat taică-său, a scăpat tocul din mina …[1125]
15. În locul ei venea dascălul de la biserică, un bătrînel cam surd, care o punea pe Măriuca să-I tot întrebe pe copii table înmulțirii, iar el scotea o pernuță din geantă, o trîntea pe masă și sfor-sfor! La lecție.[1126]

16. Aici, în ciubota asta l-a născut maică-sa. Acum era el cizmar în locul tatei. De, ciubota avea uşă, avea fereastră, dar ședea cu talpa în sus, ca să nu-l ningă și să nu-l ploaie. Hogeacul, din care ieșea fum, era călcîiul ciubotei.[1127]

17. Ca să pară mai doctor, piticul Culai își pune ochelarii pen as, îl ascultă, îi dă alte picături și-l întreabă cînd să vină după papuci.[1128]

18. Cînd vede că nu-i trece inima, își zice:
    „Bun, măi doctore. Cum mă lecuieşti tu, așa am să te încalț și eu pe tine!”[1129]

19. Cînd se răsturna săniuța, se pomeneau care și unde, îngropați în omăt. Dar tot atunci auzeau glasul lui Chirică:
    – Pui, pui, pui! Unde sînteți, a?!
    Și băieții ieșeau de pe unde erau: unul șchiopăta, altul smiorcăia, al treilea sulfa în mîni.
    – Ei, mai vreți? – Rîdea Chirică.

[1120] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.10

[1121] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.10

[1122] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.10

[1123] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.12

[1124] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.12

[1125] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.13

[1126] Vangheli, Spiridon, *Domnița* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.15

[1127] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.16

[1128] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

[1129] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.17

– Da-a! –ziceau trei guri. – Încă o data măcar![1130]

20. – Tu te-ai lecuit, dar s-a îmbolnăvit doctoral, - îi spune un pitic. – De alaltăieri şade în casă cu capul legat.
– Eu i-s naşul, - a surîs cizmarul Chirică. Pînă în sară îl lecuiesc!
Şi l-a dus pe doctor la săniuş aşa cu capul legat.
– Şezi, mata, aici, pe papuci, că n-o să-ţi fie mai rău decît la nuntă, - atît i-a zis, apoi a strigat: - Dii, căluţii mei![1131]

21. – E mare ploaia! – şi-a zis fata. – Mai mare decît casa, e cît ograda.
S-a uitat în zare, pe deal.
– A, şi la curtea împăratului plouă. Ia, măi, ploaie. Cît ţara de mare! Cred că şi împăratul stă acum acasă, - a zis Doruţa şi s-a apucat să brodeze. Cum afară ploua, şi-a pus de gînd să brodeze o cărăbioară.[1132]

22. Băiatul era din Împărăţia Marţi, avea 12 ani şi ta-a-re mai vroia să ajungă mai repede în Împărăţia Miercuri şi să facă nuntă cu … Doruţa, că de acu e fată mare, îmblă în clasa a treia.[1133]

23. Iată fundul caldaria. El s-a ghemuit, să poată caldaria a coborî jos, la apă. Ba apucă şi de prăjină şi-I ajută s-o cufunde, apoi s-o scoată sus. Aşteaptă să bage şi Doruţa capul în fîntînă după căldare. Cînd a ridicat ochii, vai! Aceea nu era ea. Avea un nas coroiat şi doi ochi de cucuvea: mătuşa Marghioala![1134]

24. – Iartă-mă, mătuşă. Astă vară eu am furat prăsadele din copacul matale.
– Tu?
– Eu, mătuşă.
– Apu mă gîndeam eu că tu.
– Cînd voi veni cu uratul, să nu-mi dai nimic-nimicuţa.
Pentru prăsadele celea am să te urez trei ani la rind. Şi am să iau clopotul cel mare, ca să audă tot satul.[1135]

25. După ce s-a dus tatăl Doruţei, baba deschide capacul:
– Ei, iaca am luat şi păcatul tău în spate. Ieşi de aici, că acuş mai vine te miri cine.
Doruţa nu se vedea prin ogradă. A terminat de brodat corabia aceea şi a început să facă un marinar pee a. Cristin, amărît, a luat-o încetinel spre casă. [1136]

26. Dimineaţă tatăl lui Cristin îl întreabă pe un vecin:
– Cumătre, n-ai auzit astă noapte nimic?
– Eu cînd dorm, îs surd.
– Nu-I a bine, cumătre. A coborît lupoaica în sat. Urla astă noapte lîngă casa mea.
Lasă că are ce face ea în pădure. Ce să caute pe aici? – şi-a văzut de treabă cumătru Efim. [1137]

[1130] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.20

[1131] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.22

[1132] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.23

[1133] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.23

[1134] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.24

[1135] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[1136] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[1137] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

27. Sara, cînd s-au culcat ai casei, a prins a lătra cîinele. Da piticul Mitruţă de pe cuptor:
– Nu cumva e flămînd?
– Mă duce u să-I dau un boţ de mămăligă, - a sărit Doruța.
Afară nu era chiar întuneric. De după munte a apărut secera lunii.
Cristin stătea la portiță. Şi numai iaca scoate din sîn puiul cela de jivină.[1138]

28. Matei a aruncat un pumn de grăunţe la găini: ele l-au trezit. În ograda vecinului îmbla o pălărie.
– Bună dimineaţă! – a zis cu toată gura Matei. Nici un răspuns. A doua zi, cînd face ochi, iar dă de pălăria ceea.[1139]

29. Matei mai n-a întrat în pămînt de ruşine. Chiar aşa să-l facă de rîs faţă de lume?!
– Mulţumesc, cumătre Iustin, - atîta a zis vecinul, da Acela mai şi striga din urmă:
– De azi încolo nu-ţi dau voie să-ţi scoţi căciula înaintea mea! De-ar fi alt cap sub căciulă – da, dar pe al tău nu vreau să-l mai văd. Acolo să-mi stai, în pod, şi să prinzi şoareci …[1140]

30. – Da eu îl arunc în apă ca pe un ţînc! – făcea din pumn Iustin către casa vecinului.
Este, însă, o vorbă: de ce te temi, de aceea nu scapi.
Odată Matei venea cu un sac de lînă în spate din celălalt sat, da Iustin se ducea într-acolo la un frate. Cum era pădure de-o parte şi de alta a rîului, nu s-au văzut din vreme. Hopa, că se pomenesc amîndoi pe puntea ceea. Acum ce să facă? Unul vroia să întoarcă capul la răsărit, altul la asfinţit, dar nu puteau: trebuiau să se uite în jos, la punte.[1141]

31. Iustin – cu mîinile goale. De, a băut şi el oleacă de apă, dar şi-a adus aminte că parcă nu era singur pe punte. Înoată încolo, înoată încoace şi numai iaca vede două călcîie … Iustin îl apucă de picioare şi trage, trage pînă iese un cap:
– A, tu eşti? –zice Iustin. Şi înloc să-l înece, cum se jurase, îl tîrîie la mal, ba îi ajută să scoată şi sacul.[1142]

32. Mare scîrbă la curte: împărăteasa a prins a şchiopăta.
– Ei, cum să te duci la bal cu femeia şchioapă? – îşi tot încreţea fruntea Piticul cel Mare.
Doctorul încolo, doctorul încoace, da împărăteasa nu se îndreaptă.[1143]

33. – Bombom, tili-bom! Tili-bom! –cînta împăratul din gură, că altă muzică nu avea la ora ceea. Cum era întuneric, îi părea că împărăteasa nu e şchioapă. Acum răsturnau un scaun, acum o vază –hodoronc-tronc! Dar împăratul era vessel – chiar de mine se duce la bal. cînd, însă, a aprins lumina, bucuria i-a căzut în scîrbă: împărăteasa şchiopăta iar …[1144]

34. Cum a îmbrăcat halat alb, i-au adus-o pe împărătească. Doctoral unde scoate un ciocănel, da Talion face ochi mari: poate că asta nici nu e doctor?!
"Boc!" "Boc!" – ciocăneşte lunganul genunchiul împărătesei. Apoi îi suceşte piciorul, îl cîrneşte, că biata femeie a strigat de două ori "of" şi odată "văleu", chit că era împărătească.

[1138] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[1139] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[1140] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.31

[1141] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[1142] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[1143] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.34

[1144] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-țara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.34

– O să trecă! – a zis doctoral şi i-a dat leacuri de care a ştiut el.[1145]

35. – Măria ta, - zice piticul Andrei, - eu nu-s îmblat prin lume ca acel de călărea trei cai, dar a ajuns la urechea mea că este pe undeva *bomboana- ursului*. Nu cumva împărăteasa a aflat de bunătatea asta?
– Nu înţeleg, - strîns din umeri împăratul. – Ştiu de *bomboana- ursului*. Drept că e scumpă. Dai casa cu hogeac cu tot pe o căciulă de *bomboane* de acelea. Da ce au ele cu piciorul împărătesei?[1146]

36. – Cine ajunge întîi la moară, Acela cîştigă mărgelele dulci!
E –he, şi cînd au rupt-o de fugă cei adunaţi, care mai de care să ajungă el întîi la moară. Fugeau cu amîndouă picioarele de mîncau pămîntul.
Abia atunci au văzut piticii că nu era acolo nici un şchiop. Tare mai rîdeau omuleţii că i-au prins cu mîţa în sac. Numai împărăteasa nu rîdea … Oare de ce?[1147]

37. – Scoală, bre, -îl tot ghiontea Pepenele cel Mare pe Pepenele cel Mic. – Scoală şi vezi lumea, că deseară o să fii de acum moşneag.
– Sara? – s-a trezit Pepenele cel Mic cu floarea în cap. – Da cînd e sara?[1148]

38. Şi coada lui: gîl – gîl, gîl-gîl, iar prinde a bea apă verde de la curpen, ca să poată creşte Pepenele pînă la fetiţa aceea.
Da cîinele care îmbla prin ogradă era un cîine deştept. Cînd a văzut încotro s-a pornit Pepenele, îndată a prins firul. Şi iaca vine el la fată şi hai să-I lingă mîinile ude de lacrimi … abia acum Pepepnele a înţeles că nu e nimeni acasă. Cîinele a împăcat fata. [1149]

39. – Ia! – a tresărit Pepenele. –Aud nu ştiu ce! Acum simt că îmblă unul cu nişte lăbuţe moi pe spatele meu.
– Cade roua … - a murmurat frunza.
Tîrziu de tot Pepenele a aţipit. Pe la zori aude un foşnet.
– Lupul! – s-a speriat Pepenele.
Cînd colo, Acela era un Picior desculţ cu degeţele somnoroase.[1150]

40. Acum moara din Pantalonia îmbla şi noaptea. Care trăia mai departe, dormea cu capul pe sac, da Miron şi-a zis de cu sară:
"Ce să moţăi aici? Dau o fugă acasă şi vin mai spre ziuă, cînd m-a ajunge rîndul să torn în coş".[1151]

41. Miron a dat să se urce pe cuptor, dar s-a răzgîndit:
"Ba nu, mă culc pe laiţa de lîngă fereastră. La o adică, deschid un ochi şi mă uit la lună: e vremea ori nu?"
N-a chitit-o rău. Da acum a pus capul pe pernă, şi-a adus aminte că taman aici, iaca aşa întins, cum şede el acum, şedea nu demult taică-său cu mîinile pe pept şi lumănarea aprinsă la căpătîi …[1152]

[1145] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.37

[1146] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.38

[1147] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.42

[1148] Vangheli, Spiridon, *De sară vei fi moşneag* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.43

[1149] Vangheli, Spiridon, *De sară vei fi moşneag* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.44

[1150] Vangheli, Spiridon, *De sară vei fi moşneag* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.46

[1151] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.47

[1152] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.47

42. A trezit-o îndată pe Casandra – s-o bucure. Îi spune de pîinea ceea care se face la loc, de găinuşa nemaivăzută şi oaia nemaipomenită.
– Nu se încape, - altă vorbă n-a mai zis Casandra şi s-a băgat sub ţol.[1153]

43. – De, - s-a îmbunat femeia, iese că şi eu îs oleacă de cineva! Numai nu înţeleg, bre, unde-I pîinea şi găinuşa ceea?
– În oul ista turtit, - arată Miron la ceas. – Să vezi cum o să scoată el pui, ba o să fete şi mei – negri, brumării şi cîte unul comor, să-mi fac căciulă într-ales. O căciulă comoră să ai - asta ca şi cum ai fi chiar împăratul.
– Măi Miroane, - clatină din cap femeia. …[1154]

44. Miron şi-a pus o lăcăţică la buzunar. O descuia faţă de pitici şi scotea ceasul:
– Nu, nu, nu vă apropiaţi. Ieftin, da nu pe gratis. Că şi pe mine mă tine parale.
Unul a adus o strachină de făină. Piticul i-a spus la ureche cît e ceasul şi el a rupt-o de fugă: întîrzia la tren.
Miron a dat în cal:
– Hai la vreme! Vremea e în buzunarul meu![1155]

45. Multe a văzut Miron pînă în sară, da acasă s-a întors cu o torbă de făină şi o căciulă de ouă:
– Măi femeie, - o strigă el din prag, - iaca pîinea, azi o mănînci şi mine-I la loc; iaca şi găinuşa: vezi cite ouă a făcut într-o zi? Dar oaia încă n-am prins-o.
În noaptea ceea Miron a dormit împărăteşte, chit că încă nu avea căciulă comoră. Da Casandra s-a tot zvîrcolit sub ţol ca un peşte prins în fatcă.[1156]

46. Mîncăcios mai era piticul cela. Înfuleca pînă şi pe stradă. Da un purcel îmbla din urma lui şi strîngea fărămiturile. Aşa l-a învăţat piticul.
Stăpînul după lemne – după lemne şi purcelul. Stăpînul la moară – la moară şi purcelul. Pînă şi la nuntă îl lua. Drept că purcelul nu se cerea vornicel, dar lasă că nu se întorcea acasă flămînd.[1157]

47. Pofticios cum era, el înghiţea în sec:
– Am să-mi cumpăr puşcă. Vînd capra! Să nu mă cheme de azi încolo Vasile, dacă nu mă fac vînător!
Soţie-sa a sărit arsă:
– Cum s-o vinzi, măi, pe doica băiatului?![1158]

48. – Nu, capra să n-o vinzi.
– Da nici porcul nu-l dau.
Şi au vîndut căruţa, că nu aveau cal.
"Tot îmblu pe jos …" –şi-a zis piticul Vasile.
Cum însă căruţa nu avea două roti – n-a făcut cine ştie ce parale. Ia acolo de-o jumătate de puşcă.[1159]

[1153] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.48

[1154] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.48

[1155] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.51

[1156] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.51

[1157] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.53

[1158] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.53

[1159] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.54

49. – Ei, da pe lîngă mata, dacă aş avea şi eu o jumătate de puşcă, cred că n-aş călca legea.
– Ştiu eu, bre Tudose, - a zis acel cu porcul. – Da acum o să împărţim vînatul?
– Cum împărţim şi puşca – jumătate mie, jumătate matale.
– Bine, dare u am doi ochi, măi. Trebuie să-I hrănesc pe amîndoi.
– Numai aşa. Lasă că eu am să duc puşca în spate. Şi eu am s-o ţin. Mata ai să ocheşti, atît.[1160]

50. - Am ciudă pe un lup, cumătre. Aici îmi şade! – a arătat el cu mîna după cap, deşi era întuneric şi acela n-a văzut unde îi şade lupul. – Nu m-a pus la cheltuială, a? Am vîndut căluţul şi am luat capră, că aşa a vrut lupul! – Aici piticul a dat drumul la fum pen as. –Acum, dacă îl prind, îi iau pelea şi ducă-se.[1161]

51. – Cumătre, eu o ţin, da mata ocheşte! Înciudă-te şi pocneşte-l, că-I lupul cela. L-am văzut în ochean. Vine ta-aman pe urma noastră.
– Pif-paf!
– Mai dă-i o data, cumătre. Dă-i şi pentru capră!
– Pif-paf!
– Îi gata cîrligat! Zdrîngăie din picioare … şi Tudose îl cuprinde pe Vasile: - Iaca ce fac trei ochi şi un ochean!
S-au apropiat cu puşca de-a gata. Dacă sare lupul la dînşii, să-i mai deie un foc.[1162]

52. Cum s-a sculat, piticul Ion îmbla prin ogradă cu hîrleţul în mînă.
– Fă-o acolo, unde te-ai oprit, - a scos capul pe fereastră Sînziana.
– Ba nu, - a scuturat din barbă Ion. – Poieţica e aproape. Asta e fîntînă, nu treucă.
Şi s-a întors iar la poartă. Aici i-I locul. Taman unde-i copacul ista de salcîm, pus de străbunelul său.[1163]

53. – Aici, - a băgat hîrleţul în pămînt piticul Ion. – Şi copacul ista, înnegrit de vreme, o fi trudit, sărmanul. Vrăjmaş copac a mai fost – crengile lui au intrat în trei ogrăzi. Să stai tu un car de ani într-un picior, să ţii în spate atîta păsăret, să degeri iarna ca un cîine, să înfrunţi furtuna ca un haiduc şi să-ţi scuturi de atîtea ori frunza, cînd rîndunelele se duc! … Acum se-e-e duce şi el în lumea celor drepţi, - a făcut din mînă piticul Ion.
Avea rădăcini adînci, l-au săpat de jur împrejur, apoi l-au tras cu frînghia. Aşa bătrîn şi mort, salcîmul nu se dădea urnit din culcuşul său.[1164]

54. Bucuros stăpînul, bucuroşi vecinii. Apa e bună la gust şi nu se bîhlea, măcar tine-o şi o lună. I s-a dus vestea fîntînii.
– E apă sfîntă în fîntîna lui Ion! – ziceau piticii şi alergau de cine ştie unde cu ulcioarele. Pînă şi împăratul trimitea un omuleţ să ieie apă de aici. Ba şi unii cai din ţară au prins năravi: din alte fîntîni beau apă şi nu prea, aici, însă, goleau caldarea.[1165]

55. Trece o noapte, mai trece una –Ion cu Sînziana dorm neîntorşi – nu le strică nimeni somnul. Numai cîinele lătra din cînd în cînd, dar asta e treaba cîinelui la vreme de noapte - ei nu-l auzeau. Totuş, era cineva pe aproape – cred că acela care căuta duhurile se tupila pe lîngă fîntînă.[1166]

[1160] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.54

[1161] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.56

[1162] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.58

[1163] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.59

[1164] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.59

[1165] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.60

[1166] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.62

56. Abia acum şi-au adus aminte că taică-său tot pomenea că este pe undeva pe aici o comoară. Cică, aşa a spus un strămoş înainte de moarte.

–Răbdaţi o noapte şi mîne am să vă arăt şi locul unde e, - a zis el, -dar în noaptea ceea a închis ochii. Cît au căutat-o piticii – e-he-he-he! Au rupt nu o coadă de hîrleţ, dar n-au dat de dînsa. Aici, lîngă copacul ista de salcîm, era ascunsă![1167]

57. Tatăl - soarelui încă nu se trezise. Atît cît a deschis ochiul luceafărul de dimineaţă. Nouroaica a pus aţă în ac şi cîrpea cu ochelarii pe nas pantalonii Puiului de Nour. Ştiu că nu avea să-I coase ziua, cînd oamenii care n-au ce face se uită în sus şi taman pot să-l vadă pe fiul ei gol-goluţ, că atîta pereche de pantaloni are. Iacătă-l, s-a trezit.[1168]

58. – Cu ceilalţi n-am avut atîta bătaie de cap, -îi spunea cu glas mai moale Nouroaica. – Fratele tău cel mai mare a luat chip de urs şi s-a dus la urşii lui, cel mijlociu s-a făcut cucoş. Plouă, ninge, el îi dă cu cucurigu. Da tu, bre, îmi scoţi peri suri: acu vrei una, acu alta.[1169]

59. Picioarele ei bătrîne, sărmănelele, cite dealuri au urcat prin cer, cite căldări de apă au carat pe pămînt! Nici duminica nu aveau odihnă: o duceau pe la tîrguri – ba cumpără sită, că satul cela vrea ploaie cernută, ba cumpără lumînări, că acuş vine vîntul şi stinge, stelele. Picioarele ei, picioare … Cine să I le dezmerde? Ursul? Lasă că şi cucoşul e bun. Cînd ţi-e somnul mai dulce, atunci îl apucă cucurigu …[1170]

60. Şi te mai rog una: să nu ieşi din ogradă, că ai să te întîlneşti cu Taurul. El are un corn galben şi îmblă slobod prin cer. A vrut să-l prindă bunelu-tău, dar Taurul l-a ridicat în corn şi am rămas fără tată. Nu e casă unde să nu prăvală gardul, răstoarnă haramul ghizdelele de la fîntînă, calcă grădina … Aşa că să nu ieşi din ogradă. Acasă nu te teme, taică-tău a pus porţi de nădejde.[1171]

61. Nu l-au dus dimineaţă la o nouroaică gheboasă, ca să-l descînte? Şi pantaloni noi i-au cumpărat, numai să steie acasă. Cînd rămînea tata cu dînsul, cînd mama. Şi au pus la poartă Cîini de Nour, ca să nu deie Taurul în ogradă…[1172]

62. Odată, cînd a trecut Taurul în goană pe lîngă ei, unde îşi face femeia vînt şi fie ce-o fi –sare pe spatele Tauruli, că mai era lor acolo: ori scapă băiatul, ori se prăpădesc împreună.

– Apucă-te de mine, mama! – îi strigă Puiu fără să întoarcă capul.

Simţind că mai este nu ştiu cine pe spatele său, Taurul s-a ridicat în două picioare, apoi s-a dat peste cap: o dată, de două ori…[1173]

63. Era în plină vară. Piticul Fănucă, îmbrăcat în cojoc, acum se culca, acu se scula şi tot aşa se muta de ici-colo prin păpuşoii care îi ajungeau pînă la genunchi.

–Da ce te-o apucat, cumătre? – scoate capul de după gard vecina. – Ce tologeşti păpuşoii din ogradă.[1174]

[1167] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.64

[1168] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.66

[1169] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.66

[1170] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

[1171] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

[1172] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

[1173] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.69

[1174] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

64. Are Sava, sărmanul, şapte guri de hrănit. Tot a vrut o fată, femeia, însă, i-a răsturnat cinci băieţi, stau ca nişte ulcele pe prispă.
A rupt Sava de ici, a rupt de acolo şi a strîns parale pentru o văcuţă. Are cine o paşte, da de mîncat lapte cu atît mai mult.
Şi s-a dus omuleţul tocmai la iarmarocul cel mare din capital. Cam departe, dar şi de ales ai de unde alege acolo. [1175]

65. Piticul Sava o cumpără. Aldămaşul îl dă tot el, ba îl poftește la crîşmă şi pe Fănucă. Îmbla şi piticul ăsta prin iarmaroc, numai el ştie cu ce treabă.
Fănucă nu se dă în lături.
– Apu, cumătre Sava, să-ţi fie vaca sănătoasă şi să deie o doniţă de lapte, că o aşteaptă şapte cu lingura în mînă! – închină omuleţul.
– Vaca a stat cuminte la poartă. Avea urechi mari, dar n-a auzit că se cinsteşte pentru sănătatea ei. De ar fi zis şi ea atîta cît ştia: - Mu-u-u …[1176]

66. La o fîntînă o adapă şi se mai odihneşte şi el şi vaca, apoi hai mai departe, ca să ajungă pînă în sară acasă.
– Măi, dar bună vacă ţi-a picat! – se întîlneşte cu alt pitic. – Cît ai dat pe dînsa?
– Atîta – unde face Fănucă a lehamite.
– N-o vinzi? Îţi dau mi mult! – impinge pălăria pe ceafă omuleţul.
– O vînd! Iese vorba asta din gura lui Fănucă.[1177]

67. – N-a venit, bade Sava, - se jura femeia. – Oare nu l-a mîncat vr-un lup? Aşa e că treci printr-o pădure, cînd vii de la iarmarocul cel mare?
– Treci … - a oftat piticul Sava. Femeia, însă, credea că-i pare rău de Fănucă.
L -a întrebat pe unul care a fost la iarmaroc, l-a tras de limbă pe altul – nu l-au văzut într-atîta lume.
Cînd se bătea ziua cu înserarea, numai iaca şi Fănică fără vacă, dar nu venea pe jos, mergea călare pe-o mîrţoagă. Piticul Sava cu femeie-sa au rămas stîlpi în mijlocul drumului.[1178]

68. O vezi? Roaiba o cheamă …Ţi-am adus-o la poartă, n-am lăsat-o pe mîini străine în mijlocul drumului.
Femeie-sa a îngheţat cu doniţa în mînă, da cumătrul Sava a strîns din umeri: păi dacă s-a legat cu Fănucă! Numai băieţii erau bucuroşi:
– Lasă, mama, mîncăm noi şi lapte de susai. Mulţumim, bade Fănucă![1179]

69. Era zi de lucru. Ciocanul bocănea în sarai, oala cea burduhoasă – gîl-gîl! gîl-gîl! colo pe plită, iar fumul ieşea din hogeac şi se-e-e ducea fudul în cer.
În ograda aceea trăia o pasăre nu mare la trup şi nici frumoasă la pene.
Avea cuib în pomul de la fereastră. Cum a văzut că din ou a ieşit un pui, pasărea a prins a cînta aşa de frumos, că ciocanul a amuţit şi stăpînul a scos capul din sarai…[1180]

70. Privighetoarea avea un glas ca un clopoţel de argint. După ce o asculta, piticul cu lingura uita că trebuie să mănînce în ziua aceea, celălalt pitic, de bucurie, căra apă pe la vecini, oala

---

[1175] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.73

[1176] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.74

[1177] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.73

[1178] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.78

[1179] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.78

[1180] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.79

cea buduhoasă făcea o mama de mîncare, că-I aflai gustul încă de la poartă, fumul ieşea din hogeac, scuturîndu-şi pălăria, şi se urca fără scară în cer, iar ciocanul se întorcea în sarai şi bătea aşa de chitit, că făcea o roată mai bună decît alta.[1181]

71. Cică, dimineaţă privighetoarea întîi cînta *pomul* în care s-a născut şi *casa* ce-i apăra pomul. Mai apoi cînta *cerul* sub care era *cuibul*, *rîul* de unde bea apă şi mai cînta despre *trei pui*, pe care vroia să-i vadă mari.
Şi cînta ea cu atîta suflet, că soarele ieşea mai devreme de după deal s-o asculte…[1182]

72. Şi Talion a coborît de pe tron şi bă-ă-ătea cu ciocanul într-un poloboc, ca să răsune mai tare. Apoi a trimis un pitic să vadă, dacă se aude şi în ograda rotarului. Ştiut că se auzea: "Bo-o-boc! Boc! Boca-boc!"
Ca să nu-l doară mina, îl ajuta şi împărăteasa: "U-uf! Bu-uf! Boc – boc -boc!"
Bat ei o zi, bat două – pasărea nu vine. Împăratul aruncă ciocanul cît colo…[1183]

73. Ea, sărmana de pasăre, n-a mai stat la gînduri: s-a dus să-şi caute puii.
Tot zburînd şi zburînd, nu mai vedea capătul cerului. Uneori auzea trenul şuierînd şi pasărea dădea mai repede din aripi, dar nu putea să-l ajungă.
Degrabă i s-au ros aripile, aerul fiind mai des prin părţile celea. Pasărea era gata-gata să cadă într-o prăpastie.
– O, puii mei! – a dovedit ea să zică şi să vezi minune: două pene de-ale ei cresc-cresc şi se prefac în două aripi noi.[1184]

74. Acolo, într-adevăr, şi-a găsit puii. Mai crescuseră între timp, dar i-a recunoscut – erau puii ei, toţi trei.
– Doamne! – i s-a strîns inima privighetorii. – au pene, dar aripi- nu!
– Asta-I mama! – a piuit puiul cel mai mare. Îndată s-au lipit tustrei de ea. Cuibul din pălărie demult nu mai ţinea cald, era numai găuri de atîta drum.
– Cum de aţi rămas vii? – i-a întrebat mama.[1185]

75. Şi mama le-a spus cît de greu a ajuns la ei şi cum îi creşteau tot alte aripi.
– Nu cumva acelea erau aripile noastre, mamă? – a întrebat-o un pui.
Pasărea a încremenit: abia acum a înţeles că a zburat cu aripile puilor săi. Iată de ce erau ele aşa de mici!
– Ei, ce facem, mama? – a dat glas puiul cel mai mare.[1186]

76. Călăreţul a întors capul: abia acum a luat sama că în urma calului venea un pui de pitic.
– Pe cine cauţi, mă, pe-o vreme ca asta?
– Pe Făt-Frumos.
Piticul de pe cal a vrut să facă o saga, adică, el e Făt-Frumos, dar a dat din mînă a pagubă: prea i-I mare burta. "A-a, poate că mă ia peste picior?" – i-a trecut o muscă de gînd prin cap. – Gî-gî-li-cea![1187]

[1181] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.79

[1182] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.80

[1183] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.82

[1184] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.83

[1185] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.83

[1186] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.84

[1187] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.86

77. – Dacă ai mers pe cel mic, acum urcă-te pe ist mare, - a pufnit în rîs piticul şi l-a suit călare – singur –singurel pe tot calul. Ba i-a dat şi frîul. Da băiatul l-a aruncat pe gîtul calului şi a băgat mîinile în buzunar: de ce, adicătelea, îl ride stăpînul?! El nu se teme.
Văzîndu-l aşa de vajnic pe calul său, stăpînul a făcut un ochi mai îngust: "Poate mai ai o potcoavă în sîn, farmazonule?!" din gura lui, însă, a ieşit altă vorbă:
– Du-te dar încotr-o te-ai pornit. Murgul ăsta ştie drumul laFăt-Frumos! – şi unde ridică biciul şi dă în cal.[1188]

78. Era pe amurgite, lumea se aciuase la gura sobei, dar fulgii veneau de sus, găsind satul prin întuneric. Viorel se întorcea de unul singur: îl aştepta mama, îl aştepta tata, că atîta odor aveau la casă.
– Hai, bre, descalţă-te, - îl ia mama cu binişorul, - că s-a despica melesteul de cînd fierbe mămăliga asta. – pe unde ai îmblat azi? Oleu, dar de ce şchiopătezi?
– Aşa cresc băieţii, -i-a luat apărare tata.[1189]

79. A ajuns la mal, totuş. Abia sulfa. Pescarul îl aştepta demult, dar apa încă mai picura din pantalonii săi.
– Vă-hă-hă! – numai ce aude băiatul. –S-a-a-a dus pălăria mea pe rîu.
– Da luntrea? –îl întreabă Viorel, tot sărind într-un picior să-i iasă apa din urechi.
– Luntrea o găsesc la fund, că ştiu locul. Pălăria e pierdută.
Băiatul trăgea cu urechea: nu se aud paşii lui Făt-Frumos? Pescarul, însă, l-a amărît de tot.[1190]

80. Mult s-a mirat baba cînd i-a adus pescarul colac, cică, de la Făt-Frumos.
– Măi, - s-a uitat baba lung la dînsul, dar văzînd că e în alte haine, a făcut semn bun din cap.
– Aşa îmblă şi sfîntul Petru pe pămînt, dacă ai norocul să-l întîlneşti.
Cum nu se aciua Viorel, aşa nu sta nici vremea locului – l-a-a-a dus în Împărăţia Marţi. Iacătă-l s-a făcut aproape cît măcuţa lui de înalt şi era chips, şi era vrednic, de i-a mers vestea în toată ţărişoara. Acum înota aşa de iute că prindea păstrăvul cu mina …[1191]

81. Apa s-a ridicat cît prispa!
"Mama! Unde-i mama?!"- o căuta Viorel.
Şi numai iaca o vede pînă la brîu în apă, ţinîndu-se de prăjina fîntînii. Ghizdelele erau răsturnate.
Abia a ajuns Viorel la mama şi s-a prăvălit cumpăna, luată de vîrtejul puhoaielor.
– Să nu nimerim în fîntînă! – S-a lipit măicuţa de el. Tremura de frig şi de spaimă.
Cu mare ce au ajuns în casă…[1192]

82. – Unde ai fost, bunele Sandu? Te-am căutat peste tot!
– Barba e de vină, - a surîs el. – din beci, de am dovedit să ies la vreme, dar m-a luat boala de apă. Încă noroc că nu m-a tîrît la rîu. M-au prins într-o ogradă doi pitici cu volocul … dart u eşti de laudă, mi-a spus maică-ta …
Şi iaca şi tata. În ogradă – prăpăd, a rămas numai casa, el, însă, era bun bucuros că ai lui sînt vii, ş-apoi a aflat de la pitici ce mai băiat are.[1193]

[1188] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.87

[1189] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.88

[1190] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.90

[1191] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.91

[1192] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.92

[1193] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.96

83. Aman îi mai plăcea să se caţăre în copac. Un pitic atîtica, cum era, se prefăcea în uriaş: vedea toată Pantalonia. Ba îl şi legăna ramul, că mama l-a crescut pe Pătrăchel în covată – hîţ încolo, hîţ încoace. Acum, cînd ai barbă, să te vezi ca altă data copil –parcă îţi dă unul sănătate.[1194]

84. – Coboară, măi scaraoţchi, că mă bagi în boală, - dădea din deget Peliniţa, îmblînd pe sub pom. Cînd vedea că el se suie încă mai sus, îi găsea altă pricină: -Iaca iar pui în sîn. Îi pomul tău, Pătrăchele, ce parcă eşti la furat? Anină încaltea un coş în crăcanul cela.
– Care coş? Din sîn îs mai bune. Cînd le duci la gură, parcă te faci iar mic, taman ca atunci cînd cutreieram grădinile altora. Acela era raiul, Peliniţă.[1195]

85. S-a întîmplat tocmai cînd nu era ea acasă. Cum de n-a luat sama Pătrăchel, că era mai ager în copac decît pe pămînt? În loc să pună piciorul pe un ciot, l-a pus alături şi s-a-a-a dus de-a berbeleacul de sus, dintr-un pom de nuc. Cînd a dat cu capul de pămînt, a văzut o lumină ma-a-are înaintea ochilor, pe urmă - întuneric beznă.
S-a trezit în răcnetele Peliniţei, care i-a trîntit o căldare de apă în cap.
– Pătrăchel, măi Pătrăchel! – îl zgîlţîna.
Cum l-a văzut făcînd ochi, s-a cîrligat ea, ca un sac plin, lîngă dînsul: n-o mai ţineau picioarele.[1196]

86. Doctoral i-a spus să steiei culcat trei săptămîini şi o să-I treacă ameţeala: I s-a cobîlţîit creierul. Că îl durea o mînă şi sub coastă – piticul a tăcut mîlc.
– Mulţumesc, - şi-a scos pălăria Pătrăchel, da în gîndul lui: "Îi cam mult să stau cloşcă 21 de zile! Capul meu acum e ca un fel de ou şi eu trebuie să-l clocesc, adică?! Da-a-a, măi Pătrăchele, multe ai văzut pe lume, dar la urmă iaca ai ajuns şi cloşcă!"[1197]

87. Moş Pătrăchel slăbea văzînd cu ochii: a ajuns că-l hrăneau cu linguriţa. Acum leagă, dacă ai pe cine … de atîta scîrbă a rămas numai umbra din Peliniţa.
– Nu alta, s-o fi rupt ceva într-însul, - plîngea femeia. Sara aprindea candela – doamne freest, să nu aţipească cumva şi el să moară fără lumină.
Într-o noapte moş Pătrăchel iar s-a uitat la mîni. La lumina candelei i s-au părut şi mai negre şi odată se opinteşte şi se scoală din pat[1198].

88. Cînd se duce ape trei-patru zile la vînătoare, Piticul cel Mare o lua şi pe Florica. Sara măria sa bea lapte numai de la vaca asta. Dacă, ferească sfîntul, îi dădeau lapte de la altă vacă- gata, nu mai avea somn în noaptea ceea: ba visa că îl muşcă un cîine, ba că îl bate cineva cu ciomagul. Chema îndată straja. Nu unul, ci doi oşteni stăteau de veghe la căpătîiul lui.[1199]

89. Piticul, mămulică-mamă, era în al noulea cer – a uitat, sărmanul, că are capul ţuguiat ca un ou. Ştiut că el îl adoarme pe împărat, nu vaca! De-ar lăsa-o pe Florica să pască toate buruienile la care întinde ea gura, garantat că măria sa dimineaţă ar ieşi din castel pe hogeac!
Tot învîrtin bănuţul cela în mînă, văcarul a întrat la ideia. Păi nu face şi el parte din suita împăratului?! Ia spune şi tu. Dacă e aşa, de ce, adică, nu l-ar pune mai mare pe tot grajdul?! Că un bănuţ, de, dimineaţă îl ai şi sara nu.[1200]

[1194] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.97

[1195] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.97

[1196] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.98

[1197] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.99

[1198] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.101

[1199] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

[1200] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

90. – Iartă-l, măria ta, şi fă-l mai mare pe grajd, dar de azi încolo să îmble cu capul gol.
– Aşa o să îmble şi el, şi copiii săi! Cu grajdul, însă, vom mai vedea. Pînă atunci să te ţii de coada Floricăi.[1201]

91. Şi nu nmai atîta. Ce auzea apoi noaptea împărăteasa, nici să te taie capul – a slăbit, sărmana, cu zece funturi. Într-o noapte aşa grăia măria sa prin somn:
– Ce caută momîia asta pe tron?! Împărat la fluturi să-l pui, acolo i-I locul. Ce? N-are aripi? O să fluture cu urechile!
Cum pălăria era semnată, dimineaţă sfetnicul cu pricina a fost alungat de la curte.[1202]

92. Şi în sara aceea Talion s-a culcat într-un stog ma-a-a-re defîn. Cît e nopticica în jurul stogului au stat o sută de oşteni cu puşca la picior.
Dimineaţă au împărţit cite un şumuiag de fîn la tot piticul din ţară, săl pună desară sub tîmplă în loc de pernă, că a adormit pe el însuşi capul măriei sale.
Piticii, bucuroşi, vroiau să afle la care dintre ei s-a gîndit măria sa noaptea: unul nu avea cu ce acoperi casa, la altul i-a perit calul, al treilea cu altă nevoie …[1203]

93. Ce era să facă Ioana? I-a cusut o cheutoare la guler şi i-a pus un bumb la căciulă. Sara căciula s-a întors acasă.
– Iată ce face un bumb! – se bucura Ioana. Dar cînd s-a uitat la picioarele lui, a rămas stană: era în ciorapi numai! Cine ştie pe unde şi-a uitat papucii. Da afară o ninsoare şi un frig, de-ţi îngheţa mucul.[1204]

94. – Măi tu, - îl ruga Ioana pe Gruia, - de arat n-ai ce ara, că tot pămîntul ţi-i în ogradă. De vîndut n-ai să-l vinzi, că e prietenul tău, dar vezi, păzeşte-te de una – nu cumva să-l uiţi prin pădure.
Gruia se supăra foc:
– Ce, calul e căciulă?!
– Da calul tot bătea cu piciorul în pămînt şi necheza: vroia să facă şi el ceva pentru Gruia.
Şi iată odată, noaptea, s-a aprins o casă tocmai în capătul celălalt de capital. Ieşea o fumăraie şi se vedea para din ogradă de la Gruia. Omuleţul a alergat la grajd cu o căldare în mînă.[1205]

95. Eu I l-am dat lui să-l crească, apoi să facem tovărăşie la plug – el are un cal, eu unul.
– Adică, ai cal?
– Păi, acesta din grajdul matale. Eu grajdul ţi-l las, doamne freest, nu-l iau. Asta e munca matale.
Gruia a strîns din umeri.
– Ce mai stai la cumpănă, bade? Ai dat bani pe el? Eu atîta te întreb.
– Păi mi l-a băgat cu de-a sila. Da cît face un mînz?
– Ei, nu-u! Acum e cal, nu e mînz. A trebuit să mi-l aduci în înapoi.[1206]

96. – Ia sama, - a mai zis omuleţul, - în noaptea asta o să trimită straja după mata.
Cînd au venit străjerii, au găsit în casă un papuc, o căciulă cu bumb, dar stăpînul ei – nicăieri. Au vruut s-o înhaţe pe Ioana: ia-o de unde-i nu-i.

[1201] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

[1202] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.106

[1203] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.107

[1204] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.113

[1205] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.1134

[1206] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.115

– O să arestăm dar cățăluşul, a zis un străjer.

Au cotrăbuit ograda – nic urmă de cățeluş. Atunci au alergat la grajd să pună mina măcar pe chiriacul cela. Ba![1207]

97. Păsărica s-a sculat cu noaptea în cap. N-avea cui să-I spună bună dimineaţă: păsăroiul ei dormea dus. Şi cum sta şi se uita la stelele pe care le înghiţea cerul una cite una, păsărica a întrebat, deşi n-a auzit-o nimeni:

– Oare cine le stinge?

Apoi, cînd a văzut că de după deal răsare iarba de aur a soarelui, l-a ghiontit cu ciocul pe soţul ei:

– Iată, e ziua albă. Scoală, bre, că trebuie să mătur cuibul.

– Mi-e somn la un ochi. Mai lasă-mă, -o rugă păsăroiul.[1208]

98. Păsăroiul a căscat ciocul. Ta-a-are îi mai plăceau secretele!

– Ia mai lasă şi tu măturatul cela şi dă urechea mai aproape, - i-a spus el păsărelei. Iată avem oaspeţi. Ţînţarul ăsta numai ochelari n-are, dar e dus de cap.

– Măi tu, - i-a spus păsărica la ureche. Acum nu mi-i a oaspeţi. Eu vreau să mă ou.

Păsăroiul, curios cum era, a întrebat-o:

– Dar cu cine o să semene puiul?

– La coadă cu amîndoi, la cioc încă nu ştiu …

Au lăsat-o în cuib şi s-au ascuns după o frunză într-un copac înalt de stejar, să nu le afle nimeni secretul. [1209]

99. – Păi vorbea cu soţie –sa că dulapurile de nuc au preţ mai bun.

Dar de unde să ei tu lemn de ăsta? Au rămas numai vreo patru nuci în toată împărăţia! Da femeia din ograda voastră e o vădăvă sărmană, nici tu căţel, nici tu purcel, copacul ista – atîta are pe lîngă casă. Tîmplarul a pus ochiul pe el, ba i-a dat şi arvună. Femeia, de, are copii, trebuie să-I hrănească. I-a fugit pînă şi cîinele de la casă – aşa e de săracă.

– Şi dacă îl cumpără el, ce-o să fie? – nu se pricepea păsăroiul.[1210]

100. Da păsăroiul, cînd îl vedea, se întorcea cu coada la Goriţă. Şi iată de ce. Piticul ăsta era pictor. Şe-e-dea cît e ziulica pe un scăunel, cînta sub nas şi picta. A făcut şi copacul de nuc. Păsăroiul l-a văzut cu ochii săi. Pomul semăna leit, da pasărea din vîrful lui era păsăroiul, ci un nuc.

– Eu nu-s cuc! – s-a bosumflat păsăroiul. – am doi pui, am cuibul meu! – şi de atunci s-a supărat rău pe Goriţă.[1211]

101. Piticul însă a sărit peste gard.

– Te bucuri de necazul altuia? – l-a înşfăcat el pe Toader de piept. – Ţi-oi da eu ţie dulapuri de nuc!

– Ce ţi-I treaba ta? – s-a îndîrjit tîmplarul să dea în Goriţă. – L-am cumpărat, gata, e al meu!

Pictorul i-a zmuls toporul din mînă. Auzind hărmălaie, iese femeia din casă.

– Cum aşa? – s-a repezit piticul tîmplar. – Ne-am împăcat? - Ne-am împăcat! Arvuna ţi-am dat-o? Ţi-am dat-o! Te-am scos de la nevoie?![1212]

[1207] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.118

[1208] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.119

[1209] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.120

[1210] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.120

[1211] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.122

[1212] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.124

102. În loc de bună dimineaţă piticul ăsta îi zicea de la ovreme soţiei:
– Da gavanosul cela e gol …
Soţie-sa, de, nu prea bîtea cu mierea. Într-o zi, totuş, cînd avăzut că au cîţiva bănuţi, a zis:
– Hai, bre, să-l împlem.
Chiar în mahala lor era unul care avea stupi. Piticul Alecu îl chema.[1213]

103. Femeia scoate cenuşa, aduce de foc, cumpăna nu se ridică.
– A-racan! – ţipă gospodină. – Nu cumva s-a înecat?!
Şi hai tot o fugă să-l scape.Bagă capul în fîntînă, trage de prăjină. Căldarea stă cufundată, piticul Gheorghe nicăieri.
– Unde eşti, măi? –îl strigă femeia, bocindu-se, şi prinde a răscoli apa din fîntînă. Dacă s-a înecat, pălăria o să iasă de asupra.
– Bungheşte ochii femeia, pălăria nu iese.[1214]

104. Da vecinii se uită unul la altul: de ce ne-a chemat, a? Trei pitici să ducă o căldare de apă?!
Mai apoi, cînd l-a văzut viu viu în ogradă, femeia îl întreabă:
– Unde ai fost, măi?
– De, ca omul.
Adică, acolo, unde se duce şi împăratul pe jos.
– Şi te-a apucat tocmai cînd ai cufundat caldaria?
– D-apoi cine te întreabă …
Femeia însă a văzut că la casa cei mare fereastra e deschisă. Să-I deie ei în gînd că bărbatul ei, coşcogemite pitic cu musteţi, întră în casă pe fereastră?![1215]

105. Piticul nu se da.
– Îs sănătos, uite,na.
Şi înşfacă un ţuhal de fasole şi-l înflă în spate:
– Eu îs de doctor?!
– Numai să te văd viu pînă dimineaţă, c-apu nu-mi bat capul … - îl netezea femeia pe frunte.
Ştia piticul: pe urmă o să-I scoată ochii că a sărăcit-o, dar bine că tace acum. Ba întrase şi el la grijă. Soţie-sa a adormit hăt după miezul nopţii cu capul lîngă pernă, da el nu. Cine l-a tras pe sfoară? Nu alta, a întrat unul pe fereastră … cum de a lăsat-o deschisă? Măcar o săptămînă să se fi îndulcit, nu o zi …
Plin de bănuieli, piticul Gheorghe s-a dus noaptea în casa cei mare: hainele cele bune se aflau în dulap, covorul cu trandafiri – la locul său, pe perete. A numărat pernele – erau toate, parcă nici n-a fost hoţul –nici o urmă, numai gavanosul gol![1216]

106. Atîta i-a trebuit lui Gheorghe. S-a luat după o albină şi ea l-a dus drept la prisaca lui Alecu. Au deschis un stup: plin cu miere! A mai deschis unul –ţi Acela plin …
– Şi eu mă mir cum de s-au împlut într-o zi? – a zis prisăcarul în doi peri.
– Păi asta e mierea mea, măi Alecu! Albinele au carat-o înapoi în stup!
– Oare? … - s-a făcut Alecu roşu ca racul şi se tot scărpina în vîrful capului. – dar cum ai să-mi dovedeşti că-I a matale? – a zis el cu glas mai moale.
Cînd a văzut însă gavanosul gol, n-a avut încotro – l-a împlut pe jumătate …[1217]

[1213] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.125

[1214] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.125

[1215] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.126

[1216] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.128

[1217] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.129

107. Cite zile are anul – atîtea perechi de pantaloni avea Talion. - 366. Culori –care mai de care, pînă şi pantaloni cu pistrui avea. De, era împăratul *Pantaloniei.* Da croitorul curţii, sărmanul Cristofor, s-a buimăcit cu acul în mînă – şi noaptea, prin somn, cosea pantaloni.[1218]

108. Cînd a auzit că de mîne chiar vrea să-l ducă la un pădurar, Tecla i-a sărit în cap.
– Ai un copil şi de Acela vrei să scapi?! Pădurea mişună de lupi, măi omule! – Şi nu s-a apucat Tecla de bocit?
Pînă la urmă tot pe-a croitorului a ieşit, numai că nu l-a dus la pădurar, ci la un pastor din satul Guriţa, care avea stînă în ogradă.[1219]

109. Acasă mama nu-şi găsea loc în sara ceea, da Todică se uita cu gura căscată cum mulge pastoral oile: cu o mînă le ţinea de picior, ca să nu fugă, cu alta le trăgea de ţîţă. Oaia se dădea într-o parte, pastoral, însă, cu capul înfipt în coada ei, o da înapoi de asupra găleţii: vjj! Vjj! – ţîşnea laptele din ţîţă.
Apoi s-au culcat într-un sarai cu fîn. Cînd l-a prins somnul cel mare, Todică simte că-l zgîlţîie unul.[1220]

110. Pe la jumătate de drum simt că parcă mă înpinge unul în spate cu botul. Credeam cp-I un viţele. Cînd întorc capul –dumnealui lupul!
– Noap-tea? – întreabă Tecla, făcîndu-se ghem de frică.
– Numai că. M-a trîntit dihania la pămînt. Cînd mă uit, copilul nu-I în braţe. "Mi l-a mîncat!"-zic eu. Şi-l aud clănţănind, şi-l văd cum dă cu botul la mine. Nu ştiu cum, da mă pomenesc cu mina în gura lui şi dau de ceva moale. Apuc strîns, că n-avem de ce mă apuca. Aceea era limba lupului. Atunci parcă am prins inimă. Auzisem că dacă apuci sălbătăciunea de limbă, îi iai toate puterile. Mă scol din omăt şi pas, pas spre casă cu lup cu tot:
– "Mi-ai mîncat copilul, hai şi-i da sama!"
Aşa îl aduc pînă în prag şi prind a bocăni cu picioarele în uşă. Iese Aristit. ….[1221]

111. Într-o zi, cum păştea oile, Aristit se pomineşte cu un călăreţ.
– Bună vreme, - descălică el şi-I spune ce vînt l-a adus: mîne o să treacă împăratul pe aici. Vrea să-şi vadă poporul.
Pastoral a prins a-şi scărpina ceafa:
– Iaca am un ajutor din capital, -arată la Todică, - mai vine unul?!
– Păi dacă n-ai îmblat prin lume … -îl dojeneşte călăreţul: - în faţa măriei sale oamenii se închină şi tac.
- Da oile ce să facă?
– Am avut eu grijă de oi, -spune piticul şi pune la picioarele păstorului un tobultoc de clopoţei. – cred că o să-ţi ajungă. Mîne e sărbătoare şi pentru oi …[1222]

112. - De ce nu l-ai tuns? - întreabă împăratul.
– E regale oilor, măria ta. Cum să-l tund?!
"Al dracului e bărbosul ăsta, dar găsesc eu ac de cojocul lui!"- s-a înciudat Piticul cel Mare.
– Măi păstorule, - surîde şiret împăratul, - ia să-mi spui, - şi arată la suita sa: - De ce mă împresoară atîtea frunţi luminate, iar tu îmbli de unul singur?

[1218] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.130

[1219] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.131

[1220] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.131

[1221] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.132

[1222] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.134

– De, măria ta, atîta mă pricep, - zis pastoral: - Sacul, cînd e plin, stă în picioare singur, dacă e desert, trebuie să-l ţină alţii de subsuoară.[1223]

113. Aman îi mai erau dragi musafirii lui Miluţă. Că dacă n-ai musafiri, ce pitic să cheamă că eşti?! Ia acolo un trunchi cu pălărie.

Irina, soţie-sa, ştia slăbiciunea lui Miluţă şi se folosea de ea. Cînd îi abătea să steiei el acasă, Irina, în vîrful picoarelor, se apropia de prag şi cînta cu glas subţire dezdedimineaţă:

– Cu-cu-ri-guuu![1224]

114. – Bre, mîne e duminică, ia hai să ne odihnim şi noi la vărul cela al tău de-al treilea.

– Hai.

Şi au rugat o vecină să mulgă dimineaţa vaca lor şi s-o adape la amiază, că iarbă are destulă în iesle.

Apoi Miluţă a luat-o pe Irina la brat şi hai-hai, hai-hai pe cărare. Ba ascultau o pasăre în pădure, ba alta. La rîu s-au descălţat şi au băgat tuspatru picioare în apă, aducîndu-şi aminte de copilărie…

Aşa că la Costache au ajuns în amurg. Erau lihniţi de foame. Acasă nu-u, n-au mîncat, să nu-l supere ferească sfîntul pe Costache.[1225]

115. Mai mare bucluc cu coliba asta. Cine trecea pe drum, parcă nu avea ce face – se iţea în ograda piticului Irimia şi numaidecît da cu ochii de-o colibă.

Baba Lisandra în casă, da moş Irimia în colobă. Casa, de, acoperită cu şindrilă, cu şase ferestre şi cerdac, da coliba – ia acolo nişte druci gheboşi cu un fes de paie.

– Măi Irimia, măi –iese baba cu ochii roşii de nesomn în prag. – deatîta ne-am spetiti noi la casa asta? Să te culci la bătrîneţe în colibă?! [1226]

116. Coliba a luat foc. Pălălaie nu saga s-a ridicat în ograda lor. Baba Lisandra, de frică să nu-I ardă casa, iese în drum, ridicînd mîinile la cer:

– Po-ja-ar! Săriţi, oameni buni!

Am uitat să vă spun că fîntînile erau hăt-hăt de vale. Nu ştiu care a văzut fumăraia de pe deal şi a prins a trage clopotul de la biserică.

Au alergat piticii cu căldările pline, dar pînă au ajuns pe vîrful dealului, focul s-a potolit. Acu ce să facă cu apa? Ştiu că nu aveau s-o ducă înapoi la fîntînă? I-au lăsat-o babei. Au împlut două butoaie, o patina, o covată, o albie, au mai turnat şi în treucă şi s-au dus pe la casele cui îi are.[1227]

117. Da harbujii ca faraonii –ieşeau de sub Frunze unul după altul şi se rotunjeau de-a mai mare dragul. Baba îmbla ţanţoşă de parcă avea ogradă plină de purcei.

Şi nu s-a pus pe capul lui Irimia:

– Acesta e zid, bre? Pînă şi-o femeie poate să-l sară!

N-a avut încotro. A mai bătut pe ici-colo cîte un par şi a pus de asupra zidului nişte sîrmă ghimpată.

– Aşa-I bun, a zis baba Lisandra. – De întrat să nu poată întra, da de văzut, de, să vadă, cine are ochi: harbuji ca la noi mai caută! O să facem parale anul ăsta.[1228]

[1223] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.135

[1224] Vangheli, Spiridon, *Musafirii* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.136

[1225] Vangheli, Spiridon, *Musafirii* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.140

[1226] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

[1227] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.143

[1228] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.146

118. Sus într-un colt de cer, a răsărit luceafărul de dimineaţă. Era încă întuneric, da un pitic merge ape drum cu traista în spate. Se ducea omuleţul la iarmaroc. Păi că i-a născut soţia un băiat şi-I trebuie leagăn. Ba i-a maid at femeie-sa de grijă să tragă cu urechea la iarmaroc, acolo e multă lume –poate i-a cădea şi un nume frumos pentru băiatul lor.[1229]

119. A mai trecut o noapte şi a venit ziua împăratului. De dimineaţă maria sa era în duşi buni. Un pitic cum bătea aşa clopotul:
"Bim- bom-bom! Bim-bom-bom! Bim- Bom!"
Ai vreme, n-ai vreme – nimeni nu te întreabă. Dacă te cheamă clopotul împărătesc la turn, trebuie să te duci. Ba încă şi o pernă să aduci, ca să cadă măria sa pe moale.
Iată a trecut şi o căruţă plină-ochi cu ouă. Tot înspre turn a luat-o…[1230]

120. Cînd l-a văzut pe împărat cum urcă pe turn cu paraşuta în spate, Stănică şi-a zis:
– Ai şi mata un spion acolo în paraşută!
Şi iaca piticii au prins a răcni:
– U-ra-a-a-a!
– Vai! – ţipat deodată împărăteasa, căzînd în leşin.
– Tră-ias-că … - au dat să strige sfetnicii, însă au rămas şi ei cu gura căscată: paraşuta s-a deschis, dar ce folos? Ieşea aerul dintr-însa şi ea cum venea aşa venea în jos fluierînd. Se vede că avea multe clase şoarecul celea, a făcut o gaură, e-he![1231]

121. Pentru curaj, piticul Filimon s-a tras de trei ori de bărbuţă, apoi şi-a luat inima îmn dinţi şi s-au dus cu paşi mărunţei la împărat:
– Măria ta, îi tremura glasul. – Am adus cheile.
– Care chei?
– De la safeul cu bani.
– Şi mi le dai mie?
– Da. Safeul e gol. Nu e o leţcaie, măria ta, în vistierie. Nu mai am ce face la curte.[1232]

122. Abia a încăput Filimon cu bărbuţă cu tot în safeu. Cînd a întrat acolo, a dat aerul afară… Acum răsuflă, dacă ai cu ce! Şi se făcuse un întuneric – să-ţi bagi degetul în ochi. Şi nu se auzea nimic-nimicuţa – parcă era pe lumea cealaltă. A întors capul şi i-a foşnit bărbuţa.
– A-ha, - a murmurat piticul Filimon. Sînt viu … Ei, unde să caut bani, a? I-am greblat de peste tot.[1233]

123. Piticii au prins interes. Luau din gospodărie ce le cădea sub mînă şi la iarmaroc. Care un boţ de unt, care o găină, care o torbă cu făină.
Cu banii cîştigaţi, fuga la frizerie. Acu e acu. Că toată viaţa s-au tuns-ciupit, sărmanii, unii pe alţii şi nu odată îmblu cu urechea bandajată.
Iata aşa, le-a căzut lapte în pasat. Şi băgu capul sub foarfecele cu scîrţîit împărătesc, şi vrăjmaş le mai plăcea cum gîdilă peptenele, care a îmblat prin capul împăratului.[1234]

[1229] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[1230] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

[1231] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

[1232] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[1233] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[1234] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.155

124. Într-o zi a citit în ziarul piticilor, că împăratul caută un frizer de viţă. Isai şi-a pus o barbă roşcată, sub nas şi-a încleiat nişte musteţi, s-a grimat, apoi, îmbrăcat în straie nemţeşti şi cu scufiţă pe cap, a venit la castel, adicătelea, e frizar strain.
– Gut! Gut! – atîta spunea şi arăta foarfecele şi gazeta cu anunţul.
L- au dus la împărat.
– Gut! – i s-a închinat neamţul.
"Vom vedea cum e "gutul tău …" – şi-a zis măria sa.
– Îmi trebuie un cap! – a dat poruncă împăratul, că nu avea să pină întîi capul său la bătaie.
– Chemaţi-l pe vistiernicul Filimon, el mi-a făcut bucata.[1235]

125. A doua zi vestea îmbla din casă în casă. Piticul cel Mare, într-adevăr, e mare. Uite,că nu i-I ruşine să trăiască în colibă şi să păzească harbujii împărăţiei.
Numai unul vistiernicul, văzîndu-l că nu iese afară toată ziulica, şi-a zis:
"Nu alta, ai păţit-, măria ta. Aşa îţi trebuie. Pe mine m-ai închis în safeu, şezi şi mata cu coliba în cap! Hi-hi, s-o fi acoperit măcar cu altceva, nu cu paie…"
Şi vestea iar a băut pe la porţile piticilor. Păi harbujii sînt verzi încă, nu cumva e alta la mijloc, de stă împăratul cu coliba în cap?![1236]

126. Steaua, care aprinde Soarele, se freca pe la ochi: cum de-a adormit, a? Toată noaptea a stat de veghe şi cîn colo … Cucoşii au răguşit cîntînd prin poieţică, dar nu se făcea ziuă. Somnoroasă, Steaua a împins cu umărul norii într-o parte şi a făcut loc pentru Soare.
– Vai! – s-a înfiorat Steaua, căutînd în buzunarul de la sort: - Nu-s chibriturile!
Cred că a adormit cu dînsele în mînă şi le-a scăpat în iarba de pe vîrful muntelui.[1237]

127. – Moşnege, dă să te trag de urechi, - zice mătuşa Frăsîna. – Azi e ziua ta, Ştefane! Tu ai aprins soarele!
– Noi amîndoi ne-am sculat de cu noapte, amîndoi l-am aprins, Frăsînă-Frăsînă, cu flori pe rochiţă! – o mîngîia moşul.
Nu degeabaardea focul aşa devreme în casa piticului Ştefan. De ziua lui, mort-copt, veneau fiii cu nevestele lor, fiicele cu bărbaţii, soseau to-o-ţi nepoţii, ba şi strănepoţii, că avea şi de aiştea bunelul Ştefan. Se grămădeau peste patruzeci de pitici.[1238]

[1235] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.156

[1236] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.158

[1237] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.159

[1238] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.160

Fragmentul nr. 1

Cum a ieşit dimineaţa din casă, Vasile Bujor vede printre scândurile gardului un şirag de ochişori: negri, albaştri, căprui, verzi — şi toţi ochii aceştia se boldeau la un pom de cireşe care se coc devreme şi tocmai erau bune de mâncat. Gospodarul, tot în treburi, nici n-a luat seama ce se întâmplă în grădina lui.

— Bu-un, iese stăpânul din ogradă, da băieţii o rup la fugă care şi încotro, iar Vasile de colo: Ia staţi, bre! Eu ştiu de ce fugiţi: nu vă puteţi căţăra în pom, aşa e?

Pag. 3

Fragmentul nr. 2

O clipă zăbavă pomul era pli-in de copii, că au mai alergat şi alţii de pe uliţă. Numaidecât s-a urcat sus şi Oliţa. N-a rămas o cireaşă în pom, băieţii se întorceau cu ochii plini de lumină pe la casele cui îi are.

Tocmai s-a întors şi stăpâna de la iarmaroc. Când a văzut pomul gol, s-a uitat lung la Vasile:

— Ai mai făcut o poznă, măi Bujor cu ochi albaştri. Dacă n-ai băieţii tăi, îi găseşti pe uliţă, când îţi trebuie.

Pag. 3

Fragmentul nr. 3

Era 12 iunie 1941. Totul era gata, numai că aşteptau pârdalnica de noapte, după întâiul cântat al cocoşului, când necuratul îşi bagă coada.

Că zburau de acum pe la graniţă avioane nemţeşti încărcate cu bombe, militarii ascunşi în Văgăuna Bursucului – habar de grijă, aveau ce aveau cu copiii care mănâncă cireşe şi cu cei care cresc pomi de cireş. De ce? Păi să mai facă schimb – pe noi să ne tot ducă în Siberia şi ei să vină la cireşe şi la toate celea, ba chiar şi în casele noastre.

Pag. 4

Fragmentul nr. 4

nu se putea încheia la un nasture şi tot încerca cu dinţii. Când fata a sărit să-l încheie, cel cu ochii înguşti a îmbrâncit-o:

— N-ai voie să te apropii! a urlat el.

Fata tremura: cine-s oamenii ăştia care au năvălit noaptea în casă ca nişte hoţi?!

O fărâmitură de pâine nu i-au lăsat să ia, atât cât a înhăţat Oliţa din blidar trei linguri de lemn. Ba mai mult chiar, când o vecină, auzind bocete, a alergat la gard să le arunce o pâine în căruţă, i-au arătat puşca.

Pag. 4

Fragmentul nr. 5

„Tată!", „Mamă!" strigau copiii rătăciţi, care fără o sandală, care cu cămaşa spintecată... Da o mamă cu copil mic nu putea scoate ţâţa să-l alăpteze, trei bărbaţi se apucă atunci de umeri, împingându-i pe ceilalţi şi făcând un fel de colibă în jurul femeii.

Şi o înăbuşeală! Fereastra, bătută cu scânduri, mai avea şi gratii pe deasupra.

— Oameni buni, murim! a strigat un zdrahon de bărbat. Era fierar. Când voi cădea, ţineţi-mă!

Pag. 5

Fragmentul nr. 6

Trenul se târa spre răsărit, da copiii lihniţi de foame tot întrebau:

— Unde ne duce el? Când ne întoarcem acasă?

Le-au aruncat ia acolo nişte peşte sărat, ca să nu le dea apă după aceea. Oliţa, Iacobaş şi unul Ionuţ tot strigau „voda!" cât îi ţinea gura, alt cuvânt rusesc nu ştiau. Se întâmpla să alerge cineva de prin vreo gară cu căldarea, dar când se apleca copilul după o gură de apă, gardianul o răsturna cu piciorul.

Pag. 6

Fragmentul nr. 7

Pag. 7

Mătuşa Irina, gâfâind, a dat la o parte drugii pe care îi punea în uşa grajdului, nu cumva să intre vreo jivină noaptea să-i mănânce vaca.

— Na, iar n-are haramul lapte! a prins a ocărî mătuşa. O fi speriat-o vrun lup ori am deocheat-o?!

Fragmentul nr. 8

— Aa, tu eşti acela?! se repede femeia la dânsul şi dă să-l apuce de urechi, da Iacobaş, că aşa îl chema, pune căldarea ei în cap şi se lasă pe vine - cât pe ce să încapă cu totul sub căldare — mai trage-l de urechi acum!

Bătrâna a prins a râde şi i-a trecut ciuda.

— Pe unde şi cum ai intrat în grajd, a?

— Nu, că eu n-am venit pe acolo, arătă la uşă băiatul. Eu am dormit în iesle.

Pag. 7

Fragmentul nr. 9

Ea a încercat să-l tundă, dar părul lui era aşa de încâlcit, că i s-a rupt pieptenele. Apoi i-a cârpit pantalonii. Altceva nu avea băiatul la suflet decât un dinte pe care îl ţinea ascuns în buzunar. Era chiar din gura lui, i l-au scos în tren, pe când trăia încă maică-sa.

— Ascunde-l şi să nu-l pierzi, îl rugă măicuţa Ileana. Ai să-l arunci peste casa noastră când ne vom întoarce în Basarabia, poate va pieri odată câinele ăsta de Stalin!

Pag. 8

Fragmentul nr. 10

Pag. 10

Iacobaş s-a întunecat: atunci noaptea, când au năvălit în casa lor cei trei bolşevici cu puşti ca să-i ducă în Siberia, mama cocea pâine — ardea focul în cuptor şi ea punea pâinile în tăvi. Nişte pâini mari şi a-albe-albe. Un bolşevic, rânjind, a răsturnat tăvile cu aluat, iar alt gligan huştiuliuc! o căldare de apă în cuptor şi au scos-o pe mama din casă desculţă şi cu capul gol.

Fragmentul nr. 11

L-a cunoscut mătuşa Irina, că el umbla în ciorapii ei de buci, alţi papuci Iacobaş nu avea.

Acolo, în pădure, i-au şi pus crucea, pe care Oliţa a scris cu o ţintă: *IACOBAŞ*.

— Sărmanul, îl căină mama fetei, apoi căzu în genunchi cu ochii la cer: Îndură-te, Doamne! Ne-a adus aici satana, ca să hrănească sălbătăciunile cu noi!

Pag. 11

Fragmentul nr. 12

Acum mai du-te în pădure!

— Da eu nu mă tem, unde ia un ciomag Uţa şi vine drept la bordeiul Oliţăi. Hai cu mine!

Oliţa se codea, iar Uţa:

— Mergi ori nu mergi! Poate a rămas ceva de mâncare în pădure.

— Ei, dacă zici tu, luă Oliţa un coşuleţ din coajă de mesteacăn să-i aducă şi mamei ce va găsi.

Pag. 11

Fragmentul nr. 13

Se opreau ba ici, ba colo: inima le zdupăia, aşteptau să iasă ursul de după un copac. Când colo, aud vorbe: erau doi băieţi din Moldova, unul Vasile, îmbrobodit şi cu o bonetă pe cap, altul în nişte pantaloni cu un fund până la pământ.

– Nu vă apropiaţi! le făcu din pumn Vasile. Tufa asta e a noastră, noi am găsit-o!

– Dar ce, ai venit cu dânsa de acasă, măi? îl ia în suliţă Uţa.

Pag. 11

Fragmentul nr. 14

Fata a prins a răcni şi a bate în coşuleţul de coajă de mesteacăn. Nu-i răspundea nimeni. Plângea cu lacrimi mari, tremurând de frică: încotro s-o apuce?!

De trosnea un vreasc, îndată îşi făcea cruce şi se trântea cu faţa la pământ, ca să nu vadă cum o mănâncă jivina. Când pârâia în pădure alt vreasc, cum i se mai zbătea inima! Credea că lupul ronţăie chiar

Pag. 11

Fragmentul nr. 15

Somnul o doborî şi se aşează sub un copac. „Sfor, sfor... " şi deodată simte că parcă i se face cald. Când deschide ochii, să mori de frică – o mirosea un urs? O fi văzut că-i necăjită şi plânsă şi s-a dus în drumul său.

Oliţa a sărit în picioare, rostind „Tatăl nostru". Gata, pe sub copaci nu se mai aşază. Aţipea mergând, doar când se pălea cu fruntea de vreun copac, se trezea. Câte cucuie avea, sărmana, numai capul ei ştia.

Pag. 12

Fragmentul nr. 16

Da în cătunul Verh Ciuzik mare tărăboi. Mama alerga de la casă la casă – săriţi, s-a pierdut fata. Oamenii de acolo ţineau la mama Oliţei, era o femeie de suflet, ba a făcut chiar cu mâna ei stative şi i-a învăţat cum să ţese. Pe sub pădure creştea in şi ruşii, deportaţi acolo de Stalin, nu făceau din el decât funii. Mult s-au bucurat ei aflând că se pot îmbrăca fără să iasă din cătun.

Pag. 13

Fragmentul nr. 17

Deodată a întors capul: aude ori ba? Parcă e glasul tatei: „Mărioară, striga el din tren, la ma-are chin ne duc pe noi, păzeşte-o pe Oliţa!"

Fata se sculă, ştergându-şi lacrimile cu mâneca, şi o luă, încetinel, pe cărare, în deal. Acum urle măcar şi lupul, îşi astupă urechile şi-l aude iar pe tata...

Se lumina, pădurea ieşea din noapte. Oliţa s-a pus în genunchi

Pag. 13

Fragmentul nr. 19

În iarna aceea Oliţa n-a pus piciorul pe pământ. Cum crapă zămosul, aşa îi crăpau tălpile şi pulpele amândouă. Se îngălbenise fata de atâta şezut în bordei şi mama o scotea în braţe afară.

Hăt când a dat frunza, Oliţa a prins a umbla în beţe.

Era de acum toamnă. Mama cu mătuşa Olga umblau la secerat secara, da Oliţa, aşa, în beţe, se târa până în câmp. Îi aprindeau colea un foc şi fata, de, cocea spice: „Cronţ-cronţ" – asta le era mâncarea.

Pag. 14

Fragmentul nr. 20

– Nu mi-o luaţi pe mama, se lipi Oliţa de ea, ţinând-o cu amândouă mâinile. O vrabie şi mănâncă un spic de grâu, pentru ce o judecaţi?!

Piatră să fi fost,
că tot te făceai om, judecăto-
rul însă făcu semn s-o scoată din sală.

Aflând că le dau câte doi ani de puşcărie, mătuşa Olga îşi luă inima în dinţi:

– Fac eu patru ani, că tot n-am copii, îi rugă ea, dar lăsaţi-o pe femeia asta lângă Oliţa.

Pag. 15

Fragmentul nr. 21

– Ne ducem, fata mea, a venit sorocul, o netezea mama pe cap. Tu să te muţi la Niura, femeia care îngrijeşte armăsarii, a zis că te ia, şi o strânse la piept. Să te aibă Domnul în paza lui.

– Iată bluza asta roşie şi rochia mea de caşmir ţi le las ţie, o pupă Olga Fiştic. Când vei creşte mare, să le îmbraci şi să-ţi aduci aminte că

Pag. 16

Fragmentul nr. 22

Şi s-a dus, dar nu singură, l-a luat şi pe Ionuţ, băiatul ei cel mic.

Au găsit-o pe Oliţa în grajdul cu armăsari. Târa o căldare cu apă cât dânsa de mare. Când auzi că ei vin din partea mamei, fata răsturnă căldarea de bucurie.

– Merg, a zis, că mă tem de caii ăştia, se muşcă, azvârl din copite şi se holbează la mine. Eu strig la ei, dar nu mă înţeleg, ştiu numai ruseşte. Hai, chiar acum, cât nu-i Niura, că n-o să mă lase.

Pag. 17

Fragmentul nr. 23

Femeia o luă de mână, dar când să iasă din grajd, se opri:

– Dacă te vede cineva? O să anunţe comenduirea!

Da Ionuţ, un năzbâtios cam de seama Oliţei, unde zice:

– Îi schimbăm hainele, mamă, şi una-două, îşi scoate pantalonii.

Oliţa râdea – pe fundul lor era scris cu cretă: *I O N U Ţ.*

– Tu ai scris?

Pag. 17

Fragmentul nr. 24

– Trr! opri calul şi el se ridică în două picioare, aruncând aburi pe nări. Aţi fost la grajd? îi fulgeră Niura cu ochii.

– Nu ştiu rusește, zise mama lui Ionuţ.

– Unde-i Oliţa?

Fata şedea sub pălărie, nici nu sufla.

– Aista-i băiat, nu vezi? Se răsti femeia şi o întoarse la Niura cu fundul pe care era scris *I O N U Ţ.*

Pag. 19

Fragmentul nr. 25

Aşa a scăpat Oliţa, dar încă multă vreme în somn îi apăreau armăsarii ceia grozavi. Dormea într-un ungher, pe podea, alături de Volinta, sora lui Ionuţ şi a lui Petre, fratele mai mare. Mama lor, de unde avea, de unde nu avea, îi făcea şi Oliţei parte dreaptă la mâncare. Până scăpau de iarnă, că primăvara Ionuţ cotrobăia pădurea şi aducea ouă de păsări. Odată a venit într-un suflet:

Pag. 19

Fragmentul nr. 26

Fata făcu ochi mari: nici nu mai ştia de când nu mâncase friptură.

– Atunci hai mai repede!

Când colo, pe marginea drumului, un cal mort. Ionuţ a tăiat un şold şi l-au târât amândoi, prin colb, acasă. Seara mama le-a făcut... friptură.

Pag. 19

Fragmentul nr. 27

Deodată aud: „Zdup-zdup! zdup-zdup!“, şi iese din pădure, legănându-se, un coşcogeamite urs.

– Pune-te în patru labe şi hai să ne băgăm sub vacă, şopti Ionuţ. Ea o să ne apere, are coarne!

Pag. 20

Fragmentul nr. 28

Ursul vine, vine şi se ridică în două labe şi se uită lung: o vacă cu trei viţei!? Dar de ce doi sunt fără păr şi n-au coadă ?! se miră ursul şi se dă mai aproape. Vaca a îmbourat coarnele.

Pag. 21

A mai trecut o iarnă, pe la Sânziene vine o telegramă de la puşcărie: „Trimite-mi sandalele. Te sărut, mama".

Pag. 22

Fragmentul nr. 29

Da fata, ca o furnică, fuga încolo, fuga încoace, la toate se pricepea, ba a săpat toamna şi cartofii cât era grădina de mare, şi i-a cărat, mititica, în casă.

— Vine mama ta, îi strigă într-o zi un om şi Oliţa alergă la drum.

Cu ochii duşi în fundul capului, gârbovită, mama abia mergea, sprijinindu-se într-un băţ. Până şi de la puşcărie i-au dat drumul mai înainte, aşa de bolnavă era. Când îşi văzu fata, sărută pământul, făcându-şi cruce: „E vie Olita! Multumesc, Doamne!"

Pag. 22

Fragmentul nr. 30

Într-o zi nu ştiu care din elevi strigă: „Bujor, ia uită-te pe fereastră!"

Era mama, venea într-un suflet, nu alta, s-o fi întâmplat ceva. Oliţa o zbughi afară, dar când să ajungă la dânsa, mama căzu:

— O scrisoare de la fe-te-le mele! Din Ba-sa-ra-bia! plângea ea.

Până acasă se târî mai mult în coate şi pe genunchi. De trei ori îi citi fata scrisoarea. Era de la surorile ei mai mari.

— Mai citeşte-o o dată, o rugă mama, iar când au intrat în bordei, îi spuse: Afară cârâiau ciorile, ia citeşte-o aici s-o ascult în linişte.

Pag. 23

Fragmentul nr. 31

A venit iarna, la şcoala nu mai avea când să se ducă, căra toată ziua lemne. Da afară urla viforul, învârtejind omătul şi era un pui de ger de trosneau crengile în pădure, parcă împuşca unul. Păsările se ascunseseră care şi unde, de se încumeta câte una să zboare, cădea tot atunci doborâtă de suliţa frigului şi o găseai apoi în omăt cu lăbuţele în sus.

Din bordei ieşea o aţă de fum pe care o încolăcea vârtejul sălbatic.

Pag. 23

Fragmentul nr. 32

Acolo, sus, îi urcam mămăliguţa şi strachina cu borş.

Fata se ghemui, încălzindu-şi mâinile la suflarea mamei, că în bordei noaptea îngheţa apa în căldare.

— El acoperea casele, da eu ţeseam ca o apucată, nu mai ieşeam de după stative. Câte covoare am ţesut, Oliţă, ai aşterne cu ele drumul prin toată Sofia, şi acum dorm pe scândură goală.

Am strâns atunci oleacă de parale, eu, nici cu gândul, da Vasile, nu, să cumpărăm oloiniţă.

Pag. 25

Fragmentul nr. 33

El, copil orfan, care n-a umblat o zi la şcoală, singur a învăţat a scrie şi a citi, în 1938 nu s-a dus tocmai în Germania şi a adus un dinam de acolo? Patru lămpi aprindea dinamul la oloiniţă, nu mai multe, dar Vasile a adus întâi electrica în Sofia. Veneau omenii şi se uitau ca la o minune. După asta l-au şi ales primar al satului.

Şi iaca aşa am ajuns în Siberia. Rău n-a făcut nimănui, de la dânsul da şi nu lua un capăt de aţă străin. De ce să-l scoată cu puşca din casă ?! Nu alta, vroiau să se răfuiască cu fruntea satului, ca să bage frica în ceilalţi.

Pag. 25

Fragmentul nr. 34

Aşa treceau zilele în bordeiul îngropat în zăpezile Siberiei. La prânz, de, câte un cartof fiert şi o lingură de seminţe de in, prăjită în ceaun, un fel de julfă.

— Cărăuşul mamei, cărăuş, n-ai îngheţat? o întreba mama pe Oliţa, când mai aducea o creangă din pădure. Odihneşte-te, fac eu focul.

„Dacă iese fum din hogeagul de la bordei, lasă că nu e rău", se gândea câte unul din cătun, dar nu era chiar aşa, mama scădea, o apucau ameţelile, apoi nu s-a mai putut scula din pat.

Pag. 26

Fragmentul nr. 35

Când colo, dă de o apă curgătoare, nici tu pod, nici tu punte: un brad înalt, răsturnat de pe mal şi alt brad prăvălit în apă de pe celălalt mal, treci, dacă poţi, râul printre crengile lor.

Încolo a trecut fata, dar când să vină înapoi, o apucă frica: dacă

scapă ceva în apă? Că a luat şi brânză, şi unt, şi smântână, şi o oală cu lapte! „Am să le trec pe rând, se gândi Oliţa, aşa ca acela cu lupul, capra şi varza."

Când a ajuns acasă, amurgea, în bordei – linişte. Altădată o auzea încă de departe pe mama bocind. Cum deschide uşa, aude că nu ştiu cine umblă prin bordei. Nu-l vedea, era întuneric şi lampă nu aveau.

— Cine a venit la noi, mamă?

Pag. 27

Fragmentul nr. 36

Apoi, după ce vine cu defocul, o roagă:

— Nu vrei să tragi o fugă până la moş Capral?

Când o vede pe Oliţa speriată, moşul, cum mânca, lasă lingura în strachină şi îmbracă iute cojocul. Era un om de treabă, în bordei îşi scoate căciula cu urechi şi iese de sub ea un cap zburlit.

— M-ai chemat, Marie?

— Moş Capral, mata eşti oleacă de meşter, n-ai putea, iată din scândurile astea, arată la podea, să faci un sicriu?

Pag. 28

Fragmentul nr. 37

Oliţa sare de pe cuptor, în bordei întuneric. Când dă la picioarele mamei, sunt reci ca gheaţa, îi pipăie faţa — u-udă, că de lacrimi, că de sudoare cât s-a luptat cu Moartea. Dar, cum îşi lipi obrazul de faţa ei, mama tresări, sughiţând adânc.

Fata nici nu sufla, s-a ghemuit lângă dânsa. Stă cât stă, nu ştie cum să ia capăt de vorbă, o s-o întrebe de ce s-a dezvelit.

— Ma-mă! o chemă în şoaptă.

Mama tace.

— Ma-măăă!

Nu-i răspunde. Şi a răcnit de parcă s-a prăvălit într-o prăpastie:

— Ma-ma mea, ma-mă!

Când a văzut că n-o mai aude, Oliţa a înţeles ca a rămas singură-singurică în zăpezile Siberiei. Dinioare şi-a dat sufletul, atunci când şi-a lipit faţa de obrazul ei.

Pag. 30

Fragmentul nr. 38

Un ceas zăbavă se auzea cum bocăneşte unul în bordei, scotea scândurile din podea. Acolo, pe loc, a înjghebat sicriul. Cu groapa, bucluc, pământul îngheţat – cremene. A venit să ajute şi mătuşa Nastea, o vecină pe care mama a învăţat-o a ţese. Punea cu moş Capral focul, apoi săpau oleacă, şi iar aprindeau focul să dezgheţe pământul... Trei zile au săpat groapa.

— Ai murit flămândă, mamă, plângea Oliţa şi i-a pus lingura în sicriu.

Pag. 31

Fragmentul nr. 39

Din ziua aceea Oliţa n-a mai intrat în bordei, la mama însă venea şi numaidecât lăsa o fărâmitură pe mormântul ei: praznic pentru păsări.

Unde înnopta? Se uita de unde ies aburi, acolo stăpânul îşi făcea baie şi ea îl ruga s-o lase să doarmă în baie, pe laviţa udă şi goală. Până la o bucată de noapte era călduţ, pe urmă îi dârdâiau dinţii.

Pag. 32

Fragmentul nr. 40

— Un craniu pe râu! strigă nu ştiu care.

Uţa şi Oliţa au tresărit. Să nu tacă marinarul acela? Ăsta, cică, e cap de moldovean deportat. „Nu departe de mal, spunea el, a fost un lagăr, pe mu-ulţi moldoveni i-au îngropat aici şi, cum râul mănâncă nisipul, ba un craniu, ba altul iese deasupra şi numai apa ştie unde îl duce..."

Uţa n-a mai ajuns acasă, a rămas dădacă într-un oraş din Belarus.

Pag. 33

Fragmentul nr. 41

Nimeni n-o cunoaşte. La casa surorii sale mai mari, când a ajuns, mai întâi a sărutat portiţa. Numai câinele cel cu un ochi a recunoscut-o. A vrut să latre şi a rămas cu gura căscată, dând din coadă. Fetei nu i-au mai ajuns puteri să deschidă uşa, a căzut în prag, îmbrăţişându-l.

— Oliţa! ieşi din casă soră-sa Eftimia. Străinica noastră s-a întors! şi prinse a răcni de se adunară vecinii. Şi numai iată aleargă şi altă soră:

— Unde ai lăsat-o pe mama, Oli-ţa-a! îşi smulgea părul din cap.

Pag. 35

Fragmentul nr. 42

Mai stăteau încă la masă, când aud câinele lătrând. O matahală de miliţian intră cu paşi mari în ogradă. Era cu puşcă.

— Olga Bujor, eşti arestată! atât l-a ajuns capul să zică şi unde scoate un cartuş din buzunar şi încarcă puşca.

Inima Oliţei se făcu cârcel.

— Gheorghe, îl roagă Eftimia, eşti din sat de la noi, las-o măcar o zi, e de la drum, mititica, şi-i dă un scaun: la stai cu noi la masă.

Pag. 35

Fragmentul nr. 43

cap. Oliţa sta în genunchi cu o lumânare în mana.

— Gheorghe-hăi, Gheorghe, ai şi tu morţi, ce-ai intrat cu puşca în biserică? se apropie o femeie şi-i dă o lumânare.

— Dacă ai murit, să-ţi sufle într-un loc, se hlizeşte Gheorghe, ce-ţi mai trebuie lumânare?

— Doamne fereşte, îşi face cruce femeia.

— Hai, că o să-mi crească barbă aici, o înhaţă Gheorghe de mânecă pe Oliţa.

Pag. 36

Fragmentul nr. 44

apoi îndărăt. Pe drum nu aveai voie să întorci capul înapoi, nici în stânga să te uiţi, nici în dreapta.

Odată, cum mergeau prin glod, unul care venea din urmă o întreabă în şoaptă:

— Eşti Oliţa Bujor?

— Da, răspunde ea şi nu întoarce capul.

— Fiica lui Vasile, calic de-o mână?

— Da, şi nu întoarce capul.

— Păi eu am fost cu Vasile într-un lagăr.

Pag. 36

Fragmentul nr. 45

— Mă cheamă Nicolae Oloieru, abia descleşta omul gura şi se tot uita în jur. Se temea să nu-l audă vreun peşte din râu. Eşti a lui Vasile, aşa-i? Oliţa a dat din cap. Apoi eu am fost cu Vasile.

— Şi unde-i tata?! îl apucă de mânecă femeia şi i se uită în ochi.

Omul a început a plânge:

— Dumnezeu să-l ierte, îşi face cruce. Straşnică moarte a mai avut acolo, în Siberia. Am fost într-un lagăr cu dânsul. Două zile a umblat bietul Vasile cu noi, la scos cărbuni. Cum era beteag de-o mână, de, l-au pus la păscut porcii, dar îl păzeau cu puşca.

Pag. 38

Fragmentul nr. 46

— Într-o dimineaţă ne mânau iar la scos cărbuni. Porcii încă erau în ocol. Când ne-au văzut, coviţăiau sălbatic. Ne-am apucat de mâini, da un coşcogeamite gardian, cu fruntea de-un deget, hai să ne fugărească în jurul ocolului până a căzut un om. Vasile a sărit să-l scape:

— Lăsaţi-l, e creştin, îi ruga el, că ştia de acum ruseşte.

— E creştin?! au rânjit obraznic gardienii. Atunci du-te tu în locul lui! Şi unde-l înşfacă pe Vasile de mâini şi de picioare şi-i fac vânt în ocol... Aşa mai ţipa, sărmanul, când îl sfâşiau de viu, de ţi se ridica părul măciucă. Eram hăt, dincolo de poartă, şi îl tot auzeam.

Seara, când ne-am întors, am văzut în ocol numai zdrenţe din hainele lui şi o bucată de papuc.

Pag. 39.

Răspuns:

Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri

Fragmentul nr. 1

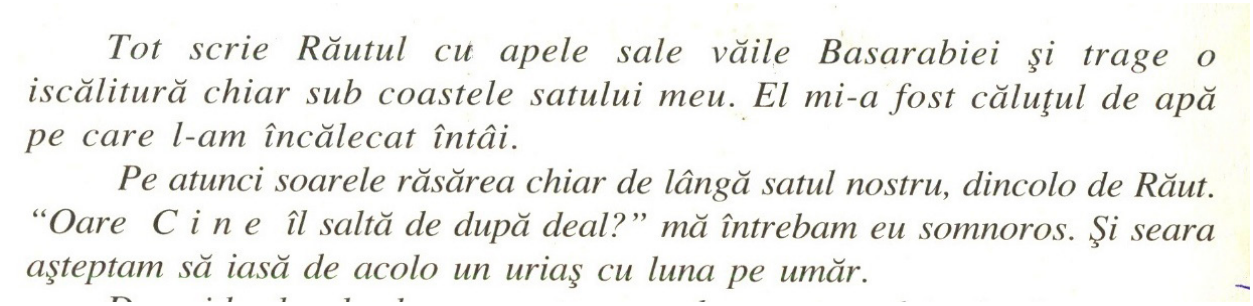

Tot scrie Răutul cu apele sale văile Basarabiei şi trage o iscălitură chiar sub coastele satului meu. El mi-a fost căluţul de apă pe care l-am încălecat întâi.

Pe atunci soarele răsărea chiar de lângă satul nostru, dincolo de Răut. "Oare C i n e îl saltă de după deal?" mă întrebam eu somnoros. Şi seara aşteptam să iasă de acolo un uriaş cu luna pe umăr.

VANGHELI, Spiridon. Credeam că America e o … femeie. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. 5.

Fragmentul nr. 2

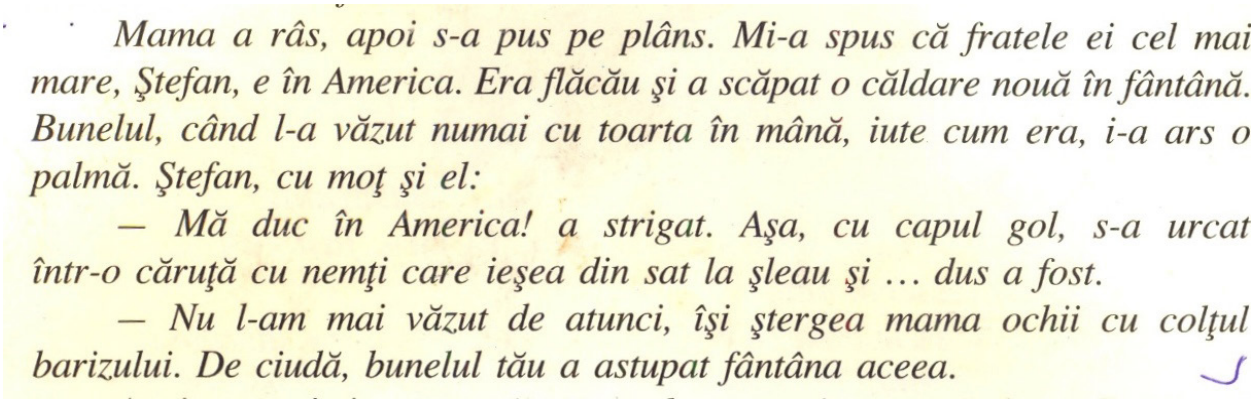

Mama a râs, apoi s-a pus pe plâns. Mi-a spus că fratele ei cel mai mare, Ştefan, e în America. Era flăcău şi a scăpat o căldare nouă în fântână. Bunelul, când l-a văzut numai cu toarta în mână, iute cum era, i-a ars o palmă. Ştefan, cu moţ şi el:

— Mă duc în America! a strigat. Aşa, cu capul gol, s-a urcat într-o căruţă cu nemţi care ieşea din sat la şleau şi … dus a fost.

— Nu l-am mai văzut de atunci, îşi ştergea mama ochii cu colţul barizului. De ciudă, bunelul tău a astupat fântâna aceea.

VANGHELI, Spiridon. Credeam că America e o … femeie. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. 5.

Fragmentul nr. 3

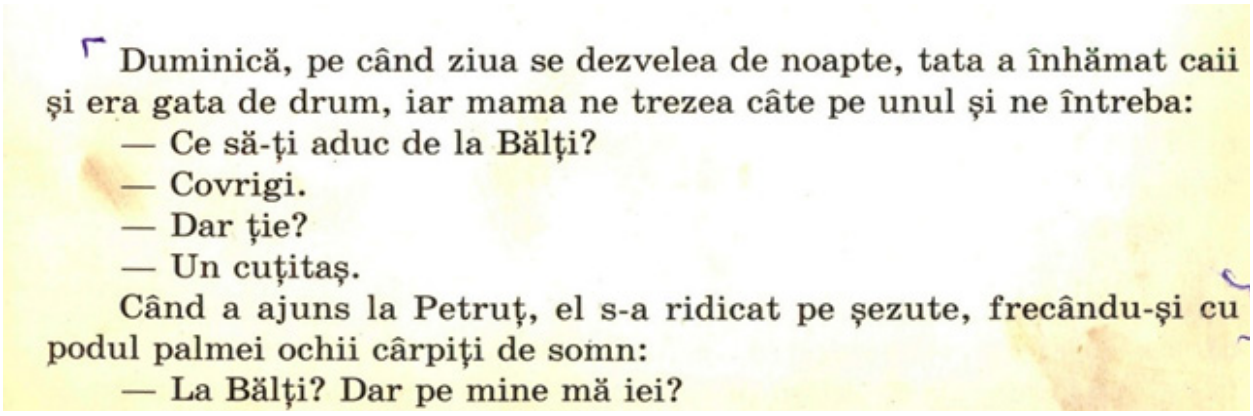

Duminică, pe când ziua se dezvelea de noapte, tata a înhămat caii şi era gata de drum, iar mama ne trezea câte pe unul şi ne întreba:

— Ce să-ţi aduc de la Bălţi?

— Covrigi.

— Dar ţie?

— Un cuţitaş.

Când a ajuns la Petruţ, el s-a ridicat pe şezute, frecându-şi cu podul palmei ochii cârpiţi de somn:

— La Bălţi? Dar pe mine mă iei?

VANGHELI, Spiridon. Petruţ. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. 5.

Fragmentul nr. 4

Când colo, într-o după amiază, l-a găsit cu flori de lumânărica-domnului încâlcite în păr cu clei de copac și mama nu știa cum să le scoată, era să-l bată, dar deodată a încremenit: Doamne, nu și-a ieșit băiatul ei din minți?! Și s-a lipit de dânsul, acum avea și ea vreo trei flori în păr ... Îl strângea în brațe, pupându-l, și-l tot întreba:

— Petruț, Petruț, ce e cu tine?!

VANGHELI, Spiridon. Petruț. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *5*.

Fragmentul nr. 5

În ziua aceea ea ne-a cumpărat de la Bălți tocmai ce voiam noi: cămăși cu epoleți și buzunăraș. Bucuroși nevoie mare, nici nu ne-am uitat în oglindă: am alergat îndată în sat. Care se uita la noi, care nu, iar unul, de ciudă că nu poate prinde un roi de albine, unde ne ia în furci:

— Ia nu mai zădărâți și voi lumea!

— Ia seama, a râs Petruț, aista o să ne bage în știubei!

Și cum mergeam pe cărare, iaca ne pomenim sub un pom uriaș încărcat cu pere. Era ograda părăsită a lui Vicol. De erau perele mai coapte, las' pe noi! Deodată căscăm gura: "Oare cine și-a uitat pălăria în pom?".

VANGHELI, Spiridon. Petruț. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *5*.

Fragmentul nr. 6

De când îl știu, tace. Tace cum îi tace căciula din cap. Uneori nasul vorbește în locul lui: e roșu nasul, înseamnă că Pintilie a mâncat prea multă murătură ori brânză de oi cam sărată și mama cade pe gânduri: cum să potrivească mâncarea să nu fie roșu nasul lui Pintilie?

Nasul îi trece, dacă s-a apucat mama de capul lui, dar de la o vreme au prins a-i curge ochii. Toți pe lângă Pintilie:

— Ce-ai pățit?

VANGHELI, Spiridon. Pintilie. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *10*.

Fragmentul nr. 7

— Apoi să se ducă la câinele acela, care l-a muşcat, şi să taie cu mâna lui un smoc de păr şi să-l aducă la mine. L-oi descânta, ai să-l afumi cu părul de la câine şi o să-i treacă speriatul.

— Cum aşa? a sărit arsă mama. Să se bage iar la câine? D-apoi l-a muşca şi de celălalt picior!

Când se uită, Pintilie nu-i, a spălat putina.

Mama a mai schimbat o vorbă-două cu mătuşa şi era gata de ducă. "Scâ-ârţ ..." se deschide uşa şi intră Pintilie cu o mână la spate. Ce ascundea acolo, numai el ştia: erau foarfecele cu care tundea tata oile.

VANGHELI, Spiridon. Pintilie. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *12*.

Fragmentul nr. 8

ruſele de pe frânghie, da Pintilie se dă la spatele babei, hârşti! taie un smoc de păr din capul ei şi i-l pune în mână, după ce ascunde foarfecele în sân.

— L-ai adus aşa degrabă? întreabă mătuşa Axinia, pipăindu-l. Îi aspru, se vede că e rău câinele acela.

Şi a descântat lung smocul de păr, mama i-a dat apoi foc şi l-a afumat pe Pintilie unde trebuia, şi până a doua zi i-a trecut speriatul: s-a urcat iar pe cataligе.

VANGHELI, Spiridon. Pintilie. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *12*.

Fragmentul nr. 9

Când s-a întors pe seară, cerdacul casei era plin cu femei. Şi cine altul dacă nu Pintilie a pictat noaptea o minune de înger, că s-a dus vestea în sat? Lângă uşa care da în casa cea mare, cât peretele era îngerul acela, zbura spre răsărit şi ţinea în mână cartea "Sfânta Evanghelie".

— De când aştept să intre în casa mea îngerul ista! a plesnit mama din palme lăcrimând.

— L-a făcut băiatul care păşeşte şopronul cu cataligele? a întrebat o femeie. Măi, măi, măi!

— Acela pe care l-ai găsit atunci noaptea pe casă? o iscodeşte alta. Măiculiţă, ce înger! Nu degeaba băiatul matale se urcă mai sus decât toţi: el e mai aproape de Domnul.

VANGHELI, Spiridon. Pintilie. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *14*.

Fragmentul nr. 10

Cum auzeam un fluierat, mâna pe clampa ușii: afară mă aștepta Costică gata să ne ducem la săniuș. De zăboveam, el își azvârlea căciula peste gard, chiar sub fereastra mea: cât o să stea așa cu capul gol?!

VANGHELI, Spiridon. Costică Putină. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. 15.

Fragmentul nr. 11

Pe la chindie, aține-te: vine maică-sa cu o falcă în cer și una în pământ.

— Cos-ti-că, tat-tu scapără în casă, nici chibrituri nu-mi trebuie. Vă-hă-hă, ce-ai făcut, scaraoțchi, din ciubotele lui?! O pățim amândoi...

Văzând una ca asta, o iau și eu tupiluș spre casă, că eram cu musca pe căciulă. Din ogradă auzeam apoi sudalme și buhăitul lui Costică.

Și la școală umblam împreună, într-o clasă, chit că era cu trei ani mai mare. Când se afunda satul în omăt, el mergea înainte, apoi veneam eu pe urmele lui.

VANGHELI, Spiridon. Costică Putină. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *17*.

Fragmentul nr. 12

A doua zi a răsturnat o oală cu lapte și l-a scărmănat tata, apoi fratele mai mare, supărat că-l strânge un pantof, i-a tras un picior lui Costică, dar câtă bătaie putea să încapă în băiatul ăsta? Chiar atunci, de Paște, lasă pantalonii și se urcă în izmenuțe în cel mai înalt salcâm din ograda noastră.

Când l-a văzut lelea Mărioara, a scăpat o farfurie în prag:

— Toadere, ieși repede afară.

Au alergat și frații lui de pe unde erau și alți vecini s-au strâns sub copac și căscau gura. L-au luat și cu zburlita și cu binișorul — în zadar, Costică se ridica tot mai sus și o ținea una:

— Azi eu sunt rege! Voi, cei mititei de jos, dacă nu aveți ce face,

VANGHELI, Spiridon. Costică Putină. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *18*.

Fragmentul nr. 13

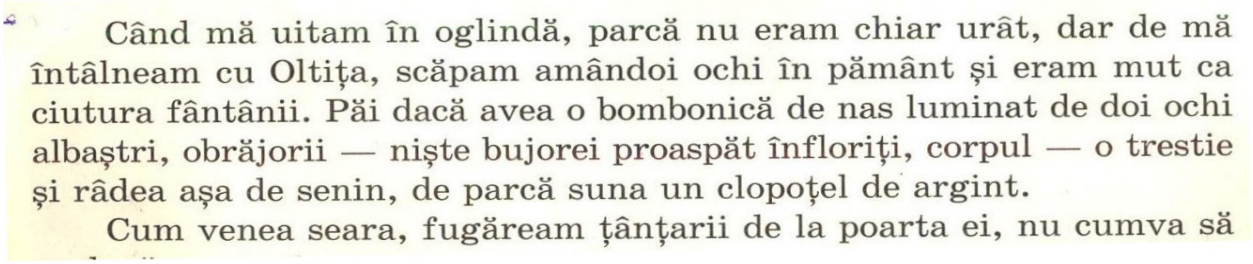

Când mă uitam în oglindă, parcă nu eram chiar urât, dar de mă întâlneam cu Oltița, scăpam amândoi ochi în pământ și eram mut ca ciutura fântânii. Păi dacă avea o bombonică de nas luminat de doi ochi albaștri, obrăjorii — niște bujorei proaspăt înfloriți, corpul — o trestie și râdea așa de senin, de parcă suna un clopoțel de argint.

Cum venea seara, fugăream țânțarii de la poarta ei, nu cumva să

VANGHELI, Spiridon. Oltița. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *20*.

Fragmentul nr. 14

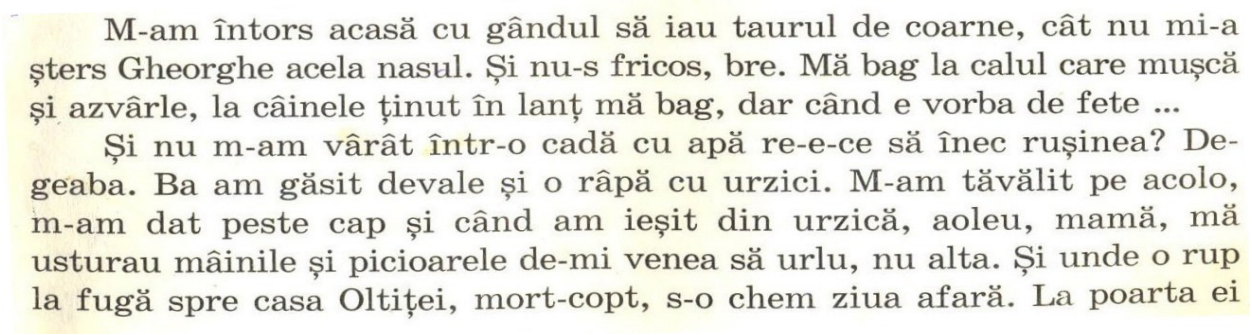

M-am întors acasă cu gândul să iau taurul de coarne, cât nu mi-a șters Gheorghe acela nasul. Și nu-s fricos, bre. Mă bag la calul care mușcă și azvârle, la câinele ținut în lanț mă bag, dar când e vorba de fete ...

Și nu m-am vârât într-o cadă cu apă re-e-ce să înec rușinea? Degeaba. Ba am găsit devale și o râpă cu urzici. M-am tăvălit pe acolo, m-am dat peste cap și când am ieșit din urzică, aoleu, mamă, mă usturau mâinile și picioarele de-mi venea să urlu, nu alta. Și unde o rup la fugă spre casa Oltiței, mort-copt, s-o chem ziua afară. La poarta ei

VANGHELI, Spiridon. Oltița. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *21*.

Fragmentul nr. 15

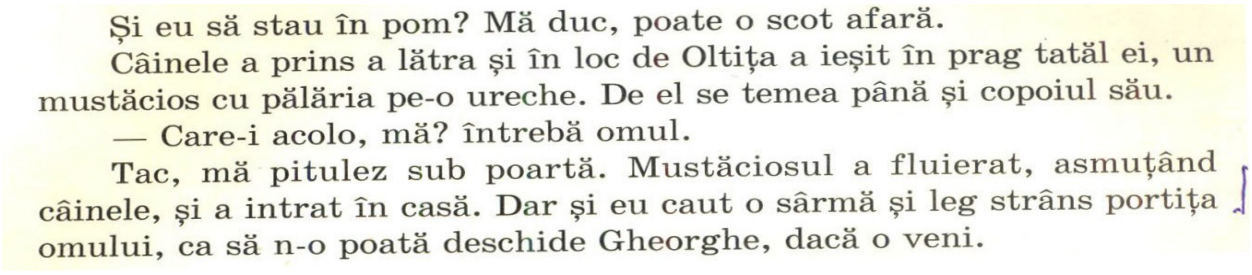

Și eu să stau în pom? Mă duc, poate o scot afară.

Câinele a prins a lătra și în loc de Oltița a ieșit în prag tatăl ei, un mustăcios cu pălăria pe-o ureche. De el se temea până și copoiul său.

— Care-i acolo, mă? întrebă omul.

Tac, mă pitulez sub poartă. Mustăciosul a fluierat, asmuțând câinele, și a intrat în casă. Dar și eu caut o sârmă și leg strâns portița omului, ca să n-o poată deschide Gheorghe, dacă o veni.

VANGHELI, Spiridon. Oltița. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *24*.

Fragmentul nr. 16

El a sărit gardul, dar nu multă zăbavă s-a întors. Că are o taină, am înțeles după ochi. Și numai iaca scoate din sân o batistă frumos brodată, la mijloc era litera "O".

— Oltița, am citit eu, adăugând celelalte litere.

— Da, e de la dânsa, s-a înțănțoșat el.

— Te-ai băgat în locul meu?!

— Poate, râde Mihăiță, dar văzând că mă întunec, o cârnește: Nu te teme, nu-s chiar așa gros de obraz. Mi-a dat-o în loc de leafă pentru poștă. Ia miroase-o.

Doamne, nu-ți mai trebuia altceva, ci să stai și să tot miroși

VANGHELI, Spiridon. Oltița. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *23*.

Fragmentul nr. 17

Umbla iarna în pantaloni din piele de oaie cu mițele înăuntru, meșine, așa le spuneau. Și, dacă mai pui și cojocul, o căpiță, nu om, ieșea pe poartă.

Trei oi își lăsau pielea, ca să vină iarna în ograda lui naș Nică. Ba dezbrăca omul și un miel, știi colea, să-și facă o mamă de căciulă, că până și berbecul, tatăl mieilor, se dădea într-o parte când intra naș Nică în ocol.

Avea un coșcogeamite nas coroiat, nici nu încerca să-l ascundă în mustăți, barba ascuțită, dinții galbeni și mărunței. Umbla cu capul în nori, fudul, numai păsările știau cum sunt ochii lui.

VANGHELI, Spiridon. Naș Nică. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *25*.

Fragmentul nr. 18

Avea un coșcogeamite nas coroiat, nici nu încerca să-l ascundă în mustăți, barba ascuțită, dinții galbeni și mărunței. Umbla cu capul în nori, fudul, numai păsările știau cum sunt ochii lui.

VANGHELI, Spiridon. Naș Nică. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *25*.

Fragmentul nr. 19

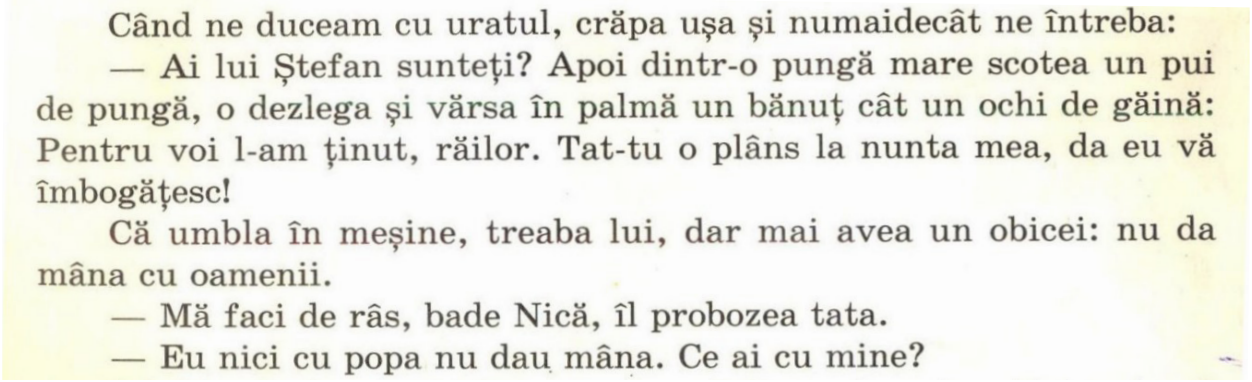

Când ne duceam cu uratul, crăpa uşa şi numaidecât ne întreba:

— Ai lui Ştefan sunteţi? Apoi dintr-o pungă mare scotea un pui de pungă, o dezlega şi vărsa în palmă un bănuţ cât un ochi de găină: Pentru voi l-am ţinut, răilor. Tat-tu o plâns la nunta mea, da eu vă îmbogăţesc!

Că umbla în meşine, treaba lui, dar mai avea un obicei: nu da mâna cu oamenii.

— Mă faci de râs, bade Nică, îl probozea tata.

— Eu nici cu popa nu dau mâna. Ce ai cu mine?

VANGHELI, Spiridon. Naş Nică. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *27*

Fragmentul nr. 20

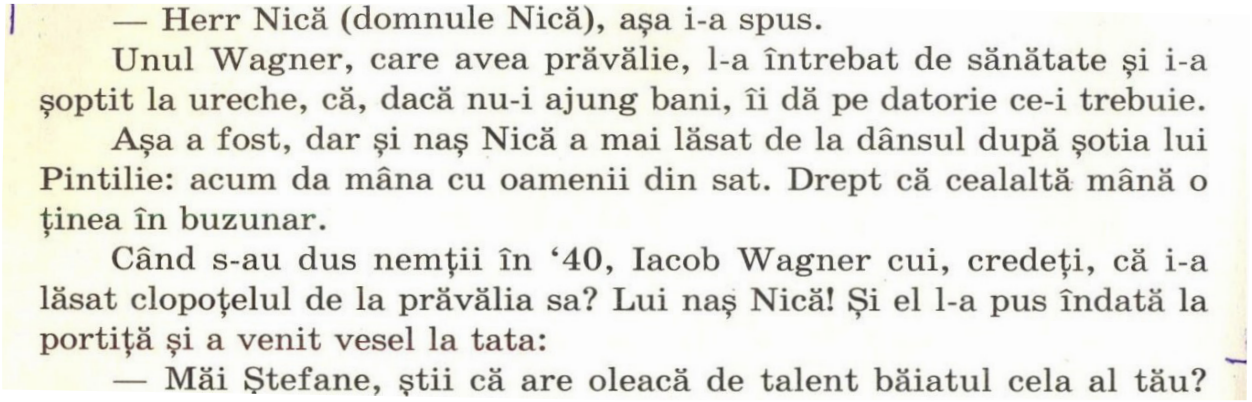

— Herr Nică (domnule Nică), aşa i-a spus.

Unul Wagner, care avea prăvălie, l-a întrebat de sănătate şi i-a şoptit la ureche, că, dacă nu-i ajung bani, îi dă pe datorie ce-i trebuie.

Aşa a fost, dar şi naş Nică a mai lăsat de la dânsul după şotia lui Pintilie: acum da mâna cu oamenii din sat. Drept că cealaltă mână o ţinea în buzunar.

Când s-au dus nemţii în '40, Iacob Wagner cui, credeţi, că i-a lăsat clopoţelul de la prăvălia sa? Lui naş Nică! Şi el l-a pus îndată la portiţă şi a venit vesel la tata:

— Măi Ştefane, ştii că are oleacă de talent băiatul cela al tău?

VANGHELI, Spiridon. Naş Nică. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *28*

Fragmentul nr. 21

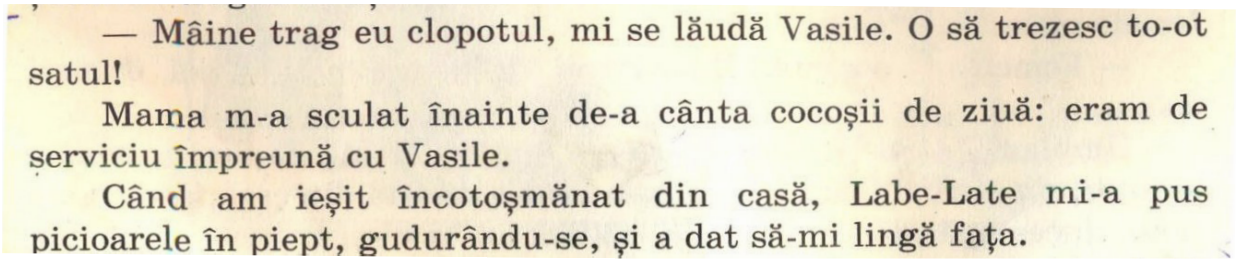

— Mâine trag eu clopotul, mi se lăudă Vasile. O să trezesc to-ot satul!

Mama m-a sculat înainte de-a cânta cocoşii de ziuă: eram de serviciu împreună cu Vasile.

Când am ieşit încotoşmănat din casă, Labe-Late mi-a pus picioarele în piept, gudurându-se, şi a dat să-mi lingă faţa.

VANGHELI, Spiridon. Vasile a Vrăboaicei. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *30*

Fragmentul nr. 22

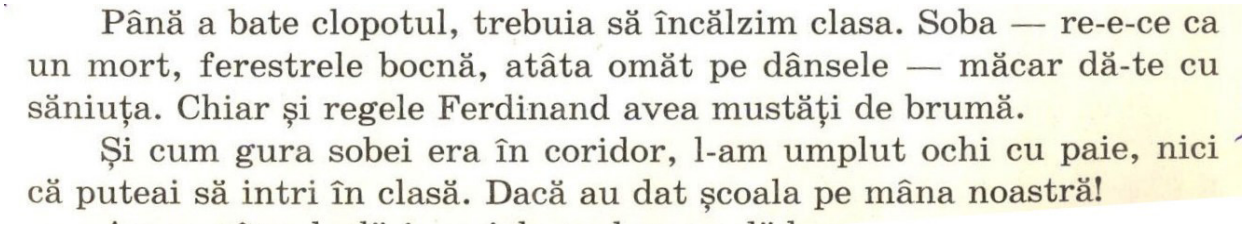

Până a bate clopotul, trebuia să încălzim clasa. Soba — re-e-ce ca un mort, ferestrele bocnă, atâta omăt pe dânsele — măcar dă-te cu săniuța. Chiar și regele Ferdinand avea mustăți de brumă.

Și cum gura sobei era în coridor, l-am umplut ochi cu paie, nici că puteai să intri în clasă. Dacă au dat școala pe mâna noastră!

VANGHELI, Spiridon. Vasile a Vrăboaicei. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *31*

Fragmentul nr. 23

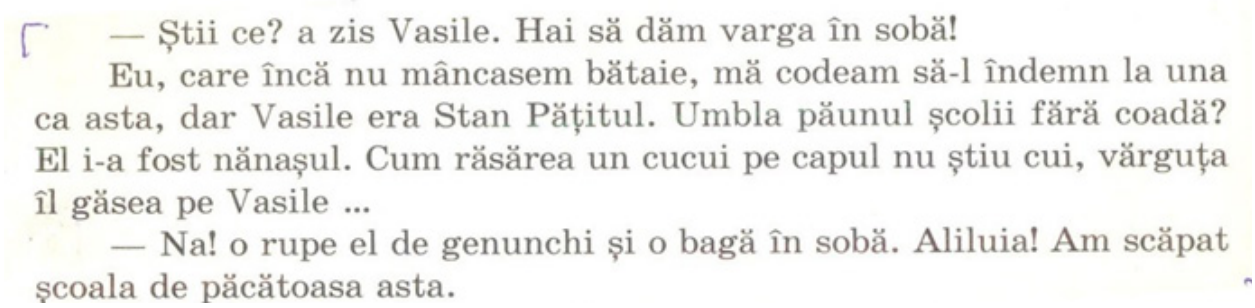

— Știi ce? a zis Vasile. Hai să dăm varga în sobă!

Eu, care încă nu mâncasem bătaie, mă codeam să-l îndemn la una ca asta, dar Vasile era Stan Pățitul. Umbla păunul școlii fără coadă? El i-a fost nănașul. Cum răsărea un cucui pe capul nu știu cui, vărguța îl găsea pe Vasile ...

— Na! o rupe el de genunchi și o bagă în sobă. Aliluia! Am scăpat școala de păcătoasa asta.

VANGHELI, Spiridon. Vasile a Vrăboaicei. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *32*

Fragmentul nr. 24

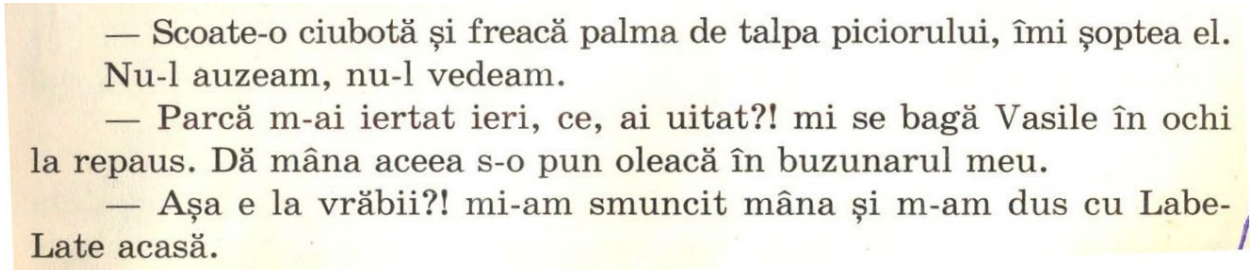

— Scoate-o ciubotă și freacă palma de talpa piciorului, îmi șoptea el. Nu-l auzeam, nu-l vedeam.

— Parcă m-ai iertat ieri, ce, ai uitat?! mi se bagă Vasile în ochi la repaus. Dă mâna aceea s-o pun oleacă în buzunarul meu.

— Așa e la vrăbii?! mi-am smuncit mâna și m-am dus cu Labe-Late acasă.

VANGHELI, Spiridon. Vasile a Vrăboaicei. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *33*

Fragmentul nr. 25

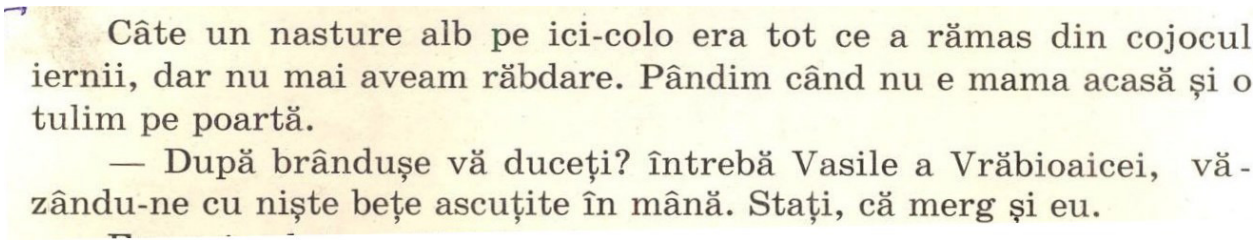

Câte un nasture alb pe ici-colo era tot ce a rămas din cojocul iernii, dar nu mai aveam răbdare. Pândim când nu e mama acasă și o tulim pe poartă.

— După brândușe vă duceți? întrebă Vasile a Vrăbioaicei, văzându-ne cu niște bețe ascuțite în mână. Stați, că merg și eu.

VANGHELI, Spiridon. Fusta lui Vasile. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *34*

Fragmentul nr. 26

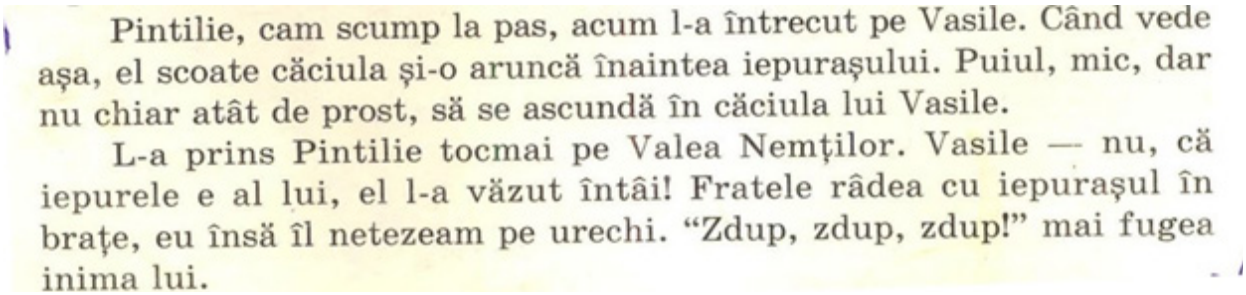

Pintilie, cam scump la pas, acum l-a întrecut pe Vasile. Când vede așa, el scoate căciula și-o aruncă înaintea iepurașului. Puiul, mic, dar nu chiar atât de prost, să se ascundă în căciula lui Vasile.

L-a prins Pintilie tocmai pe Valea Nemților. Vasile — nu, că iepurele e al lui, el l-a văzut întâi! Fratele râdea cu iepurașul în brațe, eu însă îl netezeam pe urechi. "Zdup, zdup, zdup!" mai fugea inima lui.

VANGHELI, Spiridon. Fusta lui Vasile. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *34*

Fragmentul nr. 27

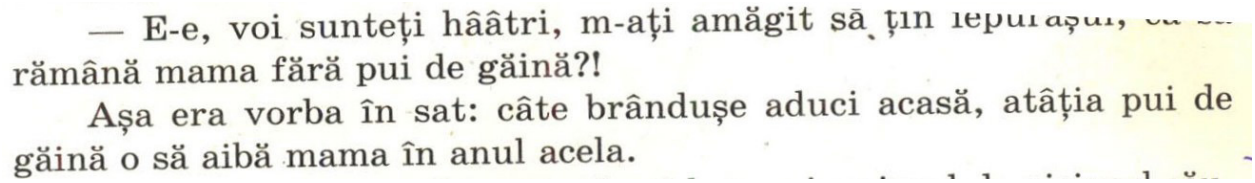

— E-e, voi sunteți hââtri, m-ați amăgit să țin iepurașul, ca să rămână mama fără pui de găină?!

Așa era vorba în sat: câte brândușe aduci acasă, atâția pui de găină o să aibă mama în anul acela.

VANGHELI, Spiridon. Fusta lui Vasile. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *35*

Fragmentul nr. 28

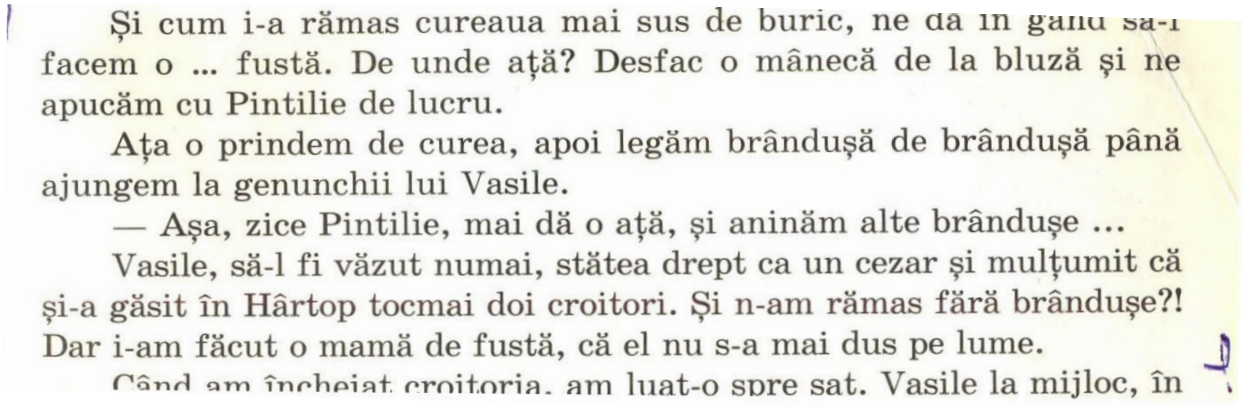

Și cum i-a rămas cureaua mai sus de buric, ne da în gând să-i facem o ... fustă. De unde ață? Desfac o mânecă de la bluză și ne apucăm cu Pintilie de lucru.

Ața o prindem de curea, apoi legăm brândușă de brândușă până ajungem la genunchii lui Vasile.

— Așa, zice Pintilie, mai dă o ață, și anină alte brânduțe ...

Vasile, să-l fi văzut numai, stătea drept ca un cezar și mulțumit că și-a găsit în Hârtop tocmai doi croitori. Și n-am rămas fără brânduțe?! Dar i-am făcut o mamă de fustă, că el nu s-a mai dus pe lume.

Când am încheiat croitoria, am luat-o spre sat. Vasile la mijloc, în

VANGHELI, Spiridon. Fusta lui Vasile. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *37*

Fragmentul nr. 29

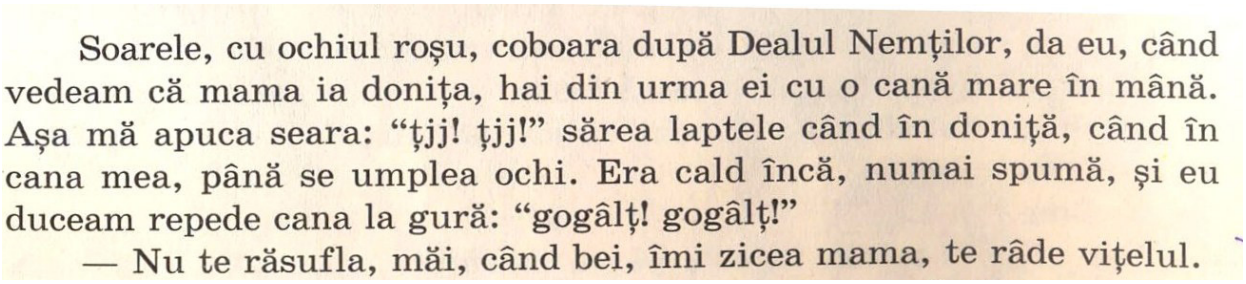

Soarele, cu ochiul roşu, coboara după Dealul Nemţilor, da eu, când vedeam că mama ia donița, hai din urma ei cu o cană mare în mână. Așa mă apuca seara: "ţjj! ţjj!" sărea laptele când în doniță, când în cana mea, până se umplea ochi. Era cald încă, numai spumă, şi eu duceam repede cana la gură: "gogâlţ! gogâlţ!"

— Nu te răsufla, măi, când bei, îmi zicea mama, te râde viţelul.

VANGHELI, Spiridon. Mama. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *38*

Fragmentul nr. 30

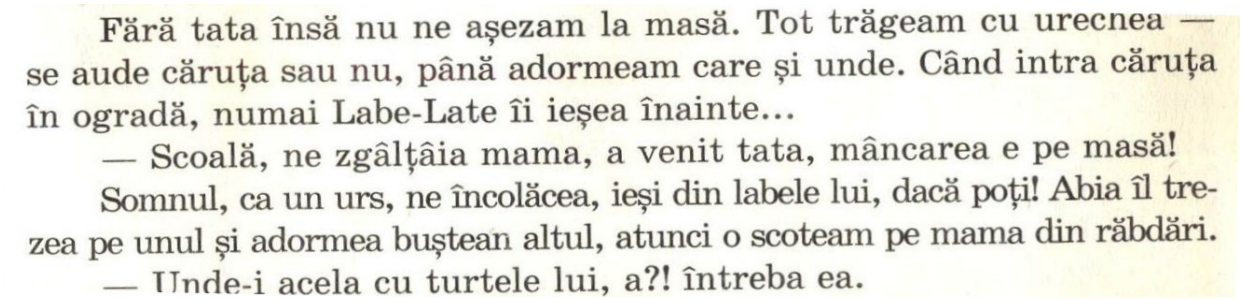

Fără tata însă nu ne așezam la masă. Tot trăgeam cu urecnea — se aude căruța sau nu, până adormeam care și unde. Când intra căruța în ogradă, numai Labe-Late îi ieșea înainte...

— Scoală, ne zgâlțâia mama, a venit tata, mâncarea e pe masă!

Somnul, ca un urs, ne încolăcea, ieși din labele lui, dacă poți! Abia îl trezea pe unul și adormea buștean altul, atunci o scoteam pe mama din răbdări.

— Unde-i acela cu turtele lui, a?! întreba ea.

VANGHELI, Spiridon. Mama. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *39*

Fragmentul nr. 31

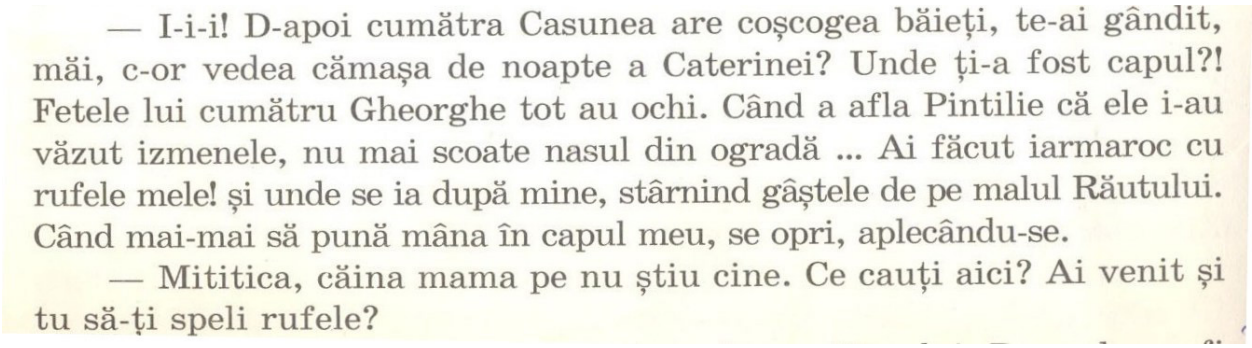

— I-i-i! D-apoi cumătra Casunea are coșcogea băieți, te-ai gândit, măi, c-or vedea cămașa de noapte a Caterinei? Unde ți-a fost capul?! Fetele lui cumătru Gheorghe tot au ochi. Când a afla Pintilie că ele i-au văzut izmenele, nu mai scoate nasul din ogradă ... Ai făcut iarmaroc cu rufele mele! și unde se ia după mine, stârnind gâștele de pe malul Răutului. Când mai-mai să pună mâna în capul meu, se opri, aplecându-se.

— Mititica, căina mama pe nu știu cine. Ce cauți aici? Ai venit și tu să-ți speli rufele?

VANGHELI, Spiridon. Mama. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *40*

Fragmentul nr. 32

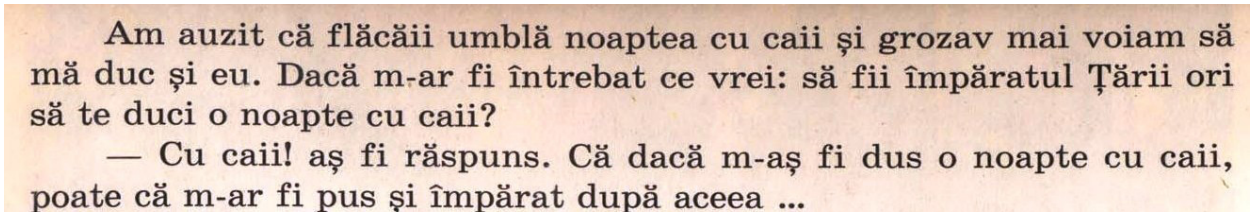

Am auzit că flăcăii umblă noaptea cu caii şi grozav mai voiam să mă duc şi eu. Dacă m-ar fi întrebat ce vrei: să fii împăratul Ţării ori să te duci o noapte cu caii?

— Cu caii! aş fi răspuns. Că dacă m-aş fi dus o noapte cu caii, poate că m-ar fi pus şi împărat după aceea ...

VANGHELI, Spiridon. Bărbaţii se nasc noaptea. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *42*

Fragmentul nr. 33

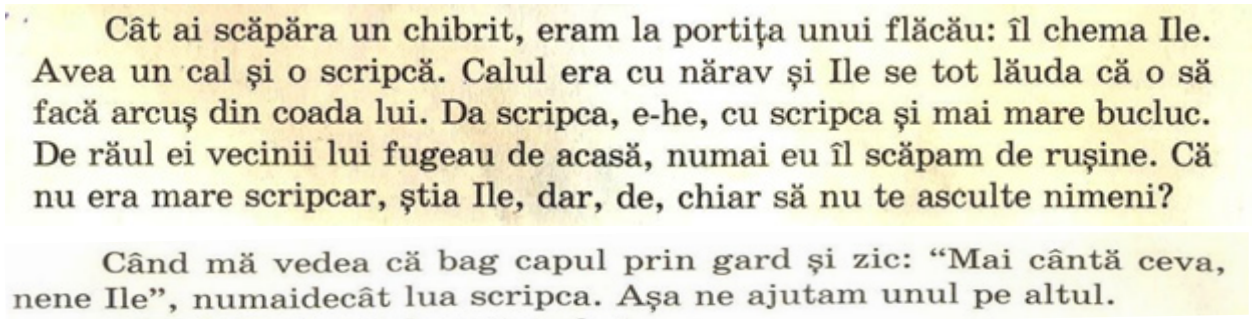

Cât ai scăpăra un chibrit, eram la portiţa unui flăcău: îl chema Ile. Avea un cal şi o scripcă. Calul era cu năravşi Ile se tot lăuda că o să facă arcuş din coada lui. Da scripca, e-he, cu scripca şi mai mare bucluc. De răul ei vecinii lui fugeau de acasă, numai eu îl scăpam de ruşine. Că nu era mare scripcar, ştia Ile, dar, de, chiar să nu te asculte nimeni?

Când mă vedea că bag capul prin gard şi zic: "Mai cântă ceva, nene Ile", numaidecât lua scripca. Aşa ne ajutam unul pe altul.

VANGHELI, Spiridon. Bărbaţii se nasc noaptea. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *42*

Fragmentul nr. 34

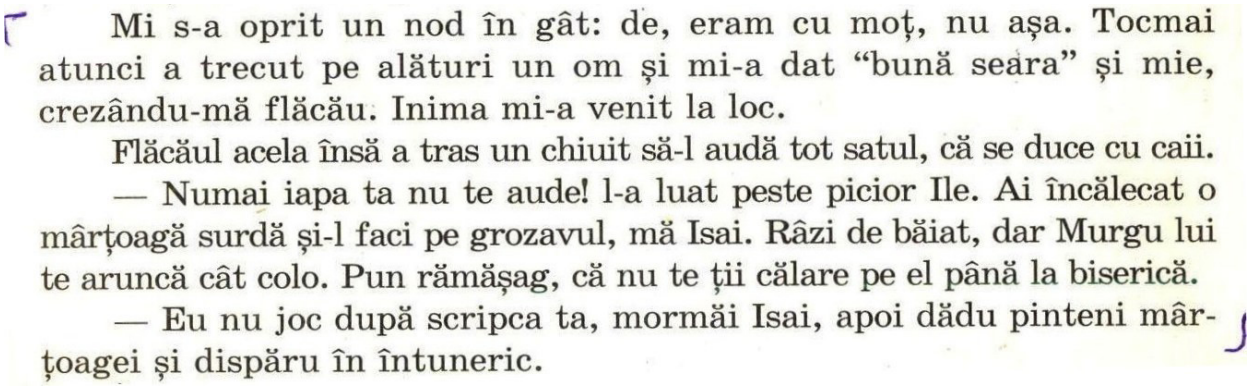

Mi s-a oprit un nod în gât: de, eram cu moţ, nu aşa. Tocmai atunci a trecut pe alături un om şi mi-a dat "bună seara" şi mie, crezându-mă flăcău. Inima mi-a venit la loc.

Flăcăul acela însă a tras un chiuit să-l audă tot satul, că se duce cu caii.

— Numai iapa ta nu te aude! l-a luat peste picior Ile. Ai încălecat o mârţoagă surdă şi-l faci pe grozavul, mă Isai. Râzi de băiat, dar Murgu lui te aruncă cât colo. Pun rămăşag, că nu te ţii călare pe el până la biserică.

— Eu nu joc după scripca ta, mormăi Isai, apoi dădu pinteni mârţoagei şi dispăru în întuneric.

VANGHELI, Spiridon. Bărbaţii se nasc noaptea. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *43*

Fragmentul nr. 35

Când luna a făcut o ferestruică de aur în vârful cerului, flăcăii s-au aciuat care și unde, iar Ile s-a culcat în căruță. Numai eu am rămas treaz, iaca așa: păzește-le, Donuț, caii! Pe ai mei i-am dus mai în vale, unde era mohor nepăscut. Să-i țin de căpăstru? Murgu azvârle, Suru mușcă ... Am înfipt atunci codița aceea de țăruș în pământ și m-am așezat cu fundul pe el, ca să nu-l scoată caii. Că aveam un coșcogeamite ciocan în mână, numai eu știam, da de ici Moș Ene îmi dădea târcoale.

"Mi-ha-ha!" aud că nechează Murgu, hăt, după miezul nopții. Sar

VANGHELI, Spiridon. Bărbații se nasc noaptea. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *43*

Fragmentul nr. 36

Cum auzeam o găină cotcodăcind, țuști! în poiețică — oul, cald încă, îl băgam în buzunar și fuga la mătușa Ioana, că merele cele văratice erau numai bune de mâncat.

— Nu-i clocit? îl cobâlțâia ea la ureche și-mi dădea pe oul acela o străchinuță de mere.

Ziua le păzea mătușa. Șe-e-dea pe un scăunel cu nasul între ochi, în loc de câine avea un băț cioturos lângă dânsa.

VANGHELI, Spiridon. Moș Căciulă. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *46*

Fragmentul nr. 37

Trage mătușa cu urechea aici, trage dincolo — satul trebuie să știe, îngerii lui Ion nu mai șed ei cu gura cusută.

Abia hăt, când se mântuia satul, o femeie o întreabă râzând:

— Ți-au mai rămas mere, mătușă?

— Dar ce știi tu, fa?

Și află că cel care a scos boii din ogradă era chiar vecinul ei, Anton, flăcăul Tudosiei, iar celălalt înger — un băietan din alt capăt de sat.

"Anton nu-i ușă de biserică, se gândea mătușa pe drum. Numai că el n-are chică, e tuns chilug."

VANGHELI, Spiridon. Moș Căciulă. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *48*

Fragmentul nr. 38

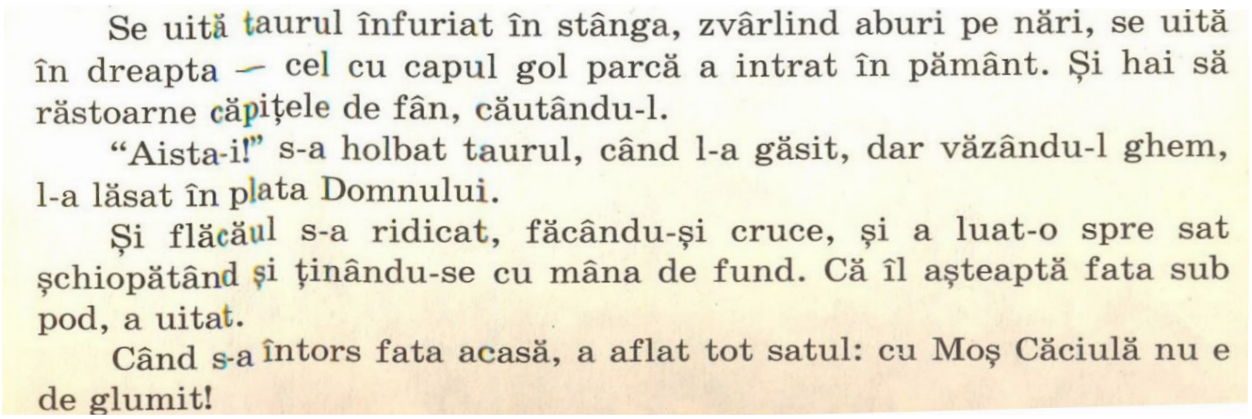

Se uită taurul înfuriat în stânga, zvârlind aburi pe nări, se uită în dreapta — cel cu capul gol parcă a intrat în pământ. Și hai să răstoarne căpițele de fân, căutându-l.

"Aista-i!" s-a holbat taurul, când l-a găsit, dar văzându-l ghem, l-a lăsat în plata Domnului.

Și flăcăul s-a ridicat, făcându-și cruce, și a luat-o spre sat șchiopătând și ținându-se cu mâna de fund. Că îl așteaptă fata sub pod, a uitat.

Când s-a întors fata acasă, a aflat tot satul: cu Moș Căciulă nu e de glumit!

VANGHELI, Spiridon. Moș Căciulă. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *50*

Fragmentul nr. 39

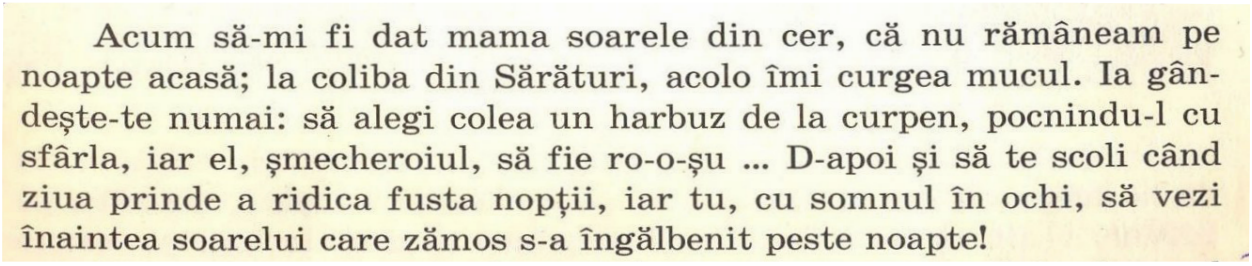

Acum să-mi fi dat mama soarele din cer, că nu rămâneam pe noapte acasă; la coliba din Sărături, acolo îmi curgea mucul. Ia gândește-te numai: să alegi colea un harbuz de la curpen, pocnindu-l cu sfârla, iar el, șmecheroiul, să fie ro-o-șu ... D-apoi și să te scoli când ziua prinde a ridica fusta nopții, iar tu, cu somnul în ochi, să vezi înaintea soarelui care zămos s-a îngălbenit peste noapte!

VANGHELI, Spiridon. Vîrcolacul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *51*

Fragmentul nr. 40

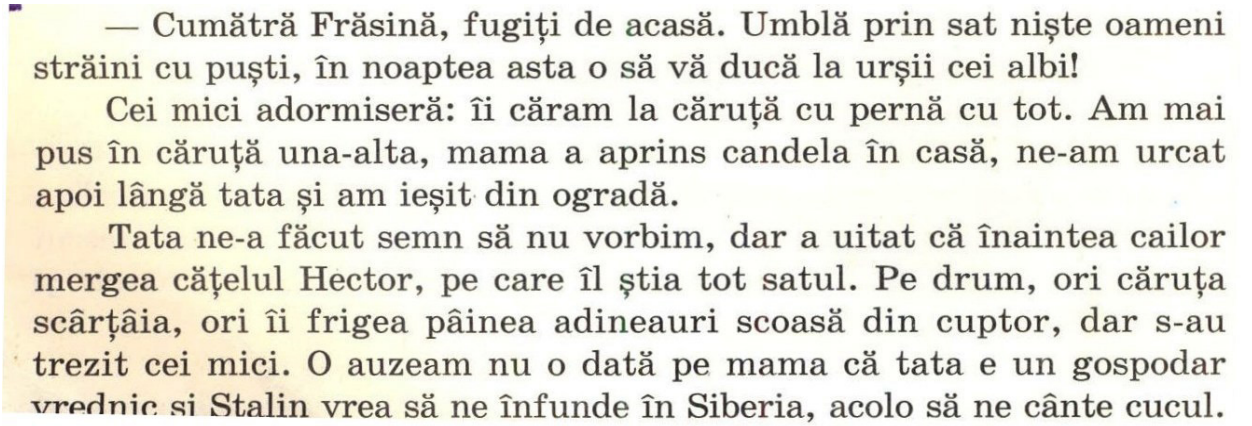

— Cumătră Frăsină, fugiți de acasă. Umblă prin sat niște oameni străini cu puști, în noaptea asta o să vă ducă la urșii cei albi!

Cei mici adormiseră: îi căram la căruță cu pernă cu tot. Am mai pus în căruță una-alta, mama a aprins candela în casă, ne-am urcat apoi lângă tata și am ieșit din ogradă.

Tata ne-a făcut semn să nu vorbim, dar a uitat că înaintea cailor mergea cățelul Hector, pe care îl știa tot satul. Pe drum, ori căruța scârțâia, ori îi frigea pâinea adineauri scoasă din cuptor, dar s-au trezit cei mici. O auzeam nu o dată pe mama că tata e un gospodar vrednic și Stalin vrea să ne înfunde în Siberia, acolo să ne cânte cucul.

VANGHELI, Spiridon. Vîrcolacul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *51*

Fragmentul nr. 41

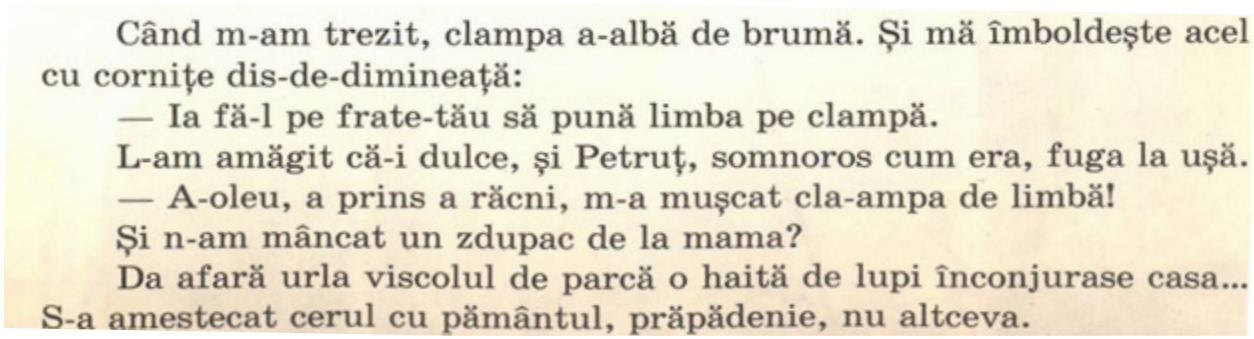

Când m-am trezit, clampa a-albă de brumă. Și mă îmboldește acel cu corniţe dis-de-dimineaţă:

— Ia fă-l pe frate-tău să pună limba pe clampă.

L-am amăgit că-i dulce, și Petruţ, somnoros cum era, fuga la ușă.

— A-oleu, a prins a răcni, m-a mușcat cla-ampa de limbă!

Și n-am mâncat un zdupac de la mama?

Da afară urla viscolul de parcă o haită de lupi înconjurase casa... S-a amestecat cerul cu pământul, prăpădenie, nu altceva.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Tatăl lui Guguţă când era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *56*

Fragmentul nr. 42

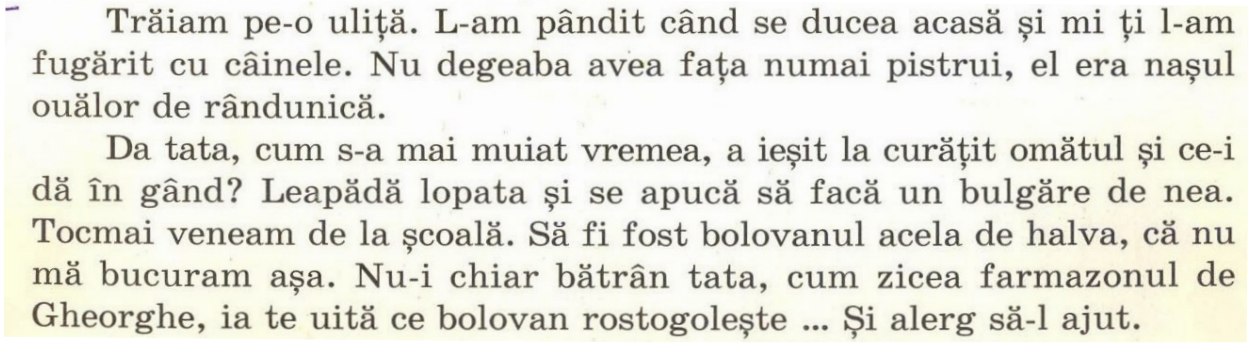

Trăiam pe-o uliță. L-am pândit când se ducea acasă și mi ți l-am fugărit cu câinele. Nu degeaba avea fața numai pistrui, el era nașul ouălor de rândunică.

Da tata, cum s-a mai muiat vremea, a ieșit la curățit omătul și ce-i dă în gând? Leapădă lopata și se apucă să facă un bulgăre de nea. Tocmai veneam de la școală. Să fi fost bolovanul acela de halva, că nu mă bucuram așa. Nu-i chiar bătrân tata, cum zicea farmazonul de Gheorghe, ia te uită ce bolovan rostogolește ... Și alerg să-l ajut.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Tatăl lui Guguţă când era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *57*

Fragmentul nr. 43

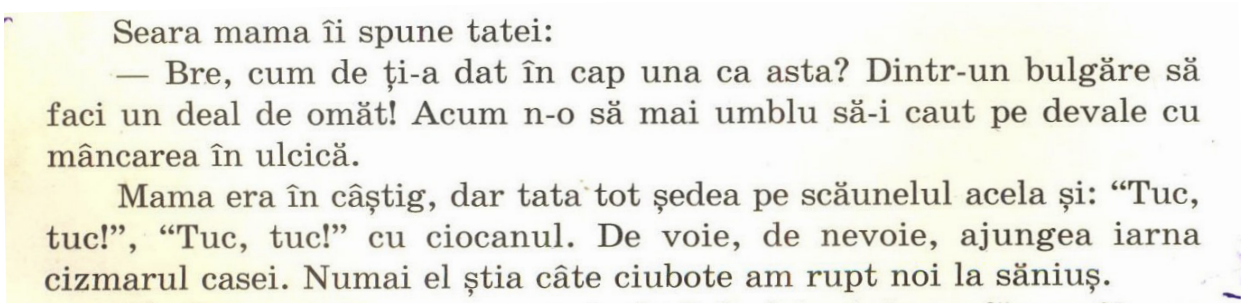

Seara mama îi spune tatei:

— Bre, cum de ți-a dat în cap una ca asta? Dintr-un bulgăre să faci un deal de omăt! Acum n-o să mai umblu să-i caut pe devale cu mâncarea în ulcică.

Mama era în câștig, dar tata tot ședea pe scăunelul acela și: "Tuc, tuc!", "Tuc, tuc!" cu ciocanul. De voie, de nevoie, ajungea iarna cizmarul casei. Numai el știa câte ciubote am rupt noi la săniuș.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Tatăl lui Guguţă când era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *58*

Fragmentul nr. 44

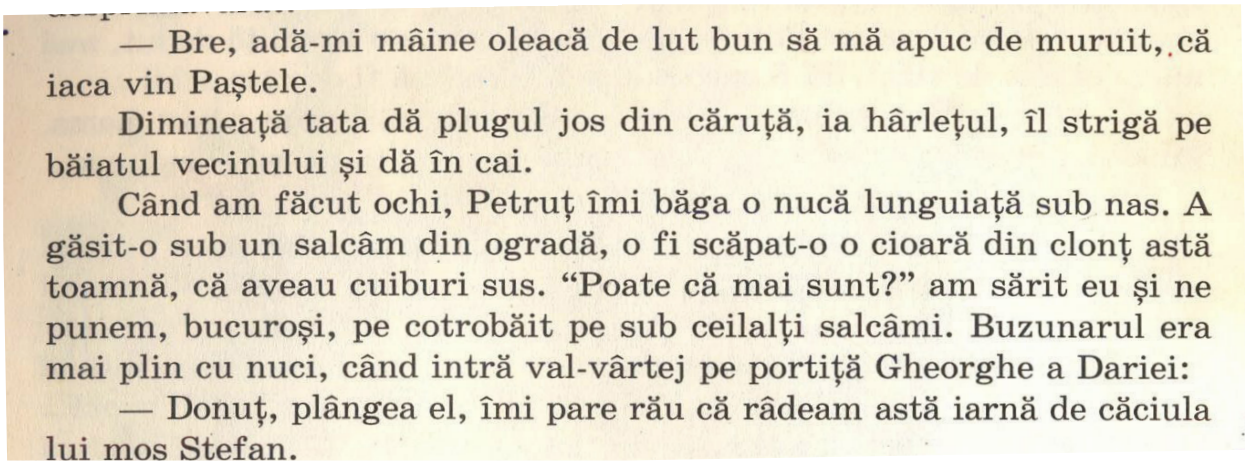

— Bre, adă-mi mâine oleacă de lut bun să mă apuc de muruit, că iaca vin Paștele.

Dimineață tata dă plugul jos din căruță, ia hârletul, îl strigă pe băiatul vecinului și dă în cai.

Când am făcut ochi, Petruț îmi băga o nucă lunguiață sub nas. A găsit-o sub un salcâm din ogradă, o fi scăpat-o o cioară din clonț astă toamnă, că aveau cuiburi sus. "Poate că mai sunt?" am sărit eu și ne punem, bucuroși, pe cotrobăit pe sub ceilalți salcâmi. Buzunarul era mai plin cu nuci, când intră val-vârtej pe portiță Gheorghe a Dariei:

— Donuț, plângea el, îmi pare rău că râdeam astă iarnă de căciula lui mos Stefan.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *59*

Fragmentul nr. 45

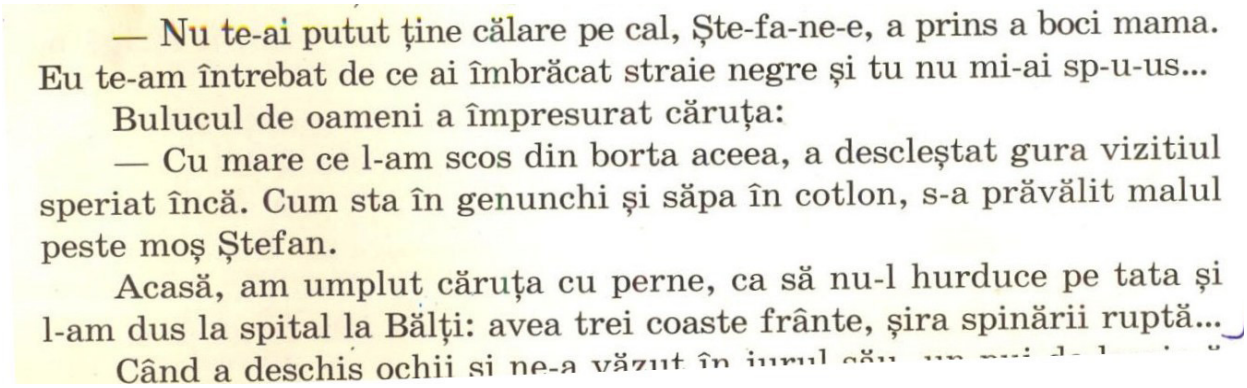

— Nu te-ai putut ține călare pe cal, Ște-fa-ne-e, a prins a boci mama. Eu te-am întrebat de ce ai îmbrăcat straie negre și tu nu mi-ai sp-u-us...

Bulucul de oameni a împresurat căruța:

— Cu mare ce l-am scos din borta aceea, a descleștat gura vizitiul speriat încă. Cum sta în genunchi și săpa în cotlon, s-a prăvălit malul peste moș Ștefan.

Acasă, am umplut căruța cu perne, ca să nu-l hurduce pe tata și l-am dus la spital la Bălți: avea trei coaste frânte, șira spinării ruptă...

Când a deschis ochii și ne-a văzut în jurul său

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *59*

Fragmentul nr. 46

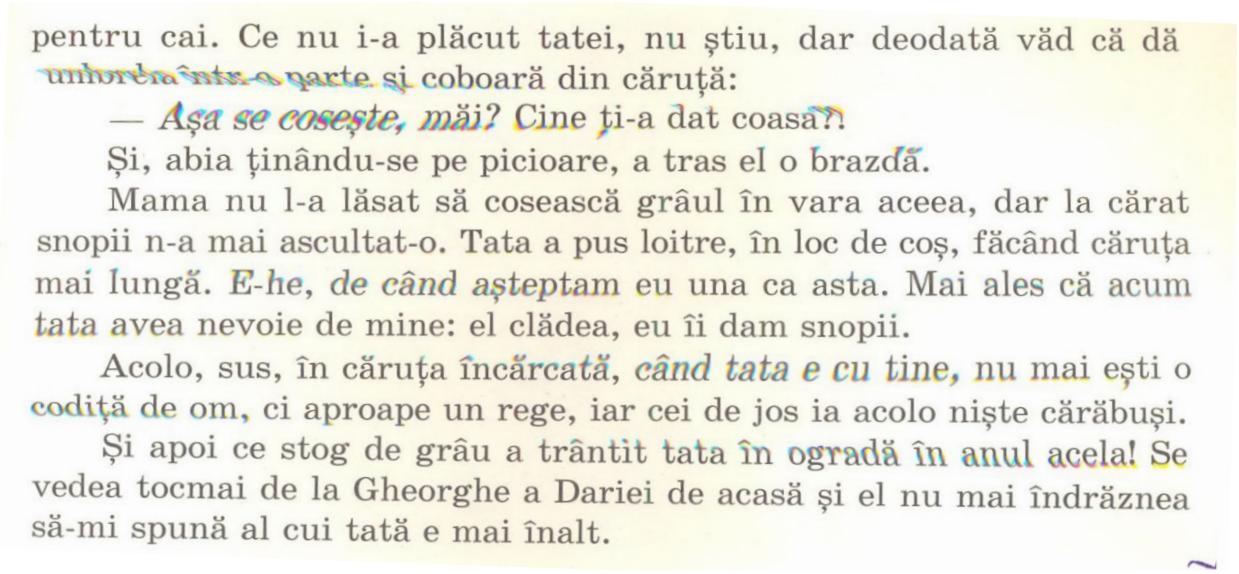

pentru cai. Ce nu i-a plăcut tatei, nu știu, dar deodată văd că dă umbrela într-o parte și coboară din căruță:

— *Așa se coseşte, măi?* Cine ți-a dat coasa?!

Și, abia ținându-se pe picioare, a tras el o brazdă.

Mama nu l-a lăsat să cosească grâul în vara aceea, dar la cărat snopii n-a mai ascultat-o. Tata a pus loitre, în loc de coș, făcând căruța mai lungă. *E-he, de când aşteptam* eu una ca asta. Mai ales că acum tata avea nevoie de mine: el clădea, eu îi dam snopii.

Acolo, sus, în căruța încărcată, *când tata e cu tine,* nu mai ești o codiță de om, ci aproape un rege, iar cei de jos ia acolo niște cărăbuși.

Și apoi ce stog de grâu a trântit tata în ogradă în anul acela! Se vedea tocmai de la Gheorghe a Dariei de acasă și el nu mai îndrăznea să-mi spună al cui tată e mai înalt.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *60*

Fragmentul nr. 47

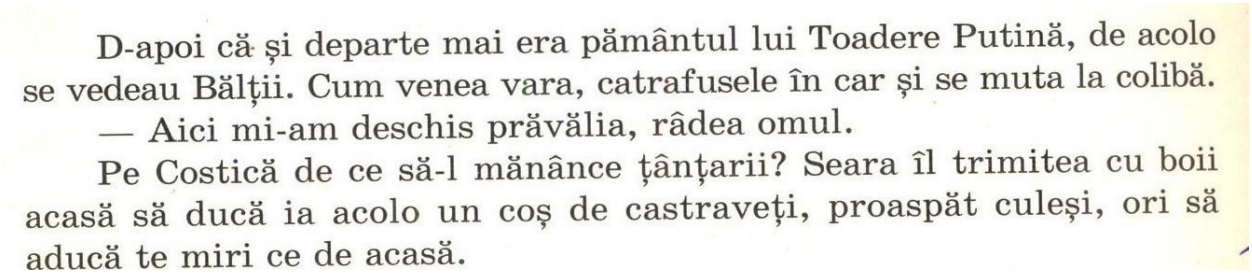

D-apoi că și departe mai era pământul lui Toadere Putină, de acolo se vedeau Bălții. Cum venea vara, catrafusele în car și se muta la colibă.

— Aici mi-am deschis prăvălia, râdea omul.

Pe Costică de ce să-l mănânce țânțarii? Seara îl trimitea cu boii acasă să ducă ia acolo un coș de castraveți, proaspăt culeși, ori să aducă te miri ce de acasă.

VANGHELI, Spiridon. Aşa l-au vîndut pe Costică. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *62*

Fragmentul nr. 48

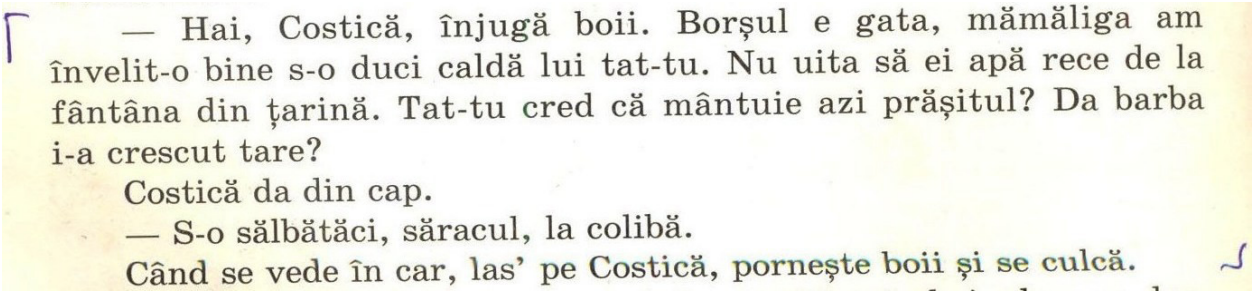

— Hai, Costică, înjugă boii. Borșul e gata, mămăliga am învelit-o bine s-o duci caldă lui tat-tu. Nu uita să ei apă rece de la fântâna din țarină. Tat-tu cred că mântuie azi prășitul? Da barba i-a crescut tare?

Costică da din cap.

— S-o sălbătăci, săracul, la colibă.

Când se vede în car, las' pe Costică, pornește boii și se culcă.

VANGHELI, Spiridon. Aşa l-au vîndut pe Costică. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *62*

Fragmentul nr. 49

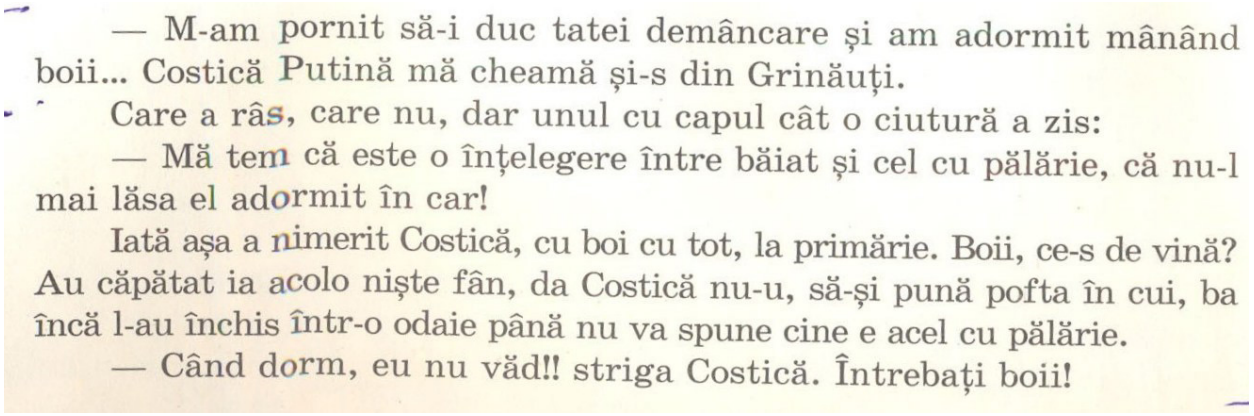

— M-am pornit să-i duc tatei demâncare și am adormit mânând boii... Costică Putină mă cheamă și-s din Grinăuți.

Care a râs, care nu, dar unul cu capul cât o ciutură a zis:

— Mă tem că este o înțelegere între băiat și cel cu pălărie, că nu-l mai lăsa el adormit în car!

Iată așa a nimerit Costică, cu boi cu tot, la primărie. Boii, ce-s de vină? Au căpătat ia acolo niște fân, da Costică nu-u, să-și pună pofta în cui, ba încă l-au închis într-o odaie până nu va spune cine e acel cu pălărie.

— Când dorm, eu nu văd!! striga Costică. Întrebați boii!

VANGHELI, Spiridon. Așa l-au vîndut pe Costică. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *62*

Fragmentul nr. 50

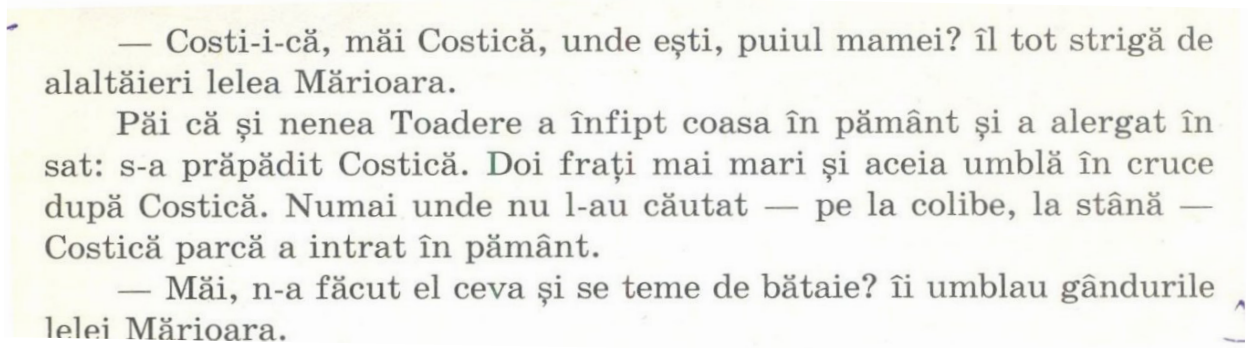

— Costi-i-că, măi Costică, unde ești, puiul mamei? îl tot strigă de alaltăieri lelea Mărioara.

Păi că și nenea Toadere a înfipt coasa în pământ și a alergat în sat: s-a prăpădit Costică. Doi frați mai mari și aceia umblă în cruce după Costică. Numai unde nu l-au căutat — pe la colibe, la stână — Costică parcă a intrat în pământ.

— Măi, n-a făcut el ceva și se teme de bătaie? îi umblau gândurile lelei Mărioara.

VANGHELI, Spiridon. Costică pe lumea cealaltă. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *66*

Fragmentul nr. 51

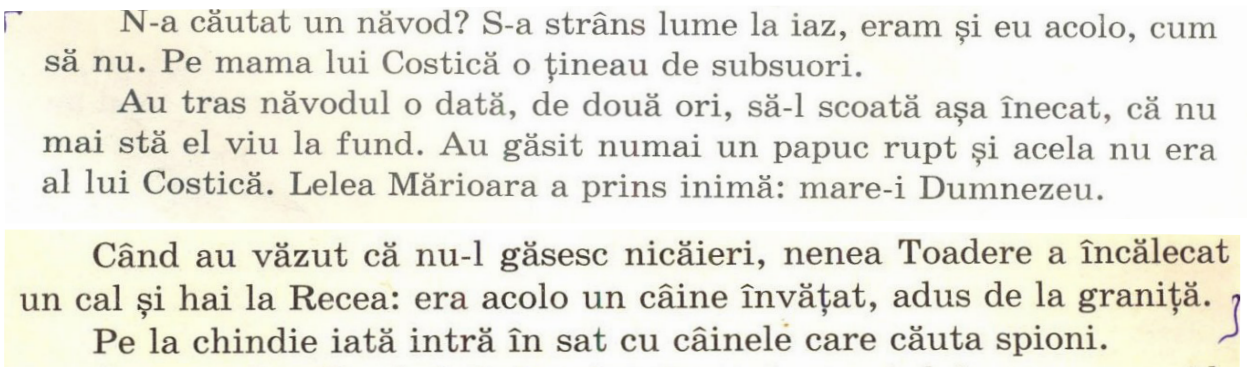

N-a căutat un năvod? S-a strâns lume la iaz, eram și eu acolo, cum să nu. Pe mama lui Costică o țineau de subsuori.

Au tras năvodul o dată, de două ori, să-l scoată așa înecat, că nu mai stă el viu la fund. Au găsit numai un papuc rupt și acela nu era al lui Costică. Lelea Mărioara a prins inimă: mare-i Dumnezeu.

Când au văzut că nu-l găsesc nicăieri, nenea Toadere a încălecat un cal și hai la Recea: era acolo un câine învățat, adus de la graniță.

Pe la chindie iată intră în sat cu câinele care căuta spioni.

VANGHELI, Spiridon. Costică pe lumea cealaltă. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *67*

Fragmentul nr. 52

— Dacă nu era câinele, crăpam de frig, tremura Costică. Ne încălzeam unul de altul.

— Dar cum ai nimerit acolo, a? îl întreabă cel cu polobocul.

— Am vrut să-mi dau drumul pe frânghie, ca să-l scot pe Albuș, e câinele meu.

— Cine l-a aruncat în groapă?

— Tata. Într-o seară cere scrob, da mama îi spune: "N-am. L-a mâncat câinele lui Costică."

— Cum așa, s-a băgat la tigaie? se înfurie tata.

— Nu, l-am prins cu oul în gură.

VANGHELI, Spiridon. Costică pe lumea cealaltă. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *68*

Fragmentul nr. 53

Numai nasul i se vedea de sub căciulă. Mic, dar cu moț. Când a văzut că adăp caii la fântână, a alergat să-i ducă el în grajd.

— Dacă te ții călare, îi zic.

— Mă țin.

N-am ce face, și-l sui pe Murgu.

VANGHELI, Spiridon. A cui stea a căzut. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *70*

Fragmentul nr. 54

Și cum până la Sfântul Vasile erau încă două zile, hai să urăm mai întâi oile noastre. Urătura o ziceam eu, berbecul mătăhăia și el din cap cu talanca și se holba la Petruț: nu pricepea de ce și-a cusut un buzunar ma-are deasupra pantalonilor, avea băiatul de gând să-l umple cu parale, că el era banarul. Apoi ne-am dus cu buhaiul la vacă: Florica se uita cu ochii ei mari și nu înțelegea cine rage..."U-u, u-u, u-u!", mugea buhaiul. Era frig, Victor sufla în mâini și le uda iar cu borș, în mănuși n-ai să-l faci pe buhai să ragă.

Când a tăcut buhaiul, a prins fratele a tuși. De Ajun a căzut la pat,

VANGHELI, Spiridon. A cui stea a căzut. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *71*

Fragmentul nr. 55

Doctorul, auzind câinele, credea că umblă unul cu uratul și a venit la fereastră, eu însă am dat buzna în casă. În loc de "bună seara", am zis:

— Așa mai cad stelele afară, dați-mi, mă rog, leacul acela.

Până acasă am ținut-o într-o fugă. Steaua lui Victor m-o fi văzut de sus cum alerg cu leacul în mână și a rămas pe cer, iar frățiorul dormea, suflând greu, cu clopoțelul lângă pernă.

Așteaptă un frate de-al mamei să venim cu uratul, trage cu urechea alt unchi: nu se aud copiii Frăsinei.

VANGHELI, Spiridon. A cui stea a căzut. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *71*

Fragmentul nr. 56

Tata ne făcea scrânciob, când a venit mama tot o fugă din sat:

— Rușii bombardează Bălții, Ștefane. Ce facem?

— Donuț, ajută-mă, a scos tata caii din grajd.

VANGHELI, Spiridon. Calul cu prosop. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *73*

Fragmentul nr. 57

Șleaul era bucșit: dinspre Bălți veneau căruțe cu răniți, mașini cu tunuri și soldați cu căști, oameni pe jos cu fețe nebărbierite și frica în ochi. Câte unul întorcea capul și se uita înapoi: deasupra Bălților roiau avioanele și se ridicau rotocoale de fum din casele bombardate.

Pe la Movila de la Strâmba, hop, ne opresc doi nemți înarmați.

— Caii, vă luăm caii, ne-au dat de înțeles. Hai, coborâți din căruță.

Mama, cum o rupea nemțește, le-a spus că dacă e până la atâta, le dă căruța, dar caii nu, se urcă ea călare și se duce la Bălți, că mai are Zwei Kinder (doi copii) acolo și iacătă Bălții ard! Un neamț a râs, altul s-a oțărât, mama însă le-a lăsat pâinea și ouăle și a dat în cai.

VANGHELI, Spiridon. Calul cu prosop. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *73*

Fragmentul nr. 58

Gara Pământeni era ocupată de ruși. Lângă pod, bucluc, ne oprește unul în cușmă cu urechi și un automat la umăr. Că era soldat, că era partizan, Dumnezeu îl știe.

Când a văzut că nu înțelegem o boabă din vorba lui, a luat omul caii de cap și, pe sub pod, ne-a dus în dosul gării la o gireadă de sfeclă cât un tren de lungă.

— Eu am venit, măi rusule, după băieți, nu după sfecla ta, se pune mama în poară.

Omul a rupt o sfeclă și i-a băgat-o sub nas.

— Ei și ce dacă e de zahăr?! Eu după băieți am venit!

Cușma cu Urechi a aruncat o sfeclă în căruță, chipurile, încărcați-o, apoi a scos prosopul de la gâtul calului și l-a vârât în sân.

Cum să fugi, cu cai cu tot, când te păzește un vlăjgan cu automatul?

Ducem o dată sfeclă la căruță cu opalca, mai ducem o dată și mama îmi șoptește că, până încarc, ea dă o fugă după Caterina și Pintilie.

VANGHELI, Spiridon. Calul cu prosop. In: *Tatăl lui Guguță când era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *75*

Fragmentul nr. 59

Când a deschis pleoapa, soarele ne-a găsit pe șleau. Și el a fugit din Bălți și s-a urcat în căruța noastră. Parcă ne întreba, mângâindu-ne:

— Ce ați pățit astă-noapte? De ce sunteți plânși amândoi? Și caii, vai de capul lor, abia duc căruța goală ...

Pe când suiam dealul de lângă Strâmba, un cârd de avioane nemțești își lăsau ouăle peste gara Pământeni.

— Doamne, spune-mi unde-s copiii mei! s-a pus mama în genunchi în căruță.

Am intrat în sat și mama ta-are se mai temea să nu găsească pânză albă în streașina casei.

Deodată am făcut ia așa niște ochi: Caterina umbla prin ogradă.

— Da Pintilie unde-i? a izbucnit mama în plâns.

— Colo, în polobocul cela cu apă, a râs Caterina și a cuprins-o pe mama. Am venit astă-noapte pe jos de la Bălți și i s-au umflat picioarele ...

VANGHELI, Spiridon. Calul cu prosop. In: *Tatăl lui Guguță când era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *75*

Fragmentul nr. 60

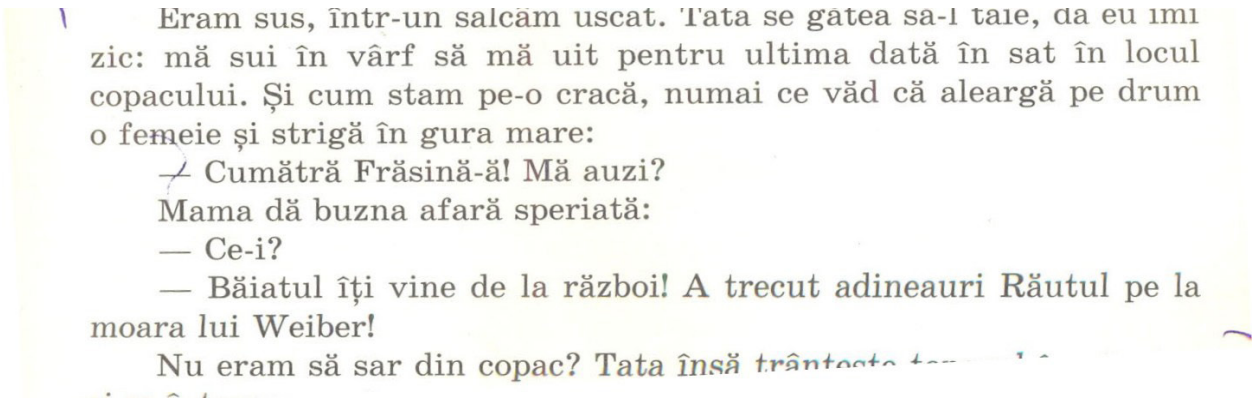

Eram sus, într-un salcâm uscat. Tata se gătea să-i taie, da eu îmi zic: mă sui în vârf să mă uit pentru ultima dată în sat în locul copacului. Și cum stam pe-o cracă, numai ce văd că aleargă pe drum o femeie și strigă în gura mare:

— Cumătră Frăsină-ă! Mă auzi?

Mama dă buzna afară speriată:

— Ce-i?

— Băiatul îți vine de la război! A trecut adineauri Răutul pe la moara lui Weiber!

Nu eram să sar din copac? Tata însă trântește to...

VANGHELI, Spiridon. Teodor. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *77*

Fragmentul nr. 61

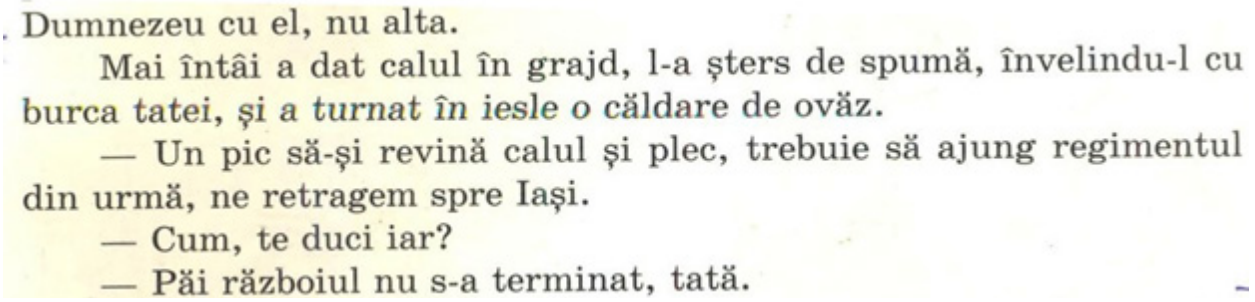

Dumnezeu cu el, nu alta.

Mai întâi a dat calul în grajd, l-a șters de spumă, învelindu-l cu burca tatei, și a turnat în iesle o căldare de ovăz.

— Un pic să-și revină calul și plec, trebuie să ajung regimentul din urmă, ne retragem spre Iași.

— Cum, te duci iar?

— Păi războiul nu s-a terminat, tată.

VANGHELI, Spiridon. Teodor. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *78*

Fragmentul nr. 62

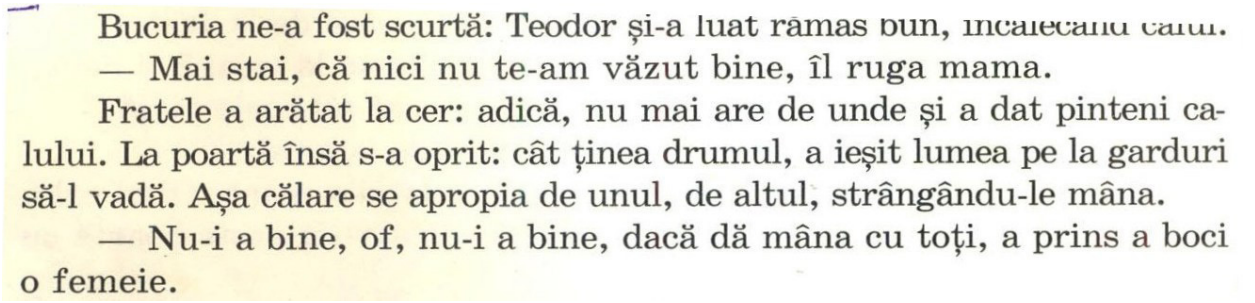

Bucuria ne-a fost scurtă: Teodor și-a luat rămas bun, încălecând calul.

— Mai stai, că nici nu te-am văzut bine, îl ruga mama.

Fratele a arătat la cer: adică, nu mai are de unde și a dat pinteni calului. La poartă însă s-a oprit: cât ținea drumul, a ieșit lumea pe la garduri să-l vadă. Așa călare se apropia de unul, de altul, strângându-le mâna.

— Nu-i a bine, of, nu-i a bine, dacă dă mâna cu toți, a prins a boci o femeie.

VANGHELI, Spiridon. Teodor. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *78*

Fragmentul nr. 63

— Ieșiți din casă! urla unul. Era Gorlei, un terchea-berchea din sat, el i-a adus.

Tata a luat căldările, chipurile, se duce la fântână.

— Mâinile sus! s-a stropșit Gorlei, când l-a văzut în prag.

Îl cam lua frica pe tata, dar nici să ridice mâinile în fața lui Gorlei. Cum știa rusește încă din armata țarului, a intrat în vorbă cu partizanii.

— Îl căutăm pe ofițerul român, unde l-ai ascuns?

— S-a dus, a arătat tata spre Movila de la șleau. Ș-apoi nu-i chiar ofițer.

— Dacă îl găsim ascuns, te spânzurăm, a rânjit partizanul, iată de copacul acela.

VANGHELI, Spiridon. Teodor. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *80*

Fragmentul nr. 64

— Bade Ștefane, vroiam să-ți aduc o veste bună, dar, de, cu Cel de Sus nu te pui: l-a luat pe Teodor al matale. Iaca, cu mâinile estea l-am îngropat acolo, știi mata, lângă râul cel mare, unde-i Budapesta, și sclipuiește o lacrimă. Ce băiat s-a prăpădit, bade Ștefane! Câte mi-a spus el în gura morții, da eu, dacă urechile n-au umblat prin școli, atâta țin minte: "Tată și mamă, iertați-mă!"

VANGHELI, Spiridon. Teodor. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *81*

Fragmentul nr. 65

Cum trecea pe lângă ograda Vrăbioaicei, văru-meu și-a scos pălăria fluturând-o în aer.

— Oare pe cine îl salută, că nu e nimeni în grădina lor? a strâns din umere Varvara lui Gavril, care ieșise la fântână. Oleu, nu cumva văd cai verzi pe pereți?! Varvara și-a stropit fața cu apă rece: Ei, poate a intrat o muscă sub pălărie și a dat-o afară, da eu, proasta ... Nu-u, nu-i muscă ... Să știi că este cineva într-un pom! Și s-a dus cu fuga să vadă, că Vrăbioaica a lăsat livada în grija ei.

Nu era nimeni.

VANGHELI, Spiridon. Învățătorul din pom. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *82*

Fragmentul nr. 66

— Eu, ei, cum să vă spun? Dacă nu-i cu bănat, pe cine l-aţi salutat adineauri, acolo ia, că am trecut şi eu pe lângă casa omului şi n-am văzut pe nimeni, poate că trebuie să mă întorc înapoi şi să-mi cer iertare?

— Pe cine? pufni în râs învăţătorul. Pe cele cu codiţă ...

Gavril a mijit ochii, răscolind prin cap, dar n-a găsit pe nimeni acolo cu codiţă şi a prins a râde şi el, aşa de molipsitor râdea văru-meu.

— Hai să ţi le arăt, îl luă de mână. Le vezi? S-au înroşit, mititelele!

— A-a, să mai zici că-i aşa.

VANGHELI, Spiridon. Învăţătorul din pom. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *83*

Fragmentul nr. 67

Intrând în livada Vrăbioaicei, una nu înţelegea învăţătorul: de ce Vasile mergea tupiluş? Unde erau cireşele mai bune, acolo l-a dus. Cum îl vede în vârful pomului, ţup-ţup, iese în drum şi strigă ca un apucat:

— Să-ri-i-ţi, un tâlhar la cireşe!

De ici scoate capul o femeie, de colo un bătrân, ba aleargă şi copiii de prin sat să vadă pe cine l-a prins Vasile la cireşe. Când colo, nu le venea a crede, în pom chiar învăţătorul lor.

VANGHELI, Spiridon. Învăţătorul din pom. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *84*

Fragmentul nr. 68

— Acum să vedem cât de subţire ni-i o b r a z u l, a spus învăţătorul. Cine a mutat câinele de sub copac adineauri?

Vasile tace.

— El l-a mutat, strigă un copil din drum.

— Scara cine a adus-o? Ori am venit eu cu dânsa de acasă?

Vasile tace cu capul în jos.

— El a adus-o, l-am văzut cu ochii mei, zise alt băiat. Mergea tupiluş înaintea Dumneavoastră.

— Ei, Vasile, apără-te, unde face învăţătorul. Când se uită, Vasile nu-i, a spălat putina.

VANGHELI, Spiridon. Învăţătorul din pom. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. 85

Fragmentul nr. 69

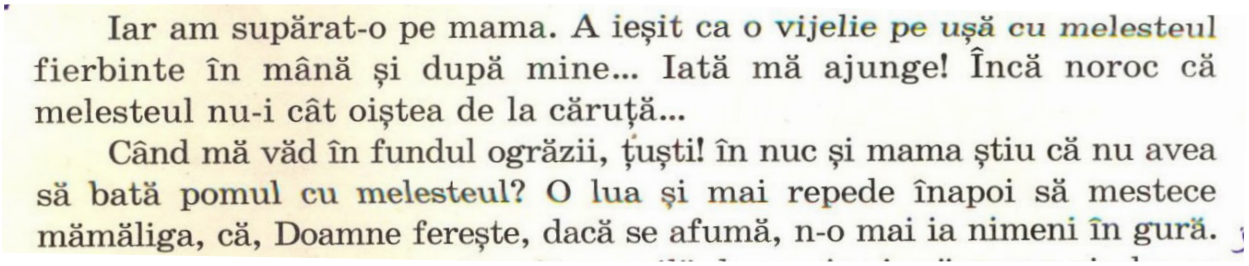

Iar am supărat-o pe mama. A ieșit ca o vijelie pe ușă cu melesteul fierbinte în mână și după mine... Iată mă ajunge! Încă noroc că melesteul nu-i cât oiștea de la căruță...

Când mă văd în fundul ogrăzii, țuști! în nuc și mama știu că nu avea să bată pomul cu melesteul? O lua și mai repede înapoi să mestece mămăliga, că, Doamne ferește, dacă se afumă, n-o mai ia nimeni în gură.

VANGHELI, Spiridon. Somnul cel mare. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *86*

Fragmentul nr. 70

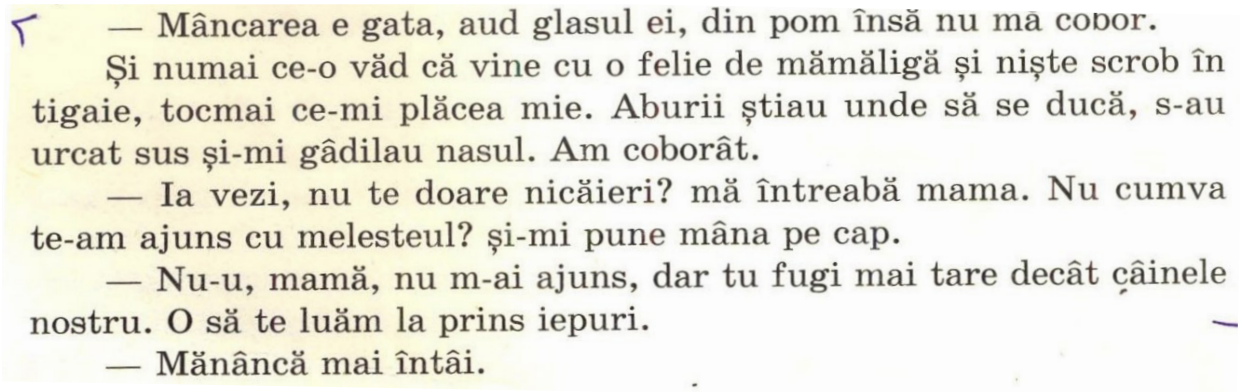

— Mâncarea e gata, aud glasul ei, din pom însă nu mă cobor.

Și numai ce-o văd că vine cu o felie de mămăligă și niște scrob în tigaie, tocmai ce-mi plăcea mie. Aburii știau unde să se ducă, s-au urcat sus și-mi gâdilau nasul. Am coborât.

— Ia vezi, nu te doare nicăieri? mă întreabă mama. Nu cumva te-am ajuns cu melesteul? și-mi pune mâna pe cap.

— Nu-u, mamă, nu m-ai ajuns, dar tu fugi mai tare decât câinele nostru. O să te luăm la prins iepuri.

— Mănâncă mai întâi.

VANGHELI, Spiridon. Somnul cel mare. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *86*

Fragmentul nr. 71

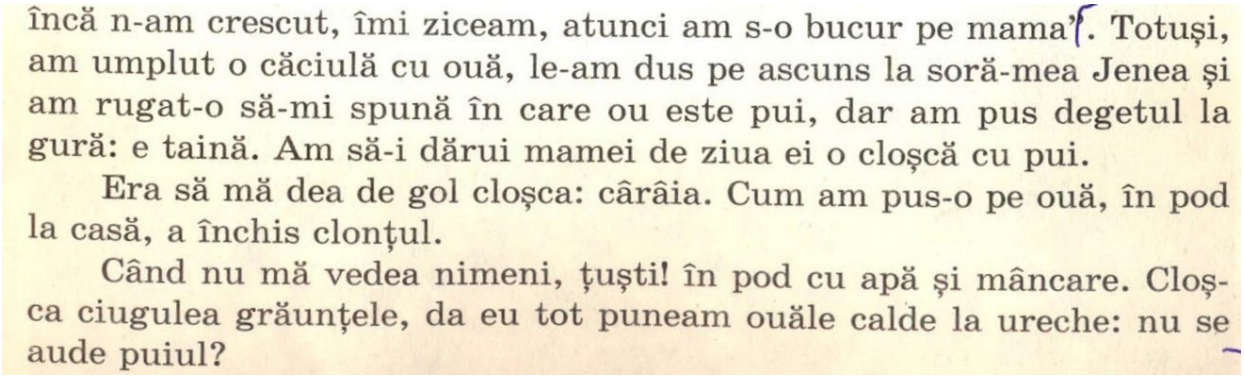

încă n-am crescut, îmi ziceam, atunci am s-o bucur pe mama'. Totuși, am umplut o căciulă cu ouă, le-am dus pe ascuns la soră-mea Jenea și am rugat-o să-mi spună în care ou este pui, dar am pus degetul la gură: e tainā. Am să-i dărui mamei de ziua ei o cloșcă cu pui.

Era să mă dea de gol cloșca: cârâia. Cum am pus-o pe ouă, în pod la casă, a închis clonțul.

Când nu mă vedea nimeni, țuști! în pod cu apă și mâncare. Cloșca ciugulea grăunțele, da eu tot puneam ouăle calde la ureche: nu se aude puiul?

VANGHELI, Spiridon. Somnul cel mare. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *87*

Fragmentul nr. 72

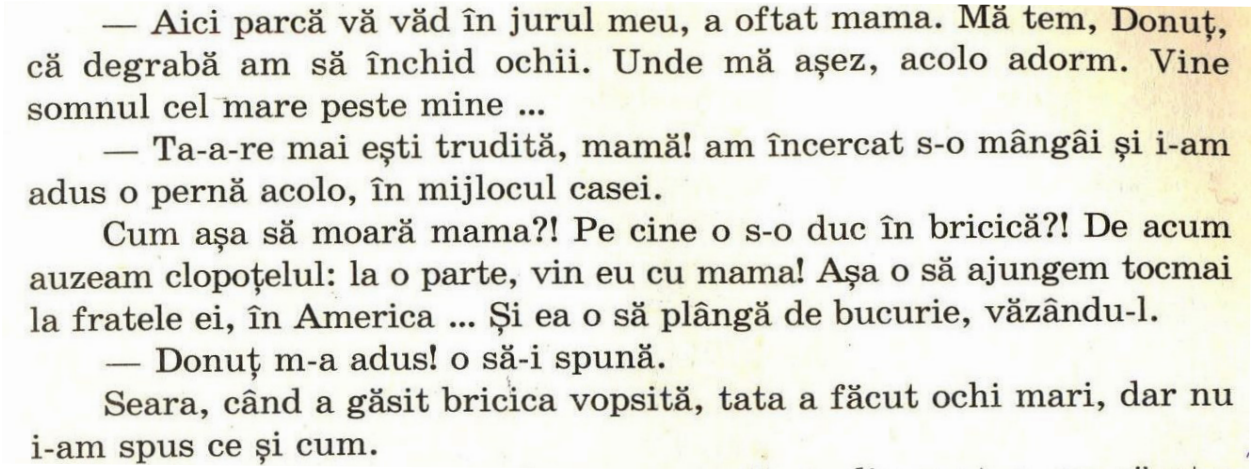

— Aici parcă vă văd în jurul meu, a oftat mama. Mă tem, Donuț, că degrabă am să închid ochii. Unde mă așez, acolo adorm. Vine somnul cel mare peste mine ...

— Ta-a-re mai ești trudită, mamă! am încercat s-o mângâi și i-am adus o pernă acolo, în mijlocul casei.

Cum așa să moară mama?! Pe cine o s-o duc în bricică?! De acum auzeam clopoțelul: la o parte, vin eu cu mama! Așa o să ajungem tocmai la fratele ei, în America ... Și ea o să plângă de bucurie, văzându-l.

— Donuț m-a adus! o să-i spună.

Seara, când a găsit bricica vopsită, tata a făcut ochi mari, dar nu i-am spus ce și cum.

VANGHELI, Spiridon. Somnul cel mare. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *89*

Fragmentul nr. 73

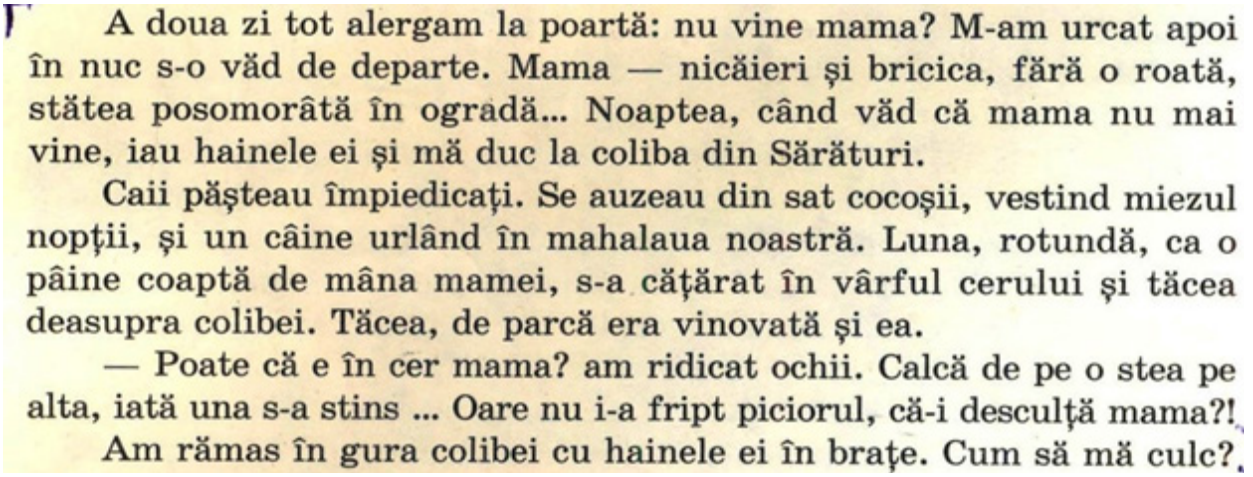

A doua zi tot alergam la poartă: nu vine mama? M-am urcat apoi în nuc s-o văd de departe. Mama — nicăieri și bricica, fără o roată, stătea posomorâtă în ogradă... Noaptea, când văd că mama nu mai vine, iau hainele ei și mă duc la coliba din Sărături.

Caii pășteau împiedicați. Se auzeau din sat cocoșii, vestind miezul nopții, și un câine urlând în mahalaua noastră. Luna, rotundă, ca o pâine coaptă de mâna mamei, s-a cățărat în vârful cerului și tăcea deasupra colibei. Tăcea, de parcă era vinovată și ea.

— Poate că e în cer mama? am ridicat ochii. Calcă de pe o stea pe alta, iată una s-a stins ... Oare nu i-a fript piciorul, că-i desculță mama?!

Am rămas în gura colibei cu hainele ei în brațe. Cum să mă culc?

VANGHELI, Spiridon. Somnul cel mare. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *90*

Fragmentul nr. 74

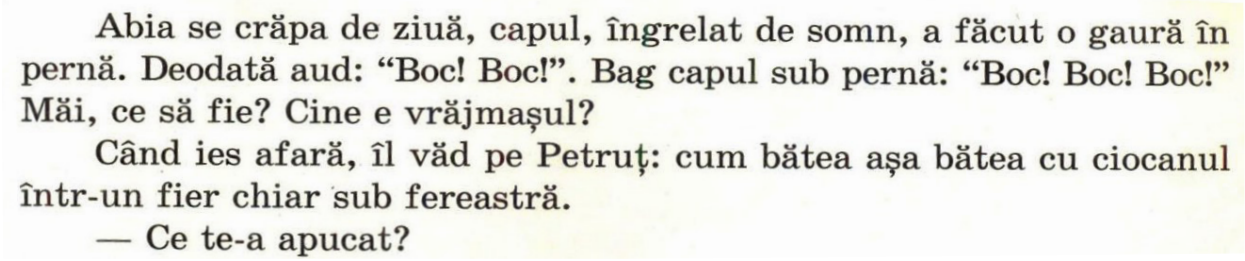

Abia se crăpa de ziuă, capul, îngrelat de somn, a făcut o gaură în pernă. Deodată aud: "Boc! Boc!". Bag capul sub pernă: "Boc! Boc! Boc!" Măi, ce să fie? Cine e vrăjmașul?

Când ies afară, îl văd pe Petruț: cum bătea așa bătea cu ciocanul într-un fier chiar sub fereastră.

— Ce te-a apucat?

VANGHELI, Spiridon. Doi cosași cît grîul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *91*

Fragmentul nr. 75

Soarele abia răsărea, iar noi urcam dealul în țarină.

"Ș-ș-ș! Ș-ș-ș!" se auzea o coasă. Era Moș Căciulă. Cu izmenele ude până la genunchi de rouă, cosise de-acum o postată bună.

Iată și grâul nostru, galben în pai, cu spicele aplecate. Rup unul și-l frec în palme, așa cum făcea tata. Petruț, de, și el fiu de gospodar, aruncă un bob în gură.

— Da-a, e numai bun de strâns.

Grâul, somnoros încă, se uita țepos la noi, da un spic și-a răsucit mustața a mirare și parcă ne întreba:

— Coasa o văd, dar unde e cosașul?

VANGHELI, Spiridon. Doi cosaşi cît grîul. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *92*

Fragmentul nr. 76

— Aici sunt, m-am încins eu cu brâul tatei și am băgat coasa în grâu. Mergea de ieșea fum, deodată, hâc! intră coasa în pământ.

— Vezi? Dacă n-o ții cum zicea Toadere Putină, dă să-ți arăt, nu mai are răbdare Petruț: Iaca așa! își face vânt, iar coasa o ia razna. Fugi, ce caști gura, vrei să-ți tai picioarele?! mă alungă el.

— Tu ești mic, bre, ia și adună brazda, îl sfătui.

— Asta-i treaba femeii, se înciudă Petruț. Eu îs bărbat!

VANGHELI, Spiridon. Doi cosaşi cît grîul. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *93*

Fragmentul nr. 77

— Acuși vin cu zeama, da nu știu câtă sare să pun în mămăligă.

— Mititelul, l-am netezit pe cap. Și n-ai întâlnit nici o femeie pe drum s-o întrebi?

— Am întâlnit, cum să nu, dar ... ea știe câtă sare pune în mămăliga ei, nu în mămăliga noastră. Și scoate o mânuță cu sare din buzunar: Atâta ajunge?

VANGHELI, Spiridon. Doi cosaşi cît grîul. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *94*

Fragmentul nr. 78

— Bun, a râs pe sub mustăți Petruț, pe cer nu era nici o coadă de nour.

Da eu cu gândurile mele: "Dacă o vedea că leg snopii, garantat că aleargă să mă ajute". Era frumușică Liza, când se uita la mine, parcă îmi venea să zbor. Numai să vină, am să-i spun ceva la ureche.

Și unde mă apuc să răsucesc legători din grâu, așa cum am văzut că le făcea mama, apoi adunam brazda cu fuga, iar când legam snopul, numaidecât îl apăsam întâi cu genunchiul, ca să-l înfăș bine, dar Liza nu mai venea, șe-e-dea în gura colibei și se tot uita la noi.

VANGHELI, Spiridon. Doi cosași cît grîul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *95*

Fragmentul nr. 79

Nu mai rabd, o iau spre coliba ei. Când mă apropii, să te prăpădești de râs, nu alta. Aceea nu era Liza, ci un snopușor îmbrăcat într-o rochiță veche de-a fetei, pe care Petruț o fi găsit-o în colibă, că el mi-a făcut-o, șmecheroiul, când a fost după apă. În loc de cap, era pus un bostănel îmbrobodit.

Eram să-l bat, dar când am văzut câți snopi am legat, îmi creștea inima. Abia acum au început să mă usture mâinile.

Păi nu tu mi-ai dat coasa? se apăra Petruț. Ți-am spus că-s bărbat!

VANGHELI, Spiridon. Doi cosași cît grîul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *95*

Fragmentul nr. 80

Greierii țârâiau, da luna se codea după deal: cum să răsară cu o jumate de cap? Să mai adoarmă oamenii ...

Noi însă nici gând să ne culcăm, eram cu Mihăiță și Petruț la coliba lui moș Tănase, nu departe de Sărături. Care harbuz era mai mare, pe acela ți-l aducea moșul, numai că trebuia să ai și tu urechi, când ți-a spune el vreo istorie.

VANGHELI, Spiridon. Lupoaica. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *96*

Fragmentul nr. 81

— Apoi să vă spun întâi cum fură lupul oaia, că am fost și cioban în viața mea. Oile șed culcate, dorm în târlă, da lupul ce face? Se culcă în preajma lor, se târâie pe labe, tologindu-se când pe-o parte, când pe alta. Cum îl văd că se joacă așa, oile nu se sperie, iar una, care i-i sortită, se scoală și se duce de-l amiroase ... Atunci lupul hap! o înșfacă de gât și oaia e a lui, o mână cu coada până la locul unde îi face de petrecanie.

Noi am holbat ochii.

VANGHELI, Spiridon. Lupoaica. In: *Tatăl lui Guguță când era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *96*

Fragmentul nr. 82

Lupoaica nu s-a clintit, ședea pe scăunelul ei. Și unde scot un galoș, îl aprind și-i fac vânt peste gard. Când se stinge galoșul, văd și lupoaica: ședea oleacă mai încolo, înspre cumătrul Sandu, tot în coadă.

Mă înciud și ies din ogradă: într-o mână înșfăcasem țăpoiul, cu cealaltă scoteam câte-un galoș din sac și sfrrr! în lupoaică. Am fugărit-o așa până la Răut. Nici pe cela mal nu s-a mai așezat în coadă, s-a-a-a dus în pietrărie. Era lună, numaidecât o fi văzut și țăpoiul meu.

De, făcusem isprava și mă întorceam țanțoș acasă. Deodată aud că se închide portița de la ograda lui Tudoruță: măi, cine să umble noaptea? Dau să intru în coștereață, da Tudoruță cât-cât nu m-a pocnit cu îmblăciul.

VANGHELI, Spiridon. Lupoaica. In: *Tatăl lui Guguță când era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *98*

Fragmentul nr. 83

A doua zi eram tulbur. Când colo, prind cu nasul că fumul care vine de la hogeagul lui Tudoruță e mai gustos ca altădată. Sar gardul. Când intru în casa lui, îmi pun mâinile în cap: tocmai scoteau din cuptor un purcel prăjit!

— Cum l-ai luat? îl apuc de gât.

— Lupoaica să-ți spună, arătă Tudoruță la soție.

A-a, iată cine închidea portița astă noapte. Cât pe ce n-am făcut moarte de om, noroc de îngerul păzitor: el m-a oprit.

— Îți las ție pielea lupoaicei, atâta i-am zis și de atunci n-am mai intrat în casa lor.

VANGHELI, Spiridon. Lupoaica. In: *Tatăl lui Guguță când era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *98*

Fragmentul nr. 84

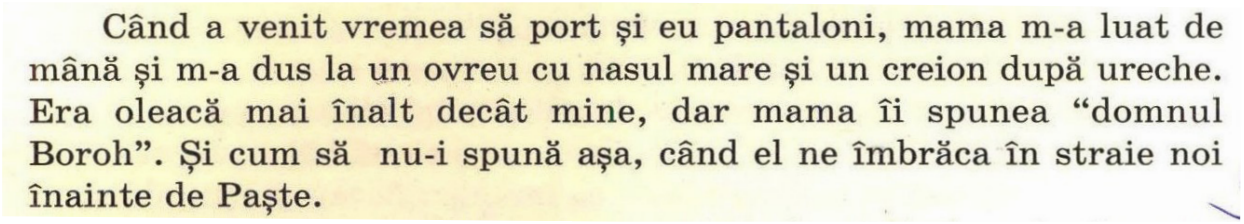

Când a venit vremea să port și eu pantaloni, mama m-a luat de mână și m-a dus la un ovreu cu nasul mare și un creion după ureche. Era oleacă mai înalt decât mine, dar mama îi spunea "domnul Boroh". Și cum să nu-i spună așa, când el ne îmbrăca în straie noi înainte de Paște.

VANGHELI, Spiridon. Cine a furat papucii Maicii Domnului. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. 1*00*

Fragmentul nr. 85

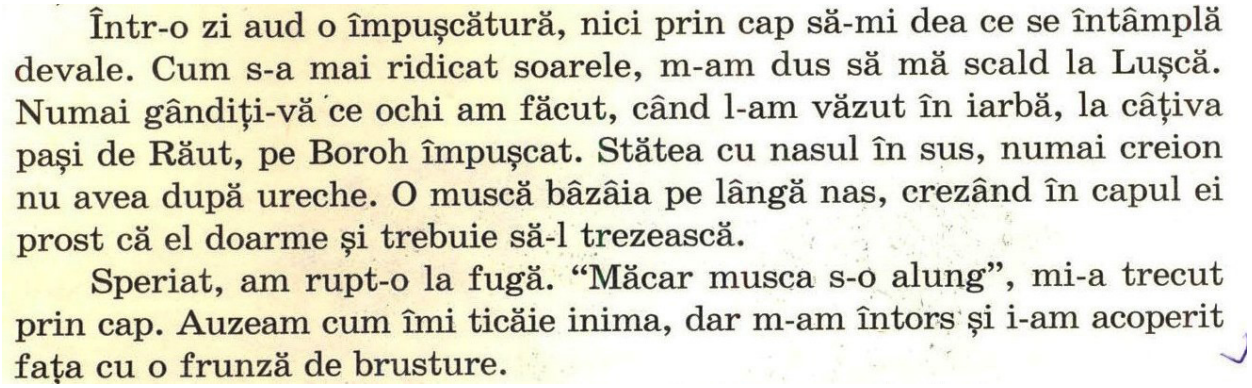

Într-o zi aud o împușcătură, nici prin cap să-mi dea ce se întâmplă devale. Cum s-a mai ridicat soarele, m-am dus să mă scald la Luşcă. Numai gândiți-vă ce ochi am făcut, când l-am văzut în iarbă, la câțiva pași de Răut, pe Boroh împușcat. Stătea cu nasul în sus, numai creion nu avea după ureche. O muscă bâzâia pe lângă nas, crezând în capul ei prost că el doarme și trebuie să-l trezească.

Speriat, am rupt-o la fugă. "Măcar musca s-o alung", mi-a trecut prin cap. Auzeam cum îmi ticăie inima, dar m-am întors și i-am acoperit fața cu o frunză de brusture.

VANGHELI, Spiridon. Cine a furat papucii Maicii Domnului. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *100*

Fragmentul nr. 86

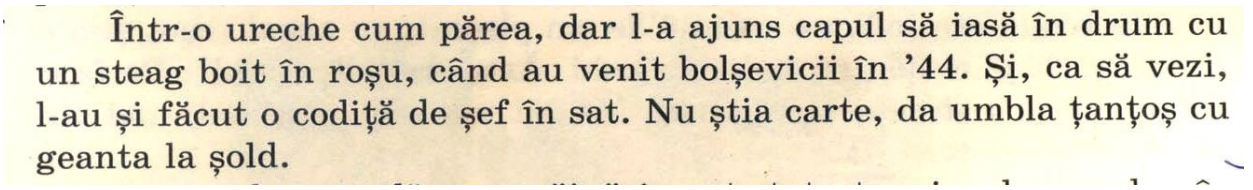

Într-o ureche cum părea, dar l-a ajuns capul să iasă în drum cu un steag boit în roșu, când au venit bolșevicii în '44. Și, ca să vezi, l-au și făcut o codiță de șef în sat. Nu știa carte, da umbla țanțoș cu geanta la șold.

VANGHELI, Spiridon. Cine a furat papucii Maicii Domnului. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *101*

Fragmentul nr. 87

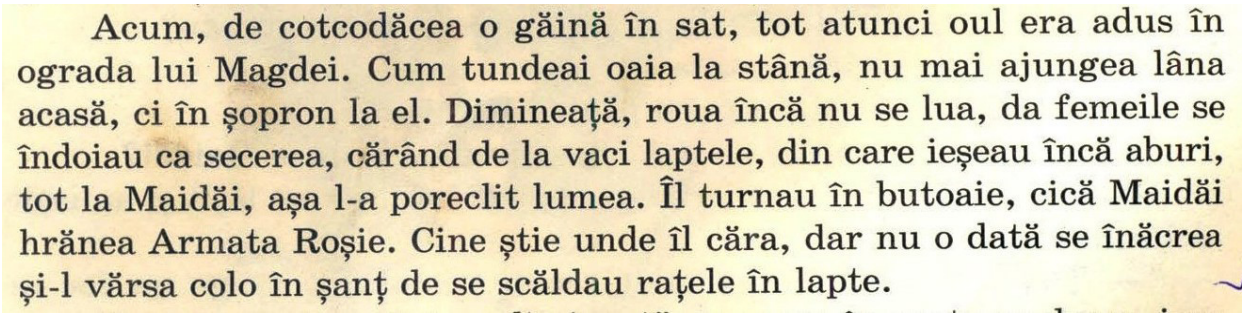

Acum, de cotcodăcea o găină în sat, tot atunci oul era adus în ograda lui Magdei. Cum tundeai oaia la stână, nu mai ajungea lâna acasă, ci în șopron la el. Dimineață, roua încă nu se lua, da femeile se îndoiau ca secerea, cărând de la vaci laptele, din care ieșeau încă aburi, tot la Maidăi, așa l-a poreclit lumea. Îl turnau în butoaie, cică Maidăi hrănea Armata Roșie. Cine știe unde îl căra, dar nu o dată se înăcrea și-l vărsa colo în șanț de se scăldau rațele în lapte.

VANGHELI, Spiridon. Cine a furat papucii Maicii Domnului. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *101*

Fragmentul nr. 88

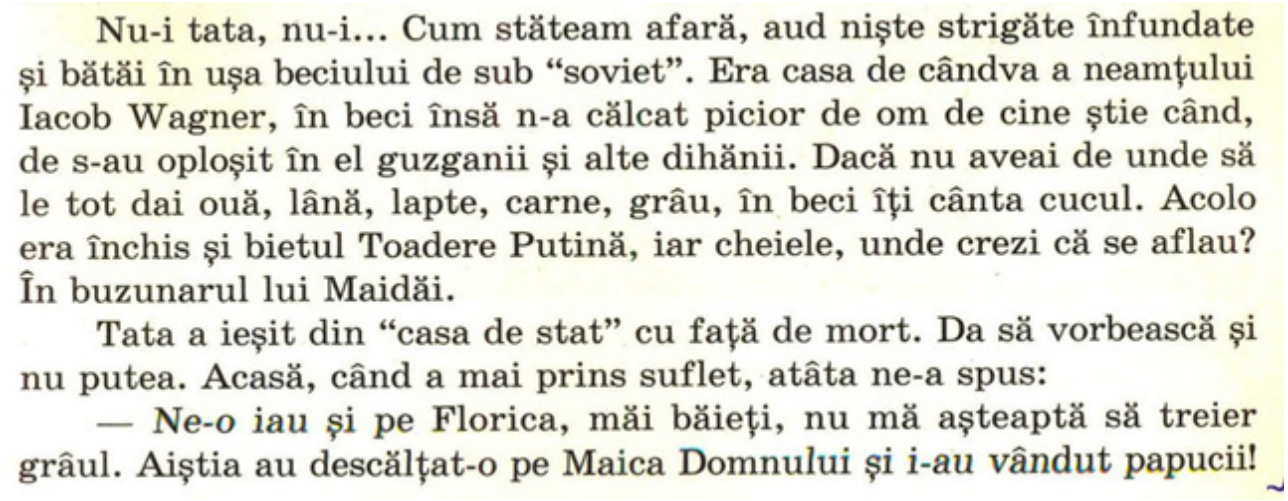

Nu-i tata, nu-i... Cum stăteam afară, aud niște strigăte înfundate și bătăi în ușa beciului de sub "soviet". Era casa de cândva a neamțului Iacob Wagner, în beci însă n-a călcat picior de om de cine știe când, de s-au oploșit în el guzganii și alte dihănii. Dacă nu aveai de unde să le tot dai ouă, lână, lapte, carne, grâu, în beci îți cânta cucul. Acolo era închis și bietul Toadere Putină, iar cheiele, unde crezi că se aflau? În buzunarul lui Maidăi.

Tata a ieșit din "casa de stat" cu față de mort. Da să vorbească și nu putea. Acasă, când a mai prins suflet, atâta ne-a spus:

— Ne-o iau și pe Florica, măi băieți, nu mă așteaptă să treier grâul. Aiștia au descălțat-o pe Maica Domnului și i-au vândut papucii!

VANGHELI, Spiridon. Cine a furat papucii Maicii Domnului. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *103*

Fragmentul nr. 89

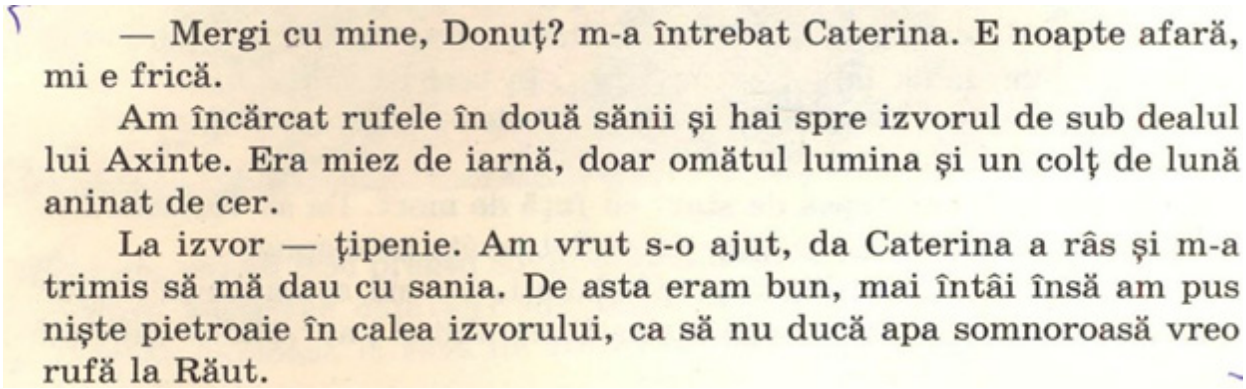

— Mergi cu mine, Donuț? m-a întrebat Caterina. E noapte afară, mi e frică.

Am încărcat rufele în două sănii și hai spre izvorul de sub dealul lui Axinte. Era miez de iarnă, doar omătul lumina și un colț de lună aninat de cer.

La izvor — țipenie. Am vrut s-o ajut, da Caterina a râs și m-a trimis să mă dau cu sania. De asta eram bun, mai întâi însă am pus niște pietroaie în calea izvorului, ca să nu ducă apa somnoroasă vreo rufă la Răut.

VANGHELI, Spiridon. Caterina. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *104*

Fragmentul nr. 90

Mă ridicam cu sania sus, chiar până sub casa lui Axinte, altfel înghețam, apoi o luam la vale. Latră câinele omului, latră, da Chilina lui Axinte crapă ușa și scoate capul afară: nu știu, m-a cunoscut, nu m-a cunoscut, dar și-a făcut semnul crucii, văzându-mă pe la o bucată de noapte cu sania.

VANGHELI, Spiridon. Caterina. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *104*

Fragmentul nr. 91

Numai de noroc să nu te plângi: am nimerit la o gazdă bună, dar nu aveam unde dormi, mi-au dat patul câinelui. Prepelicarul se covrigea jos, pe o blană de urs, dar pe la o bucată de noapte mă ghiontea cu botul, chipurile, îți ajunge și eu îi cedam patul, că era al lui. Ba încă stăpânul mă dojenea dimineața: de ce, adică, dorm pe podea? Era un om vesel, cu serviciul la calea ferată. Nu lua bani de la tata.

VANGHELI, Spiridon. Caterina. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *105*

Fragmentul nr. 92

De unde până unde mă procopsesc cu o rablă de aparat nemțesc și nu mă fac fotograf în sat? De câștigat, de, mai nimic. Când aveam peliculă în aparat, când nu, dar cum vedeam pe drum o fată mai drăguță, îndată scoteam rabla aceea și fata unde punea mâinile în solduri si-mi trăgea un zâmbet, da băieții crăpau de ciudă.

VANGHELI, Spiridon. Caterina. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *106*

Fragmentul nr. 93

Era în postul mare. Caterina îi învăța pe copii să încrusteze ouă și numai iaca intră în clasă un sfrijit cu capul chel, directorul școlii. Era al lui Ion, dar își zicea Ivanovici. Și când a ridicat un tămbălău! Cum așa, în noaptea Învierii el stă sub pod la pândă să-i prindă pe copiii care merg la sfințit pasca, da ouăle se vopsesc chiar în școala lui!

Auzind gălăgie, a alergat vărul Victor s-o apere pe Caterina.

VANGHELI, Spiridon. Caterina. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *106*

Fragmentul nr. 94

— Când era Ştefan cel Mare copil, a început ea lecţia, îl căutau trădătorii de ţară să-l ucidă. Şi iată că un ţăran l-a ascuns într-un car cu fân. Nişte turci plătiţi însă au ajuns carul din urmă şi înfigeau săgeţile în fân, căutând băiatul. Rănit fiind, Ştefan îşi muşca buzele cu dinţii, dar n-a scos nici un suspin. Când a crescut, el s-a răsplătit cu trădătorii de neam şi cei care ne călcau hotarele...

Aici Caterina a cuprins clasa cu ochii: "Care dintre voi are sânge de-al lui Ştefan cel Mare?" a întrebat ea. Până şi fetiţele au ridicat mâna.

VANGHELI, Spiridon. Caterina. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *107*

Fragmentul nr. 95

Făceam vânt deasupra focului cu şapca lui Petruţ, ca să n-o afum pe a mea. "Poc! Poc!" se pârpâleau păpuşoii, dar nu mai aveam răbdare, îi înfulecam pe jumătate cruzi.

Când colo, vine în Sărături o geantă burduhoasă: o ţinea chiar tata subsuoară. Da amărât, da necăjit, că Petruţ i-a întins un păpuşoi.

— Măi băieţi, se uită tata încruntat la noi, a cui e geanta asta?

— A cui să fie? A lui Pintilie.

VANGHELI, Spiridon. Puşcăria. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *108*

Fragmentul nr. 96

— Da spuneţi odată ce-a făcut băiatul meu, ori închideţi-mă şi pe mine aici!

— Apoi dacă ai venit singur, a râs într-un dinte mai marele pe puşcărie. Dar te mai lăsăm până una-alta, şi-i spune la ureche ce şi cum. Tatei i s-a ridicat părul măciucă.

Pe drum spre casă însă a mai prins inimă, ba îi venea chiar şi a râde, netezindu-şi mustăţile. "Auzi tu? Pintilie a scos portretul lui Stalin de pe perete, acolo, la şcoala de învăţători, l-a întors pe ceea parte şi ... m-a zugrăvit pe mine. Mare faraon e Pintilie aista!".

Când ne-a spus pătărania, Petruţ a trântit-o:

— Şi acum o să te ieie la Moscova, tată? În locul lui Stalin?

— Dacă nu m-or băga unde-i Pintilie.

VANGHELI, Spiridon. Puşcăria. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *109*

Fragmentul nr. 97

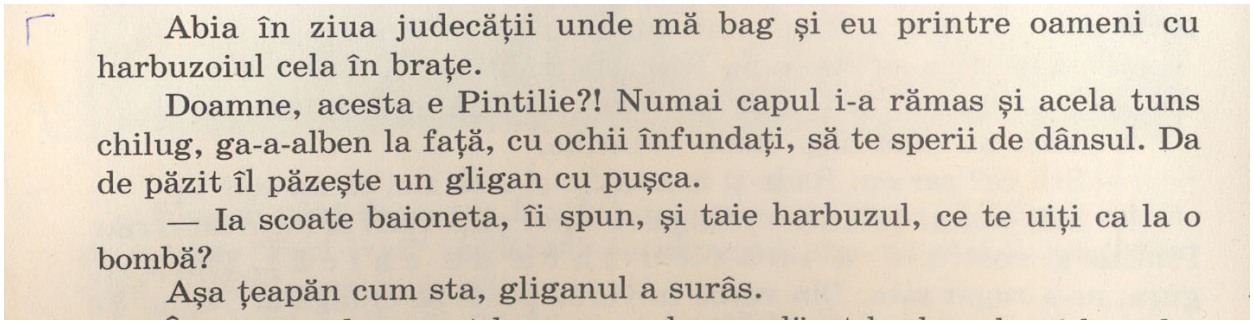

Abia în ziua judecății unde mă bag și eu printre oameni cu harbuzoiul cela în brațe.

Doamne, acesta e Pintilie?! Numai capul i-a rămas și acela tuns chilug, ga-a-alben la față, cu ochii înfundați, să te sperii de dânsul. Da de păzit îl păzește un gligan cu pușca.

— Ia scoate baioneta, îi spun, și taie harbuzul, ce te uiți ca la o bombă?

Așa țeapăn cum sta, gliganul a surâs.

VANGHELI, Spiridon. Pușcăria. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *110*

Fragmentul nr. 98

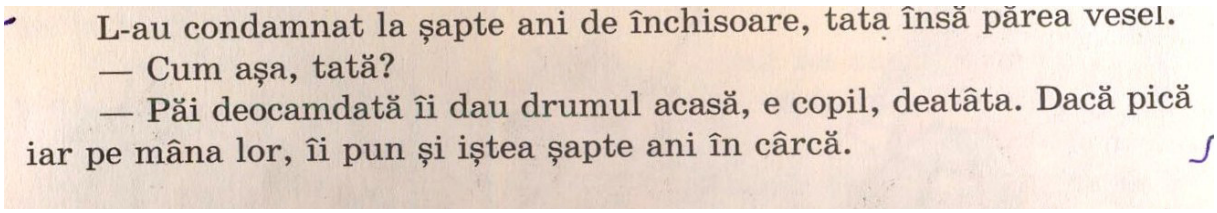

L-au condamnat la șapte ani de închisoare, tata însă părea vesel.

— Cum așa, tată?

— Păi deocamdată îi dau drumul acasă, e copil, deatâta. Dacă pică iar pe mâna lor, îi pun și ștea șapte ani în cârcă.

VANGHELI, Spiridon. Pușcăria. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *112*

Fragmentul nr. 99

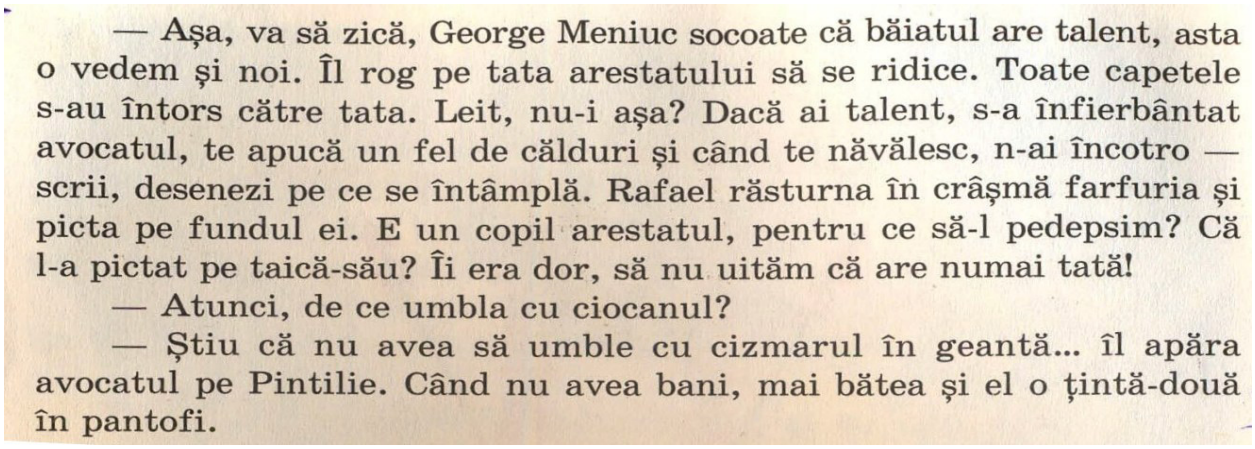

— Așa, va să zică, George Meniuc socoate că băiatul are talent, asta o vedem și noi. Îl rog pe tata arestatului să se ridice. Toate capetele s-au întors către tata. Leit, nu-i așa? Dacă ai talent, s-a înfierbântat avocatul, te apucă un fel de călduri și când te năvălesc, n-ai încotro — scrii, desenezi pe ce se întâmplă. Rafael răsturna în crâșmă farfuria și picta pe fundul ei. E un copil arestatul, pentru ce să-l pedepsim? Că l-a pictat pe taică-său? Îi era dor, să nu uităm că are numai tată!

— Atunci, de ce umbla cu ciocanul?

— Știu că nu avea să umble cu cizmarul în geantă... îl apăra avocatul pe Pintilie. Când nu avea bani, mai bătea și el o țintă-două în pantofi.

VANGHELI, Spiridon. Pușcăria. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *112*

Fragmentul nr. 100

Mai greu până l-am înhămat pe Murgu: încovoia gâtul şi se holba la mine: "Cine eşti tu? Ia acolo o buburuză cât căciula tatei, dar te bagi la cai!"

Şi mi-a făcut-o. Până l-am adus pe Suru, Murgu s-a deshămat, căci se pricepea la asta. Acum prinde-l: alerga prin ogradă cu coada bârligată. I-a venit de hac Petruţ, l-a amăgit cu o sfeclă.

M-am uitat în căruţă: plugul era, opalca cu mâncare la cai era.

— Hai, Petruţ.

VANGHELI, Spiridon. Pozna. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *113*

Fragmentul nr. 101

Iaca şi dealul lui Păvălache. Aveam aici două hectare de pământ, chiar lângă lotul lui Toadere Putină. L-am pus pe Suru pe brazdă, pe Murgu din către om şi am pornit plugul cu "Doamne ajută!". Eu îl ţineam de coarne, din urmă venea Petruţ cu un sac adus pe subsuoară şi semăna boabe de păpuşoi pe brazdă. Ici unul, colo unul, un pas — un bob. Apoi trecea plugul cu altă brazdă şi astupa boabele. Pe urmă Petruţ se odihnea două brazde şi iar punea un rând.

VANGHELI, Spiridon. Pozna. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *114*

Fragmentul nr. 102

Iaca şi tata iese din spital. De, voios că am făcut treabă, acum ară dacă poţi, pământul era bocnă.

— Hai să-i vedem, ne urcă tata în căruţă.

De răsărit, dragă doamne, au răsărit păpuşoii noştri, şedeau cu urechiuşa în sus, dar rândurile erau aşa de rare, să treci cu căruţa printre ele, nu alta.

— V-aţi făcut de cap, bahuri ce sunteţi! alerga tata după noi cu biciusca în mână.

VANGHELI, Spiridon. Pozna. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *116*

Fragmentul nr. 103

Norii abia își duceau burduhanul, mai-mai să-l atingi cu mâna. Câte unul, mai tare de înger, își spărgea singur burta cu cornul să iasă roiul de fulgi și s-o apuce care încotro cu capul gol. Aceea de la marginea drumului nu era o mogâldeață, eram eu: șe-edeam la porțile Bălților și așteptam — poate mi-a pica norocul: dacă nu o mașină, o sanie ori măcar cineva pe jos, dar să meargă înspre satul meu.

VANGHELI, Spiridon. Strigoiul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *117*

Fragmentul nr. 104

Era un țăran într-o pufoaică înhămat la sanie, abia-abia o trăgea gâfâind. Mi-a spus, arătând cu mâna înapoi, că adineauri i-a pierit calul și duce măcar sania la târg, poate i-or da o mână-două de grăunțe pe dânsa, că i-au măturat podul câinii lui Stalin. Lacrimile, care ieșeau din ochii lui, până la pământ se prefăceau în boabe de ghiață.

— Dumnezeu să te ajute, îmi iau rămas bun de la dânsul.

VANGHELI, Spiridon. Strigoiul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *119*

Fragmentul nr. 105

Un marfar zoios, încărcat cu bușteni, zăbovea în gară. Pe bârne, sus, în izbelișteа frigului, lume de pe lume pornită după o coajă de pâine. Ți se strângea inima, ședeau, bieții oameni, zgribuliți și tăcuți de parcă se duceau la propria înmormântare. Bârnele, înțepenite și ele, păreau niște lumânări uriașe.

Care avea traistă, o ținea cu amândouă mâinile. Ba era acolo și o femeie cu o capră îmbrobodită. Auzind cum chiuie trenul, femeia și-a făcut semnul crucii, o așteptau acasă, cu sufletul la gură, cei flămânzi.

Am înțepenit cu ochi la tren, de unde să știu că un tâlhar, ascuns sub pod, stă la pândă? Avea în mână o frâghie cu un cârlig la capăt.

Trenul abia s-a pornit și cârligul acela s-a înfipt într-o torbă. Cum nu-i da drumul răcnind, stăpânul s-a-a dus rostogol sub roțile trenului.

VANGHELI, Spiridon. Strigoiul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *119*

Fragmentul nr. 106

— Bre, ce umbli tu cu mâța în sac? Da de ici se uită la rucsac. Mă tem că n-ai unde înnopta? Poți să mâi la noi, demâncare — ce să ascund? N-am ce-ți da. Laița, iacătă-o, n-o s-o mănânci, și-o pernă voi găsi, o să dormi pe dânsa și-o să rămână tot întreagă. Mi-a rămas un cocoș, da-l mai țin, alt ceas n-am.

Vangheli, Spiridon, *Strigoiul* în *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri, Editura Turturica, Chișinău, 1999, p.120*

Fragmentul nr. 107

Când credeam că am scăpat deasupra nevoii, "dâr-dâr-dâr!" au prins a-mi clanțăni dinții: un strigoi! Cum venea așa venea înspre mine. Mă uit înapoi, satul e departe:

— Hai mai repede, urlu eu din toate băierile, chipurile, suntem doi, unul a rămas în urmă.

Strigoiul s-a oprit: are în mână că o măciucă, că un topor... Da și eu descalț o ciubotă: când l-oi pocni! Și nu mai aștept, mă repăd la dânsul.

— Ia las-o mai moale, pufni în râs strigoiul, vrei să mă omori cu ciubota tatei?!

Am bolovănit ochii: acela era Pintilie! În loc să râd, că aveam de ce, l-am luat la trei parale: ce umblă noaptea? Ziua mare te trag cu cârligul din tren!

VANGHELI, Spiridon. Strigoiul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *120*

Fragmentul nr. 108

M-au ospătat cu ce au avut, apoi am încăput eu mai mare pe soba aceea și am răsturnat o mămăligă. Așa fierbinte cum era, învălătucind-o într-un prosop, am băgat-o în rucsac. Nu mai aveam când zăbovi.

Vântul mă pălmuia, dar și eu am pus barba în piept și-l spărgeam cu vârful căciulii. Cum-necum, i-am văzut pe ai mei și cu ce am, cu ce n-am, mă întorc la carte la Bălți. Mămăliguța, săraca, îmi încălzea spatele până s-a prefăcut într-un bulgăre de gheață.

VANGHELI, Spiridon. Strigoiul. In: *Tatăl lui Guguță cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *122*

Fragmentul nr. 109

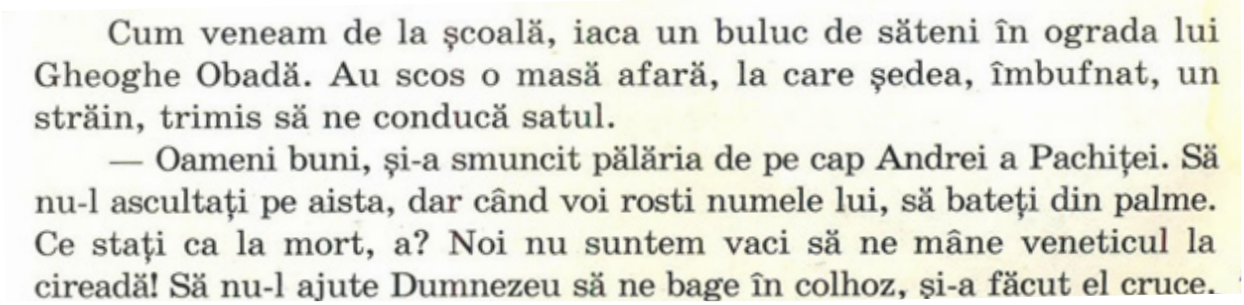

Cum veneam de la şcoală, iaca un buluc de săteni în ograda lui Gheoghe Obadă. Au scos o masă afară, la care şedea, îmbufnat, un străin, trimis să ne conducă satul.

— Oameni buni, şi-a smuncit pălăria de pe cap Andrei a Pachiţei. Să nu-l ascultaţi pe aista, dar când voi rosti numele lui, să bateţi din palme. Ce staţi ca la mort, a? Noi nu suntem vaci să ne mâne veneticul la cireadă! Să nu-l ajute Dumnezeu să ne bage în colhoz, şi-a făcut el cruce.

VANGHELI, Spiridon. Hristos a Înviat. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *123*

Fragmentul nr. 110

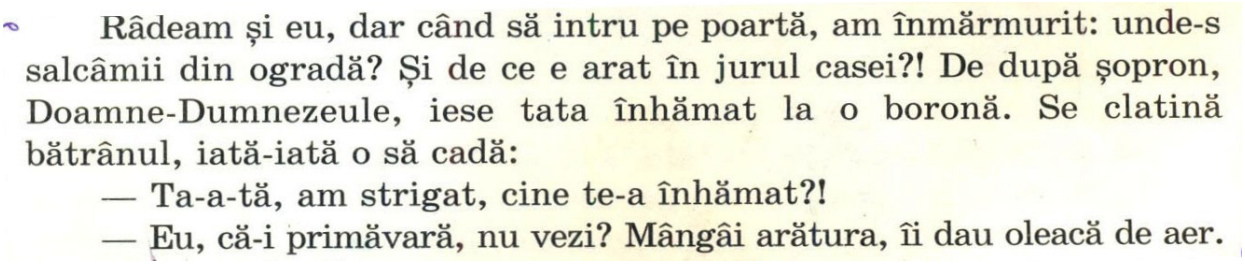

Râdeam şi eu, dar când să intru pe poartă, am înmărmurit: unde-s salcâmii din ogradă? Şi de ce e arat în jurul casei?! De după şopron, Doamne-Dumnezeule, iese tata înhămat la o boronă. Se clatină bătrânul, iată-iată o să cadă:

— Ta-a-tă, am strigat, cine te-a înhămat?!

— Eu, că-i primăvară, nu vezi? Mângâi arătura, îi dau oleacă de aer.

VANGHELI, Spiridon. Hristos a Înviat. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *123*

Fragmentul nr. 111

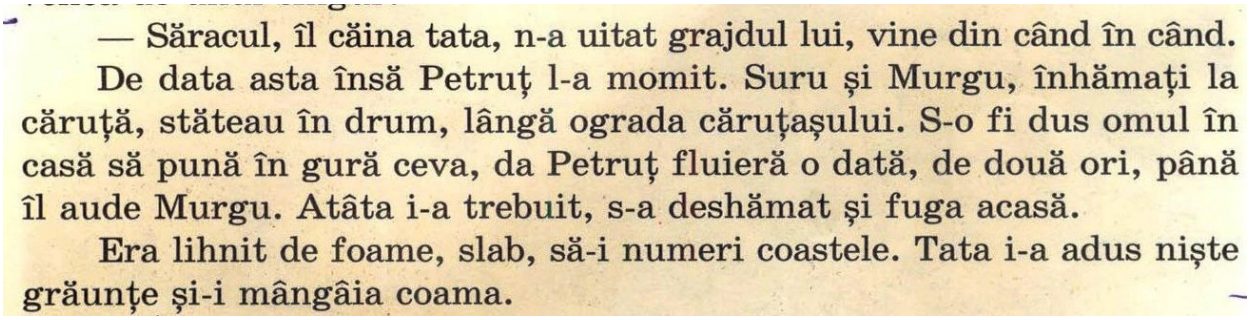

— Săracul, îl căina tata, n-a uitat grajdul lui, vine din când în când.

De data asta însă Petruţ l-a momit. Suru şi Murgu, înhămaţi la căruţă, stăteau în drum, lângă ograda căruţaşului. S-o fi dus omul în casă să pună în gură ceva, da Petruţ fluieră o dată, de două ori, până îl aude Murgu. Atâta i-a trebuit, s-a deshămat şi fuga acasă.

Era lihnit de foame, slab, să-i numeri coastele. Tata i-a adus nişte grăunţe şi-i mângâia coama.

VANGHELI, Spiridon. Hristos a Înviat. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri*. Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *124*

Fragmentul nr. 112

Cum-necum, eu târam pietroiul prin ogradă. Amurgea.

— Am treabă în sat, a zis tata, o să vin târziu şi s-a dus cu Petruţ.

Îndemnam la boronă şi mă gândeam: "Oare ce treabă are tata? E noaptea Învierii! Dincolo de gard, pe drum, foia lumea: unul cu un sac în spate, altul împingea o roabă ... Nu cumva se duc la sfinţit pasca? Cu sacul? Cu roaba? Şi unde s-o sfinţească, dacă le-au bătut un cui de boronă în uşa bisericii?

Am adormit, măcar taie lemne pe mine. Hăt dinspre ziuă, când m-am trezit, cei plecaţi încă nu se întoarseră, numai cornul lunii se uita prin geam, gata-gata să apună.

VANGHELI, Spiridon. Hristos a Înviat. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *124*

Fragmentul nr. 113

L-am strigat pe Labe-Late şi am ieşit în sat, să-i caut pe ai mei. Câinele mergea înainte şi tot întorcea capul: vin ori nu? El m-a dus la biserică.

Sus, în copaci, erau aninate câteva felinare, jos — un furnicar de oameni. Măiculiţă-mamă, d-apoi ei fac o bisericuţă nouă, de piatră, în biserica ceea de lemn. Au ţinut blocurile care şi unde, acasă, şi le-au adus noaptea, pe ascuns. Aici erau tata cu Petruţ, fără el să se facă ceva în sat?

Când s-a arătat soarele, câţiva bărbaţi au răsturnat pereţii de scândură veche, înnegrită de ploi, şi a răsărit o bisericuţă de-a mai mare dragul.

— *Hristos a înviat! a strigat lelea Paraschiva, căzând în genunchi* în faţa bisericii.

VANGHELI, Spiridon. Hristos a Înviat. In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *125*

Fragmentul nr. 114

Auzind dimineaţă clopotul, Maidăi a sărit ars: parcă i-a legat limba, cum de sună?! Aşa, cu ochii cârpiţi de somn, a alergat puşcă în sat.

Când a văzut biserica nouă, credea că i se năzare, nu alta. Se apropie, buimac, şi-i pipăie pereţii: aseară erau de scândură, acum sunt de piatră! Îşi trage omul un bobârnac în cap: îl doare, e capul lui, nu i l-a schimbat nimeni.

— Bade Ştefane, îl ajunge pe tata din urmă. De unde s-a luat biserica asta?!

— De unde? şi tata a ridicat un deget în sus. A fost A c e l a astă-noapte în Grinăuţi. Dacă ai dormit, ce să-ţi fac?

VANGHELI, Spiridon. Hristos a Înviat . In: *Tatăl lui Guguţă cînd era mic. Aventuri.* Ch.: Editura Turturica, 1999, p. *126*

Fragmentul nr. 1

Cum a ieşit dimineaţa din casă, Vasile Bujor vede printre scândurile gardului un şirag de ochişori: negri, albaştri, căprui, verzi – şi toţi ochii aceştia se boldeau la un pom de cireşe care se coc devreme şi tocmai erau bune de mâncat. Gospodarul, tot în treburi, nici n-a luat seama ce se întâmplă în grădina lui.

– Bu-un, iese stăpânul din ogradă, da băieţii o rup la fugă care şi încotro, iar Vasile de colo: Ia staţi, bre! Eu ştiu de ce fugiţi: nu vă puteţi căţăra în pom, aşa e?

VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 3

Fragmentul nr. 2

O clipă zăbavă pomul era pli-in de copii, că au mai alergat şi alţii de pe uliţă. Numaidecât s-a urcat sus şi Oliţa. N-a rămas o cireaşă în pom, băieţii se întorceau cu ochii plini de lumină pe la casele cui îi are.

Tocmai s-a întors şi stăpâna de la iarmaroc. Când a văzut pomul gol, s-a uitat lung la Vasile:

– Ai mai făcut o poznă, măi Bujor cu ochi albaştri. Dacă n-ai băieţii tăi, îi găseşti pe uliţă, când îţi trebuie.

VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 3

Fragmentul nr. 3

Era 12 iunie 1941. Totul era gata, numai că aşteptau pârdalnica de noapte, după întâiul cântat al cocoşului, când necuratul îşi bagă coada.

Că zburau de acum pe la graniţă avioane nemţeşti încărcate cu bombe, militarii ascunşi în Văgăuna Bursucului – habar de grijă, aveau ce aveau cu copiii care mănâncă cireşe şi cu cei care cresc pomi de cireş. De ce? Păi să mai facă schimb – pe noi să ne tot ducă în Siberia şi ei să vină la cireşe şi la toate celea, ba chiar şi în casele noastre.

VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 4

Fragmentul nr. 4

nu se putea încheia la un nasture şi tot încerca cu dinţii. Când fata a sărit să-l încheie, cel cu ochii înguşti a îmbrâncit-o:

— N-ai voie să te apropii! a urlat el.

Fata tremura: cine-s oamenii ăştia care au năvălit noaptea în casă ca nişte hoţi?!

O fărâmitură de pâine nu i-au lăsat să ia, atât cât a înhăţat Oliţa din blidar trei linguri de lemn. Ba mai mult chiar, când o vecină, auzind bocete, a alergat la gard să le arunce o pâine în căruţă, i-au arătat puşca.

VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 4

Fragmentul nr. 5

„Tată!", „Mamă!" strigau copiii rătăciţi, care fără o sandală, care cu cămaşa spintecată... Da o mamă cu copil mic nu putea scoate ţâţa să-l alăpteze, trei bărbaţi se apucă atunci de umeri, împingându-i pe ceilalţi şi făcând un fel de colibă în jurul femeii.

Şi o înăbuşeală! Fereastra, bătută cu scânduri, mai avea şi gratii pe deasupra.

— Oameni buni, murim! a strigat un zdrahon de bărbat. Era fierar. Când voi cădea, ţineţi-mă!

VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 5

Fragmentul nr. 6

Trenul se târa spre răsărit, da copiii lihniţi de foame tot întrebau:

— Unde ne duce el? Când ne întoarcem acasă?

Le-au aruncat ia acolo nişte peşte sărat, ca să nu le dea apă după aceea. Oliţa, Iacobaş şi unul Ionuţ tot strigau „voda!" cât îi ţinea gura, alt cuvânt rusesc nu ştiau. Se întâmpla să alerge cineva de prin vreo gară cu căldarea, dar când se apleca copilul după o gură de apă, gardianul o răsturna cu piciorul.

VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 6

Fragmentul nr. 7

Mătuşa Irina, gâfâind, a dat la o parte drugii pe care îi punea în uşa grajdului, nu cumva să intre vreo jivină noaptea să-i mănânce vaca.

— Na, iar n-are haramul lapte! a prins a ocărî mătuşa. O fi speriat-o vrun lup ori am deocheat-o?!

VANGHELI, Spiridon. Iacobaş. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 7

Fragmentul nr. 8

— Aa, tu eşti acela?! se repede femeia la dânsul şi dă să-l apuce de urechi, da Iacobaş, că aşa îl chema, pune căldarea ei în cap şi se lasă pe vine - cât pe ce să încapă cu totul sub căldare — mai trage-l de urechi acum!

Bătrâna a prins a râde şi i-a trecut ciuda.

— Pe unde şi cum ai intrat în grajd, a?

— Nu, că eu n-am venit pe acolo, arătă la uşă băiatul. Eu am dormit în iesle.

VANGHELI, Spiridon. Iacobaş. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 7

Fragmentul nr. 9

Ea a încercat să-l tundă, dar părul lui era aşa de încâlcit, ca i s-a rupt pieptenele. Apoi i-a cârpit pantalonii. Altceva nu avea băiatul la suflet decât un dinte pe care îl ţinea ascuns în buzunar. Era chiar din gura lui, i l-au scos în tren, pe când trăia încă maică-sa.

— Ascunde-l şi să nu-l pierzi, îl rugă măicuţa Ileana. Ai să-l arunci peste casa noastră când ne vom întoarce în Basarabia, poate va pieri odată câinele ăsta de Stalin!

VANGHELI, Spiridon. Iacobaş. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 8

Fragmentul nr. 10

Iacobaş s-a întunecat: atunci noaptea, când au năvălit în casa lor cei trei bolşevici cu puşti ca să-i ducă în Siberia, mama cocea pâine — ardea focul în cuptor şi ea punea pâinile în tăvi. Nişte pâini mari şi a-albe-albe. Un bolşevic, rânjind, a răsturnat tăvile cu aluat, iar alt gligan huştiuliuc! o căldare de apă în cuptor şi au scos-o pe mama din casă desculţă şi cu capul gol.

VANGHELI, Spiridon. Iacobaş. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 10

Fragmentul nr. 11

L-a cunoscut mătuşa Irina, că el umbla în ciorapii ei de buci, alţi papuci Iacobaş nu avea.

Acolo, în pădure, i-au şi pus crucea, pe care Oliţa a scris cu o ţintă: *IACOBAŞ*.

— Sărmanul, îl căină mama fetei, apoi căzu în genunchi cu ochii la cer: Îndură-te, Doamne! Ne-a adus aici satana, ca să hrănească sălbăticiunile cu noi!

VANGHELI, Spiridon. Iacobaş. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 11

Fragmentul nr. 12

Acum mai du-te în pădure!

— Da eu nu mă tem, unde ia un ciomag Uţa şi vine drept la bordeiul Oliţăi. Hai cu mine!

Oliţa se codea, iar Uţa:

— Mergi ori nu mergi! Poate a rămas ceva de mâncare în pădure.

— Ei, dacă zici tu, luă Oliţa un coşuleţ din coajă de mesteacăn să-i aducă şi mamei ce va găsi.

VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 11

Fragmentul nr. 13

Se opreau ba ici, ba colo: inima le zdupăia, aşteptau să iasă ursul de după un copac. Când colo, aud vorbe: erau doi băieţi din Moldova, unul Vasile, îmbrobodit şi cu o bonetă pe cap, altul în nişte pantaloni cu un fund până la pământ.

— Nu vă apropiaţi! le făcu din pumn Vasile. Tufa asta e a noastră, noi am găsit-o!

— Dar ce, ai venit cu dânsa de acasă, măi? îl ia în suliţă Uţa.

VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 11

Fragmentul nr. 14

Fata a prins a răcni şi a bate în coşuleţul de coajă de mesteacăn. Nu-i răspundea nimeni. Plângea cu lacrimi mari, tremurând de frică: încotro s-o apuce?!

De trosnea un vreasc, îndată îşi făcea cruce şi se trântea cu faţa la pământ, ca să nu vadă cum o mănâncă jivina. Când pârâia în pădure alt vreasc, cum i se mai zbătea inima! Credea că lupul ronţăie chiar

VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 11

Fragmentul nr. 15

Somnul o doborî şi se aşează sub un copac. „Sfor, sfor... " şi deodată simte că parcă i se face cald. Când deschide ochii, să mori de frică – o mirosea un urs? O fi văzut că-i necăjită şi plânsă şi s-a dus în drumul său.

Oliţa a sărit în picioare, rostind „Tatăl nostru". Gata, pe sub copaci nu se mai aşază. Aţipea mergând, doar când se pălea cu fruntea de vreun copac, se trezea. Câte cucuie avea, sărmana, numai capul ei ştia.

VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 12

Fragmentul nr. 16

Da în cătunul Verh Ciuzik mare tărăboi. Mama alerga de la casă la casă – săriţi, s-a pierdut fata. Oamenii de acolo ţineau la mama Oliţei, era o femeie de suflet, ba a făcut chiar cu mâna ei stative şi i-a învăţat cum să ţese. Pe sub pădure creştea in şi ruşii, deportaţi acolo de Stalin, nu făceau din el decât funii. Mult s-au bucurat ei aflând că se pot îmbrăca fără să iasă din cătun.

VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 13

Fragmentul nr. 17

Deodată a întors capul: aude ori ba? Parcă e glasul tatei: „Mărioară, striga el din tren, la ma-are chin ne duc pe noi, păzeşte-o pe Oliţa!"

Fata se sculă, ştergându-şi lacrimile cu mâneca, şi o luă, încetinel, pe cărare, în deal. Acum urle măcar şi lupul, îşi astupă urechile şi-l aude iar pe tata...

Se lumina, pădurea ieşea din noapte. Oliţa s-a pus în genunchi

VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 13

Fragmentul nr. 18

În iarna aceea Oliţa n-a pus piciorul pe pământ. Cum crapă zămosul, aşa îi crăpau tălpile şi pulpele amândouă. Se îngălbenise fata de atâta şezut în bordei şi mama o scotea în braţe afară.

Hăt când a dat frunza, Oliţa a prins a umbla în beţe.

Era de acum toamnă. Mama cu mătuşa Olga umblau la secerat secara, da Oliţa, aşa, în beţe, se târa până în câmp. Îi aprindeau colea un foc şi fata, de, cocea spice: „Cronţ-cronţ" – asta le era mâncarea.

VANGHELI, Spiridon. Judecata. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 14

Fragmentul nr. 19

– Nu mi-o luaţi pe mama, se lipi Oliţa de ea, ţinând-o cu amândouă mâinile. O vrabie şi mănâncă un spic de grâu, pentru ce o judecaţi?!

Piatră să fi fost,
că tot te făceai om, judecăto-
rul însă făcu semn s-o scoată din sală.

Aflând că le dau câte doi ani de puşcărie, mătuşa Olga îşi luă inima în dinţi:

– Fac eu patru ani, că tot n-am copii, îi rugă ea, dar lăsaţi-o pe femeia asta lângă Oliţa.

VANGHELI, Spiridon. Judecata. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 15

Fragmentul nr. 20

– Ne ducem, fata mea, a venit sorocul, o netezea mama pe cap. Tu să te muţi la Niura, femeia care îngrijeşte armăsarii, a zis că te ia, şi o strânse la piept. Să te aibă Domnul în paza lui.

– Iată bluza asta roşie şi rochia mea de caşmir ţi le las ţie, o pupă Olga Fiştic. Când vei creşte mare, să le îmbraci şi să-ţi aduci aminte că

VANGHELI, Spiridon. Judecata. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 16

Fragmentul nr. 21

Şi s-a dus, dar nu singură, l-a luat şi pe Ionuţ, băiatul ei cel mic.

Au găsit-o pe Oliţa în grajdul cu armăsari. Târa o căldare cu apă cât dânsa de mare. Când auzi că ei vin din partea mamei, fata răsturnă căldarea de bucurie.

– Merg, a zis, că mă tem de caii ăştia, se muşcă, azvârl din copite şi se holbează la mine. Eu strig la ei, dar nu mă înţeleg, ştiu numai ruseşte. Hai, chiar acum, cât nu-i Niura, că n-o să mă lase.

VANGHELI, Spiridon. Cum au furat-o pe Oliţa. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 17

Fragmentul nr. 22

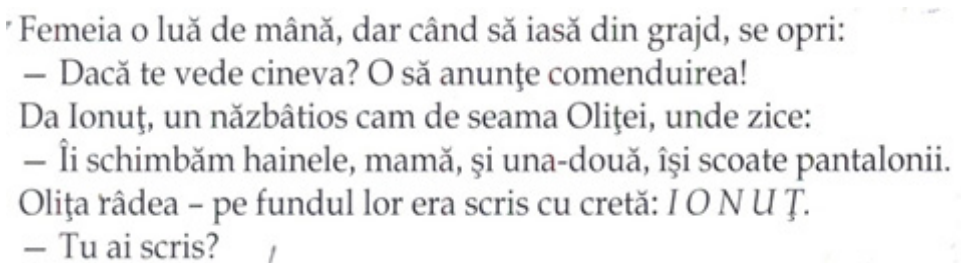

Femeia o luă de mână, dar când să iasă din grajd, se opri:
— Dacă te vede cineva? O să anunţe comenduirea!
Da Ionuţ, un năzbâtios cam de seama Oliţei, unde zice:
— Îi schimbăm hainele, mamă, şi una-două, îşi scoate pantalonii.
Oliţa râdea - pe fundul lor era scris cu cretă: *I O N U Ţ*.
— Tu ai scris?

VANGHELI, Spiridon. Cum au furat-o pe Oliţa. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 17

Fragmentul nr. 23

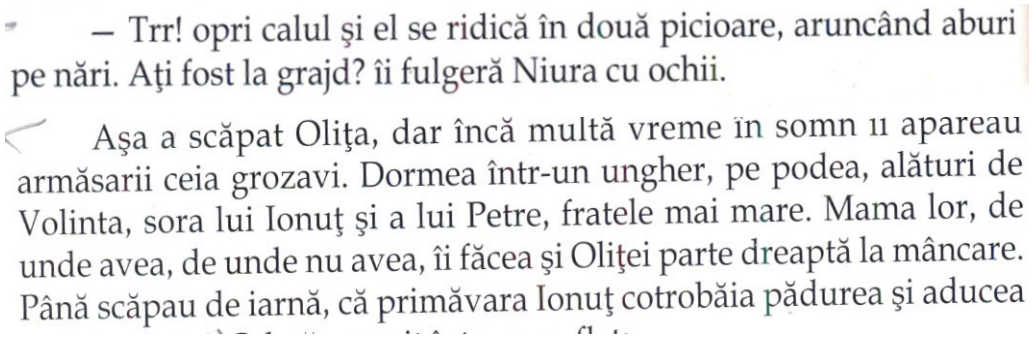

— Trr! opri calul şi el se ridică în două picioare, aruncând aburi pe nări. Aţi fost la grajd? îi fulgeră Niura cu ochii.

Aşa a scăpat Oliţa, dar încă multă vreme în somn îi apareau armăsarii ceia grozavi. Dormea într-un ungher, pe podea, alături de Volinta, sora lui Ionuţ şi a lui Petre, fratele mai mare. Mama lor, de unde avea, de unde nu avea, îi făcea şi Oliţei parte dreaptă la mâncare. Până scăpau de iarnă, că primăvara Ionuţ cotrobăia pădurea şi aducea

VANGHELI, Spiridon. Cum au furat-o pe Oliţa. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 19

Fragmentul nr. 24

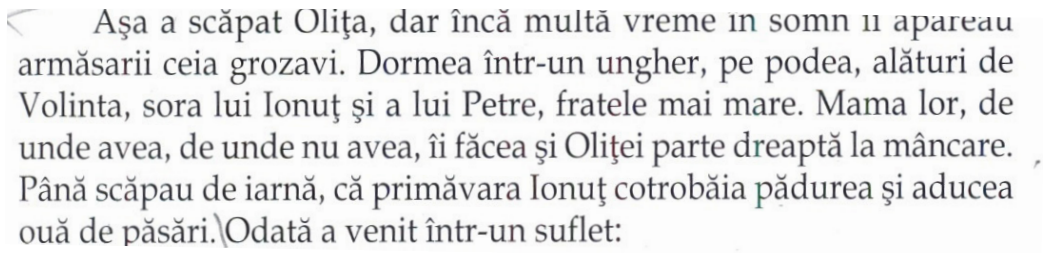

Aşa a scăpat Oliţa, dar încă multă vreme în somn îi apareau armăsarii ceia grozavi. Dormea într-un ungher, pe podea, alături de Volinta, sora lui Ionuţ şi a lui Petre, fratele mai mare. Mama lor, de unde avea, de unde nu avea, îi făcea şi Oliţei parte dreaptă la mâncare. Până scăpau de iarnă, că primăvara Ionuţ cotrobăia pădurea şi aducea ouă de păsări.\Odată a venit într-un suflet:

VANGHELI, Spiridon. Nas în nas cu ursul. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 17

Fragmentul nr. 25

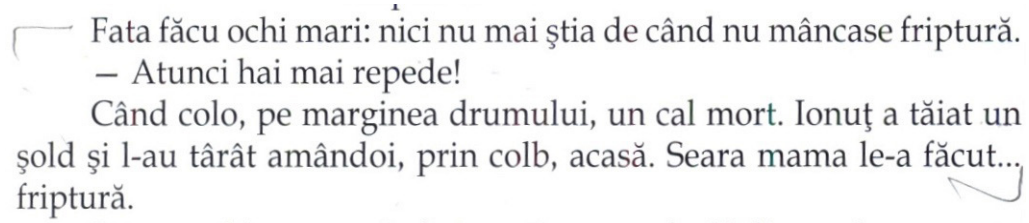

Fata făcu ochi mari: nici nu mai ştia de când nu mâncase friptură.
— Atunci hai mai repede!
Când colo, pe marginea drumului, un cal mort. Ionuţ a tăiat un şold şi l-au târât amândoi, prin colb, acasă. Seara mama le-a făcut... friptură.

VANGHELI, Spiridon. Nas în nas cu ursul. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 19

Fragmentul nr. 26

Deodată aud: „Zdup-zdup! zdup-zdup!", şi iese din pădure, legănându-se, un coşcogeamite urs.

— Pune-te în patru labe şi hai să ne băgăm sub vacă, şopti Ionuţ. Ea o să ne apere, are coarne!

VANGHELI, Spiridon. Nas în nas cu ursul. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 20

Fragmentul nr. 27

Ursul vine, vine şi se ridică în două labe şi se uită lung: o vacă cu trei viţei!? Dar de ce doi sunt fără păr şi n-au coadă ?! se miră ursul şi se dă mai aproape. Vaca a îmbourat coarnele.

VANGHELI, Spiridon. Nas în nas cu ursul. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 21

Fragmentul nr. 28

A mai trecut o iarnă, pe la Sânziene vine o telegramă de la puşcărie: „Trimite-mi sandalele. Te sărut, mama".

VANGHELI, Spiridon. Scrisoare din Basarabia. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 22

Fragmentul nr. 29

Da fata, ca o furnică, fuga încolo, fuga încoace, la toate se pricepea, ba a săpat toamna şi cartofii cât era grădina de mare, şi i-a cărat, mititica, în casă.

— Vine mama ta, îi strigă într-o zi un om şi Oliţa alergă la drum.

Cu ochii duşi în fundul capului, gârbovită, mama abia mergea, sprijinindu-se într-un băţ. Până şi de la puşcărie i-au dat drumul mai înainte, aşa de bolnavă era. Când îşi văzu fata, sărută pământul, făcându-şi cruce: „E vie Olita! Multumesc, Doamne!"

VANGHELI, Spiridon. Scrisoare din Basarabia. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 22

Fragmentul nr. 30

Într-o zi nu ştiu care din elevi strigă: „Bujor, ia uită-te pe fereastră!"
Era mama, venea într-un suflet, nu alta, s-o fi întâmplat ceva. Oliţa o zbughi afară, dar când să ajungă la dânsa, mama căzu:
— O scrisoare de la fe-te-le mele! Din Ba-sa-ra-bia! plângea ea.
Până acasă se târî mai mult în coate şi pe genunchi. De trei ori îi citi fata scrisoarea. Era de la surorile ei mai mari.
— Mai citeşte-o o dată, o rugă mama, iar când au intrat în bordei, îi spuse: Afară cârâiau ciorile, ia citeşte-o aici s-o ascult în linişte.

VANGHELI, Spiridon. Scrisoare din Basarabia. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 23

Fragmentul nr. 31

A venit iarna, la şcoala nu mai avea când să se ducă, căra toată ziua lemne. Da afară urla viforul, învârtejind omătul şi era un pui de ger de trosneau crengile în pădure, parcă împuşca unul. Păsările se ascunseseră care şi unde, de se încumeta câte una să zboare, cădea tot atunci doborâtă de suliţa frigului şi o găseai apoi în omăt cu lăbuţele în sus.
Din bordei ieşea o aţă de fum pe care o încolăcea vârtejul sălbatic.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 23

Fragmentul nr. 32

Acolo, sus, îi urcam mămăliguţa şi strachina cu borş.
Fata se ghemui, încălzindu-şi mâinile la suflarea mamei, că în bordei noaptea îngheţa apa în căldare.
— El acoperea casele, da eu ţeseam ca o apucată, nu mai ieşeam de după stative. Câte covoare am ţesut, Oliţă, ai aşterne cu ele drumul prin toată Sofia, şi acum dorm pe scândură goală.
Am strâns atunci oleacă de parale, eu, nici cu gândul, da Vasile, nu, să cumpărăm oloiniţă.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 25

Fragmentul nr. 33

El, copil orfan, care n-a umblat o zi la şcoală, singur a învăţat a scrie şi a citi, în 1938 nu s-a dus tocmai în Germania şi a adus un dinam de acolo? Patru lămpi aprindea dinamul la oloiniţă, nu mai multe, dar Vasile a adus întâi electrica în Sofia. Veneau omenii şi se uitau ca la o minune. După asta l-au şi ales primar al satului.

Şi iaca aşa am ajuns în Siberia. Rău n-a făcut nimănui, de la dânsul da şi nu lua un capăt de aţă străin. De ce să-l scoată cu puşca din casă ?! Nu alta, vroiau să se răfuiască cu fruntea satului, ca să bage frica în ceilalţi.

VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 25

Fragmentul nr. 34

Aşa treceau zilele în bordeiul îngropat în zăpezile Siberiei. La prânz, de, câte un cartof fiert şi o lingură de seminţe de in, prăjită în ceaun, un fel de julfă.

– Cărăuşul mamei, cărăuş, n-ai îngheţat? o întreba mama pe Oliţa, când mai aducea o creangă din pădure. Odihneşte-te, fac eu focul.

„Dacă iese fum din hogeagul de la bordei, lasă că nu e rău", se gândea câte unul din cătun, dar nu era chiar aşa, mama scădea, o apucau ameţelile, apoi nu s-a mai putut scula din pat.

VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 26

Fragmentul nr. 35

Când colo, dă de o apă curgătoare, nici tu pod, nici tu punte: un brad înalt, răsturnat de pe mal şi alt brad prăvălit în apă de pe celălalt mal, treci, dacă poţi, râul printre crengile lor.

Încolo a trecut fata, dar când să vină înapoi, o apucă frica: dacă scapă ceva în apă? Că a luat şi brânză, şi unt, şi smântână, şi o oală cu lapte! „Am să le trec pe rând, se gândi Oliţa, aşa ca acela cu lupul, capra şi varza."

Când a ajuns acasă, amurgea, în bordei – linişte. Altădată o auzea încă de departe pe mama bocind. Cum deschide uşa, aude că nu ştiu cine umblă prin bordei. Nu-l vedea, era întuneric şi lampă nu aveau.

– Cine a venit la noi, mamă?

VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 27

Fragmentul nr. 36

Apoi, după ce vine cu defocul, o roagă:

— Nu vrei să tragi o fugă până la moş Capral?

Când o vede pe Oliţa speriată, moşul, cum mânca, lasă lingura în strachină şi îmbracă iute cojocul. Era un om de treabă, în bordei îşi scoate căciula cu urechi şi iese de sub ea un cap zburlit.

— M-ai chemat, Marie?

— Moş Capral, mata eşti oleacă de meşter, n-ai putea, iată din scândurile astea, arată la podea, să faci un sicriu?

VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 28

Fragmentul nr. 37

Oliţa sare de pe cuptor, în bordei întuneric. Când dă la picioarele mamei, sunt reci ca gheaţa, îi pipăie faţa — u-udă, că de lacrimi, că de sudoare cât s-a luptat cu Moartea. Dar, cum îşi lipi obrazul de faţa ei, mama tresări, sughiţând adânc.

Fata nici nu sufla, s-a ghemuit lângă dânsa. Stă cât stă, nu ştie cum să ia capăt de vorbă, o s-o întrebe de ce s-a dezvelit.

— Ma-mă! o chemă în şoaptă.

Mama tace.

— Ma-măăă!

Nu-i răspunde. Şi a răcnit de parcă s-a prăvălit într-o prăpastie:

— Ma-ma mea, ma-mă!

Când a văzut că n-o mai aude, Oliţa a înţeles ca a rămas singură-singurică în zăpezile Siberiei. Dinioare şi-a dat sufletul, atunci când şi-a lipit faţa de obrazul ei.

VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 30

Fragmentul nr. 38

Un ceas zăbavă se auzea cum bocăneşte unul în bordei, scotea scândurile din podea. Acolo, pe loc, a înjghebat sicriul. Cu groapa, bucluc, pământul îngheţat – cremene. A venit să ajute şi mătuşa Nastea, o vecină pe care mama a învăţat-o a ţese. Punea cu moş Capral focul, apoi săpau oleacă, şi iar aprindeau focul să dezgheţe pământul... Trei zile au săpat groapa.

— Ai murit flămândă, mamă, plângea Oliţa şi i-a pus lingura în sicriu.

VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 31

Fragmentul nr. 39

Din ziua aceea Oliţa n-a mai intrat în bordei, la mama însă venea şi numaidecât lăsa o fărâmitură pe mormântul ei: praznic pentru păsări.

Unde înnopta? Se uita de unde ies aburi, acolo stăpânul îşi făcea baie şi ea îl ruga s-o lase să doarmă în baie, pe laviţa udă şi goală. Până la o bucată de noapte era călduţ, pe urmă îi dârdâiau dinţii.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 32

Fragmentul nr. 40

– Un craniu pe râu! strigă nu ştiu care.

Uţa şi Oliţa au tresărit. Să nu tacă marinarul acela? Ăsta, cică, e cap de moldovean deportat. „Nu departe de mal, spunea el, a fost un lagăr, pe mu-ulţi moldoveni i-au îngropat aici şi, cum râul mănâncă nisipul, ba un craniu, ba altul iese deasupra şi numai apa ştie unde îl duce..."

Uţa n-a mai ajuns acasă, a rămas dădacă într-un oraş din Belarus.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 33

Fragmentul nr. 41

Nimeni n-o cunoaşte. La casa surorii sale mai mari, când a ajuns, mai întâi a sărutat portiţa. Numai câinele cel cu un ochi a recunoscut-o. A vrut să latre şi a rămas cu gura căscată, dând din coadă. Fetei nu i-au mai ajuns puteri să deschidă uşa, a căzut în prag, îmbrăţişându-l.

– Oliţa! ieşi din casă soră-sa Eftimia. Străinica noastră s-a întors! şi prinse a răcni de se adunară vecinii. Şi numai iată aleargă şi altă soră:

– Unde ai lăsat-o pe mama, Oli-ţa-a! îşi smulgea părul din cap.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 35

Fragmentul nr. 42

Mai stăteau încă la masă, când aud câinele lătrând. O matahală de miliţian intră cu paşi mari în ogradă. Era cu puşcă.

– Olga Bujor, eşti arestată! atât l-a ajuns capul să zică şi unde scoate un cartuş din buzunar şi încarcă puşca.

Inima Oliţei se făcu cârcel.

– Gheorghe, îl roagă Eftimia, eşti din sat de la noi, las-o măcar o zi, e de la drum, mititica, şi-i dă un scaun: Ia stai cu noi la masă.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 35

Fragmentul nr. 43

cap. Oliţa sta în genunchi cu o lumânare în mana.

— Gheorghe-hăi, Gheorghe, ai şi tu morţi, ce-ai intrat cu puşca în biserică? se apropie o femeie şi-i dă o lumânare.

— Dacă ai murit, să-ţi sufle într-un loc, se hlizeşte Gheorghe, ce-ţi mai trebuie lumânare?

— Doamne fereşte, îşi face cruce femeia.

— Hai, că o să-mi crească barbă aici, o înhaţă Gheorghe de mânecă pe Oliţa.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 36

Fragmentul nr. 44

apoi îndărăt. Pe drum nu aveai voie să întorci capul înapoi, nici în stânga să te uiţi, nici în dreapta.

Odată, cum mergeau prin glod, unul care venea din urmă o întreabă în şoaptă:

— Eşti Oliţa Bujor?

— Da, răspunde ea şi nu întoarce capul.

— Fiica lui Vasile, calic de-o mână?

— Da, şi nu întoarce capul.

— Păi eu am fost cu Vasile într-un lagăr.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 36

Fragmentul nr. 45

— Mă cheamă Nicolae Oloieru, abia descleşta omul gura şi se tot uita în jur. Se temea să nu-l audă vreun peşte din râu. Eşti a lui Vasile, aşa-i? Oliţa a dat din cap. Apoi eu am fost cu Vasile.

— Şi unde-i tata?! îl apucă de mânecă femeia şi i se uită în ochi.

Omul a început a plânge:

— Dumnezeu să-l ierte, îşi face cruce. Straşnică moarte a mai avut acolo, în Siberia. Am fost într-un lagăr cu dânsul. Două zile a umblat bietul Vasile cu noi, la scos cărbuni. Cum era beteag de-o mână, de, l-au pus la păscut porcii, dar îl păzeau cu puşca.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 38

Fragmentul nr. 46

— Lăsaţi-l, e creştin, îi ruga el, că ştia de acum ruseşte.

— E creştin?! au rânjit obraznic gardienii. Atunci du-te tu în locul lui! Şi unde-l înşfacă pe Vasile de mâini şi de picioare şi-i fac vânt în ocol... Aşa mai ţipa, sărmanul, când îl sfâşiau de viu, de ţi se ridica părul

— Lăsaţi-l, e creştin, îi ruga el, că ştia de acum ruseşte.

— E creştin?! au rânjit obraznic gardienii. Atunci du-te tu în locul lui! Şi unde-l înşfacă pe Vasile de mâini şi de picioare şi-i fac vânt în ocol... Aşa mai ţipa, sărmanul, când îl sfâşiau de viu, de ţi se ridica părul măciucă. Eram hăt, dincolo de poartă, şi îl tot auzeam.

Seara, când ne-am întors, am văzut în ocol numai zdrenţe din hainele lui şi o bucată de papuc.

VANGHELI, Spiridon. Cu-i ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 39

Pantalonia - ţara Piticilor[1239]

1. Era mica ţara lor –avea numai două sate şi un pui de tîrg, căruia îi ziceau capitală. Drept că piticii se lăudau că mai au la hotare şi trei uriaşi cu chica verde. Erau trei munţi ce le ţineau răcoare vara, sub cuşmele lor parcă le era mai cald iarna.[1240]

2. Şi cum cele două sate - *Traista- Ciobanului* şi *Guriţa- Cucului* – se aflau la poalele a doi munţi, iar tîrgul *Scumpia* – mai încolo, sub alt munte, de sus ţara lor părea o perece de pantaloni întinşi la soare, între munţi, să se usuce …[1241]
3. Acum să ne întoarcem cu mulţi ani în urmă şi să coborîm în ţărişoara ceea cu şapte împărăţii:
   Împărăţia Luni,
   Împărăţia Marţi,
   Împărăţia Miercuri,
   Joi,
   Vineri,
   Sîmbătă,
   şi Împărăţia Duminică.[1242]

4. Pînă şi casele în ţara acea nu semănau una cu alta. Casa în care trăia cizmarul era o ciubotă uriaşă. Casa morarului părea o moară de vînt: un sfert de acoperiş fiind rumen, cum e coaja pîinii, iar celălalt ga-a-lben. Pîine era şi nu prea, mămăliga îi scotea de la nevoie.[1243]

5. Da şcoala? S-au gîndit, s-au tot gîndit cum s-o facă. Pînă la urmă a venit un bătrînel din Împărăţia Sîmbătă:
   - Ca să nu fugă puii de pitic de şcoală, iată ce zic eu …
   Şi au făcut-o rotundă ca un harbuz, numai că în loc de coadă harbuzul avea hogeac…[1244]

6. În Pantalonia suna clopotul şcolii:
   – Bim-bom-bom! Bim!
   Descotoşmănîndu-se, puii de pitic s-au aciuat în bănci: o aşteptau pe învăţătoare. Uşa, însă, nu se deschidea.[1245]

7. Nu le venea a crede. Domniţa, învăţătoarea lor, îmbla prin zăpadă în blana ei cea alba şi le făcea semn şi-I chema afară, arătîndu-le că omătul e numai bun de făcut bulgări.[1246]

8. Mare bătălie s-a încins afară. Pînă la genunchi în zăpadă, trei fete făceau bulgări pentru Măriuca, care era groaza băieţilor.[1247]
   Şi cum nu încăpeau în ograda şcolii, nişte bulgări au dat busna la vecini. Doi pitici cu barbă au răsărit uimiţi în prag:
   – Care sare la bătaie? …[1248]

[1239] Vangheli, Spiridon, *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989

[1240] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.4

[1241] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[1242] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.7

[1243] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[1244] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.8

[1245] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1246] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1247] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1248] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

9. … To-o-ţi aveau bujori în obraji, acum erau numai buni să facă lecţia de istorie – puteau să se bată şi cu Atilla.[1249]

10. Măriuca, care le vede pe toate, a alergat la învăţătoare şi s-a lipit de ea:
– Iertaţi-mă, n-am vrut.
– Aşa e la război! – a rîs Domniţa şi s-a mirat că Măriuca are atîta putere. [1250]

11. Acasă Pălică s-a întors cu inima tîngă. Ce folos că a fost o bătălie de pomină? Într-aşa o zi să-I pui doi învăţătoarei!
Nota ceea parcă era un şarpe care i se încolăcea de gît.[1251]

12. – Ha-ha-ha! -se hlizea Tănănuţă. –Acum n-au încotro – o să steie afară şi o să se bată cu bulgări pînă la … primavera.[1252]

13. Dar de ce e aşa de frig? – s- au mirat ei. Fetele stau în paltoane, băieţii în căciuli? Iarna cu amîndouă ferestre deschise vraişte?![1253]

14. Cînd au aflat ce şi cum, părinţii, de, şi-au pus şi ei căciulile pe cap. Unul a scos zilnicul de sub cojoc, da altul – din tureatca ciubotei. Aşa era obiceiul pe acolo – băiatul făcea şotia – părintele înhăţa nota care i se cuvenea.
Tănănuţă, cu mîna tremurîndă, i-a pus lui tătîne-său, brutarul ţării, nota doi la purtare, da Luţă, mai slab de înger, a făcut numai o jumătate de doi. Cînd a ridicat ochii şi a văzut cît e de încruntat taică-său, a scăpat tocul din mina …[1254]

15. În locul ei venea dascălul de la biserică, un bătrînel cam surd, care o punea pe Măriuca să-I tot întrebe pe copii table înmulţirii, iar el scotea o pernuţă din geantă, o trîntea pe masă şi sfor-sfor! La lecţie.[1255]

16. Aici, în ciubota asta l-a născut maică-sa. Acum era el cizmar în locul tatei. De, ciubota avea uşă, avea fereastră, dar şedea cu talpa în sus, ca să nu-l ningă şi să nu-l ploaie. Hogeacul, din care ieşea fum, era călcîiul ciubotei.[1256]

17. Ca să pară mai doctor, piticul Culai îşi pune ochelarii pen as, îl ascultă, îi dă alte picături şi-l întreabă cînd să vină după papuci.[1257]

18. Cînd vede că nu-i trece inima, îşi zice:
"Bun, măi doctore. Cum mă lecuieşti tu, aşa am să te încalţ şi eu pe tine!"[1258]

19. Cînd se răsturna săniuţa, se pomeneau care şi unde, îngropaţi în omăt. Dar tot atunci auzeau glasul lui Chirică:

[1249] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10

[1250] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10

[1251] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.10

[1252] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12

[1253] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.12

[1254] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.13

[1255] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.15

[1256] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.16

[1257] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.17

[1258] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.17

– Pui, pui, pui! Unde sînteţi, a?!

Şi băieţii ieşeau de pe unde erau: unul şchiopăta, altul smiorcăia, al treilea sulfa în mîni.

– Ei, mai vreţi? – Rîdea Chirică.

– Da-a! –ziceau trei guri. – Încă o data măcar![1259]

20. – Tu te-ai lecuit, dar s-a îmbolnăvit doctoral, - îi spune un pitic. – De alaltăieri şade în casă cu capul legat.

– Eu i-s naşul, - a surîs cizmarul Chirică. Pînă în sară îl lecuiesc!

Şi l-a dus pe doctor la săniuş aşa cu capul legat.

– Şezi, mata, aici, pe papuci, că n-o să-ţi fie mai rău decît la nuntă, - atît i-a zis, apoi a strigat: - Dii, căluţii mei![1260]

21. – E mare ploaia! – şi-a zis fata. – Mai mare decît casa, e cît ograda.

S-a uitat în zare, pe deal.

– A, şi la curtea împăratului plouă. Ia, măi, ploaie. Cît ţara de mare! Cred că şi împăratul stă acum acasă, - a zis Doruţa şi s-a apucat să brodeze. Cum afară ploua, şi-a pus de gînd să brodeze o cărăbioară.[1261]

–

22. Băiatul era din Împărăţia Marţi, avea 12 ani şi ta-a-re mai vroia să ajungă mai repede în Împărăţia Miercuri şi să facă nuntă cu … Doruţa, că de acu e fată mare, îmblă în clasa a treia.[1262]

23. Iată fundul caldaria. El s-a ghemuit, să poată caldaria a coborî jos, la apă. Ba apucă şi de prăjină şi-I ajută s-o cufunde, apoi s-o scoată sus. Aşteaptă să bage şi Doruţa capul în fîntînă după căldare. Cînd a ridicat ochii, vai! Aceea nu era ea. Avea un nas coroiat şi doi ochi de cucuvea: mătuşa Marghioala![1263]

24. – Iartă-mă, mătuşă. Astă vară eu am furat prăsadele din copacul matale.

– Tu?

– Eu, mătuşă.

– Apu mă gîndeam eu că tu.

– Cînd voi veni cu uratul, să nu-mi dai nimic-nimicuţa.

Pentru prăsadele celea am să te urez trei ani la rind. Şi am să iau clopotul cel mare, ca să audă tot satul.[1264]

25. După ce s-a dus tatăl Doruţei, baba deschide capacul:

– Ei, iaca am luat şi păcatul tău în spate. Ieşi de aici, că acuş mai vine te miri cine.

Doruţa nu se vedea prin ogradă. A terminat de brodat corabia aceea şi a început să facă un marinar pee a. Cristin, amărît, a luat-o încetinel spre casă. [1265]

26. Dimineaţă tatăl lui Cristin îl întreabă pe un vecin:

– Cumătre, n-ai auzit astă noapte nimic?

[1259] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.20

[1260] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.22

[1261] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.23

[1262] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.23

[1263] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.24

[1264] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

[1265] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.25

– Eu cînd dorm, îs surd.
– Nu-I a bine, cumătre. A coborît lupoaica în sat. Urla astă noapte lîngă casa mea.
Lasă că are ce face ea în pădure. Ce să caute pe aici? – şi-a văzut de treabă cumătru Efim. [1266]

27. Sara, cînd s-au culcat ai casei, a prins a lătra cîinele. Da piticul Mitruţă de pe cuptor:
– Nu cumva e flămînd?
– Mă duce u să-I dau un boţ de mămăligă, - a sărit Doruţa.
Afară nu era chiar întuneric. De după munte a apărut secera lunii.
Cristin stătea la portiţă. Şi numai iaca scoate din sîn puiul cela de jivină.[1267]

28. Matei a aruncat un pumn de grăunţe la găini: ele l-au trezit. În ograda vecinului îmbla o pălărie.
– Bună dimineaţă! – a zis cu toată gura Matei. Nici un răspuns. A doua zi, cînd face ochi, iar dă de pălăria ceea.[1268]

29. Matei mai n-a întrat în pămînt de ruşine. Chiar aşa să-l facă de rîs faţă de lume?!
– Mulţumesc, cumătre Iustin, - atîta a zis vecinul, da Acela mai şi striga din urmă:
– De azi încolo nu-ţi dau voie să-ţi scoţi căciula înaintea mea! De-ar fi alt cap sub căciulă – da, dar pe al tău nu vreau să-l mai văd. Acolo să-mi stai, în pod, şi să prinzi şoareci …[1269]

30. – Da eu îl arunc în apă ca pe un ţînc! – făcea din pumn Iustin către casa vecinului.
Este, însă, o vorbă: de ce te temi, de aceea nu scapi.
Odată Matei venea cu un sac de lînă în spate din celălalt sat, da Iustin se ducea într-acolo la un frate. Cum era pădure de-o parte şi de alta a rîului, nu s-au văzut din vreme. Hopa, că se pomenesc amîndoi pe puntea ceea. Acum ce să facă? Unul vroia să întoarcă capul la răsărit, altul la asfinţit, dar nu puteau: trebuiau să se uite în jos, la punte.[1270]

31. Iustin – cu mîinile goale. De, a băut şi el oleacă de apă, dar şi-a adus aminte că parcă nu era singur pe punte. Înoată încolo, înoată încoace şi numai iaca vede două călcîie … Iustin îl apucă de picioare şi trage, trage pînă iese un cap:
– A, tu eşti? –zice Iustin. Şi înloc să-l înece, cum se jurase, îl tîrîie la mal, ba îi ajută să scoată şi sacul.[1271]

32. Mare scîrbă la curte: împărăteasa a prins a şchiopăta.
– Ei, cum să te duci la bal cu femeia şchioapă? – îşi tot încreţea fruntea Piticul cel Mare.
Doctorul încolo, doctorul încoace, da împărăteasa nu se îndreaptă.[1272]

33. – Bombom, tili-bom! Tili-bom! –cînta împăratul din gură, că altă muzică nu avea la ora ceea.
Cum era întuneric, îi părea că împărăteasa nu e şchioapă. Acum răsturnau un scaun, acum o vază –hodoronc-tronc! Dar împăratul era vesel – chiar de mine se duce la bal. cînd, însă, a aprins lumina, bucuria i-a căzut în scîrbă: împărăteasa şchiopăta iar …[1273]

[1266] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[1267] Vangheli, Spiridon, *Doruța și Cristin* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.27

[1268] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.30

[1269] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.31

[1270] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[1271] Vangheli, Spiridon, *Sfada* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.33

[1272] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.34

[1273] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.34

34. Cum a îmbrăcat halat alb, i-au adus-o pe împărătească. Doctoral unde scoate un ciocănel, da Talion face ochi mari: poate că asta nici nu e doctor?!

"Boc!" "Boc!" – ciocăneşte lunganul genunchiul împărătesei. Apoi îi suceşte piciorul, îl cîrneşte, că biata femeie a strigat de două ori "of" şi odată "văleu", chit că era împărătească.

– O să treacă! – a zis doctoral şi i-a dat leacuri de care a ştiut el.[1274]

35. – Măria ta, - zice piticul Andrei, - eu nu-s îmblat prin lume ca acel de călărea trei cai, dar a ajuns la urechea mea că este pe undeva *bomboana- ursului*. Nu cumva împărăteasa a aflat de bunătatea asta?

– Nu înţeleg, - strîns din umeri împăratul. – Ştiu de *bomboana- ursului*. Drept că e scumpă. Dai casa cu hogeac cu tot pe o căciulă de *bomboane* de acelea. Da ce au ele cu piciorul împărătesei?[1275]

36. – Cine ajunge întîi la moară, Acela cîştigă mărgelele dulci!

E –he, şi cînd au rupt-o de fugă cei adunaţi, care mai de care să ajungă el întîi la moară. Fugeau cu amîndouă picioarele de mîncau pămîntul.

Abia atunci au văzut piticii că nu era acolo nici un şchiop. Tare mai rîdeau omuleţii că i-au prins cu mîţa în sac. Numai împărăteasa nu rîdea … Oare de ce?[1276]

37. – Scoală, bre, -îl tot ghiontea Pepenele cel Mare pe Pepenele cel Mic. – Scoală şi vezi lumea, că deseară o să fii de acum moşneag.

– Sara? – s-a trezit Pepenele cel Mic cu floarea în cap. – Da cînd e sara?[1277]

38. Şi coada lui: gîl – gîl, gîl-gîl, iar prinde a bea apă verde de la curpen, ca să poată creşte Pepenele pînă la fetiţa aceea.

Da cîinele care îmbla prin ogradă era un cîine deştept. Cînd a văzut încotro s-a pornit Pepenele, îndată a prins firul. Şi iaca vine el la fată şi hai să-I lingă mîinile ude de lacrimi … abia acum Pepepnele a înţeles că nu e nimeni acasă. Cîinele a împăcat fata. [1278]

39. – Ia! – a tresărit Pepenele. –Aud nu ştiu ce! Acum simt că îmblă unul cu nişte lăbuţe moi pe spatele meu.

– Cade roua … - a murmurat frunza.

Tîrziu de tot Pepenele a aţipit. Pe la zori aude un foşnet.

– Lupul! – s-a speriat Pepenele.

Cînd colo, Acela era un Picior desculţ cu degeţele somnoroase.[1279]

40. Acum moara din Pantalonia îmbla şi noaptea. Care trăia mai departe, dormea cu capul pe sac, da Miron şi-a zis de cu sară:

"Ce să moţăi aici? Dau o fugă acasă şi vin mai spre ziuă, cînd m-a ajunge rîndul să torn în coş".[1280]

41. Miron a dat să se urce pe cuptor, dar s-a răzgîndit:

"Ba nu, mă culc pe laiţa de lîngă fereastră. La o adică, deschid un ochi şi mă uit la lună: e

---

[1274] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.37

[1275] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.38

[1276] Vangheli, Spiridon, *Bomboana-ursului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.42

[1277] Vangheli, Spiridon, *De sară vei fi moşneag* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.43

[1278] Vangheli, Spiridon, *De sară vei fi moşneag* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.44

[1279] Vangheli, Spiridon, *De sară vei fi moşneag* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.46

[1280] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.47

vremea ori nu?"

N-a chitit-o rău. Da acum a pus capul pe pernă, şi-a adus aminte că taman aici, iaca aşa întins, cum şede el acum, şedea nu demult taică-său cu mîinile pe pept şi lumănarea aprinsă la căpătîi …[1281]

42. A trezit-o îndată pe Casandra – s-o bucure. Îi spune de pîinea ceea care se face la loc, de găinuşa nemaivăzută şi oaia nemaipomenită.
– Nu se încape, - altă vorbă n-a mai zis Casandra şi s-a băgat sub ţol.[1282]

43. – De, - s-a îmbunat femeia, iese că şi eu îs oleacă de cineva! Numai nu înţeleg, bre, unde-I pîinea şi găinuşa ceea?
– În oul ista turtit, - arată Miron la ceas. – Să vezi cum o să scoată el pui, ba o să fete şi mei – negri, brumării şi cîte unul comor, să-mi fac căciulă într-ales. O căciulă comoră să ai - asta ca şi cum ai fi chiar împăratul.
– Măi Miroane, - clatină din cap femeia. …[1283]

44. Miron şi-a pus o lăcăţică la buzunar. O descuia faţă de pitici şi scotea ceasul:
– Nu, nu, nu vă apropiaţi. Ieftin, da nu pe gratis. Că şi pe mine mă tine parale.
Unul a adus o strachină de făină. Piticul i-a spus la ureche cît e ceasul şi el a rupt-o de fugă: întîrzia la tren.
Miron a dat în cal:
– Hai la vreme! Vremea e în buzunarul meu![1284]

45. Multe a văzut Miron pînă în sară, da acasă s-a întors cu o torbă de făină şi o căciulă de ouă:
– Măi femeie, - o strigă el din prag, - iaca pîinea, azi o mănînci şi mine-I la loc; iaca şi găinuşa: vezi cite ouă a făcut într-o zi? Dar oaia încă n-am prins-o.
În noaptea ceea Miron a dormit împărăteşte, chit că încă nu avea căciulă comoră. Da Casandra s-a tot zvîrcolit sub ţol ca un peşte prins în fatcă.[1285]

46. Mîncăcios mai era piticul cela. Înfuleca pînă şi pe stradă. Da un purcel îmbla din urma lui şi strîngea fărămiturile. Aşa l-a învăţat piticul.

Stăpînul după lemne – după lemne şi purcelul. Stăpînul la moară – la moară şi purcelul. Pînă şi la nuntă îl lua. Drept că purcelul nu se cerea vornicel, dar lasă că nu se întorcea acasă flămînd.[1286]

47. Pofticios cum era, el înghiţea în sec:
– Am să-mi cumpăr puşcă. Vînd capra! Să nu mă cheme de azi încolo Vasile, dacă nu mă fac vînător!
Soţie-sa a sărit arsă:
– Cum s-o vinzi, măi, pe doica băiatului?![1287]

[1281] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.47

[1282] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.48

[1283] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.48

[1284] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.51

[1285] Vangheli, Spiridon, *Soarele cel mic* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.51

[1286] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.53

[1287] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.53

48. – Nu, capra să n-o vinzi.
– Da nici porcul nu-l dau.
Şi au vîndut căruţa, că nu aveau cal.
"Tot îmblu pe jos …" –şi-a zis piticul Vasile.
Cum însă căruţa nu avea două roti – n-a făcut cine ştie ce parale. Ia acolo de-o jumătate de puşcă.[1288]

49. – Ei, da pe lîngă mata, dacă aş avea şi eu o jumătate de puşcă, cred că n-aş călca legea.
– Ştiu eu, bre Tudose, - a zis acel cu porcul. – Da acum o să împărţim vînatul?
– Cum împărţim şi puşca – jumătate mie, jumătate matale.
– Bine, dare u am doi ochi, măi. Trebuie să-I hrănesc pe amîndoi.
– Numai aşa. Lasă că eu am să duc puşca în spate. Şi eu am s-o ţin. Mata ai să ocheşti, atît.[1289]

50. - Am ciudă pe un lup, cumătre. Aici îmi şade! – a arătat el cu mîna după cap, deşi era întuneric şi acela n-a văzut unde îi şade lupul. – Nu m-a pus la cheltuială, a? Am vîndut căluţul şi am luat capră, că aşa a vrut lupul! – Aici piticul a dat drumul la fum pen as. – Acum, dacă îl prind, îi iau pelea şi ducă-se.[1290]

51. – Cumătre, eu o ţin, da mata ocheşte! Înciudă-te şi pocneşte-l, că-I lupul cela. L-am văzut în ochean. Vine ta-aman pe urma noastră.
– Pif-paf!
– Mai dă-i o data, cumătre. Dă-i şi pentru capră!
– Pif-paf!
– Îi gata cîrligat! Zdrîngăie din picioare … şi Tudose îl cuprinde pe Vasile: - Iaca ce fac trei ochi şi un ochean!
S-au apropiat cu puşca de-a gata. Dacă sare lupul la dînşii, să-i mai deie un foc.[1291]

52. Cum s-a sculat, piticul Ion îmbla prin ogradă cu hîrleţul în mînă.
– Fă-o acolo, unde te-ai oprit, - a scos capul pe fereastră Sînziana.
– Ba nu, - a scuturat din barbă Ion. – Poieţica e aproape. Asta e fîntînă, nu treucă.
Şi s-a întors iar la poartă. Aici i-i locul. Taman unde-i copacul ista de salcîm, pus de străbunelul său.[1292]

53. – Aici, - a băgat hîrleţul în pămînt piticul Ion. – Şi copacul ista, înnegrit de vreme, o fi trudit, sărmanul. Vrăjmaş copac a mai fost – crengile lui au intrat în trei ogrăzi. Să stai tu un car de ani într-un picior, să ţii în spate atîta păsăret, să degeri iarna ca un cîine, să înfrunţi furtuna ca un haiduc şi să-ţi scuturi de atîtea ori frunza, cînd rîndunelele se duc! … Acum se-e-e duce şi el în lumea celor drepţi, - a făcut din mînă piticul Ion.
Avea rădăcini adînci, l-au săpat de jur împrejur, apoi l-au tras cu frînghia. Aşa bătrîn şi mort, salcîmul nu se dădea urnit din culcuşul său.[1293]

[1288] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.54

[1289] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.54

[1290] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.56

[1291] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.58

[1292] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.59

[1293] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.59

54. Bucuros stăpînul, bucuroşi vecinii. Apa e bună la gust şi nu se bîhlea, măcar tine-o şi o lună. I s-a dus vestea fîntînii.

– E apă sfîntă în fîntîna lui Ion! – ziceau piticii şi alergau de cine ştie unde cu ulcioarele. Pînă şi împăratul trimitea un omuleţ să ieie apă de aici. Ba şi unii cai din ţară au prins năravː din alte fîntîni beau apă şi nu prea, aici, însă, goleau caldarea.[1294]

55. Trece o noapte, mai trece una –Ion cu Sînziana dorm neîntorşi – nu le strică nimeni somnul. Numai cîinele lătra din cînd în cînd, dar asta e treaba cîinelui la vreme de noapte - ei nu-l auzeau. Totuş, era cineva pe aproape – cred că acela care căuta duhurile se tupila pe lîngă fîntînă.[1295]

56. Abia acum şi-au adus aminte că taică-său tot pomenea că este pe undeva pe aici o comoară. Cică, aşa a spus un strămoş înainte de moarte.

– Răbdaţi o noapte şi mîne am să vă arăt şi locul unde e, - a zis el, -dar în noaptea ceea a închis ochii.

Cît au căutat-o piticii – e-he-he-he! Au rupt nu o coadă de hîrleţ, dar n-au dat de dînsa. Aici, lîngă copacul ista de salcîm, era ascunsă![1296]

57. Tatăl - soarelui încă nu se trezise. Atît cît a deschis ochiul luceafărul de dimineaţă.

Nouroaica a pus aţă în ac şi cîrpea cu ochelarii pe nas pantalonii Puiului de Nour. Ştiu că nu avea să-I coase ziua, cînd oamenii care n-au ce face se uită în sus şi taman pot să-l vadă pe fiul ei gol-goluţ, că atîta pereche de pantaloni are. Iacătă-l, s-a trezit.[1297]

58. – Cu ceilalţi n-am avut atîta bătaie de cap, -îi spunea cu glas mai moale Nouroaica. – Fratele tău cel mai mare a luat chip de urs şi s-a dus la urşii lui, cel mijlociu s-a făcut cucoş. Plouă, ninge, el îi dă cu cucurigu. Da tu, bre, îmi scoţi peri suriː acu vrei una, acu alta.[1298]

59. Picioarele ei bătrîne, sărmănelele, cite dealuri au urcat prin cer, cite căldări de apă au carat pe pămînt! Nici duminica nu aveau odihnă: o duceau pe la tîrguri – ba cumpără sită, că satul cela vrea ploaie cernută, ba cumpără lumînări, că acuş vine vîntul şi stinge, stelele. Picioarele ei, picioare … Cine să I le dezmerde? Ursul? Lasă că şi cucoşul e bun. Cînd ţi-e somnul mai dulce, atunci îl apucă cucurigu …[1299]

60. Şi te mai rog una: să nu ieşi din ogradă, că ai să te întîlneşti cu Taurul. El are un corn galben şi îmblă slobod prin cer. A vrut să-l prindă bunelu-tău, dar Taurul l-a ridicat în corn şi am rămas fără tată. Nu e casă unde să nu prăvală gardul, răstoarnă haramul ghizdelele de la fîntînă, calcă grădina … Aşa că să nu ieşi din ogradă. Acasă nu te teme, taică-tău a pus porţi de nădejde.[1300]

61. Nu l-au dus dimineaţă la o nouroaică gheboasă, ca să-l descînte? Şi pantaloni noi i-au cumpărat, numai să steie acasă. Cînd rămînea tata cu dînsul, cînd mama. Şi au pus la poartă Cîini de Nour, ca să nu deie Taurul în ogradă…[1301]

[1294] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.60

[1295] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.62

[1296] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.64

[1297] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.66

[1298] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.66

[1299] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

[1300] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

[1301] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

62. Odată, cînd a trecut Taurul în goană pe lîngă ei, unde îşi face femeia vînt şi fie ce-o fi –sare pe spatele Tauruli, că mai era lor acolo: ori scapă băiatul, ori se prăpădesc împreună.
– Apucă-te de mine, mama! – îi strigă Puiu fără să întoarcă capul.
Simţind că mai este nu ştiu cine pe spatele său, Taurul s-a ridicat în două picioare, apoi s-a dat peste cap: o dată, de două ori…[1302]

63. Era în plină vară. Piticul Fănucă, îmbrăcat în cojoc, acum se culca, acu se scula şi tot aşa se muta de ici-colo prin păpuşoii care îi ajungeau pînă la genunchi.
– Da ce te-o apucat, cumătre? – scoate capul de după gard vecina. – Ce tologeşti păpuşoii din ogradă.[1303]

64. Are Sava, sărmanul, şapte guri de hrănit. Tot a vrut o fată, femeia, însă, i-a răsturnat cinci băieţi, stau ca nişte ulcele pe prispă.
A rupt Sava de ici, a rupt de acolo şi a strîns parale pentru o văcuţă. Are cine o paşte, da de mîncat lapte cu atît mai mult.
Şi s-a dus omuleţul tocmai la iarmarocul cel mare din capital. Cam departe, dar şi de ales ai de unde alege acolo.[1304]

65. Piticul Sava o cumpără. Aldămaşul îl dă tot el, ba îl poftește la crîşmă şi pe Fănucă. Îmbla şi piticul ăsta prin iarmaroc, numai el ştie cu ce treabă.
Fănucă nu se dă în lături.
– Apu, cumătre Sava, să-ţi fie vaca sănătoasă şi să deie o doniţă de lapte, că o aşteaptă şapte cu lingura în mînă! – închină omuleţul.
– Vaca a stat cuminte la poartă. Avea urechi mari, dar n-a auzit că se cinsteşte pentru sănătatea ei. De ar fi zis şi ea atîta cît ştia: - Mu-u-u …[1305]

66. La o fîntînă o adapă şi se mai odihneşte şi el şi vaca, apoi hai mai departe, ca să ajungă pînă în sară acasă.
– Măi, dar bună vacă ţi-a picat! – se întîlneşte cu alt pitic. – Cît ai dat pe dînsa?
– Atîta – unde face Fănucă a lehamite.
– N-o vinzi? Îţi dau mi mult! – impinge pălăria pe ceafă omuleţul.
– O vînd! Iese vorba asta din gura lui Fănucă.[1306]

67. – N-a venit, bade Sava, - se jura femeia. – Oare nu l-a mîncat vr-un lup? Aşa e că treci printr-o pădure, cînd vii de la iarmarocul cel mare?
– Treci … - a oftat piticul Sava. Femeia, însă, credea că-i pare rău de Fănucă.
L -a întrebat pe unul care a fost la iarmaroc, l-a tras de limbă pe altul – nu l-au văzut într-atîta lume.
Cînd se bătea ziua cu înserarea, numai iaca şi Fănică fără vacă, dar nu venea pe jos, mergea călare pe-o mîrţoagă. Piticul Sava cu femeie-sa au rămas stîlpi în mijlocul drumului.[1307]

68. O vezi? Roaiba o cheamă …Ţi-am adus-o la poartă, n-am lăsat-o pe mîini străine în mijlocul drumului.

[1302] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.69

[1303] Vangheli, Spiridon, *Taurul cu un corn galben* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.68

[1304] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.73

[1305] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.74

[1306] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.73

[1307] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.78

Femeie-sa a îngheţat cu doniţa în mînă, da cumătrul Sava a strîns din umeri: păi dacă s-a legat cu Fănucă! Numai băieţii erau bucuroşi:

– Lasă, mama, mîncăm noi şi lapte de susai. Mulţumim, bade Fănucă![1308]

69. Era zi de lucru. Ciocanul bocănea în sarai, oala cea burduhoasă – gîl-gîl! gîl-gîl! colo pe plită, iar fumul ieşea din hogeac şi se-e-e ducea fudul în cer.

În ograda aceea trăia o pasăre nu mare la trup şi nici frumoasă la pene.

Avea cuib în pomul de la fereastră. Cum a văzut că din ou a ieşit un pui, pasărea a prins a cînta aşa de frumos, că ciocanul a amuţit şi stăpînul a scos capul din sarai…[1309]

70. Privighetoarea avea un glas ca un clopoţel de argint. După ce o asculta, piticul cu lingura uita că trebuie să mănînce în ziua aceea, celălalt pitic, de bucurie, căra apă pe la vecini, oala cea buduhoasă făcea o mama de mîncare, că-I aflai gustul încă de la poartă, fumul ieşea din hogeac, scuturîndu-şi pălăria, şi se urca fără scară în cer, iar ciocanul se întorcea în sarai şi bătea aşa de chitit, că făcea o roată mai bună decît alta.[1310]

71. Cică, dimineaţă privighetoarea întîi cînta *pomul* în care s-a născut şi *casa* ce-i apăra pomul.

Mai apoi cînta *cerul* sub care era *cuibul*, *rîul* de unde bea apă şi mai cînta despre *trei pui*, pe care vroia să-i vadă mari.

Şi cînta ea cu atîta suflet, că soarele ieşea mai devreme de după deal s-o asculte…[1311]

72. Şi Talion a coborît de pe tron şi bă-ă-ătea cu ciocanul într-un poloboc, ca să răsune mai tare. Apoi a trimis un pitic să vadă, dacă se aude şi în ograda rotarului. Ştiut că se auzea: "Bo-o-boc! Boc! Boca-boc!"

Ca să nu-l doară mina, îl ajuta şi împărăteasa: "U-uf! Bu-uf! Boc – boc -boc!"

Bat ei o zi, bat două – pasărea nu vine. Împăratul aruncă ciocanul cît colo…[1312]

73. Ea, sărmana de pasăre, n-a mai stat la gînduri: s-a dus să-şi caute puii.

Tot zburînd şi zburînd, nu mai vedea capătul cerului. Uneori auzea trenul şuierînd şi pasărea dădea mai repede din aripi, dar nu putea să-l ajungă.

Degrabă i s-au ros aripile, aerul fiind mai des prin părţile celea. Pasărea era gata-gata să cadă într-o prăpastie.

– O, puii mei! – a dovedit ea să zică şi să vezi minune: două pene de-ale ei cresc-cresc şi se prefac în două aripi noi.[1313]

74. Acolo, într-adevăr, şi-a găsit puii. Mai crescuseră între timp, dar i-a recunoscut – erau puii ei, toţi trei.

– Doamne! – i s-a strîns inima privighetorii. – au pene, dar aripi- nu!

– Asta-I mama! – a piuit puiul cel mai mare. Îndată s-au lipit tustrei de ea. Cuibul din pălărie demult nu mai ţinea cald, era numai găuri de atîta drum.

– Cum de aţi rămas vii? – i-a întrebat mama.[1314]

[1308] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.78

[1309] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.79

[1310] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.79

[1311] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.80

[1312] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.82

[1313] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.83

[1314] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.83

75. Şi mama le-a spus cît de greu a ajuns la ei şi cum îi creşteau tot alte aripi.
– Nu cumva acelea erau aripile noastre, mamă? – a întrebat-o un pui.
Pasărea a încremenit: abia acum a înţeles că a zburat cu aripile puilor săi. Iată de ce erau ele aşa de mici!
– Ei, ce facem, mama? – a dat glas puiul cel mai mare.[1315]

76. Călăreţul a întors capul: abia acum a luat sama că în urma calului venea un pui de pitic.
– Pe cine cauţi, mă, pe-o vreme ca asta?
– Pe Făt-Frumos.
Piticul de pe cal a vrut să facă o saga, adică, el e Făt-Frumos, dar a dat din mînă a pagubă: prea i-I mare burta. "A-a, poate că mă ia peste picior?" – i-a trecut o muscă de gînd prin cap. – Gî-gî-li-cea![1316]

77. – Dacă ai mers pe cel mic, acum urcă-te pe ist mare, - a pufnit în rîs piticul şi l-a suit călare –singur –singurel pe tot calul. Ba i-a dat şi frîul. Da băiatul l-a aruncat pe gîtul calului şi a băgat mîinile în buzunar: de ce, adicătelea, îl ride stăpînul?! El nu se teme.
Văzîndu-l aşa de vajnic pe calul său, stăpînul a făcut un ochi mai îngust: "Poate mai ai o potcoavă în sîn, farmazonule?!" din gura lui, însă, a ieşit altă vorbă:
– Du-te dar încotr-o te-ai pornit. Murgul ăsta ştie drumul laFăt-Frumos! – şi unde ridică biciul şi dă în cal.[1317]

78. Era pe amurgite, lumea se aciuase la gura sobei, dar fulgii veneau de sus, găsind satul prin întuneric. Viorel se întorcea de unul singur: îl aştepta mama, îl aştepta tata, că atîta odor aveau la casă.
– Hai, bre, descalţă-te, - îl ia mama cu binişorul, - că s-a despica melesteul de cînd fierbe mămăliga asta. – pe unde ai îmblat azi? Oleu, dar de ce şchiopătezi?
– Aşa cresc băieţii, -i-a luat apărare tata.[1318]

79. A ajuns la mal, totuş. Abia sulfa. Pescarul îl aştepta demult, dar apa încă mai picura din pantalonii săi.
– Vă-hă-hă! – numai ce aude băiatul. –S-a-a-a dus pălăria mea pe rîu.
– Da luntrea? –îl întreabă Viorel, tot sărind într-un picior să-i iasă apa din urechi.
– Luntrea o găsesc la fund, că ştiu locul. Pălăria e pierdută.
Băiatul trăgea cu urechea: nu se aud paşii lui Făt-Frumos? Pescarul, însă, l-a amărît de tot.[1319]

80. Mult s-a mirat baba cînd i-a adus pescarul colac, cică, de la Făt-Frumos.
– Măi, - s-a uitat baba lung la dînsul, dar văzînd că e în alte haine, a făcut semn bun din cap. – Aşa îmblă şi sfîntul Petru pe pămînt, dacă ai norocul să-l întîlneşti.
Cum nu se aciua Viorel, aşa nu sta nici vremea locului – l-a-a-a dus în Împărăţia Marţi. Iacătă-l s-a făcut aproape cît măcuţa lui de înalt şi era chips, şi era vrednic, de i-a mers vestea în toată ţărişoara. Acum înota aşa de iute că prindea păstrăvul cu mina …[1320]

[1315] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.84

[1316] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.86

[1317] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.87

[1318] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.88

[1319] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.90

[1320] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.91

81. Apa s-a ridicat cît prispa!
"Mama! Unde-i mama?!"- o căuta Viorel.
Şi numai iaca o vede pînă la brîu în apă, ţinîndu-se de prăjina fîntînii. Ghizdelele erau răsturnate.
Abia a ajuns Viorel la mama şi s-a prăvălit cumpăna, luată de vîrtejul puhoaielor.
– Să nu nimerim în fîntînă! – S-a lipit măicuţa de el. Tremura de frig şi de spaimă.
Cu mare ce au ajuns în casă…[1321]

82. – Unde ai fost, bunele Sandu? Te-am căutat peste tot!
– Barba e de vină, - a surîs el. – din beci, de am dovedit să ies la vreme, dar m-a luat boala de apă. Încă noroc că nu m-a tîrît la rîu. M-au prins într-o ogradă doi pitici cu volocul … dart u eşti de laudă, mi-a spus maică-ta …
Şi iaca şi tata. În ogradă – prăpăd, a rămas numai casa, el, însă, era bun bucuros că ai lui sînt vii, ş-apoi a aflat de la pitici ce mai băiat are.[1322]

83. Aman îi mai plăcea să se caţăre în copac. Un pitic atîtica, cum era, se prefăcea în uriaş: vedea toată Pantalonia. Ba îl şi legăna ramul, că mama l-a crescut pe Pătrăchel în covată – hîţ încolo, hîţ încoace. Acum, cînd ai barbă, să te vezi ca altă data copil –parcă îţi dă unul sănătate.[1323]

84. – Coboară, măi scaraoţchi, că mă bagi în boală, - dădea din deget Peliniţa, îmblînd pe sub pom. Cînd vedea că el se suie încă mai sus, îi găsea altă pricină: -Iaca iar pui în sîn. Îi pomul tău, Pătrăchele, ce parcă eşti la furat? Anină încaltea un coş în crăcanul cela.
– Care coş? Din sîn îs mai bune. Cînd le duci la gură, parcă te faci iar mic, taman ca atunci cînd cutreieram grădinile altora. Acela era raiul, Peliniţă.[1324]

85. S-a întîmplat tocmai cînd nu era ea acasă. Cum de n-a luat sama Pătrăchel, că era mai ager în copac decît pe pămînt? În loc să pună piciorul pe un ciot, l-a pus alături şi s-a-a-a dus de-a berbeleacul de sus, dintr-un pom de nuc. Cînd a dat cu capul de pămînt, a văzut o lumină ma-a-are înaintea ochilor, pe urmă - întuneric beznă.
S-a trezit în răcnetele Peliniţei, care i-a trîntit o căldare de apă în cap.
– Pătrăchel, măi Pătrăchel! – îl zgîlţîna.
Cum l-a văzut făcînd ochi, s-a cîrligat ea, ca un sac plin, lîngă dînsul: n-o mai ţineau picioarele.[1325]

86. Doctoral i-a spus să steiei culcat trei săptămîini şi o să-I treacă ameţeala: I s-a cobîlţîit creierul. Că îl durea o mînă şi sub coastă – piticul a tăcut mîlc.
– Mulţumesc, - şi-a scos pălăria Pătrăchel, da în gîndul lui: "Îi cam mult să stau cloşcă 21 de zile! Capul meu acum e ca un fel de ou şi eu trebuie să-l clocesc, adică?! Da-a-a, măi Pătrăchele, multe ai văzut pe lume, dar la urmă iaca ai ajuns şi cloşcă!"[1326]

87. Moş Pătrăchel slăbea văzînd cu ochii: a ajuns că-l hrăneau cu linguriţa. Acum leagă, dacă ai pe cine … de atîta scîrbă a rămas numai umbra din Peliniţa.
– Nu alta, s-o fi rupt ceva într-însul, - plîngea femeia. Sara aprindea candela – doamne

[1321] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.92
[1322] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.96
[1323] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.97
[1324] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.97
[1325] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.98
[1326] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.99

freest, să nu aţipească cumva şi el să moară fără lumină.

Într-o noapte moş Pătrăchel iar s-a uitat la mîni. La lumina candelei i s-au părut şi mai negre şi odată se opinteşte şi se scoală din pat[1327].

88. Cînd se duce ape trei-patru zile la vînătoare, Piticul cel Mare o lua şi pe Florica. Sara măria sa bea lapte numai de la vaca asta. Dacă, ferească sfîntul, îi dădeau lapte de la altă vacă- gata, nu mai avea somn în noaptea ceea: ba visa că îl muşcă un cîine, ba că îl bate cineva cu ciomagul. Chema îndată straja. Nu unul, ci doi oşteni stăteau de veghe la căpătîiul lui.[1328]

89. Piticul, mămulică-mamă, era în al noulea cer – a uitat, sărmanul, că are capul ţuguiat ca un ou. Ştiut că el îl adoarme pe împărat, nu vaca! De-ar lăsa-o pe Florica să pască toate buruienile la care întinde ea gura, garantat că măria sa dimineaţă ar ieşi din castel pe hogeac! Tot învîrtin bănuţul cela în mînă, văcarul a întrat la ideia. Păi nu face şi el parte din suita împăratului?! Ia spune şi tu. Dacă e aşa, de ce, adică, nu l-ar pune mai mare pe tot grajdul?! Că un bănuţ, de, dimineaţă îl ai şi sara nu.[1329]

90. – Iartă-l, măria ta, şi fă-l mai mare pe grajd, dar de azi încolo să îmble cu capul gol.
– Aşa o să îmble şi el, şi copiii săi! Cu grajdul, însă, vom mai vedea. Pînă atunci să te ţii de coada Floricăi.[1330]

91. Şi nu nmai atîta. Ce auzea apoi noaptea împărăteasa, nici să te taie capul – a slăbit, sărmana, cu zece funturi. Într-o noapte aşa grăia măria sa prin somn:
– Ce caută momîia asta pe tron?! Împărat la fluturi să-l pui, acolo i-I locul. Ce? N-are aripi? O să fluture cu urechile!

Cum pălăria era semnată, dimineaţă sfetnicul cu pricina a fost alungat de la curte.[1331]

92. Şi în sara aceea Talion s-a culcat într-un stog ma-a-a-re defîn. Cît e nopticica în jurul stogului au stat o sută de oşteni cu puşca la picior.

Dimineaţă au împărţit cite un şumuiag de fîn la tot piticul din ţară, săl pună desară sub tîmplă în loc de pernă, că a adormit pe el însuşi capul măriei sale.

Piticii, bucuroşi, vroiau să afle la care dintre ei s-a gîndit măria sa noaptea: unul nu avea cu ce acoperi casa, la altul i-a perit calul, al treilea cu altă nevoie …[1332]

93. Ce era să facă Ioana? I-a cusut o cheutoare la guler şi i-a pus un bumb la căciulă. Sara căciula s-a întors acasă.
– Iată ce face un bumb! – se bucura Ioana. Dar cînd s-a uitat la picioarele lui, a rămas stană: era în ciorapi numai! Cine ştie pe unde şi-a uitat papucii. Da afară o ninsoare şi un frig, de-ţi îngheţa mucul.[1333]

94. – Măi tu, - îl ruga Ioana pe Gruia, - de arat n-ai ce ara, că tot pămîntul ţi-i în ogradă. De vîndut n-ai să-l vinzi, că e prietenul tău, dar vezi, păzeşte-te de una – nu cumva să-l uiţi prin pădure.

Gruia se supăra foc:
– Ce, calul e căciulă?!

[1327] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.101

[1328] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

[1329] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

[1330] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

[1331] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.106

[1332] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.107

[1333] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.113

– Da calul tot bătea cu piciorul în pămînt şi necheza: vroia să facă şi el ceva pentru Gruia.

Şi iată odată, noaptea, s-a aprins o casă tocmai în capătul celălalt de capital. Ieşea o fumăraie şi se vedea para din ogradă de la Gruia. Omuleţul a alergat la grajd cu o căldare în mînă.[1334]

95. Eu i l-am dat lui să-l crească, apoi să facem tovărăşie la plug – el are un cal, eu unul.

– Adică, ai cal?

– Păi, acesta din grajdul matale. Eu grajdul ţi-l las, doamne freest, nu-l iau. Asta e munca matale.

Gruia a strîns din umeri.

– Ce mai stai la cumpănă, bade? Ai dat bani pe el? Eu atîta te întreb.

– Păi mi l-a băgat cu de-a sila. Da cît face un mînz?

– Ei, nu-u! Acum e cal, nu e mînz. A trebuit să mi-l aduci în înapoi.[1335]

96. – Ia sama, - a mai zis omuleţul, - în noaptea asta o să trimită straja după mata.

Cînd au venit străjerii, au găsit în casă un papuc, o căciulă cu bumb, dar stăpînul ei – nicăieri. Au vruut s-o înhaţe pe Ioana: ia-o de unde-i nu-i.

– O să arestăm dar căţăluşul, a zis un străjer.

Au cotrăbuit ograda – nic urmă de căţeluş. Atunci au alergat la grajd să pună mina măcar pe chiriacul cela. Ba![1336]

97. Păsărica s-a sculat cu noaptea în cap. N-avea cui să-I spună bună dimineaţă: păsăroiul ei dormea dus. Şi cum sta şi se uita la stelele pe care le înghiţea cerul una cite una, păsărica a întrebat, deşi n-a auzit-o nimeni:

– Oare cine le stinge?

Apoi, cînd a văzut că de după deal răsare iarba de aur a soarelui, l-a ghiontit cu ciocul pe soţul ei:

– Iată, e ziua albă. Scoală, bre, că trebuie să mătur cuibul.

– Mi-e somn la un ochi. Mai lasă-mă, -o rugă păsăroiul.[1337]

98. Păsăroiul a căscat ciocul. Ta-a-are îi mai plăceau secretele!

– Ia mai lasă şi tu măturatul cela şi dă urechea mai aproape, - i-a spus el păsărelei. Iată avem oaspeţi. Ţînţarul ăsta numai ochelari n-are, dar e dus de cap.

– Măi tu, - i-a spus păsărica la ureche. Acum nu mi-i a oaspeţi. Eu vreau să mă ou.

Păsăroiul, curios cum era, a întrebat-o:

– Dar cu cine o să semene puiul?

– La coadă cu amîndoi, la cioc încă nu ştiu …

Au lăsat-o în cuib şi s-au ascuns după o frunză într-un copac înalt de stejar, să nu le afle nimeni secretul. [1338]

99. – Păi vorbea cu soţie –sa că dulapurile de nuc au preţ mai bun.

Dar de unde să ei tu lemn de ăsta? Au rămas numai vreo patru nuci în toată împărăţia! Da femeia din ograda voastră e o vădăvă sărmană, nici tu căţel, nici tu purcel, copacul ista – atîta are pe lîngă casă. Tîmplarul a pus ochiul pe el, ba i-a dat şi arvună. Femeia, de, are copii,

---

[1334] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.1134

[1335] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.115

[1336] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.118

[1337] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.119

[1338] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.120

trebuie să-I hrănească. I-a fugit pînă şi cîinele de la casă – aşa e de săracă.
– Şi dacă îl cumpără el, ce-o să fie? – nu se pricepea păsăroiul.[1339]

100. Da păsăroiul, cînd îl vedea, se întorcea cu coada la Goriţă. Şi iată de ce. Piticul ăsta era pictor. Şe-e-dea cît e ziulica pe un scăunel, cînta sub nas şi picta. A făcut şi copacul de nuc. Păsăroiul l-a văzut cu ochii săi. Pomul semăna leit, da pasărea din vîrful lui era păsăroiul, ci un nuc.
– Eu nu-s cuc! – s-a bosumflat păsăroiul. – am doi pui, am cuibul meu! – şi de atunci s-a supărat rău pe Goriţă.[1340]

101. Piticul însă a sărit peste gard.
– Te bucuri de necazul altuia? – l-a înşfăcat el pe Toader de piept. – Ţi-oi da eu ţie dulapuri de nuc!
– Ce ţi-I treaba ta? – s-a îndîrjit tîmplarul să dea în Goriţă. – L-am cumpărat, gata, e al meu!
Pictorul i-a zmuls toporul din mînă. Auzind hărmălaie, iese femeia din casă.
– Cum aşa? – s-a repezit piticul tîmplar. – Ne-am împăcat? - Ne-am împăcat! Arvuna ţi-am dat-o? Ţi-am dat-o! Te-am scos de la nevoie?![1341]

102. În loc de bună dimineaţă piticul ăsta îi zicea de la ovreme soţiei:
– Da gavanosul cela e gol …
Soţie-sa, de, nu prea bîtea cu mierea. Într-o zi, totuş, cînd avăzut că au cîţiva bănuţi, a zis:
– Hai, bre, să-l împlem.
Chiar în mahala lor era unul care avea stupi. Piticul Alecu îl chema.[1342]

103. Femeia scoate cenuşa, aduce de foc, cumpăna nu se ridică.
– A-racan! – ţipă gospodină. – Nu cumva s-a înecat?!
Şi hai tot o fugă să-l scape.Bagă capul în fîntînă, trage de prăjină. Căldarea stă cufundată, piticul Gheorghe nicăieri.
– Unde eşti, măi? –îl strigă femeia, bocindu-se, şi prinde a răscoli apa din fîntînă. Dacă s-a înecat, pălăria o să iasă de asupra.
– Bungheşte ochii femeia, pălăria nu iese.[1343]

104. Da vecinii se uită unul la altul: de ce ne-a chemat, a? Trei pitici să ducă o căldare de apă?!
Mai apoi, cînd l-a văzut viu viu în ogradă, femeia îl întreabă:
– Unde ai fost, măi?
– De, ca omul.
Adică, acolo, unde se duce şi împăratul pe jos.
– Şi te-a apucat tocmai cînd ai cufundat caldaria?
– D-apoi cine te întreabă …
Femeia însă a văzut că la casa cei mare fereastra e deschisă. Să-I deie ei în gînd că bărbatul ei, coşcogemite pitic cu musteţi, întră în casă pe fereastră?![1344]

105. Piticul nu se da.
– Îs sănătos, uite,na.

[1339] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.120

[1340] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.122

[1341] Vangheli, Spiridon, *Nucul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.124

[1342] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.125

[1343] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.125

[1344] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.126

Şi înşfacă un ţuhal de fasole şi-l înflă în spate:

– Eu îs de doctor?!

– Numai să te văd viu pînă dimineaţă, c-apu nu-mi bat capul … - îl netezea femeia pe frunte.

Ştia piticul: pe urmă o să-I scoată ochii că a sărăcit-o, dar bine că tace acum. Ba întrase şi el la grijă. Soţie-sa a adormit hăt după miezul nopţii cu capul lîngă pernă, da el nu. Cine l-a tras pe sfoară? Nu alta, a întrat unul pe fereastră … cum de a lăsat-o deschisă? Măcar o săptămînă să se fi îndulcit, nu o zi …

Plin de bănuieli, piticul Gheorghe s-a dus noaptea în casa cei mare: hainele cele bune se aflau în dulap, covorul cu trandafiri – la locul său, pe perete. A numărat pernele – erau toate, parcă nici n-a fost hoţul –nici o urmă, numai gavanosul gol![1345]

106. Atîta i-a trebuit lui Gheorghe. S-a luat după o albină şi ea l-a dus drept la prisaca lui Alecu. Au deschis un stup: plin cu miere! A mai deschis unul –ţi Acela plin …

– Şi eu mă mir cum de s-au împlut într-o zi? – a zis prisăcarul în doi peri.

– Păi asta e mierea mea, măi Alecu! Albinele au carat-o înapoi în stup!

– Oare? … - s-a făcut Alecu roşu ca racul şi se tot scărpina în vîrful capului. – dar cum ai să-mi dovedeşti că-I a matale? – a zis el cu glas mai moale.

Cînd a văzut însă gavanosul gol, n-a avut încotro – l-a împlut pe jumătate …[1346]

107. Cite zile are anul – atîtea perechi de pantaloni avea Talion. - 366. Culori –care mai de care, pînă şi pantaloni cu pistrui avea. De, era împăratul *Pantaloniei.* Da croitorul curţii, sărmanul Cristofor, s-a buimăcit cu acul în mînă – şi noaptea, prin somn, cosea pantaloni.[1347]

108. Cînd a auzit că de mîne chiar vrea să-l ducă la un pădurar, Tecla i-a sărit în cap.

– Ai un copil şi de Acela vrei să scapi?! Pădurea mişună de lupi, măi omule! – Şi nu s-a apucat Tecla de bocit?

Pînă la urmă tot pe-a croitorului a ieşit, numai că nu l-a dus la pădurar, ci la un pastor din satul Guriţa, care avea stînă în ogradă.[1348]

109. Acasă mama nu-şi găsea loc în sara ceea, da Todică se uita cu gura căscată cum mulge pastoral oile: cu o mînă le ţinea de picior, ca să nu fugă, cu alta le trăgea de ţîţă. Oaia se dădea într-o parte, pastoral, însă, cu capul înfipt în coada ei, o da înapoi de asupra găleţii: vjj! Vjj! – ţîşnea laptele din ţîţă.

Apoi s-au culcat într-un sarai cu fîn. Cînd l-a prins somnul cel mare, Todică simte că-l zgîlţîie unul.[1349]

110. Pe la jumătate de drum simt că parcă mă înpinge unul în spate cu botul. Credeam că-i un viţel. Cînd întorc capul – dumnealui lupul!

– Noap-tea? – întreabă Tecla, făcîndu-se ghem de frică.

– Numai că. M-a trîntit dihania la pămînt. Cînd mă uit, copilul nu-I în braţe. “Mi l-a mîncat!”-zic eu. Şi-l aud clănţănind, şi-l văd cum dă cu botul la mine. Nu ştiu cum, da mă pomenesc cu mina în gura lui şi dau de ceva moale. Apuc strîns, că n-avem de ce mă apuca.

[1345] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.128

[1346] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.129

[1347] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.130

[1348] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.131

[1349] Vangheli, Spiridon, *La școala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.131

Aceea era limba lupului. Atunci parcă am prins inimă. Auzisem că dacă apuci sălbătăciunea de limbă, îi iai toate puterile. Mă scol din omăt şi pas, pas spre casă cu lup cu tot:

– "Mi-ai mîncat copilul, hai şi-i da sama!"

Aşa îl aduc pînă în prag şi prind a bocăni cu picioarele în uşă. Iese Aristit. ….[1350]

111. Într-o zi, cum păştea oile, Aristit se pomineşte cu un călăreţ.

– Bună vreme, - descălică el şi-I spune ce vînt l-a adus: mîne o să treacă împăratul pe aici. Vrea să-şi vadă poporul.

Pastoral a prins a-şi scărpina ceafa:

– Iaca am un ajutor din capital, -arată la Todică, - mai vine unul?!

– Păi dacă n-ai îmblat prin lume … -îl dojeneşte călăreţul: - în faţa măriei sale oamenii se închină şi tac.

- Da oile ce să facă?

– Am avut eu grijă de oi, -spune piticul şi pune la picioarele păstorului un tobultoc de clopoţei. – cred că o să-ţi ajungă. Mîne e sărbătoare şi pentru oi …[1351]

112. – De ce nu l-ai tuns? - întreabă împăratul.

– E regale oilor, măria ta. Cum să-l tund?!

"Al dracului e bărbosul ăsta, dar găsesc eu ac de cojocul lui!"- s-a înciudat Piticul cel Mare.

– Măi păstorule, - surîde şiret împăratul, - ia să-mi spui, - şi arată la suita sa: - De ce mă împresoară atîtea frunţi luminate, iar tu îmbli de unul singur?

– De, măria ta, atîta mă pricep, - zis pastoral: - Sacul, cînd e plin, stă în picioare singur, dacă e desert, trebuie să-l ţină alţii de subsuoară.[1352]

113. Aman îi mai erau dragi musafirii lui Miluţă. Că dacă n-ai musafiri, ce pitic să cheamă că eşti?! Ia acolo un trunchi cu pălărie.

Irina, soţie-sa, ştia slăbiciunea lui Miluţă şi se folosea de ea. Cînd îi abătea să steiei el acasă, Irina, în vîrful picoarelor, se apropia de prag şi cînta cu glas subţire dezdedimineaţă:

– Cu-cu-ri-guuu![1353]

114. – Bre, mîne e duminică, ia hai să ne odihnim şi noi la vărul cela al tău de-al treilea.

– Hai.

Şi au rugat o vecină să mulgă dimineaţa vaca lor şi s-o adape la amiază, că iarbă are destulă în iesle.

Apoi Miluţă a luat-o pe Irina la brat şi hai-hai, hai-hai pe cărare. Ba ascultau o pasăre în pădure, ba alta. La rîu s-au descălţat şi au băgat tuspatru picioare în apă, aducîndu-şi aminte de copilărie…

Aşa că la Costache au ajuns în amurg. Erau lihniţi de foame. Acasă nu-u, n-au mîncat, să nu-l supere fereascâ sfîntul pe Costache.[1354]

115. Mai mare bucluc cu coliba asta. Cine trecea pe drum, parcă nu avea ce face – se iţea în ograda piticului Irimia şi numaidecît da cu ochii de-o colibă.

Baba Lisandra în casă, da moş Irimia în colobă. Casa, de, acoperită cu şindrilă, cu şase ferestre şi cerdac, da coliba – ia acolo nişte druci gheboşi cu un fes de paie.

[1350] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.132

[1351] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.134

[1352] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.135

[1353] Vangheli, Spiridon, *Musafirii* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.136

[1354] Vangheli, Spiridon, *Musafirii* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.140

– Măi Irimia, măi –iese baba cu ochii roşii de nesomn în prag. – deatîta ne-am spetiti noi la casa asta? Să te culci la bătrîneţe în colibă?! [1355]

116. Coliba a luat foc. Pălălaie nu saga s-a ridicat în ograda lor. Baba Lisandra, de frică să nu-I ardă casa, iese în drum, ridicînd mîinile la cer:
– Po-ja-ar! Săriţi, oameni buni!
Am uitat să vă spun că fîntînile erau hăt-hăt de vale. Nu ştiu care a văzut fumăraia de pe deal şi a prins a trage clopotul de la biserică.
Au alergat piticii cu căldările pline, dar pînă au ajuns pe vîrful dealului, focul s-a potolit. Acu ce să facă cu apa? Ştiu că nu aveau s-o ducă înapoi la fîntînă? I-au lăsat-o babei. Au împlut două butoaie, o patina, o covată, o albie, au mai turnat şi în treucă şi s-au dus pe la casele cui îi are.[1356]

117. Da harbujii ca faraonii –ieşeau de sub Frunze unul după altul şi se rotunjeau de-a mai mare dragul. Baba îmbla ţanţoşă de parcă avea ogradă plină de purcei.
Şi nu s-a pus pe capul lui Irimia:
– Acesta e zid, bre? Pînă şi-o femeie poate să-l sară!
N-a avut încotro. A mai bătut pe ici-colo cîte un par şi a pus de asupra zidului nişte sîrmă ghimpată.
– Aşa-I bun, a zis baba Lisandra. – De întrat să nu poată întra, da de văzut, de, să vadă, cine are ochi: harbuji ca la noi mai caută! O să facem parale anul ăsta.[1357]

118. Sus într-un colt de cer, a răsărit luceafărul de dimineaţă. Era încă întuneric, da un pitic merge ape drum cu traista în spate. Se ducea omuleţul la iarmaroc. Păi că i-a născut soţia un băiat şi-I trebuie leagăn. Ba i-a maid at femeie-sa de grijă să tragă cu urechea la iarmaroc, acolo e multă lume –poate i-a cădea şi un nume frumos pentru băiatul lor.[1358]

119. A mai trecut o noapte şi a venit ziua împăratului. De dimineaţă maria sa era în duşi buni. Un pitic cum bătea aşa clopotul:
"Bim- bom-bom! Bim-bom-bom! Bim- Bom!"
Ai vreme, n-ai vreme – nimeni nu te întreabă. Dacă te cheamă clopotul împărătesc la turn, trebuie să te duci. Ba încă şi o pernă să aduci, ca să cadă măria sa pe moale.
Iată a trecut şi o căruţă plină-ochi cu ouă. Tot înspre turn a luat-o…[1359]

120. Cînd l-a văzut pe împărat cum urcă pe turn cu paraşuta în spate, Stănică şi-a zis:
– Ai şi mata un spion acolo în paraşută!
Şi iaca piticii au prins a răcni:
– U-ra-a-a-a!
– Vai! – ţipat deodată împărăteasa, căzînd în leşin.
– Tră-ias-că … - au dat să strige sfetnicii, însă au rămas şi ei cu gura căscată: paraşuta s-a deschis, dar ce folos? Ieşea aerul dintr-însa şi ea cum venea aşa venea în jos fluierînd. Se vede că avea multe clase şoarecul celea, a făcut o gaură, e-he![1360]

[1355] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

[1356] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.143

[1357] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.146

[1358] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[1359] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

[1360] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

121. Pentru curaj , piticul Filimon s-a tras de trei ori de bărbuţă, apoi şi-a luat inima îmn dinţi şi s-au dus cu paşi mărunţei la împărat:
– Măria ta, îi tremura glasul. – Am adus cheile.
– Care chei?
– De la safeul cu bani.
– Şi mi le dai mie?
– Da. Safeul e gol. Nu e o leţcaie, măria ta, în vistierie. Nu mai am ce face la curte.[1361]

122. Abia a încăput Filimon cu bărbuţă cu tot în safeu. Cînd a întrat acolo, a dat aerul afară… Acum răsuflă, dacă ai cu ce! Şi se făcuse un întuneric – să-ţi bagi degetul în ochi. Şi nu se auzea nimic-nimicuţa – parcă era pe lumea cealaltă. A întors capul şi i-a foşnit bărbuţa.
- A-ha, - a murmurat piticul Filimon. Sînt viu … Ei, unde să caut bani, a? I-am greblat de peste tot.[1362]

123. Piticii au prins interes. Luau din gospodărie ce le cădea sub mînă şi la iarmaroc. Care un boţ de unt, care o găină, care o torbă cu făină.
Cu banii cîştigaţi, fuga la frizerie. Acu e acu. Că toată viaţa s-au tuns-ciupit, sărmanii, unii pe alţii şi nu odată îmblu cu urechea bandajată.
Iata aşa, le-a căzut lapte în pasat. Şi băgu capul sub foarfecele cu scîrţîit împărătesc, şi vrăjmaş le mai plăcea cum gîdilă peptenele, care a îmblat prin capul împăratului.[1363]

124. Într-o zi a citit în ziarul piticilor, că împăratul caută un frizer de viţă. Isai şi-a pus o barbă roşcată, sub nas şi-a încleiat nişte musteţi, s-a grimat, apoi, îmbrăcat în straie nemţeşti şi cu scufiţă pe cap, a venit la castel, adicătelea, e frizar strain.
– Gut! Gut! – atîta spunea şi arăta foarfecele şi gazeta cu anunţul.
L- au dus la împărat.
– Gut! – i s-a închinat neamţul.
"Vom vedea cum e "gutul tău …" – şi-a zis măria sa.
– Îmi trebuie un cap! – a dat poruncă împăratul, că nu avea să pină întîi capul său la bătaie.
–Chemaţi-l pe vistiernicul Filimon, el mi-a făcut bucata.[1364]

125. A doua zi vestea îmbla din casă în casă. Piticul cel Mare, într-adevăr, e mare. Uite,că nu i-I ruşine să trăiască în colibă şi să păzească harbujii împărăţiei.
Numai unul vistiernicul, văzîndu-l că nu iese afară toată ziulica, şi-a zis:
"Nu alta, ai păţit-, măria ta. Aşa îţi trebuie. Pe mine m-ai închis în safeu, şezi şi mata cu coliba în cap! Hi-hi, s-o fi acoperit măcar cu altceva, nu cu paie…"
Şi vestea iar a băut pe la porţile piticilor. Păi harbujii sînt verzi încă, nu cumva e alta la mijloc, de stă împăratul cu coliba în cap?![1365]

126. Steaua, care aprinde Soarele, se freca pe la ochi: cum de-a adormit, a? Toată noaptea a stat de veghe şi cîn colo … Cucoşii au răguşit cîntînd prin poieţică, dar nu se făcea ziuă. Somnoroasă, Steaua a împins cu umărul norii într-o parte şi a făcut loc pentru Soare.

[1361] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[1362] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.154

[1363] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.155

[1364] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.156

[1365] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.158

– Vai! – s-a înfiorat Steaua, căutînd în buzunarul de la sort: - Nu-s chibriturile!
Cred că a adormit cu dînsele în mînă şi le-a scăpat în iarba de pe vîrful muntelui.[1366]

127. – Moşnege, dă să te trag de urechi, - zice mătuşa Frăsîna. – Azi e ziua ta, Ştefane! Tu ai aprins soarele!
– Noi amîndoi ne-am sculat de cu noapte, amîndoi l-am aprins, Frăsînă-Frăsînă, cu flori pe rochiţă! – o mîngîia moşul.
Nu degeabaardea focul aşa devreme în casa piticului Ştefan. De ziua lui, mort-copt, veneau fiii cu nevestele lor, fiicele cu bărbaţii, soseau to-o-ţi nepoţii, ba şi strănepoţii, că avea şi de aiştea bunelul Ştefan. Se grămădeau peste patruzeci de pitici.[1367]

128. Viscolea ca în plină iarnă. Drumurile s-au ghemuit sub garduri, casele din sat şi-au tras cuşme albe pe ochi. Vrăbiile, supărate,ciripeau sub streaşină:adică, cum vine asta, că nu e luna lui faur?[1368]

129. Şi hulubul a înghiţit un grăunte şi a pornit la drum. Înnopta pe unde putea, tremurînd de frig, dar cum se lumina, zbura mai departe.[1369]

130. Vino, Primăvară, şi în satul lui Radu. Vino, că ne-am săturat de iarnă.
Păi încolo m-am şi pornit, - a zis Primăvara şi iar s-a apucat să strice gheaţa.[1370]

131. Un graur tînăr a adus vorbă în sat că în hîrtop au apărut nişte pitici. – Ei ba?- a făcut ochi mari Radu.[1371]

132. Bumbu a vrut să latre la ei, dar a rămas cu gura căscată –frumo-o-şi pitici! Şi lui Radu i-au plăcut. Unde îi vine un gînd să ieie hîrtopul cu pitici cu tot şi să-l ducă în sat. Dar cum o să încapă dealurile în ogrăzile oamenilor?[1372]

133. Demult aştepta Radu un oaspete. Tata i-a adus ieri un Pui de Pom.
E cît mine oaspetele, -s-a bucurat Radu. – Şi el o să rămînă cu noi. Tot n-am frăţior.[1373]

134. Radu l-a sădit chiar sub fereastră. I-a dat apoi să beie apă din cana lui şi i-a învelit picioruşul cu ţărînă încălzită în pumn. În de sară i-a mai turnat un ulcior de apă.[1374]

135. –Vai, scăunelul tău a oftat! – a zis musafirul şi a zburat la o floare albastră.
Radu era numai ochi şi urechi.
–Ai auzit, bre? – îl întreabă fluturele, aşezîndu-se pe pămînt. – Oftează şi scăunelul albastru.[1375]

[1366] Vangheli, Spiridon, *Împărăţia Duminică* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.159

[1367] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.160

[1368] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[1369] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.8

[1370] Vangheli, Spiridon. Basmul Primăvara, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p..8

[1371] Vangheli, Spiridon. Basmul *Piticii în cuşme albe*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p..9

[1372] Vangheli, Spiridon. Basmul *Piticii în cuşme albe*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p..9

[1373] Vangheli, Spiridon. Basmul *Frăţiorul de la fereastră*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.10

[1374] Vangheli, Spiridon. Basmul *Frăţiorul de la fereastră*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.10

[1375] Vangheli, Spiridon. Basmul *Musafirul lui Radu*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.11

136. Radule, puiule, sunt înaltă şi văd depa-a-rte, pînă la marginea cerului. Ploaia azi nu-i acasă. Dar nu te amărî – am să te ajut eu… Cum să şadă musafirul pe pămînt?![1376]

137. Înaintea lui Radu mergea cîinele Bumbu cu codiţa ridicată –semn, că astăzi el nu se teme de nimeni, nici chiar de lup. Cucul îi chema în altă parte, dar cărarea i-a coborît în vale, la izvor, apoi, cotigind printre copaci, i-au dus la o poiană
„Dzin! Dzin! Dzin!" au prins a suna clopoţeii albaştri din poiană, bucuroşi de oaspeţi.[1377]

138. Da Bumbu, văzînd că în jur nu e nici un lup, s-a dus la izvor să beie apă, iar cînd s-a întors, fluturii coborîseră pînă la unul în poiană. Radu sfătuia cu Codru:
Îs buni fragii tăi, Codrule. Da eu credeam că tu creşti, ca să aibă lupii unde trăi.[1378]

139. Dealul mai doarme, dar tufele s-au trezit şi aleargă cu rădăcinile în toate părţile – caută de ale gurii pentru struguri. Strugurii s-au sculat şi ei.[1379]

140. A venit apoi Radu cu tăticul lui. Acum era la o tufă, acum la alta:
Numai uite cîţi Puişori de Soare, tăticule! În fiecare bobiţă a intrat cîte unul![1380]

141. Era toamna tîrziu. Un buluc de ciori se roteau croncăind prin cer, de au stîrnit toţi nourii din culcuşurile lor.[1381]

142. Măi fraţilor, - le-a spus el, - ne batem ca proştii. Pînă şi ciorile estea negre rîd de noi. Iaca Toamna e pe ducă.[1382]

143. Săturaţi de harţă, nourii încetul cu încetul s-au domolit şi s-au pus pe făcut fulgi. Numai că nu aveau sită. Atunci nourul cel de-a grăit a prins a-i cerne prin barba lui, că era bună pentru treaba asta.[1383]

144. Cum i-a zărit pe geam, Radu a zbughit-o afară. Le făcea din mîini şi-i spunea lui Bumbu, care a scos capul din căsuţă:
- Vin mititeii! Au găsit drumul spre satul nostru![1384]

145. Lasă-mă, te rog, bunică, să mă duc într-o poveste.
Du te, dar să vii degrabă,
Mămăliga dă în clocot.[1385]

146. Haide-n sus pe cărăruşă…
Satul a rămas de vale.
Nicu nu se uită-n urmă.
E desculţ. Nu e nimica,

[1376] Vangheli, Spiridon. Basmul *Musafirul lui Radu*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.11

[1377] Vangheli, Spiridon. Basmul *În ţara fluturilor*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[1378] Vangheli, Spiridon. Basmul *În ţara fluturilor*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[1379] Vangheli, Spiridon. Basmul *Toamna*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.12

[1380] Vangheli, Spiridon. Basmul *În ţara fluturilor*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[1381] Vangheli, Spiridon. Basmul *Hora albă*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[1382] Vangheli, Spiridon. Basmul *Hora albă*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[1383] Vangheli, Spiridon. Basmul *Hora albă*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[1384] Vangheli, Spiridon. Basmul *Hora albă*, în Scrieri alese, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.13

[1385] Vangheli, Spiridon. Basmul *Basmul cu cel mai bogat copil din lume*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.41

În papuci nu crește iarbă,
Iarbă verde, iarbă moale.[1386]

147. Nicu ce să se-nspăimînte –
A luptat aici ast-iarnă!
Face-un pas, mai face unul
Și-a trezit din somn pădurea,
Păsările-au prins să-i cînte.[1387]

148. Baraboii strîng din umeri:
Cine-i omănașul, fato?
Acesta-i Nicu Paraleu –
A ucis ast-iarnă zmeul!
Nicu? Bun băiat e Nicu!-[1388]

149. Cînd Harbuzoaica a scos capul din floare, Tărcatu, fratele ei, coborîse de acum pe pămînt. Avea trei zile. Pe umerii lui a căzut tot greul familiei.[1389]

150. Îi povestea cîte în lună și-n stele și încetul cu încetul Harbuzoaica prindea la minte.
Bade, de unde m-a luat Curpenu?
Te-a cumpărat.
La ce m-a cumpărat mititică, bade?...[1390]

151. După masă Tărcatu o lua din scurt.
Cum trebuie să-i zici Curpenului?
Mai dă-mi.[1391]

152. Tărcatu se tolănea în toată sara cu burta în sus și asculta concertul broaștelor din lacul de lîngă hărbuzărie.[1392]

[1386] Vangheli, Spiridon. Basmul *Basmul cu cel mai bogat copil din lume*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.42

[1387] Vangheli, Spiridon. Basmul *Basmul cu cel mai bogat copil din lume*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.42

[1388] Vangheli, Spiridon. Basmul *Basmul cu cel mai bogat copil din lume*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.43

[1389] Vangheli, Spiridon. Basmul *Surioara*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[1390] Vangheli, Spiridon. Basmul *Surioara*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.45

[1391] Vangheli, Spiridon. Basmul *Surioara*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.46

[1392] Vangheli, Spiridon. Basmul *Surioara*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1985, p.46

TESTUL nr. 1 „Identifică desenul”

Privește cu atenție cele 45 de desene.

Răspunde, în scris, în dreptul fiecărui desen.

7

8

9

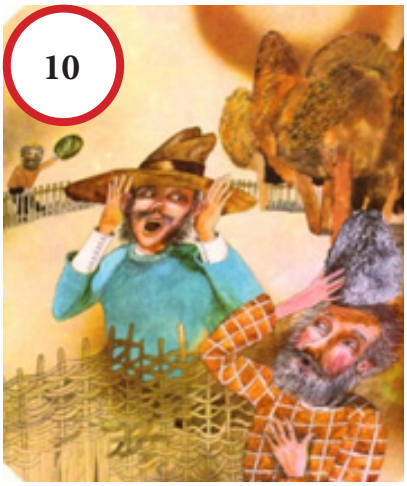
10

11

12

13

14

15

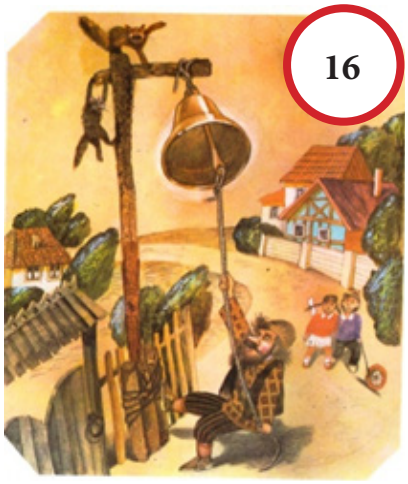
16

17

18

19

20

21

22

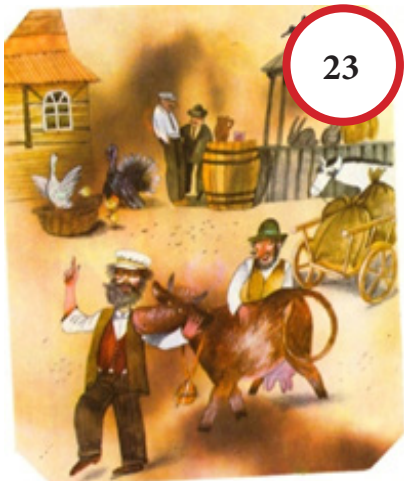
23

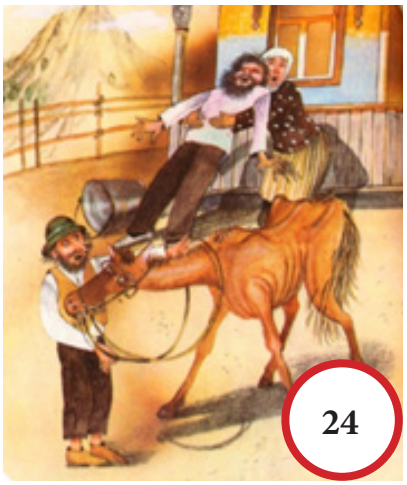
24

25

26

27

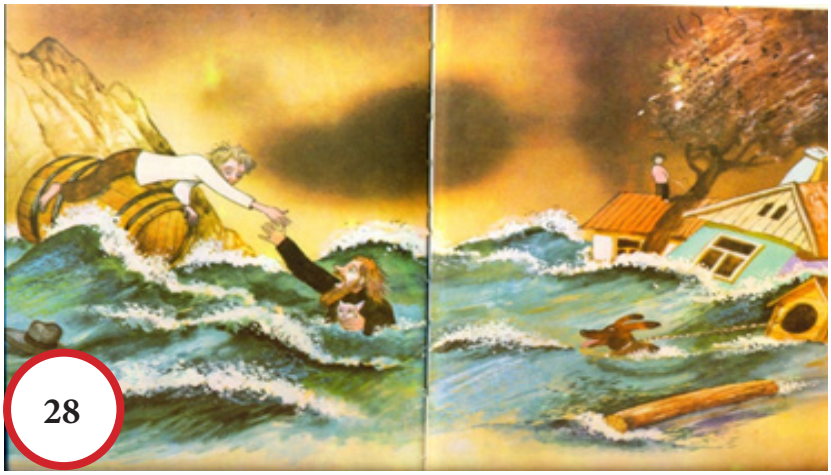
28

29

30

31

32

33

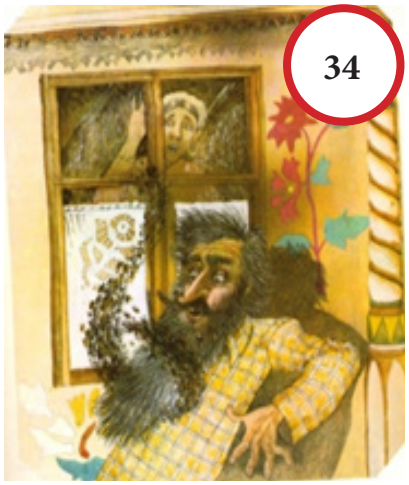
34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

Dsenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 20

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 21

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 22

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 23

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 24

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 25

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 26

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 27

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 28

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 29

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 30

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 31

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 32

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 33

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 34

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 35

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 36

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 37

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 38

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 39

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 40

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 41

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 42

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 43

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 44

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 45

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Răspuns:

Desenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Cuvîntul autorului. Satele Traista - Ciobanului, Guriţa - Cucului şi tîrgul Scumpia.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Era mica ţara lor –avea numai două sate şi un pui de tîrg, căruia îi ziceau capitală. Drept că piticii se lăudau că mai au la hotare şi trei uriaşi cu chica verde. Erau trei munţi ce le ţineau răcoare vara, sub cuşmele lor parcă le era mai cald iarna.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cuvîntul autorului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 5.

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cuvîntul autorului. Pticul cel Mare şi Ţara Pantalonia.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Şi cum cele două sate- *Traista- Ciobanului* şi *Guriţa- Cucului* – se aflau la poalele a doi munţi, iar tîrgul *Scumpia* – mai încolo, sub alt munte, de sus ţara lor părea o perece de pantaloni întinşi la soare, între munţi, să se usuce …[1393]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cuvîntul autorului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 6.

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Domniţa. Învăţătoarea şi elevii.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?

Nu le venea a crede. Domniţa, învăţătoarea lor, îmbla prin zăpadă în blanaa ei cea alba şi le făcea semn şi-I chema afară, arătîndu-le că omătul e numai bun de făcut bulgări.[1394]

Mare bătălie s-a încins afară. Pînă la genunchi în zăpadă, trei fete făceau bulgări pentru Măriuca, care era groaza băieţilor.[1395]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Domniţa. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 11.

Desenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Domniţa. Măriuca cu Luţă şi Tănănucă

[1393] Vangheli, Spiridon, *Cuvîntul autorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.6

[1394] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

[1395] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.9

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Pe drum Măriuca i-a pus o piedică la unul, l-a trîntit pe celălalt … un buluc de fete, ca nişte gîşte, au tăbărît asupra lor:-

–A-li-lu-ia! – cîntau fetele, îngropîndu-I sub omăt.

Da Măriuca îi da de grijă:

–Vezi, măi Tănănuţă, să nu-ţi între frig prin gaura ceea la căciulă! Mă auzi?!

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Domnița. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 13.

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Domniţa. Dascălul de la biserică.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În locul ei venea dascălul de la biserică, un bătrînel cam surd, care o punea pe Măriuca să-I tot întrebe pe copii table înmulţirii, iar el scotea o pernuţă din geantă, o trîntea pe masă şi sfor-sfor! La lecţie.[1396]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Domnița. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 14.

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cum a ajuns cizmarul doctor.Cizmarul Chirică şi doctorul Culai.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Cînd vede că nu-i trece inima, îşi zice:

"Bun, măi doctore. Cum mă lecuieşti tu, aşa am să te încalţ şi eu pe tine!"

Şi a mai pus piele de la dînsul, dar i-a făcut o mamă de papuci de-un arşin de lungi şi corojiţi ca şi Chirică. [1397]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cum a ajuns cizmarul doctor. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 18.

Desenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Cum a ajuns cizmarul doctor. Cizmarul Chirică şi fiul Nuţu.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Şi unde le scoate călcîiele, bagă picioarele în ei şi-l strigă pe fiul său, Nuţu, care nu avea cu cine se duce la săniuş: Merge u cu tine, bre, mă ei?

Nuţu se uită lung: ce mai schiuri – săniuţă are tata! …

Acolo, pe vîrful dealului, Nuţu unde crezi că se aşeza? Dinainte, pe papucii tatei, şi se ţinea cu mîinile de gurguiele lor. Cît ai număra pînă la zece, erau de vale. E-he, o săniuţă ca aceea mai caută. Că nu degeaba alergau pînă şi căţeii din urma lor. …

Da Chilina …lua oala cu borş din care ieşeau încă aburi şi venea fuga cu dînsa pe vîrful dealului, în Împărăţia Luni.

[1396] Vangheli, Spiridon, *Domniţa* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.15

[1397] Vangheli, Spiridon, *Cum a ajuns cizmarul doctor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.17

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cum a ajuns cizmarul doctor. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 21.

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Doruţa şi Cristin. Doruţa, Cristin şi. Lupoaica, puiul de lup.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Cristin stătea la portiţă. Şi numai iaca scoate din sîn puiul cela de jivină.
Cînd a auzit că e lup, Doruţa s-a dat înapoi, dar prea era mic puiul, ca să te temi de el. …
Număr pînă la 10, o pup şi-i dau lupuşorul… - a hotorît Cristin. Cînd a ajuns la nouă, aude: Au, au-u-u-u-1 – chiar la spatele lor. Era lupoaica!
Au încremenit locului. Da puiul, schelălăind, a zbughit-o pe portiţă şi drept la maicăsa. Lupoaica, apucîndu-l de după gît, l-a aruncat pe spate ca pe un miel şi, pas-pas, a luat-o spre pădure.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Doruţa şi Cristin. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 26.

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Doruţa şi Cristin. Doruţa,Cristin şi mătuşa Mărghioala.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Într-o zi, însă, a ieşit din ogradă după apă. Cînd scotea caldaria din fîntînă, numai iaca aude un bubuit. Din deal cum venea aşa venea un bolovan de omăt şi se făcea tot mai mare şi mai mare.
Baba Marghioala tocmai trecea drumul.
–Mătuşă! - a strigat Doruţa, da baba n-a mai dovedit să se ferească. Bolovanul a răsturnat-o şi s-a dus mai departe … Buf! – s-a lovit de gardul piticului Ilie şi s-a făcut ţăndări.
Abia atunci Doruţa a văzut că bolovanul nu era tot de omăt – înăuntru avea şi băiatul Acela era Cristin. A ieşit ca puiul din ou, numai că şedea întins sub gard, nici nu mişca.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Doruţa şi Cristin. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 29.

Desenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Sfada. Cumătrul Matei şi cumătrul Iustin.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

–Bună dimineaţă, vecine! Te-ai sculat?
Pălăria tace, da nici Matei nu se lasă. Vine cu paşi mari la gard:
–Cu ce te-am supărat, cumătre, de nu-mi răspunzi la bineţe?
Piticul Iustin se uită în jur a mare taină şi zice:
–Ei, supărat … Eu nu aud, bre, de-o ureche.
–Păi ce, am să-mi mut casa la cealată ureche a matale?!
– …
–Apoi cumătre, mata n-auzi de amîndouă urechi? – îl întrebă într-o zi Matei.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Sfada. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 32.

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Bomboana-ursului. Piticul cel Mare- împăratul Talion şi Împărăteasa.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Mare scîrbă la curte: împărăteasa a prins a şchiopăta.

–Ei, cum să te duci la bal cu femeia şchioapă? – îşi tot încreţea fruntea Piticul cel Mare.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Bomboana-ursului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 35.

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Bomboana-ursului. Doctorul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Încă nu s-a făcut bine ziuă şi Piticul cel Mare a trimis un călăreţ în ţara de dincolo de mmunţi. A auzit că este acolo un doctor de trei ori mai lung decît doctorul lor. … Acela era un lungan, că venea călare pe trei cai de-ai piticilor.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Bomboana-ursului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 36.

Desenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Bomboana-ursului.Morarul Andrei şi oamenii din sat.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

– Daţi-mi trei zile şi am să aflu care e mai şchiop dinrei ei.

Şi iată ce-a pus la cale: a vîndut o moară şi de banii ceea a cumpărat *bomboana-ursului*. Una cite una a legat piticul Andrei bunătăţile de-o aţă, făcînd un fel de mărgele şi le-a agăţat de aripile morii. Apoi i-a strîns pe şchiopii din toată Pantalonia şi atîta le-a spus:

– Cine ajunge întîi la moară, Acela cîştigă mărgelele dulci!

e-he, şi cînd au rupt-o de fugă cei adunaţi, care mai de care să ajungă el întîi la moară. Fugeau cu amîndouă picioarele de mîncau pămîntul.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Bomboana-ursului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 40.

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

De sară vei fi moşneag. Fata şi cîinele.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Este o casă sub umbrella asta zboarî fluturi şi rîndunele. Este şi o casă sub umbrela, şi un cîine. … zămosul cel galben ia uite unde s-a suit! – arată la soare. – O să cadă! O să cadă!

…

–Aud că plînge nu ştiu cine …

–Aceea e o fetişă de pitic. Într-adevăr, se şterge cu băsmăluţa pe la ochi. Oare de ce plînge?

–… da cîinele care îmbla prin ogradă era un cîine deştept. Cînd a văzut încotro s-a pornit Pepenele,

îndată a prins firul. Şi iaca vine el la fată şi hai să-I lingă mîinile ude de lacrimi … abia acum Pepenele a înţeles că nu e nimeni acasă. Cîinele a împăcat fata.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Deseară vei fi moşneag. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 45.

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Soarele cel mic. Miron şi Casandra.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

De la tîrg piticul s-a întors vessel, cu căciula pe-o ureche şi cu mîinile în buzunar.

–Bre, d-apoi n-ai adus nimic, - îl ia în răspăr Casandra. – Parcă nu te cheamă Dănilă, da Prepeleac văd că eşti.

Miron se uită în jur a mare taină şi zice în şoaptă:

–Acuş o să faci ochi mari şi gură mica… -Şi unde scoate din sîn un … ceas. – Iaca, nu-ţi trebuie nici ocol, nici poieţică – încape în buzunar, - se bucura piticul. – Ş-apoi în toată ţara are ceas numai popa şi împăratul! Adică, şi noi.

–De, - s-a îmbunat femeia, - iese că şi eu îs oleacă de cineva! Numai nu înţeleg, bre, unde-I pîinea şi găinuşa ceea?

–În oul ista turtit, -arată Miron la ceas. – Să vezi cum o să scoată el pui, ba o să fete şi mei – negri, brumării şi cite unul comor, să-mi fac căciulă într-ales. O căciulă comoră să ai - asta ca şi cum ai fi chiar împăratul…

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Soarele cel mic. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 49.

Desenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Soarele cel mic. Piticul Miron.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

–Îl vînd, - s-a pus în poară Casandra, de parcă îi lua anul perna de sub cap. Cum-necum, tot vroia să rămînă oleacă de cineva.

– Am să-I găsesc locul, - a zis ea şi l-a pus lîngă icoană.

Miron a mai scîrţîit vre-o două zile, apoi a dat din mînă şi îşi căuta de nevoi. Da lumea aflase că el are ceas şi venea ba unul, ba altul.

Piticul a pus un clopot mare la poartă. Acum le spunea vremea pe gratis. Musafirul, însă, trebuia să tragă de atîtea ori în clopot, ca să ştie toată Pantalonia cît arată ceasul lui Miron.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Soarele cel mic. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 50.

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Vînătorul cu trei ochi. Piticul Vasile.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?

Mîncăcios mai era piticul cela. Înfuleca pînă şi pe stradă. Da un purcel îmbla din urma lui şi strîngea fărămiturile. Aşa l-a învăţat piticul.

Stăpînul după lemne – după lemne şi purcelul. Stăpînul la moară – la moară şi purcelul. Pînă şi la nuntă îl lua. Drept că purcelul nu se cerea vornicel, dar lasă că nu se întorcea acasă flămînd.[1398]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Vînătorul cu trei ochi. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 55.

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Vînătorul cu trei ochi.Piticul Tudose şi piticul Vasile.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Pofticios cum era, el înghiţea în sec:

–Am să-mi cumpăr o puşcă. … Să nu mă cheme de azi încolo Vasile, dacă nu mă fac vînător!

Şi au vîndut căruţa, că nu aveau cal.

… - Ştiu eu, bre Tudose, - a zis acel cu porcul. – Da cum o să împărţim vînatul?

–Cum împărţim şi puşca – jumătate mie, jumătate matale.

–Bine, dar eu am doi ochi, măi. Trebuie să-I hrănesc pe amîndoi.

–Numai aşa. Lasă că eu am să duc puşca în spate. Şi eu am s-o ţin. Mata ai să ocheşti, atît.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Vînătorul cu trei ochi. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 56.

Desenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Fîntîna cu agheasmă. Piticul Ion cu băieţii.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Bucuros stăpînul, bucuroşi vecinii. Apa e bună la gust şi nu se bîhlea, măcar tine-o şi o lună. I s-a dus vestea fîntînii.

–E apă sfîntă în fîntîna lui Ion! – ziceau piticii şi alergau de cine ştie unde cu ulcioarele. Pînă şi împăratul trimitea un omuleţ să ieie apă de aici. Ba şi unii cai din ţară au prins năravi: din alte fîntîni beau apă şi nu prea, aici, însă, goleau caldarea.[1399]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Fîntîna cu agheasmă. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 61.

Desenul nr. 20

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Fîntîna cu agheasmă. Piticul Ion.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?

Într-o zi, pe cînd curate fîntîna cu băieţii săi, a găsit în prundiş o monedă veche-străveche de argint.

…

–Mă bag eu în fîntînă, - a zis piticul şi a aprins ziua mare un felinar şi s-a urcat în butoiul legat de frînghie.

“Scîrţ-scîrţ” – auzea vîrtejul sus şi butoiul cobora în fîntînă.

… Scotea mîl amestecat cu prundiş, împlea butoiul cu apă tulbure, dar pînă o ridica sus, izvora alta. A găsit la fund un ulcior fără toartă, un cuţitaş, un cercel, doi nasturi … Încolo – numai petricele.

[1398] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul cu trei ochi* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.53

[1399] Vangheli, Spiridon, *Fîntîna cu agheasmă* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică”, 1989, p.60

Atunci Ion a prins a scormoni în peretele fîntînii, de unde venea vîna de apă. Şi numai iaca aude un zîngănit.

–O monedă! – a făcut ochi mari piticul, apropiind-o de felinar. – tot ca aceea! – şi a pus-o în buzunar aşa udă cum era.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Fîntîna cu agheasmă. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 63.

Desenul nr. 21

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Taurul cu un corn galben.Puiul de nour.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

–Nu mă fă urs, mama, nici cocoş, eu vreau să rămîn băiat! – a tîta o ruga Puiul cu bucle lungi. Ca să-i împace inima, băiatul îi gîdila uşurel tălpile, apoi lua unul cite unul în mîinile lui moi degetele de la picioare şi le netezea, şi le mîngîia.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Taurul cu un corn galben. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 67.

Desenul nr. 22

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Taurul cu un corn galben.Puiul de nour, Taurul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Şi te mai rog una: să nu ieşi din ogradă, că ai să te întîlneşti cu Taurul. El are un corn galben şi îmblă slobod prin cer. A vrut să-l prindă bunelu-tău, dar Taurul l-a ridicat în corn şi am rămas fără tată. Nu e casă unde să nu prăvală gardul, răstoarnă haramul ghizdelele de la fîntînă, calcă grădina … Aşa că să nu ieşi din ogradă. Acasă nu te teme, taică-tău a pus porţi de nădejde. … Cînd s-a uitat pe fereastă, a făcut nişte ochi ia aşa de mari. Pe drumul de lîngă casa lor a trecut boncăluind Taurul cerului.îl călărea, o, doamne, băiatul ei! Unde l-a apucat cu o mînă de cornul celgalben, iar cu alta îşi ţinea pălăria…. Odată, cînd a trecut Taurul în goană pe lîngă ei, unde îşi face femeia vînt şi fie ce-o fi – sare pe spatele Tauruli, că mai era lor acolo: ori scapă băiatul, ori se prăpădesc împreună.

Apucă-te de mine, mama! – îi strigă Puiu fără să întoarcă capul.

Simţind că mai este nu ştiu cine pe spatele său, Taurul s-a ridicat în două picioare, apoi s-a dat peste cap: o dată, de două ori…

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Taurul cu un corn galben. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 70

Desenul nr. 23

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Roaiba. Piticul Fănucă şi piticul Sava.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

La Iarmaroc. A rupt Sava de ici, a rupt de acolo şi a strîns parale pentru o văcuţă. Are cine o paşte, da de mîncat lapte cu atît mai mult.

Şi s-a dus omuleţul tocmai la iarmarocul cel mare din capital. Cam departe, dar şi de ales ai de unde alege acolo.

Piticul Sava o cumpără. Aldămaşul îl dă tot el, ba îl poftește la crîşmă şi pe Fănucă. Îmbla şi piticul ăsta prin iarmaroc, numai el ştie cu ce treabă.

Fănucă nu se dă în lături.

– Apu, cumătre Sava, să-ţi fie vaca sănătoasă şi să deie o doniţă de lapte, că o aşteaptă şapte cu lingura în mînă! – închină omuleţul.

Vaca a stat cuminte la poartă. Avea urechi mari, dar n-a auzit că se cinsteşte pentru sănătatea ei. De ar fi zis şi ea atîta cît ştia: - Mu-u-u …

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Roaiba. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 75

Desenul nr. 24

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Roaiba. Piticul Fănucă şi Roaiba.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

– N-a venit, bade Sava, - se jura femeia. – Oare nu l-a mîncat vr-un lup? Aşa e că treci printr-o pădure, cînd vii de la iarmarocul cel mare?

–Treci … - a oftat piticul Sava. Femeia, însă, credea că-i pare rău de Fănucă.

L -a întrebat pe unul care a fost la iarmaroc, l-a tras de limbă pe altul – nu l-au văzut într-atîta lume.

Cînd se bătea ziua cu înserarea, numai iaca şi Fănică fără vacă, dar nu venea pe jos, mergea călare pe-o mîrţoagă. Piticul Sava cu femeie-sa au rămas stîlpi în mijlocul drumului.[1400]

O vezi? Roaiba o cheamă…Ţi-am adus-o la poartă, n-am lăsat-o pe mîini străine în mijlocul drumului.

Femeie-sa a îngheţat cu doniţa în mînă, da cumătrul Sava a strîns din umeri: păi dacă s-a legat cu Fănucă! Numai băieţii erau bucuroşi:

–Lasă, mama, mîncăm noi şi lapte de susai. Mulţumim, bade Fănucă![1401]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Roaiba. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 76

Desenul nr. 25

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Privighetoarea prigonită. Piticul Teodor şi Privighetoarea.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Privighetoarea avea un glas ca un clopoţel de argint. După ce o asculta, piticul cu lingura uita că trebuie să mănînce în ziua aceea, celălalt pitic, de bucurie, căra apă pe la vecini, oala cea buduhoasă făcea o mama de mîncare, că-I aflai gustul încă de la poartă, fumul ieşea din hogeac, scuturîndu-şi pălăria, şi se urca fără scară în cer, iar ciocanul se întorcea în sarai şi bătea aşa de chitit, că făcea o roată mai bună decît alta.

Cică, dimineaţă privighetoarea întîi cînta *pomul* în care s-a născut şi *casa* ce-i apăra pomul.

Mai apoi cînta *cerul* sub care era *cuibul*, *rîul* de unde bea apă şi mai cînta despre *trei pui*, pe care vroia să-i vadă mari.

Şi cînta ea cu atîta suflet, că soarele ieşea mai devreme de după deal s-o asculte…[1402]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

[1400] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.78

[1401] Vangheli, Spiridon, *Roaiba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.78

[1402] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.80

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Privighetoarea prigonită. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 81.

Desenul nr. 26

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Privighetoarea prigonită. Privighetoarea şi puii.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Într-o după amiază i se rod şi aripile astea. Jos era apă cî-î-ît vedeai cu ochii. "Nu, nu!" –clătina din căpuşor pasărea. Aici să cadă?! Trebuie să ajungă la cuib.

–Puii mei, pui! – abea a şoptit şi atunci i-au crescut alte aripi, încă mai mici, cît nişte mustăcioare de pitic.

Nu mînca, nu bea, ca să fie mai uşoară şi să poată zbura.

Cînd s-au ros şi aripile celea, tot mai era de asupra mării. Degeaba zicea pasărea:

–O, puişorii mei!

Alte aripi nu-I creşteau. De acu a închis ochii să cadă în apă şi tocmai s-a nimerit pe acolo o corabie: pasărea s-a aşezat pe catargul ei.

O zi şi o noapte a mers cu corabia ceea şi a dat, lîngă un munte, de marginea cerului.

Acolo, într-adevăr, şi-a găsit puii. Mai crescuseră între timp, dar i-a recunoscut – erau puii ei, toţi trei.

–Doamne! – i s-a strîns inima privighetorii. – au pene, dar aripi- nu!

–Asta-I mama! – a piuit puiul cel mai mare. Îndată s-au lipit tustrei de ea. Cuibul din pălărie demult nu mai ţinea cald, era numai găuri de atîta drum.

–Cum de aţi rămas vii? – i-a întrebat mama.[1403]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Privighetoarea prigonită. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 84

Desenul nr. 27

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Viore. Viorel şi calul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

– Dacă ai mers pe cel mic, acum urcă-te pe ist mare, - a pufnit în rîs piticul şi l-a suit călare – singur – singurel pe tot calul. Ba i-a dat şi frîul. Da băiatul l-a aruncat pe gîtul calului şi a băgat mîinile în buzunar: de ce, adicătelea, îl ride stăpînul?! El nu se teme.

Văzîndu-l aşa de vajnic pe calul său, stăpînul a făcut un ochi mai îngust: "Poate mai ai o potcoavă în sîn, farmazonule?!" din gura lui, însă, a ieşit altă vorbă:

Du-te dar încotr-o te-ai pornit. Murgul ăsta ştie drumul la Făt - Frumos! – şi unde ridică biciul şi dă în cal.[1404]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Viorel. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 89

[1403] Vangheli, Spiridon, *Privighetoarea prigonită* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.83

[1404] Vangheli, Spiridon, *Viorel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.87

Desenul nr. 28

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Viorel. Viorel.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

De sus, prin gaura frontonului, vedeau ce se face afară. Plateau prin ogrăzi căsuţele cu cîini cu tot, apa mîna la vale garduri dărîmate, coveţi, coşuri, butoaie…

Da ploaia turna. Viorel a înotat pînă la căsuţa cîinelui şi l-a dezlegat pe Tărcuş, aducîndu-l în pod. Cum trecea pe alături un butoi, Viorel s-a urcat pe el. Pe la mijlocul rîului vede înainte un vîrf de casă gata-gata să se ducă la fund. Lîngă hogeac şedea un băieţel.Nu, nu înţelegea, şi-a scos ţumburucul şi îşi făcea treburile sale.

Vîslind cu un capăt de scîndură, Viorel s-a apropiat de hogeacul Acela. De nu era potopul din jur, Prîslea iar fi mîncat una la partea moale. La pitici era mare păcat să te uzi în rîu. … Apoi a ajuns butoiul din urmă. A mai scos din apă un bătrîn cu o pisică în sîn, dar de bunelul Sandu n-a dat.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Viorel. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 94.

Desenul nr. 29

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Păsăroiul Pătrăchel. moş Pătrăchel şi Peliniţa

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Moş Pătrăchel slăbea văzînd cu ochii: a ajuns că-l hrăneau cu linguriţa. Acum leagă, dacă ai pe cine … de atîta scîrbă a rămas numai umbra din Peliniţa.

–Nu alta, s-o fi rupt ceva într-însul, - plîngea femeia. Sara aprindea candela – doamne fereşte, să nu aţipească cumva şi el să moară fără lumină.

Într-o noapte moş Pătrăchel iar s-a uitat la mîni. La lumina candelei i s-au părut şi mai negre şi odată se opinteşte şi se scoală din pat. [1405]

Cînd s-a văzut afară, întîi a tras vre-o sută de gîturi de aer, s-a mai odihnit pep rag, apoi a luat frînghia din tindă.

Şontîc-şontîc, dar curînd şi-a irosit puterea. Mai mult tîrîndu-se, cu frînghia după dînsul, a ajuns la pomul de nuc. Scara era pusă. Gîfîind, s-a urcat în pom, a chitit unde să se aşeze şi s-a legat cu frînghia de braţul nucului. Dacă îşi dă duhul – aici să şi-l deie!

Dimineaţă, cînd îi vede picioarele în copac, Peliniţa a înmărmurit: Pătrăchel şi-a făcut seama! Şi unde se pune pe bocit:

-Să-ra-cul Păt-ră-che-e-el!

Aude însă un foşnet: taci că-I viu! Femeia îşi şterge îndată lacrimile cu dosul palmei şi pune mîna pe topor:

–Dacă nu te cobori, păsăroiule, tai pomul!

–Aş mînca ceva bun, -s-a auzit glasul lui moş Pătrăchel.

–Şi nu s-a urcat Peliniţacu strachina cu zamă în pom? Ba i-a suit acolo, la aer, şi oala de noapte.

–Pînă nu mă îndrept, nu mă dau jos, - s-a jurat piticul. –Pomul ista e doctorul meu!

A mai dormit o noapte în pom, încă una, iar a treia zi a coborît sănătos pe pămînt. Da Peliniţa bucuroasă:

–Iaca nici nu ştii de unde vine norocul …

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Păsăroiul Pătrăchel. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 100.

[1405] Vangheli, Spiridon, *Păsăroiul Pătrăchel* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.101

Desenul nr. 30

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Piticul cel mare. Împăratul Telion, vaca Florica şi văcarul Pavel.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Cînd se duce ape trei-patru zile la vînătoare, Piticul cel Mare o lua şi pe Florica. Sara măria sa bea lapte numai de la vaca asta. Dacă, ferească sfîntul, îi dădeau lapte de la altă vacă - gata, nu mai avea somn în noaptea ceea: ba visa că îl muşcă un cîine, ba că îl bate cineva cu ciomagul.Chema îndată straja. Nu unul, ci doi oşteni stăteau de veghe la căpătîiul lui.[1406]

… Aici s-a terminat răbdarea Floricăi. Flămîndă cum era, a întins gîtul şi a smuls pălăria de pe capul văcarului.

Cînd s-a trezit piticul, vaca i-a mîncat pălăria. Ba încă se lingea pe buze…

– De ce ai venit, măi tu, cu capul go? – îl întreabă sara soţie-sa Ustina.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Piticul cel mare. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 104.

Desenul nr. 31

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Piticul cel mare. Împăratu Telion,

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Şi în sara aceea Talion s-a culcat într-un stog ma-a-a-re de fîn. Cît e nopticica în jurul stogului au stat o sută de oşteni cu puşca la picior.

Dimineaţă au împărţit cite un şumuiag de fîn la tot piticul din ţară, săl pună desară sub tîmplă în loc de pernă, că a adormit pe el însuşi capul măriei sale.

Piticii, bucuroşi, vroiau să afle la care dintre ei s-a gîndit măria sa noaptea: unul nu avea cu ce acoperi casa, la altul i-a perit calul, al treilea cu altă nevoie …[1407]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Piticul cel mare. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 111.

Desenul nr. 32

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Poetul piticilor. Gruia şi Piticul cel mare.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Chiar în ziua ceea un pitic de nădejde, Acela la care i-a ars casa, a bătut la uşa lui Gruia, spunîndu-I a mare tainã la ureche:

Piticul cela mare îl bagă la puşcărie.

– Ia sama, - a mai zis omuleţul, - în noaptea asta o să trimită straja după mata.

Cînd au venit străjerii, au găsit în casă un papuc, o căciulă cu bumb, dar stăpînul ei – nicăieri. Au vruut s-o înhaţe pe Ioana: ia-o de unde-i nu-i.

– O să arestăm dar căţăluşul, a zis un străjer.

Au cotrăbuit ograda – nici urmă de căţeluş. Atunci au alergat la grajd să pună mîna măcar pe chiriacul cela. Ba![1408]

… chit că nu aude bine, şi acum scrie poezii. Cum o compune, o face hulubaş de hîrtie şi o trimite

---

[1406] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.102

[1407] Vangheli, Spiridon, *Piticul cel mare* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.107

[1408] Vangheli, Spiridon, *Poetul piticilor* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.118

în ţărişoara aceea, care samănă cu o pereche de pantaloni.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Poetul piticilor. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 117.

Desenul nr. 33

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Nucul, femeia şi copilul,Toader, Goriţă,

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Piticul Goriţă a scos punguţa:

–Cît ţi-a dat el?

–Nu,nu! – a tresărit femeia. – Nu mai vînd! Am să spăl noaptea cămăşile piticilor, am să murui, am să dau cu var, pe unde m-or chema, şi pînă în toamnă întorc arvuna, crede-mă, bade Toadere.

–Mă achit eu, -îi băga punga Goriţă, da femeia nu şi gata:

–Că mănînci şi mata nişte nuci din copacul ăsta? Lasă-le să fie de pomană de sufletul soţului meu, Dumitru, că altceva n-am ce-i da.

Băieţelul ei uda cu limba şi dădea să lipească la loc aşchia zmulsă de topor, iar maică-sa a ridicat ochii sus, la copac, şi vorbea cu păsările, care s-au aciuat în desişul frunzelor:

–Să mă iertaţi. Nici nu ştiam că v-aţi făcut cuib acolo …Vă mulţumesc, voi mi-aţi adus copacul înapoi acasă! – Apoi a căzut în genunchi lîngă pom, şi-a lipit faţa de scoarţa lui bătrînă şi a zis cu ochii închişi cum ai spune o rugăciune: - Acesta e gospodarul meu, că altul n-am. Acesta mi-e soţ, acesta mi-e tată, acesta mi-e fiul cel mai mare!

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Nucul. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 123.

Desenul nr. 34

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Pozna cu gavanosul. Piticul Gheorghe şi piticul Alecu.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

… Abia acum şi-a adus aminte că ieri ospătau şi albinele din gavanos.

–Acestea nu-s alimele … - s-a scăpat prisăcarul cu vorba.

Atîta i-a trebuit lui Gheorghe. S-a luat după o albină şi ea l-a dus drept la prisaca lui Alecu. Au deschis un stup: plin cu miere! A mai deschis unul – şi acela plin …

–Şi eu mă mir cum de s-au împlut într-o zi? – a zis prisăcarul în doi peri.

–Păi asta e mierea mea, măi Alecu! Albinele au carat-o înapoi în stup!

–Oare? …- s-a făcut Alecu roşu ca racul şi se tot scărpina în vîrful capului. – dar cum ai să-mi dovedeşti că-i a matale? – a zis el cu glas mai moale.

Cînd a văzut însă gavanosul gol, n-a avut încotro – l-a împlut pe jumătate …[1409]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Pozna cu gavanozul. In: *Pantolonia–ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 127.

[1409] Vangheli, Spiridon, *Pozna cu gavanosul* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.129

Desenul nr. 35

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

La şcoala păstorului.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Pădurea de la Guriţa. Gheorghina şi lupul.

Pe la jumătate de drum simt că parcă mă înpinge unul în spate cu botul. Credeam că-I un viţel. Cînd întorc capul –dumnealui lupul!

–Noap-tea? – întreabă Tecla, făcîndu-se ghem de frică.

–Numai că. M-a trîntit dihania la pămînt. Cînd mă uit, copilul nu-I în braţe."Mi l-a mîncat!"-zic eu. Şi-l aud clănţănind, şi-l văd cum dă cu botul la mine. Nu ştiu cum, da mă pomenesc cu mina în gura lui şi dau de ceva moale. Apuc strîns, că n-avem de ce mă apuca. Aceea era limba lupului. Atunci parcă am prins inimă. Auzisem că dacă apuci sălbătăciunea de limbă, îi iai toate puterile. Mă scol din omăt şi pas, pas spre casă cu lup cu tot:

–"Mi-ai mîncat copilul, hai şi-i da sama!"

Aşa îl aduc pînă în prag şi prind a bocăni cu picioarele în uşă. Iese Aristit. ….[1410]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. La şcoala păstorului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 133.

Desenul nr. 36

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

La şcoala păstorului.păstorul Aristit şi băiatul Todică.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

La casa păstorului.

Într-o zi, cum păştea oile, Aristit se pomineşte cu un călăreţ.

– Bună vreme, - descălică el şi-i spune ce vînt l-a adus: mîne o să treacă împăratul pe aici. Vrea să-şi vadă poporul.

Pastoral a prins a-şi scărpina ceafa:

–Iaca am un ajutor din capital, -arată la Todică, - mai vine unul?!

–Păi dacă n-ai îmblat prin lume … -îl dojeneşte călăreţul: - în faţa măriei sale oamenii se închină şi tac.

- Da oile ce să facă?

–Am avut eu grijă de oi, -spune piticul şi pune la picioarele păstorului un tobultoc de clopoţei. – cred că o să-ţi ajungă. Mîne e sărbătoare şi pentru oi …[1411]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. La şcoala păstorului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 135.

Desenul nr.37

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Musafirii. Irina, Miluţă

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Aman îi mai erau dragi musafirii lui Miluţă. Că dacă n-ai musafiri, ce pitic să cheamă că eşti?! Ia acolo un trunchi cu pălărie.

Irina, soţie-sa, ştia slăbiciunea lui Miluţă şi se folosea de ea. Cînd îi abătea să steiei el acasă, Irina,

[1410] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.132

[1411] Vangheli, Spiridon, *La şcoala păstorului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.134

în vîrful picoarelor, se apropia de prag şi cînta cu glas subţire dezdedimineaţă:
Cu-cu-ri-guuu![1412]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Musafirii. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 137.

Desenul nr. 38

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Musafirii. Irina, Miluţă, vărul Costache şi Eftimia.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Pînă să vină, însă, musafirii ceea, au venit alţii cu musteţi şi nu doi, ci opt. Era piticul costache, un văr deal treilea din celălat sat. …

Miluţă a deschis poarta cea mare: Costache a venit cu căruţa. În căruţă: soţie-sa Ieftimia, un porc şi pisica. …

Da Costache bucuros:
iaca ne mai odihnim şi noi în musaferie! Săraca furculiţă, numai ea lucrează … Măi, ce sărmăluţe! …

Au stat pînă în sară, că deaceea au venit cu căruţa. Ba au rămas şi a doua zi la Miluţă. Şi a treia.

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Musafirii. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 140.

Desenul nr. 39

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Coliba. Moş Irimia.şi baba Lisandra.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În sat.

Mai mare bucluc cu coliba asta. Cine trecea pe drum, parcă nu avea ce face – se iţea în ograda piticului Irimia şi numaidecît da cu ochii de-o colibă.

Baba Lisandra în casă, da moş Irimia în colobă. Casa, de, acoperită cu şindrilă, cu şase ferestre şi cerdac, da coliba – ia acolo nişte druci gheboşi cu un fes de paie.

–Măi Irimia, măi –iese baba cu ochii roşii de nesomn în prag. – de atîta ne-am spetit noi la casa asta? Să te culci la bătrîneţe în colibă?! [1413]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Coliba. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 142.

Desenul nr. 40

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Coliba.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În sat.

… Vşzînd că nu-l poate da la brazdă, a pîndit cînd nu era acasă şi i-a adus la colibă nu o strachină cu borş, ci una cu jaratic. Mai întîi, însă, a scos afară toate bulendrele şi le-a dus unde ştia ea. Numai luleaua a lăsat-o lîngă strachină.

[1412] Vangheli, Spiridon, *Musafirii* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.136

[1413] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.142

Coliba a luat foc. Pălălaie nu saga s-a ridicat în ograda lor. Baba Lisandra, de frică să nu-I ardă casa, iese în drum, ridicînd mîinile la cer:
–Po-ja-ar! Săriţi, oameni buni!
Am uitat să vă spun că fîntînile erau hăt-hăt de vale. Nu ştiu care a văzut fumăraia de pe deal şi a prins a trage clopotul de la biserică.
Au alergat piticii cu căldările pline, dar pînă au ajuns pe vîrful dealului, focul s-a potolit. Acu ce să facă cu apa? Ştiu că nu aveau s-o ducă înapoi la fîntînă? I-au lăsat-o babei. Au împlut două butoaie, o patina, o covată, o albie, au mai turnat şi în treucă şi s-au dus pe la casele cui îi are.[1414]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Coliba. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 144.

Desenul nr. 41

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Ultima săritură. Împăratul Talion.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Cînd l-a văzut pe împărat cum urcă pe turn cu paraşuta în spate, Stănică şi-a zis:
–Ai şi mata un spion acolo în paraşută!
Şi iaca piticii au prins a răcni:
–U-ra-a-a-a!
–Vai! – a ţipat deodată împărăteasa, căzînd în leşin.
–Tră-ias-că … - au dat să strige sfetnicii, însă au rămas şi ei cu gura căscată: paraşuta s-a deschis, dar ce folos? Ieşea aerul dintr-însa şi ea cum venea aşa venea în jos fluierînd. Se vede că avea multe clase şoarecul celea, a făcut o gaură, e-he![1415]

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Ultima săritură. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 151.

Desenul nr. 42

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Ultima săritură. Împăratul Talion şi piticul Stănică.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Pe calul cel alb s-a urcat Stănică.
Abea acum ceilalţi omuleţi îl luau în samă şi-i făceau loc să treacă:
–Acesta e piticul Stănică, ziceau ei. – are un băiat şi s-a născut într-o lună cu împăratul!
Da el dădea numai din cap şi clopoţeii din coama calului sunau: aşa e! …

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Ultima săritură. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 152.

[1414] Vangheli, Spiridon, *Coliba* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.143

[1415] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.150

Desenul nr. 43

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Ultima săritură. Împăratul Talion şi piticul Stănică.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Sus într-un colt de cer, a răsărit luceafărul de dimineaţă. Era încă întuneric, da un pitic merge ape drum cu traista în spate. Se ducea omuleţul la iarmaroc. Păi că i-a născut soţia un băiat şi-I trebuie leagăn. Ba i-a maid at femeie-sa de grijă să tragă cu urechea la iarmaroc, acolo e multă lume – poate i-a cădea şi un nume frumos pentru băiatul lor.[1416]

… şi n-ar fi fost nimic, dacă nu-l dădea de gol cucoşul din traistă: tocmai atunci l-a apucat cucurigul.

Vezi că era vară şi împăratul dormea cu geamul deschis.

–Cine şi-a pus poieţica sub fweastra mea? – a sărit din pat măria sa Talion.

Cînd colo pe drum numai piticul cela cu traista. El a deschis gura să spună că asta nu e poieţică, că e traistă de om, însă a înghiţit în sec. cucoşul să nu tacă şi el? Că măria sa de acu se lăsa păgubaș: poate că I s-a părut numai? Da cucoşul a doua oară:

–Cu-cu-ri-guu!

Tot atunci straja l-a înhăţat pe pitic. Ba i-a luat şi traista cu bucluc.

–E cucoşul meu! –se apăra piticul Stănică.

–Dar drumul? …

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Ultima săritură. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 153.

Desenul nr. 44

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Piticul din safeu şi necazurile împăratului. Împăratul Talion şi piticul Isai

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Într-o zi a citit în ziarul piticilor, că împăratul caută un frizer de viţă. Isai şi-a pus o barbă roşcată, sub nas şi-a încleiat nişte musteţi, s-a grimat, apoi, îmbrăcat în straie nemţeşti şi cu scufiţă pe cap, a venit la castel, adicătelea, e frizar strain.

– Gut! Gut! – atîta spunea şi arăta foarfecele şi gazeta cu anunţul.

L- au dus la împărat.

– Gut! – i s-a închinat neamţul.

„Vom vedea cum e "gutul tău …" – şi-a zis măria sa.

– Îmi trebuie un cap! – a dat poruncă împăratul, că nu avea să pină întîi capul său la bătaie. – Chemaţi-l pe vistiernicul Filimon, el mi-a făcut bucata.[1417]

… împăratul se aşează pe tron, aici să-l tundă. Oglinda, însă, era cam departe, dar ce are a face? Meşterul e neamţ.

„Cîrţ-cîrţ!"colo, "cîrţ-cîrţ" dincolo şi tunsoarea e gata. Pe dinainte, de, era cum era, da în urmă neamţul a făcut harceaparcea din capul împăratului, parcă l-a păscut o jivină. Apoi i-au ieşit nişte urechi – să faci vînt la copt păpuşoi cu dînsele.

Şi la naibii parfum mai avea neamţul. Odată a tras măria sa cu nasul şi a adormit pe tron.cum s-a trezit, picioarele l-au dus tot atunci la oglindă. …

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Piticul din safeu şi necazurile împăratului. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 157.

[1416] Vangheli, Spiridon, *Ultima săritură* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.148

[1417] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu şi necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chişinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.156

Desenul nr. 45

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

Împărăţia Duminică. Mătuşa Frasîna şi moş Ştefan şi nepoţii.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

–Moşnege, dă să te trag de urechi, - zice mătuşa Frăsîna. – Azi e ziua ta, Ştefane! Tu ai aprins soarele! – Noi amîndoi ne-am sculat de cu noapte, amîndoi l-am aprins, Frăsînă-Frăsînă, cu flori pe rochiţă! – o mîngîia moşul.

Nu degeabaardea focul aşa devreme în casa piticului Ştefan. De ziua lui, mort-copt, veneau fiii cu nevestele lor, fiicele cu bărbaţii, soseau to-o-ţi nepoţii, ba şi strănepoţii, că avea şi de aiştea bunelul Ştefan. Se grămădeau peste patruzeci de pitici.[1418]

În casă nu încîpeau atîţea. Bunelul răsturna o căpiţă de fîn şi se culcau afară, toţi la un loc…da fînul ce plăcut mirosea!

4. Numele pictorului: ***Iurie Leu***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Împărăția Duminică. In: *Pantolonia –ţara piticilor*. Ch.: Literatura artistică, 1989, p. 160.

[1418] Vangheli, Spiridon, *Piticul din safeu și necazurile împăratului* în *Pantalonia-ţara piticilor.Povestiri*, Chișinău, Editura „Literatura artistică", 1989, p.160

TESTUL nr. 2 „Identifică desenul”

Privește cu atenție cele 33 de desene.
Răspunde, în scris, în dreptul fiecărui desen.

1

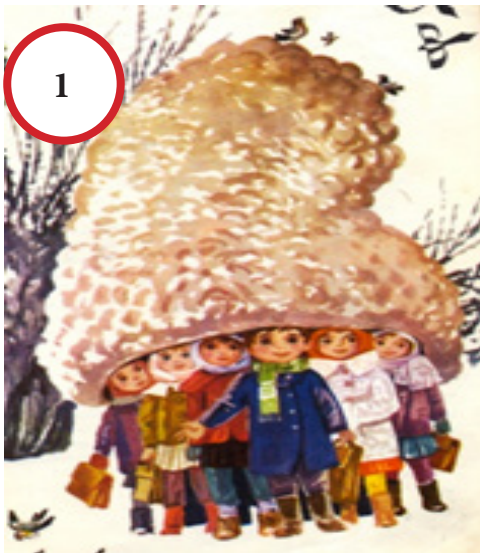

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

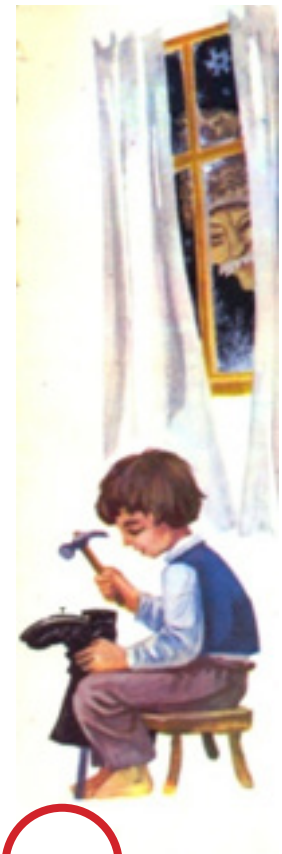

12

13

14

15

16

17

18

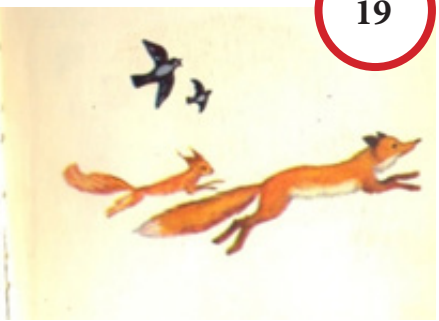

19

20

21

22

23

24

25

26

27

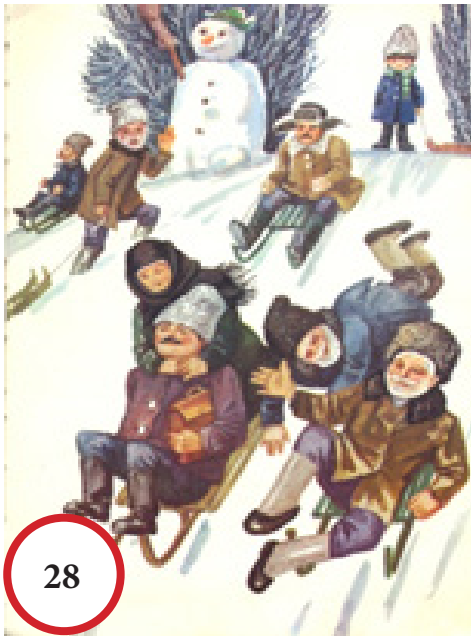

28

29

31

32

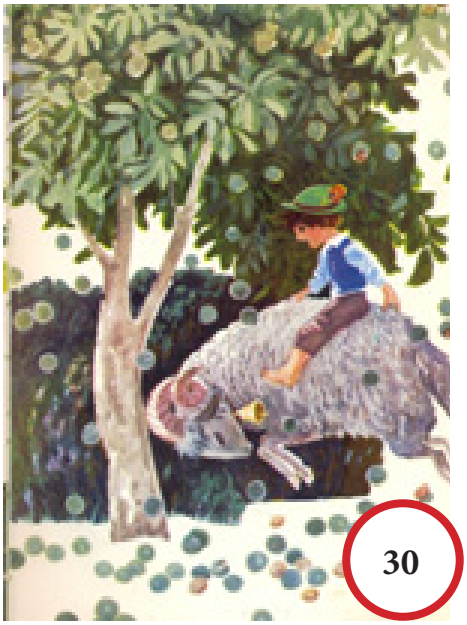

30

33

Dsenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 20

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 21

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 22

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 23

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 24

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 25

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 26

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 27

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 28

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 29

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 30

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 31

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 32

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 33

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Isprăvile lui Guguţă/ Guguţă-căpitan de corabie[1419]

Desenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cuşma lui Guguţă. Guguţă şi elevii din clasa întîi.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Satul Trei-iezi.

Odată Guguţă venea de nuştiu unde. Pe lîngă moară iaca se întîlneşte cu o fetiţă din clasa întîia cu cărţile subsuoară. Era vînătă de frig.

… şi Guguţă îşi scoate cuşma şi o întoarce cu gura în sus, dar vede fetiţa şi i se face încă odată milă de dînsa. … - dacă n-o ei, o las aici, - şi o aşază pe zăpadă. … tremură băiatul de frig, dar n-are încotro. Cuşma rămîne singură-singurică în mijlocul drumului. Întoarce capul ba Guguţă, ba fata să vadă, dacă mai este acolo.

Cuşma, cînd îşi dă sama, că stăpînul o leapădă, unde îşi adună toate puterile şi cînd trage odată aer cu gura – se face mai mare. … de luni pînă sîmbătă cuşma a tot crescut. Acum încăpeau şase fete sub ea.

… Măi, ce cuşmă vine pe drum! – ieşeau pe la porţi cei din Trei-Iezi. – Îi cît un stog de fîn, bre!

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1420],[1421]

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Darul. Guguţă, moş Toadere Putină şi baba.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

La magazinul din sat.

Apoi l-au văzut oameniii (pe Guguţă) coborînd dealul cu un brat de ghipcei. … şi a dus băiatul ghioceii drept la magazin. … Ian te, bre! – se miră un gospodar. – Ai fost tocmai în Hîrtop, a?

…- Îhî, am să i-l duc babei, - se bucură moş Toadere Putină. – Dacă te-a întreba, măi Guguţă, să-i spui, că am fost şi eu cu tine.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1422]

Desenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

O taină. Guguţă, mama şi cucoşel.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Guguţă la piaţa din oraş

Mai întîi se duc pe la piaţă. Mama scoate nişte ouă de vînzare, iar Guguţă tine ţanţoş un cucoşel adevărat, care te ciupeşte dacă vrea.

Oamenii din piaţă se tot învîrtesc pe lîngă Guguţă şi-l iscodesc cît vrea pe cucoşel. Un om cu ochelari îl ia şi-l cumpăneşte în mînă, altul îi caută creasta, iar o femeie îi sulfa în pene. Măcar cineva să întrebe:

- Măi băieţele, dar porumbacul tău cîntă?

[1419] Vangheli, Spiridon, *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979.

[1420] Vangheli, Spiridon, *Cuşma lui Guguţă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.9

[1421] Vangheli, Spiridon, *Scrieri alese*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1985, p.97

[1422] Vangheli, Spiridon, *Darul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.12

- L-am auzit cu urechile mele, -i-ar răspunde Guguţă. … Băiatului îi vine un gînd să-i dea drumul să zboare pe deasupra pieţii unde l-or duce ochii. … abea către sfîrşitul pieţii I l-a vîndut unui marinar, care i-a făgăduit că n-o să-l taie.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1423]

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Moş paznic. Guguţă şi Moş Paznic.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În vie.

La marginea satului Guguţă a găsit un deal cu poamă alba. S-a uitat la stînga,a cîrnit capul în dreapta – nu se vedea nimeni.

– Este cineva în vie? – a întrebat întîi încet, apoi mai tare Guguţă. …

A mai mers Guguţă cu cele două picioare şi a dat de un deal cu poamă roşie. Şi pe cărare şi-n vie – nimeni. Se vede că oamenii culeg în altă parte. … ce.i de făcut? Cît e să-şi aleagă un strugur şi să-l rupă cu mîna lui. Trebuie să se înveţe a rupe struguri, că o să-I prindă bine, cînd va creşte mare!

Acum căuta pe la tufe un strugure mai potrivit şi a uitat să mai întrebe o data, dacă este cineva în vie. Cînd a chitit strugurul şi a întins mînuţa să-l apucw de codiţă – a văzut de cea parte de tufa două ciubote, în ele o pereche de pantaloni, mai sus o cămaşă, două musteţi şi o puşcă la umăr.

–Moş paznic! – a înlemnit Guguţă cu mina întinsă.

–Aşa ne-a fost vorba, bre! Al cui eşti? – s-au aplecat musteţile.

–Al mamei, -a murmurat Guguţă cu ochii la armă.

În loc să-l aresteze, cum se aştepta băiatul, Moş Paznic l-a netezit pe cap, a scos puşca din umăr şi i-a întins-o:

–Ţine-o să-mi fac o ţăharcă. … dar a pucat puşca cu amîndouă mîinile …

4.Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1424]

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Toboşarul. Guguţă şi Liliana.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În mahalaua lui Guguţă.

După ce l-a pălit norocul acesta, Guguţă şi-a făcut treabă pe la mama Lilianei să vadă cum arată o fată născută. Liliana şedea în leagîn şi se uita cu ochii. …

Şi cum stătea Guguţă în cerdac cu un creion în mînă şi chitea de asupra foii s-o facă pe Liliana cu faţa spre casa lui – în clipa aceea se deschide portiţa şi apare lîngă cerdac nenea Mihai.

–Măi Guguţă, tu ştii să baţi doba?

–O bat, nene Mihai.

–…

–Dacă n-are cine, vin s-o bat eu, nene Mihai.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1425]

[1423] Vangheli, Spiridon, *O taină* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.18

[1424] Vangheli, Spiridon, *Moş paznic* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.21

[1425] Vangheli, Spiridon, *Toboşarul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.23

Desenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Toboşarul. Trei muzicanţi.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Satul Trei – Iezi. La cumătria Lilianei.

În sara ceea erau trei nunţi în satul Trei-Iezi, mai bateau dobele trei toboşari bătrîni, dar ce folos, dacă doba lui Guguţă bubuia mai tare! Cînd a luat sama nenea Mihai – nu mai încăpeau musafiriii în ogradă. O parte jucau în drum.

… Din urma mireselor au sosit şi muzicanţii de la cele trei nunţi în frunte cu trei toboşari bătrîni…

Cînd a văzut guguţă că au venit atîţea muzicanţi să-I cînte Lilianei – i-a dat băiatului cu acardeonul să bată doba, iar el s-a dus la culcare, că era tîrziu. Oamenii i-au umplut cuşma cu bomboane, iar văduva lui Creţuleac i-a spus, că din noaptea asta doba o să rămînă a lui Guguţă.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1426]

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fie cărui desen –personajul şi opera.

Banca lui Guguţă. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

– Tată, fă-mi o şcoală în ogradă.

Tata se scarpină la tîmplă:

– O şcoală, a? ei, dacă s-o fac, păi să aibî măcar două etaje … Da iaca n-am macara şi Bălţul nu-I peste drum?!.
– Dintîi fă-mi o bancă, nu se lăsa Guguţă.
– O bancă, dă, -se luminează tata.

La o săptămînă iaca o adduce meşterul şi o pun în livadă.

Cum auzea clopoţelul şcolii, Guguţă îşi lua pălăria de pe cap, se aşeza în bancă şi îşi lua pălăria de pe cap, se aşeza în bancă şi îşi făcea lecţiile. Cînd prindea cu urechea: "Un-doi! Stîngul!", ieşea din bancă şi mergea cu pas cadenţat încolo şi încoace. Dacă şcoala cînta, Guguţă bătea doba în tact …

Da copiii vecinilor se zgîiau prin gard. Cît n-ar fi dat să stea şi ei în banca asta! Numai ce aud într-o zi din gura lui Guguţă, că dacă au straie noi şi cărţi, pot veni cîte unul la şcoala lui. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1427]

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cîntarul. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În cîmp la arie.

Sub amează trecea cu căruţa pe drumul de lîngă poartă un prieten de-al lui Guguţă. A oprit caiii să vadă ce se mai aude. Aflînd necazul lui Guguţă, i-a zis:

– Lasă că te învăţ eu ce să faci. Pune cîntarul în căruţă să te repăd în cîmp la arie. Acolo sînt oameni cîtă frunză şi iarbă.

La arie au dat cîntarul jos. Oameni erau mulţi, nu-I vorbă, şi prietenul lui, căruţaşul, a pus cuvînt pentru Guguţă … a găsit la arie şi greutăţi adevărate, degeaba …

[1426] Vangheli, Spiridon, *Toboşarul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.24

[1427] Vangheli, Spiridon, *Banca lui Guguţă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.27

Guguţă scoate alt creion, unul chimic, şi numără cu el kilogramele, dar îi iese tot atîtea.

– Aşa e, nene.

– Nu-I dreaptă socoteala ta băiete. Cîntăreşte şi sacul ista cu grîu, - şi unde umflă gospodarul sacul şi-l pune pe cîntar.

Guguţă adaugă şi kilogramele sacului.

– Atîta ai, nene Ioane.

– Ba nu, măi băiete. Cîntăreşte şi vraful ista de grîu.

…

Ion Cumpănă i-a dat un cîntar mai mare şi doi oameni să-l ajute. O săptămînă a rămas Guguţă în cîmp. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1428]

Desenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Povestea lui Guguţă cu Moş Gerilii. Moş Gerilii.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În ţara ceea sînt Moş Gerili de care vrei – şi bătrîini şi tineri., şi băieţei de Moş Gerili. …
A doua zi se duc toţi la şcoală călare pe pui de cerb.
La şcoală învaţă toate limbile şi drumurile.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1429]

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Urătorii. Doiniţa.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Cînd a rămas pînă la Anul Nou un mîne şi doi de poimîni, Pomul de iarnă a deschis uşa şi a intrat înaintea tatei în casă. Întîi doiniţa a bătut din palme, apoi i-a arătat Pomului de iarnă unde doarme ea şi unde o să crească el…

Cum au simţit că bradul e în casă, tot felul de păsăruici, veveriţe cu nuci în gură, fluturi cu căpşune-n spate s-au urcat sus, în ramurile lui. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1430]

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Urătorii. Moşul, Guguţă şi băiatul cel mai mic al moşului.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Moşul se îmbracă şi se uită afară. În casa lui Guguţă arde lumina. Omul caută cleampa, iese în prag şi oia drept spre casa lui Guguţă. Se uită cu un ochi pe fereastră: băiatul cel mic al lui împreună cu guguţă şed pe scăunele şi cum bat aşa bat ţinte în tălpile ciubotelor, care de la o vreme nu se mai strică. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1431]

[1428] Vangheli, Spiridon, *Cîntarul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.31

[1429] Vangheli, Spiridon, *Poveatea lui Guguţă cu moş Gerilii* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.35

[1430] Vangheli, Spiridon, *Urătorii* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.37

[1431] Vangheli, Spiridon, *Urătorii* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.43

Desenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Ceasul. Bunelul, Guguţă şi ceasul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Într-o zi Guguţă îl vede pe bunel, că se uită la soare:

– Ce faci, bunele? – îl întrebă Guguţă.
– Potrivesc cît e vremea.
– Aista e ceasul tău,bunele?
– Aista-i.

Guguţă îl compară cu al tatei şi găseşte că ceasul bunelului e mai bun. Să tragi un ciocan în ceasul tatei, nu rămîne nici un minut într-însul.

În ceasul bunelului au bătut cu tunul la război şi tot nu l-au stricat. Luminează şi încălzeşte. Apoi la ceasul ista se pricep şi păsările, şi caii. Umblă şi umblă – nici ceasornicar nu-ţi trebuie. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1432]

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Bastonul. Guguţă, bunelul şi bastonul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Era ziua bunelului. … iar Guguţă i-a dăruit un baston. Bunelul l-a strîns pe Guguţă în braţe şi i-a lăudat bastonul în fel şi chip. Pînă şi la masă bunelul a pus bastonul lîngă dînsul. … şi la masă s-a aşezat faţă în faţă cu Guguţă.

… Bunelul de abia se sculase şi umbla prin casă în cămaşa de la mamam şi ciupicii tatei. Bastonul şedea în cui. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1433]

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Maria sa Guguţă. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Satul Trei-Iezi.

Guguţă pe lîngă ei, era un uriaş şi ajunge el mai marele satului.

I s-a adus un mînz la scară.

Picii din sat curegeau gîrlă la Guguţă cu tot felul de treburi.

– Măria Ta, îmi picură casa şi am nevoie de nişte foi de ardezie. …

Cum îşi pune treburile la cale, încalecă mînzul şi o porneşte prin împărăţie. În poartă îi iese în cale un copleş plîngînd:

– Măria Ta Guguţă, am pierdut o raţă. …

Pe la chindie Măria SA a plecat în luncă la o vînătoare de fluturi. Unii fluturi, ca să ajungă la curte, se băgau de bună voie sub pălăria Măriei Sale. … multe treburi a mai avut Guguţă în ziulica aceea. Către sară Măria sa, obosit de-a binelea, a ieşit la marginea satului Trei-Iezi.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1434],[1435]

[1432] Vangheli, Spiridon, *Ceasul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.45

[1433] Vangheli, Spiridon, *Bastonul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.46

[1434] Vangheli, Spiridon, *Măria sa Guguţă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.49

[1435] Vangheli, Spiridon, Guguşă în *Guguţă şi prietenii săi*, Editura *Turturica*, Chişinău,1994, p.96

Desenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cosaşul. Guguţă şi tata.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În cîmp.

… tata stîrnise un pui de iepure şi unde leapădă coasa şi dă-I drumul după dînsul. Iepurele fuga, tata fuga, iepurele după dîmb –tata în urma lui. … - a închis gura Guguţă şi a alergat la coasă.

N-a uitat să scuipe în palme şi cînd i-a făcut vînt … a doua oară a mers bine. Pe urmă iar a înfipt-o în pămînt.

Cînd s-a întors tata, Guguţă cum trăgea aşa trăgea coasa. A cosit vreo zece fire de iarbă!

Pînă în seară a strîns un brat de mierea-ursului, coada- mielului şi a cîntat toate cîntecele pe care le ştia….

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1436]

Desenul nr.17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Pozna. Guguţă şi moş Luca.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Dealul din Sărituri.

Pe dealul din Sărituri băiatul vede nişte moşnegi prăşind într-o vie. Sapele îs mari, moşnegii îşi şterg cu mînecile sudoarea de pe faţă. Acel de acolo e moş Luca.

– Moşule, - zice Guguţă, da eu ştiu ce vrea sapa matale.
– Bre, iar te ţii de şotii?!

Băiatul cere sapa de la moş Luca, îi mîngîie coada şi prinde a cînta:

– Mie una,
Ţie două –
Şi-ţi maid au şi-o coadă nouă!
– Ha-ha-ha! – se luminează moşnegii.

Da sapele, cînd aud că o să aibă coadă nouă, sar din mîini şi unde prind a da din barbă, prăşind singure.

Moşnegii îl bat pe umăr pe Guguţă…

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1437]

Desenul nr.18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Scrînciobul lui Guguţă. Guguţă şi mama.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În grădina casei.

Mama udă curpenii de pepeni. Mult a umblat Guguţă să-şi facă un scrînciob. Mai întîi vroia să-i pună pe doi stîlpi de telefon, dar firul era prea subţire. …

Trece o zi-două şi Guguţă nu mai pomeneşte de scrînciob. Ai casei credeau că băiaatul s-o fi luat cu altele. … A doua zi mama avea de gînd să ude curpenii de pepeni şi să-l ducă apoi pe Guguţă la doctor.

Cară mama o căldare de apă, cară două şi de odată zăreşte nişte pietre sub zidul de lîngă fîntînă. Ridică capul. În coşul de la coada cumpenei parcă este nu ştiu cine. Cînd se dă mai aproape –

[1436] Vangheli, Spiridon, *Măria sa Guguţă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.49

[1437] Vangheli, Spiridon, *Cosaşul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.53

Guguţă al ei scoate capul.
– Aici îmi erai. Coboară-te tot amu!
– Nu, că am de udat pepenii.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1438]

Desenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cuţitaşul lui Guguţă. Ursul - Moş Martin şi animalele din pădure.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În pădurea din satul Trei-Iezi.

Ursul a venit la izvor cu un ştiubei subţioară. O căprioară i-a făcut loc să beie apă, apoi l-a întrebat:
– Altă ce mai faci, Moş Martin?
– Iaca mi-am cumpărat radio. M-am deprins cu dînsul şi nu pot fără muzică. …
– O veste, Moş Martin! – strigă buburuza. – Am primit o telegram de la ciocănitoare. În pădure a intrat Guguţă!.
– Singur, Moş Martin, dar are cuţitaş! Şi întreabă de tine.

Ursul a rupt-o la fugă cu tot cu radiou. …

Vestea despre cuţitaşul lui Guguţă a sculat pădurea în picioare. Veveriţele îşi trăgeau perdelele la scorburi, vulpea s-a băgat cu tot cu coadă în vizuina bursucului, lupul s-a înfundat în nişte mărăcini şi se chinuia să-şi amintească dacă nu cumva era din satul Trei-Iezi.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1439]

Desenul nr. 20

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Macahonul. Guguţă şi sătenii.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În satul Trei-Iezi.

… A mers prin tot satul şi cînd i-a rămas numai să deschidă portiţa lui nanu-său, şi-a pus mîinile în cap. Tot cu gîndul la lapte de buhai, a uitat să le dea oamenilor bună dimineaţa.

Guguţă se întoarce puşcă, ajunge un om din urmă şi-I dă bună dimineaţa, dar ceilalţi ia-I de unde nu-s. …unii nu ţineau minte să-l fi văzut şi Guguţă le dădea bună dimineaţa la toţi. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1440]

Desenul nr. 21

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Spărgătorul de nuci. Guguţă şi spărgătorul de nuci.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În satul Trei-Iezi la culesul nucilor.

Într-o zi fierarul satului n-avea de lucru şi se plimba pe drum. Auzind cum pîrîiau uşile, a intrat în casa omului.
– Păi, să vă fac un spărgător de nuci?
– Asta-i! – a zis tata lui Guguţă bucuros. – Mi se învîrtea mie ceva în cap, dar mata i-ai zis pe nume.
Şi a făcut fierarul un spărgător de nuci.

[1438] Vangheli, Spiridon, *Pozna* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.54

[1439] Vangheli, Spiridon, *Scrînciobul lui Guguţă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.59

[1440] Vangheli, Spiridon, *Spărgătorul de nuci* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.66

Dar cînd s-a călătorit vara, pe Guguţă a prins a-l durea din senin un picior.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1441]

Desenul nr. 22

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

La moară. Guguţă şi morarul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

La moara din sat.

– Nu pot porni moara cu trei oameni, îmi fărîm piatra. …
– …
– Dar cum rămîne cu făina?- iau cerut socoteală oamenii.
– Apoi să vedem. Mai trebuiesc grăunţe. Trageţi o fugă în sat şi daţi de ştire. …

A mai răsărit un tobultoc de ici, un tobultoc de colo.

S-au aşezat oamenii jos împreună cu morarul şi-au făcut o listă. Dintre barbate unul Guguţă mai era în sat.

– Măi Guguţă, tu n-ai de dus la moară? îţi fac făină prima-ntîia.

Apoi a luat o cuşmă de grăunţe, un sac pentr făină, s-a urcat pe bicicletă şi mîn-o la moară. Cu grăunţele lui Guguţă coşul s-a umplut numai bine.

Morarul a pornit moara.

– Bravo, Guguţă! – îşi zvîrleau oamenii cuşmele în sus, iar femeile au ieşit pe la porţile, aşteptînd făina.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1442]

Desenul nr. 23

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Guguţă şi oamenii lui de zăpadă. Guguţă şi oamenii de zăpadă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Guguţă şi-a luat mănuşile, a amesticat oiţile albe, iepuraşii, tigrişorii, ursuleţii, căprioarele şi a făcut un om de zăpadă. Părea un om de treabă şi Guguţă i-a făcut o femeie de zăpadă. Ca să le fie mai vessel, băiatul, băiatul le-a adus pe lume cîţiva copii de zăpadă. Pe urmă oamenii s-au îmnulţit în toate ogrăzile.

De cu sară oamenii învăţau a merge, iar la miezul nopţii se duceau în musaferie unul la altul şi le aduceau copiilor de zăpadă ţurţuri de gheaţă. …

Copiii au simţit, că oamenii de zăpadă au ceva pe suflet şi le-au mai pus cite o mătură şi în mina stîngă: ogrăzile sînt mari, să aibă noaptea ce face.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1443]

Desenul nr.24

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Bunelul. Bunelul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În satul Trei-Iezi.

– O venit primavera, Guguţă!

În ziua, cînd s-a dus mătuşa Casunea în Germania, s-a întorsguguţă de la spital. …

[1441] Vangheli, Spiridon, în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.12

[1442] Vangheli, Spiridon, *La moară* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.70

[1443] Vangheli, Spiridon, *Guguţă şi oamenii lui de zăpadă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.71

– Mînţămăsc, Guguţă, că mi-ai adăugit zile, -l-a pupat bunelul. Iaca am înoit fîntîna, că de hodinit am cînd.

A doua zi, cînd deschide portiţa, Guguţă vede, că bunelul umblă în genunchi prin ogradă. Samănă floarea soarelui bunelul. Se tîrîie ici, se tîrîie colo, că ograda e mare. …

Sapă colo, bocăneşte ici, şi dă de căsuţa cîinelui.

Cînd vede că e pustie, ia un pămătuf şi-l zugrăveşte pe Colţun pe căsuţă, iar vopseaua, care îi rămîne, mai face nişte găini pe uşa de la poiată, că s-au cam împuţinat cele dinăuntru. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1444]

Desenul nr.25

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cum a crescut Guguţă într-o noapte. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În satul Trei-Iezi. La sfîrşitul anului şcolar. Guguţă a finisat clasa întîi.

Lumea dintr-o jumătate de sat, credea, că Guguţă aleargă acasă să vadă de ce culoare e maşina tatei, iar oamenii din cealaltă jumătate de sat credeau, că tata vine cu camionul să-l felicite pe Guguţă că nu mai e mic – a trecut în clasa a doua!.

Aleargă Guguţă cît aleargă şi cum drumul cote ape lîngă casa nanaei Caterina, iaca aude o voce din ogradă. …

Dacă vede băiatul una ca asta, îşi face pe loc socoteală să mai treacă pe la cîteva neamuri în drum spre casă.

Neamurile parcă s-au sfătuit … unul îl pune în capul mesei, altulcîi strecoară nuci în sîn, iar nana Mărioara i-a spus, că o data în viaţă trece omul în clasa a doua şi i-a dăruit o cloşcă cu doi pui.

Guguţă a pus-o de mămăligă. Puii i-a băgat în ghiozdan, dar cloşca? …

Gardurile de jur împrejur erau îmbrăcate în covoare, pe frînghie stăteau înşirate toate cămăşuicile lui Guguţă din clasa întîia şi mama le-a ieşit în cale cu trei buchete de liliac: unul I l-a dat lui Guguţă, unul I l-a dat tatei, iar pe al treilea l-a agăţat la fereastra camionului. …. Gafia lui Toadere Putină, care nu l-a văzut de ieri. Aracan, ce mare te-ai făcut astă noapte! Am venit să te pup în frunte, - şi pune caldaria lîngă Guguţă. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1445]

Desenul nr. 26

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Guguţă- căpitan de corabie. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Guguţă în butoi închis de dogar.

Ca să-l găsească meşterul acasă, Guguţă s-a băgat în poloboc. Cum îl ardea soarele, în loc de pălărie, a tras fundul polobocului de asupra şi oboist de atîta alergătură şi cu nădejdea că este clopoţelul la poartă, a adormit trunchi. …abea cînd a ieşit omul din ogradă, Guguţă a auzit clopoţelul de la poartă şi s-a trezut. …cînd îşi dă seama unde-I, sare în picioare, dar ieşi din butoi dacă ai cum! …guguţă bate cu pumnul în butoi, strigă la vecini, dar nu-l aude nimeni. …

– Iaca am rămas singur-singurel pe lume! – şi hai să deie butoiul de-a dura cu gîndul să iasă în drum şi s-o ieie prin sat pînă la casa lui bunelul-său.

„Hop, hop, hop!" – se rostogoleşte polobocul, dar nu poate nimeri poarta. …

„De balenă nu mă tem.Cum o să intre pe găurica asta în butoi? Dar toi mai bine să-mi iasă în cale un delfin. Fac hăţuri din pantaloni, îl înhăm la poloboc şi de-e! pe mare.

[1444] Vangheli, Spiridon, *Bunelul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.142

[1445] Vangheli, Spiridon, *cum a crescut Guguţă într-o noapte* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.87

– Iaca un butoi care vorbeşte! – o s-alerge alţi delfini. –îţi dăm, bre, o corabie pe dînsul! –şi-o scot de la fundul mării.
– Bun, -zic eu. Mă urc la cîrmă şi vin pe Răut acasă. O strig pe mama, îl strig pe tata.
… eu ridic ancora şi unde crezi că ne duce? În ospeţie la australieni! Mama – bucătar de bord, tata – ajutorul meu, iar eu - căpitan de corabie!"

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1446]

Desenul nr. 27

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cum o învaţă Guguţă pe mama să meargă pe bicicletă. Guguţă, mama şi tanti Cristina

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În ogradă.

… într-o zi Guguţă, - eu îs băiatul tău ori nu?...
– Ei, dacă-s băiatul tău, am să te învăţ a merge pe bicicletă! …
– Apoi … o să te învăţ a merge pe bicicletă. Iaca darul meu.
– Da ce-o să zică lumea, măi băiete? – se uită mama serioasă în ochii lui.
– O s-o învăţ şi pe nana Jenea şi-ţi fi două în mahală. …

Ţi a doua zi unde prinde a scoate din casă pernele, plapumele, ţolurile, paltoanele, cuşmele, sacul cu lînă şi tot ce a mai găsit şi hai să le înşire prin ogradă.
– Eu le-am scos, mama. Dacă te-a trînti bicicleta, să ai pe ce cădea.
– Ce să fac eu cu tine, măi? …

Guguţă una-două a înălţat scaunul de la bicicletă, i-a umflat bine roţile, dar mama nu se grăbea. …

Cum nu da mama, cădea numai pe pămînt gol. Guguţă acu muta un ţol, acu alerga din urma bicicletei cu o pernă în mînă, iar mama huştiuliuc! Într-o albie cu apă, dar măcar să zică valeu….

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1447]

Desenul nr. 28

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cînd vei auzi clopotul…. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Dealul Morilor.

Cînd a prins a ninge, Guguţă umbla din mahală în mahală şi vedea cum stau treburile prin saraie.

A ninns, a nins, a nins şi iată că într-o duminică, dezdedimineaţă, pe cînd ieşea numai pe ici-colo fumul din hogeacuri, sătenii au auzit clopotul. Suna lung, prelung, cu mare dor de oameni.

Şi a ieşit tot satul de la mic la mare pe Dealul Morilor.

Guguţă aştepta în vîrful în dealului cu şaptezeci şi şapte de sănii, făcute de iznoavă. …
– Să se dea copiii, iar noi le ducem săniile în deal, -îşi ridică gulerul directorul şcolii, căci mîncase şi el poamă.

Şi iată că iese din mulţime toadere Putină.
– Măi Nechita, unde eşti?
– Aici eram, cumătre.
– Hai, bre, s-o facem şi pe asta! –îşi apasă toadere Putină cuşma pe urechi şi se aşează cu moş Nichita într-o săniuţă.

„U-hu-hu-huuu!" – a răsunat valea Răutului. …

[1446] Vangheli, Spiridon, *Frizerul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.101

[1447] Vangheli, Spiridon, *Cum o învaţă Guguţă pe mama să meargă pe bicicletă* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.106

La urmă au înălţat pe Dealul Morilor un om de zăpadă. Cînd i-au pus capul, semăna leit cu Guguţă. …

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1448]

Desenul nr. 29

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Ocheanul lui Guguţă şi omuleţii vierzi. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

în sălcîm.

Guguţă s-a procopsit cu un ochean, dar întrucît lumea văzuse lucruri şi mai dihai – nu-l lua nimeni în samă. … Dacă perdea un om ceva, venea la Guguţă, dacă găsea ceva, tot la Guguţă venea să întrebe cine e păgubaşul. Guguţă se scula pe rouă, îşi lua ocheanul, de ale gurii şi se căţăra în sălcîmul mai înalt decît casa.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1449],[1450]

Desenul nr. 30

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Muzicantul din Trei – Iezi. Guguţă şi berbecul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Odată Guguţă a uitat portiţa de la ocol deschisă. Umblînd prin ogradă, muzicantul s-a uitat în treucă: în locul lui vede în apă un berbec. …

Într-o sîmbătă Guguţă bătea un covor cu băţul.

– Aa, iaca cine e vinovatul! – unde sare muzicantuk din ocol şi buf! Îi trage un cap covorului.

Guguţă se suie călare pe berbec. Îi părea, că tine în mînă o spadă, iar covorul e coliba sub care s-a ascuns zmeul.

Guguţă îl lua la cules nuci. Cînd trăgea un cap în copac, ploua cu nuci, da de ici cînta clopotul.

Dacă avea cineva de stricat vr-un gard ori vr-un sarai, îl chema pe Guguţă cu berbecul…

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1451]

Desenul nr. 31

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Guguţă zboară. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Iar într-o zi unde îşi leagă nişte aripi de gîscă la mîni şi la picioare şi aleargă tot atunci la gireada de paie de lîngă sat. nu-I, nu-I şi iaca se întoarce acasă şchiop…

Pînă i-a trecut piciorul, şi-a meşterit două aripi mari de carton. Şi cum a prins a bate vîntul, s-a urcat cu ele pe casă. Un capăt de frînghie era legat de hogeag, alt capăt de piciorul lui Guguţă, nu cumva să-l ducă aripile cine ştie unde. ….

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1452]

[1448] Vangheli, Spiridon, *Cînd vei auzi clopotul* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.111

[1449] Vangheli, Spiridon, *Ocheanul lui Guguţă şi omuleţii verzi* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.114

[1450] Vangheli, Spiridon, Guguţă în *Guguţă şi prietenii săi*, Editura *Turturica*, Chişinău,1994, p.97

[1451] Vangheli, Spiridon, *Muzicantul din trei-iezi* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.125

[1452] Vangheli, Spiridon, *Guguţă zboară* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.127

Desenul nr. 32

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Guguţă zboară. Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Guguţă în avion pe deasupra satului.

Guguţă, cînd se vede în avion, de acum o întoarce:

- Merg, -zice, -dacă mă-ţi lăsa măcar oleacă în cabină, - şi unde scoarte documentul, că ştie să cîrnească camionul şi poate să-l dea înapoi. ….
- Poftim! Hai, intră!

He-he-he, şi cînd s-a văzut Guguţă lîngă pilot, mai aproape de aripi!

„U-u-u-u!" – se auzea jos. Care se uita la avion, care nu, dar Guguţă în gîndul lui….

… - Ce-ar fi să zburăm şi pe de asupra satului meu, ca să vă arăt casa unde trăieşte moşul cela. Poate că altă dată eu o să fiu ocupat.

– Buuun, - face pilotul şi cîrneşte avionul. …

Şi unde îşi scoate băiatul cămaşa şi o aruncă în sat. după dînsa zboară pantalonii lui, cureaua şi sandalelel una cite una.

– Oare ce să fie? – se întrebeau cei de jos cu ochii în sus. – poate că s-o fi aprins avionul? Ori dă nişte semnale?...

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1453]

Desenul nr. 33

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Vînătorul. Vînătorul şi guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Casa vînătorului.

Vede vînătorul că iese fum din hogeacul lui, dar nu se grăbeşte acasă. Unde raţa sălbatică la sold şi îşi face treabă prin sat.

Guguţă nu alerga ca alţi copii să vadă raţa. Cînd auzea împuşcătura, răsărea ca din pămînt cu toporul pe umăr în ograda vînătorului şi îi ajuta soţiei lui să taie lemne. …

Vînătorul era în preajma iazului. Unul îi arată că iese fum din hogeagul lui şi omul se scarpină la ceafă: ard lemnele de pomană. …soţia lui, dimpotrivă, mai pune bucuroasă un ceaun pe plită şi mai adduce un brat de lemne …

Că s-a aprins casa, că nu s-a aprins, ştie unul Guguţă. Cînd a luat sama femeia, băiatul era sus, pe acoperiş. Drept, că din hogeag ieşeau încă scîntei. Guguţă huştiuliuc! În el o căldare de apă. Şi mai toarnă vre-o trei-patru pe acoperiş. Era ne-egru de funingine şi ud pînă la piele.

4. Numele pictorului: ***Igor Vieru***[1454]

[1453] Vangheli, Spiridon, *Guguţă zboară* în *Guguţă-căpitan de corabie*, Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.130

[1454] Vangheli, Spiridon, *Vînătorul* , Editura *Literatura artistică*, Chişinău,1979, p.135

TESTUL nr. 3 „Identifică desenul”

Privește cu atenție cele 19 desene.
Răspunde, în scris, în dreptul fiecărui desen.

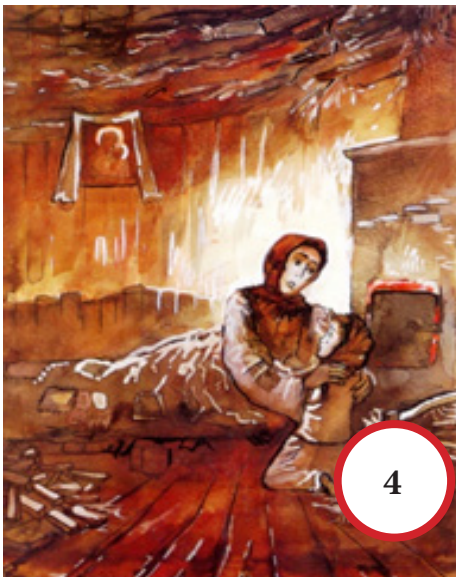

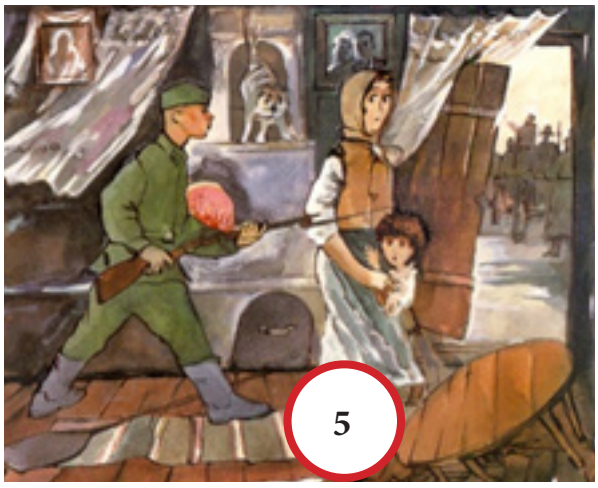

7

8

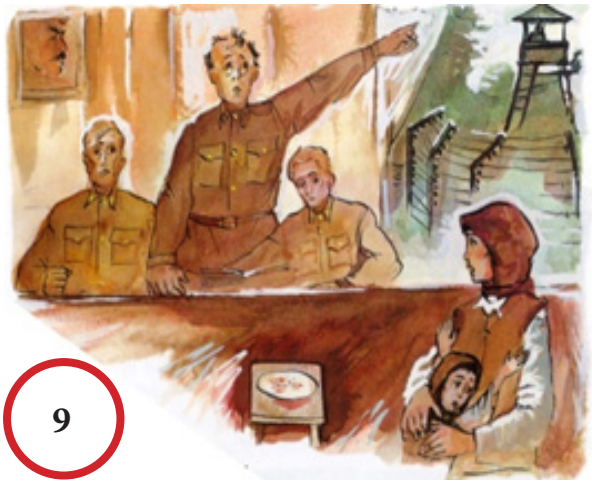

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

Dsenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Răspuns:

De recunoaștere prin desen a operei și a personajului literar în operea vangheliană

Desenul nr. 1

1. Recunoaşte opera și personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul și opera.
   Trenule, unde ne duci? Vasile Bujor și copiii din sat (Iacobaș, Foca, Ionuț) și fiica sa Olița
3. Unde se desfășoară acţiunea?
   În Basarabia. Satul Sofia. Copiii din sat în pomul lui Vasile Bujor.
4. Numele pictorului: ***Eugen Țîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 2.

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera și personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul și opera.
   Trenule, unde ne duci? Mama lui Iacobaș cu Iacobaș
3. Unde se desfășoară acţiunea?

În Basarabia, satul Sofia. Era 12 iunie 1941, s-au început deportările în Sibiria. … *Atunci noaptea, cînd au năvălit în casa lor cei trei bolșevici cu puști ca să-i ducă în Siberia, mama cocea pîine – ardea focul în cuptor și ea punea pîinile în tăvi….*

4. Numele pictorului: ***Eugen Țîbîrneac***

Sursa: ANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 5.

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera și personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul și opera.
   Trenule, unde ne duci? Gara de tren din Bălți.
3. Unde se desfășoară acţiunea?

Gara din Bălți. De aici au fost deportați gospodarii satului Sofia. Bărbații erau încărcați separat de copii, în vagonul nr.1, iar copiii în vagonul nr.74.

4. Numele pictorului: ***Eugen Țîbîrneac***

Sursa: ANGHELI, Spiridon. Trenule, unde ne duci? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 6.

Desenul nr. 4

1. Recunoaşte opera și personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul și opera.
   Iacobaș , mătușa Irina și Iacobaș.
3. Unde se desfășoară acţiunea?

În Siberia. Mătușa Irina, o rusoaică aristocrată, deportată din Sankt-Petersburg. Iacobaș a devenit orgfan, se culca unde nimerea. Într-o zi el s-a culcat în ieslea din grajdul mătușei irina. Ea l-a lăsat la ea. L-a tuns și i-a cîrpit pantalonii.

4. Numele pictorului: ***Eugen Țîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Iacobaș. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 9.

[1455] Vangheli, Spiridon. *Nuvela documentară, Copiii în cătușele Siberiei,* Chișinău, Editura „Oltița", 2011

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Iacobaş, *Iacobaş.*
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

În Siberia. *Cum- necum, în casă la mătuşa (Irina)era mai cald decît în iesle. Icobaş, de, foia şi el pe lîngă dînsa: ba adapă vaca, ba aprindea focul în sobă… ca să nu-l alunge mătuşa de la casă, el avea grijă de sobă. Numai că odată s-a dus după lemne şi nu s-a mai întors … Piciorul de om pe care l-au găsit apoi în pădure, era al lui Iacobaş. L-a cunoscut mătuşa Irina, că el umbla în ciorapii ei de buci, alţi papuci Iacobaş nu avea. Acolo, în pădure, i-au şi pus crucea, pe care Oliţa a scris cu ţintă IACOBAŞ.*

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac*** .

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Iacobaş. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 10.

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Oliţa se rătăceşte, Oliţa şi ursul.
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

În Siberia. ***Cătunul Verh Ciuzik*** . Uţa vine la bordeiul Oliţei, ca aceasta să meargă în pădure după mîncare. Oliţa ia un coşuleţ din coajă de mesteacăn să-i aducă şi mamei ce va găsi. … În pădure aud vorbe. Erau doi băieţi din Moldova, unul Vasile şi altul … Era o tufă de măcieş… au rupt în fugă cîteva boabe… Băieţii înfuriaţi, cînd s-au năpustit asupra lor. Uţa, cu ciomag cu tot, o croi la fugă înspre sat, Oliţa, speriată, se înfunda tot mai mult în pădure. Cînd înşă dădu seama, era prea tîrziu. … Somnul o doborî şi se aşează sub un copac. "Sfor, sfor …" şi deodată simte că parcă i se face cald. Cînd deschide ochii, să mori de frică – o mirosea un urs?. O fi văzut că-i plînsă şi s-a dus în drumul său. … Abia a doua noapte a dat de un bordei în pădure, în loc de uşă – o gaură cît ar încăpea un om. Înăuntru era fîn…

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Oliţa se rătăceşte. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 12.

Desenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Judecata , Judecătorii, Oliţa, Mătuşa Olga şi Mărioara -mama Oliţei.
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

În Siberia. Cătunul Verh Ciuzik. Mama cu mătuşa Olga umblau la secerat secara, da Oliţa, aşa, în bête, se tîra pînă în cîmp. Îi aprindea colea un foc şi fata, de cocea spice: "Cronţ-cronţ" – asta le era mîncarea. A doua zi, … cîte să fi încăput acolo, în buzunarul ei şi al mătuşii Olga, iar unul, care le-a văzut, a umblat cu pîra şi nu le-au judecat pentru spicele acelea?!

Nu mi-o luaţi pe mama, se lipi Oliţa de ea, ţinînd-o cu amîndouă mîinile.aflînd că le dau cite doi ani de puşcărie.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Judecata. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 15.

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Judecata, Oliţa, Mătuşa Olga şi Mărioara -mama Oliţei
3. Unde se desfăşoară acţiunea?
   În Siberia. Cătunul Verh Ciuzik.

– Ne ducem , fata mea, a venit sorocul, o neteza mama pe cap. Tu să te muţi la Niura, femeia care îngrijeşte de cai…şi o strînse la piept.Să te aibă Domnul în paza lui… Şi cum era un băţ lîngă bordei, Oliţa îl înşfacă şi fuga în urma lor. Era noapte, dar o auzea pe mama cum plînge şi se ţinea de ele. Le-a ajuns tocmai în alt cătun, hăt la şapte verste!

Cînd o văzu mama, să leşine, nu alta:

– Mamă, nu rămîn, mama, răcnea Oliţa. Ia-mă cu tine la puşcărie!
– Fata mea, i se rupe inima, şi acolo, în drum, mama se pune în genunchi în faţa ei şi-i sărută picioruşele: N-o să te primească, du-te înapoi!

S-a întors Oliţa, nu avea încotro. Abia cînd a ajuns în faţa bordeiului, se lumina de ziuuă.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Judecata. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 16.

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cum au furat-o pe Oliţa, Niura pe cal, Oliţa, Mărioara Agache şi Ionuţ
3. Unde se desfăşoară acţiunea?
   În Siberia. Cătunul Verh Ciuzik.

Cînd auzi că ei (Marioara Agache şi fiul ei Ionuţ) vin din partea mamei, fata răsturnă caldarea de bucurie. Femeia o luă de mînă, dar cînd să iasă din grajd, se opri:

– Dacă te vede cineva o să anunţe comenduirea! Da Ionuţ, un năzbătios cam de seama Oliţei, unde zice:
– Îi schimbăm hainele… Cînd o vede în pantaloni, Ionuţ îi pune şi pălăria lui pe cap. … cînd să iasă din sat, aud în urmă tropăit de cal. Cum venea aşa venea Niura calare pe un armăsar.
– Trr! Opri calulu şi el se ridică în două picioare, aruncînd aburi pe nări. Aţi fost la grajd? Îi fulgeră Niura cu ochii.
– Nu ştiu ruseşte, zise mama lui Ionuţ.
– Unde-i Oliţa?

Fata şedea sub pălărie, nici nu sufla.

– Aista-i băiat, nu vezi? Se răsti femeia şi o întoarse la Niura cu fundul pe care era scris Ionuţ.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***
   Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cum au furat-o pe Oliţa. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 18.

Desenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Nas în nas cu ursul, Ionuţ şi Oliţa
3. Unde se desfăşoară acţiunea?
   În Siberia. Cătunul Namecenco.

Odată a venit într-un suflet:

– Oliţă, nu vrei să mergii cu mine! Hai, că n-o să-ţi pară rău.
– Dacă zici tu, şi s-a dus.

…
– Vrei lapte proaspăt?
– Vreau, dar n-am vacă.
…

Cînd s-au săturat amîndoi de lapte, numai ce aud că vacile încep a rage, se fac apoi vîrtej şi-o rup la fugă de parcă a dat strechea în ele. A rămas numai cea cu viţeluş.

Deodată aud: "Zdup-zdup! Zdup-zdup!", şi iese din pădure, legănîndu-se, un coşcogemite urs.

– Pune-te în patru labe şi hai să ne băgăm sub vacă, şopti Ionuş. Ea o să ne apere, are coarene!

… Ursul a mai stat aşa în două labe: să-şi pună mintea cu vaca asta cu trei viţeluşi, să nuşi pună, apoi s-a întors şi "Hup-zdup! Hup-zdup", s-a dus de unde a venit.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Nas în nas cu ursul. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 20.

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Scrisoare din Basarabia, Oliţa şi Mărioara-mama Oliţei
3. Unde se desfăşoară acţiunea?
   În Siberia. Cătunul Namecenco.

– Vine mama ta, îi strigă într-o zi un om şi Oliţa alergă la drum. Cu ochii duşi în fundul capului, gîrbovită, mama abia mergea, sprijinindu-se într-un băţ. Pînă şi de la puşcărie i-au dat drumul mai înainte, aşa de bolnavă era. Cînd îşi văzu fata, sărută pămîntul, făcîndu-şi cruce: "E vie Oliţa! Mulţumesc, Doamne!"

…

Cum ajungea acasă (Oliţa), hai în pădure cu mama după defoc. Odată, cînd se întorceau, mama zice:

– Oare ce-I asta, Oliţă? Parcă se învîrteşte pădurea …
– Ai ameţit, mama Ta-are mai eşti slabă şi te-ai făcut mititică. Ia aşează-te pe creanga mea.
– Mama nu se dea, fata de acolo:
– Hai, că eşti uşurică, tine-te, mama! Şi o tîrî pe creangă pînă acasă. De atunci nu mai ieşea din bordei, doar că făcea focul.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Scrisoare din Basarabia. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 23.

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Tata*, Tata, Oliţa, mama-Mărioara.*
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

În Siberia. Cătunul Namecenco. A venit iarna, Oliţa nu mai avea cînd să se ducă, cără toată ziua lemne. … Din bordei ieşea o aţă de fum pe care o încolocea vîrtejul sălbatic… ._Pune, mama, capul pw genunchii mei, că tot n-ai pernă, o ruga Oliţa, şi mai spune ceva despre tata.

… Cuminte om şi vrednic. Numai el ştie cum a crescut frără mamă. …. Şi Vasile, priceput cum era, nu s-a apucat de făcut uşi, ferestre? Apoi acoperea casele oamenilor cu şindrilă. …

– El acoperea casele, da eu ţeseam ca o apucată, nu mai ieşeam de după stative. Cîte covoare am ţesut, Oliţă, ai aşterne cu ele drumul prin toată Sofia, şi acum dorm pe scîndură goală.
– … Eu nici cu gîndul, da Vasile, nu, să cumpărăm olioniţă. … Ei, şi am cumpărat-o, nu era una nouă.

Cînd a adus-o acasă, nu mergea mototrul…. Da mina aceea nu acolo şi-a fărîmat-o?!I-a prins-o roata mototrului. … în 1938 nu s-a dus tocmai în Germania şi a adus un dinam de acolo? Patru lămpi aprindea dinamul la oloiniţă, nu mai multe, dar Vasile a adus întîi electrica în Sofia. …. După asta l-au ales primar al satului.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Tata. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 24.

Desenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Trei sfinţi cu trei cai albi*, mama-Mărioara, Oliţa*
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

În Siberia. Cătunul Namecenco.

Era în ajunul Postului Mare, de două zile mama n-a pus nafură în gură şi Oliţa a prins inimă auzind-o:

– Dute, puişor, la mătuşa Varvara. Tu o ştii, aceea din cătunul Venero. Roag-o să-ţi vîndă ceva de frupt. Bani sunt, au venit, cînd erai tu după defoc, din Basarabia. … Pînă la cătun cale de vreo trei kilometri, prin pădure. Se duce Oliţa cu fuguţa.

Cînd colo, dă de o apă curgătoare, nici tu pod, nici tu punte: un brad înalt, răsturnat de pe mal şi alt brad prăvălit în apă de pe celălalt mai, treci, dacă poţi, rîul printer crengile lor.

Încolo a trecut fata, dar cînd să vină înapoi, o apucă frica: dacă scapă ceva în apă? Că a luat şi brînză, şi unt, şi smîntînă, şi o oală cu lapte!

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Trei sfinți cu trei cai albi. In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 26

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Trei sfinţi cu trei cai albi*, Oliţa, mama-Mărioara.*
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

În Siberia. Cătunul Namecenco.

Cînd a ajuns acasă, amurgea, în bordei –linişte. Altădată o auzea încă de departe pe mama bocind. …

– Iată mă culc (mama) şi ai să vezi că nu-I nimeni. Numai te-ai dust u şi au intrat în bordei Sfîntul Vasile, Sfîntul Gheorghe şi Sfîntul Petru cu trei cai albi şi o semănătoare. … şi ce ţi-au spus ei, mama, dacă au fost?
– Azi e joi?
– Da.
– Păi mi-au dat răgaz pînă duminică noaptea. Cînd va cînta cucoşul a doua oară, mă-ă duc, Oliţă. Mă cheamă bunică-ta. …
– Nu, nu, nu mor azi. Da duminica noaptea să nu te sperii, că ai sa fii singură în bordei. …
  Duminică seara fetiţa tot pe la gura sobei.
– E tîrziu, Oliţa, ia şi te culcă.
– Nu, mama, am să stau aşa. Mă tem că te-a lua bunica.
– Eu am să te trezesc, dacă va veni după mine, dar vezi să nu răcneşti, cînd o fi să-mi dau sufletul, măcar atunci să nu mă chinui …
– Oli-ţă, Oliţăăă, aude noaptea, scoală că mama moare!

– …Cînd dă la picioareele mamei, sunt reci ca gheaţa, îi pipăie faţa – u-udă, că de lacrimi, că de sudoare cît s-a luptat cu Moartea. Dar, cum îşi lipi obrazul de faţa ei, mama tresări, sughiţînd adînc.
– … Stă cît stă, nu ştie cum să ia capăt de vorbă, o s-o întrebe de ce s-a dezvelit.
– Ma-mă! O chemă în şoaptă. Mama tace.
– Ma-măăă!
– … cînd a văzu că n-o mai aude, Oliţa a înţeles ca a rămas singură-singurică în zăpezile Siberiei

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 29

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Trei sfinţi cu trei cai albi, Oliţa cu Capral
3. Unde se desfăşoară acţiunea?
   În Siberia. Cătunul Namecenco.

Dimineaţa a tras cu urechea, parcă nu era nimeni acolo, atunci a luat drugul din uşă şi fuga la moş Capral.

–S-o ierte Domnul! îşi făcu el cruce. S-a dus la odihnă, sărmana.

–Un ceas zăbavă se auzea cum bocăneşte unul în bordei, scotea scîndurile din podea. Acolo, pe loc, a înjghebat sicriul cu groapa, bucluc, pămîntul îngheţat –cremene. A venit să ajute şi mătuşa Nastea, o vecină pe care mama a învăţat-o a ţese. Punea cu moş Capral focul, apoi săpau oleacă, şi iar aprindeau focul să dezgheţe pămîntul … Trei zile au săpat groapa.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Trei sfinţi cu trei cai albi. In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 31

Desenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cui ţi-ai vîndut sufletul? Oliţa şi Uţa
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

Basarabia.

– Ştii ce, Uţa, hai să fugim mai departe, ca să nu ne mai găsească.
– Unde?
– Acasă! Poate că s-au dus ruşii de la noi.
– …
– Să fi trecut o săptămînă, nu mai mult, şi fetele erau pe un vapor care plutea pe rîul Irtîş.
– …

Ca un pui de căprioară rănit şi fugărit de vînători tocmai de la capătul pămîntului, a intrat Oliţa în Sofia. Din ochii ei trudiţi izvorau cînd boabe de lumină, cînd fărîme de lacrimi. Rîdeau şi plîngeau.

O fîntînă de acasă îi ieşi în drum, avea o creangă de vişin în cumpănăn. Mănuţele fetei încolăciră ghizdelele şi ea sărută caldarea.

– Bună dimineaţa apă din Sofia, se uită Oliţa în fîntînă.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cui ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 33

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cui ţi-ai vîndut sufletul? Oliţa şi Gheorghe miliţianul
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

Basarabia. Satul Sofia. Duminica Mare.

Mai stăteau încă la masă, cînd aud cîinele lătrînd. O matahală de militian intră cu paşi mari în ogradă. Era cu puşcă.

– Olga Bujor, eşti arestată!
– Am ordin s-o duc azi la casa de stat.
– … Şi cum treceau pe lîngă biserică, fetiţa a prins grai:
– Mă laşi să mă rog oleacă pentru mama? Acolo, unde mă duci, nu-s biserici.
– … şi intră în biserică cu puşcă cu tot şi cu chipiul în cap. Oliţa sta în genunchi cu o lumînare în mînă.
– … Hai, că o să-mi crească barbă aici, o înhaţă Gheorghe de mînecă pe Oliţa. Supărată că i-a stins lumînarea, Oliţa îl întreabă afară:
– - Bade Gheorghe, cui ţi-ai vîndut sufletul? Satanei care ţi-a dat arma?

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţîbîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cui ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătuşele Siberiei*. Ch.: Editura Oltiţa, 2011, p. 34

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cui ţi-ai vîndut sufletul? Oliţa, Nicolae Olaeru
3. Unde se desfăşoară acţiunea?

Basarabia. Oraşul Bălţi.

Pe drum nu aveai voie să întorci capul înapoi, nici în stîngă să te uiţi, nici în dreapta.

Odată, cum mergeau prin glod, unul care venea din urmă o întrebă în şoaptăŞ

– Eşti Oliţa bujor?
– Da, răspunde ea şi nu întoarce capul.
– …
– Păi eu am fost cu Vasile într-un lagăr.
– …

A doua zi mai caută-l pe omul acela.

– Cînd nu mai avea nici o nădejde că o să-I dea de urmă, odată, în Bălţi, o opreşte un om a-alb la păr şi fără dinţi.Scîrţia cînd mergea, aşa de hrenţuit era.

Omul a început a plînge:

– Dumnezeu să-l ierte, îşi face cruce, Straşnică moarte a mai avut acolo, în Siberia. Am fost într-un lagăr cu dînsul. Două zile a umblat bietul Vasile cu noi, la scos cărbuni. Cum era beteag de-o mina, de, l-au pus la păscut porcii, dar îl păzeau cu puşca.
– Într-o dimineaţă ne mînau iar la scos cărbuni. Porcii încă erau în ocol. Cînd ne-au văzut, coviţăiau sălbatic. Ne-am apuccat de mîini, da un coşcogeamite guardian, cu fruntea de un deget, hai să ne fugărească în jurul ocolului pînă a căzut un om. Vasile a sărit să-l scape:
– Lăsaţă-l, e creştin, îi ruga el, că ştia de acum ruseşte.
– E creştin?! Au rînjit obraznic gardienii. Atunci du-te tu în locul lui! Şi unde-l înşfacă pe Vasile de mîini şi de picioare şi-I fac vînt în ocol … aşa mai ţipa, sărmanul, cînd îl sfîşiau de viu, de ţi se ridica părul măciucă.
– …

Seara, cînd ne-am întors, am văzut în ocol numai zdrenţe din hainele lui şi o bucată de papuc.

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţibîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cui ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 37

Desenul nr. 19

1. Recunoaşte opera și personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cui ţi-ai vîndut sufletul? Oliţa
3. Unde se desfășoară acţiunea?

Basarabia. Oraşul Bălţi

Cîţi bani a avut , pe toţi i-a cheltuit în după-amiaza aceea.

Bureza… Oamenii din Bălţi nu știau cine e femeia care stă pe pod și dă de pomană ba o cămașă, ba un prosop:

– De sufletul tatei, atît le spunea.
– Cînd a încetat ploiţa, Oliţa a întors capul: undeva, dincolo de oraş, pe cerul Sofiei răsărise un curcubeu. Un fior cald îi străbătu sufletul … Ta-are-I mai plăcea tatei Tricolorul!

4. Numele pictorului: ***Eugen Ţibîrneac***

Sursa: VANGHELI, Spiridon. Cui ţi-ai vîndut sufletul? In: *Copiii în cătușele Siberiei*. Ch.: Editura Oltița, 2011, p. 39

TESTUL nr. 4 „Identifică desenul”

Privește cu atenție cele 45 desene.
Răspunde, în scris, în dreptul fiecărui desen.

Tatăl lui Guguță când era mic

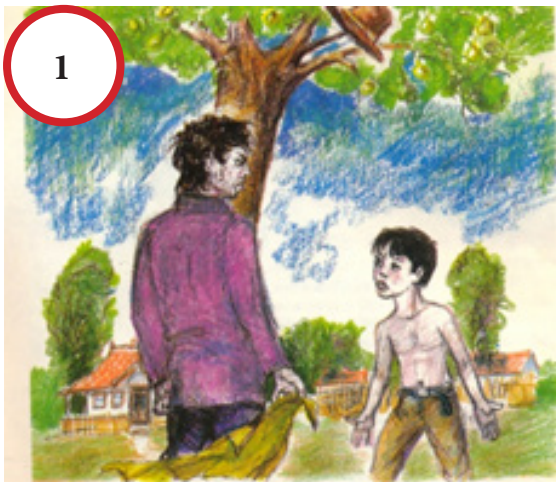

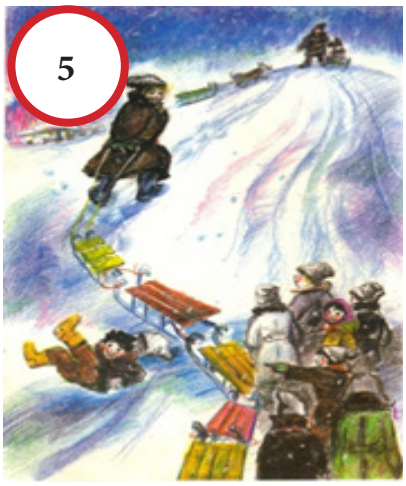

10

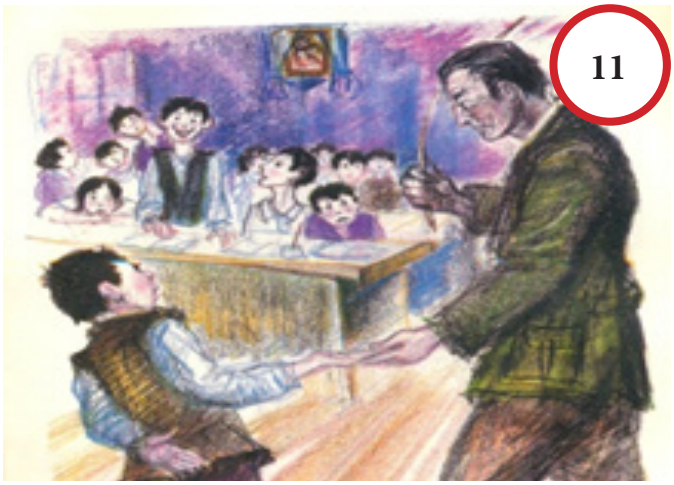
11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

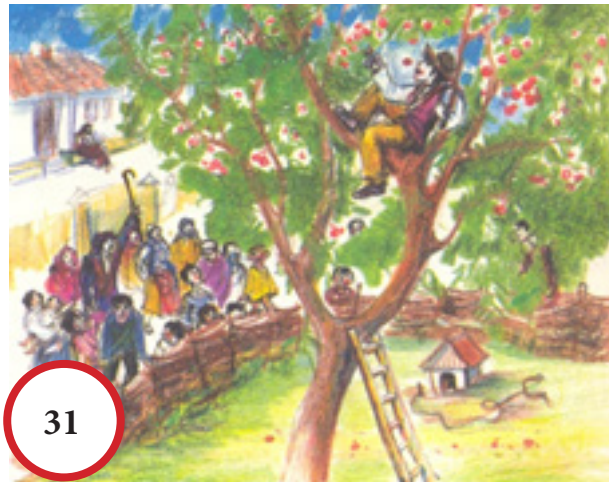
31

32

33

34

35

36

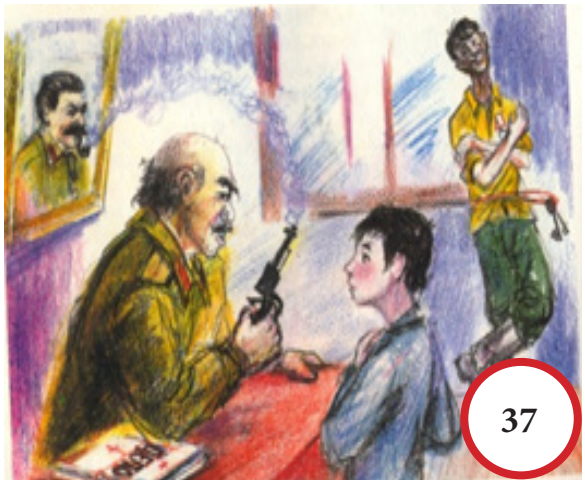
37

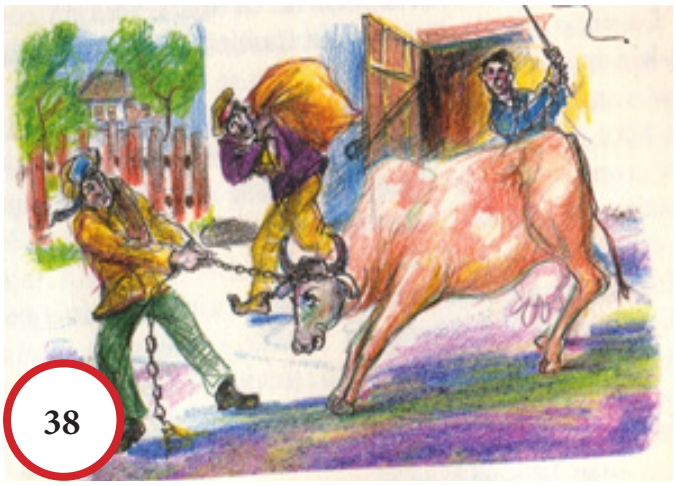
38

39

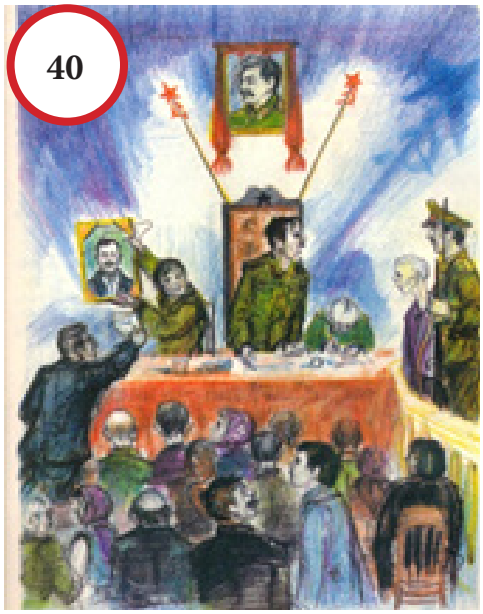
40

41

42

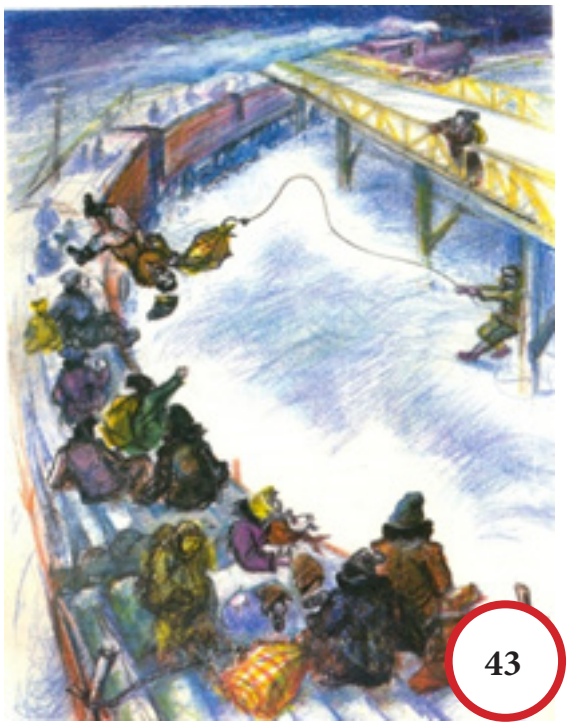
43

44

45

Dsenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 20

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 21

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 22

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 23

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 24

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 25

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 26

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 27

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 28

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 29

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 30

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 31

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 32

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 33

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 34

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 34

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 36

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 37

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 38

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 39

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 40

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 41

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 42

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 43

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 44

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 45

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Tatăl lui Guguţă cînd era mic.

Răspuns:

Desenul nr.1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Petruţ. Mihu feciorul lui Moş Vicol cu Petruţ.
1. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   În ograda lui Moş Vicol. La pomul cu pere. Muhu şi Petruţ.
2. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr.2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Pintilie.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Pintilie pe nişte catalage prin sat.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr3.

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.
   Pintilie.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Acoperişul de tablă era numai bun pentru treaba asta. De la mătuşa Axinia, Pintilie se dă la spatele babei, hîrşti! Taie un smoc de păr din capul ei şi i-l pune în mînă, după a ascunde foarfecele în sîn.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr.4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.
   Pintilie.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Cerdacul casei era plin cu femei deoarece Pintilie a pictat noaptea o minune de înger.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr.5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Costică Putină. Pintelie încălţat în ciubotele tatei şi a tiulit-o la dealul lui Axinte.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Dealul lui Axinte.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr.6.

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Costică Putină. Costică.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
… De ce mă bate atîta domnul învăţător? Chiar atunci, de Paşte, lasă pantalonii şi se urcă în izmenuţe în cel mai înalt salcîm din ograda noastră. S-a răzbunat Costică pe fraţii săi, pe tata şi pe mama, s-a urcat în cel mai înalt salcîm.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.
Oltiţa. Donuţ.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
Batista brodată de Oltiţa.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
Oltiţa.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
Donuţ. Dar şi eu caut o sîrmă şi leg strîns portiţa omului, ca să n-o poată deschide Gheorghe, dacă o veni.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
Naş Nică. Naş Nică în ospeţie la Ştefan.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
Odată, cînd a venit la noi, şi-a găsit ac de cojoc … Pintilie l-a desenat pe o coală de hîrtie pe naş Nică.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
Vasile a Vrăbioaicei. Vasile şi Donuţ.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?
Vasile şi Donuţ erau elevii deserviciu, iar aceştea trebuiau înainte de a veni elelvii la şcoală să sune clopotul. Înainte de a bate clopotul a aprins cu paie focul din soba din sobă.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
Vasile a Vrăbioaicei. Donuţ şi învăţătorul la şcoală .
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
Donuţ primeşte pe nidrept de la învăţător pentru faptul că i-a dat foc la arătător. A fost bătut cu varga pe palme.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Fusta lui Vasile. Donuţ, Vasile şi Pentilie.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Vasile fără pantaloni. Fraţii i-au făcut lui Vasile o mama de fustă, că el nu s-a maid us pe lume. Iepurele a fugit cu tot cu pantaloni.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Mama. Donuţ.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Dănuţ înşiră hainele pe gardul lelea Casunea.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Bărbaţi se nasc noaptea. Isai.
   Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Isai cu caii pe miriştea pe dealul din ţarină
3. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Moş Căciulă.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Flăcăii îl păcălesc pe Moş Ion. Unul îi scoate boii din ogradă şi-i duce şi-i adapă, iar altul cum fura aşa fura mere… sparge buzunarele şi legînd pantalonii jos, îi umple ochi cu mere văratice.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 16

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Moş Căciulă. Anton şi Moş Ion.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Într-o zi iaca şi flăcăul acela de mînă cu o fată mare. Mergea pe pod răzînd.

– Măi Anton, îl roagă moşul, nu mă-i ajuta să scot ţăruşul? ... cît a băut taurul apă. Anton a avut de furcă cu taurul, dar l-a scos Moş Căciulă rîdea pe sub mustăţi: - Na un măr. ... Taurul, văzînd-ul cu capul gol, unde se repede la Anton. Fata a ţipat şi s-a ascuns sub pod. Anton scoate ţăruşul, şi taurul după el .... şchiopătînd şi ţinîndu-se cu mîna de fund.

4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 17

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Moş Căciulă. Anton şi Moş Ion.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   – Într-o zi iaca şi flăcăul acela de mînă cu o fată mare. Mergea pe pod răzînd. ... Fata a ţipat şi s-a ascuns sub pod. Anton scoate ţăruşul, şi taurul după el .... şchiopătînd şi ţinîndu-se cu mîna de fund.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 18

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Vîrcolacul.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   ... Abia trăgîndu-şi sufletul, intră lelea Parascheva:
   -Cumătră Frăsînă, fugiţi de acasă. Umblă prin sat nişte oameni străini cu puşti, în noaptea asta o să vă ducă la urşii cei albi! Părinţii s-au oprit la coliba din Sărături.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 19

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Vîrcolacul. Dănuţ şi Petruţ păzeau vîrcolacul.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
4. Dănuţ şi Petruţ păzeau vîrcolacul şi s-au urcat pe colibă cu o cange să anine vîrcolacul de coadă.
5. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 20

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Tata. Tata Ştefan, copiii, vecinii.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Tata lui Donuţ cu copiii din mahală au făcut un bulgăre de zăpadă.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 21

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Tata. Mama şi bulucul de oameni.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Mama şi bulucul de oamen are cu hîrleţul în mina, care cu lopata au rupt-o la fugă la lutărie.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 22

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Tata. Tata Ştefan şi Donuţ.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Donuţ a rămas gospodar în Sărături. Tata cu Donuţ căra snopii. A pus loiter, în loc de coş, făcînd căruţa mai lungă. Daunt îi dădea snopii, iar tata clădea…. Acolo, sus în căruţa încărcată, cînd tata e cu tine, nu mai eşti o codiţă de om, ci aproape un rege, iar cei de jos ia

acolo nişte cărăbuşi.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 23

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Aşa l-au vîndut pe Costică. Burduhosul şi lumea din piaţă. Costică este vîndut cu tot cu car de un şmecher.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   – S-a găsit unul de i-a făcut bucata: cîrneşte boii pe alt drum, se urcă şi el în car şi hai spre satul Pelinia. Unde s-a mai văzut să ieie pe-o vacă doi boi, un car şi un băiat adormit pe deasupra? Are cap pe umere omul acela? D ce nu l-a trezit pe băiat, n? Şi apoi cîţi şmecheri cu pălărie or umbla prin iarmaroc ... să le poarte de grijă?! Toadere Putină către primarul de Pelinia despre carul vîndut.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 24

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Costică pe lumea cealată. Costică.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Cîinele care caută spion împreună cu satul a plecat în căutarea lui Costică. Costică în groapa de la marginea satului de unde scoseseră oamenii piatră cîndva.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 25

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   A cui stea a căzut? Petruţ şi Victor.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Victor şi Petruţ proba buhaiul pentru Sfîntul Vasile
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 26

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   A cui stea a căzut? Unchii Ion şi Simion îl urează pe bolnavul Vivtor.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Şi unde se pornesc amîndoi (Ion şi Simion) gospodarii prin omăt, cu desagii pe umeri, spre casa noastră (a lui Victor).
   – Primiţi plugul? Îi auzim pe la o bucată de noapte la fereastră. Şi au tras o urătură cu un "hăi-hăi!" de au sculat uliţa. D-apoi şi cînd au intrat în casă cu atîtea daruri, parcă erau doi Moşi Crăciuni…
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 27

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Calul cu prosop. Mama Frasîna şi Donuţ.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Pe la Movila de la Strîmba, hop ne opresc doi nemţi înărmaţi. Mama cu Petruţ în căruţă la Bălţi după ceilalţi doi copii.

4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 28

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.
   Teodor. Teodor şi Petruţ pe cai.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Teodor îşi i-a rămas bun de la rude şi pleacă la război.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 29

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.
   Teodor. Gorlei iese din beci cu garafa cu călcîi.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Gorlei îşi descalţă o ciubotă şi o umple cu vin … I ate uită ce garafă cu călcîi am! Şi o tot ducea la gură.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 30

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Învăţătorul din pom. Victor şi Vasile.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Vasile îl cheamă la cireşe pe tînărul învăţător Victor, dar aşa ca să nu-l audă nimeni ...
   Vin, dacă mă poftești.
   – Din copac sînt mai bune şi tata nu e acasă, se laudă Vasile...
   1 Să-ri-i-ţi, un tîlhar la cireşe!

– Vasile m-a invitat azi în pomul ăsta, vrea să dea examen. Aici, sus, o să dea examen. Aici , sus, o să-i scriu certificat că a terminat patru clase.
– Examenul îl dai tu, hai, că s-a adunat lumea. Este pe hartă o ţară care seamănă cu o cizmă, cum se numeşte ţara?

4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 31

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Semnul cel mare. Donuţ cu mama în America.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri , locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Donuţ se ruga lui Dumnezeu. Iar cînd voi creşte, mă auzi Doamne? Am să pun un clopoţel la bricica noastră şi o s-o duc pe mama prin ţări străine, că n-a mai avut cînd să vadă lumea. Mai aşteaptă oleacă mama! … Aşa o să ajungem tocmai la fratele ei, în America! …
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 32

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Semnul cel mare. Donuţ cu hainele mamei la coliba din Sărături.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

– N-ar vrea să mă ajuţi? Măcar cîte-o cămaşă curată să las băieţilor mei. Cum mă aplec, mi se face negru înaintea ochilor.

Poate că e în cer mama? Am ridicat ochii. Calcă de pe o stea pe alta, iată una s-a stins... oare nu i-a fript piciorul, că-i desculţă mama?!

Am rămas în gura colibei cu hainele ei în braţe. Cum să mă culc? Simţeam că sufletul mamei e pe aproape, numai că nu-l văd. Parcă vrea să-mi spună ceva, dar nu poate ...

4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 33

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Doi cosaci cît grîul. Toadere Putină, Petruţ şi Victor la dealul din ţarină.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Iată şi grîîul nostrum, galben în pai, cu spicele aplecate… - aici sunt m-am încins eu cu brîul tatei şi toadere am băgat coasa în grîu. Mergea de ieşea fum, deodată, hîc! Intră coasa în pămînt. …
   - Vezi? Dacă n-o ţii cum zicea Toadere Putină, dă să-ţi arăt nu mai are răbdare Petruţ: Iaca aşa! Îşi face vînt, iar coasa o ia razna.
   - Tu eşti mic Toadere bre, ia şi adună brazda, îl sfătui.
   - Asta-i treaba femeii, se înciudă Petruţ… Eu îs bărbat!
   Cum-necum, alţi cosari n-are tata, doi barbate care nu se văd din grîu. O brazdă eu (Toadere), una Petruţ …
   Victor, care nu era mai înalt decît oala, de unde pînă unde a tras cu urechea, că dacă nu mănînci zeamă, nu merge coasa. Cu inimă cum era,, unde prinde un pui de găină, îl taie, îl peneşte cum l-a ajuns capul şi-l bagă în oală…dar ne trezim că vine în ţarină cu sufletul la gură. Era cu pestelca mamei.Cînd l-am văzut alergînd, credeam că s-a aprins casa.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 34

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Doi cosaci cît grîul. Toadere Putină, Petruţ şi Victor la dealul din ţarină.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Pe la prînz iată şi cartofii s-au copt, mîncăm în trei cu poftă, dar puiul cela nu ne dă pace.
   – Bre, îl trage Petruţ de limbă, n-a fugi puiul tău din oală?
   - Nu, că eu l-am legat pe Labe-Late de hogeagul cuptorașului.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 35

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Lupoaica. Moş Tănase şi vecinul său Tudoruţă.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   - Şi mă înţeleg cu vecinul Tudoruţă şi seara ne punem la pîndă: eu cu ţăpoiul, el cu îmblăciul. …
   Nu multă zăbavă, cîinele iar latră … Mi s-a părut că aud cum clînţăneşte lupoaica, dar Acela, Tudoruţă, dîrdîie. O fi auzit şi lupoaica, nu intra în coştereaţă.

Cum aveam într-un sac nişte galaşi răi, îi stropesc cu gaz şi ies afară cu sacul şi ţăpoiul. Mă uit, de lupoaica şade în drum, în coadă.

4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 36

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Lupoaica. Moş Tănase, Mihăiţă şi Petruţ.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Cînd întorc capul, văd ... două lumini mai la deal de colibă:
   – Lupoaica! Am răcnit (Mihăiţă).
   – Unde-i? A sărit ars moş Tănase şi în locul lui a rămas numai pălăria ...
   ... O, Dumnezeule! Lupoaica era chiar Petruţ: el ţinea în mîini două tăciuni, chipurile, ochii dihaniei...
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 37

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cine a furat papucii Maicii Domnului? Băiatul şi căpitanul.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Casa de stat. … Şi cum mergeam într-o dimineaţă cu coasa în spate pe drum, iese din casă Maidăi (Magdei):
   - A-a, tu eşti? Hai cu mine. ..
   - Vezi, tovarăşe căpitan? Mă impinge apoi într-un cabinet. Aista a venit cu coasa la casa de stat!
   … În scaun era înfipt o namilă de om pleşcat, cu nasul roşu …
   Ăsta era "căpitanul" …
   - Mda, a rînjit el, pui de culac, unde s-a ascuns tat-tu?
   - tata nu s-a ascuns, tata e bolnav.
   …
   - Ţîncule! A răcnit. Şi unde scoate pistolulu şi trage un foc în tavan. Mine tat-tău să fie aici, auzi!
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 38

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Cine a furat papucii Maicii Domnului? Magdei cu doi vlăjgani în ograda lui Ştefan.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Magdei cu doi vlăjgani în ograda lui Ştefan o iau pe Florica.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 39

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Caterina. Caterina şi elevii.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   În şcoală. În postul mare. Caterina îi învaţă pe copii să încrusteze ouăle de Paşti.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 40

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Puşcăria. Pintilie la judecată.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Pintilie adus la judecată …
   - Mai avem un martor, am auzit vocea lui … martoru-i din capital, e poetul inimii noastre… George Meniuc. Apoi a citit cu glas tremurător scrisorile de la Chişinău.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 41

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Puşcăria. Bătrînul avocat.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Pe la o bucată de noapte, l-au arestat pe bătrînul avocat.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 42

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Pozna. Petruţ, Donuţ şi tata.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Iaca şi tata iese din spital … - Hai să-i vedem, ne urcă tata în căruţă. De răsărit, dragă doamne, au răsărit popuşoii nostril, şedeau cu urechiuşa în sus, dar rîndurile erau aşa de rare, să treci cu căruţa printre ele, nu alta.
   - Vaţi făcut de cap, bahuri ce sînteţi! Alerga tot după noi cu biciuşca în mina.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 43

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Strigoiul. Petruţ prin ger de la Bălţi..
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Ia acolo un băieţaş zgribulit, cu o cuşmă ţuguiată, într-un paltonaş subţire cu un singur nasture şi cu un sac de merinde în spate, gol-goluţ, iar picioare nişte ciubote mari, cu carîmbii roşii şi gurguie, măcar fă săniuţă din ele. Erau ciubotele tatei în care a fost mire hăt pe vremea lui Papură-Vodă.
   Mă lua frigul acolo, pe vîrful dealului, şi am pornit-o de unul singur la drum.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 44

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Strigoiul. Petruţ pe podul de fier de la Gara Pămînteni.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   Băiatul pe podul de la Pămînteni. Dar chiotul Acela mi-a stricat şi groază în suflet: Doamne, de ce mi-ai scos azi în cale podul de la Pămînteni?!
   … Un marfar zoios, încărcat cu buşteni, zăbavă în gară. Pe bîrne, sus, în izbeliştea frigului, lume de peste lume pornită după o coajă de pîine. … Am înţepenit cu ochi la

tren, de unde să ştiu că un tîlhar ascuns sub pod, stă la pîndă? Avea în mina o frînghie cu un cîrlig la capăt. Trenul abia s-a pornit şi cîrligul Acela s-a înfipt într-o torbă. Cum nu-i da drumul răcnind. Stăpînul s-a-a dus rostogol sub roţile trenului.

4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

Desenul nr. 45

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.
   Hristos a Înviat. Petruţ cu tata la biserică.
3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?
   E noaptea învierii. Amurgea. – Am treabă în sat, a zis tata, o să vin tîrziu, şi s-a dus cu Petruţ. Donuţ: Oare ce treabă are tata? … pe drum, foia lumea: unul cu unsac în spate, altul împingea o roabă … Hăt dinspre ziuă, cînd m-am trezit, cei plecaţi încă nu se întoarseră, numai cornul lui se uita prin geam, gata-gata să apună.
   Labe-Late … m-a adus (Donuţ) la biserică. … Cînd s-a arătat soarele, cîţiva barbate au răsturnat pereţii de scîndură veche, înnegrită de ploi, şi a răsturnat o bisericuţă de-a mai mare dragul.
4. Numele pictorului: ***Ion Moraru.***

TESTUL nr. 5 „Identifică desenul”

Privește cu atenție cele 14 desene.
Răspunde, în scris, în dreptul fiecărui desen.

10

11

12

14

13

15

Dsenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

   _____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 9

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Dsenul nr. 13

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen – personajul şi opera.

_____

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

4. Numele pictorului: _____

Guguţă şi prietenii săi [1456] ***Răspuns.***

Desenul nr. 1

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Datoria lui Guguţă.[1457] Guguţă

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În satul lui văru-său copiii umblau cu uratul.

Guguţă şi-a dat cuşma pe ceafă. … dintr-o ogradă ai ieşit un băiat şi o fetiţă cu un clopot pe băţ.

– Oare să-mi cumpăr de bănuţul ăsta o talangă şi să ajung la vărumeu cu o prăjină de colaci în spate?

Dintr-o ogradă au ieşit un băiat şi o fetiţă cu un clopot pe băţ.

– Ce să mă pun eu cu dînşii! Şi-a coborît Guguţă cuşma pe frunte. Alde mine umblă cu uratul noaptea.

4. Numele pictorului: Igor Vieru.[1458]

Desenul nr. 2

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.

2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cuşma lui Guguţă[1459]**.** Guguţă şi elevii din clasa întîi.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Satul Trei-iezi.

Odată Guguţă venea de nuştiu unde. Pe lîngă moară iaca se întîlneşte cu o fetiţă din clasa întîia cu cărţile subsuoară. Era vînătă de frig.

… şi Guguţă îşi scoate cuşma şi o întoarce cu gura în sus, dar vede fetiţa şi i se face încă odată milă de dînsa. … - dacă n-o ei, o las aici, - şi o aşază pe zăpadă. … tremură băiatul de frig, dar n-are încotro. Cuşma rămîne singură-singurică în mijlocul drumului. Întoarce capul ba Guguţă, ba fata să vadă, dacă mai este acolo.

Cuşma, cînd îşi dă sama, că stăpînul o leapădă, unde îşi adună toate puterile şi cînd trage odată aer cu gura – se face mai mare. … de luni pînă sîmbătă cuşma a tot crescut. Acum începeau şase fete sub ea.

… Măi, ce cuşmă vine pe drum! – ieşeau pe la porţi cei din Trei-Iezi. – Îi cît un stog de fîn, bre!

4. Numele pictorului: O. Ţarălungă. [1460]

Desenul nr. 3

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Darul. [1461] Guguţă, moş Toadere Putină şi baba.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

La magazinul din sat.

Apoi l-au văzut oameniii (pe Guguţă) coborînd dealul cu un brat de ghipcei. … şi a dus băiatul

---

[1456] Vangheli, Spiridon, *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994

[1457] Vangheli, Spiridon, Datoria lui Guguţă în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.74

[1458] Vangheli, Spiridon, *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.32a

[1459] Vangheli, Spiridon, Cuşma lui Guguţă în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.54

[1460] Vangheli, Spiridon, Cuşma lui Guguţă în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.32b

[1461] Vangheli, Spiridon, Darul în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.57

ghioceii drept la magazin. … Ian te, bre! – se miră un gospodar. – Ai fost tocmai în Hîrtop, a?

…- Îhî, am să i-l duc babei, - se bucură moş Toadere Putină. – Dacă te-a întreba, măi Guguţă, să-i spui, că am fost şi eu cu tine.

4. Numele pictorului: B.Diodorov[1462]

Desenul nr. 4

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cîntarul.[1463] Guguţă

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În cîmp la arie.

Sub amează trecea cu căruţa pe drumul de lîngă poartă un prieten de-al lui Guguţă. A oprit caiii să vadă ce se mai aude. Aflînd necazul lui Guguţă, i-a zis:

– Lasă că te învăţ eu ce să faci. Pune cîntarul în căruţă să te repăd în cîmp la arie. Acolo sînt oameni cîtă frunză şi iarbă.

La arie au dat cîntarul jos. Oameni erau mulţi, nu-I vorbă, şi prietenul lui, căruţaşul, a pus cuvînt pentru Guguţă … a găsit la arie şi greutăţi adevărate, degeaba …

Guguţă scoate alt creion, unul chimic, şi numără cu el kilogramele, dar îi iese tot atîtea.

– Aşa e, nene.
– Nu-I dreaptă socoteala ta băiete. Cîntăreşte şi sacul ista cu grîu, - şi unde umflă gospodarul sacul şi-l pune pe cîntar.

Guguţă adaugă şi kilogramele sacului.

– Atîta ai, nene Ioane.
– Ba nu, măi băiete. Cîntăreşte şi vraful ista de grîu.

…

Ion Cumpănă i-a dat un cîntar mai mare şi doi oameni să-l ajute. O săptămînă a rămas Guguţă în cîmp. …

4. Numele pictorului: B.Diodorov. [1464]

Desenul nr. 5

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cosaşul. [1465] Guguţă, tata şi iepurele.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În cîmp.

… tata stîrnise un pui de iepure şi unde leapădă coasa şi dă-I drumul după dînsul. Iepurele fuga, tata fuga, iepurele după dîmb –tata în urma lui. … - a închis gura Guguţă şi a alergat la coasă.

N-a uitat să scuipe în palme şi cînd i-a făcut vînt … a doua oară a mers bine. Pe urmă iar a înfipt-o în pămînt.

Cînd s-a întors tata, Guguţă cum trăgea aşa trăgea coasa. A cosit vreo zece fire de iarbă!

Pînă în seară a strîns un brat de mierea-ursului, coada- mielului şi a cîntat toate cîntecele pe care le ştia….

4. Numele pictorului: B. Diodorov.[1466]

[1462] Vangheli, Spiridon, Darul în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.48a

[1463] Vangheli, Spiridon, Cîntarul în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.68

[1464] Vangheli, Spiridon, Cîntarul în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.48b

[1465] Vangheli, Spiridon, Cosaşul în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.82

[1466] Vangheli, Spiridon, Cosaşul în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.80a

Desenul nr. 6

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Măturătorii. [1467] Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Satul Trei-Iezi.

De bucurie că l-au primit în clasa întîi, Gugţă a măturat drumul de acasă pînă la şcoală cîntînd …

l-a văzut un băiat de pe uliţă şi a ieşit şi el cu mătura.

n-a trecut mult şi au prins a da măturile din coadă şi pe alţe uliţe.

Seara nu ajungeau drumuri în satul Trei-Iezi.

4. Numele pictorului: B. Diodorov[1468]

Desenul nr. 7

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Măria sa Guguţă.[1469] Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Satul Trei-Iezi.

Guguţă pe lîngă ei, era un uriaş şi ajunge el mai marele satului.

I s-a adus un mînz la scară.

Picii din sat curegeau gîrlă la Guguţă cu tot felul de treburi.

– Măria Ta, îmi picură casa şi am nevoie de nişte foi de ardezie. …

Cum îşi pune treburile la cale, încalecă mînzul şi o porneşte prin împărăţie. În poartă îi iese în cale un copleş plîngînd:

– Măria Ta Guguţă, am pierdut o raţă. …

Pe la chindie Măria SA a plecat în luncă la o vînătoare de fluturi. Unii fluturi, ca să ajungă la curte, se băgau de bună voie sub pălăria Măriei Sale. … multe treburi a mai avut Guguţă în ziulica aceea. Către sară Măria sa, obosit de-a binelea, a ieşit la marginea satului Trei-Iezi.

4. Numele pictorului: Igor Vieru[1470]

Desenul nr. 8

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Ocheanul lui Guguţă şi omuleţii verzi. [1471] Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

în sălcîm.

Guguţă s-a procopsit cu un ochean, dar întrucît lumea văzuse lucruri şi mai dihai – nu-l lua nimeni în samă. … Dacă perdea un om ceva, venea la Guguţă, dacă găsea ceva, tot la Guguţă venea să întrebe cine e păgubaşul. Guguţă se scula pe rouă, îşi lua ocheanul, de ale gurii şi se căţăra în sălcîmul mai înalt decît casa.

4. Numele pictorului: [1472]

Desenul nr. 9

[1467] Vangheli, Spiridon, Măturătorii în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.98

[1468] Vangheli, Spiridon, Măturătorii în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.80b

[1469] Vangheli, Spiridon, Maria sa Guguță în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.80

[1470] Vangheli, Spiridon, Măria sa Guguță în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.96a

[1471] Vangheli, Spiridon, Ocheanul lui Guguță și omuleții verzi în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.118

[1472] Vangheli, Spiridon, Ocheanul lui Guguță și omuleții verzi în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.96b

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Scrînciobul lui Guguţă[1473]**.** Guguţă şi mama.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În grădina casei.

Mama udă curpenii de pepeni. Mult a umblat Guguţă să-şi facă un scrînciob. Mai întîi vroia să-i pună pe doi stîlpi de telefon, dar firul era prea subţire. …

Trece o zi-două şi Guguţă nu mai pomeneşte de scrînciob. Ai casei credeau că băiaatul s-o fi luat cu altele. … A doua zi mama avea de gînd să ude curpenii de pepeni şi să-l ducă apoi pe Guguţă la doctor.

Cară mama o căldare de apă, cară două şi de odată zăreşte nişte pietre sub zidul de lîngă fîntînă. Ridică capul. În coşul de la coada cumpenei parcă este nu ştiu cine. Cînd se dă mai aproape – Guguţă al ei scoate capul.

– Aici îmi erai. Coboară-te tot amu!
– Nu, că am de udat pepenii.

4. Numele pictorului: B. Diodorov.[1474]

Desenul nr. 10

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cum o învaţă Guguţă pe mama să meargă pe bicicletă.[1475] Guguţă, mama şi tanti Cristina.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În ogradă.

… Într-o zi Guguţă, - eu îs băiatul tău ori nu? ...

– Ei, dacă-s băiatul tău, am să te învăţ a merge pe bicicletă! …
– Apoi … o să te învăţ a merge pe bicicletă. Iaca darul meu.
– Da ce-o să zică lumea, măi băiete? – se uită mama serioasă în ochii lui.
– O s-o învăţ şi pe nana Jenea şi-ţi fi două în mahală. …

Ţi a doua zi unde prinde a scoate din casă pernele, plapumele, ţolurile, paltoanele, cuşmele, sacul cu lînă şi tot ce a mai găsit şi hai să le înşire prin ogradă.

– Eu le-am scos, mama. Dacă te-a trînti bicicleta, să ai pe ce cădea.
– Ce să fac eu cu tine, măi? …
– Guguţă una-două a înălţat scaunul de la bicicletă, i-a umflat bine roţile, dar mama nu se grăbea.
– …

Cum nu da mama, cădea numai pe pămînt gol. Guguţă acu muta un ţol, acu alerga din urma bicicletei cu o pernă în mînă, iar mama huştiuliuc! Într-o albie cu apă, dar măcar să zică valeu….

4. Numele pictorului:B.Diodorov.[1476]

Desenul nr. 11

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Guguţă zboară.[1477] Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

[1473] Vangheli, Spiridon, Scrînciobul lui Guguţă în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.86

[1474] Vangheli, Spiridon, Scrînciobul lui Guguţă în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.128a

[1475] Vangheli, Spiridon, ***Cum o învaţă Guguţă pe mama să meargă pe bicicletă*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.112

[1476] Vangheli, Spiridon, ***Cum o învaţă Guguţă pe mama să meargă pe bicicletă*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.128b

[1477] Vangheli, Spiridon, ***Guguţă zboară*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.126

Guguţă în avion pe deasupra satului.

Guguţă, cînd se vede în avion, de acum o întoarce:

- Merg, -zice, -dacă mă-ţi lăsa măcar oleacă în cabină, - şi unde scoarte documentul, că ştie să cîrnească camionul şi poate să-l dea înapoi. ….
- Poftim! Hai, intră!
– He-he-he, şi cînd s-a văzut Guguţă lîngă pilot, mai aproape de aripi!
– „U-u-u-u!" – se auzea jos. Care se uita la avion, care nu, dar Guguţă în gîndul lui….
– … - Ce-ar fi să zburăm şi pe de asupra satului meu, ca să vă arăt casa unde trăieşte moşul cela. Poate că altă dată eu o să fiu ocupat.
– Buuun, - face pilotul şi cîrneşte avionul. …

Şi unde îşi scoate băiatul cămaşa şi o aruncă în sat. după dînsa zboară pantalonii lui, cureaua şi sandalelel una cite una.

– Oare ce să fie? – se întrebeau cei de jos cu ochii în sus. – poate că s-o fi aprins avionul? Ori dă nişte semnale? ...

4. Numele pictorului: B. Diodorov.[1478]

Desenul nr. 12

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Frizerul. [1479] ***Guguţă şi frizerul.***

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

– Mă rog de intră, Guguţă, i-a deschis frizerul uşa cu o bucată de plăcintă în mînă. Bine că şi-a dat prin gînd să vii. Mă tem că azi mai tunzi tu pe mine. Măcar la ceafă, bre. Ian cată, parcă-s un urs. Am făcut oleacă de parale, dar îmi pare ca s-a urcat în capul meu tot părul pe care l-au lepădat oamenii din sat.
– Apoi să vedem, bade, dacă n-am uitat a tuned, prinde Guguţă curaj.

Demult chitise băiatul cam cine e bun de general în satul lor!

A îmbrăcat îndată un halat alb, a suflat în maşină şi hai s-o împingă ca pe-o roabă pe gîtul omului. La deal – la vale, la deal – la vale …

Frizerul, cît era de zdravăn, se făcea tot mai mic în scaun.

– Lasă-mă, bre, să mă odihnesc, oftează frizerul lac de apă şi îşi pipăie gîtul roşu.
– Pişcă?
– Îhî … Ia sama la urechi!

Guguţă pune două semen cam pe unde-s urechile şi porneşte iar roaba pe gîtul omului: „Cîrţ-cîrţ-cîrţ-cîrţ …"

– Mai ai? Îl iscodea omul.
– Olecuţă, îşi şterge sudoarea Guguţă.

Frizerul parcă simte că îl bate vîntul pe la urechi şi, cînd pune mina ...

– Aoleu! Ce-ai făcut, bahure, din capul meu?! A sărit cu scaun cu tot frizerul.

Guguţă aruncă maşina de tuns cît colo şi ţuşti pe fereastră:

– Mai rămîneţi cu bine! Atît a reuşit să-i strige băiatul.

Frizerul cu o mînă îşi pipăia capul, iar cu alta a înşfăcat scăunelul pe care tundea copiii şi zvîrr! În urma lui Guguţă. …

4. Numele pictorului: B. Diodorov.[1480]

Desenul nr. 13

[1478] Vangheli, Spiridon, ***Guguţă zboară*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.144a

[1479] Vangheli, Spiridon, ***Frizerul*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.104

[1480] Vangheli, Spiridon, ***Frizerul*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.144b

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Cînd vei auzi clopotul.[1481] Guguţă.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

Dealul Morilor.

Cînd a prins a ninge, Guguţă umbla din mahală în mahală şi vedea cum stau treburile prin saraie.

A ninns, a nins, a nins şi iată că într-o duminică, dezdedimineaţă, pe cînd ieşea numai pe ici-colo fumul din hogeacuri, sătenii au auzit clopotul. Suna lung, prelung, cu mare dor de oameni.

Şi a ieşit tot satul de la mic la mare pe Dealul Morilor.

Guguţă aştepta în vîrful în dealului cu şaptezeci şi şapte de sănii, făcute de iznoavă. …

– Să se dea copiii, iar noi le ducem săniile în deal, -îşi ridică gulerul directorul şcolii, căci mîncase şi el poamă.

Şi iată că iese din mulţime toadere Putină.

– Măi Nechita, unde eşti?

– Aici eram, cumătre.

– Hai, bre, s-o facem şi pe asta! –îşi apasă toadere Putină cuşma pe urechi şi se aşează cu moş Nichita într-o săniuţă.

„U-hu-hu-huuu!" – a răsunat valea Răutului. …

La urmă au înălţat pe Dealul Morilor un om de zăpadă. Cînd i-au pus capul, semăna leit cu Guguţă. …

4. Numele pictorului: O. Ţarălungă[1482]

Desenul nr. 14

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Bunelul.[1483] Bunelul.

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În satul Trei-Iezi.

– O venit primavera, Guguţă!

În ziua, cînd s-a dus mătuşa Casunea în Germania, s-a întorsguguţă de la spital. …

– Mînţămăsc, Guguţă, că mi-ai adăugit zile, -l-a pupat bunelul. Iaca am înoit fîntîna, că de hodinit am cînd.

A doua zi, cînd deschide portiţa, Guguţă vede, că bunelul umblă în genunchi prin ogradă. Samănă floarea soarelui bunelul. Se tîrîie ici, se tîrîie colo, că ograda e mare. …

Sapă colo, bocăneşte ici, şi dă de căsuţa cîinelui.

Cînd vede că e pustie, ia un pămătuf şi-l zugrăveşte pe Colţun pe căsuţă, iar vopseaua, care îi rămîne, mai face nişte găini pe uşa de la poiată, că s-au cam împuţinat cele dinăuntru. …

4. Numele pictorului: O. Ţarălungă[1484]

[1481] Vangheli, Spiridon, ***Cînd vei auzi clopotul*** în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.115

[1482] Vangheli, Spiridon, ***Cînd vei auzi clopotul*** în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.176a

[1483] Vangheli, Spiridon, ***Bunelul*** în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.132

[1484] Vangheli, Spiridon, ***Bunelul*** în *Guguță și prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chișinău,1994, p.176b

Desenul nr. 15

1. Recunoaşte opera şi personajul literar de pe desen.
2. Scrie, în dreptul fiecărui desen –personajul şi opera.

Grăia-singur îşi caută un strămoş.[1485]Grăia -Singur, furnica

3. Scrie, în 7-8 enunţuri, locul unde se desfăşoară acţiunea?

În casa lui Grăia-singur. Sîmbătă.

… Sîmbătă pe seară se string toate neamurile, vecinii, ba iaca şi străini tocmai din alt capăt de sat. …

Oaspeţii rabdă cît rabdă, apoi nu ştiu care intră pe fereastră şi ia zăvorul.

Jos, pe un vraf de surcele, dormea Grăia-Singur cu pumnul sub cap.

Înloc de sculptură –mai tot peretele boit în albastru. De după un deal verde răsărea soarele în pălăria lui bunicu-său, cu picioare de om…

– Iaca, măi! Unde zice o femeie. Băiatul ăsta e mai capos decît noi. Haideţi acasă, că ne apucă dimineaţa.

4. Numele pictorului: O. Ţarălungă[1486]

[1485] Vangheli, Spiridon ***Grăia-singur îşi caută un strămoş*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.152

[1486] Vangheli, Spiridon ***Grăia-singur îşi caută un strămoş*** în *Guguţă şi prietenii săi*, Vol.I, Editura Turtica, Chişinău,1994, p.192a

Scrisoare de mulţumire!

Direcţia Generală, Învăţământ, Tineret şi Sport, aduce sincere mulţumiri bibliotecilor şcolare, bibliotecilor publice municipale şi profesorilor, care s-au implicat la organizarea Concursului, etapa locală.

Le mulţmim din suflet pentru perseverenţă, convingere, îndrumare, selectare, susţinere, organizare şi desfăşurare a fazei locale. D-voastră sînteţi cei, care ani la rîndul organizaţi concursul în instituţile de învăţământ unde activaţi. Vă didicaţi profesiei, dragostei de carte, de limbă, istorie şi neam, iar cunoştinţele transmise elevilor să absoarbă cît mai multe informaţii. Aţi ţinut cont de regulamentul concursului, de perioadele sale,dar şi de sursele bibliografice recomandate.

Sîntem ferm convinşi, că învingătorii etapei locale, şi cele municipale sînt cei mai buni, şi că aceştea au dat dovadă de cunoştinţe ample şi profunde, iar printre participanţii etapei republicane vor fi ai noştri.

Vă mulţumim!

Cu mult respect ,
Iustina FRANŢUZ şi echipa organizatorică

GALEREIE FOTO

Bine aţi venit! la Liceul „Vasile Alecsandri” din Chişinău

Preşedinta juriului, Iustina Franţuz prezintă componenţa juriului.

Membrii juriului:Liuba Arion, Iustina Franţuz şi Elena Apavaloi

Membrii juriului: Noie Rotaru, Elena Apavaloi

Iustina Franţuz şi Elena Apavaloi după decernarea premiilor.

Participanții și cîștigătorii concursului

Noie Rotaru prezintă etapele concursului.

05/10/2011

NICHITA
STANESCU
05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

05/10/2011

CHITA
STANESCU
05/10/2011

CHITA
05/10/2011

ŞCOALA PRIMARA
Nr. 9
15.05.2012 08:07

15.05.2012 08:07

Scoala
Primara nr.9

15.05.2012 08:5

15.05.2012 08:5

15.05.2012 08:5

15.05.2012 08:5

15.05.2012 08:5

15.05.2012 08

15.05.2012 08:5

15.05.2012 08

15.05.2012 08:52

LA M
15.05.2012 08

15.05.2012 08:56

15.05.2012 08:57

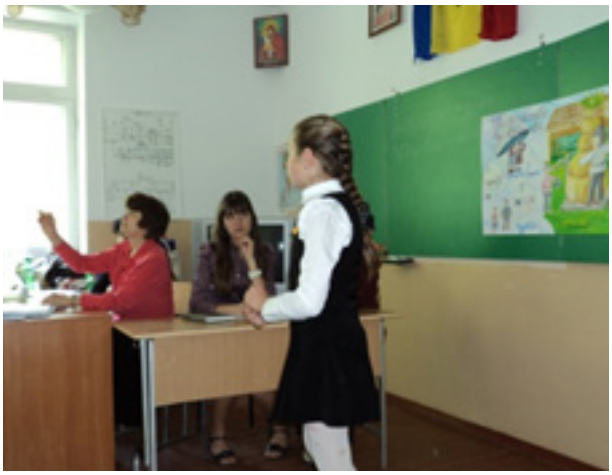

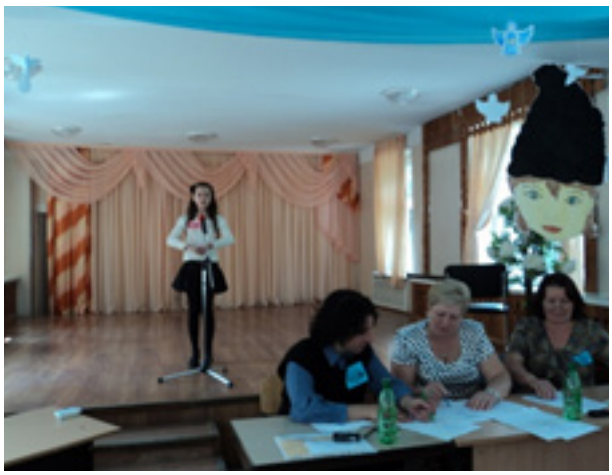

15 05 2012 12:20

15.05.2012

15 05 2012

15.05.2012 13:42

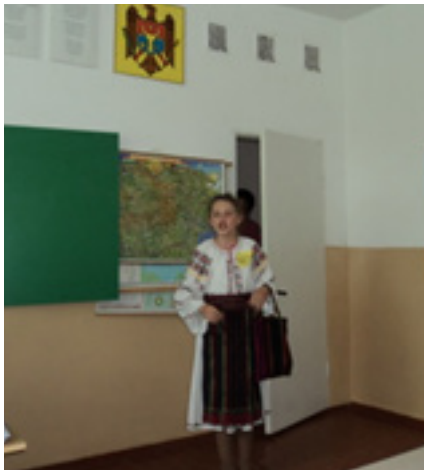

Noie Rotaru

Născut la 27 august 1975, în oraşul Teleneşti.
1982-1985 - studiază la şcoala primară din oraşul natal.
1990 - absolveşte Şcoala medie incompletă nr. 1 din Teleneşti.
1993 - absolveşte Şcoala medie profesională nr. 90 din Teleneşti.
1996 - Colegiul Industrial Pedagogic şi de Ecologie din Chişinău.
În toamna aceluiaşi an este înmatriculat la Facultatea de Pedagogie a Universităţii de Stat din Tiraspol.
2003 - se înscrie la Facultatea Pedagogie, specialitatea Pedagogia şi Psihologia învăţământului primar şi educaţie preşcolară şi la studii postuniversitare de masterat din cadrul aceleiaşi Universităţi.
2005 - se înscrie la studii postuniversitare de doctorat a Universităţii Pedagogice de Stat „Ion Creangă" din Chişinău, avîndu-l în calitate de coordonator ştiinţific pe Virgil Mîndîcanu.
Este magistru în psihopedagogie.
2011 - a fost înmatriculat la Facultatea de Filologie, specialitatea Limba şi literatura română şi limba germană, Universitatea de Stat „Alecu Russo" din Bălţi.

Autor al unei serii de lucrări, inclusiv şi articole ştiinţifice:
1. Pe urmele preotului-poet Alexei Mateevici. Victorină literară-itinerar. Chişinău, Tipografia „Melil Grafica" SRL, 2009, 62 p.
2. Biserica cu hramul Acoperămîntul Maicii Domnului: sărbătorit pe 14 octombrie la cea de-a 80-a aniversare din satul Sadovoie, municipiul Bălţi. Bălţi, Tipografia din Bălţi, 2013, 40 p.
3. Anton Zencenco – un pilon al filologiei bălţene. Bălţi, Tipografia USARB, 2013, 180 p.
4. Teleneşti – vatra de altădată. Bălţi, Tipografia USARB, 2013, 286 p.
5. Satul cu multe fîntîni şi fîntînari iscusiţi sau Cum se sapă la Elisaveta o fîntînă? Bălţi, Indigou Color, 2014, 102 p.
6. Mănăstirea Hirova - sfînt locaş cu un destin neprevăzut. Bălţi, Indigou Color, 2014, 135 p.
7. Oraşul Bălţi : Pagini de istorie : Unele aspecte social-economice din istoria urbei. Bălţi, Indigou Color, 2015, 200 p.